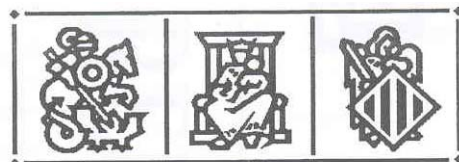

**SÍNDIC DE GREUGES DE LA
COMUNITAT VALENCIANA**

INFORME A LES CORTS VALENCIANES

2005

**SÍNDIC DE GREUGES
DE
LA COMUNITAT VALENCIANA**

SUMARI

PRESENTACIÓ	11
INTRODUCCIÓ	16
I. SITUACIÓ GENERAL DE LA PROTECCIÓ DELS DRETS I DE LES LLIBERTATS A LA COMUNITAT VALENCIANA	16
1. Introducció.....	16
2. Drets relatius a l'urbanisme i l'habitatge.....	17
3. Dret a un medi ambient adequat.....	22
4. Drets relatius a la hisenda pública.....	26
5. Dret a l'educació.....	28
6. Dret a la salut.....	32
7. Dret a la protecció i l'assistència socials (menors, ancians, dones, discapacitats).....	34
8. Drets de naturalesa sociosanitària.....	38
9. Drets relatius a l'ocupació pública (accés, drets sindicals, condicions de treball).....	39
10. Drets relacionats amb la prestació d'altres serveis públics per entitats locals.....	40
11. Drets relatiu altres àmbits de l'actuació de les administracions públiques.....	40
12. Drets lingüístics.....	41
II. DADES PRINCIPALS DE LA GESTIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES	43
1. Actuacions del Síndic de Greuges.....	43
2. Dades referides a la situació i tramitació dels expedients de queixa.....	53
3. Característiques dels promotors de les queixes.....	58
4. Temps de gestió dels expedients amb queixa.....	53
CAPÍTOL PRIMER	
ANÀLISI DE LES QUEIXES TRAMITADES	67
A) QUEIXES INICIADES D'OFICI PEL SÍNDIC DE GREUGES	68
I. URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT	68
II. SERVEIS SOCIALS (ATENCIÓ SOCIOSANITÀRIA)	115
III. SANITAT	133

IV.	EDUCACIÓ	143
V.	OCUPACIÓ PÚBLICA	175
VI.	RÈGIM JURÍDIC DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES	183
B)	QUEIXES INICIADES A INSTÀNCIA DE PART INTERESSADA	192
I.	URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT	192
	Introducció	192
	1. URBANISME	193
	1.1. Planejament urbanístic.....	193
	1.1.1 La localització espacial d'usos amb incidència col·lectiva.....	193
	1.1.2 Sobre l'exercici de la potestat de planejament.....	198
	1.1.3 Patrimoni històric, artístic i cultural.....	205
	1.2. Gestió urbanística.....	208
	1.2.1 Sobre l'exercici de la potestat de gestió urbanística.....	209
	1.2.2 Entitats urbanístiques de conservació.....	213
	1.3. Disciplina urbanística.....	214
	1.3.1 Informació urbanística.....	215
	1.3.2 Responsabilitat per actes urbanístics.....	223
	1.3.3 Llicències urbanístiques.....	224
	1.3.4 Ordres d'execució.....	225
	1.3.5 Els il·lícits urbanístics.....	227
	2. HABITATGE	232
	2.1. Plans d'habitatge.....	234
	2.2. Competències de l'Institut Valencià de l'Habitatge.....	240
	3. MEDI AMBIENT	244
	3.1. Contaminació acústica.....	244
	3.1.1 Activitats subjectes a llicència municipal d'obertura amb funcionament molest i/o regular.....	245
	3.1.2 Altres fonts de contaminació acústica.....	255
	3.2. Informació ambiental.....	257
	3.3. Abocadors.....	259
	3.4. Aigües residuals.....	260
	3.5. Animals de companyia.....	262
	3.6. Impacte ambiental.....	263
	3.7. Espais protegits.....	266

3.8.	Salut ambiental.....	267
II.	HISENDA PÚBLICA.....	269
	Introducció.....	269
1.	HISENDA AUTONÒMICA.....	270
1.1.	Impost sobre transmissions patrimonials.....	270
1.2.	Impost sobre successions i donacions.....	275
1.3.	Tarifes portuàries.....	276
1.4.	Taxes de la Generalitat Valenciana.....	277
1.4.1	Taxes d'educació infantil.....	277
1.4.2	Cànon de sanejament.....	279
1.5.	Execució de sentències dels tribunals econòmics administratius regionals.....	281
2.	HISENDA LOCAL.....	282
2.1.	Impost sobre béns immobles.....	282
2.2.	Impost sobre vehicles de tracció mecànica.....	287
2.3.	Taxes per recollida de brossa.....	295
2.4.	Impostos sobre activitats econòmiques.....	300
2.5.	Procediments de recaptació.....	301
2.6.	Taxes municipals.....	307
III.	ENSENYAMENT.....	310
	Introducció.....	310
1.	ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI.....	311
1.1.	Admissió i matriculació de l'alumnat.....	311
1.2.	Instal·lacions docents.....	315
1.3.	Ajudes, beques i subvencions.....	319
1.4.	Serveis complementaris de transport i menjador escolar.....	327
1.5.	Educació especial i integració dels alumnes amb necessitats educatives especials.....	328
1.6.	Estudis de música. Conclusió del grau mitjà dels ensenyaments de música regulats pel decret.....	333
1.7.	Drets i deures dels alumnes.....	337
1.8.	Dotació de personal en els centres educatius sostinguts amb fons públics.....	343
IV.	SANITAT.....	351
	Introducció.....	351

1.	ASSISTÈNCIA SANITÀRIA.....	352
1.1.	Llistes d'espera.....	352
1.2.	Canvis de facultatiu.....	355
1.3.	Pràctica professional.....	356
2.	ASSISTÈNCIA SANITÀRIA EXTRAHOSPITALÀRIA.....	360
3.	ALTRES ASPECTES DE L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ SANITÀRIA.....	362
3.1.	Dret d'informació.....	362
3.2.	Aplicació de l'anestèsia epidural.....	364
3.3.	Farmàcia.....	364
3.4.	Finançament de pròtesis capil·lars a pacients oncològics majors de 18 anys.....	368
3.5.	Teràpia ocupacional i tractaments rehabilitadores.....	368
3.6.	Infraestructures sanitàries.....	369
3.7.	Assistència sanitària a pacients de malalties reumàtiques.....	370
3.8.	Llibertat religiosa i assistència sanitària.....	370
3.9.	Problemes derivats de la tarjeta d'assistència sanitària (TAS).....	372
3.10.	Registre de voluntats anticipades.....	373
3.11.	Tractament de reproducció humana assistida (TRHA).....	374
3.12.	Tractament especialitzat odontològics i anomalies congènites....	376
3.13.	Tractament d'autisme i altres problemes generalitzats de desenvolupament.....	376
3.14.	Qüestions relatives a les interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE).....	377
3.15.	Retards a resoldre expedients administratius de reintegrament de despeses sanitàries per utilització de serveis aliens a la Seguretat Social.....	379
3.16.	Retards a resoldre expedients administratius de responsabilitat patrimonial sanitària.....	380
3.17.	Barreres arquitectòniques en centre hospitalari.....	380
V.	SERVEIS SOCIALS.....	382
	Introducció.....	382
1.	DISCAPACITATS.....	382
1.1.	Barreres arquitectòniques.....	383
1.1.1.	Places d'aparcament per a minusvàlids.....	383
1.1.2.	Transport públic.....	385
1.1.3.	Accessibilitat a l'entorn urbà.....	390
1.2.	Qualificació del grau de minusvalidesa.....	392
1.3.	Persones amb malaltia mental.....	396

1.4.	Altres.....	399
2.	FAMÍLIA I MENORS.....	401
2.1.	Famílies nombroses.....	401
2.2.	Punts de trobada familiar.....	402
2.3.	Equips tècnics dels jutjats de menors, família, punts de trobada i instituts de medicina legal de la Comunitat Valenciana.....	403
3.	TERCERA EDAT.....	404
3.1.	Ajuda econòmica per a la cura d'ancians/es.....	404
3.2.	Subvenció a una associació de jubilats.....	405
3.3.	Residències.....	406
4.	PRESTACIONS ECONÒMIQUES.....	407
4.1.	Ajudes derivades de presó durant la Guerra Civil.....	407
4.2.	Altres ajudes.....	408
5.	DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS.....	408
5.1.	Titularitat dels drets davant l'Administració sanitària.....	408
5.2.	Tabaquisme.....	409
6.	ALTRES QUEIXES SOBRE SERVEIS SOCIALS.....	412
VI.	ATENCIÓ SOCIOSANITÀRIA.....	415
	Introducció.....	415
1.	ATENCIÓ A LES PERSONES CONVALESCENTS I TERMINALS.....	416
2.	ATENCIÓ A LES PERSONES QUE TENEN MALALTIES MENTALS.....	420
2.1.	Persones amb la denominada patologia dual.....	420
2.2.	Atenció als menors amb problemes de salut mental.....	423
2.3.	Situació d'Elx.....	432
VII.	OCUPACIÓ PÚBLICA.....	436
	Introducció.....	436
1.	ACCÉS A L'OCUPACIÓ PÚBLICA.....	437

2.	BORSES DE TREBALL: DRETS DELS INTERINS.....	440
3.	PROVISIÓ DE LLOCS DE TREBALL.....	440
4.	RETRIBUCIONS.....	442
5.	RÈGIM SANCIONADOR.....	444
6.	JORNADA I HORARI.....	444
7.	FORMACIÓ.....	444
8.	SALUT LABORAL.....	446
9.	DRETS SINDICALS.....	447
10.	ALTRES QÜESTIONS RELATIVES A L'OCUPACIÓ PÚBLICA	449
VIII.	SERVEIS I RÈGIM JURÍDIC DE LES ENTITATS LOCALS.....	453
	Introducció.....	453
1.	SERVEIS.....	455
1.1.	Subministrament d'aigua potable.....	455
1.2.	Obres públiques.....	461
1.3.	Vies públiques urbanes.....	463
1.4.	Sanitat municipal.....	464
1.5.	Altres serveis.....	466
2.	ORDENACIÓ I CONTROL DEL TRÀNSIT URBÀ.....	471
2.1.	Ordenació del trànsit urbà.....	471
2.2.	Expedients sancionadors.....	472
2.3.	Retirada de vehicles.....	474
3.	FESTES.....	478
4.	BÉNS.....	488
4.1.	Utilització i explotació.....	488
4.2.	Investigació, partió i recuperació d'ofici.....	489
5.	RÈGIM JURÍDIC.....	490
5.1.	Responsabilitat patrimonial.....	490
5.2.	Contractació.....	492
5.3.	Associacions veïnals.....	493

	5.4. Dret de petició.....	494
IX.	ÚS DEL VALENCIÀ.....	498
	Introducció.....	498
	1. Versió únicament en castellà de pàgines web oficials.....	499
	2. Impresos, formularis, models oficials, rètols i topònims.....	503
	3. Dret dels ciutadans a triar la llengua cooficial amb la qual desitgen comunicarse amb l'Administració pública.....	508
	4. Altres aspectes de l'ús del valencià.....	511
X.	QUEIXES RELATIVES A ALTRES ÀMBITS D'ACTUACIÓ PÚBLICA.....	515
	Introducció.....	515
	1. JUSTÍCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES.....	516
	1.1. Justícia gratuïta.....	516
	2. INDÚSTRIA.....	517
	2.1. Subministrament d'energia elèctrica.....	517
	2.2. Inspecció tècnica de vehicles (ITV).....	517
	3. OCUPACIÓ.....	517
	4. CONSUM.....	519
	5. TRANSPORTS.....	521
	6. COL·LEGIS PROFESSIONALS.....	521
	7. AGRICULTURA I PESCA.....	522
	8. UNIVERSITATS.....	524
	9. ESPORTS.....	526
	10. CULTURA.....	526
XI.	QUEIXES NO ADMESSES I LES SEUES CAUSES.....	528
	Introducció.....	528
	1. Queixes formulades per autoritats administratives en matèries relacionades amb les seues competències.....	529

2.	Queixes extemporànies	529
3.	Assumptes <i>sub iudice</i>	529
4.	Queixes sobre qüestions juridicoprivades.....	530
5.	Inexistència de pretensió concreta.....	530
6.	Inexistència d'acutació administrativa prèvia.....	530
7.	Falta de fonament de les queixes o inexistència d'irregularitat administrativa.....	531
8.	Queixes arxivades per falta de remissió de dades sol·licitades als interessats o desistides per ells.....	531
9.	Altres supòsits de no-admissió.....	532

CAPÍTOL SEGON

XII.	QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE.....	534
	Introducció.....	534
1.	Ministeri d'Economia i Hisenda.....	535
	1.1. Economia.....	535
	1.2. Hisenda.....	535
	1.2.1 Cadastre.....	535
	1.2.2 Tributs i sancions.....	536
	1.2.3 Altres.....	536
2.	Ministeri d'Educació, Cultura i Esports.....	536
	2.1 Educació.....	536
	2.2 Cultura.....	537
3.	Ministeri de Justícia.....	537
	3.1. Disconformitat amb el contingut, actuacions o resolucions judicials.....	537
	3.2. Vigilància penitenciària.....	537
	3.3. Registre Civil.....	538
	3.4. Junes electorals.....	538
	3.5. Altres.....	538
4.	Ministeri de Foment.....	538
	4.1. Correus.....	538
	4.2. Ferrocarrils i altres mitjans de transport.....	538
	4.3. Costes.....	539
	4.4. Ports.....	539
	4.5. Altres.....	539

5.	Ministeri de l'Interior.....	539
5.1.	Centres penitenciaris.....	539
5.2.	Agents de l'autoritat.....	539
5.3.	Direcció General de Trànsit.....	543
		9
5.4.	Estrangeria.....	540
5.5.	Altres.....	540
6.	Ministeri de Treball i Afers Socials.....	540
6.1.	Seguretat Social.....	540
6.2.	Treball.....	541
7.	Ministeri de Sanitat i Consum.....	541
7.1.	Sanitat.....	541
7.2.	Consum.....	541
8.	Ministeri d'Afers Exteriors i Cooperació.....	542
9.	Ministeri de Ciència i Tecnologia.....	542
9.1.	Telecomunicacions.....	542
9.2.	Altres.....	542
10.	Ministeri de Medi Ambient.....	542
10.1.	Medi ambient.....	542
10.2.	Organismes de conca.....	542
11.	Ministeri d'Administracions Públiques.....	543
12.	Altres comissionats.....	543

CAPÍTOL TERCER

COL·LABORACIÓ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA INSTITUCIÓ.....	545
--	------------

CAPÍTOL QUART

L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA INSTITUCIÓ.....	566
---	------------

Introducció.....	567
-------------------------	------------

1. CARACTERÍSTIQUES DE LES CONSULTES.....	568
--	------------

1.1.	Tipus de consulta.....	568
1.2.	Com han conegut els ciutadans la institució.....	570
1.3.	Característiques de les consultes per mes.....	572
2.	CARACTERÍSTIQUES DE L'ADMINISTRACIÓ AFECTADA...	573
3.	CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ.....	576
3.1.	Ocupació laboral.....	576
3.2.	Gènere dels consultants.....	578
3.3.	Grups d'edat dels consultants.....	578
3.4.	Comarques de procedència dels consultants.....	580
4.	RESUM.....	581
 CAPÍTOL CINQUÉ		
	ACTIVITATS DEL SÍNDIC.....	583

PRESENTACIÓ

L'article 31 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana obliga el titular de la institució a fer una rendició de comptes periòdica davant les Corts Valencianes, fet que no és una altra cosa que la conseqüència lògica de la seua condició d'alt comissionat parlamentari. Esta obligació comporta que, anualment i tot adoptant la forma d'informe, haja d'exposar davant la Comissió de Peticions de les Corts un resum de la labor feta en la funció concreta de supervisar l'activitat de l'Administració pública de Generalitat Valenciana, com també la de l'Administració local ubicada al territori de la Comunitat, i això amb la finalitat que es complisca l'objectiu assignat per la llei al Síndic de Greuges de defensar els drets constitucionals i els drets emanats de l'Estatut d'autonomia, la titularitat dels quals correspon als ciutadans.

L'informe que tinc l'honor de presentar a les Corts Valencianes constituïx el compendi de l'activitat del Síndic de Greuges durant l'any 2005 i, per tant, de la labor realitzada per qui, des de l'any 2001, ostenta la condició de titular de la institució, i respon plenament als criteris de treball, desenvolupament i impuls de la institució que, des de l'any 2001, s'han pretés establir. L'exercici que se sotmet a la consideració de les Corts Valencianes té, a més, en este cas, la peculiaritat de correspondre's amb l'últim any del mandat complet per al qual va ser designat qui ara presenta este informe.

Com ja vaig fer en exercicis anteriors, he de recordar, enguany, que les disposicions legals que regulen la institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana establixen que el treball quotidià que es desenvolupa al seu si es duga a terme sota l'única responsabilitat del seu titular i, per tant, qualsevol decisió que s'hi adopte, tant d'ordre intern, en allò que podríem anomenar qüestions domèstiques, com d'ordre extern, en allò que transcendeix a l'opinió pública, a l'Administració o als ciutadans, és responsabilitat de qui ha estat elegit

síndic. Una vegada dit això, és obvi que exercir una labor tan important en defensa dels drets dels ciutadans, com la que té encomanada el Síndic, no seria possible sense l'esforç i l'obstinació de totes les persones que treballen en la institució, ja siga ocupant-ne els alts càrrecs, ja siga desenvolupant les funcions dels diferents llocs de treball en els quals s'integra la plantilla del personal. Dia rere dia, totes estes persones, cadascuna en les seues distintes funcions i ocupacions, demostren un elevadíssim nivell professional i una inestimable lleialtat a la institució i a la defensa dels drets i de les llibertats dels ciutadans. Lògicament, l'elaboració d'este informe tampoc no haguera estat possible sense el concurs de totes elles.

En relació, especialment, amb els dos exercicis anteriors, els criteris d'elaboració de l'informe que ara es presenta no han variat substancialment. Igual que en el cas dels informes de 2003 i 2004, en els quals ja vam assajar esta nova fórmula, en el present informe anual, amb vista a fer-ne un instrument més senzill, més clar i més expressiu, per als ciutadans i per a la pròpia Comissió de Peticions de les Corts Valencianes, del que és la labor del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, no donem compte de *totes i cadascuna* de les queixes que han estat tramitades al llarg de l'any 2005, sinó que hem fet una selecció de les queixes que, des de la institució, hem considerat més importants o significatives.

Hem seleccionat, a fi de donar-ne compte, totes les queixes d'ofici; totes les queixes que han donat origen a una resolució per part del Síndic; totes aquelles que, independentment que hagen tingut transcendència pública en els mitjans de comunicació o no n'hagen tingut, hem considerat especialment importants o rellevants, ja siga pel nombre de ciutadans als quals afecta el problema que la queixa ha suscitat, ja siga perquè qualitativament el tema objecte de la queixa incidix, de manera nuclear, en drets bàsics dels ciutadans; totes aquelles queixes en les quals, tot i que no hagen donat lloc a una resolució del Síndic, el problema plantejat s'ha solucionat favorablement per al ciutadà i s'han establert les bases per a una futura correcció del comportament de l'Administració; totes les queixes relatives a altres àmbits d'actuació; totes les no admeses; totes les remeses al Defensor del Poble; i, finalment, totes aquelles en què s'ha detectat falta de col·laboració de les administracions públiques. En este informe hem omés, però, la referència a totes aquelles queixes de naturalesa idèntica o molt similar a la d'aquelles que sí que estan incloses, o les que no plantegen una qüestió que afecta l'exercici de drets bàsics o essencials, o les que susciten un problema singular que, per les seues característiques, no és generalitzable o fàcilment repetible.

No obstant això anterior, és molt important assenyalar que, encara que no es done compte d'una queixa en l'informe, totes i cadascuna les queixes que entren en la institució són valorades i tractades amb la importància que mereixen i totes susciten l'acurada atenció del personal de la institució i del síndic mateix. Però del que es tracta ara és de buscar les queixes que expressen millor el que és la labor del Síndic i que ens han permés establir una determinada pedagogia o doctrina sobre l'exercici dels drets fonamentals davant l'Administració pública valenciana.

Esta manera de retre compte de les queixes és l'habitual en altres defensors del poble autònomic, que han actuat així quan el volum de queixes tramitades, com ha ocorregut en el cas del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, feia més recomanable ressaltar

allò que era qualitativament més rellevant i deixar de banda els aspectes que no il·lustren les maneres i els criteris de funcionament de la institució.

D'altra banda, per il·lustrar millor la Comissió de Peticions i els possibles lectors de l'informe, hem inclòs en la pàgina web de la institució (www.sindicdegreuges.gva.es) la ressenya completa de totes les resolucions dictades pel Síndic en l'any 2005, tant d'aquelles de què donem compte al llarg de l'informe com d'aquelles que no hi hem esmentat. Per tant, atés que en la nostra pàgina web figuren totes les resolucions dictades pel Síndic, i que en són un nombre elevat, any rere any, en el present exercici s'ha decidit prescindir de l'annex de resolucions que, tanmateix, sí que es va presentar amb l'informe anual de l'exercici passat, per raons operatives i d'economia.

A més a més, en l'apartat estadístic continuem ressenyant, igual que l'any passat, les dades relatives a l'entrada i l'eixida de documents, i les dades que tenen a veure amb el nombre de resolucions dirigides a les administracions públiques, tot això especificant les que han estat acceptades, les que no ho han estat, de manera justificada o no, les no contestades i les que estan pendents de contestació. Igualment, les dades que tenen a veure amb la manera en què ha acabat la tramitació de les investigacions tancades durant l'exercici de 2005 s'han ressenyat de forma més precisa i en les matèries sobre les quals versen les queixes s'ha distingit, igual que vam fer en l'exercici anterior, entre urbanisme i habitatge, d'una banda, i medi ambient, d'una altra banda. A més, la implantació d'un nou programa informàtic de gestió de queixes ens ha permès, en l'any 2005, i com ja ho vam fer en els tres exercicis anteriors, ser més fidels en l'exposició de dades, ja que els errors que dona una confecció manual han pogut ser detectats i corregits més fàcilment. Finalment, assenyalaré que, seguint el criteri de l'exercici anterior, s'ha inclòs un apartat específic que dona compte del temps de gestió dels expedients de queixa, expressat en dies o mesos, el temps que transcorre entre l'entrada de queixa i l'acusament de recepció, entre l'entrada de la queixa i la notificació de l'admissió a tràmit, entre l'entrada de la queixa i la finalització de l'expedient, i el temps que tarden les administracions públiques valencianes a contestar els requeriments d'informació i les resolucions del Síndic. També s'inclouen en este apartat els percentatges d'expedients resolts per mesos.

L'informe s'inicia, com en els exercicis passats, amb un capítol introductori en el qual donem compte de la situació general de la protecció dels drets i les llibertats a la Comunitat Valenciana. A la fi de l'informe hem inclòs, novament, un capítol dedicat a l'agenda de la institució, on es ressenyen, per ordre cronològic, aquelles activitats que s'han realitzat des del Síndic, o aquelles en les quals la institució ha participat activament. S'hi han detallat activitats relacionades amb l'àmbit d'actuació del Síndic, visites a institucions i associacions, participació en congressos, fòrums i actes relacionats amb els drets humans, intervencions del síndic i dels seus adjunts a través de ponències o taules redones. També hi figuren moltes altres activitats dirigides a acostar la institució als ciutadans i explicar-los quines són les seues competències, com funciona i com i quan poden presentar-se queixes contra l'Administració.

El cos central de l'informe, constituït per la dació de compte de les queixes, conté un format idèntic al de l'exercici passat, i també reiterem el mateix criteri sistemàtic d'ordenació segons les diferents àrees de treball del Síndic. Cal esmentar, però, les dues novetats més importants que ja es van introduir en l'exercici de l'any 2002: d'una banda,

que la dació de compte de les queixes comença amb les queixes d'ofici, en la mesura que esta faceta de l'activitat del Síndic s'ha incrementat notablement en els dos últims exercicis, i, d'una altra banda, que s'hi han introduït dos subapartats nous, l'un referit a la protecció del patrimoni històric i l'altre referit a l'àmbit sociosanitari.

Una vegada més, en l'apartat de la col·laboració de les administracions públiques, no solament esmentem les administracions que han tingut una actitud que pot ser considerada hostil i entrebancadora de la labor del Síndic, sinó que també hem mencionat aquelles administracions que no han acceptat les recomanacions del Síndic, però que han argumentat els motius de la no-acceptació. Lògicament, quan s'establixen recomanacions basades en interpretacions dels textos legals, el Síndic no gaudix del patrimoni de la veritat i, per tant, queda a la consideració de la Comissió de Peticions la valoració de quin dels criteris d'interpretació legal, el del Síndic o el de l'administració en qüestió, és el més encertat.

Una vegada dit això, al llarg de l'any 2005 els ciutadans han presentat 2.033 queixes davant el Síndic de Greuges, els assessors del Servei d'Atenció al Ciutadà han atés verbalment 4.842 queixes i hem iniciat 80 queixes d'ofici. Durant l'any 2005 també s'han tramitat i resolt les queixes iniciades en anys anteriors, de les quals també donem compte ací.

De les dades que consten este informe, considere que cal fer un esment especial sobre alguns aspectes. D'una banda, l'increment del nombre d'actuacions d'ofici, que ha passat, progressivament, de 3 en l'any 2000, a 9 en l'any 2001, 18 en l'any 2002, 55 en l'any 2003, 78 en l'any 2004 i, finalment, 80 en l'any 2005. Disminuïx el nombre de queixes no admeses, que en l'any 2005 fan un total de 254, el que comporta un percentatge del 12% sobre el total de les queixes tramitades. D'altra banda, tot i que és destacable l'elevada col·laboració de les administracions públiques implicades en les queixes presentades pels ciutadans, s'ha incrementat, respecte de l'exercici de 2004, el nombre d'administracions no col·laboradores que, en total, en l'exercici de 2005, han estat 32 administracions en un total de 44 queixes. Esta col·laboració no impediex que, de vegades i com ja hem assenyalat abans, les administracions supervisades discrepen dels criteris establits pel Síndic, i no accepten les nostres resolucions justificadament, fet que, en este exercici, s'ha produït en 38 ocasions. En este cas, el context en què es produïx esta actitud no es pot considerar de no-col·laboració, sinó de discrepància, ja que les administracions responen als requeriments del Síndic i exposen els arguments en contra de les resolucions, a causa dels quals no les accepten. No obstant això, la institució estudia i valora estes respostes, de manera que si els falta el més mínim fonament, es consideren no emeses, la resolució no contestada i, per tant, l'actitud s'interpreta com no col·laboradora.

D'altra banda, 888 expedients de queixes s'han resolt a favor de les pretensions del ciutadà durant l'any 2005, una xifra que representa el 48% dels expedients tancats enguany. En estos casos, ara l'administració implicada ha solucionat la problemàtica concurrent, després que el Síndic hi haja intervingut, ara les administracions han acceptat les recomanacions, els suggeriments i els recordatoris de deures legals formulats pel Síndic de Greuges en un elevat percentatge d'expedients, tal com es pot observar en l'anàlisi que a continuació realitzem de les queixes presentades.

Finalment, quant a l'àmbit material de les queixes, existix, essencialment, una gran coincidència, tant quantitativa com temàtica, respecte de les queixes al·ludides en els informes corresponent als anys anteriors, i per això resulta innecessari reiterar ací les consideracions que ja vam fer en les presentacions corresponents.

Bernardo del Rosal Blasco
Síndic de Greuges

INTRODUCCIÓ

I. SITUACIÓ GENERAL DE LA PROTECCIÓ DELS DRETS I DE LES LLIBERTATS A LA COMUNITAT VALENCIANA

1. Introducció

L'article 32 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora de la institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, l'obliga a "donar compte de la situació general de la protecció dels drets i de les llibertats de la Comunitat Valenciana a què esta llei es referix", que no són uns altres que els drets i les llibertats fonamentals compresos en el títol I de la Constitució espanyola de 1978 i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana de 1982. Amb este capítol inicial pretenem, per tant, donar compliment a este mandat legal que s'ha de concretar realitzant, el Síndic de Greuges, una valoració de la situació de protecció d'eixos drets a partir del coneixement directe que té d'esta situació a través de l'exercici de les seues activitats, i tractar d'especificar el grau de respecte envers els drets dels ciutadans valencians per part de les administracions públiques valencianes sobre les quals el Síndic estén el seu àmbit d'actuació, això és, Administració de la Generalitat Valenciana i Administració local situada dins el territori de la Comunitat Valenciana. Això vol dir, d'una banda, que no s'han pogut tenir en compte totes aquelles vulneracions de drets que s'hagen produït, però que no han estat conegudes pel Síndic, ni s'han pogut valorar aquelles vulneracions de drets que escapen de l'àmbit del control del defensor del poble valencià perquè són actes de l'Administració General de l'Estat o perquè s'han comés per particulars. D'una altra banda, cal tenir en compte que l'anàlisi que ací oferim no implica una valoració completa de la situació global de protecció dels drets fonamentals en l'Administració

pública valenciana, sinó una anàlisi parcial a través de les situacions patològiques o aparentment patològiques que arriben al Síndic, i que no hem considerat aquelles altres situacions en les quals la gestió dels assumptes públics és normal i, per tant, ajustada al respecte que cal tenir als drets ciutadans, i eficient i eficaç en la resolució dels assumptes que són competència seua.

Des del punt de vista expositiu, podríem distingir entre actuacions realitzades pel Síndic en l'àmbit de la defensa dels drets i llibertats compresos en el títol I de la Constitució i en l'Estatut d'autonomia, i les que es desenvolupen essencialment en l'àmbit de la supervisió del funcionament de les administracions públiques, per a verificar el compliment dels principis establits en els articles 103 (objectiu servei als interessos generals, eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació amb submissió plena a la llei i al dret, mèrit i capacitat en l'accés a la funció pública) i 9, número 3 (legalitat, jerarquia normativa, publicitat de les normes, irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, seguretat jurídica, responsabilitat i interdicció de l'arbitrarietat) de la Constitució. Però, veritablement, esta distinció no és tan nítida com podria semblar, ja que, per regla general, els funcionaments arbitraris o ineficaços de l'Administració pública sempre solen dur aparellada una vulneració de drets fonamentals (almenys en els casos que transcendixen i arriben al Síndic) o, si es vol formular al revés, una vulneració d'un dret fonamental sol ser, quasi sempre, subsegüent a un funcionament de l'Administració no sotmés als principis establits en els articles 9, número 3, o 103 de la Constitució, que han de regir el seu funcionament normal.

El capítol s'ha estructurat en diferents blocs temàtics, cadascun dels quals es correspon amb els diferents grups de drets i llibertats als quals es referix el contingut fonamental de les queixes que arriben fins a la institució, i dins de cada bloc fem un esment especial dels supòsits que, entenem, mereixen una atenció particular. L'ordre d'exposició dels blocs de drets es correspon amb l'ordre en el qual es va exposant i desenvolupant el contingut de les queixes en l'informe, d'acord amb les àrees de treball del Síndic, per tant, amb este ordre sistemàtic no es pretén establir una determinada prelación d'importància d'uns drets sobre uns altres sinó, simplement, es tracta de ser expositivament coherent amb el contingut de l'informe.

2. Drets relatius a l'urbanisme i a l'habitatge

Els principis que dirigixen la intervenció d'esta institució en relació amb l'urbanisme i l'habitatge són, en primer lloc, l'exigència del compliment per part dels poders públics del mandat previst en l'article 47 de la Constitució espanyola, que proclama:

Tots els espanyols tenen dret a gaudir d'un habitatge digne i adequat. Els poders públics han de promoure les condicions necessàries i establir les normes pertinents per a fer efectiu este dret, i regular la utilització del sòl d'acord amb l'interés general per a impedir-ne l'especulació.

La comunitat participarà en les plusvàlues que genere l'acció urbanística dels ens públics.

En segon lloc, un altre principi que inspira la nostra actuació ve establert en l'article 46 de la Constitució, que assenyala, com a principi rector de la política social i econòmica, que:

Els poders públics garantiran la conservació i promouran l'enriquiment del patrimoni històric, cultural i artístic dels pobles d'Espanya i dels béns que l'integren, qualsevol que siga el seu règim jurídic i la seua titularitat. La llei penal sancionarà els atemptats contra este patrimoni.

En les nostres investigacions solem recordar amb insistència que l'activitat urbanística dels poders públics locals i regionals ha de perseguir la consecució dels següents objectius i finalitats:

- a) Definir el règim urbanístic del sòl, dins el marc regulador del dret estatal, amb la finalitat de garantir el compliment dels drets i deures de la propietat dels terrenys d'acord amb la classificació urbanística que tinguen i la seua funció social, de conformitat amb l'article 33 de la Constitució.
- b) Fomentar la iniciativa privada i la llibertat d'empresa en l'àmbit de la promoció urbanística i de l'edificació, dins el marc definit pels poders públics en ordenar l'economia general i la planificació, en garantia del dret reconegut en l'article 38 de la Constitució.
- c) Protegir el medi ambient, els recursos naturals i la qualitat de vida, potenciant un desenvolupament urbà sostenible dins els principis definits en l'article 45 de la Constitució.
- d) Conservar i promoure el patrimoni històric, cultural, paisatgístic i arquitectònic.
- e) Garantir el dret a un habitatge digne i adequat per a tots els ciutadans, establert en l'article 47 de la Constitució, mitjançant la promoció de sòl assequible i el foment de l'edificació i la rehabilitació d'habitatges en règim de protecció pública.
- f) Distribuir equitativament els beneficis i les càrregues de l'activitat urbanística, de manera que tots els interessats obtinguen i suporten la part que els corresponga, i s'assegure, de manera especial, la participació de la comunitat en les plusvàlues que genere l'acció urbanística dels ens públics, en compliment de l'article 47, segon paràgraf, de la Constitució.

Al gener de 2005, aprofitant la invitació de les Corts Valencianes per a participar en el procés de reforma del nostre Estatut d'autonomia, vam proposar incloure-hi un títol específic referit als drets, llibertats i deures de la ciutadania valenciana, en el qual s'incloguera una expressa protecció dels drets relatius a l'urbanisme i l'habitatge:

Art. 3. La Generalitat Valenciana ha d'impulsar i dirigir la seua acció política per a assolir la cohesió social, el progrés econòmic, el benestar i la igualtat entre totes les persones, i promoure la consecució dels següents objectius essencials:

4. El dret a un habitatge digne, impulsant l'adopció de mesures adequades per a assegurar el seu efectiu gaudi, especialment, pels sectors socials més desfavorits.

8. La protecció i el respecte del dret de propietat dels ciutadans en l'exercici de l'activitat urbanística, garantint la seua màxima participació i defensa. El desenvolupament urbanístic del territori haurà de realitzar-se d'una manera prudent, equilibrada i racional.

Quant al treball desenvolupat per esta institució durant l'any 2005, en matèria d'urbanisme i habitatge, a banda dels informes especials sotmesos a la consideració de les Corts Valencianes sobre *L'accés a l'habitatge a la Comunitat Valenciana pels col·lectius socials més desfavorits* i sobre la *Situació a la Comunitat Valenciana dels instruments destinats a garantir el compliment dels deures d'edificació i conservació d'immobles*, hem de dir que la nostra activitat ha estat molt intensa.

En matèria de planejament urbanístic, hem de tornar a insistir, un any més, en la importància que té la legitimació democràtica efectiva dels plans i instruments de gestió urbanística, per a la qual cosa resulta imprescindible que els ciutadans expressen les seues posicions i punts de vista durant les fases d'informació pública d'estos, i les administracions implicades han d'estudiar, amb suficient sensibilitat democràtica, les propostes ciutadanes que tinguen una dimensió comunitària sobre el disseny urbà que es pretén, ja que, només així es fixarà adequadament l'interés públic que ha d'inspirar estes actuacions que afecten la ciutat.

Sempre hem posat un especial interès que els poders públics urbanístics siguen extremadament diligents a comunicar als ciutadans interessats la resposta, degudament motivada, sobre les seues al·legacions, i que, a més a més, demostren la màxima sensibilitat possible davant estes demandes allà on siga raonable atendre-les.

Les administracions públiques valencianes han d'extremar els seus esforços per a permetre i fer efectiu l'exercici del dret dels ciutadans a obtenir informació urbanística sobre la classificació, qualificació i programació dels terrenys.

Així mateix, els poders locals i regionals han d'establir vies de participació dels ciutadans, a més dels tràmits d'informació pública, en les decisions que afecten l'ordenació i execució dels plans i projectes amb incidència en el territori, la promoció del qual els corresponga.

Enguany hem detectat un preocupant augment en la tendència, evidenciada per diversos ajuntaments, de desenvolupar grans porcions de sòl al marge del pla general d'ordenació urbana, sense modificar-lo ni revisar-lo prèviament, i fent un ús abusiu de la potestat, excepcional i restrictiva, d'aprovar els anomenats plans parcials de millora.

En matèria de gestió urbanística, les principals preocupacions manifestades pels ciutadans, durant l'any 2005, han estat la valoració de les propietats per l'urbanitzador i l'ajornament de les quotes d'urbanització, l'increment il·limitat de les quotes amb posterioritat a l'adjudicació del programa d'actuació integrada, el desenvolupament de sòl urbà consolidat mitjançant actuacions integrades, la falta d'una notificació

administrativa als propietaris afectats quan es presenta un programa d'actuació integrada i l'aplicació de les disposicions de la Llei de contractes de les administracions públiques a l'adjudicació dels programes d'actuació integrada.

També s'ha produït un augment de les queixes relatives a la informació i disciplina urbanística. En este àmbit, són freqüents els casos de ciutadans que han sol·licitat determinada informació urbanística a l'Administració i que acudixen al Síndic després d'haver rebut el silenci com a resposta. La nostra intervenció permet desbloquejar estes situacions i que, finalment, es facilite al ciutadà en qüestió la informació interessada.

Igual succeïx amb les denúncies que presenten les persones afectades davant els ajuntaments, en què demanen la seua actuació per la comissió d'infraccions urbanístiques. Més vegades del que seria desitjable l'Administració sol ser poc inclinada a iniciar els expedients sancionadors i ordenar la demolició de les construccions il·legals, sovint per falta de mitjans personals i materials per a perseguir i castigar totes les infraccions que es cometen en el seu terme municipal.

Enguany, el 2005, ens han arribat diverses queixes referides a la construcció d'urbanitzacions i nombrosos habitatges aïllades en sòl no urbanitzable. En algunes són els propis propietaris infractors qui sol·liciten la nostra intervenció davant la decisió municipal d'iniciar expedients sancionadors i ordenar la demolició de les construccions il·legals. Estos propietaris han construït el seu habitatge sense llicència, i han confiat en la tradicional permissivitat de l'Ajuntament, el qual, durant un determinat període de temps, va consentir la proliferació d'este tipus d'habitatges, tot i saber que eren il·legals.

D'altra banda, hem pogut constatar enguany un augment de la sensibilitat ciutadana envers la protecció del patrimoni cultural valencià, materialitzada en la presentació d'un major nombre de queixes en esta matèria.

Les principals preocupacions manifestades pels ciutadans s'han centrat en la necessitat d'incrementar el nombre de béns immobles protegits, i s'han presentat diverses sol·licituds, en este sentit, davant les administracions locals i autonòmica respecte de diferents béns i jaciments situats a la Comunitat Valenciana. Una altra qüestió que se segueix denunciant és la lentitud i passivitat de l'Administració per a intervenir davant els casos d'infraccions urbanístiques que incidixen i afecten negativament un bé protegit o susceptible de protecció i davant les situacions d'abandó i deficient estat de conservació en la qual es troben alguns d'ells.

Al marge d'estos temes urbanístics, pel que fa a les investigacions realitzades en matèria d'habitatge, destaquem, com ja hem indicat més amunt, l'elaboració de dos informes especials que vam presentar a les Corts al novembre de 2005.

El problema més important que tenen els ciutadans en matèria d'habitatge segueix sent poder accedir-hi, especialment per part de determinats col·lectius socials més desfavorits: joves, famílies amb escassos recursos econòmics, discapacitats, persones majors i immigrants.

El preu de l'habitatge, el nivell d'ingressos familiars, les condicions dels crèdits hipotecaris, les ajudes públiques i els suports fiscals determinen i condicionen la capacitat real dels ciutadans per a accedir per primera vegada a un habitatge digne.

A l'escassetat d'habitatges a preus assequibles, s'unixen altres problemes que accentuen, encara més si és possible, les desigualtats socials:

- a) La pèrdua de protagonisme de la construcció d'habitatge protegit davant l'habitatge lliure.
- b) L'augment constant de la demanda d'habitatges, afavorit per factors com ara la creació d'ocupació i les expectatives de revaloració de l'habitatge, les successives baixes del tipus d'interés dels préstecs hipotecaris, la caiguda de les cotitzacions i de la inversió borsària, l'efecte derivat de l'aflorament de diner negre com a conseqüència de l'entrada de l'euro, el millor tractament fiscal de la compra d'habitatge davant el lloguer o la rehabilitació i la inversió en compra d'habitatges secundaris per part de nacionals i estrangers en les zones costaneres de la Comunitat Valenciana.
- c) L'increment de la immigració, amb nous nuclis familiars que els resulta difícil accedir a uns habitatges els preus dels quals els situen bastant lluny de la seua capacitat adquisitiva.
- d) El feble foment públic del lloguer, que limita, entre altres coses, tant el primer accés com la mobilitat geogràfica i laboral.
- e) La tipologia i el disseny inadequat d'alguns habitatges oferits en relació amb els canvis sociològics produïts en la composició de les llars: augment de les famílies monoparentals i dels joves que viuen en parella i no tenen fills o que viuen sols, persones majors que viuen soles com a conseqüència de l'increment de l'esperança de vida, separats i divorciats.
- f) L'important nombre d'habitatges secundaris o “segona residència” que existixen a la Comunitat Valenciana.

La confluència de tots estos factors en el mercat immobiliari valencià ha provocat la contradicció entre una important contribució al creixement econòmic i, al mateix temps, un emergent problema social consistent en les enormes dificultats per a accedir a un habitatge amb les quals es troben els sectors de la població més desprotegits.

La intervenció decidida dels poders públics és necessària per a garantir i fer efectiu el dret a un habitatge i evitar els efectes negatius que genera el desenvolupament insostenible de les ciutats: assentaments marginals, difícil accés a l'habitatge i els problemes propis de les grans aglomeracions urbanes, com ara contaminació, sorolls, trànsit, residus i degradació del medi ambient.

Enguany, hem tingut ocasió de tramitar nombroses queixes en matèria d'habitatge sobre les següents qüestions que també preocupen els ciutadans: la dificultat per a accedir a un habitatge protegit; els defectes constructius i vicis ocults en els habitatges —

aluminosi— les barreres arquitectòniques que dificulten l'accessibilitat dels habitatges per a les persones discapacitades; els desnonaments administratius i l'expulsió dels ocupants dels habitatges de protecció pública; el real·lotjament dels ocupants d'habitatges afectats per grans obres públiques; l'amortització anticipada de crèdits hipotecaris i l'estat de conservació dels habitatges de protecció pública de l'Administració autonòmica i local.

Abans de concloure l'anàlisi de la situació dels drets relatius a l'urbanisme i l'habitatge en 2005, volem manifestar el nostre desig i esperança que la nova Llei 16/2005, de 30 de desembre, urbanística valenciana, que acaben d'aprovar les Corts Valencianes i, sobretot, la seua aplicació pràctica per les diferents administracions públiques, solucione definitivament els problemes urbanístics que han centrat la preocupació tant del Parlament Europeu, en el seu informe aprovat en Ple del 5 de desembre de 2005, com de la Comissió Europea, en el seu Dictamen Motivats núm. 2003/5271, de data 13 de desembre, sobre el compliment de les disposicions de les Directives 93/37/CEE i 92/50/CEE en l'adjudicació dels programes d'actuació integrada.

3. Dret a un medi ambient adequat

El dret de tots els ciutadans a un medi ambient adequat es troba recollit expressament en la Constitució espanyola, en l'article 45:

1. Tothom té dret a un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, com també el deure de conservar-lo.
2. Els poders públics han de vetlar per la utilització racional de tots els recursos naturals amb la finalitat de protegir i millorar la qualitat de vida, i defensar i restaurar el medi ambient, sobre la base de la indispensable solidaritat col·lectiva.

En els últims anys, esta institució ha dedicat creixents esforços per a contribuir a garantir als valencians el màxim nivell en la protecció d'este dret. Són certament nombrosos els expedients tramitats sota este epígraf, tant en investigacions d'ofici com a instància de part.

La problemàtica de la contaminació acústica torna a posar-se de manifest en nombroses queixes tramitades al llarg d'enguany. El seu origen, de nou, sol procedir d'establiments clandestins o d'establiments el funcionament dels quals no ha estat degudament comprovat, o que han experimentat una alteració respecte de les seues circumstàncies originàries. Hem d'insistir, una vegada més, en la necessitat d'una resposta més àgil, eficaç i contundent davant estos incompliments, atés que la inactivitat en este camp, o l'activitat retardada, no fan més que perpetuar, en el temps, situacions sovint insostenibles per als veïns afectats. Hem tramitat, així mateix, algunes queixes relatives al consum d'alcohol en la via pública, amb la problemàtica acústica de rerefons, encara que no ha d'oblidar-se el vessant sanitari que concorre en este tipus de fets. En definitiva, recomanem reiteradament una aplicació real i efectiva de la normativa existent en estos camps.

Hem d'assenyalar, com un dels elements clau en la millora de la intervenció administrativa en esta matèria, l'aplicació efectiva de les noves tècniques de prevenció i control proposades per la normativa de contaminació acústica i que lamentablement no estan sent implantades de manera generalitzada en els municipis.

Entenem que, per a solucionar els problemes de contaminació acústica, els ajuntaments han de desplegar les seues activitats en una doble línia; d'una banda, quan es tracta de situacions individualitzades produïdes per establiments concrets, han de reaccionar amb la màxima diligència i rigor, i utilitzar, si cal, les mesures cautelars de clausura o precinte de la font sonora. Una altra línia d'actuació té, però, com a objectiu, actuar sobre àrees completes sotmeses a estrés acústic, per a la qual cosa, la planificació acústica i la declaració de zones acústicament saturades, juntament amb decisions de planejament que limiten la implantació i concentració d'usos, resulten essencials.

Creiem que cal aprofundir molt més sobre ambdós àmbits i la situació no és certament satisfactòria. La Comunitat autònoma, per la seua banda, ha de cooperar activament amb els municipis en esta tasca, i aprovar, al seu torn, la planificació i els instruments que els corresponen.

Una problemàtica específica que mereix la pena destacar és la dels casals fallers, uns locals que en diferents localitats valencianes funcionen com a centres de reunió que produeixen sovint molèsties als veïns. L'Administració autonòmica considera estos espais com sales polivalents i, per tant, necessiten llicència d'activitat i acta de comprovació favorable. La veritat és que, pràcticament, cap d'estos locals té títol de funcionament. D'altra banda, són elements dinamitzadors de la vida i societat de nombrosos barris i complixen sovint una funció social rellevant. A més, estan vinculats a la tradició festera de la Comunitat i són vies de participació social del màxim interès.

Interessa, per tant, conjugar ambdós interessos, de manera que el funcionament d'estos locals siga possible i no resulte lesiu per als veïns. Recomanem habitualment el compliment de la legalitat vigent, amb especial rigor en aquells locals que d'alguna manera desvirtuen la seua destinació originària amb la celebració de festes i espectacles que poc o res tenen a veure amb les festes tradicionals (celebració de banquets, concerts, etc.). Creiem que, davant activitats que clarament comporten un funcionament comercial lucratiu, s'ha de ser inflexible i arbitrar les mesures corresponents com amb qualsevol altra activitat sense llicència. En la resta dels casos, i fins i tot tenint en compte l'aplicació d'estes mesures, ens inclinem per solucions concertades en les quals l'Administració done suport a estos locals perquè puguen adaptar-se a la legalitat vigent especialment en matèria d'insonorització i respecten els horaris establits. Així ho hem plantejat amb èxit en el cas dels locals de la ciutat de València, en què vam assolir el compromís municipal per a impulsar la correcta adequació dels casals.

El soroll prové, de vegades, d'altres fonts menys conegudes, però certament importants. És el cas de grans instal·lacions industrials o fins i tot equipaments públics. Alguna vegada ens hem trobat amb el cas d'una instal·lació hospitalària, els aparells d'aire condicionat de la qual produeixen greus molèsties. Evidentment, en estos casos cal la màxima coordinació entre les administracions implicades i els majors esforços per a corregir la situació, sense afectar la prestació del servei de què es tracte. Tampoc han

d'oblidar-se els comportaments incívics o els sorolls produïts per infraestructures de transport o serveis públics, com ara els vehicles de recollida nocturna de residus, cosa que, igualment, ha de ser corregida.

La contaminació electromagnètica també ha tingut acollida en les queixes tramitades, i encara hi ha nombroses instal·lacions que no estan degudament autoritzades. Esta situació, lògicament, ha de revertir-se amb una intervenció administrativa, principalment dels municipis, tant en matèria urbanística com ambiental. Convindria així mateix que la Comunitat autònoma regulara esta qüestió com han fet altres comunitats autònomes per a aclarir les situacions. Esta mateixa problemàtica se'ns ha plantejat amb les subestacions elèctriques; com que la seua autorització correspon a l'Administració General de l'Estat, no podem realitzar recomanacions llevat d'aquelles que tinguen a veure amb els aspectes urbanístics, si bé hem recomanat a les Administracions local i autonòmica que s'elaboren o s'insten a l'elaboració d'informes tècnics als quals puguen accedir els veïns per a garantir la innocuïtat d'estes instal·lacions.

Ja són clàssiques en esta institució les queixes presentades per l'inadequat tracte que es dona de vegades al ciutadà, i especialment a organitzacions dedicades a la defensa ambiental, quan estes pretenen obtenir informació ambiental. Hem de reiterar, una vegada més, la importància d'atorgar les màximes garanties en l'accés a esta documentació, i adoptar una postura restrictiva en relació amb les causes de denegació establides en la legislació vigent. I això per virtut d'un major desenvolupament de la participació ciutadana en este tipus d'assumptes, el que per descomptat millora l'actuació administrativa que es convertix en més transparent i susceptible de control. Per això, solem adoptar una postura extensiva en l'admissió d'este tipus d'assumptes i en l'adopció de les recomanacions corresponents favorables a l'accés a estos documents. Això no significa que hagen d'emparar-se comportaments abusius o que se situen al marge de la legalitat, però, per descomptat, sí que cal protegir un dret constitucionalment reconegut i desenvolupat per la legalitat vigent.

Hem tingut, així mateix, algunes queixes relatives a abocaments d'inerts produïts en llocs no autoritzats i, fins i tot, en paratges subjectes a protecció ambiental singular. En estes qüestions, tant la legislació relativa a espais naturals protegits com la legislació de residus i la urbanística atorguen títols d'intervenció més que suficients tant a l'Administració local com a l'autonòmica perquè, en els seus respectius àmbits de competències, actuen de manera decidida i rigorosa davant estes pràctiques, i obriguen els expedients sancionadors corresponents i imposen la restauració dels espais als responsables. En esta línia hem efectuat les nostres recomanacions en esta matèria.

Una temàtica relacionada, encara que certament distinta, és la relativa a l'aigua residual; este producte és una amenaça important per als ecosistemes, i per això la depuració de les aigües resulta una necessitat, d'altra banda, imposada per la legislació comunitària i autonòmica. Doncs bé, hem pogut observar, en algun cas, les dificultats que es plantegen per a l'establiment d'instal·lacions de depuració, atesa la dificultat de situar la instal·lació en llocs on no moleste als veïns i que, a més, siga tècnicament i econòmicament viable. En esta matèria, resulta necessari recomanar la màxima concertació entre les administracions implicades i l'adopció de les mesures correctores

necessàries, tot això sense obstaculitzar la implantació d'estes obres hidràuliques de primera necessitat.

Ens preocupen, així mateix, els abocaments a vies públiques, encara que estes qüestions són de competència estatal, si bé les administracions local i autonòmica valencianes han d'exercir els seus títols d'intervenció en matèria urbanística i ambiental, i no han de permetre la implantació i el funcionament d'indústries o activitats que no tinguen resolta la seua connexió a xarxes de clavegueram o sistemes d'eliminació de la contaminació. Els abocaments de terra a mar són, d'altra banda, competència autonòmica, i per això l'Administració valenciana ha de vetlar en tot cas perquè no es produïsquen i actuar davant els incompliments.

L'avaluació o estimació d'impacte ambiental de les obres públiques i privades és, així mateix, l'objecte de nombroses queixes que accedixen a la institució. En esta matèria, la problemàtica se centra bàsicament en l'existència d'este tràmit, en la possibilitat d'establir alternatives menys lesives al projecte inicial, o en les labors de control i seguiment de les obres, i en particular del compliment dels requeriments ambientals de la declaració d'impacte. Evidentment, vam parlar d'obres públiques autonòmiques o locals, o privades com ara les explotacions de pedreres i extracció de materials diversos, que generen habitualment una problemàtica important per la seua incidència en el paisatge, elements ambientals i culturals i en la població.

En esta última problemàtica, els títols competencials són especialment complexos, ja que per al funcionament d'activitats mineres cal la llicència municipal d'activitat, l'autorització minera amb els seus corresponents plans de restauració i labors, i l'avaluació d'impacte ambiental. Ens trobem amb el fet que, en alguns casos, les instal·lacions existents no disposen d'algun d'estos títols, especialment la llicència d'activitat, sense que s'adopten les mesures consegüents. D'altra banda, s'han detectat en les queixes incompliments relacionats amb l'aplicació dels plans de labors i restauració, així com el condicionat ambiental de les declaracions d'impacte.

Hem de destacar, en este àmbit, el plantejament d'una queixa relacionada amb el desenvolupament del Pla eòlic en una determinada zona de la província d'Alacant, en la qual recomanem, entre altres aspectes, que els tres parcs eòlics projectats en la zona no es duguen a efecte mentre no es completen els informes ambientals relatius al vent, així com reconsiderar la possible ubicació dels futurs aerogeneradors en localitzacions alternatives amb menor impacte ambiental. Certament, la conjugació d'este tipus d'energies renovables —a les quals esta institució dóna suport a causa de la seua benevolència amb el medi ambient— amb determinats elements ambientals, i especialment el paisatge, no és gens fàcil i allò recomanable és que les decisions que s'adopten en la matèria es basen en estudis elaborats amb el màxim rigor i en els quals la variable ambiental resulte preferent.

Finalment, no hem d'oblidar la problemàtica relacionada amb els espais naturals protegits de la Comunitat. Especialment, l'àrea pròxima a estos espais, de vegades protegida de manera singular, es veu afectada per la pressió urbanística exercida per les poblacions pròximes, davant de la qual cosa cal posar l'accent sempre en els valors ambientals i per tant en la protecció de l'espai davant els interessos urbanístics.

De vegades estos espais es veuen amenaçats per explotacions mineres pròximes o per la implantació de grans infraestructures o equipaments, per la qual cosa les exigències de l'avaluació d'impacte ambiental es fan ací especialment inflexibles.

De vegades, hem observat que determinats espais tenen una protecció escassa, especialment llocs que no disposen d'una protecció ambiental singular i que podrien obtenir-la a través de figures específiques, com ara els paratges naturals municipals, el desenvolupament dels quals, segons el nostre parer, és escàs a la Comunitat Valenciana.

4. Drets relatius a la hisenda pública

En el cas dels drets relatius a la hisenda pública, el marc legal constitucional que legitima, en este cas, la intervenció del Síndic de Greuges és l'article 31 de la carta magna, que estableix:

1. Tothom ha de contribuir al sosteniment de les despeses públiques d'acord amb la seua capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis d'igualtat i de progressivitat que, en cap cas, tindran un abast confiscatori.
2. La despesa pública ha de realitzar una assignació equitativa dels recursos públics i la seua programació i execució han de respondre als criteris d'eficiència i economia.
3. Només podran establir-se prestacions personals o patrimonials de caràcter públic d'acord amb la llei.

Igualment, s'ha d'assenyalar que, a l'hora d'establir i liquidar els impostos, tant la hisenda autonòmica com la local han de tenir present, també, a banda de l'article 31 citat, el contingut de l'article 40 de la Constitució, que obliga els poders públics, com a principi rector de la política social i econòmica, a promoure “les condicions favorables per al progrés social i econòmic i per a una distribució de la renda... personal més equitativa, en el marc d'una política d'estabilitat econòmica”.

Es tracta d'una potestat derivada, ja que la potestat originària l'ostenta l'Administració de l'Estat.

Per la seua banda, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana de 1982, que és la nostra norma institucional bàsica, en el seu títol V, relatiu a “Economia i Hisenda”, desenvolupa la referida previsió constitucional.

En relació amb el contingut de les queixes tramitades per esta institució al llarg de l'any 2005 sobre la matèria d'hisenda pública, ha de fer-se notar que, com en anys anteriors, les reclamacions plantejades pels ciutadans en els diferents escrits presentats davant esta institució s'han centrat, bàsicament, en els problemes ocasionats pel règim legal de la notificació dels actes tributaris, ja siga en període voluntari o executiu, i per l'ús i la

interpretació que en realitzen les diferents administracions amb competències en l'àmbit tributari.

En efecte, el canvi de domicili dels subjectes passius determina sovint que, tot i que este haja estat notificat per l'interessat a l'Administració tributària, no obstant això, este no ha estat tingut en compte per esta última i, en conseqüència, es recorre als mecanismes de comunicació extraordinaris que no asseguren adequadament el coneixement, per part dels interessats, dels actes de liquidació tributària i el recurs, en conseqüència, a les formes executives de satisfacció del crèdit tributari.

Mantenint la visió constantment sostinguda per esta institució, tal com consta en els successius informes anuals presentats davant les Corts Valencianes, en les diferents resolucions emeses al llarg de l'any 2005 s'ha insistit a recordar a les diferents administracions amb competències en matèria tributària el deure que els competix de facilitar als contribuents el compliment de les seues obligacions tributàries i, d'acord amb això, i en l'àmbit que ens ocupa, de comprovar i rectificar el domicili del subjecte passiu en totes aquelles ocasions en les quals pogueren tenir-se indicis fonamentats de la seua errònia consignació, i evitar d'esta manera causar als contribuents, de forma habitual, indesitjables situacions d'indefensió.

Segons s'ha raonat en estes resolucions, esta obligació trobaria la seua arrel, tant en la pròpia dicció literal de l'article 48 de la Llei general tributària (que, encara que confia l'impuls del compliment del deure de comunicació del domicili tributari al mateix contribuent, no eximix l'Administració de la seua obligació de requerir els particulars a complir este deure, de comprovar la seua adequació a les normes objectives de definició i de rectificar-lo en cas de discordança) com en el caràcter absolutament secundari que en el nostre ordenament regix en relació amb la concreta forma de satisfacció del deure comunicació del domicili tributari que, d'acord amb l'article 48 de la Llei general tributària, competix als obligats tributaris.

En este sentit, s'ha insistit reiteradament en la plena validesa i eficàcia de la comunicació del domicili a través de qualsevol manifestació de coneixement efectuada per l'interessat a l'Administració tributària. En conseqüència, s'ha sostingut que la comunicació del domicili pot consistir en la presentació del corresponent formulari establert a este efecte, no contenir-se en este imprés formalitzat o, fins i tot, pot no tenir com a objecte principal la comunicació del domicili, sinó una altra finalitat distinta.

D'altra banda, i en suport d'esta interpretació, s'ha fet notar, així mateix, que les obligacions de les administracions implicades en este àmbit han de ser necessàriament definides per consideració als deures de col·laboració que, els articles 4.1, c) i d), de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, l'article 106.3 de la Llei de bases de règim local i l'article 8 de la Llei reguladora de les hisendes locals, establiren entre les diferents administracions amb competències en l'àmbit tributari i que haurien de conduir, correctament entesos, a l'establiment de les oportunes polítiques de col·laboració i d'intercanvi de dades amb vista a l'adequada determinació del domicili dels ciutadans sotmesos al poder tributari de l'Estat.

En l'àmbit de les taxes, tant autonòmiques com locals, s'han plantejat a esta institució, com en exercicis anteriors, qüestions relatives a la legalitat de la seua liquidació en aquells casos en els quals el servei que motiva el naixement d'aquelles no ha arribat a prestar-se o a beneficiar el ciutadà. En relació amb esta temàtica, esta institució ha dirigit recomanacions a les administracions implicades en el sentit de recordar-los que, en l'àmbit d'este tipus de tributs, és la provocació de costos el que justifica l'existència de la taxa, de manera que tan sols quan este resulte efectivament verificat té lloc el seu import i, per tant, la seua possible exigència.

5. Dret a l'educació

L'article 27 de la Constitució de 1978, que és el que, en este àmbit, legitima la intervenció del defensor del poble valencià, estableix:

1. Tothom té dret a l'educació. Es reconeix la llibertat d'ensenyament.
2. L'educació té com a objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals.
3. Els poders públics han de garantir el dret que assistix els pares perquè els seus fills reben la formació religiosa i moral que estiga d'acord amb les seues conviccions.
4. L'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït.
5. Els poders públics han de garantir el dret de tothom a l'educació mitjançant una programació general de l'ensenyament, amb participació efectiva de tots els sectors afectats i la creació de centres docents.
6. Es reconeix a les persones físiques i jurídiques la llibertat de creació de centres docents, dins el respecte als principis constitucionals.
7. Els professors, els pares i, si escau, els alumnes han d'intervenir en el control i la gestió de tots els centres sostinguts per l'Administració amb fons públics, en els termes que la llei estableisca.
8. Els poders públics han d'inspeccionar i homologar el sistema educatiu per a garantir el compliment de les lleis.
9. Els poders públics han d'ajudar els centres docents que reunisquen els requisits que la llei estableisca.
10. Es reconeix l'autonomia de les universitats, en els termes que la llei estableisca.

També, en esta matèria, s'ha d'indicar que el contingut de l'article 50 de la Constitució obliga els poders públics, com a principi rector de la política social i econòmica, a realitzar "una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals prestaran l'atenció especialitzada que requereixen

i els empararan especialment per al gaudi dels drets” reconeguts en el títol I de la Constitució.

Durant l'any 2005, les queixes presentades pels ciutadans van tenir per objecte, igual que en exercicis anteriors, la situació de les instal·lacions escolars, la dotació dels mitjans materials i personals posats a la disposició de l'alumnat amb necessitats educatives especials i els processos relatius a la substitució del personal docent en cas de baixa temporal o continuada.

Tal com esta institució va tenir ocasió d'exposar en l'informe anual corresponent a l'any 2004, l'extensió del dret a l'educació a tots els menors compresos en un tram d'edat ben definit ha determinat que, com posa de manifest la Llei de qualitat de l'ensenyament en la seua exposició de motius, els problemes del sistema educatiu no es concentren ja tant en la tasca d'universalitzar l'educació bàsica, sinó més aviat en la labor de millorar la qualitat de l'educació oferida als alumnes, aconseguint amb això arribar a les màximes quotes possibles de poder qualificador del sistema educatiu i a estendre, progressivament, l'educació a noves etapes de desenvolupament evolutiu de l'ésser humà, anteriors i posteriors a les clàssiques edats d'escolarització obligatòria.

Analitzat des d'esta òptica, esdevé evident l'estreta vinculació existent entre els diferents aspectes anteriorment ressenyats, i posats de manifest pels ciutadans en els seus escrits, i el dret a una educació de qualitat.

D'esta manera, i en relació amb la qualitat de les instal·lacions, esta institució ja va tenir oportunitat de posar de manifest, amb motiu de la dació de comptes sobre la situació de drets en l'informe anual corresponent a l'any 2004, de la clara relació que intervé entre la qualitat de les instal·lacions docents i la qualitat de l'educació oferida als titulars del dret esmentat. Com assenyalàvem ja llavors, resulta innegable el paper protagonista que han de jugar les instal·lacions escolars, quant a àmbit material en el qual ha de produir-se el desenvolupament de la funció docent, a l'hora d'arribar a la consecució d'una educació de qualitat, en ser estes les encarregades de posar a la disposició de la comunitat educativa els recursos materials necessaris per al correcte desenvolupament de l'activitat docent. En este sentit, des d'esta institució s'ha sostingut que una educació de qualitat exigix, en primer lloc, que els centres docents disposen dels equipaments necessaris d'acord amb les seues característiques i circumstàncies específiques. Des d'este punt de vista, correspon a les diferents administracions implicades en l'organització i programació de l'activitat escolar garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, i disposar dels recursos necessaris que permeten als centres escolars satisfer les necessitats educatives dels seus alumnes, fixades per les disposicions legals actualment vigents. No pot obviar-se, en este sentit, que l'engegada d'accions educatives que afavorisquen la formació integral dels alumnes i l'èxit d'estes passa, sovint, per la dotació adequada als centres dels mitjans materials que resulten oportuns (biblioteca, aules de suport, aules d'informàtica, gimnàs, etc.).

Vinculat al problema de la qualitat de les instal·lacions docents quant a índex de la qualitat de l'educació oferida per l'Administració pública, i sense perjudici de la seua exposició posterior més detallada, esta institució ha tramitat nombrosos expedients de

queixa en els quals el nucli central de la problemàtica plantejada guardava relació amb el compliment dels requisits mínims dels centres docents, tant en el que fa referència a la dotació general d'infraestructures docents com, en particular, a la situació de determinats centres educatius.

Des del primer punt de vista, resulten paradigmàtiques aquelles queixes que ens plantejaven l'adequada cobertura territorial dels recursos educatius, especialment en el cas dels centres d'educació especial, o aquelles altres en les quals es plantejaven l'adequada planificació dels centres educatius en un sector poblacional determinat, especialment en els casos en els quals s'ha apreciat un increment notable de la pressió demogràfica, així com la ràtio d'alumnes per aula derivada del nombre de centres docents i unitats existents en estos àmbits.

Pel que fa a les queixes relatives a les concretes instal·lacions docents, l'activitat d'esta institució s'ha centrat, essencialment, en la situació creada per la proliferació en la nostra Comunitat d'instal·lacions escolars integrades, totalment o parcialment, per unitats o mòduls prefabricats.

En relació amb este problema, de gran importància social, esta institució considera, i així ho ha plasmat en les seues resolucions, que, si bé és legítim el recurs a l'escolarització dels alumnes en centres educatius integrats, totalment o parcialment, per mòduls prefabricats, esta constituïx una solució a la qual l'administració hauria de recórrer tan sols amb caràcter residual i, en tot cas, provisional, mentre s'adopten les mesures oportunes que permeten l'escolarització dels menors estudiants en centres dotats d'instal·lacions definitives, atesa la manifesta incapacitat de les estructures prefabricades per a assegurar les condicions bàsiques idònies que promoguen l'adequada satisfacció del dret a l'educació de qualitat.

Des d'un altre angle de visió, la falta de dotació d'educadors que assistisquen els menors amb necessitats educatives especials en l'àmbit del sistema escolar ha motivat que, al llarg de l'any 2005, esta institució tramitara nombrosos expedients de queixa, tant d'ofici com instats pels interessats.

En les diferents resolucions emanades com a conseqüència de la tramitació d'estos expedients, el Síndic de Greuges ha tractat d'establir i recordar a l'Administració educativa quins són els principis, objectius i fonaments que estableix la normativa sectorial aplicable en relació amb les persones amb discapacitat en general, i amb les persones que patixen una situació de discapacitat en l'àmbit educatiu, en particular.

En conseqüència, i després de l'anàlisi de les diferents normes sectorials aplicables, entre les quals destaquen de manera especial els articles 49 i 14 de la Constitució espanyola, la Llei 13/1982, de 7 d'abril, sobre integració social dels minusvàlids, la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat o el Decret 39/1998, de 31 de març, del Govern valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, esta institució ha tractat de destacar el dret —del qual són titulars els alumnes amb necessitats educatives especials— que l'Administració educativa els facilite l'accés als recursos, mitjans materials o ajudes específiques per a la seua

participació en el procés d'aprenentatge en condicions d'igualtat respecte dels altres alumnes, de manera que puguin assolir els objectius educatius establits amb caràcter general.

Comptat i debatut, doncs, el Síndic de Greuges, en els diferents expedients tramitats sobre esta problemàtica, ha dirigit el seu discurs principalment a recordar que la situació d'atenció a les persones amb necessitats educatives especials ha de ser analitzada partint dels principis i la filosofia assentada per l'article 49 de la Constitució espanyola i de la normativa dictada al seu abric, de manera que l'objectiu final que l'actuació dels poders públics ha de perseguir en este àmbit, i en la mesura de les seues possibilitats, garantir, és la millora de la qualitat de vida d'este grup heterogeni de persones, mitjançant la consecució de la seua plena integració social i, per això mateix, mitjançant el ple assoliment de la seua igualtat efectiva amb la resta del grup social.

En l'àmbit educatiu, la satisfacció d'estes obligacions es concretaria, com bé assumix i destaca la normativa vigent referent a això, en la necessitat de dotar de tots els mitjans materials i humans que calguen i, especialment, per constituir una problemàtica que esta institució ha abordat en nombroses actuacions, d'elaborar i, conseqüentment, aplicar una normativa que assegure, efectivament, la prompta dotació dels mitjans personals en casos de baixes o absències dels educadors encarregats de l'atenció a este tipus d'alumnat.

Estretament vinculat a l'anterior problema, al llarg de l'any 2005, esta institució ha tingut l'ocasió d'analitzar, ja des d'un punt de vista més general, les conseqüències causades en el correcte procés d'escolarització de l'alumnat de la nostra comunitat, pel complex sistema de cobertura de baixes o absències del professorat.

Analitzat el problema des del prisma de la qualitat de l'educació, el Síndic de Greuges ha entés, i així ho ha manifestat en les seues diferents resolucions, que resulta innegable l'extrema importància que per a la consecució d'una educació de qualitat adquirix la cobertura de les baixes o absències del professorat.

En un sistema educatiu en el qual la transmissió de coneixements i l'activitat de formació integral dels alumnes apareix estretament vinculat a la relació professor-alumne, especialment en les primeres etapes de la formació escolar, l'absència —fins i tot encara que esta siga temporal— d'un dels pols de la relació educativa així configurada, determina la interrupció immediata del correcte procés educatiu. Resulta evident, per això mateix, que la consecució d'una educació de qualitat requereix, abans de res, que la vacant generada pel professor que causa una situació de baixa siga coberta immediatament, de manera que —en la mesura de les possibilitats organitzatives— no existisca un període de temps de “buit educatiu” o que, en cas d'existir, dure el menor temps possible.

En este sentit, resulta necessari que, en atenció a això, l'Administració educativa no es pot accontentar a garantir tan sols la cobertura de les baixes del professorat, si no que en aquells casos en els quals les situacions de baixa o absència siguen reiterades i habituals o previsibles, l'esforç desplegat ha d'anar encaminat a evitar els efectes perjudicials que el canvi continu del professorat i la pèrdua habitual d'hores lectives poguera generar en

l'educació dels alumnes; efectes que, bàsicament, es concretarien en un desenvolupament curricular inarticulat i mancat de la necessària continuïtat, i dóna lloc a problemes d'adaptació de l'alumne als canvis en els mètodes d'ensenyament propis de cada docent, en una alteració considerable del ritme d'aprenentatge, amb la consegüent desorientació dels menors i el perill de desmotivació d'este i, en el cas d'existir, un important risc de no detecció o de desatenció dels alumnes amb necessitats educatives especials.

D'acord amb estos postulats, s'ha insistit a recordar a les diferents administracions amb competències en la matèria, la necessitat d'elaborar uns programes d'actuació específics que permeten, a través de l'adequada gestió dels recursos humans llocs a la disposició de l'Administració educativa, minimitzar l'impacte que les situacions de baixa o absència del professorat pogueren produir en els alumnes. En definitiva, l'Administració implicada, en les seues diferents instàncies (centre educatiu, Direcció Territorial d'Educació, Conselleria d'Educació...) ha de trobar-se en condicions d'assegurar, en el marc de la discontinuïtat provocada per esta situació, la major continuïtat possible en el procés formatiu, a través d'una adequada gestió organitzativa dels recursos al seu abast.

Finalment, hem de destacar les diferents actuacions d'ofici iniciades en esta matèria, de les quals donem compte en l'apartat corresponent d'este informe anual.

6. Dret a la salut

En l'àmbit que expliquem tot seguit, l'actuació del Síndic de Greuges es troba legitimada, d'una banda, per l'article 15 de la Constitució, que estableix:

Tothom té dret a la vida i a la integritat física i moral, sense que, en cap cas, pugui ser sotmés a tortura ni a penes o tractaments inhumans o degradants. (...).

Però, d'una altra banda, cal no oblidar que, com a principi rector de la política social i econòmica, l'article 43 del mateix text constitucional disposa:

1. Es reconeix el dret a la protecció de la salut.
2. Competeix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i dels serveis necessaris. La llei ha d'establir els drets i els deures de tothom respecte d'això.
3. Els poders públics han de fomentar l'educació sanitària (...).

Al marge dels articles 15 i 43, les referències a la protecció de la salut són implícites i explícites en molts preceptes del nostre text constitucional. Així, en l'article 40.2, en relació amb la seguretat i higiene al treball; en l'article 41, relatiu al règim públic de seguretat social; en l'article 45, sobre allò que afecta la salut ambiental; en l'article 49, en relació amb la minusvalidesa; en l'article 50, relativa als problemes de salut dels ciutadans durant la tercera edat; i en l'article 51, que protegeix la seguretat i la salut dels consumidors.

Tot això, sense perjudici que el mateix preàmbul de la carta magna proclama la voluntat de la Nació espanyola d'assegurar “a tothom una digna qualitat de vida”.

La competència de la Generalitat en matèria sanitària, apareix en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en els articles 31 i 38, així com en l'article 58 que permet a la Generalitat constituir entitats i organismes i crear un sector públic propi, i en la Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat.

Des del punt de vista legislatiu, hem de destacar, de l'exercici del qual donem compte, la Llei 4/2005, de 17 de juny, de salut pública de la Comunitat Valenciana, que tracta d'adequar-se al model del Sistema Nacional de Salut i, en concret, al que disposa la Llei 16/2003, de 28 de maig, de cohesió i qualitat del Sistema Nacional de Salut.

Des d'esta institució, entenem que la sanitat és un dels serveis públics de major importància per a tota la població, i les queixes formulades en esta matèria són molt variades i enguany es repetix el plantejament de problemes ja denunciats en anys anteriors.

Les queixes relatives a retards a rebre assistència sanitària, les denominades llistes d'espera, com en altres anys, n'ha comportat un nombre important. En este tipus de queixes hem recomanat a l'Administració sanitària que adopte immediatament totes les mesures organitzatives que siguen necessàries per a la reducció de les llistes d'espera sanitàries, a fi de garantir el respecte a la dignitat humana, que els pacients tenen reconegut constitucionalment, i igualment, per atenció a aquells altres drets.

Així mateix, en este àmbit de l'actuació sanitària, hem suggerit que s'extreme al màxim la diligència en les actuacions dels centres sanitaris, a fi de garantir una protecció integral de la salut mitjançant l'adopció de les mesures organitzatives oportunes, i complir així amb el principi d'eficàcia constitucionalment reconegut.

Volem destacar, quant a les llistes d'espera, que com altres anys, les queixes relacionades amb els retards a ser sotmesos a tractaments de reproducció humana assistida (TRHA) han estat diverses.

Efectivament, esta institució considera que el legítim dret de les parelles a veure satisfeta la seua il·lusió d'una paternitat responsable i desitjada, no pot veure's limitada pels problemes de falta d'infraestructures o, en unes altres paraules, de desajustaments entre la demanda i l'oferta de la prestació.

Unes altres problemàtiques que cal destacar són les qüestions relatives a les sol·licituds de canvis de facultatiu i les queixes relacionades amb la pràctica professional.

D'altra banda, també preocupen els problemes derivats de l'assistència sanitària extrahospitalària, en este sentit hem recomanat a la Conselleria de Sanitat que intensifique els seus esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiu el servei d'assistència sanitària extrahospitalària, amb la finalitat de prestar un servei més ràpid i evitar este tipus de situacions.

El dret de participació i d'informació del Consell de Salut de l'Àrea o Departament Sanitari va ser objecte d'estudi enguany, i volem destacar que, de la normativa estudiada, s'aprecia l'interés del legislador valencià a impulsar el dret a la participació en els temes sanitaris de les organitzacions socials a través d'òrgans específics: els consells de salut de les àrees o dels departaments de salut.

D'altra banda, hem recomanat a la Conselleria de Sanitat que intensifique els seus esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiva la implantació de la tècnica d'analgèsia epidural, amb la finalitat de ser oferida, prèvia informació suficient a les interessades i sempre que els criteris mèdics així ho aconsellen, al costat d'altres tècniques de part a les embarassades que acudisquen als centres hospitalaris públics.

La falta de finançament d'alguns productes farmacèutics o ortoprotètics, com són les pròtesis capil·lars per a pacients majors de 18 anys, que com a conseqüència dels tractaments amb quimioteràpies, patisquen alopecía, i la manca de cobertura pública de determinats tractaments (concretament tractaments odontològics i per a autistes i altres trastorns generalitzats de desenvolupament) han estat abordades per esta institució al llarg d'enguany.

Finalment, diverses problemàtiques entorn de l'assistència sanitària han estat motiu de queixa dels ciutadans valencians durant l'any 2005, com són, entre d'altres, l'assistència sanitària d'algunes patologies, la supressió de barreres arquitectòniques en els centres sanitaris, la problemàtica entorn dels tractaments rehabilitadors i teràpies ocupacionals, la negativa a ser intervingut en un hospital públic si no es garantix la no- transfusió de sang per motius religiosos, retards a resoldre expedients administratius (de responsabilitat patrimonial i de reintegrament de despeses), targeta d'assistència sanitària (TAS), el registre d'últimes voluntats, mancances sanitàries i qüestions relatives a les interrupcions voluntàries de l'embaràs.

7. Dret a la protecció i assistència socials (menors, ancians, dones, discapacitats)

La legitimitat del Síndic de Greuges per a investigar i valorar el funcionament dels serveis socials, autonòmics i locals, està donada, en primer lloc, pel contingut del que està disposat en els articles 39 i 41 de la Constitució. L'article 39 estableix:

1. Els poders públics asseguren la protecció social, econòmica i jurídica de la família.
2. Els poders públics asseguren, així mateix, la protecció integral dels fills, ja que estos són iguals davant la llei, independentment de la seua filiació, i de les mares, qualsevol que siga el seu estat civil. La llei possibilitarà la investigació de la paternitat.
3. Els pares han de prestar assistència de tot ordre als fills tinguts dins o fora del matrimoni, durant la seua minoria d'edat i en els altres casos que legalment procedisca.

4. Els xiquets han de gaudir de la protecció prevista en els acords internacionals que vetlen pels seus drets.

Per la seua banda, l'article 41 de la mateixa norma fonamental disposa:

“Els poders públics han de mantenir un règim públic de seguretat social per a tots els ciutadans que garantisca l'assistència i les prestacions socials suficients davant situacions de necessitat, especialment en cas d'atur. L'assistència i les prestacions complementàries han de ser lliures”.

Igualment important en este àmbit és el contingut de l'article 49 del mateix text constitucional, que disposa:

Els poders públics han de realitzar una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals han de prestar l'atenció especialitzada que requerisquen i els han d'emparar especialment per al gaudi dels drets que este títol atorga a tots els ciutadans.

Finalment, també s'ha d'esmentar l'article 50 de la Constitució que, per la seua banda, prescriu:

Els poders públics han de garantir, mitjançant pensions adequades i periòdicament actualitzades, la suficiència econòmica als ciutadans durant la tercera edat. Així mateix, i amb independència de les obligacions familiars, han de promoure el seu benestar mitjançant un sistema de serveis socials que han d'atendre els seus problemes específics de salut, habitatge, cultura i oci.

Hem de deixar constància que la referència a l'apartat de serveis socials no ho és a la totalitat de queixes tramitades en este apartat, sinó que tan sols ho és a una selecció que no implica judicis de valor sobre la seua major o menor importància, ja que per a tot ciutadà que acudix a la nostra institució el seu problema és el més important i com a tal mereix sempre el nostre esforç. Sobre esta premissa passem a relatar les matèries sobre les quals han versat les queixes que hem entés més significatives.

Quant als discapacitats, les perspectives d'anàlisi han estat múltiples. El problema del compliment de la normativa referent a barreres arquitectòniques, de tanta importància per a les persones amb discapacitat física, se'ns va tornar a plantejar amb motiu de diverses queixes sobre places per a aparcament de minusvàlids i la difícil situació de l'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda, com també se'ns va tornar a traslladar el problema de l'accessibilitat al medi urbà. Igualment, el transport públic per a persones amb discapacitat ha constituït un altre dels aspectes analitzats, particularment la situació del transport adaptat, davant la inexistència d'este tipus de vehicles, així com els problemes sobre les cintes de subjecció en els autobusos i l'accés de carrets especials per a minusvàlids no homologats a causa de les circumstàncies particulars dels seus usuaris.

Els retards a resoldre els expedients de qualificació de minusvalidesa s'han tornat a posar de manifest, com en anys anteriors, de forma acusada. De fet es va obrir una investigació d'ofici per esta institució juntament amb les queixes procedents de

particulars. El període de tramitació continua excedint el que hi ha legalment previst. La resolució és important com a porta d'accés a diversos tipus d'ajudes (places d'aparcament, subvencions per a l'eliminació de barreres arquitectòniques en habitatges, contingents en oposicions, contractes de treball especials, etc.). Encara que estan reduint-se, hem tornat a reiterar a la Conselleria de Benestar Social l'adopció de les mesures necessàries perquè els terminis es reduïsquen al mínim possible a fi d'evitar perjudicis als afectats. D'altra banda, també ha estat objecte de la nostra atenció el problema derivat de l'equiparació que realitza l'article 1.2 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, de les minusvalideses iguals o superiors al 33% amb la situació dels pensionistes de la Seguretat Social que tinguen reconeguda una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa, i als pensionistes de classes passives que tinguen reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat, a l'efecte de la consideració com a discapacitats i de la interpretació, segons el nostre parer, restrictiva, que està portant a terme l'Administració. Esta qüestió va finalitzar amb una recomanació a la Conselleria de Benestar Social que no va ser acceptada.

Esta institució, d'ofici, va obrir una investigació sobre la situació de la Comissió Valenciana de Tutelles i Defensa Judicial d'Incapacitats, del resultat de la qual donem compte en este informe.

La reclamació d'una associació de familiars i malalts mentals sobre les mancances de centres específics per a malalts mentals i centres de dia, i diverses reclamacions de particulars sobre la manca d'este tipus de centres i d'habitatges tutelats ha estat, com ja és habitual, objecte de la nostra atenció. En l'àmbit de les persones amb malaltia mental, esta institució també va obrir d'ofici una investigació sobre les condicions d'un habitatge tutelat, gestionada per particulars, que va transcendir a la premsa.

En este apartat, finalment, hem arreglat una altra sèrie de queixes que fan referència als problemes que una associació de dany cerebral sobrevingut ens ha manifestat per a la creació d'un centre de dia per a l'atenció a estes persones, que sembla que tindrà una solució satisfactòria, sobre els problemes que originen els retards en la percepció de subvencions en el funcionament general de les associacions de discapacitats i altres com l'efectiu compliment sobre les normes de reserva d'habitatge per a minusvàlids.

D'altra banda, esta institució va obrir d'ofici una queixa sobre la demora en la construcció d'un centre per a discapacitats físics i una altra sobre el tancament d'una residència de discapacitats físics.

Sobre famílies nombroses, hem arreglat alguns problemes administratius que es presenten en l'obtenció del títol i del carnet de família nombrosa. En particular, respecte del segon problema citat, el resultat de les dificultats d'obtenció dels carnets que ens va comunicar un ciutadà valencià, un assumpte del que ja esta institució havia emés pronunciaments el passat any en sentit idèntic. La queixa es va resoldre favorablement.

Els punts de trobada familiar també han estat objecte de la nostra atenció quant a aspectes particulars com l'obtenció de determinada documentació, que va ser resolta

favorablement o l'important problema del tancament d'un dels dos punts de trobada situat a la província de València, actualment en tramitació. S'arreplega també, en el present informe, el resultat de la investigació oberta el passat any per esta institució sobre esta qüestió.

En matèria de menors, destaquem l'existència d'una queixa, instada per una secció sindical i per diversos particulars, motivada pel model de gestió dels equips tècnics dels jutjats de menors, família, punts de trobada i instituts de medicina legal de la Comunitat Valenciana, actualment en tramitació, matèria sobre la qual esta institució havia ja realitzat anteriors treballs com l'informe especial sobre la implantació dels mitjans per a fer efectives les mesures de reforma previstes en la Llei orgànica 5/2000.

Pel que fa a la tercera edat, els problemes derivats de la insuficiència de pressupost per a les ajudes econòmiques per a la cura d'ancians dependents, els problemes de percepció de subvencions per a una associació de jubilats, les reclamacions d'obtenció de places públiques en residències de tercera edat i els conflictes de familiars i tutors quant al dret de visites a una anciana en una residència, han estat els aspectes més destacables durant enguany. També d'ofici, esta institució ha obert algunes queixes relacionades amb la situació de risc que presentaven algunes persones a causa de la seua situació d'incapacitat motivada per demència senil i una altra sobre un trist succés esdevingut en una residència de la província de València.

Una atenció particular ens ha merescut el problema de les ajudes econòmiques. En primer lloc, hem rebut diverses queixes sobre les ajudes derivades de presó a causa de la Guerra Civil i dels problemes en la confecció del cens d'afectats que ha donat lloc a la reiteració d'anteriors pronunciaments d'esta institució. D'altra banda, també hem rebut altres queixes per part d'una persona víctima d'un atemptat terrorista, actualment en tramitació.

En l'apartat corresponent a les drogodependències i altres trastorns addictius, hem atés al problema de la titularitat de drets davant l'Administració sanitària en el cas de conflicte pacient-familiar sense situació d'incapacitat del primer i de les difícils situacions que això planteja. D'altra banda, els riscos per a la salut derivats de l'exposició al fum del tabac i la necessitat d'impulsar una actitud menys permissiva envers els infractors per part de l'Administració han tornat a constituir objecte de la nostra atenció amb motiu de la reclamació d'un ciutadà respecte de la situació que va experimentar en una biblioteca municipal. El Síndic ja s'ha pronunciat anteriorment més vegades i ha manifestat que la potenciació dels espais sense fum, la coordinació interinstitucional i la participació social són els eixos per a obtenir respostes adequades, uns aspectes que es tornen a portar a col·lació amb motiu de l'entrada en vigor de la nova Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries davant del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac.

Finalment, pel que fa a altres queixes, els retards en l'atenció en els centres socials han constituït el nostre principal objecte d'atenció, i esta institució ha emés diverses resolucions en este sentit.

8. Drets de naturalesa sociosanitària

La necessitat d'actuació simultània i sinèrgica dels serveis sanitaris i socials per a l'atenció d'aquelles persones que, per la seua malaltia, així ho necessiten i la garantia de la continuïtat dels serveis mitjançant l'adequada coordinació de les instàncies administratives corresponents va fer que en exercicis anteriors optàrem per dedicar un apartat especial a estes qüestions amb l'objectiu de poder realitzar-ne un millor seguiment.

El marc constitucional que legitima la intervenció del Síndic de Greuges en esta matèria està constituït pels preceptes constitucionals ja esmentats en els apartats concernents al dret a la salut i a la protecció i assistència socials. Les persones que tenen malalties mentals i qui els envolten han estat, com en exercicis anteriors, els principals destinataris de les nostres investigacions.

Enguany ha finalitzat la tramitació d'una queixa de la qual ja vam donar compte l'any anterior sobre les mancances en matèria de recursos per a l'atenció a les persones convalsents i terminals que no disposen d'una xarxa social suficient en el cas d'un malalt de síndrome d'immunodeficiència adquirida que no va rebre una atenció adequada en el període pròxim a la seua mort. La situació que es descriu és francament preocupant i va concloure amb una sèrie de recomanacions a les Conselleries de Sanitat i Benestar Social que van ser acceptades, i es van reconèixer les dificultats i les insuficiències actuals de la xarxa.

També és de ressenyar que, d'ofici, s'ha iniciat una investigació més àmplia sobre la llarga llista de problemes que patixen els usuaris dels serveis d'hospitalització de la Comunitat Valenciana que, per múltiples raons, necessiten atenció per part dels serveis socials, generals o especialitzats, a causa de la seua situació de malaltia.

Gran part de les queixes tramitades han versat sobre les dificultats per a trobar recursos adequats en els casos que estos es tornen necessaris per a l'atenció de les persones que tenen malalties mentals. És necessari destacar que este problema es torna més aclaparador en el cas dels menors d'edat, un sector en què les seues mancances han estat denunciades reiteradament per esta institució i que tornen a ser enguany objecte particular de la nostra atenció amb dues queixes que posen de manifest les situacions límit a què queden exposades algunes famílies valencianes. D'altra banda, també s'han posat de manifest els greus problemes que presenta la denominada "patologia dual" (comorbilitat de trastorns psiquiàtrics o de personalitat amb dependències) i la situació concreta en l'àmbit sociosanitari del departament de salut d'Elx, particularment motivada per la deficient situació de l'assistència hospitalària. La urgència d'adoptar mesures en este terreny, com ja hem referit en anteriors informes d'esta institució, no pot ser obviada i cada vegada més es fa necessari un compromís que incloga una coordinació i planificació adequades.

Finalment, volem dir que també s'ha realitzat un seguiment de l'informe especial sobre *La situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars*, presentat per esta institució en l'any 2003.

9. Drets relatius a l'ocupació pública (accés, drets sindicals, condicions de treball)

La Constitució espanyola de 1978 recull en diversos preceptes seues qüestions que afecten la funció pública.

Després de donar categoria de dret fonamental, en el seu article 23, al dret dels ciutadans a accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics, es referix al règim estatutari dels empleats públics (articles 103.3 i 148.1.1) i atribueix a les administracions autonòmiques, entre estes la valenciana, el desenvolupament legislatiu i l'execució d'este.

En este sentit, l'article 31.1 de la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, reconeix a la Generalitat Valenciana la competència exclusiva sobre l'organització de les seues institucions d'autogovern i, en directa connexió amb este, el seu article 32.1.1 atribueix a la Generalitat el desenvolupament legislatiu i règim jurídic propi de la seua Administració i dels ens públics que en depenen, com també el règim estatutari dels seus funcionaris en el marc de la legislació bàsica de l'Estat.

Conseqüentment, el Síndic de Greuges està legitimat per a intervenir garantint els drets que afecten la funció pública autonòmica i local i, en este sentit, al llarg de l'any 2005, destaquem que han estat especial objecte d'atenció les queixes dels ciutadans que han vist afectat el seu dret d'accés a l'ocupació pública en condicions d'igualtat; els retards en els nomenaments com a funcionaris de carrera d'aspirants que han superat proves selectives; els drets dels funcionaris a ser indemnitzats pels desplaçaments que han de realitzar; la formació; la salut laboral; els drets sindicals, etc., entre d'altres.

Pel que fa a qüestions relatives a la funció pública, s'han iniciat, en l'any 2005, actuacions d'ofici que han tingut a veure amb la realització d'hores extraordinàries en l'Hospital Vega Baja (Orihuela), el tancament d'una maquina de cobalt 60 en l'Hospital La Fe, per no poder-se abonar l'excés de jornada als treballadors, el compliment de la Llei de prevenció de riscos laborals en les administracions locals valencianes, les relacions de llocs de treball en les administracions locals valencianes, la regulació de les relacions de llocs de treball a la Comunitat Valenciana i la durada del procediment de selecció de llocs de treball del grup D, sector administració general.

En este mateix any 2005, també hem conclòs les queixes d'ofici iniciades anteriorment. La relativa al compliment de la Llei d'igualtat entre homes i dones en les administracions públiques valencianes, la qual es referia a la substitució d'un professor en un IES i la que va investigar la possible diferenciació en la pròrroga de l'edat de jubilació segons l'especialitat mèdica.

10. Drets relacionats amb la prestació d'altres serveis públics per entitats locals

El referit epígraf al·ludix a les queixes l'àmbit material de les quals es reconduïx al proveïment domiciliari d'aigua potable, l'ordenació i el control del trànsit urbà, responsabilitat patrimonial, vies urbanes, obres públiques municipals, neteja pública i recollida de residus sòlids urbans, sanitat local, festes populars, béns locals, contractació, queixes relatives a associacions veïnals i el dret de petició, i altres temàtiques variades.

Els principis constitucionals essencials que inspiren la intervenció del Síndic, en estes matèries, es contenen en els articles 103, paràgraf primer, 106, paràgraf segon i 105 de la Constitució.

Enguany, la temàtica de les queixes referides en eixe epígraf no ha experimentat cap variació essencial respecte d'anys anteriors.

En este sentit, segueixen centrant l'atenció majoritàriament dels ciutadans la problemàtica del proveïment domiciliari d'aigua potable, l'ordenació i el control del trànsit urbà, les reclamacions de responsabilitat patrimonial i el dret de petició.

També, com l'any anterior, les queixes incidixen en l'excessiva dilació i, fins i tot, falta de resposta a les diverses peticions d'informació que sol·liciten els ciutadans de les administracions locals o, si escau, als suggeriments o peticions que formulen estos.

Esta institució ha reiterat a les diferents administracions locals objecte de les queixes tramitades, la necessitat d'un escrupolós compliment de les seues obligacions constitucionals, en la seua actuació diària, així com l'inexcusable respecte i protecció dels drets dels ciutadans no només reconeguts per la vigent Llei 30/1992, sinó també pels específics drets dels veïns establits en la vigent Llei 7/1985, de 2 d'abril, de bases de règim local, i destaquen els previstos en els apartats e) (dret a ser informat en relació amb tots els expedients i documentació municipal) i g) (dret a exigir la prestació i, si escau, l'establiment del corresponent servei públic).

Entre les queixes a instància de part i d'ofici de què informem en este epígraf, destaca la resolució de la queixa referida a la participació de la dona en les Festes de Moros i Cristians de la ciutat d'Alcoi.

11. Drets relatius altres àmbits de l'actuació de les administracions públiques

Sempre ha existit un nombre de queixes en les quals es qüestionava l'actuació de les administracions públiques en relació amb drets dels ciutadans, de què tradicionalment no s'ha donat en el present apartat introductori, encara que sí en el cos central de l'informe. La causa ha estat el seu escàs nombre en relació amb la resta de blocs de drets afectats.

Com que estes queixes existixen i, darrere d'elles, també hi ha ciutadans que han acudit al Síndic de Greuges per entendre que podia emparar-los en l'exercici dels seus drets,

hem considerat adequat fer una referència a estos altres drets. Es tracta de supervisar l'actuació de les administracions públiques valencianes en matèria d'associacions, d'assistència jurídica gratuïta, d'ocupació i relacions col·lectives de treball, d'indústria i energia, consum, transports, administració corporativa, especialment col·legis professionals, esports, agricultura i pesca o cultura.

A més d'analitzar, en tots els casos, que les administracions hagen actuat d'acord amb els principis constitucionals d'objectivitat, eficàcia i coordinació i amb submissió al principi de legalitat (article 103.1 de la Constitució), també es té present que en este apartat poden ser altres els drets el gaudi dels quals intentem garantir: el dret d'associació (article 23.1 de la Constitució), el dret al treball (article 35 de la Constitució), el dret a gaudir del patrimoni històric, cultural i artístic (article 46 de la Constitució) i el dret a la protecció de consumidors i usuaris (article 51).

12. Drets lingüístics

El reconeixement, tant constitucional com estatutari, de l'oficialitat del valencià va determinar que, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial del valencià i superar l'encara evident desigualtat que existix respecte del castellà, la Generalitat promulgara la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, que va significar el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació de l'ús social del valencià, definit com "llengua històrica i pròpia del nostre poble" en el seu preàmbul.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de la llengua, declara, en el seu article 4, que "en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dues llengües oficials" de la Comunitat Valenciana, per este motiu l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística, en el benentès que les actuacions adoptades per l'Administració pública, han de ser compatibles amb el més absolut respecte als drets dels ciutadans la llengua habitual dels quals és el castellà, i que tenen dret a utilitzar qualsevol de les dues llengües oficials en totes les situacions de comunicació que puguen donar-se en les relacions tant socials com oficials, sense que en cap cas puguen ser discriminats per raó de la seua elecció. Per este motiu el Síndic de Greuges, com a garant dels drets lingüístics dels valencians, dirigix a les diferents administracions constants recomanacions perquè adopte les mesures necessàries per a evitar les desigualtats que puguen derivar-se de factors lingüístics i perquè adapte les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola, l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana i la Llei d'ús i ensenyament del valencià perquè accepte el repte de concloure el procés de recuperació del valencià, ja que l'Estatut d'autonomia imposa a tots els poders públics el deure general de potenciar l'ús del valencià en tots els ordres de la vida pública i social, i aconseguir a través de la seua promoció, la seua equiparació efectiva amb el castellà, sense que, en cap cas, pugua prevaldre una llengua sobre una altra i implantar, en tots els àmbits de l'Administració pública valenciana, l'ús del valencià.

La legitimitat del Síndic de Greuges per a vetlar pels drets lingüístics dels valencians està determinada per la mateixa Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana, en primer lloc, perquè la cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol i, en segon lloc, en virtut del mandat estatutari contingut en l'article 7 de l'Estatut de la Comunitat Valenciana que determina l'oficialitat del valencià i el castellà a la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment citats és la possibilitat de la intervenció del Síndic de Greuges quan a un ciutadà no se li respecta, per l'Administració pública, el seu dret a triar la llengua en la qual desitja que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients administratius, dret del qual sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haguera estat triat pel ciutadà.

La intervenció d'esta institució en defensa de la cooficialitat lingüística i dels drets lingüístics dels valencians també s'estén a exigir a l'Administració pública valenciana que realitze la retolació pública dels noms oficials dels municipis, territoris, nuclis de població, accidents geogràfics, vies de comunicació interurbanes de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb la legislació vigent respecte a l'ús del valencià, i amb l'article 15 de la Llei d'ús i ensenyament del valencià, o que adopte les seues estructures i dispose les mesures necessàries perquè els continguts de les pàgines web oficials siguen bilingües.

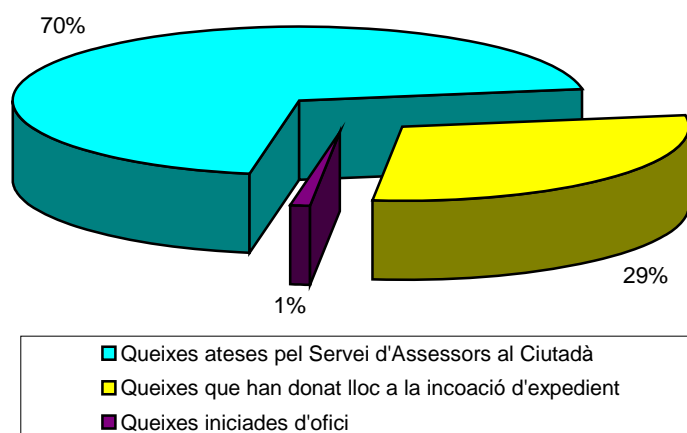
Finalment, convé assenyalar que si bé les queixes formulades pels valencians davant el Síndic de Greuges durant l'any 2005 no diferixen substancialment de les d'exercicis anteriors, no és menys cert que, en totes, el denominador comú és l'incompliment per l'Administració pública valenciana de les previsions contingudes en la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, encara que la seua disposició transitòria primera estableix que "l'Administració de la Generalitat Valenciana, l'Administració local, les entitats i institucions dependents d'estes i altres serveis públics als quals fa referència la Llei, hauran de realitzar-se en un termini de 3 anys". És cert que el nombre de queixes formulades davant el Síndic de Greuges per ciutadans que consideren que els seus drets lingüístics són vulnerats no és especialment significatiu, però no ho és menys que ja ha transcorregut temps a l'excés com perquè encara existisquen administracions que no hagen adaptat les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurada a la nostra Comunitat Valenciana.

II. DADES PRINCIPALS DE LA GESTIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

1. ACTUACIONS DEL SÍNDIC DE GREUGES

1.1. Nombre de reclamacions dirigides al Síndic de Greuges en 2005

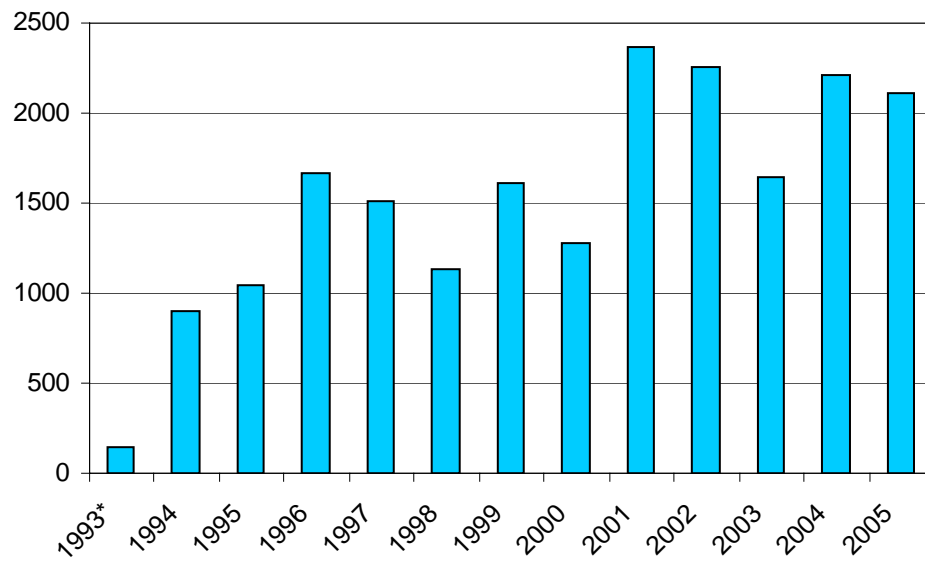
Queixes ateses pel Servei d'Assessors al Ciutadà	4.842	70%
Queixes que han donat lloc a la incoació d'expedient	2.033	29%
Queixes iniciades d'ofici	80	1%
Total queixes	6.955	100%

1.2. Evolució de les queixes amb expedient

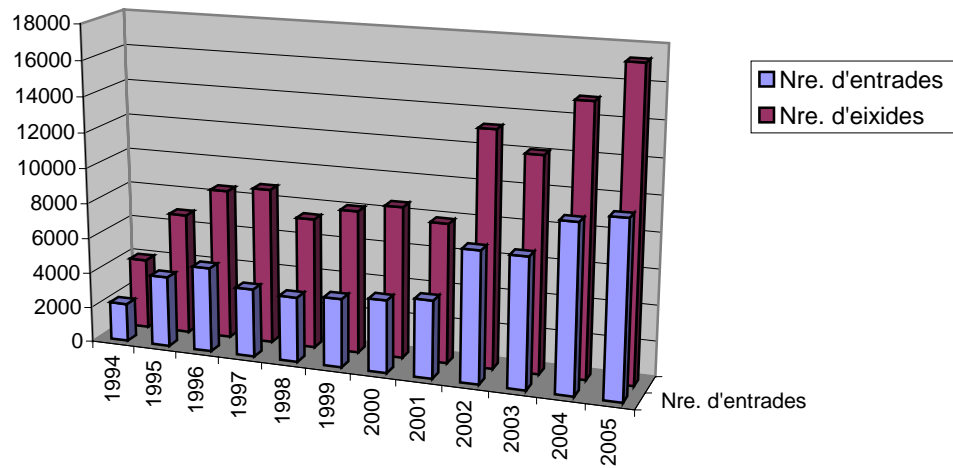
	NRE. DE QUEIXES
1993*	143
1994	900
1995	1.048
1996	1.663
1997	1.509
1998	1.131
1999	1.606
2000	1.280
2001	2.368
2002	2.261
2003	1.642
2004	2.213
2005	2.113

* La xifra consignada en l'any 1993 correspon als primers mesos de funcionament de la institució.

1.3. Registre de documents

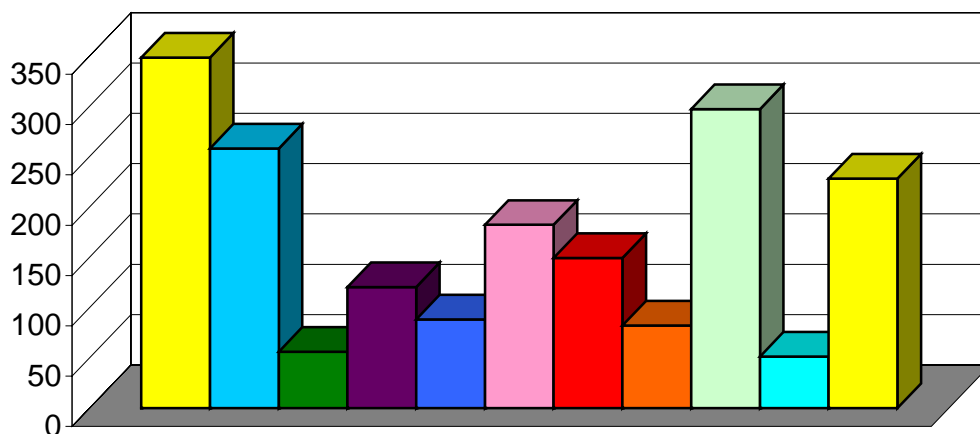
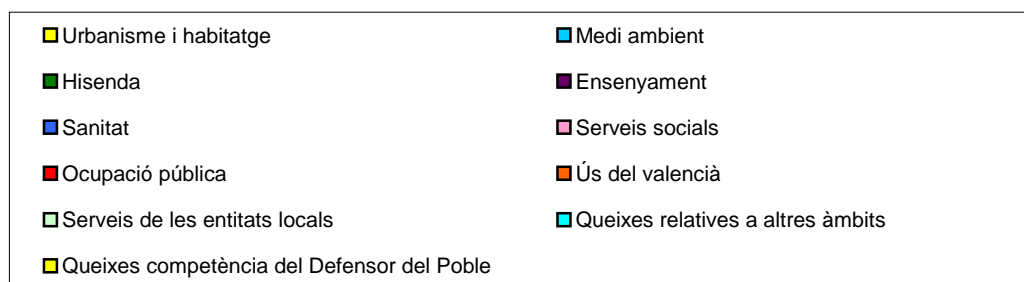
	Nre. d'entrades	Nre. d'eixides
1994	2153	3982
1995	3.991	6.872
1996	4.781	8.508
1997	3.843	8.808
1998	3.666	7.371
1999	3.869	8.071
2000	4.084	8.546
2001	4.357	7.869
2002	7.375	13.235
2003	7.299	12.071
2004	9.392	15.111
2005	9.844	17.277

1.4. Matèries sobre les quals versen les queixes formulades en 2005

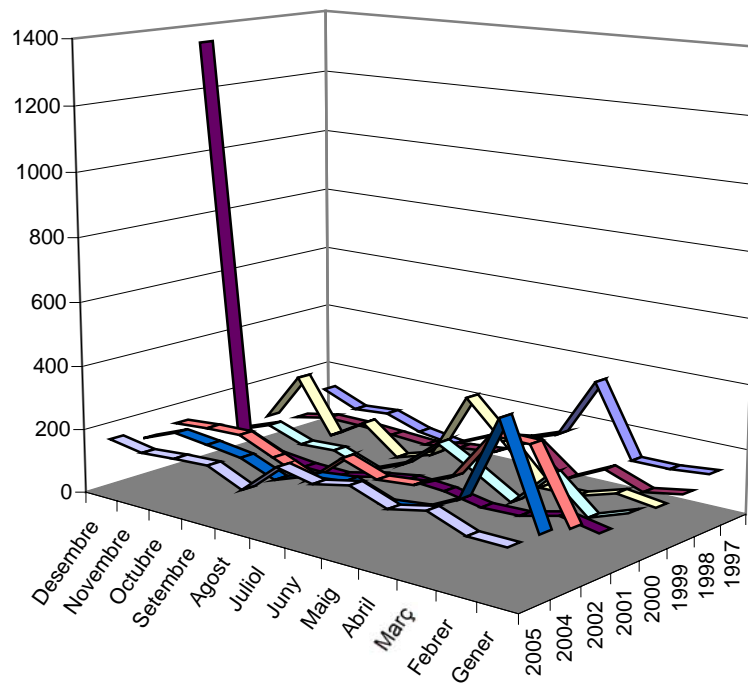
	Nre.	%
Urbanisme i habitatge	348	19%
Medi ambient	258	14%
Hisenda	56	3%
Ensenyament	120	6%
Sanitat	88	5%
Serveis socials	182	10%
Ocupació pública	149	8%
Ús del valencià	82	4%
Serveis de les entitats locals	297	16%
Queixes relatives a altres àmbits	51	3%
Queixes competència del Defensor del Poble	228	12%
Total	1.859	100%

* N'hem exclòs les queixes no admeses, de les quals donem compte en l'apartat corresponent.

1.5 Distribució mensual d'expedients amb queixa

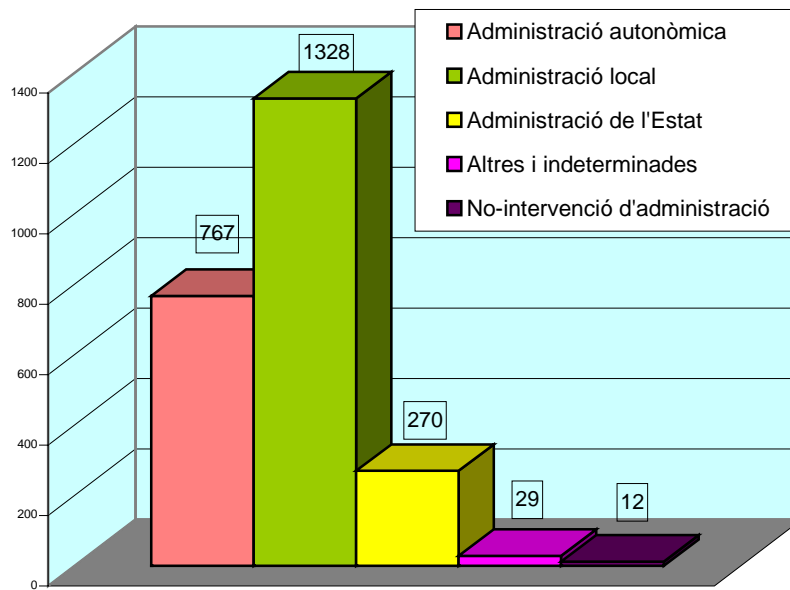
MES	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Gener	134	104	97	115	91	139	111	158	158
Febrer	122	83	113	73	113	354	152	459	159
Març	122	127	77	175	84	355	127	200	202
Abril	345	70	75	62	81	205	119	144	178
Maig	154	160	192	131	102	154	153	131	219
Juny	112	102	305	192	110	143	149	171	195
Juliol	94	89	98	98	92	181	177	159	218
Agost	44	74	64	52	66	86	77	120	122
Setembre	61	81	150	91	69	131	143	162	170
Octubre	98	87	84	85	80	176	152	176	164
Novembre	89	88	252	123	125	173	154	188	155
Desembre	134	66	99	83	1355	164	128	145	173
TOTAL	1.509	1.131	1.606	1.280	2.368	2.261	1.642	2.213	2.113

1.6. Administracions que han estat objecte de queixes i de les nostres investigacions

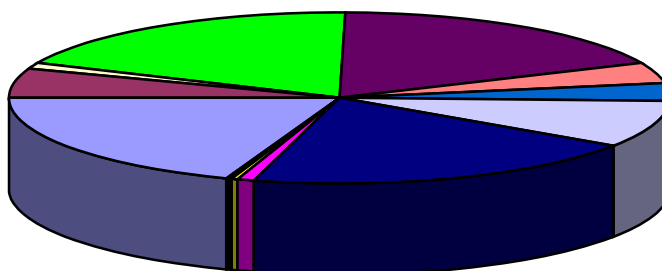
1.6.1. Classificació per administració afectada i nombre de queixes

Administració autonòmica	767
Administració local	1328
Administració de l'Estat	270
Altres indeterminades	29
No-intervenció d'administració	12
Total	2.406

1.6.2. Detall de l'organisme afectat (excloses les administracions local i estatal)

Conselleria de Territori i Habitatge	165
Conselleria d'Infraestructures i Transports	49
Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació	9
Conselleria de Benestar Social	159
Conselleria de Cultura, Educació i Esport	152
Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació	34
Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència	29
Conselleria de Justícia i Administracions Públiques	74
Conselleria de Sanitat	169
Conselleria de Turisme	8
Presidència Generalitat Valenciana	2
Radiotelevisió Valenciana	2
Total	852

■ Conselleria de Territori i Habitatge	■ Conselleria d'Infraestructures i Transports
■ Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació	■ Conselleria de Benestar Social
■ Conselleria de Cultura, Educació i Esport	■ Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació
■ Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència	■ Conselleria de Justícia i Administracions Públiques
■ Conselleria de Sanitat	■ Conselleria de Turisme
■ Presidència de la Generalitat Valenciana	■ Radiotelevisió Valenciana

1.6.3. Detall per administracions locals les actuacions o omissions de les quals han estat objecte de queixa

AJUNTAMENTS D'ALACANT	Nre. de queixes	AJUNTAMENTS D'ALACANT	Nre. de queixes
ADSUBIA	1	GRANJA DE ROCAMORA	1
AGOST	2	GUADALEST	1
AIGÜES	1	GUARDAMAR DEL SEGURA	4
ALBATERA	2	HONDÓN DE LAS NIEVES	1
ALCOLEJA	1	HONDÓN DE LOS FRAILES	1
ALCOI	28	IBI	5
ALACANT	125	JACARILLA	2
ALMORADÍ	1	XÀBIA	8
ALTEA	7	XIXONA	1
ASPE	5	L'ALFÀS DEL PI	4
BANYERES DE MARIOLA	1	LA NUCIA	6
BENASAU	1	LA ROMANA	2
BENEIXAMA	1	LA VALL DE GALLINERA	1
BENEJÚZAR	1	LA VALL DE L'AGUAR	10
BENFERRI	1	LOS MONTESINOS	1
BENIARBEIG	1	MONÓVER	3
BENIDOLEIG	1	MURO DE ALCOY	1
BENIDORM	10	MUTXAMEL	3
BENIGEMBLA	2	NOVELDA	5
BENIJÓFAR	1	ONDARA	1
BENILLOBA	2	ONIL	1
BENIMANTELL	1	ORIHUELA	9
BENISSA	6	PEDREGUER	1
BENITATXELL	2	PEGO	3
BIAR	5	PETRER	1
BIGASTRO	1	PILAR DE LA HORADADA	2
CALLOSA D'EN SARRIÀ	1	EL PINÓS	1
CALLOSA DE SEGURA	5	POLOP	2
CALP	8	RAFAL	1
CASTALLA	1	ROJALES	1
CASTELL DE CASTELLS	1	SAN FULGENCIO	2
COX	3	SAN MIGUEL DE SALINAS	10
CREVILLENTE	9	SANT VICENT DEL RASPEIG	6
DÉNIA	16	SANT JOAN D'ALACANT	4
Desconegut	2	SANTA POLA	5
EL CAMPELLO	8	SAX	2
EL VERGER	2	TEULADA	5
ELX	38	TIBI	2
ELDA	9	TORMOS	2
FINESTRAT	4	TORREVIEJA	11
FORMENTERA DEL SEGURA	1	LA VILA JOIOSA	6
GATA DE GORGOS	2	VILLENA	5
GORGA	1		
		Total província d'Alacant	464

AJUNTAMENTS DE CASTELLÓ	Nre. de queixes
ALCALÀ DE XIVERT	5
ALMASSORA	11
ALQUERÍAS DEL NIÑO PERDIDO	2
ARTANA	1
ATZENETA DEL MAESTRAT	2
BEJÍS	1
BENICARLÓ	2
BENICÀSSIM	18
BETXÍ	1
BORRIOL	4
BURRIANA	6
CABANES	2
CÀLIG	1
CASTELLÓ DE LA PLANA	29
XILXES	1
CULLA	1
FUENTES DE AYÓDAR	1
L'ALCORA	3
LA VALL D'UIXÓ	9
LA VILAVELLA	2
MONCOFA	3
MORELLA	1
NULES	3
ONDA	2
ORPESA	4
PEÑÍSCOLA	10
RIBESALBES	1
SANTA MAGDALENA DE PULPIS	1
SEGORBE	4
SONEJA	3
SOT DE FERRER	1
TALES	1
VILA-REAL	9
VILAFAMÉS	2
VINARÒS	6
VISTABELLA DEL MAESTRAZGO	1
Total província de Castelló	154

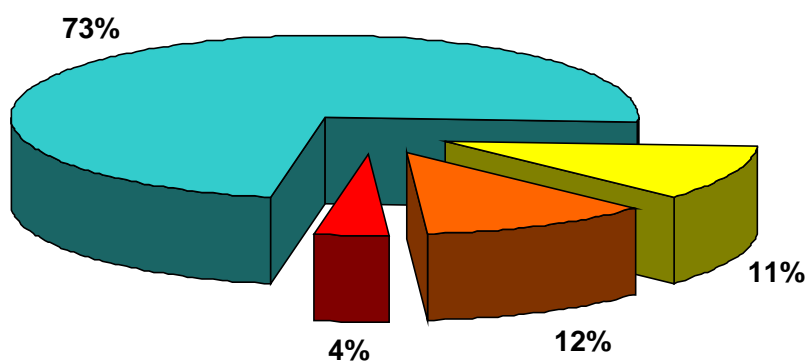
AJUNTAMENTS DE VALÈNCIA	Nre. de queixes	AJUNTAMENTS DE VALÈNCIA	Nre. de queixes
ADOR	1	LA POBLA LLARGA	1
AGULLENT	1	LLAURÍ	1
ALBAIDA	3	LLÍRIA	15
ALBAL	1	LLOMBAI	1
ALBALAT DELS SORELLS	2	LORIGUILLA	1
ALBERIC	1	LUGAR NUEVO DE LA CORONA	1
ALBORACHE	1	MANISES	3
ALBORAYÀ	11	MANUEL	1
ALCUBLAS	1	MARINES	1
ALDAIA	8	MASALAVÉS	3
ALFAFAR	2	MASSALFASSAR	1
ALFARA DE ALGIMIA	2	MASSANASSA	2
ALGAR DE PALENCIA	1	MELIANA	4
ALGEMESÍ	1	MISLATA	6
ALGINET	2	MOIXENT	1
ALMÀSSERA	1	MONCADA	1
ALMUSSAFES	2	MONTERRAT	9
ALZIRA	3	MONTESA	3
ANTELLA	1	MONTICHELVO	1
AYORA	3	NÀQUERA	3
BARX	2	NAVARRÉS	1
BELLREGUARD	1	OLIVA	5
BENAGÈBER	5	OLOCAU	1
BENAGUASIL	1	ONTINYENT	7
BENAVIDES	1	PAIPORTA	3
BENETÚSSER	1	PATERNA	14
BENIARJÓ	1	PICANYA	2
BENIATJAR	1	PICASSENT	3
BENIFAÍO	3	PILES	2
BÈTERA	2	QUART DE POBLET	5
BOCAIRENT	3	RAFELGUARAF	1
BONREPÒS I MIRAMBELL	2	REAL DE GANDIA	1
BUÑOL	4	REAL DE MONTROI	1
BURJASSOT	3	REQUENA	3
CANALS	1	RIBA-ROJA DE TÚRIA	3
CANET D'EN BERENGUER	1	RIOLA	2
CARCAIXENT	5	SAGUNT	13
CARLET	5	SALEM	1
CASTELLÓ DE RUGAT	2	SEDAVÍ	2
CATADAU	3	SEGART	2
CATARROJA	4	SERRA	1
CHESTE	1	SILLA	4
CHIVA	6	SIMAT DE LA VALLDIGNA	1
CHULILLA	1	SOLLANA	5
CORBERA	1	SUECA	10
CULLERA	1	TAVERNES BLANQUES	1
Desconegut	3	TAVERNES DE LA VALLDIGNA	2
ESTIVELLA	1	TORREBAJA	2
FOIOS	1	TORRENT	10
FONTANARS DELS ALFORINS	1	TORRES TORRES	1
GANDIA	10	TOUS	4
GILET	2	TURÍS	2
GODELLA	1	VALENCIA	100
GODELLETA	2	VILAMARXANT	4
HIGUERUELAS	1	VILLALONGA	2
L'ALCÚDIA DE CRESPIANS	1	VILANOVA DE CASTELLÓ	2
L'ELIANA	4	XÀTIVA	2
LA POBLA DE FARNALS	1	XERACO	4
LA POBLA DE VALLBONA	4	XERESA	1
		XIRIVELLA	3
		Total província de València	464

2. DADES REFERIDES A LA SITUACIÓ I TRAMITACIÓ DELS EXPEDIENTS DE QUEIXA

2.1. Situació general

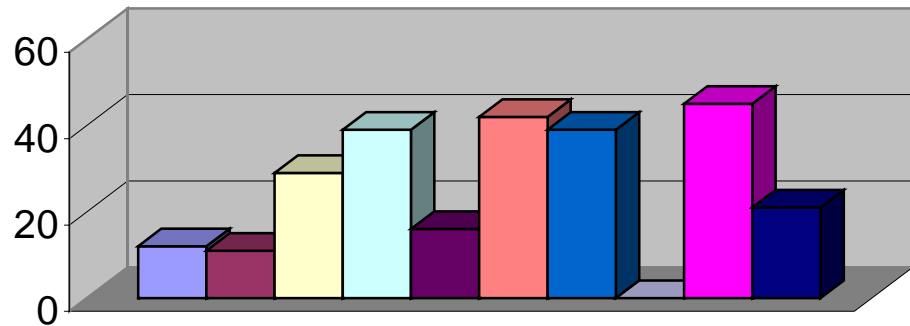
CONCEPTE	Nre.	%
Queixes admeses	1551	73%
Queixes remeses al Defensor del Poble	228	11%
Queixes no admeses	254	12%
Queixes d'ofici	80	4%
Total de queixes amb expedient	2.113	100%

 Queixes admeses	 Queixes remeses al Defensor del Poble
 Queixes no admeses	 Queixes d'ofici

2.2. Causes de no-admissió

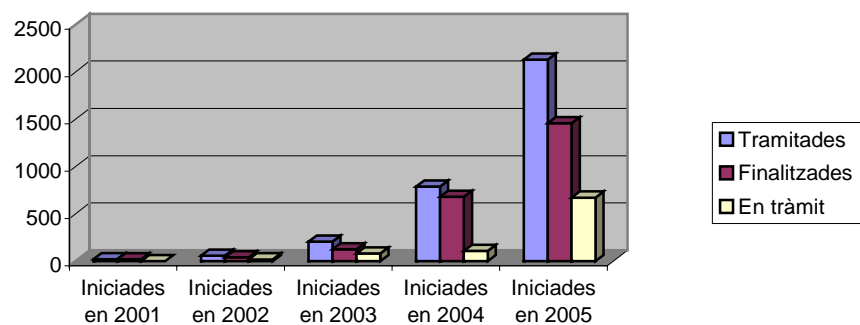
	Nre.	%
Assumptes <i>sub iudice</i> o resolts pels tribunals	12	4,7%
Disconformitat amb el contingut de resolucions judicials	11	4,3%
Qüestions juridicoprivades	29	11,4%
Absència d'interés legítim	39	15,4%
Queixes presentades per autoritats	16	6,3%
Inexistència de pretensió concreta	42	16,5%
Falta de fonament en la queixa	39	15,4%
Queixes extemporànies	0	0,0%
No-actuació prèvia d'administració	21	8,3%
Falta d'esmena de requeriments	45	17,7%
Total	254	100%

■ Assumptes sub iudice o resolts pels tribunals
■ Disconformitat amb el contingut de resolucions judicials
■ Qüestions juridicoprivades
■ Absència d'interés legítim
■ Queixes presentades per autoritats
■ Inexistència de pretensió concreta
■ Falta de fonament en la queixa
■ Queixes extemporànies
■ Falta d'esmena de requeriments
■ No-actuació prèvia d'administració

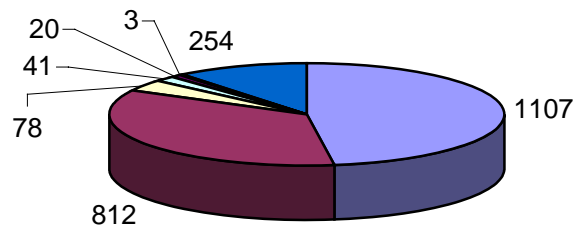
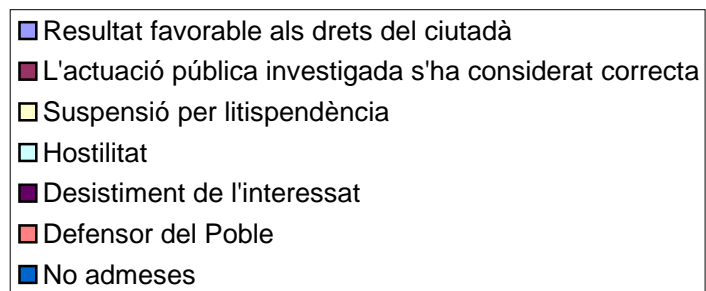
2.3. Queixes tramitades durant l'any 2005

	Tramitades	Finalitzades	%	En tràmit	%
Iniciades en 2001					
-Sense finalitzar al començament de l'exercici	19	19			
-Reobertes en 2005	0				
Total	19	19	100%	0	0%
Iniciades en 2002					
-Sense finalitzar al començament de l'exercici	51	40			
-Reobertes en 2005	7				
Total	58	40	69%	18	31%
Iniciades en 2003					
-Sense finalitzar al començament de l'exercici	204	125			
-Reobertes en 2005	1				
Total	205	125	61%	80	39%
Iniciades en 2004					
-Sense finalitzar al començament de l'exercici	755	680			
-Reobertes en 2005	33				
Total	788	680	86%	108	14%
Iniciades en 2005					
-Sense finalitzar al començament de l'exercici	2113	1457			
-Reobertes en 2005	15				
Total	2128	1457	68%	671	32%
		2321			

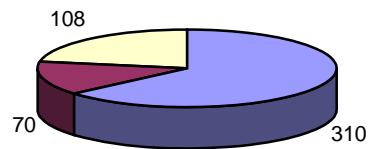
2.4. Manera en què ha acabat la tramitació de les investigacions tancades durant l'any 2005

	Nre.	%
Resultat favorable als drets del ciutadà	1107	48%
L'actuació pública investigada s'ha considerat correcta	812	35%
Suspensió per litispendència	78	3%
Hostilitat	41	2%
Desistiment de l'interessat	20	1%
Defensor del Poble	3	0%
No admeses	254	11%
Total	2316	100%

2.5. Recomanacions i suggeriments dirigits a les administracions i grau en què s'han acceptat

Nre. de resolucions acceptades	310		64%
Nre. de resolucions no acceptades	70		14%
Nre. de resolucions no acceptades justificadament		41	
Nre. de resolucions no acceptades sense justificació		32	
Nre. de resolucions pendents	108		22%
Total	488		

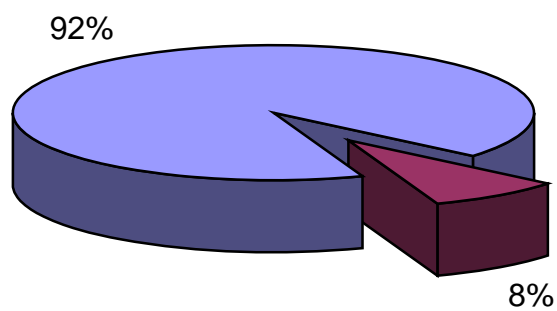
3. CARACTERÍSTIQUES DELS PROMOTORS DE LES QUEIXES

3.1. Promotors de les queixes amb expedient

3.1.a. Per classe de persona

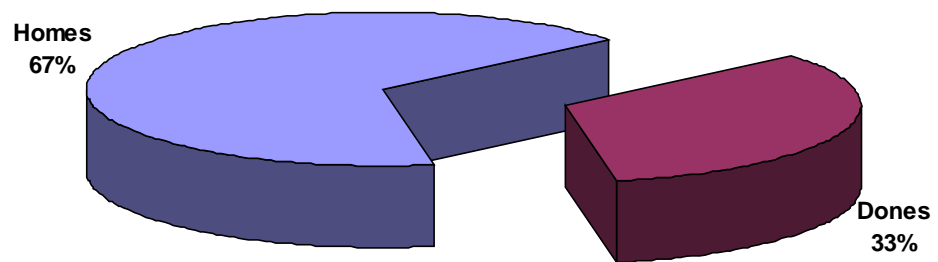
	Nre.	%
Persona física	1.939	92%
Persona jurídica	174	8%
Total	2.113	100%

■ Persona física ■ Persona jurídica

3.1.b. Per gènere

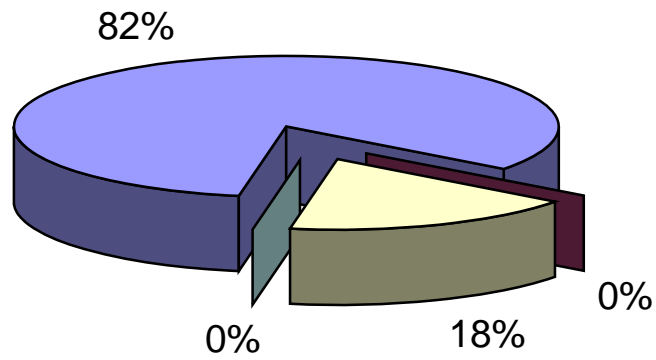
	Nre.	%
Homes	1293	67%
Dones	646	33%
Total de persones físiques	1.939	100%

3.1.c. Classificació dels expedients per subjectes interessats

	Nre. de queixes	Nre. de signatures	%
Individuals	1.741	1.741	82%
Col·lectives			
- Col·lectius	372	1716	18%
			0%
Total	2.113	3.457	100%

■ Individuals ■ Col·lectives ■ Col·lectius ■

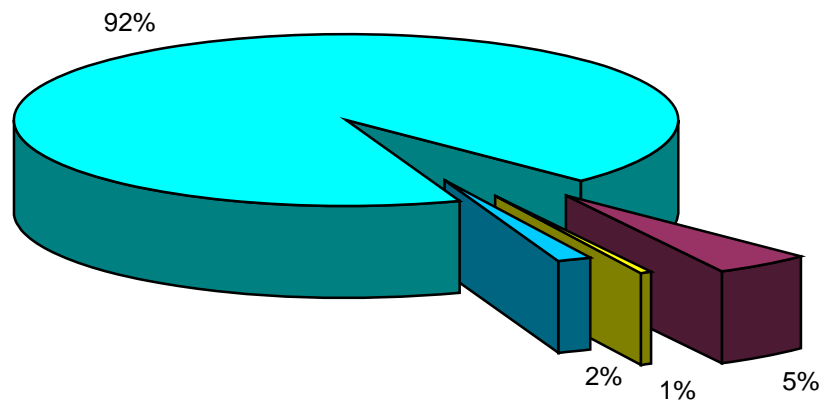
3.2. Procedència de les queixes amb expedient

3.2.a. Per la comunitat d'origen

	Nre. de queixes	%
Comunitat Valenciana	1.966	93%
Altres comunitats autònomes	99	5%
Altres països	14	1%
Anònimes	34	2%
Total	2.113	100%

Nre. de queixes

■ Comunitat Valenciana ■ Altres comunitats autònomes ■ Altres països ■ Anònimes

3.2.b. Per municipi d'origen

Província d'Alacant	Nre. de queixes	Província d'Alacant	Nre. de queixes
ADSUBIA	1	GUARDAMAR DEL SEGURA	4
AGOST	2	HONDÓN DE LAS NIEVES	2
ALBATERA	3	IBI	12
ALCOLEJA	1	JACARILLA	4
ALCORAYA	1	XÀBIA	3
ALCOY	37	XIXONA	3
ALGUEÑA	2	L'ALFÀS DEL PI	9
ALICANTE	287	LA NUCIA	5
ALMORADÍ	3	LA VALL DE GALLINERA	1
ALTEA	6	LA VALL DE L'AGUAR	10
ASPE	4	MONÒVER	1
BANYERES DE MARIOLA	3	MORAIRA	3
BENASAU	1	MURO DE ALCOY	1
BENIARBEIG	2	MUTXAMEL	5
BENIDORM	16	NOVELDA	10
BENIFATO	1	ONDARA	1
BENILLOBA	1	ONIL	2
BENIMANTELL	1	ORBA	2
BENISSA	8	ORIHUELA	23
BENITATXELL	2	PEDREGUER	3
BIAR	6	PEGO	4
BIGASTRO	2	PETRER	7
CALLOSA D'EN SARRIÀ	11	EL PINÓS	1
CALLOSA DE SEGURA	6	PLANES	2
CALP	6	POLOP	2
CASTALLA	6	RAFAL	2
CASTELL DE CASTELLS	1	REDOVÁN	1
CATRAL	3	ROJALES	3
COCENTAINA	3	SAN FULGENCIO	8
COX	1	SAN ISIDRO	4
CREVILLEN	15	SAN MIGUEL DE SALINAS	12
DÉNIA	22	SANT VICENT DEL RASPEIG	14
DOLORES	1	SANT JOAN D'ALACANT	16
EL CAMPELLO	23	SANTA POLA	7
EL VERGER	2	SAX	4
ELX	124	TABARCA	1
ELDA	15	TEULADA	2
ELS POBLETS	2	TORMOS	1
FINESTRAT	5	TORREVIEJA	16
GATA DE GORGOS	3	LA VILA JOIOSA	11
GORGA	1	VILLENA	13
GRANJA DE ROCAMORA	1		
		Total província d'Alacant	876

Província de Castelló	Nre. de queixes
ALCALÀ DE XIVERT	1
ALCOSSEBRE	5
ALMASSORA	34
ATZENETA DEL MAESTRAT	1
BENAFIGOS	1
BENICARLÓ	4
BENICÀSSIM	22
BETXÍ	1
BORRIOL	3
BURRIANA	4
CABANES	2
CÀLIG	1
CANET LO ROIG	1
CASTELLÓ DE LA PLANA	53
CIRAT	1
CULLA	1
GRAU DE CASTELLÓ	2
LA VALL D'UIXÓ	7
LA VILAVELLA	1
MONCOFA	1
ONDA	1
ORPESA	1
PEÑÍSCOLA	4
SEGORBE	2
SONEJA	2
VILA-REAL	6
VILAFAMÉS	3
VINARÒS	6
Total província de Castelló	171

Província de València	Nre. de queixes	Província de València	Nre. de queixes
ADOR	1	LA POBLA DE VALLBONA	4
ALAUÀS	3	LLÍRIA	10
ALBAIDA	9	LLOC NOU D'EN FENOLLET	1
ALBAL	2	LLOMBAI	1
ALBALAT DELS SORELLS	3	LLUTXENT	1
ALBÈRIC	1	MANISES	4
ALBORAYA	13	MANUEL	1
ALBUIXECH	1	MASSAMAGRELL	4
ALDAIA	11	MASSANASSA	2
ALFAFAR	1	MELIANA	10
ALFARP	1	MISLATA	14
ALGEMESÍ	3	MONCADA	3
ALMÀSSERA	4	MONTESA	2
ALMUSSAFES	2	MONTROY	2
ALZIRA	12	MONTSERRAT	9
ANNA	1	NÀQUERA	3
ANTELLA	1	NOVELLÉ	1
AYORA	1	OLIVA	4
BARX	2	OLOCAU	5
BARXETA	1	ONTINYENT	13
BELLREGUARD	2	PAIPORTA	6
BENAGUASIL	4	PALMERA	1
BENETÚSSER	1	PATERNA	19
BENIATJAR	1	PICANYA	3
BENICALAP DE L'HORTA	8	PICASSENT	6
BENIFAIÓ	5	PILES	1
BENIFAIÓ DE LES VALLS	1	PUERTO DE SAGUNTO	13
BENIMÀMET	1	PUIG	28
BÈTERA	2	QUART DE POBLET	4
BONREPÒS I MIRAMBELL	2	RAFELBUÑOL	1
BUÑOL	5	REAL DE GANDIA	1
BURJASSOT	51	REQUENA	3
CANALS	2	RIBA-ROJA DE TÚRIA	5
CANET D'EN BERENGUER	1	RIOLA	1
CARCAIXENT	2	ROCAFORT	2
CARLET	7	RÓTOVA	1
CASINOS	1	SAGUNT	8
CASTELLÓ DE LA RIBERA	2	SAN ANTONIO DE BENAGÉBER	4
CASTELLÓ DE RUGAT	1	SEDAVÍ	1
CASTELLONET DE LA CONQUESTA	1	SILLA	1
CATADAU	1	SIMAT DE LA VALLDIGNA	4
CATARROJA	7	SOLLANA	1
CHESTE	1	SUECA	7
CHIVA	5	TAVERNES BLANQUES	2
CULLERA	2	TAVERNES DE LA VALLDIGNA	2
Desconegut	2	TORRENT	15
EL VEDAT DE TORRENT	1	TORRES TORRES	1
ENGUERA	1	TOUS	2
FOIOS	3	UTIEL	3
FORTALENY	1	VALENCIA	413
GANDIA	22	VENTA DEL MORO	1
GENOVÉS	1	VILAMARXANT	1
GODELLA	3	VILLALONGA	2
JALANCE	1	VILLAR DEL ARZOBISPO	1
L'ALCÚDIA DE Crespins	2	VINALESA	1
L'ELIANA	3	XÀTIVA	6
L'OLLERIA	2	XERACO	3
LA CAÑADA	8	XERESA	1
LA GRANJA DE LA COSTERA	1	XIRIVELLA	9
		Total província de València	919

Altres províncies	
Albacete	1
Almeria	1
Barcelona	7
Ciutat Reial	1
Conca	1
Girona	1
Granada	1
Guipúscoa	1
Lleida	2
Madrid	14
Màlaga	1
Múrcia	4
Tarragona	4
Toledo	2
Valladolid	1
Biscaia	1
Saragossa	1
Total altres províncies	44
Desconegut	55
Anglaterra	3
França	2
Hongria	1
Alemanya	2
Estat Units	1
Mèxic	1
Suïssa	1
Eslovàquia	1
Luxemburg	1
Altres països	1

4. Temps de gestió dels expedients de queixes

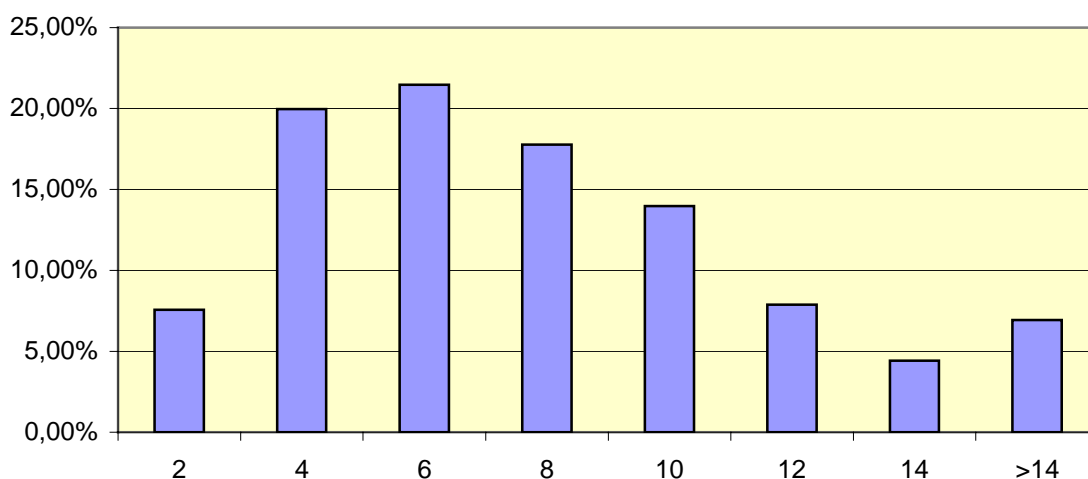
4.1. Temps mitjans de gestió dels expedients de queixes expressats en dies

	2003	2004	2005
Temps entre l'entrada de la queixa i el justificant de recepció	5,44	3,88	3,94
Temps entre l'entrada de la queixa i la notificació de l'admissió a tràmit	21,99	14,17	16,33
Temps entre l'entrada de la queixa i la finalització de l'expedient	243,64 (8,12 mesos)	211,54 (7,05 mesos)	203,77 (6,79 mesos)
Temps que tarda a contestar l'Administració autonòmica	42,26	49,98	63,83
Temps que tarda a contestar l'Administració local	68,49	71,31	74,73

4.2. Percentatge d'expedients de queixes tancats per mesos

Nre. de mesos	2	4	6	8	10	12	14	>14
Temps entre l'entrada de la queixa i la finalització de l'expedient	7,58%	19,97%	21,47%	17,76%	13,97%	7,89%	4,42%	6,95%

Percentatge d'expedients resolts per mesos

CAPÍTOL PRIMER

ANÀLISI DE LES QUEIXES TRAMITADES

A) QUEIXES INICIADES D'OFICI PEL SÍNDIC DE GREUGES

I. URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT

Queixa d'ofici núm. 13/2003 (expedient núm. 030945), sobre deficiències en la prestació del servei de neteja i recollida de residus sòlids a l'illa de Tabarca, Alacant (data d'incoació: 07.08.03).

La queixa a què fem referència, relatada en els anteriors informes presentats a les Corts Valencianes, va concloure amb un pronunciament en el qual suggeríem a l'Ajuntament d'Alacant que analitzara les possibles deficiències que pogueren haver-se produït en la prestació del servei de neteja i recollida de residus a l'illa, i que, si escau, incrementara les dotacions de mitjans personals i materials, com també la freqüència de les labors, especialment en els períodes de l'any en què l'illa rep una major aflluència de persones.

Li recomanàvem, d'altra banda, que aprovara el pla local de residus amb la finalitat de definir una estratègia global de prestació d'estos serveis, com també d'afavorir la implantació definitiva dels processos de recollida selectiva, tenint en compte, en particular, les característiques especials de l'illa.

Li vam recomanar, finalment, que implantara a l'illa la recollida selectiva de residus de paper, cartró, vidre, matèria orgànica i altres residus perillosos —medicaments, piles, bateries, cartutxos de tinta, etc.—, i que hi col·locara contenidors suficients amb esta finalitat.

Lamentablement, l'Ajuntament d'Alacant no va efectuar cap pronunciament sobre estos suggeriments i recomanacions, i per això ens vam veure obligats a acordar el tancament

de l'expedient i informar-lo que comunicariem la seua actitud hostile i entorpidora en el present informe anual.

Queixa d'ofici núm. 14/2003 (expedient núm. 030946), sobre molèsties causades per aglomeracions d'oci (data d'incoació: 17.11.03).

En esta queixa, de la qual vam parlar en anteriors informes anuals, vam dirigir diversos pronunciaments a les administracions implicades, que es van formalitzar en l'informe especial presentat a les Corts Valencianes amb el títol *Contaminació acústica en les activitats d'oci. Establiments amb ambientació musical i pràctiques de consum en la via pública*.

Com ja vam indicar en els informes anteriors, en el marc d'esta queixa realitzàvem diversos pronunciaments dirigits als ajuntaments de la Comunitat Valenciana, als quals vam estendre l'obligació, a les diputacions provincials, a la Conselleria de Territori i Habitatge, Conselleria de Sanitat, i Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

Els ajuntaments d'Orpesa, Ontinyent, Benicàssim, Valencia, Dénia, Alacant, Alzira, Elda, Catarroja, i Vinaròs van donar resposta expressa a la resolució i n'acceptaren íntegrament els pronunciaments, mentre que l'Ajuntament de Vilamarxant va acceptar la resolució parcialment. La Conselleria de Sanitat, la Conselleria de Territori i Habitatge, i la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques van acceptar la resolució efectuada, i també la Diputació Provincial de València.

Queixa d'ofici núm. 15/2003 (expedient núm. 030947), sobre el deficient estat de conservació de l'edifici conegut com palauet de Benicalap (data d'incoació: 07.08.03).

L'expedient de queixa de referència ja va ser ressenyat en el nostre anterior informe a les Corts Valencianes (pàg. 76), relatiu al defectuós estat de conservació d'un palauet abandonat a Benicalap, situat a l'avinguda de Burjassot de Valencia, al costat del parc del barri esmentat, en el qual s'havia produït un incendi a la segona planta. L'expedient va donar lloc a una sèrie de pronunciaments relatius a l'adopció de mesures de conservació que van ser acceptats parcialment per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, tal com consta en l'informe anual esmentat.

Hem d'informar ara de l'acceptació de les recomanacions efectuades a l'Ajuntament de Valencia, en la mesura que este informe d'acceptació es va produir en el 2005, i, per tant, vam acordar el tancament de l'expedient. A este Ajuntament recomanàvem que impulsara la tramitació corresponent a l'expropiació forçosa de l'immoble, a l'efecte que poguera escometre's la rehabilitació de l'edifici i la seua posterior destinació a ús públic. Mentre això anterior es poguera culminar, es va recomanar a l'Ajuntament que dirigira a la propietat una ordre d'execució perquè immediatament es realitzaren les obres que resultaren pertinents per a garantir la seguretat de l'immoble, i actuara amb la màxima celeritat per evitar l'ocupació il·legal del palau, atesos els riscos que això comportaria per a l'immoble i la seguretat de les persones. Si no es complia això anterior, li recomanàvem que utilitzara el mecanisme de l'execució subsidiària.

Finalment, vam recomanar que l'Ajuntament iniciara actuacions, en col·laboració amb la Conselleria de Cultura, dirigides a verificar si concorren en l'immoble valors culturals d'especial rellevància que pogueren determinar la seua inclusió en el Catàleg de Béns i Espais Protegits, i consegüentment en l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià, i que iniciara l'expedient corresponent.

Queixa d'ofici núm. 38/2003 (expedient núm. 031363), sobre l'existència i eficàcia del registre de solars i edificis que cal rehabilitar (data d'incoació: 12.01.04).

Quant a esta queixa, vam presentar en 2005 un informe especial a les Corts Valencianes titulat *Situació dels instruments destinats a garantir el compliment dels deures d'edificació i de conservació d'immobles a la Comunitat Valenciana*.

En el citat informe suggeríem als ajuntaments als quals vam estendre la investigació, a saber, ajuntaments d'Alboraia, Alcoi, Alacant, Almassora, Almoradí, Alzira, Benicarló, Benicàssim, Benidorm, Biar, Borriol, Burjassot, Casinos, Castelló, Xelva, Crevillent, Elx, Elda, Finestrat, Gandia, Guardamar del Segura, l'Eliana, la Vall d'Uixó, Lliria, Manises, Mutxamel, Nules, Orihuela, Peñíscola, Sagunt, Sant Vicent del Raspeig, Torreblanca, Torrent, Torrevella, Valencia, Vila-real, Villar del Arzobispo, Villena, Vinaròs i Xaló, que promogueren activament la conservació i rehabilitació dels nuclis urbans consolidats, i especialment dels centres històrics, amb la finalitat d'evitar-ne la despoblació i degradació, i que atorgaren més relleu a este tipus d'actuacions en relació amb la dinàmica predominant d'urbanisme expansiu del sòl urbanitzable en els extraradis.

Per complir amb esta finalitat, els recomanàvem que utilitzaren d'una manera més activa i amb major eficàcia les ordres d'execució d'obres d'edificació i conservació-rehabilitació, amb la finalitat d'afavorir la promoció de solars vacants, evitar actuacions especuladores i promoure l'adequació estètica, salubritat i seguretat dels immobles urbans.

Se'ls va recomanar, al seu torn, el màxim esforç en l'establiment de polítiques actives de foment de la rehabilitació i que s'arbitraren les corresponents ajudes financeres.

D'altra banda, vam recomanar a la Conselleria de Cultura que desenvolupara activament la potestat establida en l'article 19 de la Llei de patrimoni cultural valencià, i que utilitzara, en els casos que calguera, l'instrument de l'execució subsidiària davant els incompliments del deure de conservació i rehabilitació sobre béns inventariats, i que, al seu torn, desenvolupara polítiques de foment per donar suport a la conservació i rehabilitació d'este tipus d'immobles.

Per als municipis que no havien creat el registre de solars i d'edificis per rehabilitar, els vam recordar el deure legal de constituir-lo, atés que això resulta essencial per a garantir el coneixement públic de les situacions d'incompliment dels deures d'edificació i de conservació, i que afavoriren així l'exercici de les potestats administratives corresponents i la participació de tercers a través dels programes d'actuació aïllada.

Per als municipis que l'havien creat i per aquells que, en compliment de la recomanació anterior, pensaven crear-los, els recomanàvem que el posaren immediatament en funcionament i que l'utilitzaren de manera activa com a instrument de disciplina urbanística.

Així mateix, vam recomanar a les corporacions que promogueren la utilització de la figura del programa per a desenvolupament d'actuacions integrades com a instrument de disciplina urbanística, i que afavoriren la tramitació de les iniciatives que es presenten d'acord amb el que estableix la llei.

Vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge que recordara als ajuntaments de la Comunitat Valenciana el seu deure legal d'establir l'esmentat registre i de donar-li la funcionalitat adequada, i que en fera el seguiment corresponent. Al seu torn, li vam recomanar que, com més aviat millor, una vegada siga aprovada la nova legislació urbanística valenciana, s'aprovara la reglamentació de desenvolupament en tots els aspectes relatius a la disciplina urbanística, i entre estos els referents a les ordres d'execució, registre de solars i edificis per rehabilitar, i programes per al desenvolupament d'actuacions aïllades.

De moment hem rebut contestació expressa a les recomanacions per part dels ajuntaments d'Almoradí, Vila-real, Borriol, la Vall d'Uixó, Crevillent, i Castelló de la Plana. Tots estos ajuntaments han acceptat sense reserves les recomanacions i els suggeriments efectuats.

Queixa d'ofici núm. 14/2004 (expedient núm. 040367), sobre situació de perill de la marjal d'Almenara (data d'incoació: 11.02.04).

La situació de perill en la qual es trobava la marjal d'Almenara (Castelló) i l'important jaciment paleontològic descobert allí, per culpa de l'abocament incontrolat de brossa en l'abocador existent en la zona, ja va ser ressenyada en l'Informe anual 2004 (pàg. 85).

En el moment de redactar este informe, estem esperant rebre contestació per part de l'Ajuntament d'Almenara i la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a la nostra resolució —el contingut íntegre de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— en la qual recomanàvem a ambdues administracions públiques que s'efectuara, al més aviat possible, una prospecció intensiva en la zona per descartar o confirmar la presència d'altres jaciments paleontològics en l'àrea on s'estan produint els abocaments.

Queixa d'ofici núm. 21/2004 (expedient núm. 040753), sobre abocaments indirectes a xarxes de sanejament (data d'incoació: 22.03.04).

Esta queixa, referida en l'Informe anual de 2004 (pàg. 86), tenia com a objectiu verificar la intervenció administrativa de les administracions locals i autonòmica quant als problemes derivats de l'arribada a les instal·lacions de depuració d'aigua residual de productes que afecten sensiblement els processos que s'hi efectuen, i que poden impedir l'adequada depuració de les aigües.

Esta institució pretén verificar quin seguiment estan efectuant les administracions implicades sobre este tipus de comportaments, que es produïxen principalment per part de grans usuaris i indústries; si els mecanismes d'inspecció, control i sanció són adequats, si existix una correcta coordinació entre les administracions i si calen més esforços per a tallar estes pràctiques.

En conseqüència, i atenent al marc competencial vigent, es va considerar necessari demanar informe a la Conselleria d'Infraestructures i Transport, i en particular a l'entitat pública de sanejament adscrita a esta Conselleria, pel que fa al control d'estos processos. Es va sol·licitar, d'altra banda, informació a la Conselleria de Territori i Habitatge per conèixer en quina mesura havia actuat pel que fa a les seues competències en matèria ambiental, en relació amb els abocaments de terra a mar, com també amb els que puguen accedir a espais naturals protegits —zones humides.

Es va estendre la investigació, encara que únicament a l'efecte d'incorporar a l'expedient informació rellevant que permetera efectuar recomanacions a les administracions autonòmica i local implicades, a les confederacions Hidrogràfiques del Xúquer i Segura, amb l'objecte de verificar quina era la seua intervenció davant d'abocaments puntuals a vies públiques produïts per la ineficàcia en el control dels abocaments indirectes.

Al seu torn, es va seleccionar un grup d'ajuntaments d'acord amb la seua població, amb l'objecte de conèixer quines actuacions realitzen per a controlar este tipus de comportaments i formular les corresponents recomanacions. En conseqüència, vam enviar un ofici a tres ajuntaments de cada província, en els rangs següents: menys de 5.000 habitants; entre 5.000 i 20.000 habitants; entre 20.000 i 50.000; i, finalment, s'hi van incloure tots els ajuntaments de més de 50.000 habitants.

En el moment de tancar este informe anual a les Corts Valencianes, la nostra investigació prossegueix, ja que no han tingut entrada en esta institució la totalitat dels informes requerits.

Queixa d'ofici núm. 24/2004 (expedient núm. 040887), sobre antena de telefonia mòbil en l'Hospital Jaume I de Castelló (data d'incoació: 15.04.04).

Esta queixa, de la qual ja donàrem compte en l'Informe de 2004, (pàg. núm. 91), tractava sobre l'existència, segons sembla irregular, d'una antena de telefonia mòbil al terrat de l'Hospital Jaume I de la ciutat de Castelló. Vam dirigir la investigació a l'Ajuntament d'esta localitat i li vam manifestar dues qüestions en les quals l'Ajuntament hauria d'intervenir de manera més eficaç, la urbanística i la relacionada amb la protecció ambiental, unes qüestions que apareixen reflectides en el text de la resolució que vam dirigir a l'Ajuntament de Castelló, que apareix en l'Informe de 2004.

Com a contestació a esta resolució, vam rebre un informe de l'Ajuntament en el qual s'indicava que la instal·lació “sembla ser de televisió”. Vam considerar insuficient este informe, ja que no donava compte de l'estat de l'expedient de sol·licitud de llicència per a instal·lació d'estació de telefonia mòbil, ni es pronunciava sobre l'adopció de mesures de restauració de la legalitat urbanística —perquè no tenia llicència d'obres—, ni sobre

possibles mesures de clausura —perquè no tenia llicència d'activitat—, com també sobre la resta d'indicacions que es feien en la resolució, i vam demanar una ampliació d'este informe.

Com a resposta vam obtenir la remissió del mateix informe, i per això vam entendre que no s'havien realitzat actuacions complementàries per a comprovar la instal·lació existent, i també, si escau, les actuacions oportunes en relació amb esta. Vam fer diverses gestions telefòniques però no vam obtenir una altra resposta.

En conseqüència, vam considerar no acceptada de manera injustificada la referida resolució, i vam comunicar a l'Ajuntament que la seua descrita actitud i informació facilitada es reflectiria en el present informe anual.

Queixa d'ofici núm. 25/2004 (expedient núm. 040976), sobre seguiment d'instal·lacions d'antenes de telefonia mòbil (data d'incoació: 05.05.04).

La investigació sobre la situació de les antenes de telefonia mòbil en l'àmbit de la nostra Comunitat autònoma, de la qual ja vam donar compte en l'Informe anual 2004 (pàg. 91), la vam realitzar a causa d'haver constatat la considerable preocupació i inquietud social generada per la instal·lació i la proliferació d'estes instal·lacions en els voltants d'habitatges.

Hem pogut comprovar que la Conselleria de Territori i Habitatge està treballant en l'elaboració d'un avantprojecte de llei general de qualitat ambiental, en el qual, quant a la regulació de les antenes de telefonia mòbil, es preveu que estes instal·lacions queden subjectes al règim de llicència ambiental (un instrument pràcticament idèntic a les actuals llicències d'activitat) i siguen expressament incloses en el llistat d'activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses.

No obstant això, abans de donar per finalitzada la investigació, vam sol·licitar a la Conselleria que ens mantinga informats sobre els canvis que es pugen produir en el contingut del referit avantprojecte de llei general de qualitat ambiental quant a la regulació de les antenes de telefonia mòbil.

Queixa d'ofici núm. 29/2004 (expedient núm. 041651), sobre el retard a retirar una antena de telefonia mòbil en els voltants d'un centre docent (data d'incoació: 23.09.04).

En l'Informe anual 2004 (pàg. 92) vam informar sobre la investigació d'uns fets consistents en l'existència d'una antena de telefonia mòbil en els voltants del Col·legi Públic Penyagolosa de Burriana (Castelló) i la inactivitat municipal, denunciada reiteradament pels veïns, a l'hora de restaurar la legalitat vigent i retirar l'antena.

Vam fer diversos requeriments d'informe a l'Ajuntament de Borriana i a la Conselleria de Territori i Habitatge, i vam declarar el tancament de la queixa quan vam comprovar, finalment, que la referida antena de telefonia mòbil havia deixat de funcionar i havia estat traslladada a terrenys cedits per l'Ajuntament al costat del cementeri municipal.

Queixa d'ofici núm. 30/2004 (expedient núm. 041663), sobre la falta de xarxa de sanejament en polígon industrial (data d'incoació: 27.09.04).

Els fets denunciats pels veïns de les àrees pròximes al polígon industrial de Garatxico, situat a la carretera del Palamó a Tàngel (Alacant), i que constitueixen un important risc per a la salut pública a causa dels abocaments d'aigües residuals, el vessament de fosses sèptiques, les pudors i l'existència d'un munt d'empreses —al voltant de 117— que no tenen la preceptiva llicència d'activitats qualificades, van ser reflectits en l'Informe anual 2004 (pàg. 94).

Vam decidir tancar la queixa, ja que va ser acceptada la nostra resolució —el contingut íntegre de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— tant per l'Ajuntament d'Alacant com per la Conselleria de Territori i Habitatge, a qui vam recomanar que, de forma coordinada, i dins el seu respectiu àmbit competencial, que disposaren el que calguera per a garantir unes adequades condicions higienicosanitàries a la zona, i que evitara la producció d'abocaments insalubres i legalitzara les instal·lacions industrials allí existents mitjançant l'obtenció de la llicència d'activitats qualificades, previ compliment de les mesures correctores necessàries.

Queixa d'ofici núm. 31/2004 (expedient núm. 041664), sobre abocadors d'enderrocs a la Ciutat Fallera de València (data d'incoació: 27.09.04).

L'existència d'un abocador d'enderrocs d'enormes proporcions a la Ciutat Fallera de València, que envaïa fins i tot la calçada de la ronda nord, amb el consegüent perill per als automobilistes que circulen per esta via urbana, va motivar l'obertura de la queixa de referència (Informe anual 2004, pàg. 95), que hem tancat enguany, atés que, segons les fotografies remeses per l'Ajuntament de València, s'ha netejat la zona afectada per l'abocament d'enderrocs i escombraries.

Queixa d'ofici núm. 37/2004 (expedient núm. 041685), sobre prevenció de riscos d'inundació en els municipis de la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 01.10.04).

En l'Informe anual 2004 (pàg. 96) vam afirmar que la nostra Comunitat és una de les regions espanyoles més afectada pel risc d'inundació, ateses les especials condicions morfològiques i climatològiques del territori: les pluges torrencials que s'hi solen produir, especialment durant la tardor —fenomen conegut com “gota freda” —, unit a les característiques físiques de les rambles i dels rius, curts i amb forts pendents i desnivells, provoquen impressionants crescudes en un període de temps molt curt, que originen desbordaments importants al seu pas. Al costat d'estes causes mediambientals, la multiplicació dels efectes negatius de les inundacions a la nostra Comunitat també està provocada per la indeguda realització d'activitats urbanístiques i edificatòries en zones inundables.

La Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transport de la Generalitat Valenciana va aprovar, mitjançant acord de 28 de gener de 2003, el Pla d'acció territorial de caràcter sectorial sobre prevenció del risc d'inundació a la Comunitat Valenciana (PATRICOVA), amb la finalitat de dotar la Comunitat Valenciana d'un instrument

d'ordenació, coordinació i protecció territorial, encaminat a prevenir els riscos d'inundació mitjançant l'establiment d'una sèrie de determinacions dirigides a reduir els efectes socioeconòmics i urbanisticoterritorials de les actuacions que es produïsquen sobre terrenys afectats per risc d'inundació apreciable.

Segons les dades manejades pel PATRICOVA, s'ha detectat un total de 278 zones d'inundació, de les quals 146 tenen una entitat important. Este conjunt de zones implica una superfície total de 1.256 km², la qual representa el 5,4% del territori (sobre els 23.268 km² de la Comunitat Valenciana). Dels 541 municipis de la Comunitat Valenciana, 393 tenen alguna classe de sòl afectat per un risc apreciable d'inundació.

En els apèndixs de la memòria del PATRICOVA es contenen diverses classificacions dels municipis afectats segons les diferents variables considerades, i les poblacions que tenen un major risc d'inundació són les 50 següents:

a) Província de Castelló: Benicarló, Benicàssim, Castelló de la Plana, Caudiel, la Llosa, Nules, Peñíscola.

b) Província de València: Alaquàs, Albalat de la Ribera, Alboraià, Aldaia, Algemesí, Almàssera, Alzira, Benimuslem, Bonrepòs i Mirambell, Canet d'en Berenguer, Càrcer, Carlet, Cofrents, Cotes, Cullera, Fortaleny, Gandia, Massanassa, Ontinyent, Polinyà de Xúquer, Riola, Sagunt, Sollana, Sueca, Tavernes Blanques, Torre Baixa, Valencia, Xeraco.

c) Província d'Alacant: Alacant, l'Alfàs del Pi, Almoradí, Benejúzar, Callosa de Segura, Catral, Daia Nueva, Daia Vieja, Dénia, Dolores, Elx, Elda, Formentera del Segura, Orihuela, Rafal.

El PATRICOVA estableix 3 tipus de mesures per a afrontar el risc de les inundacions:

- Estructurals: es recullen un total de 153 actuacions consistents en la realització de diferents obres públiques de defensa en punts crítics de la Comunitat (77 són de prioritat alta, 48 mitjana i 28 baixa). La Conselleria d'Infraestructures i Transport es constituïx en el principal agent encarregat de la seua realització.

- Restauració hidrologicoforestal: s'indiquen un total de 64 actuacions de restauració a fi de disminuir el risc d'inundació i erosió, i millorar el medi ambient. D'estes actuacions, 16 són de prioritat alta, 24 mitjana i 24 baixa. La Conselleria de Territori i Habitatge, atés que assumix les competències ambientals, és la principal responsable de portar a terme estes actuacions.

- Ordenació urbanisticoterritorial: es tracta d'actuacions dirigides a impedir, en la mesura que siga possible, l'augment de l'impacte futur de les inundacions, mitjançant l'establiment d'una normativa reguladora de les condicions d'ús del sòl i de l'edificació en les zones inundables. La Conselleria de Territori i Habitatge ha de vetlar pel respecte i per l'aplicació d'esta normativa a la qual estan subjectes tots els ajuntaments valencians.

D'altra banda, el Decret 156/1999, de 17 de setembre, de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, pel qual s'aprova el Pla especial davant el risc d'inundacions, imposa als municipis amb risc alt d'inundacions —detallats més amunt— l'obligació d'aprovar plans d'actuació municipal, com també determinades obligacions a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques en matèria de protecció civil.

En el moment de redactar el present informe anual, estem esperant rebre diversos informes que van ser requerits a les nombroses administracions públiques implicades en esta investigació.

Queixa d'ofici núm. 39/2004 (expedient núm. 041731), sobre habitatges ocupats sense cèdula d'habitabilitat i subministrament elèctric a Xilxes (data d'inoació: 21.10.04).

El problema en el qual es trobaven desenes de veïns que vivien sense la cèdula d'habitabilitat en la zona costanera del municipi castellanenc de Xilxes es va solucionar satisfactòriament, segons ens van informar tant l'Ajuntament com l'empresa Iberdrola, i per això vam posar fi a la nostra investigació, de la qual vam donar compte en l'Informe anual de 2004 (pàg. 98).

Queixa d'ofici núm. 40/2004 (expedient núm. 041741), sobre dificultats d'accés a l'habitatge pels sectors socials més desfavorits (data d'inoació: 06.10.04).

La major preocupació dels ciutadans en matèria d'habitatge és, sens dubte, com accedir-hi, un problema que s'aguditzava en el cas dels sectors socials més desprotegits: famílies amb escassos recursos econòmics, joves, discapacitats, gent gran i immigrants.

Els preus en alça de l'habitatge impedeixen a estos segments de població accedir a un habitatge digne en propietat o lloguer.

La investigació que vam iniciar (Informe anual 2004, pàg. 98) va ser dirigida a la Conselleria de Territori i Habitatge i als ajuntaments següents:

a) Província de Castelló: Benicarló, Borriana, Castelló de la Plana, Onda, la Vall d'Uixó, Vila-real i Vinaròs.

b) Província de València: Alaquàs, Aldaia, Algemesí, Alzira, Burjassot, Carcaixent, Catarroja, Cullera, Gandia, Manises, Mislata, Oliva, Ontinyent, Paiporta, Paterna, Quart de Poblet, Sagunt, Sueca, Torrent, Valencia, Xàtiva i Xirivella.

c) Província d'Alacant: Alacant, Alcoi, Benidorm, Calp, El Campello, Crevillent, Dénia, Elda, Elx, Ibi, Novelda, Orihuela, Petrer, Sant Vicent del Raspeig, Santa Pola, Torrevella, la Vila Joiosa, Villena i Xàbia.

Així mateix, també vam requerir informe a les diputacions provincials per conèixer l'assistència econòmica o tècnica que presten en esta matèria als municipis més petits.

El resultat d'esta investigació va motivar la presentació a les Corts Valencianes, al novembre de 2005, d'un informe especial sota el títol *L'accés a l'habitatge a la Comunitat Valenciana pels col·lectius socials més desfavorits*, el qual pot ser consultat en la nostra pàgina web.

Queixa d'ofici núm. 44/2004 (expedient núm. 041808), sobre construcció de dos tanatoris i un crematori al barri de Babel d'Alacant (data d'incoació: 18.10.04).

L'important rebuig social que generava la construcció i instal·lació de dos tanatoris al barri de Babel, un dels quals, segons sembla, amb projecte de crematori, en plena zona residencial, i la demanda veïnal de paralització de les obres de construcció i la seua implantació en una zona allunyada de la població, reiteradament reflectides en els mitjans de comunicació, va motivar que esta institució incoara d'ofici este expedient de queixa (Informe anual 2004 pàg. 100), però vam haver de suspendre'n la investigació atés que s'havia interposat una demanda davant els tribunals de l'ordre jurisdiccional contenciós administratiu (article 17.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució).

Queixa d'ofici núm. 45/2004 (expedient núm. 041809), sobre molèsties generades per una indústria d'alumini a Soneja (Castelló) (data d'incoació: 18.10.04).

Quant a l'emissió de fums i fortes olors a oli i pintura d'una indústria d'alumini situada al terme municipal de Segorbe (Informe anual 2004, pàg. 101), vam finalitzar la investigació, ja que vam dictar una resolució —el contingut de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— que va ser acceptada íntegrament per l'Ajuntament de Segorbe i a la Conselleria de Territori i Habitatge, a qui vam recomanar que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, realitzaren les necessàries visites d'inspecció a la indústria per a comprovar la naturalesa i l'entitat de les molèsties denunciades i, si escau, ordenaren al titular de l'empresa l'adopció de les necessàries mesures correctores per a eliminar els fums i les pudors que afecten drets constitucionals de primer ordre dels veïns.

Queixa d'ofici núm. 47/2004 (expedient núm. 041821), sobre abocaments de residus sòlids als voltants del parc natural del Montgó (data d'incoació: 20.10.04).

La present queixa, relacionada en l'Informe anual de 2004 (pàg. núm. 102), versava sobre l'existència d'un abocador il·legal d'inerts situat en les proximitats del parc natural del Montgó i del corredor ecològic de Castellans, al terme municipal de Xàbia. La investigació es va estendre a l'Ajuntament de Xàbia i a la Conselleria de Territori i Habitatge.

A ambdues administracions els vam suggerir que coordinaren la seua activitat per determinar la competència en esta qüestió, i per tant la fixació de les seues respectives responsabilitats en l'exercici de les potestats sancionadores i de reposició que havien d'exercir-se en el present supòsit.

Específicament, a la Conselleria de Territori i Habitatge vam recordar el deure legal que, tan prompte com fóra possible, aprovara el Pla rector d'ús i gestió del parc natural

del Montgó, ja que s'ha superat de bon tros els terminis previstos per a la seua aprovació en la Llei d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana.

Quant a la problemàtica relacionada amb els residus, li vam recomanar que, si es confirmava l'afecció d'estos abocaments al parc natural, obrira expedient sancionador a l'infractor, si fóra identificat, de conformitat amb el que hi ha previst en la legislació d'espais naturals protegits. Així mateix, li vam comunicar el deure d'ordenar, en el marc d'este expedient, la reposició de la parcel·la al seu estat originari i advertir de l'execució subsidiària.

A l'Ajuntament de Xàbia vam recomanar que, en la mesura que l'abocament no afectara el parc, o en el cas que la Conselleria no hi intervinguera, ordenara a la propietat la neteja de la parcel·la, amb l'objecte d'eliminar els residus depositats, i que a este efecte aplicara l'obligació de conservar els immobles en adequades condicions de seguretat, salubritat i ornat públic, i advertira de l'execució subsidiària.

A més, en el cas que l'infractor fóra identificat, li suggeríem que substituïra això anterior per una ordre en la qual se li exigira el compliment de l'obligació prevista en l'article 78 de la Llei de residus, i que el comminara a reposar i restaurar l'espai afectat, amb l'advertiment de l'execució subsidiària.

Li vam suggerir finalment que continuara la tramitació dels expedients sancionadors dels quals donava compte, i que els incoara en el cas que no s'hagueren efectuat, i que evitara situacions de *non bis in idem* a través d'una adequada coordinació amb la Conselleria segons el que hem assenyalat en la primera recomanació.

Ambdues administracions van acceptar les recomanacions efectuades, i es va acordar el tancament de l'expedient.

Queixa d'ofici núm. 48/2004 (expedient núm. 041822), sobre acumulació d'abocaments en l'ala nord de l'Antic Regiment Tetuan 14 de Castelló (data d'incoació: 20.10.04).

Esta queixa, de la qual vam donar compte en l'Informe anual de 2004 (pàg. núm. 103), versava sobre l'existència d'uns solars de propietat privada situats a l'ala nord de l'Antic Regiment Tetuan 14, de Castelló, i era focus de brutícia, infecció i insalubritat, per estar ocupat per nombrosos enderrocs i altres residus, i a més era un solar no tancat amb el consegüent risc per als ciutadans.

Segons sembla, l'Ajuntament de Castelló no havia realitzat actuacions davant la propietat, i no li havia dirigit cap ordre d'execució, tot i ser competència seua, atés que ha de vetlar per la seguretat, la salubritat i l'ornat públic de construccions i espais públics o privats, tenint en compte les seues competències en matèria urbanística, ambiental i sanitària.

Una vegada feta la corresponent investigació es va comprovar que l'Ajuntament havia donat avís a les brigades municipals perquè realitzaren la neteja del solar, la qual cosa complia l'objecte d'este expedient i per això en vam acordar el tancament i l'arxivament.

Queixa d'ofici núm. 49/2004 (expedient núm. 041823), sobre espais protegits a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 20.10.04).

L'enorme aflluència de visitants que els 15 parcs naturals de la Comunitat Valenciana van rebre durant l'any i l'interés social que desperten els espais naturals protegits de la Comunitat, ja que són cada vegada més les persones que desitgen conèixer-los i es decidixen a visitar-los, va determinar la incoació d'este expedient de queixa (Informe anual 2004, pàg. 104), en la qual hem sol·licitat informació a la Conselleria de Territori i Habitatge i als 164 municipis els termes municipals dels quals es troben afectats per un parc natural. Actualment estem examinant els nombrosos informes rebuts.

Les qüestions preguntades van ser les següents:

“- Informe sobre si els espais protegits tenen els preceptius Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) i Pla rector d'ús i gestió del sòl (PRUG), degudament aprovats i publicats, amb indicació del grau de compliment de les seues determinacions.

- Informe sobre quins dels espais protegits tenen un pla específic de prevenció d'incendis forestals. Indicació del nombre d'hectàrees cremades en els últims 3 anys.

- Informe sobre la periodicitat amb què es realitzen les labors de neteja, la poda d'arbres i la recollida de mala herba i restes vegetals, per prevenir els incendis forestals.

- Informe sobre si s'ha constituït el necessari òrgan col·legiat de gestió de caràcter consultiu; periodicitat de les seues reunions i nivell de funcionament.

- Indicació del nombre de paratges naturals municipals, monuments naturals, llocs d'interés i paisatges protegits, aprovats o en fase d'aprovació. Quant als primers, detall dels que tinguen el pla especial municipal aprovat.

- Informe sobre l'ajuda i la col·laboració tècnica i econòmica prestada per la Generalitat Valenciana als titulars de drets afectats pel règim especial dels espais protegits.

- Indicació del nombre aproximat de visitants que han acudit als parcs naturals, i també del nivell de recursos humans i econòmics destinats a cadascun en els últims 3 anys.

- Còpia de la memòria justificativa dels següents catàlegs: a) Espais Protegits, b) Zones humides, c) Coves, d) Vies pecuàries”.

Queixa d'ofici núm. 53/2004 (expedient núm. 041842), sobre molèsties per pudors generades per una empresa d'Almassora (Castelló) (data d'incoació: 25.10.04).

Els veïns del municipi castellanenc d'Almassora suportaven injustament des del passat mes d'agost molèsties provocades per fortes pudors generades, segons sembla, per

l'activitat d'una empresa situada en els voltants del nucli urbà (Informe anual 2004, pàg. 107).

L'Ajuntament d'Almassora i la Conselleria de Territori i Habitatge van acceptar la nostra resolució —el contingut de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, realitzaren les necessàries visites d'inspecció a la indústria per comprovar la naturalesa i l'entitat de les molèsties denunciades i, si escau, ordenaren al titular de l'empresa que adoptara les mesures correctores per eliminar les pudors.

Queixa d'ofici núm. 55/2004 (expedient núm. 041867), sobre contaminació acústica i botellot al barri del Carme de Valencia (data d'incoació: 28.10.04).

L'associació veïnal Amics del Carme va comprovar que els sorolls generats pels locals d'oci nocturns existents al barri del Carme de Valencia superaven en més del doble el nivell permés legalment, i s'han arribat a mesurar fins a 85 decibels en els carrers del barri on es concentren milers de persones els caps de setmana. Els veïns sol·licitaven reiteradament la reducció de l'horari de tancament dels establiments musicals i la declaració de la zona com acústicament saturada, i es queixaven no solament del soroll, sinó també del consum d'alcohol i de la cridòria a la via pública (botellot), de la brutícia i l'ocupació il·legal dels carrers per vehicles i terrasses.

Esta situació ja va ser investigada per esta institució (Informe anual 2004, pàg. 108), i s'havia remés el 8 d'agost de 2002 a l'Ajuntament de Valencia la següent recomanació: “que, quant a la zona afectada, s'extremen encara més, si és possible, les mesures adoptades fins a hores d'ara per a preservar el dret al descans dels veïns, i es valore, raonadament, la conveniència de limitar l'horari general de tancament, evitar l'atorgament de noves llicències en el barri per a este tipus d'establiments, mantenir-hi la vigilància policial i instal·lar-hi aparells permanents de registre de so”.

Ara, en el moment de redactar el present informe, estem esperant que l'Ajuntament ens remeta contestació sobre l'acceptació o el rebuig de la resolució que li hem enviat amb data 12 de desembre de 2005 i que pot ser consultada íntegrament en la pàgina web de la institució: “que impulse i accelere els treballs de la comissió tècnica creada per combatre la contaminació acústica i que s'examine en profunditat, com més aviat, la possibilitat de declarar el barri del Carme com a zona acústicament saturada”.

Queixa d'ofici núm. 56/2004 (expedient núm. 041869), sobre plans de protecció de conjunts històrics de la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 28.10.04).

A esta queixa al·ludia l'anterior Informe anual (Informe 2004, pàg. 109), després d'haver recaptat la informació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i de la Conselleria de Territori i Habitatge, com també de la totalitat de municipis de la Comunitat Valenciana en el terme municipal dels quals s'haja declarat un conjunt històric. Vam dictar la Resolució de data 17 d'agost de 2005 que es troba inserida en la pàgina web de la institució.

Referent a això, destaquem que l'únic municipi que no va remetre l'informe inicial requerit per esta institució va ser l'Ajuntament de Catí.

La referida Resolució es va acceptar per la totalitat de les administracions a les quals es va dirigir i no consta que ens haja remés el preceptiu informe sobre la seua acceptació l'Ajuntament de la Vila Joiosa.

Dels indicats informes rebuts per les administracions afectades, destaca per l'actualització de la informació que conté el que ens va remetre la Conselleria de Territori i Habitatge del següent tenor:

“S'accepta la recomanació efectuada pel Síndic, i en este sentit, li informem sobre les actuacions portades a terme.

Donant compliment al procediment en matèria d'aprovació dels corresponents plans especials de protecció, s'informa que el Pla especial de protecció de l'illa de Tabarca, a Alacant, es va sotmetre a concert previ que va ser evacuat mitjançant Resolució del Sotssecretari d'urbanisme de data 14 de juny de 1999. L'expedient per a l'aprovació definitiva del Pla especial de protecció de l'esmentada illa es va iniciar en data 3 de novembre de 2000 i va ser informat per la Comissió Informativa d'Urbanisme en data 22 d'abril de 2002 i va ser objecte d'una sèrie d'observacions. En l'actualitat, este Pla té informe desfavorable de la Direcció General de Costes del Ministeri de Medi Ambient, i no hi havia previsió temporal per a la seua aprovació definitiva.

Pel que fa a Alcoi, el Castell de Guadalest, la Vila Joiosa i Villena, cal destacar que no han tingut entrada en esta Conselleria de Territori i Habitatge, les sol·licituds d'aprovació definitiva dels plans corresponents als sectors 2, 3, 4 i 5 en el cas d'Alcoi, ni dels plans especials en el cas del Castell de Guadalest, la Vila Joiosa i Villena, respectivament.

Per la seua banda, l'Ajuntament d'Elx, en data 24 d'octubre de 2004, va presentar, a l'efecte de la seua aprovació definitiva, la documentació relativa al Pla especial de conservació de les muralles de Castellar. S'havia sol·licitat informe referent a això, en data 28 de desembre de 2004, per part dels Serveis Territorials de Territori i Habitatge a la Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià, però a hores d'ara no consta que s'haja emés.

Convé destacar que, per Resolució de 15 de setembre de 2005, del conseller de Territori i Habitatge, d'acord amb l'informe emés per la Comissió Territorial d'Urbanisme de València de 4 d'agost de 2005, es va aprovar definitivament el Pla de reforma interior de Borbotó de l'Ajuntament de València.

Així mateix, he d'informar-lo que el Pla especial de reforma interior de la vila d'Alzira té l'aprovació definitiva des del 27 de setembre de 2005; el Pla especial de reforma interior del barri medieval de Bocairent la té des del 17 de setembre de 2005, i que en esta mateixa data es va aprovar el Pla especial de reforma interior de la vila d'Ontinyent.

Cal assenyalar que, en l'actualitat, es troba en tramitació el Pla especial de protecció del conjunt històric relatiu a Sagunt, que ha estat objecte de correcció d'errors i la revisió del Pla general d'Ontinyent. En l'expedient d'este últim s'ha constatat la falta de determinats informes i l'existència de deficiències.

Pel que fa als plans especials relatius a Castelló, s'informa que els ajuntaments de Castelló, Peníscola i de Sant Mateu no han remés, per a la seua aprovació definitiva, cap pla especial de protecció.

Finalment cal destacar que esta Conselleria de Territori i Habitatge seguirà prestant, com fins ara, l'assistència tècnica i econòmica necessària als ajuntaments, per a l'elaboració dels plans especials de protecció dels seus béns immobles declarats d'interés cultural, en els termes previstos en la Llei 7/2004, de 19 d'octubre, de la Generalitat Valenciana, de modificació de la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià”.

Queixa d'ofici núm. 57/2004 (expedient núm. 041874), sobre abocaments il·legals a la zona de l'horta protegida de València (data d'incoació: 29.10.04).

L'any passat vam donar compte en l'Informe anual de 2004 (pàg. 110) dels abocaments d'enderrocs i altres materials existents en una zona d'horta protegida a la partida d'Alt de Campanar, on els bombers van haver de realitzar 35 eixides durant l'estiu per a apagar focs en esta zona i que els veïns de Mislata s'havien mobilitzat per exigir la paralització dels abocaments en l'horta.

A la vista d'estos fets, vam dirigir una resolució a la Conselleria de Territori i Habitatge de la Generalitat Valenciana i a l'Ajuntament de València —que pot ser consultada íntegrament en la pàgina web de la institució—, en què els recomanàvem que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i prèvia audiència a l'interessat, acordaren el tancament o la clausura de les instal·lacions de tractament de residus existents en l'antiga via del Túria, incoaren els oportuns procediments sancionadors i l'obligació de reposar o restaurar les coses a l'ésser i l'estat anteriors a les infraccions comeses, i que s'adoptaren les mesures necessàries per a evitar les molèsties als veïns.

L'acceptació de la nostra resolució per ambdues administracions públiques va determinar la fi de les nostres investigacions i el tancament de l'expedient.

Queixa d'ofici núm. 60/2004 (expedient núm. 041891), sobre molèsties acústiques generades per una discoteca de Sollana (València) (data d'incoació: 03.11.04).

Les molèsties acústiques que estaven suportant els veïns de la partida el Romaní, pertanyent al municipi valencià de Sollana, generades pel funcionament d'una coneguda discoteca situada al costat d'este nucli de població (Informe anual 2004, pàg. 110), van motivar l'emissió d'una resolució —el contingut íntegre de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— que vam dirigir a l'Ajuntament de Sollana i a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, amb l'objecte que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma immediata, sense més demora, disposaren, prèvia audiència a l'interessat, la mesura provisional de clausura o tancament de la

terrassa —que ha de funcionar sense ambientació musical— i la incoació dels oportuns expedients sancionadors per desenvolupar una activitat musical sense llicència i per incomplir reiteradament l'horari de tancament, i que miren que tinga una prompta i efectiva resolució.

Estem esperant rebre informe d'ambdues administracions públiques quant a l'acceptació o el rebuig de les nostres recomanacions.

Queixa d'ofici núm. 63/2004 (expedient núm. 041949), sobre instal·lació de pals elèctrics a Xeresa (València) sense autorització (data d'incoació: 12.11.04).

Els veïns de la partida Calamau o la Caseta de Piera del municipi valencià de Xeresa van denunciar que havien vist, amb sorpresa, que els seus terrenys havien estat envaïts per la instal·lació de pals elèctrics, segons sembla, sense cap tipus d'autorització i sense cap indemnització per als propietaris (Informe anual 2004, pàg. 111).

L'article 5.1 de la Llei 54/1997, de 27 de novembre, reguladora del sector elèctric, estableix que la planificació de les instal·lacions de transport i distribució d'energia elèctrica, quan estes se situen o recorren en sòl no urbanitzable, haurà de tenir-se en compte en el corresponent instrument d'ordenació del territori.

Així mateix, i en la mesura que estes instal·lacions se situen en qualssevol de les categories de sòl qualificat com a urbà o urbanitzable, esta planificació haurà de ser prevista en el corresponent instrument d'ordenació urbanística, i caldrà especificar les possibles instal·lacions i qualificar adequadament els terrenys i establir, en ambdós casos, les reserves de sòl necessàries per a la ubicació de les noves instal·lacions i la protecció de les existents.

Per la seua banda, l'article 52.1 de la referida Llei 54/1997 indica que es declaren d'utilitat pública les instal·lacions elèctriques de generació, transport i distribució d'energia elèctrica, a l'efecte d'expropiació forçosa dels béns i drets necessaris per al seu establiment i de la imposició i l'exercici de la servitud de pas.

Una vegada efectuada la corresponent investigació, vam donar per conclosa la nostra intervenció, ja que no hi vam apreciar cap actuació administrativa vulneradora dels drets, llibertats o principis reconeguts en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia.

En conseqüència, vam tancar l'expedient amb l'arxivament de totes les seues actuacions.

Queixa d'ofici núm. 64/2004 (expedient núm. 041950), sobre assentaments de temporers a la Vall d'Uixó (Castelló) (data d'incoació: 12.11.04).

L'arribada massiva de temporers va desbordar el campament provisional habilitat en el polígon industrial Belcaire de la Vall d'Uixó, i es van generar greus problemes de seguretat a la zona (Informe anual 2004, pàg. 112).

Segons vam poder saber, més de 300 persones havien aparcat les seues furgonetes i caravanes al camp ras, de manera que ja no hi cabia ningú més i els nous temporers que anaven arribant estaven ocupant la via pública, a més, s'havien connectat a una presa de llum de l'empresa concessionària de manera il·legal, fins al punt que havien trencat el transformador.

Després de sol·licitar informe als ajuntaments de la Vall d'Uixó, Nules, Borriana, Betxí i Xilxes sobre les mesures municipals adoptades per a garantir la seguretat i salubritat del campament provisional de temporers, com també els contactes mantinguts amb els ajuntaments on se situen les empreses on aquells presten els seus serveis a fi de coordinar una millor redistribució d'estos i incrementar les seues condicions d'habitabilitat, vam poder comprovar que s'havien solucionat tots els problemes existents, i per això vam decidir finalitzar la nostra investigació.

Queixa d'ofici núm. 66/2004 (expedient núm. 042023), sobre retard a reparar habitatges afectats per aluminosi a València (data d'incoació: 23.11.04).

Els veïns del barri de l'Esperança-Marededéu dels Desemparats criticaven el retard de l'Institut Valencià de l'Habitatge a escometre la reparació dels nombrosos habitatges afectats per aluminosi (Informe anual 2004, pàg. 113).

Sobre la base del que disposa l'article 3 del Decret 61/1987, d'11 de maig, pel qual es constituïx l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA, en el qual es disposa que el seu objecte social serà la rehabilitació i promoció d'habitatges de protecció oficial, com també aquelles activitats complementàries, accessòries i auxiliars que calguen per a fer-ho, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Territori i Habitatge de qui depén la referida empresa pública.

Una vegada rebut l'informe, vam posar fi a la investigació i li vam demanar a la Conselleria que ens mantinguera informats sobre la marxa de les negociacions i els contactes mantinguts amb els veïns a fi d'iniciar, com més aviat, les obres de rehabilitació dels habitatges.

Queixa d'ofici núm. 72/2004 (expedient núm. 042082), sobre abocaments d'aigües fecals al mar en una zona costanera entre els termes municipals de Benidorm i l'Alfàs del Pi (data d'incoació: 02.12.04).

En l'Informe anual de 2004 (pàg. 113) vam donar compte de l'important abocament d'aigües fecals al mar que s'estava produint a la zona costanera situada entre els termes municipals de Benidorm i l'Alfàs del Pi, aproximadament a l'altura de la depuradora existent a la serra Gelada; un abocament que només s'hi veia des del mar.

En l'actualitat, estem esperant rebre contestació sobre l'acceptació o el rebuig de la resolució —el contingut íntegre de la qual pot ser consultat en la pàgina web de la institució— que vam dirigir a la Conselleria de Territori i Habitatge, a l'Ajuntament de l'Alfàs del Pi i a l'Ajuntament de Benidorm —titular de l'estació depuradora d'aigües residuals— perquè, en compliment de les mesures cautelars imposades per l'Ordre de 25 d'octubre de 2002, de manera immediata, de forma coordinada, i dins el seu respectiu

àmbit competencial, disposaren el que calguera per evitar els abocaments d'aigües residuals al mar mentre no es concedira, si escau, la preceptiva autorització d'abocament, prèvia justificació que este és innocu i no comporta cap perill o perjudici per a la salut pública i el medi marí, i cal accelerar els tràmits per a la prompta aprovació i aplicació de les disposicions contingudes en el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la serra Gelada i del litoral de la Marina Baixa.

Posteriorment, davant la informació remesa per la Conselleria de Territori i Habitatge que “s'ha incoat expedient sancionador contra l'Ajuntament de Benidorm” i que “es continuen els contactes amb l'Ajuntament a fi que remeten la documentació necessària per a prosseguir el tràmit d'autorització descrit en la Llei 22/1988”, hem sol·licitat una ampliació d'informe sobre l'estat de tramitació en què es troba el procediment sancionador incoat, com també les actuacions realitzades i les mesures adoptades per la Conselleria per a impedir immediatament els abocaments d'aigües fecals al mar. Estem esperant rebre la contestació corresponent.

Queixa d'ofici núm. 02/2005 (expedient núm. 050179), sobre l'esfondrament d'un mur del monestir de la Murta a la ciutat d'Alzira (data d'incoació: 04.02.2005).

Es va iniciar la referida queixa d'ofici per esta institució ateses les notícies aparegudes en diversos mitjans de comunicació, referides al fet que, a causa de les freqüents pluges que van tenir lloc durant el mes de desembre de l'any 2004, segons sembla, es va esfondrar part d'un dels murs més antics del monestir de la Murta, situat al llenç oriental de la Sagristia, i també les pluges van afectar negativament este immoble que té la condició jurídica de bé d'interés cultural.

Referent a això vam sol·licitar detallada informació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

La Conselleria ens va enviar l'informe següent:

“El monestir de la Murta i gran part del seu entorn natural són propietat de l'Ajuntament d'Alzira (València), per la qual cosa, com a titulars, són responsables de la seua conservació, que ha exercit promovent diverses actuacions de consolidació i divulgació.

Com a principal mesura de protecció es va promoure des d'esta Direcció General el reconeixement dels seus valors culturals a través de la seua inclusió, l'any 2002, en el Registre de Béns Immobles del Ministeri de Cultura. Fins i tot abans de la seua consideració com a bé d'interés cultural, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport va executar, en l'any 1997, l'apuntament de l'immafront de l'església i va participar en campanyes arqueològiques. Actualment té les següents actuacions previstes:

- Recuperació i millora de l'aqüeducte. A través de la Fundació Pere Compte.
- Recuperació del pou de neu. D'imminent inici d'obres, a càrrec d'esta Direcció general.
- Consolidació dels murs de l'església. Programada per inversió plurianual.

- Consolidació de la zona del cor i capçalera de l'església. Projecte en redacció. Inicia les actuacions de la consolidació de murs.
- Redacció del Pla director d'intervencions en l'exmonestir de la Murta, i s'inicia amb la contractació dels aixecaments gràfics de l'església.

El mur que motiva la present queixa és dels més primitius del complex monacal i és de l'època de la construcció de la primitiva església (que va quedar al descobert després de les campanyes arqueològiques), convertida després en sagristia en edificar-se l'església major i quedar-hi adossat; la prevista actuació de consolidació d'esta zona de l'església evitarà el procés de deterioració d'este mur”.

Després de fer-ne un estudi detallat, vam sol·licitar una ampliació del transcrit informe amb l'objecte que se'ns concretaren els projectes i treballs previstos per a consolidar els murs de l'església d'este monestir, i hem rebut informe del tenor següent:

“En resposta al seu últim escrit de 14 d'abril, li detalle les actuacions d'esta Direcció general relatives als murs de l'església de l'exmonestir de la Murta a Alzira (València).

Concretant sobre el projecte previst, per iniciativa d'esta Direcció general, s'ha declarat obra d'emergència la consolidació dels murs de l'església en la zona del cor, amb una inversió de 207.435 € que representa el 3'74% del capítol d'inversions del nostre limitat pressupost. Es pensa continuar l'actuació fins a la consolidació total dels murs, i assignar la consegüent partida pressupostària per una quantia similar. En el present exercici s'han reservat també 32.194 € per a la restauració del pou de neu; els honoraris tècnics (1.898 €) d'este projecte es van liquidar l'any 2000. El mateix any es van abonar 1.391 € per la redacció del projecte de restauració de l'aqüeducte, l'execució immediata del qual és a càrrec de la Fundació Pere Compte.

Per sistematitzar les actuacions s'ha encarregat la redacció del Pla director, que s'inicia amb l'aixecament topogràfic de l'església i està en fase de tramitació de l'encàrrec. Per a este concepte s'ha previst una despesa inicial de 12.000 €

Com per a la majoria dels convents religiosos, la desamortització del segle XIX va significar per a la Murta l'abandó, decrepitud i ruïna de les edificacions. Les restes de la part conventual van quedar ocultes pels mateixos esfondraments i la consegüent vegetació espontània; s'han rescatat en recents campanyes arqueològiques amb resultats sorprenents. L'església va perdre les voltes de la nau, capelles i cor; queda l'arc toral del presbiteri, els del cor i els arcs formers del mur oest (del mur est sols queden els cantons). Per part de la Conselleria de Cultura i Educació, a principis dels anys noranta, es va realitzar una robusta estructura, es va salvar el barranc que passa al costat dels peus de l'església, per a apuntalar la capçalera i pal·liar els efectes d'un descalci dels murs que es fonamenten en el barranc. L'Ajuntament ha realitzat millores de les senderes i obres de canalització i repeses del barranc.

Les fàbriques dels murs són de tàpia en les construccions més primigènies (segles XIV-XV) i de maçoneria en les posteriors (segle XVI). A estes últimes no els queda res dels

seus revestiments i les juntes van perdent solidesa per desagregació del morter i rentat per les pluges. La pèrdua de l'argamassa pot desencadenar la progressiva i imparable caiguda de rebles i residus i arribar a l'esfondrament de la pedra d'empedrar i la ruïna dels murs.

El monestir de la Murta i gran part del seu entorn natural són propietat de l'Ajuntament d'Alzira (València), i per això, com a titulars, són responsables de la seua conservació, que ha exercit promovent diverses actuacions de consolidació i divulgació.

Com a principal mesura de protecció es va promoure des d'esta Direcció general el reconeixement dels seus valors culturals a través de la seua inclusió, l'any 2002, en el Registre de Béns Immobles del Ministeri de Cultura. Fins i tot abans de considerar-lo bé d'interés cultural, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport va executar en l'any 1997 l'apuntament de la capçalera de l'església (105.310 €) i va participar en campanyes arqueològiques”.

Davant del que hem exposat, es va resoldre el tancament d'este expedient amb el pertinent seguiment de les actuacions en qüestió, en concret, sol·licitant a la Conselleria que informara detalladament esta institució de la tramitació que se seguix el Pla director d'intervencions en el exmonestir de la Murta

Queixa d'ofici núm. 3/2005 (expedient núm. 050180), sobre l'exercici irregular de diverses activitats que es porten a terme en l'àmbit territorial del parc natural de l'Albufera (data d'incoació: 04.02.05).

L'al·ludida queixa va ser iniciada per esta institució en tenir notícies que en l'àmbit del parc natural de l'Albufera s'exercia l'activitat d'ensenyament d'equitació, com també d'autoescola de camions sense que els seus titulars respectius disposaren de la preceptiva llicència d'obertura que legitimara el seu exercici.

L'Ajuntament de la ciutat de València ens va informar que efectivament els titulars d'estes activitats no disposaven de la preceptiva llicència d'obertura, com també que s'iniciaven les actuacions pertinents a fi d'ordenar el cessament i el desallotjament de les activitats que s'exercixen en una zona “sensible” de l'Albufera, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa.

Queixa d'ofici núm. 7/2005 (expedient núm. 050189), sobre conservació d'immobles, Cine Ideal d'Alacant (data d'incoació: 08.02.05).

La queixa que referim en el present epígraf, iniciada d'ofici, va donar lloc a la posterior acumulació de la queixa presentada a instància de part per un ciutadà amb núm. 050529.

En esta queixa, tramitada com a conseqüència del deficient estat de conservació d'un dels principals edificis de la ciutat d'Alacant des del punt de vista de la seua rellevància cultural, com és el cinema Ideal, vam suggerir a la Conselleria de Cultura que promoguera la integració d'este immoble en l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià com a bé de rellevància local en el cas que l'Ajuntament no iniciara immediatament la tramitació corresponent per a efectuar esta inclusió, i això de

conformitat amb les potestats de substitució que la Llei del patrimoni cultural valencià li conferix, prèvia avaluació dels valors culturals de l'immoble si fóra necessari.

Amb independència d'això anterior, i tenint en compte l'obligació general de tots els poders públics de vetlar per la conservació del patrimoni cultural valencià, siga quin siga el grau de protecció de l'immoble, li suggeríem que en coordinació amb l'Ajuntament d'Alacant realitzara un seguiment de la situació de l'immoble per a verificar i garantir la seua conservació.

A l'Ajuntament d'Alacant vam recomanar que iniciara expedient per a la catalogació de l'immoble com a bé de rellevància local per a la seua posterior inclusió en l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià, i que amb això potenciara la protecció actual, merament urbanística, de què disposa l'immoble a través de la planificació especial municipal.

Li vam recomanar a més que, de conformitat amb el que preveuen els articles 92.3.A LRAU i l'article 10.3 del Reglament de Disciplina Urbanística, incoara immediatament expedient sancionador davant la propietat per l'incompliment de l'ordre de conservació imposada, i l'advertira, a més, de l'execució subsidiària. Així mateix, li vam recordar el deure legal d'executar els seus propis actes, de manera que una vegada efectuat l'advertiment anterior, articulara els mitjans necessaris —pressupostaris, contractació d'obra, etc. — per a l'execució immediata dels treballs a costa de la propietat en cas que es mantinguera la situació d'incompliment.

Amb independència d'això anterior, li vam recordar el deure legal d'incloure l'immoble en el Registre de Solars i Edificis per Rehabilitar amb l'objecte, ja siga de promoure la seua expropiació, ja siga de permetre a tercers la presentació de programes per a la rehabilitació del bé. Finalment, li vam recordar el deure legal de realitzar les inspeccions periòdiques de construccions de més de 50 anys en substitució del propietari incomplidor i a càrrec d'este.

Vam rebre contestació a esta resolució per part de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, vam considerar que esta resolució havia estat acceptada parcialment, ja que, si bé s'afirmava la seua acceptació formal, es realitzaven determinades matisacions que posaven en qüestió alguns dels seus aspectes essencials, especialment pel que fa a la iniciativa autonòmica per substitució per a la integració de l'immoble en l'Inventari General de Patrimoni Cultural Valencià, prèvia la seua inscripció en el Catàleg municipal.

Vam considerar que els arguments que es plantejaven no desvirtuaven els comunicats en la nostra resolució, mentre que les potestats de substitució s'establixen precisament per a superar situacions d'inactivitat com la que es plantejava en el present supòsit, especialment tenint en compte que el termini referit en la disposició transitòria referida per la Conselleria havia estat de sobres superat sense que l'adaptació del catàleg municipal d'Alacant s'haguera efectuat.

D'altra banda, el fet que existisquen instruments urbanístics de protecció d'immobles no desplaça la protecció cultural que ha de desplegar-se davant els béns que presenten una rellevància singular.

Així es va comunicar a l'administració i vam tancar l'expedient.

Quant a l'Ajuntament d'Alacant, va comunicar així mateix la seua acceptació a la resolució encara que, com en el cas anterior, vam considerar que esta resolució havia estat acceptada només parcialment, ja que si bé es posava de manifest que s'havia ordenat a la propietat que realitzara determinats treballs de conservació (desenrunament, neteja interior, consolidació i reforçament de murs) i que esta els estava efectuant, no es feia cap referència a conseqüències sancionadores ni s'estimava procedent la catalogació cultural de l'edifici, un aspecte sobre el qual vam tornar a comunicar la nostra disconformitat.

Consideràvem que els arguments que plantejava l'Ajuntament en el seu informe no desvirtuaven els comunicats en la nostra resolució, atés que la catalogació de l'edifici proporcionaria a l'immoble un grau de protecció superior a l'actual sistema de tutela urbanística d'immobles que li resulta aplicable, que s'havia mostrat certament ineficaç en este cas. A més, el fet que existiren instruments urbanístics de protecció d'immobles no desplaça la protecció cultural que ha de desplegar-se davant béns de rellevància singular.

Vam recordar a l'Ajuntament que la integració d'immobles amb valor cultural reconegut en la categoria de béns de rellevància local, i per tant la seua incorporació a l'Inventari del Patrimoni Cultural Valencià i al Catàleg de Béns i Espais Protegits, no és una qüestió d'oportunitat, ni tan sols entra en l'àmbit del discrecional, sinó que obeïx a potestats reglades.

La discrecionalitat tècnica se situa en un moment anterior, com és la valoració de l'existència dels valors a què es referix l'article 1 de la Llei, que no són altres que els valors "històrics, artístics, arquitectònics, arqueològics, paleontològics, etnològics, documentals, bibliogràfic, científic, tècnic, o de qualsevol altra naturalesa cultural existents a la Comunitat Valenciana".

Per este motiu en la nostra resolució vam manifestar la necessitat que es realitzara una valoració tècnica de l'immoble per a constatar la presència d'estos valors —apreciació discrecional—, i derivara, si escau, la conseqüència corresponent —reglada— d'integració de l'immoble en les citades categories de protecció cultural. Mostràvem, a més, la nostra inclinació per estimar la presència d'estos valors, atenent a la naturalesa de l'immoble i la seua significació històrica en la ciutat d'Alacant, sense perjudici de reconèixer que esta institució no té mitjans per a efectuar una valoració tècnica, que no obstant això interessàvem dels serveis municipals.

En el consegüent informe municipal, lluny de comunicar-nos la seua conformitat amb el que havíem exposat, i la necessitat de realitzar un informe tècnic exhaustiu de l'immoble a l'efecte de determinar la seua integració en estes categories, ens manifestaven la no-necessitat de la catalogació de l'immoble sobre la base de criteris d'oportunitat que no

resulten acceptables, atés que el fet de no acumular més competències sobre l'immoble, o que la seua salvació estiga vinculada a solucions inversores, no desvirtua en cap cas els arguments exposats, basats en la legalitat vigent.

L'Ajuntament mantenia en el seu informe que esta rehabilitació només pot venir donada per part de la iniciativa privada, cosa que no discutim, però entenem que l'Ajuntament havia d'obligar la propietat que l'efectuara, sense perjudici que esta actuació poguera veure's facilitada per un canvi d'usos compatible amb les característiques i la naturalesa de l'immoble a través de la modificació del planejament especial corresponent, sempre que això siga compatible amb la conservació dels seus valors culturals, i amb les conseqüències derivades de la seua inclusió en l'Inventari del Patrimoni Cultural Valencià, el que comporta cauteles addicionals per a la seua conservació i la intervenció preceptiva de la Conselleria de Cultura.

A més, la veritat és que l'edifici ha experimentat una greu deterioració en els últims temps, especialment des que va quedar sense ús, sense que la reacció municipal en la imposició de les obligacions de conservació corresponents a la propietat haja resultat eficaç. Sembla ser que ara s'han engegat algunes obres de conservació que poden pal·liar la situació pròxima a ruïna de l'immoble, si bé vam considerar que este edifici hauria de ser posat en valor amb una rehabilitació integral.

Finalment, li vam tornar a destacar a l'Ajuntament que l'obertura d'expedient sancionador per incompliment d'obligacions de conservació també obeïx a potestats reglades, un aspecte sobre el qual tampoc feien referència en el seu informe.

Per tot això que acabem d'exposar, vam acordar al tancament d'este expedient a l'Ajuntament i li vam indicar que donaríem compte de l'acceptació parcial de la resolució i de les consideracions exposades en el present informe anual.

Queixa d'ofici núm. 8/2005 (expedient núm. 050191), sobre l'estat de conservació de la cartoixa de Valdecris al municipi d'Altura (data d'incoació: 07.02.05).

Esta institució va iniciar la indicada queixa d'ofici a fi de comprovar l'estat de conservació del referit immoble i les obres i inversions públiques previstes per a esta finalitat, ja que van aparéixer diverses notícies en diversos mitjans de comunicació referent a això.

La Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens va remetre el següent informe:

“La cartoixa de Vall de Crist va ser incoada el 1984 com a bé d'interés cultural, i se n'ha dictat resolució de data 7 de març de 2005 —després d'adaptar l'expedient als requisits fixats per la Llei 4/1998, d'11 de juny, del patrimoni cultural valencià— per la qual s'acorda continuar amb els tràmits per a la seua declaració i s'obri període d'informació pública.

La major part de la cartoixa és propietat de la Generalitat Valenciana, i la Diputació Provincial de Castelló disposa de la titularitat de l'església de Sant Martí i l'esplanada d'accés; l'antiga hostatgeria de la Cartoixa és propietat de particulars.

Les intervencions que la Generalitat Valenciana ha realitzat més recentment en la Cartoixa són les següents:

1997. Es va executar una obra menor consistent en 'Neteja i conservació' amb una inversió aproximada de 26.900,00 €

2000. Es va executar una obra menor consistent en 'Neteja i consolidació urgent d'un sector del deambulatori', amb una inversió aproximada de 30.050,00 €

2002. El Ministeri de Cultura va executar una obra consistent en 'Condicionament i restauració del claustre major i capella de Sant Martí', amb una inversió aproximada de 215.000,00 € A càrrec d'esta Conselleria estava l'abonament d'honoraris tècnics.

2003. Es va executar una obra menor consistent en 'desbrossament i neteja del claustre major', amb una inversió aproximada de 30.000,00 €

2004. Es va executar una obra menor consistent en 'Excavacions arqueològiques', amb una inversió aproximada de 30.000,00 € Esta obra està relacionada amb l'obra d'emergència que s'està executant actualment.

2004-2005. Actualment s'està realitzant una obra d'emergència consistent en 'Consolidació i restauració de la cel·la de cantó del claustre major', amb una inversió total (inclosos els honoraris tècnics) aproximada de 210.540,00 € Està previst que l'obra finalitze en el pròxim mes de març.

Recentment, s'ha proposat per part d'esta Direcció general l'encàrrec d'un projecte consistent en 'Consolidació dels murs de l'església', la inversió inicial prevista (inclosos els honoraris tècnics) ascendix a la quantitat de 199.000,00 €

Esta Direcció general està tramitant, davant el Ministeri de Cultura la inclusió, dins els pressupostos destinats a l'1% cultural de les inversions estatals en obra pública, de la intervenció de 'Consolidació de les ruïnes de l'església major'. La inversió aproximada solament en obra puja a 450.911,00 € dels quals la inversió que correspondria a esta Direcció general ascendix al 25%.

Per tot això, considerem que esta Conselleria de Cultura, Educació i Esport està fent un esforç per a adoptar mesures dirigides a la protecció i conservació d'este enclavament històric”.

Vam demanar a la Conselleria que ens concretara els terminis per a executar les obres d'intervenció previstes en la transcrita informació, i hem rebut l'informe que seguix:

“Pel que fa a la possibilitat que les actuacions pendents s'assumisquen en curt o mitjà termini, li comunique que és intenció d'esta Direcció general executar-les com més aviat, si bé el termini cert per al començament de les obres dependrà dels terminis necessaris per a la redacció dels projectes i contractació de les obres, en un dels casos i

que l'obra proposada siga inclosa definitivament entre les obres beneficiàries del denominat 1% cultural en l'altre”.

Davant esta resposta, vam resoldre el tancament d'este expedient amb el seguiment de les actuacions previstes, i vam requerir la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que ens informara puntualment dels projectes d'obres que s'aproven i es porten a terme en esta Cartoixa.

Queixa d'ofici núm. 10/2005 (expedient núm. 050219), sobre contaminació d'aigües potables per nitrats procedents de l'agricultura. (data d'incoació: 03.03.05).

Amb motiu de l'existència de focus de contaminació d'aigües subterrànies per nitrats i altres sals a la Comunitat Valenciana, vam considerar d'interés iniciar una investigació d'ofici dirigida a les conselleries amb competències implicades en la matèria, així com a diferents ajuntaments de la comunitat valenciana, per conèixer quines actuacions es realitzen per a evitar estes situacions, especialment per la seua incidència en els proveïments urbans.

En altres queixes tramitades per esta institució s'havien pogut constatar deficiències en esta matèria, i fins i tot existien incompliments de la reglamentació tecnicosanitària relacionada amb la qualitat de l'aigua per a consum humà.

Preteníem per això abordar el problema amb un abast general, partint de les seues causes, situades preferentment en l'agricultura, algunes activitats industrials, i en l'estrés hídric que experimenten nombroses unitats hidrogeològiques i tractant d'analitzar les seues conseqüències i especialment els protocols d'intervenció que les diferents administracions, en l'àmbit de les seues respectives competències, porten a terme per a reduir esta problemàtica.

S'ha requerit, en conseqüència, nombrosa informació a la Conselleria de Territori i Habitatge, a la d'Agricultura, a la d'Infraestructures i Transports, i a la de Sanitat. Al costat d'això, la investigació s'ha dirigit a les Confederacions Hidrogràfiques del Xúquer i Segura, encara que a estes administracions no els seran efectuades recomanacions perquè es troben fora del nostre àmbit competencial.

Quant als ajuntaments, es van seleccionar els següents, atenent a criteris de població i localització en superfícies declarades vulnerables als efectes estudiats. Es tracta dels ajuntaments d'Albal, Albalat dels Sorells, les Alcubles, Alfara d'Algímia, Algar de Palancia, Algímia d'Alfara, Alginet, Alacant, Artana, Benavides, Benferri, Benicarló, Benidoleig, Benidorm, Benifaió, Callosa de Segura, Calp, Canet d'en Berenguer, Carcaixent, Castelló, Catarroja, Coix, Dénia, el Verger, Elx, Estivella, Figueroles de Domenyo, la Vall d'Uixó, Los Montesinos, Museros, Nàquera, Nules, Onda, Ondara, Pego, Peníscola, Petrer, El Pilar de la Horadada, Pujol, Rafelguaraf, Ribesalbes, Sagunt, Silla, Soneja, Sot de Ferrer, Torrent, Tuéjar, València, Vila-real, Vinaròs, Xàbia.

De moment, l'expedient continua la seua tramitació ja que no hem rebut la totalitat dels informes requerits.

Queixa d'ofici núm. 13/2005 (expedient núm. 050240), sobre seguretat en allotjaments turístics rurals (data d'incoació: 03.03.05).

Amb motiu dels fets esdevinguts a la localitat de la Todolella, Castelló, i concretament en un establiment turístic rural de titularitat pública, en el qual van morir diverses persones a conseqüència de la inhalació de CO₂ per la combustió inadequada d'una estufa industrial, vam considerar convenient obrir una queixa d'ofici per verificar els protocols d'intervenció de la Comunitat autònoma quant a este tipus d'establiments.

Atés que els citats fets estaven sota investigació judicial, no vam dirigir la nostra investigació a este cas concret, sinó que més aviat preteníem observar el problema a escala general, amb la finalitat que este tipus de desgràcies no es tornen a repetir. L'objectiu va ser analitzar la legislació valenciana en la matèria, comparar-la amb altres normes autonòmiques, i comprovar els mitjans existents per a la inspecció, el control i la sanció d'incompliments tant en establiments públics com privats, i també els mecanismes d'intervenció.

La investigació es va dirigir a la Conselleria de Turisme, atenent a la seua competència en la matèria, i en la resolució emesa li vam fer les recomanacions següents.

En primer lloc, quant a la intervenció davant establiments clandestins, vam recomanar a la Conselleria que mentre detectara este tipus de situacions, exercira la mesura de clausura amb caràcter cautelar, atés que l'exercici clandestí d'una activitat sense cap tipus de control administratiu no ha de ser tolerat i pot generar riscos.

Quant al funcionament de les activitats i la planificació de les labors d'inspecció, vam recomanar a la Conselleria que dissenyara i afavorira campanyes periòdiques d'inspecció per a allotjaments rurals en els plans generals i especials d'inspecció, i que obrira els expedients sancionadors que corresponguen quan es detecten incompliments, i això amb l'objecte d'eleva el nivell qualitatiu de l'oferta existent, garantir l'esmena de les deficiències i irregularitats que pogueren sorgir en els establiments, garantir l'adequat compliment de les obligacions envers els usuaris, detectar les activitats que operen en la clandestinitat, com també afavorir l'assessorament i la instrucció als titulars per al millor compliment de la normativa turística.

Amb l'objecte de millorar l'oferta qualitativa dels establiments valencians, com també incrementar la seguretat de les instal·lacions, vam creure oportú suggerir a la Conselleria que valorara la conveniència d'incloure en la normativa valenciana l'obligatorietat, llevat de dispensa d'instal·lar equipaments de calefacció en els allotjaments turístics d'alberg col·lectiu, tal com de fet es preveu en altres normatives autonòmiques.

Es va suggerir finalment una major col·laboració i cooperació amb la resta d'administracions i especialment amb els ajuntaments en la detecció de les infraccions turístiques, i això sense perjudici de la competència d'inspecció i sanció que correspon a l'Administració autonòmica valenciana.

De moment la investigació continua en tràmit ja que no hem rebut contestació expressa a les nostres recomanacions i suggeriments per part de la citada Conselleria.

Queixa d'ofici núm. 15/2005 (expedient núm. 050245), sobre la reobertura d'una discoteca situada en l'àmbit del parc natural de l'Albufera (data d'incoació: 16.02.05).

Esta institució va tenir coneixement, mitjançant l'aparició de diverses notícies en diversos mitjans de comunicació, que s'havia produït la reobertura d'una discoteca, situada en el terme municipal de la ciutat de València i en l'àmbit del parc natural de l'Albufera, i per això vam sol·licitar informació detallada de l'Ajuntament de València.

Especialment, la informació municipal requerida per esta institució emfatitzava que es valoraren els efectes que major impacte ambiental pogueren tenir, atesa la ubicació de la discoteca, com ara la massiva afluència d'automòbils i persones, i també els abocaments i residus generats, sense oblidar els aspectes relatius a les mesures correctores i de seguretat executades.

En l'informe municipal remés a esta institució, després de realitzar una exhaustiva anàlisi dels antecedents que van determinar la construcció i l'exercici de l'activitat en qüestió, se'ns indica que pròximament es realitzaran una visita d'inspecció a este emplaçament a fi de verificar si el local en les seues condicions actuals s'ajusta a les llicències municipals concedides al seu titular el 9 de juny de 1980 i 21 de juliol de 1994.

També es manifesta que s'ha cursat un ofici a la Unitat Mediambiental de la Conselleria de Territori i Habitatge a fi que s'emeta un informe sobre els residus i abocaments generats per tal activitat i que es valore l'impacte ambiental de la instal·lació.

Atesa la informació obtinguda, de nou es va sol·licitar a l'Ajuntament de València que ens informara sobre el resultat de la inspecció tècnica realitzada i dels termes de l'informe sol·licitat a la Conselleria de Territori i Habitatge.

En la informació municipal rebuda consta que en la inspecció realitzada es va detectar l'existència d'una carpa en la part esquerra del local que no està prevista en les llicències municipals concedides al titular de la implantació, i per això s'havia ordenat el desmantellament d'esta instal·lació irregular.

Així mateix, estaven esperant rebre el referit informe de la Conselleria de Medi Ambient.

Davant d'això, vam resoldre el tancament d'este expedient amb el seguiment d'actuacions, atés que si bé s'ha verificat que l'activitat en qüestió s'ajusta als paràmetres exigits per les llicències municipals que legitimen el seu funcionament, també resulta essencial, atesa la seua ubicació, que es valore adequadament l'impacte que esta genera en este emplaçament, i per això estem esperant rebre el referit informe a este efecte.

Queixa d'ofici núm. 16/2005 (expedient núm. 050246), sobre el deficient enllumenat del castell de Sagunt (data d'incoació: 16.02.05).

Esta institució va tenir coneixement que el sistema d'enllumenat del castell de la ciutat de Sagunt, que té la condició jurídica de bé d'interés cultural, s'ha deteriorat progressivament amb el transcurs del temps, i per això vam sol·licitar informació referent a això a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

Esta Conselleria ens va remetre el següent informe:

“El castell de Sagunt és propietat de l'Estat, encara que la gestió del monument la realitza la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. La Direcció General de Patrimoni Cultural Valencià, a través del Servei de Patrimoni Arqueològic, Etnològic i Històric, es fa càrrec del pagament del consum elèctric.

La renovació de la il·luminació del castell de Sagunt ja es va plantejar en 1999, per a això es va redactar per Iberinco (Iberdrola Enginyeria Consultoria) un projecte d'il·luminació exterior, interior i de l'entorn, que va ser autoritzat per la que llavors es denominava Direcció General de Patrimoni Artístic, amb algunes puntualitzacions (sobretot referents a la cautela arqueològica). L'execució, el manteniment i la posada en servei d'esta instal·lació estaven previstos en el conveni entre la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, l'Excm. Ajuntament de Sagunt, l'Agència Valenciana de Turisme i la Fundació Generalitat Valenciana-Iberdrola, que, com que va quedar en suspens, no ha arribat a executar-se.

La solució passa per la impulsió i l'actualització del conveni, en el qual estan implicades les altres entitats anteriorment nomenades”.

Davant el que hem exposat en la transcrita informació, vam demanar una ampliació de la informació a la Conselleria, a fi que ens concretara si l'administració ha adoptat per a executar el referit conveni o, si escau, millorar el sistema d'il·luminació en qüestió.

Referent a això ens va comunicar la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que el sistema d'il·luminació referit s'ha millorat, ja que aprofitant la creació del magatzem arqueològic en l'interior del recinte s'ha dotat d'una escomesa elèctrica soterrada fins a estel i s'ha disposat una estesa de canalitzacions per a línies elèctriques, com també, l'Ajuntament de la ciutat ha realitzat últimament consultes amb la referida Conselleria per impulsar un nou projecte i conveni d'il·luminació del referit bé d'interés cultural, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa amb seguiment d'actuacions, amb l'objecte de verificar el resultat d'estes iniciatives.

Queixa d'ofici núm. 17/2005 (expedient núm. 050252), sobre condicions de protecció contra incendis en els edificis més alts de la Comunitat (data d'incoació: 15.02.05).

L'enorme incendi que ha destruït el gratacel Windsor de Madrid ens ha recordat, una vegada més, la importància que té el sistema de prevenció i d'extinció d'incendis en un edifici d'estes característiques.

El resultat de les primeres investigacions apunten al fet que, segons sembla, l'edifici, construït en l'any 1978 no tenia un adequat sistema automàtic d'extinció d'incendis.

Per això, per evitar que es repetisquen en el futur estos terribles successos, que produïxen danys molt greus a les persones i els béns, resulta inqüestionable comprovar la seguretat de les instal·lacions i dels sistemes d'extinció d'incendis, sobretot en els edificis més alts i antics de les ciutats.

El Reial decret 2177/1996, de 4 d'octubre, norma bàsica de l'edificació «NBE-CPI/96: Condicions de protecció contra incendis en els edificis», estableix les condicions que han de reunir els edificis per a protegir els seus ocupants davant els riscos originats per un incendi, per prevenir danys en els edificis o establiments pròxims a aquell en el qual es declare un incendi i per a facilitar la intervenció dels bombers i dels equips de rescat, tenint en compte la seua seguretat.

Concretament, l'article 20 del referit Reial decret, assenyala que els edificis hauran d'estar dotats amb les instal·lacions de detecció, alarma i extinció d'incendis que s'establixen a continuació.

El disseny, l'execució, la posada en funcionament i el manteniment d'estes instal·lacions, com també els seus materials, els seus components i els seus equips, hauran de complir el que estableix, tant en l'article 3.1 d'esta norma bàsica, com en el Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis, aprovat per Reial decret 1942/1993, de 5 de novembre, i disposicions complementàries, i altra reglamentació específica que li siga d'aplicació.

El Reglament d'instal·lacions de protecció contra incendis també regula les exigències que han de complir els instal·ladors i mantenidors d'estes instal·lacions.

El Reial decret 2177/1996, en l'article 3.1, estableix que la posada en funcionament de les instal·lacions de protecció contra incendis requereix la presentació, davant l'òrgan competent en la comunitat autònoma, d'un certificat de l'empresa instal·ladora signat per un tècnic titulat competent de la seua plantilla.

No obstant això, quant als edificis més antics, és a dir, els construïts abans de l'entrada en vigor del Reial decret 2177/1996, es planteja el problema sobre si estos edificis han de complir o no les prescripcions que estableix este reglament estatal.

La disposició transitòria primera del Reial decret 2177/1996 advertix que no serà preceptiva l'aplicació de la norma bàsica «NBE-CPI/96», aprovada per este Reial decret: “a) Als edificis en construcció i als projectes que tinguen concedida llicència d'obres en la data d'entrada en vigor d'este Reial decret”.

D'altra banda, l'article 4.1 de la Llei valenciana 3/2004, de 30 de juny, d'ordenació i foment de la qualitat de l'edificació (LOFCE) tampoc aclaria esta qüestió. Este precepte assenyala que “amb la finalitat de garantir la seguretat de les persones, el benestar de la societat i la protecció del medi ambient, els edificis haurien de projectar-se, construir-se,

mantenir-se i conservar-se de forma que se satisfacen els requisits bàsics següents: (...) b.2) Seguretat en cas d'incendi, perquè els ocupants puguen desallotjar l'edifici en condicions segures, es pugua limitar l'extensió de l'incendi dins el propi edifici i els confrontants i es permeta l'acció dels equips d'extinció i rescat”.

En idèntic sentit, es pronuncia l'article 3.1 de la Llei estatal 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.

Finalment, la Llei 8/2004, 20 d'octubre, d'habitatge, de la Comunitat Valenciana, que va entrar en vigor el 21 d'abril de 2005, tampoc imposa clarament als edificis construïts amb anterioritat l'obligació de tenir un sistema automàtic de prevenció d'incendis.

L'única referència expressa al risc d'incendi es troba recollida en l'article 68.9, en què es preveu com a infracció greu “no mantenir assegurats els immobles destinats a habitatges contra el risc d'incendi, mentre romanguen acollides al règim legal d'habitatges de protecció pública”.

A la vista del que hem exposat, hem incoat una investigació d'ofici per conèixer l'estat de seguretat contra incendis dels edificis més alts i antics de les ciutats amb major població de la Comunitat Valenciana, i les revisions i inspeccions que es realitzen per part dels ajuntaments i les conselleries competents en esta matèria.

I tot això amb la finalitat d'impulsar l'elaboració d'una normativa específica sobre els diferents aspectes concernents a la seguretat contra incendis dels edificis més alts i antics de la Comunitat Valenciana.

Hem sol·licitat informació als ajuntaments —que tenen competències en matèria de protecció civil, prevenció i extinció d'incendis (article 25.2 Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local)— en el terme municipal del qual existixen edificis de més de 20 altures, construïts abans i després de 1997, com també a les Conselleries de Territori i Habitatge, Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i a la Conselleria de Turisme.

En l'actualitat, ens trobem estudiant els informes remesos per les diferents administracions públiques consultades.

Queixa d'ofici núm. 18/2005 (expedient núm. 050253), sobre perill d'esfondrament d'un edifici habitat a Benetússer (data d'incoació: 16.02.05).

Els habitants d'un edifici de quatre altures havien descobert, amb motiu de la realització d'unes obres al carrer, que el subsòl de la seua finca estava buit.

Segons sembla, davant l'aparició d'unes esquerdes en els habitatges, “sis famílies van decidir deixar en la nit del dilluns les seues cases, i totes elles exigixen solucions abans que ocorrega una desgràcia. I és que, tant la carretera com l'edifici d'habitatges del carrer Mestre Rosario Irbil, estan construïts damunt un aiguamoll. Ningú podria imaginar que l'estructura de la carretera i de l'edifici estava suspesa en l'aire, encara que els més veterans de la zona recordaven ahir que en este lloc hi havia un barranc. Fa

aproximadament quaranta anys que es va construir esta part del municipi, amb la qual cosa, el farciment que van utilitzar els constructors —enderrocs— ha acabat sent absorbit”.

L'article 25.2, a) i d), de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, atribueix competències als municipis en les següents matèries: seguretat en llocs públics; ordenació, gestió, execució i disciplina urbanística; promoció i gestió d'habitatges i pavimentació de vies urbanes.

En el moment de redactar el present informe, estem esperant rebre contestació a una ampliació d'informe sol·licitada a l'Ajuntament de Benetússer a fi de comprovar l'activitat municipal desplegada per a garantir la seguretat de les persones i béns de la zona afectada per un possible esfondrament de l'edifici, i assegurar a les famílies afectades un habitatge on allotjar-se provisionalment.

Queixa d'ofici núm. 19/2005 (expedient núm. 050254), sobre molèsties acústiques generades per un aparcament de camions a la Vall d'Uixó (data d'incoació: 16.02.05).

Els veïns del polígon III de la Vall d'Uixó han denunciat reiteradament els problemes que els generava l'estacionament de nombrosos camions en els carrers de la urbanització, que s'havia estés a quasi tots els vials i que els provocava molèsties, principalment sorolls.

Segons sembla, “el polígon III és una de les zones en desenvolupament de la ciutat i compta amb vials amples, fins i tot amb un gran solar on hauria d'haver-hi una zona verda, just darrere l'estació d'autobusos. La localitat no té una zona específica reservada a l'estacionament de vehicles pesants”.

La principal queixa dels veïns està motivada “pel soroll que els camions provoquen quan s'engeguen al matí. Estos vehicles necessiten un temps determinat d'escalfament abans de poder començar a circular i, segons alguns veïns han denunciat, durant este temps tremolen fins i tot els vidres. Els veïns també es queixen de l'existència de brutícia en els solars de la zona sense urbanitzar i que algunes voreres encara estan sense pavimentar”.

Els arts. 25 i 26 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, atribueixen competències als municipis en les següents matèries: protecció del medi ambient i de la salubritat pública, pavimentació de les vies públiques i neteja viària.

Finalitzada la investigació, vam sol·licitar a l'Ajuntament de la Vall d'Uixó que ens mantinguera informats sobre la marxa de les actuacions municipals empreses i les decisions municipals que s'adoptaren per a evitar la contaminació acústica existent en la zona, pavimentar les voreres, construir el parc municipal i ordenar la neteja dels solars sense urbanitzar.

Queixa d'ofici núm. 26/2005 (expedient núm. 050507), sobre l'estat de l'edifici construït en 1884 a la ciutat de Dénia, utilitzat anteriorment com a antiga estació de tren de la línia Dénia-Carcaixent i que actualment alberga el “Museu del Joguet” (data d'incoació: 29.03.05).

L'objecte de la referida investigació d'ofici era verificar l'estat d'esta edificació protegida pel Pla general de la ciutat, ja que, segons notícies aparegudes en diversos mitjans de comunicació, unes obres de construcció d'un aparcament subterrani pròxim a este edifici hi havien provocat esquerdes.

L'Ajuntament de Dénia ens va remetre un informe tècnic municipal en què se'ns comunica que estes esquerdes “no hi generen cap perill, i a més ha finalitzat el seu desenvolupament”.

Per això vam resoldre el tancament i l'arxivament del present expedient.

Queixa d'ofici núm. 30/2005 (expedient núm. 050848), sobre torres elèctriques sense protecció a Paterna (data d'incoació: 25.05.05).

L'Ajuntament de Paterna ha elaborat un estudi sobre la situació en la qual es troben les més de 200 torres elèctriques i pals de línies d'alta i mitjana tensió que travessen en l'actualitat la zona urbana de la Canyada. Les primeres estimacions han revelat que la majoria dels traçats passa a escassos metres de zones molt poblades de xalets i fins i tot d'algun col·legi, com és el cas del Plantíu, on una línia d'alta tensió travessa el pati d'esbarjo del centre docent.

L'estudi ha posat de manifest que la majoria de les torres no tenen el clos de protecció, cosa que fa que esdevinguen perilloses, perquè qualsevol persona pot accedir-hi. Així mateix, segons sembla, les torres envaïxen les voreres o es recolzen en el clos de les cases, i per això constitueixen barreres urbanístiques greus per als discapacitats.

Després d'examinar els informes remesos per l'Ajuntament Paterna i a la Conselleria d'Infraestructures i Transport, concretament la Direcció General d'Energia, a fi de comprovar l'activitat desplegada o projectada per garantir la salut i seguretat dels veïns afectats per les instal·lacions elèctriques, vam decidir posar fi a la investigació i vam demanar a ambdues administracions públiques que ens mantingueren informats sobre la marxa de les gestions entaulades amb Iberdrola SA i l'obtenció de finançament per a soterrar les línies aèries d'alta tensió.

Queixa d'ofici núm. 31/2005 (expedient núm. 050849), sobre construcció d'una dessaladora entre Cabanes i Oropesa (data d'incoació: 25.05.05).

Els representants de les confraries de pescadors dels 5 ports de la província de Castelló (Borriana, Castelló, Peníscola, Benicarló i Vinaròs) van manifestar la seua preocupació davant la pròxima construcció d'una planta dessaladora entre Cabanes i Oropesa, i van sol·licitar a les administracions públiques implicades la paralització dels tràmits per a la seua implantació, ja que, segons el seu parer, comportarà la ruïna per al sector i la fi dels caladors, i danyarà la pesca de la província de forma irreparable.

A fi de recaptar informació sobre el projecte de construcció de la planta dessaladora, vam sol·licitar informe a la Diputació de Castelló i a les Conselleries d'Infraestructures i Transport, i Territori i Habitatge, per investigar sobre les possibles repercussions que la instal·lació dessaladora podria tenir sobre el sector pesquer.

Examinats els informes rebuts, i a la vista de les actuacions desplegades per les administracions públiques, vam decidir tancar l'expedient, i els vam sol·licitar que ens mantingueren informats sobre les decisions que se seguisquen adoptant amb relació a la construcció d'una planta dessaladora entre Oropesa i Cabanes.

Queixa d'ofici núm. 32/2005 (expedient núm. 050850), sobre subestació d'energia elèctrica al costat d'un col·legi a València (data d'incoació: 25.05.05).

Ens vam assabentar de la preocupació manifestada per l'Associació de Veïns de Gaspar Aguilar, de València, davant les obres d'ampliació de la subestació elèctrica “de més de 45.000 volts que està instal·lant Iberdrola a l'avinguda Gaspar Aguilar, núm. 67, i que està situada a 90 metres del Col·legi Oller”, al barri de Patraix de València.

Segons sembla, “la federació de veïns està fent tot el possible perquè l'Ajuntament ens explique què està fent en la central elèctrica. Volem la màxima seguretat i que ens diguen què és el que posaran ací.”

Els veïns del barri temen que la instal·lació elèctrica de Gaspar Aguilar esdevinga una amenaça per a la seua salut.

Per això, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de València, a la Conselleria d'Infraestructures i Transport, a la Conselleria de Territori i Habitatge, i a la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, i actualment ens trobem en fase d'estudi dels informes rebuts a fi de dictar la corresponent resolució.

Queixa d'ofici núm. 33/2005 (expedient núm. 050851), sobre habitatges afectats per aluminosi a Xàtiva (data d'incoació: 25.05.05).

Davant la situació en la qual es trobaven deu famílies del barri del Carme de Xàtiva (València) que estaven vivint en condicions molt precàries des de fa més de 2 anys, vam decidir incoar una investigació d'ofici, ja que l'interior de les seues cases està ple de puntals davant el risc que es produïsquen esfondraments per culpa de l'aluminosi. Alguns dels afectats han retirat diversos puntals perquè ja no podien ni caminar per la seua casa, però temen que l'habitatge pugui esfondrar-se.

Els veïns reivindiquen que l'Ajuntament de Xàtiva es faça càrrec de forma urgent de l'allotjament d'estes famílies i que exigisca al Consell l'inici de la reforma dels habitatges més deteriorats.

Tenint en compte la gravetat de la situació, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Xàtiva i a la Conselleria de Territori i Habitatge, a fi de comprovar l'activitat

desenvolupada per a garantir el dret constitucional a un habitatge digne i en condicions de seguretat i d'habitabilitat.

Davant la informació d'ambdues administracions públiques, vam decidir posar fi a la investigació, i vam demanar que ens continuaren informant sobre la marxa i tramitació de l'expedient de rehabilitació dels habitatges del barri del Carne.

Queixa d'ofici núm. 35/2005 (expedient núm. 050888), sobre declaració de zona acústicament saturada a Carlet (data d'incoació: 03.03.05).

Atesa la problemàtica existent en la població, en la qual existix una concentració d'usos amb ambientació musical en l'àrea del centre, vam obrir esta investigació dirigida a l'Ajuntament de la població.

Realitzades les actuacions corresponents vam suggerir a l'Ajuntament que en cas que es comprovara la insuficiència de les mesures d'ordenació en marxa —ordenança, limitacions d'ús en planejament, i elaboració d'estudi acústic—, promoguera l'elaboració de la planificació acústica local a què es referix l'article 22 de la Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció davant la contaminació acústica.

Li vam suggerir així mateix, en línia amb el que preveien, que en la mesura que l'estudi acústic determinara la presència de les condicions previstes en l'article 28.2 de la Llei, promogueren immediatament la iniciació d'un expedient per a la declaració de la zona en què es produïsquen acústicament saturada.

L'expedient es va tancar atesa l'acceptació de la resolució efectuada per part de l'Ajuntament.

Queixa d'ofici núm. 36/2005 (expedient núm. 050966), sobre soroll i pols generada per una màquina trituradora de pedra a València (data d'incoació: 07.06.05).

Els veïns del barri de Valencia Ciutat Fallera estaven suportant injustament els sorolls i la pols que produïa una trituradora de pedra situada enfront dels seus habitatges.

Els residents havien sol·licitat a l'Ajuntament de Valencia la paralització de la màquina i que el material per a construir a Benicalap Nord es portara ja refinat. Els veïns no estaven conformes amb la trituració de material d'obra que es realitzava en un solar situat entre l'av. San José Artesà i el carrer Carmelo Roda, on es refina la terra que després és utilitzada pels operaris.

Examinat l'informe requerit a l'Ajuntament de València perquè ens informara sobre l'activitat que estava desplegant per a evitar les molèsties sonores i l'emissió de pols que afectava greument els veïns, vam resoldre el tancament de l'expedient i vam demanar a l'Ajuntament que continuara informant-nos sobre les decisions municipals que s'adoptaren en coordinació amb la Conselleria d'Infraestructures i Transports per a evitar les molèsties generades per la màquina trituradora.

Queixa d'ofici núm. 37/2005 (expedient núm. 050967), sobre l'estat d'insalubritat de determinades finques al barri del Grau de Valencia (data d'incoació: 07.06.05).

Els veïns del barri del Grau de València havien reclamat, sense èxit, la neteja urgent de quatre finques convertides en un abocador il·legal i en un autèntic focus d'insalubritat. Els veïns afirmaven que “estem cansats de tenir mosquits, rates, olors fastigoses i brutícia. Les picades de mosquits a l'estiu són més preocupants al barri del Grau, sobretot als voltants de les finques situades als carrers Toneleros, Vidal de Blanes, del Peix i Juan Bautista Llovera.”.

Per això, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Valencia perquè ens informara sobre l'activitat que estava desplegant per a evitar la situació d'insalubritat i falta d'higiene de la zona.

Tenint en compte el que va manifestar l'Ajuntament, vam decidir posar fi a les actuacions, si bé li vam sol·licitar que ens remetera còpia dels acords que s'adoptaren per a mantenir en la zona unes adequades condicions higienicosanitàries mentre es tramita i culmina l'expedient expropiatori dels immobles.

Queixa d'ofici núm. 38/2005 (expedient núm. 050968), sobre presumpta construcció il·legal al terrat d'un edifici a Alacant (data d'incoació: 07.06.05).

A través d'un escrit de queixa presentat de forma anònima i rebut per correu electrònic, se'ns manifestava que sobre el terrat dels garatges Vistamar, ubicat a l'Albufereta d'Alacant, s'estaven realitzant unes obres sense llicència urbanística.

Vam demanar informe a l'Ajuntament d'Alacant a fi de saber si les obres estaven emparades per alguna llicència, cosa que efectivament vam poder comprovar, de manera que vam decidir posar fi a la nostra investigació.

Queixa d'ofici núm. 39/2005 (expedient núm. 050991), sobre abocaments incontrolats en els voltants d'un espai protegit a Castelló (data d'incoació: 09.06.05).

En diversos mitjans de comunicació es denunciava que els abocaments incontrolats proliferaven en el delta del riu Millars, tot i haver estat declarat com a paisatge protegit. Els veïns afectats afirmaven que “hem detectat la presència de dos cotxes abandonats al mig del llit, i també la proliferació de brossa fora de les zones marcades per a això”.

El Consell havia declarat el 15 d'abril de 2005 com a paisatge protegit a la desembocadura del riu Millars —que compartixen les poblacions d'Almassora, Borriana i Vila-real (Castelló).

En l'actualitat, ens trobem en fase d'estudi dels informes requerits als ajuntaments d'Almassora, Borriana i Vila-real, i a la Conselleria de Territori i Habitatge, a fi de conèixer l'activitat que estan desplegant per a evitar els abocaments incontrolats i preservar la zona protegida.

Queixa d'ofici núm. 41/2005 (expedient núm. 051164), sobre reallotjament de les persones afectades per l'ampliació del museu de l'Institut Valencià d'Art Modern —IVAM— (data d'incoació: 12.07.05).

Ens vam assabentar que aproximadament vint famílies estan encara pendents de ser reallotjades com a conseqüència de les obres d'ampliació del museu de l'Institut Valencià d'Art Modern (IVAM).

La presidenta de l'associació d'afectats per l'ampliació de l'IVAM denunciava que “les 20 famílies que habiten els habitatges del carrer Beneficència suportem un dany psicològic que és irreparable perquè vivim amb el temor de ser expulsats de la nostra casa en qualsevol moment i no tenim on anar”.

L'Associació indicava que “els afectats van mantenir l'última reunió amb la directora del IVAM l'estiu passat, però no hi ha hagut cap avanç. Esperen una resposta urgent perquè ja duen 5 anys amb esta lluita.”

Una vegada finalitzada la nostra investigació, estem esperant que les Conselleries de Cultura, Educació i Esport, i de Territori i Habitatge ens contesten a la resolució que els vam dirigir —el text íntegre de la qual pot ser consultat en la pagina web de la institució—, en la qual els recomanàvem que mantinguen amb els ciutadans afectats totes les reunions conjuntes que calguen a fi que en tot moment estiguen degudament i puntualment informats sobre l'estat i la tramitació dels expedients administratius que s'estan gestionat en l'actualitat, i que s'adopten les mesures oportunes per a accelerar al màxim el procés d'aprovació dels instruments de planejament de què es troben pendents i assegurar els recursos públics destinats a sufragar els costos de l'expropiació, de manera que els ciutadans afectats puguen ser reallotjats al més aviat possible.

Queixa d'ofici núm. 42/2005 (expedient núm. 051165), sobre contaminació acústica quiosquets situats a la platja del Gurugú a Castelló (data d'incoació: 12.07.05).

Els veïns residents a la zona Cuadro de Santiago estaven denunciat reiteradament davant l'Ajuntament de Castelló la contaminació acústica que patixen als seus habitatges com a conseqüència de l'activitat musical desenvolupada pels quiosquets situats a la platja del Gurugú.

Segons manifesten els veïns afectats, “el contenciós entre els veïns del Cuadro de Santiago i el consistori quant als quiosquets del Gurugú es remunta a l'any 2000, quan es van presentar les primeres queixes com a conseqüència de l'excés de soroll. A partir d'este moment, el propi equip de govern va reconèixer, en diferents escrits, que els locals funcionaven fins i tot sense llicència d'obertura, i que s'incoaria el corresponent expedient sancionador”.

En estos moments, estem esperant la contestació de l'Ajuntament de Castelló a la nostra resolució —que podeu consultar en la pàgina web de la institució—, en la qual li vam recomanar que incrementara les actuacions de control i la inspecció sobre els locals d'oci nocturn que generen molèsties, que impedisca l'activitat dels que no tinguen la

preceptiva llicència d'obertura i que es considere la possibilitat de declarar la zona acústicament saturada.

Queixa d'ofici núm. 46/2005 (expedient núm. 051432), sobre energies solars i derivada de la biomassa a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 23.08.05).

És un fet incontrovertible que, tant el canvi climàtic, com la intervenció en este de l'ús d'energies tradicionals, fonamentalment els combustibles, generen preocupació entre la població mundial. Per això i pel caràcter finit del petroli, actuacions de totes les administracions, tant a escala nacional com internacional, han evidenciat la necessitat, entre altres mesures, de l'ús i del foment d'energies renovables: eòlica, solar i derivada de la biomassa. A través d'un expedient, la institució està analitzant el Pla eòlic valencià, però no les altres dues energies citades.

La Comunitat Valenciana té competències en matèria d'instal·lacions de producció, distribució i transport d'energia quan este transport no isca del seu territori (article 31.16 del seu Estatut d'autonomia) per això incoem la present queixa d'ofici sobre el foment de les esmentades energies renovables per part de l'Administració valenciana.

Vam demanar informació al director general d'Energia de la Conselleria d'Infraestructures i Transports i al director de l'Agència Valenciana de l'Energia, i en vam rebre del primer. Una gestió amb el Gabinet del Sr. conseller va aclarir que este informe compendiava els dos sol·licitats.

No obstant això, vam entendre que la informació facilitada era insuficient i per això en vam sol·licitar una ampliació, ja que s'indicava que era un resum d'informació de potencials d'energies renovables i d'activitats de foment, i ens va suggerir que concretàrem la informació que ens calia. Per això l'hem concentrat en:

- Activitats de foment:

Nombre de campanyes publicitàries realitzades des de l'any 2000 fins al 2005, ambdós inclosos.

Nombre i quantia de les subvencions atorgades en el mateix període, amb indicació de les dates de publicació de les corresponents convocatòries.

Si existixen incentius fiscals i, en cas afirmatiu, la normativa que els regule.

Nombre de cursos formatius impartits en el període que hem esmentat.

- Estudis realitzats:

Nombre mitjà d'hores de sol anuals a la Comunitat Valenciana.

Nombre de plantes de tractament per a producció d'energia biomassa i aprofitament de residus sòlids urbans.

Metres cúbics de biocarburants i biogàs produïts a la Comunitat Valenciana en el període més amunt referit.

Nombre de centrals o superfície de panells instal·lats per a captar energia solar fotovoltaica a la Comunitat Valenciana.

Nombre de metres quadrats de plaques solars instal·lats per a la producció d'energia solar tèrmica.

- Quant a instal·lacions públiques:

Nombre d'edificis de titularitat pública, tant autonòmica com local i universitats, que disposen de plaques solars o panells per a la producció d'energia solar fotovoltaica i tèrmica.

En el moment de redactar este informe estem esperant rebre l'ampliació de dades esmentada.

Queixa d'ofici núm. 47/2005 (expedient núm. 051451), sobre condicions de l'alberg d'animals de Dénia (data d'incoació: 30.08.05).

En un mitjà de comunicació va aparéixer la notícia segons la qual diferents associacions protectores d'animals que gestionen l'alberg municipal denier per a animals denunciaven les males condicions de salubritat i d'amuntegament en què es trobaven els inquilins, segons s'indicava, a causa de la falta d'ajuda municipal i la negativa a atorgar llicència d'obres per a portar a terme les pertinents de condicionament.

La Llei 4/1994, de 8 de juliol, de protecció d'animals de companyia, assigna als ajuntaments, entre d'altres, les següents competències: recollida i custòdia d'animals abandonats (articles 17 i 24.b), gestió directa o concertada d'albergs per a aquells (article 18) i fer i mantenir un cens de les espècies d'animals de companyia.

És evident que els drets reconeguts en el títol I de la Constitució ho són a les persones i les normes sobre protecció d'animals de companyia, al marge d'emparar altres drets fonamentals, com la salut (article 43.1), la integritat física (article 15) o la seguretat (article 17.1), també ho fan a la integritat moral de la persona (article 15) a la qual repugna el maltractament o el mer abandó d'animals de companyia. Per això, a fi de comprovar si eren certs els fets referits en la notícia, vam acordar iniciar la present investigació.

Després de sol·licitar el primer informe a l'Ajuntament de Dénia i no haver-lo rebut en el termini indicat, s'ha retirat la seua petició dues vegades, la segona el 9 de novembre de 2005. En el moment de redactar este informe no hem rebut resposta a les nostres peticions.

Queixa d'ofici núm. 52/2005 (expedient núm. 051580), sobre les mesures adoptades per l'Ajuntament d'Alacant davant la problemàtica existent a l'illa de Tabarca amb relació a la superpoblació de gats (data d'incoació: 26.09.05).

L'Ajuntament d'Alacant va informar esta institució que les mesures adoptades a este efecte es contenen en un bàndol que es va dictar amb data 27 de juliol de 2005.

Esta institució va sol·licitar una ampliació d'esta informació, quant al grau de compliment del bàndol de l'Ajuntament, i també, si hi ha participació, per a resoldre la problemàtica, d'alguna associació amb seu a la ciutat per a la protecció d'animals. Encara no hem rebut esta informació.

Queixa d'ofici 53/2005 (expedient núm. 051581), sobre la viabilitat de la construcció d'un aparcament a la plaça de la Glorieta de Sagunt, davant l'aparició de diverses restes arqueològiques com a conseqüència de les cales que es porten a terme per a iniciar obres de promoció municipal (data d'incoació: 26.09.05).

L'Ajuntament de Sagunt ens va remetre informació detallada, sobre la qual es basa la legalitat de l'adjudicació del contracte d'obra pública a l'empresa constructora en qüestió, la disposició de l'autorització preceptiva de la intervenció arqueològica per part de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i l'informe dels serveis arqueològics municipals de data 14 d'octubre de 2005, on consta que s'estan analitzant els elements trobats i, segons el seu valor i característiques, es determinaran les condicions a què ha de subjectar-se l'obra que cal realitzar, amb l'adequada intervenció de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

En conseqüència, es va resoldre el tancament d'este expedient de queixa.

Queixa d'ofici núm. 55/2005 (expedient núm. 051889), sobre desnonament de família amb sis fills a Elx (data d'incoació: 24.11.05).

Ens vam assabentar que una família composta pel matrimoni i els seus sis fills, que va ser desnonada de l'habitatge situat al carrer Santo Domingo, havia denunciat l'Ajuntament d'Elx per l'escassa ajuda que han rebut per a solucionar el seu problema de falta d'habitatge.

Segons sembla, mentre els pares no tenen on anar i estan al carrer, els seus sis fills dormen a la casa contigua a la que vivien, i en què residixen un total de 14 persones. Esta casa també està previst que siga desallotjada dijous que ve.

Tenint en compte la gravetat de la situació, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Elx i a la Conselleria de Territori i Habitatge, a fi de comprovar l'activitat desenvolupada per a garantir el dret constitucional a un habitatge digne i en condicions de seguretat i d'habitabilitat. Esperem rebre'l en breu.

Queixa d'ofici núm. 56/2005 (expedient núm. 051890), sobre contaminació acústica i atmosfèrica pel trànsit de camions al barri la Unió de Vila-real (data d'incoació: 24.11.05).

Els veïns del barri de la Unió, a la localitat castellonenca de Vila-real, estaven denunciant la contaminació acústica i atmosfèrica que suporten com a conseqüència de

l'intens trànsit de camions i vehicles pesants que circulen diàriament pels carrers de Borriol, Andalusia o Riu Ebre, procedents o en direcció a la zona industrial que existix entorn del camí vell d'Onda a Castelló.

Les persones afectades estan fartes, no solament del soroll que provoquen els camions sinó també de la pol·lució i dels gasos que emeten. Alguns vehicles pesants estacionen —perquè no hi ha un aparcament per als camions— al costat de les cases, la qual cosa provoca moltes molèsties als veïns, especialment a les 6 de la matinada, quan els vehicles s'engeguen.

Per la seua banda, segons afirmen els veïns, l'Ajuntament va assegurar que en el termini de 6 a 12 mesos es construirà una rotonda a l'avinguda Castelló, a l'altura del carrer Andalusia, de manera que s'obligarà els camions a retrocedir pel camí vell d'Onda a Castelló, eixir a l'avinguda Castelló i fer el canvi de sentit en la nova rotonda.

A l'Ajuntament, li correspon l'exercici de les competències en matèria d'ordenació del trànsit de vehicles en les vies urbanes [article 25.2, b)] de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local) i contaminació acústica (article 54 de la Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció contra la contaminació acústica).

No obstant això, tenint en compte la preocupació veïnal existent quant a la possibilitat que es retarden les obres viàries i que, mentre es construïx la rotonda, no s'arbitre cap solució temporal per a minorar o reduir, en la mesura que siga possible, les molèsties, estem esperant rebre l'informe que hem requerit a l'Ajuntament de Vila-real, a fi de comprovar l'activitat desenvolupada per a eliminar les molèsties —sorolls i gasos— produïdes per l'intens trànsit de camions.

Queixa d'ofici núm. 63/2005 (expedient núm. 052020), sobre emplaçament d'estació depuradora d'aigües residuals prop del nucli urbà de Borriol (data d'incoació: 15.12.05).

Els veïns de la urbanització Vall d'Umbrí de Borriol (Castelló) no estan d'acord amb el concret emplaçament triat per a la construcció d'una estació depuradora d'aigües residuals, ja que està molt prop dels seus habitatges.

Les seues reivindicacions s'han presentat davant l'entitat pública de sanejament de la Comunitat Valenciana i estan basades en el fet que consideren que s'ha d'aplicar el Reglament d'activitats molestes, insalubres i perilloses de 1961, que estableix una distància mínima de 2.000 metres a nuclis de població.

Sostenen que “el projecte qualifica d'assentaments poblacions disperses, que en realitat són nuclis de població consolidats, és a dir, urbanitzacions residencials en sòl urbà. I és que només es té en compte el nucli de població de Borriol a l'efecte de limitació de distàncies d'activitats molestes”.

Tant la Conselleria d'Infraestructures i Transports —de la qual depén l'entitat pública de sanejament de la Comunitat Valenciana— (arts. 31.9, 32.6 i 38.1 de l'Estatut d'autonomia), com l'Ajuntament de Borriol [arts. 25.2, apartats f) i h) de la Llei 7/1985,

de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local] ostenten competències en matèria de salut ambiental i activitats industrials susceptibles de generar molèsties insalubres i nocives (Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i Llei 3/1989, de la Generalitat Valenciana, d'activitats qualificades).

Per això, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de Borriol i a la Conselleria d'Infraestructures i Transports de la Generalitat Valenciana, a fi de conèixer l'activitat desplegada per ambdues administracions públiques per a solucionar el problema de l'emplaçament de l'estació depuradora. Estem esperant rebre l'informe.

Queixa d'ofici núm. 64/2005 (expedient núm. 052021), sobre amuntegament d'immigrants sense habitatge a Vila-real (data d'incoació: 15.12.05).

Els mitjans de comunicació es van fer ressò del fet que, a l'interior d'una nau industrial situada al camí Miralcamp, molt prop de la ciutat esportiva de Vila-real (Castelló), viuen des de fa mesos més d'una desena de famílies en condicions higièniques lamentables.

Segons el testimoniatge d'una veïna, “la nau es lloga des de fa un any a immigrants. Viuen en condicions inhumanes, tots fan les seues necessitats en els camps de tarongers i no disposen d'un habitatge digne”.

Per això, hem sol·licitat informació a l'Ajuntament de Vila-real a fi de conèixer l'activitat que està desenvolupant per a solucionar els problemes d'amuntegament, falta d'habitatge i condicions higienicosanitàries insuficients.

En el moment de redactar el present informe, estem esperant rebre la documentació requerida.

Queixa d'ofici núm. 66/2005 (expedient núm. 052043), sobre l'existència d'un abocador il·legal a Xàbia (data d'incoació: 20.12.05).

Els veïns de la partida de Catarroges de Xàbia duen denunciant reiteradament l'existència d'un abocador il·legal en una parcel·la al costat del camí de les Casetes.

Les persones afectades indiquen que molt prop dels seus habitatges “els enderrocs i les restes de jardineria es barregen amb matalassos, mobles i escombraries”. També existixen “rates, pudors i molt de soroll pel trànsit de camions”.

Els afectats consideren que “aquí no ha d'haver-hi un abocador perquè la zona està dins el Pla d'ordenació de recursos naturals del Montgó i està qualificada com a zona verda”

Davant esta situació, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de Xàbia i a la Conselleria de Territori i Habitatge de la Generalitat Valenciana, a fi de conèixer l'activitat que estan desplegant per a evitar els abocaments incontrolats, preservar la zona protegida i garantir unes mínimes condicions higienicosanitàries, i estem esperant rebre la documentació requerida.

Queixa d'ofici núm. 68/2005 (expedient núm. 052063), sobre emplaçament d'una antena de telefonia mòbil prop d'un col·legi públic a Alacant (data d'incoació: 15.12.05).

L'associació de pares del col·legi públic Voramar a Alacant denuncia la instal·lació d'una antena de telefonia en un edifici confrontant amb el centre. Fa un mes van recollir 400 signatures per reclamar a l'Ajuntament que els informara sobre l'estat de l'expedient.

L'associació de pares exposa que “no hem rebut cap contestació de l'Ajuntament i ens trobem amb el fet que ja l'estan posant. Limita amb el pati de jocs infantil, i encara que la normativa nacional no ho prohibeix, sí que aconsella que s'eviten estes instal·lacions en àrees pròximes a llocs públics, com ho és un col·legi”.

L'article 8.7 del Reial decret estatal 1066/2001, de 28 de setembre, pel qual el Ministeri de la Presidència aprova el Reglament que estableix condicions de protecció del domini públic radioelèctric, restriccions a les emissions radioelèctriques i mesures de protecció sanitària davant d'emissions radioelèctriques, determina, com a criteris que cal tenir en compte, que “a) la ubicació, les característiques i les condicions de funcionament de les estacions radioelèctriques han de minimitzar els nivells d'exposició del públic en general a les emissions radioelèctriques... d) De manera particular, la ubicació, les característiques i les condicions de funcionament de les estacions radioelèctriques han de minimitzar, en la major mesura possible, els nivells d'emissió sobre espais sensibles, com ara escoles, centres de salut, hospitals o parcs públics”.

A fi de conèixer si la instal·lació complix amb tots els requisits exigits legalment, hem requerit el corresponent informe a l'Ajuntament d'Alacant, i estem esperant que ens arribe.

Queixa d'ofici núm. 69/2005 (expedient núm. 052064), sobre contaminació acústica generada per la celebració de concerts musicals en nau industrial de València (data d'incoació: 22.12.05).

Els veïns del barri del Grau de València protesten pels sorolls dels concerts musicals que organitza una empresa a les seues naus situades al carrer Juan Verdeguer.

Segons afirmen els veïns afectats, “els recintes, destinats a albergar la massa d'assistents als concerts organitzats per l'empresa en diverses dates de l'any, no estan insonoritzats. La proximitat amb els habitatges fa que els residents es veguen afectats pels sorolls, problemes d'estacionament i l'acumulació de brossa”.

L'obertura i el funcionament d'este tipus d'establiments musicals —discoteca— ha de disposar de la llicència d'activitat qualificada, regulada en la Llei 3/1989, de 2 de maig, d'activitats qualificades, i ha de complir amb les altres prescripcions —entre estes, el compliment dels horaris de tancament— establides en la Llei 4/2003, de 26 de febrer, de la Generalitat Valenciana, d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics.

Per això, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de València per conèixer l'activitat desenvolupada a fi d'assolir l'eliminació de les molèsties denunciades, i estem esperant rebre la documentació sol·licitada.

Queixa d'ofici núm. 70/2005 (expedient núm. 052070), sobre disconformitat dels veïns afectats per un pla urbanístic de Castelló (data d'incoació: 23.12.05).

L'associació Rei en Jaume de Castelló ha manifestat la seua disconformitat i ha sol·licitat la paralització del programa urbanístic que preveu alienar de manera forçosa els seus habitatges en l'entorn confrontant amb la part del darrere del cementeri de Sant Josep a Castelló. El programa plantejat espera ocupar un total de 41 hectàrees situades entre la primera i la segona quadra del Barriolenc, el camí dels Mestrets i el camí Collet.

Segons afirmen els veïns afectats, “el pla no especifica de forma clara quantes cases seran derrocades a conseqüència de l'esmentada actuació urbanística”.

En estos moments, estem esperant rebre l'informe requerit a l'Ajuntament de Castelló per comprovar la legalitat de l'actuació urbanística projectada.

Queixa d'ofici núm. 71/2005 (expedient núm. 052086), sobre presumpta reclassificació de sòl protegit a Quartell (data d'incoació: 26.12.05).

Ens vam assabentar que l'Ajuntament de Quartell tenia previst aprovar un programa d'actuació integrada per a urbanitzar 700.000 m² de terrenys agrícoles situats entre el poble i la platja, a la partida del Mansegar.

Segons sembla, atés el que ha denunciat una associació ecologista, part d'esta superfície està dins l'àrea d'afecció del catàleg de zones humides i, per tant, està subjecta a especial protecció i afectada per importants limitacions legals quant al seu ús urbanístic.

En el moment de redactar este informe esperem rebre en breu l'informe sol·licitat a l'Ajuntament de Quartell a fi de conèixer si el programa d'actuació integrada afecta terrenys inclosos en el catàleg de zones humides.

Queixa d'ofici núm. 72/2005 (expedient núm. 052087), sobre immigrants sense sostre que viuen baix del pont d'Ademús a València (data d'incoació: 26.12.05).

Els mitjans de comunicació van informar que aproximadament un centenar de persones sense sostre es troben sobrevivint amb prou feines —dormint sobre cartrons i flassades— baix del pont d'Ademús, al llit del Túria de València.

Amb motiu del Dia dels Sense Sostre, que enguany es va celebrar el passat 20 de novembre sota el lema "Necessite un sostre... i respecte, afecte, formació, seguretat, autonomia... drets humans a temps complet", Càrites i FACIAM (Federació d'Associacions de Centres per a Integració i Ajuda a Marginats) es fan ressò dels problemes d'exclusió social que segueixen afectant les 30.000 persones aproximadament que no tenen habitatge a Espanya.

Esta institució vol cridar l'atenció de la ciutadania i dels poders públics sobre la realitat humana d'estes persones que es veuen obligades a patir unes condicions de vida indignes, agressions i violència física, manca d'espais dignes per a totthom, dificultats per a seguir tractaments mèdics, rebuig social i manca gairebé absoluta d'intimitat i de condicions per a preservar la seua pròpia imatge.

Per això, hem sol·licitat un informe a l'Ajuntament de Valencia per conèixer l'activitat desenvolupada en coordinació amb les diferents organitzacions no governamentals (ONG) per a prestar ajuda a estes persones que es troben en estat de necessitat i que no tenen un habitatge digne. Estem esperant rebre l'informe.

Queixa d'ofici núm. 73/2005 (expedient núm. 052088), sobre abocament contaminant que produïx la mort de centenars de peixos al riu Xúquer (data d'incoació: 27.12.05).

Ens vam assabentar de l'abocament contaminant que va provocar la mort per asfíxia de centenars de peixos al riu Xúquer.

Van aparéixer nombrosos exemplars de carpes, anguiles i barbs surant sense vida en diversos trams del Xúquer al seu pas per la Ribera Baixa. Les majors concentracions es troben a Polinyà de Xúquer i a l'assut de Sueca.

Per això, i a fi d'esclarir l'existència d'algun abocament il·legal que haguera produït la mort dels peixos i evitar la seua reproducció, hem sol·licitat informe a l'Excm. Ajuntament de Sueca, a la Conselleria de Territori i Habitatge i a la Delegació del Govern (Confederació Hidrogràfica del Xúquer), i estem esperant rebre'ls.

Queixa d'ofici núm. 74/2005 (expedient núm. 052089), sobre persones sense sostre que acampen a l'estació d'autobusos de Benidorm (data d'incoació: 27.12.05).

Diferents mitjans de comunicació van publicar la notícia que un grup de persones sense sostre, al voltant d'unes trenta aproximadament, que estan vivint en condicions lamentables en ple centre de Benidorm, en el mateix espai que servix d'estació d'autobusos, als voltants del centre comercial La Noria.

Segons afirmen els denunciants, “cada vesprada, a les set i mitja aproximadament, els indigents, procedents de països de l'Est d'Europa, sobretot de Romania, comencen a alçar el seu campament en el centre comercial i duen amb ells matalassos, llençols, flassades, cartrons i carros de bebé o de supermercat en els quals transporten les seues pertinences. Al matí desallotgen la zona, encara que molts dies deixen els seus carrets i estris assegurats amb cadenats a les papereres, i hi tornen en pondre's el sol”.

Les denúncies insistixen que “és un problema social que afecta fins i tot a nens, des de lactants fins a quatre anys, que acompanyen les dones com a reclam per a mendicar”.

Esta institució vol cridar l'atenció de la ciutadania i dels poders públics sobre la realitat humana d'estes persones que es veuen obligades a patir unes condicions de vida indignes, agressions i violència física, manca d'espais dignes per a tots, dificultats per a

seguir tractaments mèdics, rebuig social i manca gairebé absoluta d'intimitat i de condicions per a preservar la seua imatge.

En estos moments, estem esperant rebre l'informe que hem sol·licitat a l'Ajuntament de Benidorm per conèixer l'activitat municipal desenvolupada a fi de prestar ajuda a estes persones que es troben en estat de necessitat i que no tenen un habitatge digne.

Queixa d'ofici núm. 75/2005 (expedient núm. 052099), sobre el Programa per al foment de la qualitat de l'edificació a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 27.12.05).

Davant la major exigència de qualitat per part de la societat, la Generalitat està obligada a adoptar posicions actives que permeten assolir el repte de la millora contínua de la qualitat dels nostres edificis.

És el procés de l'edificació el que configura la qualitat final dels habitatges i la consegüent satisfacció dels usuaris. En este sentit es fa necessari que l'administració establisca accions de caràcter preventiu perquè el procés es desenvolupe dins uns límits convenients, en què és necessari el recurs a les garanties dels agents. És en el camp del foment de la qualitat, a més de la regulació i del control que són tradicionals, on les administracions de les comunitats autònomes tenen un camp privilegiat d'actuació.

La Generalitat disposa de competències en matèria d'habitatge i de defensa dels consumidors i usuaris a l'empara de l'Estatut d'autonomia, i també, en virtut de les transferències, en matèria de regulació i control de la qualitat d'edificació i del patrimoni arquitectònic.

La disposició addicional primera de la Llei valenciana 3/2004, de 30 de juny, d'ordenació i foment de la qualitat de l'edificació, disposa que "la Generalitat, a través de la Conselleria competent en matèria d'arquitectura, haurà d'elaborar, en el termini d'un any, comptador a partir de l'entrada en vigor de la present Llei, un programa destinat a fomentar la qualitat de l'edificació."

La Llei 3/2004 va entrar en vigor el 2 de gener de 2005, i per això un any després hem considerat oportú incoar d'ofici una investigació i sol·licitar informació a la Conselleria de Territori i Habitatge per conèixer la marxa dels treballs d'elaboració del Programa per al foment de la qualitat de l'edificació a la Comunitat Valenciana.

Queixa d'ofici núm. 76/2005 (expedient núm. 052100), sobre situació de risc d'un edifici d'habitatges per la construcció d'un aparcament subterrani a Alacant (data d'incoació: 27.12.05).

Ens vam assabentar que els veïns de la cooperativa d'habitatges Benaluense, concretament dels blocs 21 i 23 de l'avinguda Catedràtic Soler d'Alacant, havien sol·licitat sense èxit a l'Ajuntament que modificara el projecte de l'aparcament subterrani que s'està construint en este carrer.

La sol·licitud veïnal consistix a reduir la grandària de l'aparcament perquè acabe en el carrer Doctor Just i eliminar l'accés a este per davant del citat edifici, que té importants problemes estructurals.

La comunitat de veïns va contractar a un enginyer perquè redactara un informe sobre els possibles riscos. En este document s'indica que “si no es reduïx la longitud de l'aparcament subterrani”, tal com sol·liciten els veïns, “és recomanable modificar l'accés de vehicles en sentit cap a l'avinguda d'Òscar Esplà”.

El tècnic indica que “l'edifici anomenat la Benaluense és l'únic de tota l'avinguda Catedràtic Soler que ha presentat problemes seriosos de fonaments” i que “els riscos d'excavació són menors com més gran siga la separació d'esta a la façana”.

Els veïns temen que l'excavació o les vibracions posteriors danyen l'estructura, per la qual cosa, segons sembla, han sol·licitat una reunió amb l'alcalde i tècnics municipals que encara no ha tingut lloc.

A la vista d'esta situació, hem requerit informe a l'Ajuntament d'Alacant per conèixer l'activitat administrativa que està desplegant a fi de garantir la seguretat dels habitatges afectats per la construcció de l'aparcament, i estem esperant rebre'l en breu.

Queixa d'ofici núm. 77/2005 (expedient núm. 052101), sobre la necessitat d'acreditar l'existència de recursos hídrics en projectes urbanístics a l'Atzúvia (data d'incoació: 28.12.05).

Segons van recollir diversos mitjans de comunicació, l'Ajuntament de l'Atzúvia havia aprovat provisionalment dos projectes urbanístics per a la construcció d'uns 700 habitatges en aproximadament un milió de metres quadrats.

Una associació ecologista ha denunciat que els recursos hídrics no estan garantits, el que ha estat comunicat a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer —que encara no s'ha pronunciat—, i a més, els dos projectes aprovats se situaran en una zona, Montverd, que limita amb els termes d'Oliva i Vilallonga, i que, segons s'afirma, es tracta d’“un espai que estos dos municipis s'han encarregat de protegir pel seu gran valor paisatgístic i natural”.

Per aclarir estos fets, vam decidir incoar d'ofici una investigació i sol·licitar informes als ajuntaments de l'Atzúvia, Oliva, Vilallonga i a la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, a fi de conèixer si els recursos hídrics necessaris per a viabilitzar ambdós projectes urbanístics estan garantits, i si la zona on es projecta la construcció dels habitatges té valors ambientals susceptibles de ser protegits. Esperem rebre estos informes al més aviat possible.

Queixa d'ofici núm. 78/2005 (expedient núm. 052102), sobre els lindars de sostenibilitat territorial i ambiental a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 28.12.05).

El dret a gaudir d'un medi ambient adequat per al desenvolupament de la persona, el deure de conservar-lo i la racional utilització dels recursos naturals, al costat de la necessària harmonització del creixement econòmic equilibrat per a la millora de les condicions de benestar i qualitat de vida són principis rectors de la política social i econòmica, recollits en la Constitució espanyola (article 47), que constitueixen un pressupòsit bàsic en l'ordenació del territori i que han de regir l'actuació dels poders públics en esta matèria.

Els estats membres de la Unió Europea, amb l'adopció de l'estratègia territorial europea, han acordat uns models i objectius territorials comuns per al futur desenvolupament. Les polítiques de desenvolupament territorial pretenen aconseguir un desenvolupament equilibrat i sostenible del territori europeu. Per a això s'establixen uns objectius comuns que han d'assolir-se igualment a totes les regions de la Unió Europea. La Comunitat Valenciana assumix el repte de definir la pròpia estratègia territorial d'acord amb els objectius comunitaris de procurar la cohesió social i econòmica, la conservació dels recursos naturals i del patrimoni cultural, i la competitivitat més equilibrada del seu territori.

El desenvolupament sostenible va ser definit en l'informe Brundtland com aquell que satisfà les necessitats del present sense comprometre la capacitat de les futures generacions per a satisfer les pròpies. El desenvolupament sostenible té com a objectiu la millora de la qualitat de vida de tots els ciutadans, augmentar la cohesió social de la Comunitat mitjançant un desenvolupament econòmic compatible amb la protecció i millora de la naturalesa, i una utilització racional dels recursos naturals, de manera que no quede compromés el futur de les generacions esdevenidores.

En este sentit, l'article 81 de la Llei valenciana 4/2004, de 30 de juny, d'ordenació del territori i protecció del paisatge, en vigor des del 3 de juliol de 2004, estableix que “el Consell de la Generalitat establirà, mitjançant decret, indicadors de consum de recursos, especialment d'aigua, sòl i d'energia, com també d'emissió de contaminants al sòl, aigua i atmosfera per a tot l'àmbit de la Comunitat Valenciana”.

Per la seua banda, la disposició transitòria tercera estableix que “les determinacions pertanyents a la gestió territorial vinculades a la fixació de llindars de consum de recursos i emissió de contaminants previstes en l'article 81 i següents d'esta Llei seran d'aplicació des de l'entrada en vigor del Decret del Consell de la Generalitat que fixe el primer d'ells”.

En conseqüència, i tenint en compte el temps transcorregut des de l'entrada en vigor d'esta llei, vam estimar convenient incoar d'ofici una investigació i sol·licitar un informe a la Conselleria de Territori i Habitatge per conèixer la marxa dels treballs que està desenvolupant en l'elaboració del referit decret en el qual s'establisquen els indicadors de consum de recursos i l'emissió de contaminants per a tot l'àmbit de la Comunitat Valenciana. Estem esperant rebre este informe.

Queixa d'ofici núm. 79/2005 (expedient núm. 052103), sobre el Pla acústic d'acció autonòmica (data d'incoació: 28.12.05).

El soroll, considerat un so indesitjat pel receptor o una sensació auditiva desagradable i molesta, és causa de preocupació en l'actualitat, pels seus efectes sobre la salut, sobre el comportament humà individual i grupal, a causa de les conseqüències físiques, psíquiques i socials que comporta.

L'article 19 de la Llei valenciana 7/2002, de 3 de desembre, de contaminació acústica, disposa que “el Pla acústic d'acció autonòmica tindrà com a objecte coordinar les actuacions de les administracions públiques en les seues accions contra el soroll, fomentar l'adopció de mesures per a la seua prevenció i la reducció de les emissions sonores per sobre dels màxims legalment previstos, conscienciar i formar els ciutadans i potenciar la investigació i implantació de noves tecnologies per aconseguir la reducció o eliminació de la contaminació acústica”.

La Conselleria de Territori i Habitatge ha d'elaborar el pla acústic d'acció autonòmica, que serà aprovat pel Consell de la Generalitat mitjançant acord, amb el següent contingut (article 20):

- a) Mesures per a la prevenció i reducció de la contaminació acústica mitjançant la investigació i la incorporació de millores tecnològiques en les construccions i instal·lacions, en el desenvolupament d'activitats i en els processos de producció i productes finals constitutius de fonts sonores.
- b) Programes de conscienciació social dels ciutadans i de formació d'empresaris i treballadors en les accions contra el soroll.
- c) Mesures correctores a fi de garantir els nivells d'immissió previstos en el títol II d'esta Llei.
- d) Mesures de finançament per a portar a terme estes actuacions.
- e) Models orientatius d'ordenances municipals.
- f) Mesures de prevenció i reducció de la contaminació acústica del trànsit rodant.

En conseqüència, i tenint en compte el temps transcorregut des de l'entrada en vigor d'esta llei, hem considerat oportú incoar d'ofici una investigació i sol·licitar informe a la Conselleria de Territori i Habitatge per conèixer la marxa dels treballs que està desenvolupant en l'elaboració del referit pla acústic d'acció autonòmica. Estem esperant rebre'l.

II. SERVEIS SOCIALS ATENCIÓ SOCIO SANITÀRIA)

Queixa d'ofici núm. 1/2001 (expedient núm. 010906). Seguiment de l'informe especial sobre la Situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars (data d'incòciaió: 12.11.2001).

Les presents consideracions, que podeu trobar ampliades en la pàgina web de la institució, constitueixen un mer resum de seguiment de l'informe especial presentat al moment oportú. Això implica, lògicament, un seriós nombre de limitacions a l'hora de recollir conclusions sobre l'avanç en el compliment de les recomanacions, particularment perquè la informació rebuda no pot ser contrastada, atés que una anàlisi semblant implicaria l'elaboració d'un altre informe especial, una labor que, atesa l'acumulació de treball que està experimentant esta institució, és impossible fer actualment.

Des de la perspectiva del treball ordinari d'esta institució, sí que podem manifestar que s'ha apreciat un important increment en l'entrada de queixes sobre la situació de persones que tenen malaltia mental i que tenen a veure, no solament amb l'assistència sanitària que reben sinó, igualment, amb la seua situació social i l'absència de resposta als problemes que això anterior planteja.

Des del Síndic de Greuges es percep que la solució a la complexa problemàtica social i assistencial que planteja la malaltia mental no ha avançat substancialment des de la data de la presentació de l'informe. Això no impediex que alguns aspectes, com el compromís de la RTVV que es plasma en estes pàgines o l'actuació de la Diputació Provincial de València en la Rehabilitació del Centre Museu (de la qual informem en una altra queixa), no estiguen sent objecte de tractament adequat. D'altra banda, tampoc seria just entendre que hi ha hagut negligència d'esta situació en el cas de la Diputació Provincial d'Alacant en la complicada tasca que comporta tot el procés de tancament i d'atenció a la població interna en l'antic Sanatori Psiquiàtric Provincial.

Complex, també, és el procés d'inserció laboral del col·lectiu de persones amb discapacitat encara que s'aprecien discrets avanços.

Els elements de major transcendència en este àmbit, sens dubte, són els relatius a la intervenció sociosanitària.

Seria injust no reconèixer un increment significatiu dels esforços per part de la Conselleria de Benestar Social en este àmbit. De fet, la percepció, per part del moviment associatiu, de la seua intervenció, feta la legítima excepció d'assumptes concrets o de formes diferents d'entendre el model de gestió, és que s'ha realitzat un esforç pressupostari i organitzatiu sostingut, sense perjudici que encara quede molt per fer i la Conselleria en siga conscient.

Una altra impressió és la que, desgraciadament, ens causa la Conselleria de Sanitat. Són precisament els apartats a què no fa referència en el seu últim informe els que més preocupacions ens originen. Ens referim a les qüestions enumerades amb el 3 (atenció domiciliària i programes dirigits a persones que no mantenen contacte amb el sistema sanitari), 9 (contenció i aïllament en les unitats d'hospitalització), 10 (xarxa d'hospitals de dia), 13 i 14 (xarxa d'assistència per a la salut mental infantojuvenil), 15 (implantació d'un sistema estadístic conjunt amb benestar social). En particular hem de fer esment de l'important nombre de queixes sobre greus problemes relacionats amb l'atenció infantojuvenil que evidencien falta de coordinació i manca de recursos. En el pla dels programes d'atenció domiciliària també hem rebut la queixa de la Plataforma per a la

Defensa dels Serveis Públics de Salut Mental a Alacant, en la qual s'aprecia una reducció important del pressupost destinat a este concepte per a una labor que desenvolupaven diverses associacions de familiars i malalts, sense crear un servei públic que s'encarregue de l'atenció d'este col·lectiu i amb el consegüent risc de dur a una situació econòmica insostenible i inmerescuda per a les referides associacions.

Valorem positivament la creació d'òrgans com el Consell Assessor de Salut Mental en la mesura que impliquen un procés de participació de tots els sectors implicats, com ja vam recollir en l'informe especial. Ara bé, el procés de creació d'un òrgan amb funcions consultives i l'elaboració d'un nou pla de salut mental no han de ser obstacle per a continuar treballant en el desenvolupament dels elements bàsics del sistema, sobretot quan ja han transcorregut dos anys des de la publicació de l'informe les recomanacions del qual van ser acceptades.

Per tot el que acabem d'exposar, el Síndic va efectuar la següent recomanació a la Conselleria de Sanitat: "Que es realitzen tots els esforços necessaris per a evitar la ralentització que està experimentant el procés de creació d'estructures sanitàries adequades en matèria de salut mental".

En el moment de tancar el present informe encara no hem rebut contestació.

Queixa d'ofici núm. 10/2002 (expedient núm. 022071), sobre accés a places en residències públiques de la tercera edat (data d'ingress: 27.11.2002).

En l'annex de resolucions de l'informe corresponent a 2004 vam donar compte de la resolució que va posar fi a l'expedient referit. En aquella resolució, recordem, recomanàvem a la Conselleria de Benestar Social que, al més prompte possible, promoguera la redacció i l'aprovació d'un reglament que regule les condicions d'accés i de permanència en centres residencials públics per a la tercera edat en els termes exposats en el cos d'este escrit i que les resolucions per les quals es comuniquen als interessats les puntuacions obtingudes es motiven, referisquen la posició que ocupen en la llista d'espera per a la residència, informen dels llocs o els mitjans per a conèixer periòdicament l'estat d'esta posició i indiquen si esgoten la via administrativa i els recursos que, si escau, càpien contra aquelles.

L'informe que ens va enviar la consellera de Benestar Social contestava les recomanacions anteriors i va ser emés el 25 de novembre de 2004. Després d'examinar-ne el contingut, vam concloure l'expedient, de forma provisional, quant a l'aprovació d'una norma que regule integralment les condicions, els requisits i el procediment per a l'accés i la permanència en centres residencials de la tercera edat públics, i confiàvem que quan esta norma fóra publicada ens ho comunicaren.

No obstant això, en el moment de redactar el present informe esta norma no ha estat promulgada.

Quant a les dades relatives a les llistes i els temps mitjans d'espera, vam entendre que no s'hi aportaven elements nous que desvirtuaren els termes ni el fonament de la nostra resolució, ja que les dades aportades en l'informe no tenien rellevància per a la

investigació, ja que havien estat facilitades exactament dos anys després de quan van ser sol·licitades.

En conseqüència, vam comunicar a la consellera de Benestar Social que es reflectiria esta actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes, tal com ara fem.

Queixa d'ofici núm. 12/2004 (expedient núm. 040182), sobre el Pla de mesures d'inserció social 2004 (data d'incoació 04.02.04).

De la incoació d'esta queixa vam donar notícia en el passat informe anual 2004 (pàg. 127 a 129). Després de rebre la contestació inicial, vam remetre un qüestionari a la Conselleria de Benestar Social tendent a obtenir informació sobre aspectes concrets de l'evolució de les prestacions econòmiques reglades durant tot el període de vigència d'estes ajudes i un altre qüestionari a un total de 35 ajuntaments de la Comunitat Valenciana a fi de poder comprovar les possibles deficiències en la gestió que pogueren existir.

En el moment actual, la queixa continua tramitant-se, pendent de l'actualització d'algunes dades a causa del retard d'alguns ajuntaments en la remissió de la contestació.

Queixa d'ofici núm. 42/2004 (expedient núm. 041768), sobre inaccessibilitat d'un aparcament públic per a discapacitats al municipi de Vila-real (data d'incoació: 13.10.04).

En l'Informe anual 2004 (pàg. 126) vam relatar que l'únic pàrquing públic de Vila-real no disposava de les necessàries mesures que permeteren la seua accessibilitat per part de les persones amb discapacitat.

L'article 10, apartat g), de la Llei valenciana 1/1998, de 5 de maig, sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de comunicació, disposa que en les zones d'estacionament, de superfície o subterrànies, de vehicles lleugers, en vies o espais públics o privats, caldrà reservar, permanentment i tan prop com siga possible dels accessos per als vianants, places senyalitzades adequadament per a vehicles que transporten persones amb discapacitat; els accessos per als vianants a estes places hauran de complir les especificacions requerides reglamentàriament.

A ningú se li escapa que la millora de la qualitat de vida de tota la població i específicament de les persones que es troben en una situació de limitació respecte del medi urbà és un dels objectius prioritaris que ha de presidir l'acció dels poders públics, en estricte compliment del principi d'igualtat que ha de garantir-se a tots els ciutadans (arts. 9.2, 14 i 49 de la Constitució espanyola).

L'Ajuntament de Vila-real ens va informar que adoptaria les mesures necessàries per a dotar el pàrquing de la necessària accessibilitat per a poder ser utilitzat per les persones discapacitades o amb mobilitat reduïda, i per això vam tancar l'expedient.

Queixa d'ofici núm. 54/2004 (expedient núm. 041843), sobre els punts de trobada familiars (data d'incoació: 25.10.04).

El 18 de gener de 2005 vam remetre una sèrie de recomanacions a la Conselleria de Benestar Social segons la resolució que podeu consultar en la pàgina web de la institució. De la resolució traiem l'anàlisi realitzada sobre les queixes d'un grup d'usuàries, que va ser el punt de partida de la investigació; l'examen dels punts de trobada familiars a la Comunitat Valenciana; el desenvolupament de la Llei de mediació familiar; la perspectiva internacional dels punts de trobada familiars; el dret dels fills a relacionar-se amb els seus pares; les conclusions.

Les recomanacions realitzades a la Conselleria de Benestar Social van ser les següents:

- Que es desenvolupara la Llei 7/2001, de 26 de novembre, de la mediació familiar, de manera que, entre altres aspectes que es consideraren oportuns, es regulara el contingut mínim dels punts de trobada familiar, tenint en compte, fonamentalment, les característiques específiques de les usuàries que han patit maltractament.
- Que es negociaren i es concloueren els protocols necessaris amb l'Administració de justícia a fi d'adequar les resolucions judicials a les característiques dels serveis de punts de trobada familiar a fi d'harmonitzar estos recursos amb els problemes específics derivats de la violència contra les dones.
- Que, pel que fa al PEF situat a Castelló, se'n milloraren les instal·lacions.
- Que es determinara la creació d'una xarxa suficient de punts de trobada familiar, la qual tinguera una distribució territorial que permetera l'accés, en condicions d'igualtat, a tots els valencians.
- Que, en tot cas, es lliurara a les usuàries que ho sol·licitaren còpia dels registres d'entrada i eixida del punt de trobada familiar, en compliment del que disposa l'article 35, a), de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, del règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
- Que, mentre es promulgue la normativa dels punts de trobada familiar, s'avaluara la situació de les usuàries del Punt de Trobada Familiar d'Alacant, i s'adoptaren les mesures necessàries per a pal·liar les queixes denunciades a les quals es feia referència en el cos de la resolució.

La consellera de Benestar Social, amb data 19 de maig de 2005, va contestar a les nostres recomanacions i les va acceptar. Com que l'efectivitat de les mesures que cal adoptar no podia ser immediata, vam suspendre la investigació a l'espera que en el termini de 6 mesos ens informara de la situació de cadascuna de les accions portades a terme.

Posteriorment, ens vam assabentar, a través dels mitjans de comunicació, que la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques tenia prevista la creació d'una xarxa de 21 punts de trobada familiar a la Comunitat Valenciana i, per això, vam remetre al

titular d'aquell departament les nostres recomanacions a fi que pogueren ser tingudes en compte en el moment d'implantar la xarxa. En un informe de 4 de juliol de 2005, el secretari autonòmic de Justícia va acceptar, de manera detallada, les nostres recomanacions, i per això vam donar per conclosa la investigació amb la Conselleria de Benestar, ja que les funcions d'implantació, dotació de mitjans materials i humans, establiment de protocols, etc. anaven a ser portades a terme per la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques. No obstant això, vam prosseguir amb la Conselleria de Benestar Social el seguiment del desenvolupament reglamentari de la Llei de mediació familiar, ja que, al maig de 2005, se'ns va informar que, en el primer trimestre d'enguany, s'havia elaborat un esborrany, que ja estava en tràmit d'al·legacions per les entitats més representatives del sector.

Quan havien transcorregut sis mesos des de llavors, i davant la falta d'informació actualitzada per part de la Conselleria de Benestar Social, al mes de desembre de 2005 la vam demanar i a través d'un escrit del seu titular, de 23 de desembre de 2005, ens comunicava que el projecte estava en fase d'estudi de les al·legacions formulades i que estava prevista la seua vigència en el segon trimestre de 2006. Considerem excessiu el seu temps de tramitació, tenint en compte, tant el fet que al maig de 2005 ja estava llest l'esborrany, com el nombre de conflictes familiars que podria haver resolt o ajudat a resoldre o minimitzar.

Queixa d'ofici núm. 67/2004 (expedient núm. 042029), sobre l'existència de barreres arquitectòniques en un poliesportiu municipal de Sueca (data d'incoació: 24.11.04).

L'obertura d'esta investigació estava motivada pel coneixement que una veïna de Sueca, afectada per una discapacitat del 76%, denunciava reiteradament davant l'Ajuntament les barreres arquitectòniques existents per a accedir a la piscina, gimnàs i sala de fisioteràpia del poliesportiu municipal d'esta localitat (Informe anual 2004, pàg. 126).

Després d'observar que l'Ajuntament de Sueca havia adoptat les mesures necessàries per a garantir l'accessibilitat de les referides instal·lacions esportives, vam tancar l'expedient i vam arxivar les actuacions.

Queixa d'ofici núm. 69/2004 (expedient núm. 042038), sobre mesures de reforma de menors (data d'incoació: 26.11.04).

D'esta queixa vam donar referència en l'Informe anual 2004 (pàg. 127). Vam rebre contestació de la Conselleria de Benestar Social, i ens va indicar que s'estaven fent gestions amb els diferents serveis territorials de la Conselleria per a solucionar els problemes particulars plantejats pels menors residents de centres de reeducació. Després de realitzar algunes gestions informals de comprovació, vam tancar la queixa.

Queixa d'ofici núm. 78/2004 (expedient núm. 042187), sobre persona en situació d'incapacitat i de risc (data d'incoació: 28.12.2004).

Ens vam assabentar de la situació de risc que presentava una ciutadana de Burriana que mostrava una situació d'important deterioració cognitiu i que rebutjava l'ajuda que li

brindaven els serveis socials. Els factors de risc se centraven en el fet que la veien molt prima. No consent que cap metge la revise. Ha caigut en diverses ocasions al carrer i, segons sembla, quasi no menja; l'habitatge on viu es troba en pèssimes condicions d'habitabilitat. Té un gos a casa que fa les necessitats a l'interior d'esta, i n'ix una pudor insuportable; l'aspecte físic d'esta senyora és de molta brutícia; no es té constància de l'existència de familiars.

Els serveis socials de Borriana van comunicar la situació al fiscal a l'efecte d'incapacitat i van presentar una petició d'internament urgent al jutjat.

La prevenció dels riscos i la defensa i garantia dels drets de les persones que puguen estar afectades per qualsevol tipus de discapacitat és, per nombroses raons, l'objectiu principal d'esta institució, de conformitat amb el que disposa l'article 49 de la Constitució i les facultats que l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana ens atorga en el seu article 24.

Per això, vam realitzar diverses gestions, tant escrites com telefòniques, a fi de poder arribar a una solució d'este assumpte. Finalment, la Direcció Territorial de Benestar Social de Castelló ens va comunicar que esta persona havia ingressat en una residència de tercera edat el mateix dia que es va dictar la interlocutòria d'autorització de l'internament (18 de gener de 2005), i per això vam tancar la queixa.

Queixa d'ofici núm. 1/2005 (expedient núm. 050118) sobre la situació del Centre de Rehabilitació Biopsicosocial situat a l'antiga Casa de Socors de Museu a València (data d'incoació: 24.01.2005).

Amb motiu de l'informe especial a les Corts Valencianes sobre la situació dels malalts mentals i dels seus familiars, vam emetre una recomanació a l'Ajuntament de València (trentadosena) sobre la millora de les condicions materials del Centre de Rehabilitació Biopsicosocial de la denominada Casa Socors Museu”.

L'Ajuntament ens va respondre completament a la recomanació efectuada i ens deia que existia una cessió d'ús conveniada amb el Servei Valencià de Salut per a dotacions sanitàries, i que actualment estava ocupat per serveis de la Diputació Provincial de València, la qual va ser autoritzada per fer-se càrrec de les obres dirigides a una actuació en el reforç estructural de l'immoble.

Atés que les raons esgrimides eren atenedibles a causa de la dificultat d'atribució a les diferents administracions implicades de les despeses de manteniment i estructures de l'edifici, amb independència del tancament de les actuacions obertes amb motiu de l'informe especial, esqueia una anàlisi en profunditat d'estes qüestions dirigit a conèixer el contingut del conveni de 29 de juny de 1989 i escoltar les diferents administracions implicades a fi d'intentar assolir una solució a la deficient situació de l'immoble expressada en el citat informe especial.

Finalment, la Diputació de València ens va contestar manifestant que, des de 2001, ha realitzat actuacions en l'immoble tant de reforç d'estructures com de manteniment. La inversió havia estat de 89.500 € i estaven planificades, en la mesura de les previsions

pressupostàries, obres d'ampliació i diferenciació de la cambra de bany, reparació i pintura de la façana exterior, millora del sistema elèctric, fusteria i pintura del centre, insonorització d'alguns despatxos. La Diputació considera que amb les actuacions que s'han dit abans s'arribarà a un nivell digne

Inicialment, vam donar per conclosa la investigació, però estem realitzant-ne un seguiment ja que encara no ha finalitzat la reforma de l'edifici i existixen alguns problemes, principalment en la part exterior, la solució dels quals no és clar si és competència de la Diputació Provincial de València i mereixen una anàlisi detallada en la qual estem treballant actualment.

Queixa d'ofici núm. 04/2005 (expedient núm. 050181), sobre inaccessibilitat dels autobusos urbans d'Alcoi per a les persones discapacitades (data d'incoació: 04.02.05).

Vam tenir coneixement que els representants de l'Associació de Persones amb Discapacitat d'Alcoi havien denunciat que l'empresa que gestiona el servei de transport públic a la ciutat estava incomplint l'ordenança d'accessibilitat.

Els afectats afirmaven que, “a pesar que en els autobusos figura el distintiu de ‘vehicle adaptat’, en realitat la majoria no tenen rampa d'accés o la tenen avariada. Este fet provoca que les persones amb discapacitat hagen d'esperar hores per a poder pujar-hi. Si el servei estiguera realment dotat dels mitjans necessaris seria molt més útil per a les persones majors o els nens”.

L'article 14 de la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, disposa que tots els vehicles de transport regular de viatgers han d'estar adaptats en relació amb la plataforma del vehicle i els sistemes d'ascens i descens. La seua adaptació es farà de forma gradual, segons els terminis i les prioritats que reglamentàriament es determinen, d'acord amb el criteri de les administracions competents en matèria de transport públic.

Igualment, els vehicles de transport públic hauran de disposar de l'adequada indicació d'obertura o de tancament de les portes desplaçables, com també d'inici de la marxa o de parada del vehicle, mitjançant avisadors acústics i òptics, fàcilment perceptibles des de l'interior i l'exterior del vehicle.

Abans de concloure la investigació, vam comunicar a l'Ajuntament d'Alcoi que, sense perjudici de l'existència de 6 autobusos amb rampes —3 automàtiques i 3 manuals—, i 4 autobusos amb plataforma baixa, és totalment necessari que l'Ajuntament continue mantenint, de manera constant, una adequada organització del servei de transport urbà i un periòdic control sobre l'efectiu funcionament de les rampes dels autobusos, a fi de garantir, en tot moment, l'accessibilitat del transport urbà per a les persones discapacitades i amb mobilitat reduïda.

Queixa d'ofici núm. 06/2005 (expedient núm. 050183), sobre l'existència de barreres urbanístiques per a les persones discapacitades en una partida de València (data d'incoació: 03.02.05).

Un veí de la partida valenciana de Benifaraig duia més d'any i mig demanant que l'Ajuntament de València “fera alguna cosa” per eliminar les barreres urbanístiques del barri, ja que no pot ni eixir de sa casa. Quan travessa el portal es troba amb la primera barrera: una vorada i cap rampa. Les voreres són tan estretes que esta persona discapacitada en cadira de rodes es veu obligada a anar per la calçada, amb el perill que això implica.

A més, segons sembla, li havien denegat les ajudes per a escometre obres en el seu domicili i fer-lo accessible, i tampoc disposava d'una plaça d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda.

L'article 9.1 de la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, sobre accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, disposa que la planificació i la urbanització de les vies públiques, dels parcs i dels altres espais d'ús públic s'hauran de fer de manera que resulten accessibles i transitables per a les persones amb discapacitat.

D'altra banda, l'article 10 de la referida Llei 1/1998 estableix que el traçat i disseny dels itineraris públics destinats al trànsit de vianants, o al trànsit mixt de vianants i vehicles, s'haurà de fer de manera que resulten accessibles, i que tinguen amplària suficient per a permetre, almenys, el pas d'una persona que circule amb cadira de rodes al costat d'una altra persona, i que possibilita, també, el de persones amb limitació sensorial. Els paviments hauran de ser antilliscants i sense rugositats diferents de les pròpies del gravat de les peces; les reixes i el registres, situats en estos itineraris, hauran d'estar en el mateix pla que el paviment circumdant.

Quant a les rampes, són els elements que dins un itinerari de vianants permeten salvar desnivells bruscos o pendents superiors als del propi itinerari.

Quant als aparcaments, a les zones d'estacionament, ja siguen de superfície o subterrànies, de vehicles lleugers, en vies o espais públics o privats, s'hauran de reservar places, permanentment i tan prop com siga possible dels accessos per als vianants, adequadament senyalitzades per a vehicles que transporten persones amb discapacitat.

Davant la bona predisposició mostrada per l'Ajuntament de València per a solucionar el problema, vam decidir posar fi a la investigació i li vam demanar que ens mantinguera informats sobre l'efectiva iniciació de les obres per a millorar l'accessibilitat i eliminar les barreres urbanístiques existents a la partida, com també els acords definitivament adoptats respecte de la “col·locació de passos de vianants rebaixant voreres, senyalització de places per a aparcament per a persones amb mobilitat reduïda i convertir el carrer de Ferrer i Bigne en carrer per a vianants o efectuar un traçat alternatiu”, que s'estaven estudiant al febrer d'enguany.

Queixa d'ofici núm. 14/2005 (expedient núm. 050241). Sobre la situació de la Comissió Valenciana de Tuteles i Defensa Judicial d'Incapacitats (data d'incoació: 16.02.05).

A la nostra Comunitat Autònoma existix un òrgan públic de caràcter interdepartamental, que no té personalitat jurídica pròpia, encarregat de la vigilància i coordinació dels recursos públics existents i dels diversos departaments implicats, per a un exercici correcte dels càrrecs tutelars que siguen assignats a la Generalitat Valenciana pels òrgans judicials, respecte de persones majors d'edat residents en esta. Es tracta de la Comissió Valenciana de Tuteles i Defensa Judicial d'Incapacitats, creada per Decret 142/1992, de 30 de juliol, del Govern valencià, i en l'actualitat regulada pel Decret 192/1998, de 30 de novembre, del Govern valencià, que deroga l'anterior (parcialment modificat per Decret 59/2000, de 25 d'abril, del Govern valencià). Les notícies que coneixíem apuntaven que el percentatge d'assumpció de tuteles anava en augment. No obstant això, la dotació material i personal de les unitats tècniques de tuteles no semblava permetre un gran marge d'operativitat. El marc de funcions d'este tipus d'organisme, d'altra banda, està en expansió, particularment després de la nova redacció de l'article 239 del Codi Civil per Llei 41/2003, que regula les situacions de desemparament de persones incapaces.

A fi de comprovar estes qüestions, vam considerar necessari obrir una investigació d'ofici tendent a comprovar els mitjans personals i materials de què disposen les unitats tècniques de tuteles, el nombre de persones sobre les quals exercix tutela, els sistemes de funcionament, els protocols i les regles de bona pràctica adoptats davant situacions d'urgència, les mesures adoptades per a plantar cara a les necessitats d'adaptació i a la promoció de les entitats tutelars privades i, principalment, les mesures adoptades per a plantar cara a la reforma del Codi Civil anteriorment al·ludida. En la pàgina web de la institució s'exposen àmpliament les dades obtingudes i les consideracions jurídiques realitzades per esta institució.

El Síndic va efectuar les següents recomanacions: 1) Que, en la mesura de les possibilitats, es milloraren els mitjans humans i materials de les actuals unitats tècniques de tuteles, i que es prestara una atenció especial a la desproporció constatada que té la província d'Alacant. 2) Que, amb caràcter general, es potenciaren les actuacions dirigides a garantir els principis de coresponsabilitat, coordinació, humanització i col·laboració anteriorment ressenyats. 3) Que, com més aviat millor, s'estructurara la intervenció referent als desemparaments previstos en l'article 239 del Codi Civil, i es dicten les oportunes instruccions a les diferents direccions territorials i s'establiren les formes de col·laboració amb l'Administració de justícia.

Juntament amb les anteriors recomanacions, també va efectuar el següent suggeriment: "Que s'impulse el procés normatiu a fi de dotar la nostra Comunitat d'una entitat tutelar pública que responga a les noves demandes socials conforme s'està realitzant en les comunitats autònomes restants". La Conselleria de Benestar Social va acceptar les recomanacions i va manifestar que s'estava realitzant un estudi sobre les necessitats i ràtios de personal adequades en cada província, que estaven intentant potenciar la qualitat de les prestacions mitjançant el compliment dels principis ressenyats si bé, en alguns casos, existien problemes en la pràctica d'alguns òrgans judicials (en particular,

en allò que afecta els principis de subsidiarietat i coresponsabilitat), que estaven valorant l'ampliació de les plantilles de les seccions de tuteles per a exercir les funcions pròpies del “delegat tutelar”, que es trobaven pràcticament ultimades les instruccions internes per a l'aplicació de l'article 239 del Codi Civil i que continuava en tràmit, per a ser aprovat pel Consell, la creació de la fundació pública de la Generalitat Valenciana per a la tutela i l'atenció de persones amb discapacitat.

Queixa d'ofici núm. 28/2005 (expedient núm. 050808), recursos socials per a persones convalsents (data d'incoació: 18.05.2005).

Amb motiu de diferents comunicacions informals, la institució ha tingut coneixement d'una llarga llista de problemes que patixen els usuaris dels serveis d'hospitalització de la Comunitat Valenciana que, per múltiples raons, necessiten atenció per part dels serveis socials, generals o especialitzats, a causa de la seua situació de malaltia.

Les característiques dels col·lectius implicats (menors, ancians, dones gestants en situació de drogodependència, adults als quals la malaltia situa sota patrons de dependència ...) fan que la intervenció del Síndic es torne necessària, tant per la implicació de drets bàsics com per l'especial vulnerabilitat de les persones que es troben en les circumstàncies esmentades.

La investigació s'ha dirigit, fonamentalment, a l'obtenció d'una estadística de casos mitjançant un qüestionari de preguntes remés als diferents hospitals de la nostra Comunitat.

En el moment de tancament del present informe, la investigació es troba en fase de tramitació.

Queixa d'ofici núm. 34/2005 (expedient núm. 050869), sobre tramitació d'expedients en els centres de diagnòstic, orientació i valoració (data d'incoació: 30.05.05).

Al moment oportú, vam analitzar, a instàncies de la Federació de Serveis Públics d'UGT-País Valencià, el funcionament de l'Equip de Valoració i Orientació (EVO) de València, i vam constatar diversos incompliments a la normativa sobre qualificació del grau de minusvalidesa, entre estos el dels terminis per a resoldre i notificar.

Des de llavors el nombre de queixes sobre este incompliment, no solament no ha desaparegut, sinó que ha augmentat i s'ha estés a l'EVO d'Alacant, i no solament afecta el reconeixement del grau de minusvalidesa, sinó també altres expedients tramitats per la Conselleria de Benestar Social, com són les prestacions d'invalidesa no contributiva, els certificats de mobilitat reduïda, les adequacions per a treballadors minusvàlids, la supervisió dels centres especials d'ocupació o les adaptacions per a la realització de proves selectives convocades per les administracions públiques. Per això vam decidir portar a terme la present investigació d'ofici.

Els resultats de la investigació van ser desoladors: la mitjana de temps per a resoldre un expedient de qualificació de minusvalidesa, pràcticament, mai no baixa d'un any.

En la resolució que vam remetre al director general d'Integració Social de Discapacitats constàvem els temps d'espera per a la resolució dels diferents expedients de valoració del grau de minusvalidesa, els vam diferenciar per províncies i per classe, segons es referiren a meres qualificacions o qualificacions que formen part d'un expedient d'invalidesa no contributiva. Quant a les primeres, distingim les peticions inicials de les revisions.

L'accés a una prestació no contributiva d'invalidesa requereix acreditar una necessitat real per insuficiència de rendes i, després, un grau de minusvalidesa del 65%, almenys. De manera que la persona necessitada veu diferit l'exercici del seu dret al moment en què la seua discapacitat és qualificada. La resta de valoracions són la porta d'accés a una sèrie de beneficis de tota classe que tant l'Estat com la Comunitat Valenciana promouen per a fer efectiu el principi d'igualtat amb relació a les persones amb discapacitat. Si esta porta no s'obri o tarda a obrir-se, estos beneficis no arriben, o arriben tard.

Atesos els antecedents de fet constats, esta institució va recomanar a la Conselleria de Benestar Social, no solament que fóra especialment diligent i sensible a resoldre els expedients de qualificació del grau de minusvalidesa per l'especial protecció constitucional dels interessats, sinó també que complira els terminis reglamentaris, tres mesos en el supòsit de pensions no contributives i sis en la resta.

En escrit de 30 de desembre de 2005, el director general d'Integració Social de discapacitats de la Conselleria de Benestar Social accepta les nostres recomanacions "en el marc de les possibilitats de recursos humans i materials". Una acceptació merament formal i condicionada a uns paràmetres sobre els quals cap acció concreta modificativa de la situació analitzada és previsible, de manera que vam considerar esta acceptació injustificada i que en cap cosa pot modificar les nostres recomanacions.

Queixa d'ofici núm. 40/2005 (expedient núm. 051053), ancianes en situació de risc (data d'incoació: 21.06.2005).

Des de la institució vam tenir coneixement de la situació de dues ancianes amb greus problemes de demència, minvament important per a la realització dels actes de la vida diària i greu situació social (risc d'accidents domèstics i absència notòria d'atenció als aspectes bàsics de nutrició, higiene i cura personal). S'havia sol·licitat per a ambdues l'ingrés en residència de tercera edat pública amb caràcter d'urgència. Segons sembla, a causa de la relació de convivència, era completament perjudicial per a ambdues separar-les, i elles s'hi negaven.

Ambdós internaments van ser autoritzats pel Jutjat de Primera Instància núm. 7 d'Alacant. La Fiscalia havia estat informada a l'efecte d'incapacitat. Segons vam tenir coneixement, la Direcció territorial havia facilitat una plaça per a una d'elles però no per a l'altra germana, per un simple problema administratiu (falta de còpia del document nacional d'identitat). Les dificultats d'ingrés, en este cas, s'accentuaven a causa del rebuig per part de les afectades si no ho feien juntes. Segons se'ns ha referit, la Direcció territorial va manifestar que sense voluntarietat (malgrat l'autorització judicial) no podien ingressar en el centre.

La prevenció dels riscos i la defensa i garantia dels drets de les persones que puguen estar afectades per qualsevol tipus de discapacitat és, per nombroses raons, objectiu principal d'esta institució, de conformitat amb el que disposa l'article 49 de la Constitució i les facultats que l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana ens atorga en el seu article 24. Per això, vam sol·licitar informació a la Direcció Territorial de Benestar Social.

La Direcció Territorial de Benestar Social ens va informar que, efectivament, havia sorgit un problema en el segon cas a causa de la falta d'identificació correcta. La Direcció territorial va manifestar les dificultats per a l'obtenció de dues places en el mateix centre però que s'estava intentant donar una solució en el cas concret.

Poc després vam rebre la confirmació que s'havia realitzat l'ingrés d'ambdues germanes en la mateixa residència de tercera edat, i per això vam tancar la queixa.

Queixa d'ofici núm. 43/2005 (expedient núm. 051446), sobre excarceració d'un malalt mental de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari de Fontcalent (data d'incoació: 29.08.05).

Al moment oportú va tenir entrada en esta institució, per correu ordinari, un escrit del director gerent de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant en el qual informava dels fets esdevinguts amb motiu de la posada en llibertat d'un reclús que complia una mesura de seguretat.

En síntesi, deia que al mes de febrer, des de la Unitat de Salut Mental de l'Hospital General de València, es va sol·licitar un centre per al reclús —malalt mental—, i també una ajuda econòmica amb esta finalitat, que va ser concedida sense majors problemes. A partir del 10 d'agost, tan l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant com la Unitat de Salut Mental van realitzar gestions amb diversos centres privats per a internar al pacient sense cap resultat, per la qual cosa, finalment, el 23 d'agost va ser ingressat en el Servei d'Urgències de l'Hospital General de València, on se li va valorar i se li va diagnosticar que, com que no es trobava en fase aguda, no podia quedar-hi ingressat, i per això el dia 24 d'agost de 2005, “el malalt va quedar a la porta de l'Hospital al costat de sa mare, tot esperant alguna solució”.

Este malalt estava incapacitat, i la mare, de 61 anys d'edat, era la seua tutora. A més, presentava trastorns de conducta.

Com que el director gerent de l'Hospital Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant no era de l'interessat, i per tant no estava legitimat per a interposar cap queixa segons l'article 15.1 de la Llei 11/1988 i, a més, concorrien circumstàncies que revelarien una possible vulneració dels drets d'un malalt mental, vam acordar iniciar una investigació d'ofici tendent a garantir a l'incapaç una atenció integral adequada a les seues circumstàncies.

En esta investigació vam sol·licitar informe de manera urgent a la Direcció Territorial de Benestar Social de València, que ens va comunicar que s'havia gestionat l'ingrés del malalt en una residència d'Olocau per a l'endemà de l'eixida de l'Hospital. Vam

considerar adequada l'actuació d'esta administració i, per això, vam concloure la investigació.

Queixa d'ofici núm. 44/2005 (expedient núm. 051427), sobre un centre per a discapacitats físics greument afectats a Petrer (data d'incoació: 22.08.05).

A través dels mitjans de comunicació vam tenir coneixement de la notícia relativa a la demora en la construcció d'un centre per a discapacitats físics a Petrer. Esta notícia tenia relació amb la investigació d'ofici portada a terme al moment oportú sobre places residencials per a esta classe de persones discapacitades, i per això decidírem iniciar la investigació referida.

Dels resultats d'esta investigació va resultar que en l'any 2004 COCEMFE-Alacant va presentar a la Conselleria de Benestar Social el projecte per a la construcció d'un centre residencial i un centre de dia per a discapacitats físics a la província d'Alacant, per al qual hi havia un pressupost d'aproximadament 5,5 milions d'euros. Este projecte va ser acollit favorablement per la Conselleria, que va prosseguir la iniciativa presa per COCEMFE-Alacant perquè el Ministeri de Treball i Assumptes Socials participara en el finançament del centre. No obstant això, després de diverses gestions referent a això, l'única realitat constatable va ser una subvenció de 192.000 € en el passat mes de febrer. A l'abril, esta Direcció general va demanar a la Secretaria d'Estat d'Assumptes Socials tenir una reunió específica per resoldre el problema, però no havia obtingut cap resposta.

Ja en l'anterior queixa d'ofici havíem constatat l'escassetat de places per a discapacitats físics greument afectats a la Comunitat Valenciana i a la província d'Alacant especialment. Llavors la mateixa Conselleria de Benestar Social va acceptar esta realitat i, entre altres mitjans, ens va indicar que existia el projecte de crear el centre de Petrer.

La nostra conclusió en la present investigació és que la falta de col·laboració financera per part d'altres administracions, en este cas del Ministeri de Treball i Assumptes Socials, no pot excusar l'exercici de competències plenes de la Comunitat Valenciana. Per tant, vam recomanar a la Conselleria de Benestar Social que prenguera les iniciatives necessàries perquè la província d'Alacant disposara, en el menor temps possible, d'un centre de dia i residència per a discapacitats físics greument afectats.

La resposta donada pel director general d'Integració Social de Discapacitats en informe de 7 de desembre de 2005 raona de la següent manera la contestació a la nostra resolució:

- cap resident a Alacant ha sol·licitat ajudes per a atenció especialitzada per a persones amb discapacitat física i alt grau de dependència convocades per Ordre de 7 de setembre de 2005.
- s'ha impulsat la idoneïtat de la residència geriàtrica Casaverde d'Almoradí per a la seua utilització per persones discapacitades físiques per dany cerebral sobrevingut.

- en 2006 es va a engegar el programa BONAD destinat a persones amb discapacitat física o psíquica dependents, persones greument afectades i persones amb malaltia mental crònica, i l'ha dotat amb 800.000 €
- quant al centre de Petrer, torna a reiterar els problemes de finançament que anteriorment ens va comunicar.

Queixa d'ofici núm. 49/2005 (expedient núm. 051505), habitatge tutelat de l'Eliana (data d'incoació: 07.09.2005).

El dia 7 de setembre de 2003 va aparéixer en diversos mitjans de comunicació una notícia referent a la detenció per la Guàrdia Civil de dues persones per maltractar i tancar en un amagatall malalts mentals d'una residència de l'Eliana. Segons les referides fonts, les detingudes dirigien l'esmentada residència i allí els interns havien patit tot tipus de vexacions, agressions brutals incloses, obertura de correspondència privada, desatenció pel que fa al vestit, la higiene i la nutrició, i creació d'un habitacle subterrani on amagaven els malalts que superaven el nombre de places autoritzat (7) per a burlar la vigilància de la Inspecció de Serveis Socials, entre altres fets.

Segons sembla, el centre tenia autorització com a habitatge tutelat per a malalts mentals des de juliol de 2003, una autorització que va ser concedida posteriorment a l'elaboració de l'informe d'esta institució sobre la situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars.

La Conselleria ens va informar que, a hores d'ara, es trobaven a la disposició dels òrgans judicials per a oferir la col·laboració necessària en l'esclariment dels fets i que, igualment, s'havia ordenat una investigació administrativa interna i la compareixença, a petició pròpia, de la consellera de Benestar Social per a informar les Corts Valencianes d'estos fets.

Vam sol·licitar informació complementària atés que compartíem la preocupació perquè un fet d'estes característiques poguera entelar la bona labor de molts professionals que treballen per l'atenció i la integració de les persones amb malaltia mental crònica en esta Comunitat. La informació que sol·licitàvem no es referia als detalls del succés concret que ja estava sent investigat judicialment, sinó a les actuacions que, en el futur, s'adoptarien perquè fets d'esta naturalesa no pogueren tornar a produir-se i, en concret:

- Quines mesures s'adoptarien per a reforç dels serveis d'inspecció pel que fa a mitjans personals, materials, plans d'inspecció anuals, etc.
- Quines actuacions es realitzarien en matèria de regulació dels denominats "habitatges tutelats".
- Quins sistemes de coordinació s'adoptarien amb els serveis sanitaris perquè estos centres tingueren una supervisió contínua.

- Quines mesures s'adoptarien perquè les persones, la tutela de les quals corresponia a la Generalitat, tingueren una persona de referència que mantinguera contacte periòdic, seguint la fórmula dels denominats "delegats tutelars".

La Conselleria ens va informar que s'havien efectuat (en data 15 de setembre) un total de 391 inspeccions en centres públics i privats (90 a Alacant, 24 a Castelló i 277 a València), i es considerava que l'àrea d'inspecció estava efectuant una labor diligent. No obstant això, una actuació inspectora no equival a actuació policíaca. En qualsevol cas, estes actuacions serien reforçades amb l'aprovació del Pla d'atenció integral de la discapacitat i malaltia mental 2006-2009.

La Conselleria va manifestar que s'estava treballant en l'elaboració d'una nova normativa concernent als denominats "habitatges tutelats" comprensiva de les seues modalitats, requisits i procediments d'autorització.

La coordinació amb els serveis sanitaris era complexa ja que la seua orientació era diferent de la dels centres destinats per a malalts mentals crònics. L'habitatge es concep com un habitatge normalitzat per a persones autosuficients en règim d'autogestió.

La Conselleria, finalment, ens va informar, àmpliament, sobre la situació de les unitats tècniques de tuteles i les activitats que desenvolupaven per a l'atenció dels seus tutelats, i manifestava que estava tramitant-se la creació de la Fundació de la Comunitat Valenciana per a la Discapacitat i la Malaltia Mental, que centralitzaria la prestació i la gestió dels serveis que foren necessaris en este àmbit i que assumiria les funcions que, en l'actualitat, desenvolupa la Comissió Valenciana de Tuteles i Defensa Judicial d'Incapacitats a través de les unitats tècniques de tuteles. D'esta forma, si disposaven dels mitjans materials i personals necessaris, es podria realitzar un seguiment més personal dels tutelats que el qual actualment s'efectua. En concret, es portarien a terme les següents actuacions:

- Programació de visites periòdiques. Visites destinades no només a mantenir un contacte amb els tutelats, sinó també amb els directores dels centres i els professionals que allí treballen.
- Realització de visites específiques que requerisquen els interessats.
- Assistència a actes programats pels centres que necessiten la participació de les famílies.

Després d'anàlisis de la informació referenciada i, sense perjudici d'advocar per l'increment dels mitjans materials i personals en l'àrea d'inspecció, des del Síndic de Greuges es considera que les mesures que cal adoptar que es recullen en el citat escrit són adequades per a evitar en el futur successos d'esta índole, unes mesures que es concretarien en:

- Seguir progressant en el treball d'inspecció, actuacions que es veuran reforçades per l'aprovació del Pla d'atenció integral de la discapacitat i malaltia mental 2006-2009.

- Regulació dels habitatges tutelats i, en concret, les seues modalitats, requisits i procediments d'autorització, mitjançant ordre en la qual ja s'està treballant.
- Acceptació del suggeriment d'esta institució d'acollir la figura dels “delegats tutelars” a través de la Fundació de la Comunitat Valenciana per a la Discapacitat i Malaltia Mental, que s'ha de crear en breu, preveure la programació de visites periòdiques, realitzar visites específiques que requerisquen els interessats i assistència a altres actes, a fi de realitzar un seguiment més personal dels tutelats que el que s'exercix actualment per les unitats tècniques de tuteles

Atesa la transcendència del succés i la importància de l'adopció de les mesures ressenyades, esta institució va informar la Conselleria que realitzaria seguiment de l'aprovació i del compliment de les mesures esmentades.

Queixa d'ofici núm. 50/2005 (expedient núm. 051521), sobre barraquisme al barri Les Carolines de Benimamet (data d'incoació: 13.09.05).

A través d'un mitjà de comunicació vam conèixer la notícia segons la qual al barri Les Carolines de Benimamet, a València capital, hi havia un nucli de barraques, el desallotjament de les quals s'havia portat a terme en diverses ocasions, i s'havia tornat a reproduir. Segons sembla, hi vivien cinc o sis famílies en condicions insalubres, i hi havia també alguns menors.

Com que estos fets, si foren certs, podrien vulnerar alguns drets dels ciutadans, com ara el dret a l'habitatge o a la salut i, sobretot, els drets dels menors, vam acordar incoar una investigació tendent a conèixer les actuacions portades a terme per l'Ajuntament de València per a la protecció dels menors referits i, en cas d'acordar-se, la seua assignació a este.

Vam rebre l'informe sol·licitat a l'Ajuntament de València i l'expedient es troba pendent de ser resolt en el moment de redactar l'actual informe.

Queixa d'ofici núm. 51/2005 (expedient núm. 051530), incendi en la Residència de la Tercera Edat de Carlet (data d'incoació: 14.09.2005).

En els mitjans de comunicació va aparéixer una notícia, els dies 12 i 13 de setembre de 2005, referent a la defunció d'una dona per un incendi en la Residència de la Tercera Edat de Carlet. Posteriorment, els referits mitjans van destacar que la residència no tenia pla d'evacuació i que tampoc existia pla de prevenció de riscos laborals.

Vam sol·licitar informació a la Conselleria de Benestar Social que ens va remetre un ampli informe sobre les circumstàncies de l'incendi, sobre el sistema de detecció, sobre l'evacuació de 80 usuaris assistits i sobre el compliment de la normativa (NBE-CPI 96). La residència tenia un pla d'emergència i evacuació. No ha conclòs la investigació judicial sobre els motius i l'origen de l'incendi (portada a terme pel Jutjat d'Instrucció núm. 3 de Carlet), i els residents han estat reubicats en la pròpia residència, i s'han restaurat els desperfectes ocasionats en esta. Els usuaris van poder tornar a les seues

habitacions en breu termini, i només en queda un grup petit que estava esperant que s'acabaren les obres.

La investigació no està tancada, i es troba pendent de la pràctica d'algunes gestions concernents al Pla de prevenció de riscos laborals.

Queixa d'ofici núm. 62/2005 (expedient núm. 051972), sobre el tancament de la Residència de Discapacitats Físics Masset de Frater de Nules (data d'incoació: 09.12.05).

A través dels mitjans de comunicació vam tenir coneixement que es tancaria la Residència de Discapacitats Físics Masset de Frater de Nules el 31 de desembre de 2005. Pel que sembla, l'entitat Frater, que és la que gestionava el centre, de caràcter privat però subvencionat per la Conselleria de Benestar Social, estava intentant reubicar els usuaris en altres centres.

Com que això podria afectar els drets dels usuaris, en un àmbit en el qual hem constatat l'escassetat important de recursos, com és el dels centres residencials per als discapacitats físics greument afectats, respecte del qual vam tramitar les queixes d'ofici núm. 15/2002 (expedient núm. 022098) i núm. 44/2005 (expedient núm. 051427), vam decidir iniciar una investigació d'ofici.

Una vegada sol·licitat el corresponent informe a la directora territorial de Benestar Social a Castelló, estem esperant rebre'l.

Queixa d'ofici núm. 80/2005 (expedient núm. 052104), sobre l'accessibilitat de les biblioteques autonòmiques i municipals per a les persones discapacitades (data d'incoació: 28.12.05).

El Decret 119/2005, de 24 de juny, del Consell de la Generalitat, pel qual es dicten normes per a la creació de centres de lectura pública municipals a la Comunitat Valenciana, estableix en l'article 5.3 i en la seua disposició final segona la facultat de l'òrgan directiu en matèria de biblioteques per a dictar les instruccions que s'estimen necessàries quant a les recomanacions tècniques per a la creació i renovació d'infraestructures en centres de lectura pública.

El referit Decret actualitza les normes i els requisits que s'haurien de tenir en compte per a la creació de centres de lectura pública municipals, així com per a la renovació de biblioteques i agències de lectura pública que s'hagen d'adaptar a la nova normativa.

La Resolució de data 11 d'octubre de 2005, dictada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, i per la qual s'establixen recomanacions tècniques per a la creació i renovació d'infraestructures en centres de lectura pública, assenyala tots aquells aspectes que són importants a l'hora de planificar la creació o intervenció arquitectònica en una biblioteca o agència de lectura, amb l'objecte que el servei de lectura pública es preste d'una forma digna i d'acord amb les funcions actuals que posseïxen les biblioteques en la societat de la informació i seguint les directrius nacionals i internacionals en matèria d'edificis de biblioteques.

La segona recomanació està referida a l'accessibilitat i estableix el següent:

“La biblioteca ha d'assegurar la bona accessibilitat tant des de l'exterior com en l'interior de l'edifici. S'han de suprimir les barreres arquitectòniques que afecten discapacitats, nens i persones de la tercera edat. És recomanable l'accés a la biblioteca des del nivell del carrer. S'han d'estudiar els fluxos de circulació en l'interior de la biblioteca. En tot cas, l'obra haurà de tenir en compte la reglamentació vigent en matèria d'accessibilitat, especialment el Decret 39/2004, de 5 de març, del Consell de la Generalitat, pel qual es desenvolupa la Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat, en matèria d'accessibilitat en l'edificació de pública concurrència i en el medi urbà i l'Ordre de 25 de maig de 2004, de la Conselleria d'Infraestructures i Transport, per la qual es desenvolupa l'esmentat Decret 39/2004, de 5 de març.

En conseqüència, hem estimat oportú incoar d'ofici una investigació a fi de conèixer el grau d'accessibilitat de les biblioteques autonòmiques i municipals per a les persones discapacitades, de manera que hem sol·licitat informe a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i als municipis de major població de la Comunitat Valenciana, i estem esperant rebre els informes requerits.

III. SANITAT.

Queixa d'ofici núm. 52/2003 (expedient núm. 031601), sobre el Servei de Parts de l'Hospital Comarcal Vega Baja (data d'incoació:17.12.03).

La resolució realitzada a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la qual informàvem en l'annex de l'Informe anual de 2004 va ser acceptada. En esta suggeríem a l'Administració sanitària que s'extremara al màxim la diligència en les actuacions sanitàries en el Servei de Parts de l'Hospital Comarcal Vega Baja a San Bartolomé/Orihuela, a fi de garantir una protecció integral de la salut mitjançant l'adopció de les mesures organitzatives oportunes, i que complira així amb el principi d'eficàcia constitucionalment reconegut.

La Conselleria de Sanitat ens va informar de les mesures estructurals i dels recursos humans que la direcció de l'Hospital tenia en marxa, amb la finalitat de solucionar les deficiències observades. Concretament, quant a les mesures estructurals, ens va informar que es trobava en fase de licitació l'adquisició d'un ecògraf doppler color, per import de 100.000 euros, que millorarà sensiblement esta prova tan fonamental en l'especialitat. Així mateix, es troba també en fase de licitació la compra d'una taula de parts, per valor de 12.000 euros, a fi de substituir-ne una de les existents que daten del pla de muntatge, i respondre així a una altra de les peticions més reiterades pel servei.

Pel que fa a les infraestructures, s'ha adjudicat recentment l'elaboració de dos projectes referits a este Servei. D'una banda, la remodelació completa de tota l'Àrea de Parts, amb una nova distribució d'acord amb les necessitats existents, i en la qual estan participant, a més del responsable del Servei, la resta de facultatius, així com matrones i la resta del personal d'infermeria.

L'altre projecte adjudicat correspon a l'habilitació d'una nova zona de monitors a la planta baixa del centre, amb una superfície aproximada de 200 metres, dotada de despatxos, sala d'exploracions, sala de matrones i sis llits de monitors.

Pel que fa a les millores en els recursos humans, la Conselleria de Sanitat ens va informar que hi ha hagut un increment de personal de tres infermeres, que s'han adscrit a l'Àrea de Obstetrícia-Ginecològica, i la dotació de personal ha quedat en tres matrones per al torn de matí i tarda; dues matrones per al torn de nits i festius; dos auxiliars d'infermeria en torn de matí, tarda i festius; una auxiliar d'infermeria per torn de nit; una infermera per torn de matí, tarda i festius; una supervisora i dos facultatius per torn per a atendre les urgències.

D'acord amb això anterior, vam tancar les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim.

Queixa d'ofici núm. 28/2004 (expedient núm. 041071), sobre situació del Servei d'Urgències de l'Hospital Comarcal Vega Baja (data d'incoació: 27.05.04).

Pel que fa a esta actuació d'ofici de la qual vam donar compte en l'Informe anual de l'any passat (Informe anual 2004, pàg. 133 i següents) i sense perjudici que el text integro de la resolució es pot consultar en la pàgina web de la institució, vam dirigir a l'Hospital Comarcal Vega Baja de San Bartolomé/Orihuela el suggeriment que adoptara totes les mesures que foren necessàries per a garantir en tot cas una assistència sanitària ràpida i eficaç de tots els ciutadans que acudixen al Servei d'Urgències, i incrementara i millorara els mitjans propis o, en els casos que siguem més beneficiosos per al pacient, que el remeteren a altres centres sanitaris de la xarxa pública i, si això últim no fóra possible, de la xarxa privada.

Al mateix temps, li vam suggerir que vetlara pel compliment dels compromisos que la Conselleria de Sanitat té contrets amb els usuaris dels serveis sanitaris a través de la legislació vigent i de la recent Carta d'Atenció al Pacient, a fi de garantir en tot cas el dret a la dignitat i a la intimitat dels usuaris dels Serveis d'Urgències.

L'Administració Sanitària va acceptar el nostre suggeriment, i ens va informar que l'Hospital del Baix Segura té una cobertura de població que ha crescut any rere any en nombre de població assistida, així com en l'edat mitjana dels ciutadans que atén, el que incrementa al seu torn la pressió assistencial.

No obstant això, la pressió assistencial del servei d'urgències no ha comportat un detriment en la qualitat d'assistència a les urgències vitals que s'han presentat.

L'espera de pacients en els passadissos del servei d'urgències és causada per la falta de disponibilitat de llits d'hospitalització, en estos casos els pacients ja han estat valorats, diagnosticats i amb tractament inicial.

A fi de garantir la intimitat d'estos pacients, la direcció mèdica ens comunica que s'han adoptat les següents mesures: ampliació del servei d'hospitalització a domicili amb ampliació de personal sanitari; trasllat de pacients a altres hospitals de la xarxa sanitària pública de la província quan estan pendents d'hospitalització; concertació amb hospitals privats, com ara l'Hospital de San Jaime de Torrevieja; posada en funcionament de la "unitat de curta estada" en el servei d'urgències; i, finalment, creació d'una "consulta ràpida de medicina interna" en consultes externes, per a disminuir el nombre d'ingressos hospitalaris.

Amb estes mesures es va aconseguir disminuir el nombre de pacients pendents d'ingrés i per tant la presència d'estos en els passadissos del servei d'urgències.

Malgrat tot el que hem exposat, la Conselleria de Sanitat ens manifesta que és conscient que la solució definitiva passa per la pròxima posada en funcionament del nou Hospital de Torrevieja, que adaptarà el nombre de llits hospitalaris a la població atesa i disminuirà la pressió assistencial que actualment suporta l'Hospital del Baix Segura.

D'acord amb això anterior, vam tancar les nostres actuacions.

Queixa d'ofici núm. 58/2004 (expedient núm. 041876), sobre atenció educativa a alumnes hospitalitzats (data d'incoació: 09.11.04).

Continuem la tramitació d'esta queixa, de la qual donàvem compte en l'Informe anual de l'any passat (Informe anual 2004, pàg. 135). Les dues administracions implicades han remés la informació a esta institució.

El secretari autonòmic d'Educació acompanyava informe del cap d'àrea d'Ordenació i Innovació Educativa de la Conselleria de Cultura i Educació, en el qual ens indicava que, amb la finalitat d'atendre les necessitats educatives de l'alumnat hospitalitzat, la Conselleria va promulgar l'Ordre de 4 de juliol de 2001 (DOGV de 17 de juliol), per la qual es regula l'atenció a l'alumnat amb necessitats de compensació educativa. En l'apartat 13 d'esta norma es recullen els objectius bàsics que es persegueixen per a assolir una atenció educativa, en el medi hospitalari, de qualitat. Es preveuen dos tipus de mesures relacionades amb la tendència a reduir els períodes d'hospitalització i la combinació de tractaments hospitalaris i d'hospitalització domiciliària. A això responen les actuacions educatives de caràcter hospitalari i domiciliari.

L'atenció educativa a l'alumnat internat en institucions hospitalàries públiques es va iniciar en el curs 1988/89, com a conseqüència de l'aplicació d'un acord entre la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència i la Conselleria de Sanitat i Consum, signat el 25 de juliol de 1988.

Per Ordre de 21 de gener de 1997, la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència (DOGV de 28.01.1988) va regularitzar la dotació de llocs de treball docent en estes unitats.

No només es van mantenir els serveis inicials sinó que es van ampliar de manera que, durant el curs 2000/01, eren set les grans institucions hospitalàries dotades amb un total de 16 professors.

Amb posterioritat a esta data, la dotació o el manteniment de llocs de treball ha estat competència de la Direcció General de Personal.

Quant a l'atenció hospitalària, la Conselleria ens va informar que els hospitals de la Comunitat Valenciana que tenen unitats pedagogicohospitalàries són els següents, i que a cada unitat correspon un professor. A la província d'Alacant, l'Hospital General Universitari d'Alacant (2 llocs de treball); l'Hospital Universitari de Sant Joan d'Alacant (1 lloc de treball); l'Hospital General Universitari d'Elx (2 llocs de treball). A la província de Castelló, l'Hospital General de Castelló (3 llocs de treball). A la província de València l'Hospital Clínic Matern Infantil de València (2 llocs de treball); l'Hospital Pesset Aleixandre de València (2 llocs de treball); l'Hospital Universitari La Fe de València (7 llocs de treball, un d'ells funcionant en l'Hospital de Port de Sagunt); el Centre Hospitalari Francesc de Borja de Gandia (1 lloc de treball, creat en el CEE Enric Valor de Gandia).

Atesa la varietat d'edats i de patologies que presenta l'alumnat hospitalitzat, temps de permanència en l'hospital etc., els programes formatius desenvolupats són individuals, tenint en compte l'edat de l'alumne i el seu nivell curricular, en coordinació amb el tutor/a del centre on es troba escolaritzat l'alumne/a.

Quant a la incorporació de les noves tecnologies de la comunicació en estos centres, cal indicar que, per part de la Conselleria de Sanitat, està en estudi una experiència pilot amb un hospital d'Alacant i un altre de València, per a establir un sistema de videoconferència que possibilita la connexió de l'alumne/a hospitalitzat amb la seua aula. Col·labora en este projecte l'Àrea d'Informàtica, Organització i Innovació Tecnològica de la Direcció General d'Arxius i Innovació Tecnològica i el Servei d'Ordenació Acadèmica de la Direcció General d'Ensenyament.

Per la seua banda, el director general d'Assistència Sanitària de la Conselleria de Sanitat, en el seu informe, ens assenyalava que els hospitals de la xarxa pública que disposen, en les seues unitats pediàtriques, d'atenció educativa per als nens/es són l'Hospital La Fe; l'Hospital General de Castelló; l'Hospital de Sagunt; l'Hospital Universitari de València; l'Hospital Oral d'Elda; l'Hospital Oral d'Elx; l'Hospital de Sant Joan; l'Hospital Dr. Pesset; l'Hospital Francesc de Borja (des del 2005, amb un total de 46 nens); i l'Hospital Oral d'Alacant.

El nombre total de nens i nenes hospitalitzats durant el curs acadèmic 2003/2004 que van necessitar atenció educativa (distribuïda per centres hospitalaris), són els següents:

- Hospital d'Elda: 370 nens;
- Hospital Oral, d'Elx: 1.501 nens;
- Hospital La Fe: atés el volum d'esta informació s'adjunta documentació;
- Hospital Oral, de Castelló: 802 nens;

- Hospital de Sagunt: 279 nens;
- Hospital de Sant Joan d'Alacant: 399 nens;
- Hospital Dr. Passet: 554 nens;
- Hospital General d'Alacant: 1431 nens;
- Hospital Clínic Universitari: 1053 nens.

El nombre d'unitats pediàtriques que disposen de sales de joc dotades de llibres i joguines, àrees d'esplai a l'aire lliure, existència de programes lúdics i personal de suport escolar i per a l'entreteniment de nens són l'Hospital Lluís Alcanyís de Xàtiva (sala de jocs amb llibres, material de dibuix i joguines); l'Hospital de General d'Alacant (aula amb una biblioteca, en la qual hi ha llibres de text i material didàctic, amb trencaclosques i joguines); l'Hospital d'Elx (aula amb una biblioteca, en la qual hi ha llibres de text i material didàctic, amb trencaclosques i joguines); l'Hospital General de Castelló (aula, una sala de jocs amb llibres i joguines); l'Hospital de Sagunt (disposa d'“escola” amb llibres, joguines i pissarra); l'Hospital de Requena (disposa d'una sala de jocs); l'Hospital Dr. Passet (té una unitat pedagògica, on s'impartixen les classes, amb llibres, material per a treballs manuals i joguines); l'Hospital Universitari de València (disposa d'una sala de jocs i joguines); l'Hospital La Fe (atés el volum d'esta informació s'adjunta documentació); l'Hospital de Dénia (disposa de sala de jocs amb joguines i llibres); l'Hospital de la Vila Joiosa (disposa de sala de jocs i entreteniment); l'Hospital de Sant Joan d'Alacant (disposa de sala de jocs sense dotació, amb contes); i l'Hospital Clínic Universitari (disposa d'una petita biblioteca escolar i una ludoteca).

Queixa d'ofici núm. 27/2005 (expedient núm. 050807), relativa a retards en l'emissió de targetes d'assistència sanitària (TAS) i possible discriminació de la targeta solidària (data d'incoació: 18. 05.05).

A través de mitjans informals, vam tenir coneixement d'una doble problemàtica en relació amb les denominades targetes d'assistència sanitària (TAS) i targeta solidària que són expedides per les unitats d'afiliació i validació de la Conselleria de Sanitat (dependents de la Unitat d'Assegurament).

Concretament les qüestions eren les següents:

Primer. Que existia una demora en la tramitació de les TAS d'entre 6 i 7 mesos.

Segon. Que la targeta solidària per a immigrants, regulada pel Decret del Consell 26/2000, es concedix sistemàticament amb prestació farmacèutica gratuïta, i crea un greuge comparatiu amb persones de nacionalitat espanyola que no poden accedir a este tipus de targeta.

D'acord amb l'article 9.1 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, es va resoldre iniciar la present queixa d'ofici sobre la referida problemàtica entorn de les targetes d'assistència sanitària i solidària.

En este sentit, al mes de juny de 2005 vam sol·licitar a la Conselleria de Sanitat informació sobre el nombre de TAS que s'havien tramitat des de l'any 2000 (dada anual)

en les tres províncies de la Comunitat Valenciana; terminis de lliurament de la TAS als sol·licitants; nombre de targetes solidàries expedides des de l'any 2000 (des del moment d'entrada en vigor del Decret 26/2000) en les tres províncies; pròrrogues concedides, en estos mateixos períodes, amb detall del nombre de targetes solidàries expedides a favor d'embarassades en el període anterior; informació relativa a la prestació farmacèutica gratuïta als titulars de targetes solidàries (condicions de lliurament, terminis, condicions, etc.).

El mes de juliol va tenir entrada en esta institució l'informe de l'Administració sanitària en el qual ens indicaven el següent:

1. Nombre de TAS que s'han tramitat des de l'any 2000 (dada anual) en les tres províncies de la Comunitat Valenciana.

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	TOTAL
ALACANT	1.110.878.	250-263.	265.520	179.303	168.800	120.037	2.094.801.
CASTELLÓ	471.211	67.558	79.805	55.770	49.329	38.674	762.347
VALÈNCIA	1.801.336.	320.518	332.670	241.130	219.277	153.147	3.068.078.
TOTAL	3.383.425.	638.339	677.995	476.203	437.406	311.858	5.925.226.

2. Terminis de lliurament de la TAS als sol·licitants. En cas de confirmar-se els retards que justifiquen l'obertura de la queixa, interessa conèixer-ne els motius i les mesures adoptades.

3. Termini de lliurament de la TAS al ciutadà, des que el ciutadà inclòs en el SIP té totes les dades necessàries per a extraure la seua targeta fins que s'envia a correus:

Setmanes	%
0.	1,79
1.	3,77
2.	70,89
3.	2,98
4.	2,94
5.	2,68
6.	1,43
7.	2,38
8.	3,12
9.	2,82
10.	2,24
11.	2,62
>11.	0,33

Fins que rep la targeta sanitària de plàstic SIP el ciutadà disposa d'una targeta de cartró provisional que li dóna les mateixes prestacions

De juny a desembre del 2004, amb motiu del canvi del model de targeta hi va haver un problema logístic que va causar un retard en la fabricació de targetes. Actualment els temps són els indicats en la taula anterior.

4. Nombre de targetes solidàries expedides des de l'any 2000 (des del moment d'entrada en vigor del Decret 26/2000) en les tres províncies.

	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	TOTAL
ALACANT	16.517	9.877	12.089	7.820	3.230	49.533
CASTELLÓ	4.046	3.240	5.698	6.260.	3.397	22.641
VALÈNCIA	18.138	10.981	13.867	12.878	7.169	63.033
TOTAL	38.701	24.098	31.654	26.958	13.796	135.207

No es disposa de les dades de l'any 2000. Les dades inclouen tant les targetes noves com les renovacions.

5. Pròrrogues concedides en estos mateixos períodes.

Després de consultar les unitats encarregades de renovar estes targetes, ens informen que no disposen d'esta informació.

6. Nombre de targetes solidàries expedides a favor d'embarassades en el període anterior.

Esta informació només està disponible a partir de l'any 2003, no podem facilitar-los cap dada anterior. Esta dada no reflectix el nombre de targetes concedides en un any, sinó el nombre de targetes vigents en una data, ja que estes targetes tenen una validesa màxima de 10 mesos.

	Desembre 03	Desembre 04	Maig 05.
ALACANT	591.	605.	768.
CASTELLÓ	208.	188.	231.
VALÈNCIA	450.	449.	606.
TOTAL	1249.	1242.	1605.

7. Prestació farmacèutica gratuïta als titulars de targetes solidàries (condicions de lliurament, terminis, condicions, etc.).

Depenent de la situació d'empadronament, es diferencien dos grups d'estrangers als quals se'ls proporciona assistència sanitària amb farmàcia gratuïta:

- ESTRANGERS NO EMPADRONATS i sense recursos: targeta solidària;
- ESTRANGERS EMPADRONATS i sense recursos: Decret 88/89.

Els reconeixen les prestacions sanitàries durant 1 any. Renovable sempre que acrediten novament la seua situació i demostren la manca de recursos.

Estos usuaris han de dirigir-se als treballadors socials o a les unitats d'afiliació i de validació per a sol·licitar estes prestacions, i estes unitats s'encarreguen de resoldre la sol·licitud.

Tradicionalment, els terminis de garantia per a la tramitació d'estes targetes s'ha establert en 90 dies. No obstant això, com a conseqüència del nou entorn d'estrangeria estes terminis han estat sobrepassats en els últims mesos de forma àmplia; de fet, actualment el temps de tramitació és l'indicat en la següent taula:

	ALACANT	CASTELLÓ	VALÈNCIA
Temps de tramitació (dies)	210.	15.	98.

A causa del fet que el temps de tramitació és més elevat que el desitjat i amb la finalitat de restablir els terminis de garantia de 90 dies, s'ha habilitat des del dia 10 de juny un nou servei per a reforçar estes unitats.

Una vegada concedit el dret, estes targetes són enviades a fabricar, i el termini de lliurament és l'indicat en l'apartat 2, el mateix que la població general.

Per altra banda és important ressaltar que davant problemes d'índole social (necessitat urgent d'assistència) hi ha habilitat un procediment d'urgència, pel qual, prèvia sol·licitud dels treballadors socials, s'acredita el sol·licitant en el mateix dia de la petició.

Arribats a este punt vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

La primera qüestió suscitada en la queixa (la denúncia de demores en més de 6 mesos en la tramitació per part de la de la Conselleria de Sanitat de les TASI), de la informació rebuda es desprén que la demora en més de 6 setmanes (no mesos) en la tramitació de la TAS se situa per sota del 15% dels casos, i la seua durada és en la majoria dels supòsits (en més del 70%) de 2 setmanes.

En qualsevol cas, el retard se situa molt per sota de les 24 setmanes (6 mesos) que va motivar l'obertura de la queixa.

Respecte de la segona de les qüestions (el possible greuge comparatiu que sofriuen els ciutadans espanyols en relació amb la prestació farmacèutica gratuïta), vam partir, d'acord amb la normativa citada en l'informe, dels següents col·lectius: espanyols sense recursos; estrangers empadronats i sense recursos; i estrangers no empadronats i sense recursos.

Als dos primers col·lectius se'ls aplica el Decret del Consell 88/89, mentre que als estrangers no empadronats i sense recursos se'ls proveïx de la denominada "targeta solidària" del Decret del Consell 26/2000.

L'obtenció de la targeta solidària per a estrangers no empadronats i sense recursos segueix els següents passos:

“... cal que en l'informe realitzat pels treballadors socials o per les organitzacions no-governamentals (ONG) legalment reconegudes en l'àmbit sanitari, figure específicament la presència o l'absència de mitjans econòmics en cada cas”(article 3).

Les unitats d'afiliació i validació de la Conselleria de Sanitat, una vegada rebuda la sol·licitud a través dels treballadors socials, tant dels centres sanitaris com dels ajuntaments, expediran les targetes solidàries amb un caràcter temporal: 1 any, que podrà ser ampliat quan es demostrin causes objectives que hagen pogut dificultar el procés de normalització administrativa (article 5.3).

La targeta solidària, una vegada expedida, implica una doble cobertura per a este col·lectiu: l'assistencial o sanitària i la farmacèutica.

Respecte dels espanyols i estrangers empadronats que no disposen de recursos, la seua situació es regula pel Decret del Consell 88/1989.

La qüestió se centra a conèixer si estos dos col·lectius sofririen o no un greuge comparatiu amb relació a les cobertures sanitària i farmacèutica atorgades pel Decret 26/2000 als estrangers no empadronats i sense recursos.

En este sentit, convé recordar l'Ordre de 16 d'octubre de 1989, que desenvolupa el Decret del Consell 88/1989, relatiu a l'extensió de l'assistència sanitària a determinades persones que no tenen recursos, que establix, en la seua disposició addicional primera, que “la prestació farmacèutica de les persones acollides als supòsits del Decret 88/1989, serà gratuïta, i es finançarà a càrrec dels pressupostos de la Generalitat Valenciana”.

D'acord amb això anterior, els espanyols i estrangers empadronats i sense recursos, si complixen els requisits del Decret del Consell 88/1989, se'ls reconeix l'assistència sanitària i la prestació farmacèutica gratuïta [en este sentit es va establir el denominat codi d'identificació “56/” (que suplix el codi provincial) en els números d'afiliació a la Seguretat Social –NASS].

Entenem que la cobertura sanitària i farmacèutica a col·lectius socials exclosos, siguen estos d'espanyols o d'estrangers, empadronats o no, ens acosta a un dels objectius de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) i de la Llei 14/1986, general de sanitat, com és el de la universalització de l'assistència sanitària per a tota la població en condicions d'igualtat.

D'acord amb el que disposa l'article 30.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, vam donar per conclosa la nostra investigació, i per això vam tancar l'expedient i vam arxivar totes les seues actuacions.

Queixa d'ofici núm. 57/2005 (expedient núm. 051920), relativa al compliment de la denominada “Estratègia NAOS” (nutrició, educació física i prevenció de l'obesitat) en l'àmbit escolar (data d'incòcació: 28. 11.05).

A través dels mitjans de comunicació vam tenir coneixement que la Conselleria de Sanitat no estava aplicant l'acord adoptat fa un any, dins el Consell Interterritorial de

Sistema Nacional de Salut, de la denominada “Estratègia NAOS” (Nutrició, activitat física i prevenció de l'obesitat) que el Ministeri de Sanitat va dissenyar per millorar els hàbits alimentosos dels nens.

Fa més d'un any el Ministeri de Sanitat i les comunitats autònomes, a través del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, van engegar unes accions en les escoles per a reduir l'obesitat infantil, entre estes, regular les calories dels menús escolars, prohibir la instal·lació de màquines de brioixeria industrial i begudes i potenciar l'educació física.

Segons estes fonts, només tres comunitats autònomes (Madrid, el País Basc i Andalusia) han aplicat estes mesures. La Comunitat Valenciana no ha engegat l'estratègia NAOS, a pesar que el 15% dels nens de la Comunitat sofreixen obesitat i el 28% patixen sobrecàrrega (xifres per sobre de la mitjana nacional).

El dret a la protecció de la salut, reconegut en l'article 43 de la Constitució espanyola, requerix una actuació de l'Administració sanitària que permeta pal·liar les limitacions que poguera sofrir l'efectivitat en el gaudi d'este dret.

Amb estos antecedents, d'acord amb l'article 9.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, es va resoldre iniciar esta queixa d'ofici sobre les mesures relacionades amb l'aplicació a la Comunitat Valenciana de l'“Estratègia NAOS”, i per això vam sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat.

En la data de tancament del present, la investigació iniciada a este efecte no ha conclòs.

Queixa d'ofici núm. 58/2005 (expedient núm. 051921), sobre el trencament de l'aparell de raigs X del Centre d'Especialitats Grau-Pare Porta (data d'incoació: 28. 11.05).

A través dels mitjans de comunicació vam tenir coneixement dels problemes que als pacients i al personal sanitari els estava generant el trencament de l'aparell de raigs X del Centre d'Especialitats Grau-Pare Porta.

Segons estes fonts, l'aparell de raigs X duia més d'un any avariats, i no se sabia quan es posaria en funcionament o se substituirà per un altre. Esta situació provocava problemes als pacients que havien d'acudir a l'Hospital Clínic per a la realització de radiografies abdominals en horari de 15.00 h a 21.00 h (al matí s'utilitza per a pacients de l'Hospital), el que els obligava a estar en dejú pràcticament tot el dia, i al personal sanitari de l'Hospital Clínic, ja que no s'ha contractat personal per a la realització de les proves a la vesprada, per la qual cosa els infermers d'urgència han de deixar contínuament el seu lloc per atendre les radiografies abdominals.

El dret a la protecció de la salut, reconegut en l'article 43 de la Constitució espanyola, requerix una actuació de l'administració sanitària que permeta pal·liar les limitacions que poguera sofrir l'efectivitat en el gaudi d'este dret.

Amb estos antecedents, d'acord amb l'article 9.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, es va resoldre iniciar esta queixa d'ofici sobre la situació dels pacients i personal sanitari pel trencament de l'aparell de raigs X del Centre d'Especialitats del Grau-Pare Porta.

IV. EDUCACIÓ

Queixa d'ofici núm. 8/2003 (expedient núm. 030658), sobre instal·lacions on s'impartixen classes de formació de persones adultes (data d'incoació: 30.05.03).

En el nostre anterior informe a les Corts Valencianes (pàg. 136) vam relacionar la queixa que ens ocupa sobre les deficientes instal·lacions del centre docent Francesc Bosch i Morata, destinat a la formació d'adults.

L'Ajuntament de Xàtiva va informar esta institució de la signatura d'un conveni amb la que llavors es denominava Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports per a la reurbanització i rehabilitació del centre històric de Xàtiva en el qual es preveia la creació, al carrer Sant Agustí, d'un centre docent per a formació de persones adultes, per la qual cosa, amb l'objecte de donar per conclosa la nostra investigació, vam demanar a l'Ajuntament de Xàtiva un informe sobre l'execució d'estes obres, previst, segons es desprenia de la seua última comunicació, en l'àmbit del Conveni V-97/S-190 subscrit per la corporació citada amb l'antiga Conselleria d'Obres Públiques, Urbanisme i Transports que ens va comunicar que esta construcció s'havia iniciat al febrer de 2005 i que el termini d'execució del plec de la contracta era de divuit mesos, per la qual cosa, l'edifici amb destinació docent podria habilitar-se per al seu ús per al curs 2006-2007.

Esta institució va agrair els esforços realitzats per l'Administració educativa i per l'Ajuntament de Xàtiva a fi de procurar unes instal·lacions dignes i de qualitat destinades a la formació de persones adultes, amb la finalitat última d'assolir els objectius marcats no només en la LOGSE, sinó també en la Llei 1/1995, de la Generalitat Valenciana, de formació de persones adultes, que determinen no només els requisits que han de reunir els mitjans humans de què disposen els centres, sinó també les condicions que han de complir les instal·lacions en què se situen els centres docents, ja que dels uns i els altres depén una formació de persones adultes de qualitat.

Esta institució és conscient de l'elevat cost financer que comporta l'adaptació de centres docents a les exigències fixades per la LOGSE, i que l'Administració establisca criteris que rendibilitzen la despesa, i en definitiva, de l'enorme esforç pressupostari que comporta la implantació del sistema educatiu marcat per la LOGSE, però cal que este esforç no es porte a terme en benefici d'uns trams educatius i en detriment d'uns altres, i especialment, que l'extensió del dret a l'educació d'adults, com a col·lectiu més desfavorit no siga postergat i se'ls relegue a centres docents que no complixen si més no mínimament els requisits de qualitat exigits per la LODE, LOGSE i Llei 1/95, de 20 de gener, de la Generalitat Valenciana, de formació de persones adultes, per la qual cosa la solució donada per les diferents administracions públiques implicades al cas que ens ocupa, autonòmiques i municipals, en formalitzar acord per a la construcció d'un nou centre docent que substituiria el Francesc Bosch i Morata, va determinar el cessament

de la nostra investigació, i li vam demanar que ens mantinguera informats de la finalització de les obres del nou centre docent destinat a formació de persones adultes de Xàtiva.

Queixa d'ofici núm. 15/2004 (expedient núm. 040403), sobre servei complementari de menjador escolar en el Col·legi d'Educació Especial Antonio Sequeros d'Orihuela (data d'incoació: 12.02.04).

Pares d'alumnes del Col·legi d'Educació Especial Antonio Sequeros d'Orihuela van denunciar en premsa que l'esmentat centre no disposava de menjador propi en les seues instal·lacions, i que els alumnes havien de desplaçar-se a altres instal·lacions i compartir el menjador amb estudiants d'un centre ocupacional. Això generava a estos alumnes del centre d'educació especial una aguda situació d'estrés, ja que només tenien quaranta minuts per a menjar, i una desatenció envers ells, per no poder desenvolupar-se durant el temps dedicat al dinar les aconsellables activitats educatives d'integració i de desenvolupament d'habilitats socials que estos alumnes requirixen.

La situació havia estat posada de manifest a l'Administració —i tot i que es mantenia ja des de fa set anys— però no havien rebut una solució satisfactòria.

Tal com es feia constar en l'Informe anual corresponent a l'any 2004 (pàg. 140), enteníem que l'actuació desplegada per les administracions implicades en el present supòsit podia considerar-se que no era prou respectuosa amb els drets constitucionals o estatutaris dels alumnes del centre educatiu esmentat, i vam emetre a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i a la Conselleria de Benestar Social la recomanació que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a construir, en el mateix pavelló destinat al CEE Antonio Sequeros o en un lloc pròxim, unes instal·lacions susceptibles de ser utilitzades com a menjador escolar, de manera que es conjuraren les possibles inadaptacions de l'alumnat actualment existents, es milloraren les seues condicions d'escolarització i es potenciara l'actuació educativa durant el període diari destinat als dinars.

En els preceptius informes remesos per les conselleries implicades se'ns participava la plena acceptació de les recomanacions formulades, el que va determinar el tancament del present expedient de queixa.

Queixa d'ofici núm. 17/2004 (expedient núm. 040639), sobre deficients infraestructures en centre docent. Aules prefabricades (data d'incoació: 12.03.04).

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004 donàvem compte de l'emissió de resolucions del Síndic de Greuges amb relació a la situació de les instal·lacions escolars del CP Benalua, integrades completament per mòduls d'aules prefabricades, en una situació que, en el moment de dictar-se la referida resolució, s'estenia durant un període de quatre anys.

En concret, en les resolucions es van emetre les següents recomanacions:

- A l'Ajuntament d'Alacant se li va recomanar que, en el present cas, adoptara totes les mesures que resultaren necessàries per a evitar la demora en l'aprovació del projecte de reparcel·lació de la unitat d'execució número 1 del Pla parcial nou sector Benalua sud, en el qual es troba el solar on se situarà el futur col·legi Benalua.

Així mateix, se li va recordar el deure legal contingut en l'article 29, apartat 5 de la Llei reguladora de l'activitat urbanística (Llei 6/1994, de 15 de novembre, de la Generalitat Valenciana), d'acord amb el qual "els programes d'actuació hauran de preveure l'inici de la seua execució dins el seu primer any de vigència i la conclusió de la urbanització abans d'un lustre des del seu inici".

- A la Conselleria de Cultura, Educació i Esport se li va recomanar que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a accelerar i concloure la construcció de les noves instal·lacions definitives del CP Benalua.

Així mateix, se li va recomanar a la Conselleria que, mentrestant, adoptara totes les mesures que calgueren per a pal·liar els incompliments observats de la normativa sobre condicions mínimes dels centres escolars, i que proporcionara a este centre les infraestructures necessàries que permeten oferir als seus alumnes una educació de qualitat.

En el preceptiu informe pel qual la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens comunicava l'acceptació d'estes recomanacions o, si escau, de les raons que considerara concurrents per a no acceptar-les, les acceptava completament.

Esta institució, a la vista del contingut d'este informe, no va poder fer una altra cosa que celebrar que s'haguera acceptat la resolució de referència. No obstant això, i atesa la naturalesa i el contingut de l'acceptació realitzada, que es basava en l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació en relació amb la finalització, d'una banda, de les noves instal·lacions escolars del CP Benalua i, per altra banda, en relació amb l'adopció mentrestant de mesures de millora de les instal·lacions existents, esta institució va assumir la funció de vetllar pel compliment dels compromisos adquirits per la Conselleria en l'escrit d'acceptació de la nostra resolució.

En virtut d'això, vam informar esta administració que tancàvem les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, en el mateix acte la vam informar així mateix que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens posaríem novament en contacte amb la Conselleria a fi de conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

En el preceptiu informe pel qual l'Ajuntament d'Alacant ens comunicava l'acceptació d'estes recomanacions o, si escau, de les raons que considerara concurrents per a no acceptar-les, les acceptava completament.

Atesa la naturalesa i el contingut de l'acceptació realitzada, que es basava en l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació en relació amb la finalització i aprovació del pla de reparcel·lació i amb la consegüent cessió d'una finca destinada a la

construcció del nou Col·legi de Benalua, esta institució va assumir la funció de vetlar pel compliment dels compromisos adquirits per este Ajuntament en l'escrit d'acceptació de la nostra resolució.

En conseqüència, es va informar a l'administració implicada que tancàvem les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, vam informar així mateix l'Ajuntament d'Alacant que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens posaríem novament en contacte amb aquella corporació local, a fi de conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

Queixa d'ofici núm. 19/2004 (expedient 040708), sobre educació infantil (data d'incoació: 11.03.04).

Continua la tramitació de la queixa. En este sentit, a la vista del punt quart de l'informe de la Direcció General d'Ensenyament del qual donàvem compte en l'Informe anual 2004, en relació als horaris d'obertura i de tancament de les escoles infantils i de primària sostingudes amb fons públics i mesures adoptades per part de l'Administració de la Generalitat Valenciana per a donar compliment a l'article 7 de la Llei 9/2003, ens remetien a les Direccions territorials d'Alacant, Castelló i València ja que la competència està atribuïda a les direccions territorials, des d'on, segons els informes de la inspecció educativa referits a la conciliació de la vida familiar i laboral, s'autoritzen horaris flexibles i diferents.

D'acord amb això anterior, vam sol·licitar informes a les tres direccions territorials, les quals ens van comunicar, entre altres qüestions, el següent:

Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Castelló.

“Segons l'article seté d'esta Ordre, la jornada diària per al desenvolupament del currículum, en els ensenyaments d'educació infantil, educació primària i educació especial, serà de cinc períodes lectius, distribuïts de 9.00 h a 12.00 h i de 15.00 h a 17.00 h.

Durant els mesos de juny i setembre les activitats escolars de l'alumnat es desenvoluparan durant el matí en jornada continuada de 9.00 h a 13.00 h.

No obstant això, d'acord amb l'article vuité, els directors o titulars dels centres docents poden sol·licitar la modificació de la jornada escolar establida a esta Direcció territorial, després d'aprovar el Consell Escolar del Centre l'esmentada sol·licitud.

El director territorial dicta una resolució en què autoritza o denega la sol·licitud després de l'oportú informe de la inspecció educativa atenent a la motivació de la sol·licitud:

Causes climatològiques

Pròrroga justificada d'horari autoritzat amb anterioritat.

Necessitats d'escolarització.

Utilització de transport escolar en centres d'àmbit rural o comarcal.

Altres circumstàncies que s'han d'especificar.

No obstant el que s'ha dit, sabem de l'existència d'una acció anomenada "Escola matinera", que és gestionada per les AMPA, que en alguns casos obtenen subvencions de la Conselleria de Benestar Social. Per a esta acció simplement han de sol·licitar permís al Consell Escolar Municipal sobre la base del que estableix l'Ordre de 27 de novembre de 1984, per la qual es regula la utilització de les instal·lacions i dependències dels centres públics de preescolar, educació general bàsica, educació especial i Educació permanent d'adults (DOGV 13/12/1984)."

Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant.

"a) els horaris d'obertura i de tancament dels centres indicats, entesos aquells com 'jornada diària per al desenvolupament dels currículums', són els establits en l'apartat seté, 1. de l'OC d'11 de juny de 1998:

'la jornada diària (...) serà de cinc períodes lectius, distribuïts de 9.00 h a 12.00 h i de 15.00 h a 17.00 h. Durant els mesos de juny i setembre les activitats escolars de l'alumnat es desenvolupen durant el matí en jornada continuada de 9.00 h a 13.00 h.

b) L'apartat vuité de la mateixa Ordre estableix que 'els directors o titulars dels centres docents podrien sol·licitar la modificació de la jornada escolar establida en la citada ordre'. I continua més endavant 'els directors territorials de Cultura i Educació podran autoritzar estes modificacions, previ informe de la inspecció educativa, sempre que no impliquen la disminució del nombre total d'hores de classe'.

c) En compliment d'estos preceptes, les modificacions de la jornada escolar establida en estos apartats que han pogut ser autoritzades, estan referides a l'hora de finalització o inici de les activitats lectives al final del matí o a l'inici de la vesprada. En conseqüència, estes modificacions de la jornada no afecten els 'horaris d'obertura i tancament de les escoles infantils i de primària sostinguts amb fons públics' en les localitats d'esta província, els quals, com ja s'ha indicat, estan establits en l'apartat seté 1 de la precitada OC d'11 de juny de 1998.

d) Quant a les mesures adoptades per a donar compliment al mandat de l'article 7 de la Llei 9/2003, l'informe que, per part d'esta Direcció territorial, previ informe de la inspecció d'educació, s'han autoritzat totes les sol·licituds presentades pels centres públics, AMPA i ajuntaments 'per a garantir l'ampliació de l'horari d'obertura' en diversos centres públics d'educació infantil i primària. De manera que són diverses localitats d'esta província en la qual alguns centres (depenent de les fórmules organitzatives proposades per AMPA i ajuntaments) han estat autoritzades a l'ampliació d'horaris citats: Alacant, el Campello, Sant Joan, Sant Vicent, Elx, Villena, Benidorm, ...".

Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València.

“Existix en el citat Servei d'Inspecció Educativa, un procediment establert a este efecte per a l'elaboració de l'informe preceptiu que fonamenta l'autorització d'horari especial, i que culmina en una resolució del director territorial de Cultura, Educació i Esport de València. (S'adjunta model d'informe i model de resolució).

Amb caràcter general, l'horari dels centres d'infantil i primària és de 9.00 h a 12.00 h en sessió matutina i de 15.00 h a 17.00 h en sessió vespertina, segons assenyala l'Ordre d'11 de juny de 1998 (DOGV del 17/06/1998).

Així, d'un total de 945 centres d'infantil i primària, 514 centres van sol·licitar i els van ser autoritzats, en tots els casos, 'horaris especials', de tal manera que, segons la base de dades creada a este efecte que recull els horaris especials aprovats per al present curs 2004/2005, les franges horàries s'han ampliat significativament pel que fa a l'horari ordinari per a permetre entre altres coses la millor conciliació de la vida familiar i laboral, segons el que estableix el citat article 7 de la Llei 9/2003 de la Generalitat Valenciana.

És important assenyalar que s'han aprovat tots els horaris especials sol·licitats pels centres per al present curs, el nombre del qual representa un total del 54,40% respecte del total de centres docents d'este nivell educatiu en l'àmbit territorial de la província de València.

L'ampliació de les franges horàries aprovades i autoritzades des d'esta Direcció Territorial de València s'han efectuat en 514 centres dels 945 existents d'infantil i primària. L'horari d'ampliació d'estos centres és de 8.30 h a 13.30 h en sessió matutina i de 14.00 h a 17.30 h en sessió vespertina, de dilluns a divendres”.

Acompanyaven còpia de model de sol·licitud d'horari especial, que transcrivim a continuació:

“Vista la sol·licitud d'horari especial per al curs 2004/2005 formulada per la direcció del centre.

Vistos els apartats seté i vuité de l'Ordre d'11 de juny de 1998, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, per la qual s'establixen els criteris generals pels quals s'ha de regir el calendari escolar per a tots els centres docents no universitaris de la Comunitat Valenciana.

Vist l'informe de la inspecció d'educació.

Esta Direcció territorial, fent ús de les atribucions conferides en l'apartat vuité de la citada Ordre d'11 de juny de 1998, autoritza per al curs 2004/2005 l'horari especial següent:

	INFANTIL/PRIMÀRIA		ESO 1r CICLE		ESO 2n CICLE	
	Matí	Vesprada	Matí	Vesprada	Matí	Vesprada
	DE A	DE A	DE A	DE A	DE A	DE A
Dilluns						
Dimarts						
Dimecres						
Dijous						
Divendres						

Pel que fa a l'apartat cinqué de la nostra sol·licitud d'informe inicial, això és, el nombre total d'alumnes de nivell educatiu infantil que es beneficien dels serveis complementaris de menjador i transport escolar, amb indicació expressa de la relació existent de sol·licituds d'estos serveis i la seua concessió, la Direcció general ens adjuntava un annex VII, amb les següents dades:

ALUMNES D'EDUCACIÓ INFANTIL QUE UTILITZEN EL SERVEI DE TRANSPORT ESCOLAR

PROVÍNCIA	NRE. D'ALUMNES TRANSPORTATS (1)
Alacant	469
Castelló	466
València	429.

(1) D'acord amb la Resolució de la Direcció General de Centres Docents sobre el servei complementari de transport escolar per al curs 2003-2004, els alumnes d'educació infantil, en els seus dos cicles, només podran utilitzar el servei de transport escolar quan estiguen convenientment autoritzats pel director territorial corresponent, sempre que hi haja places vacants contractades en l'autobús, i no comporten un canvi en les parades de les rutes contractades.

ALUMNES D'EDUCACIÓ INFANTIL QUE UTILITZEN EL SERVEI DE MENJADOR ESCOLAR

PROVÍNCIA	NRE. D'ALUMNES USUARIS DEL SERVEI (2)
Alacant	10.172
Castelló	7.414
València	13.109

(2) En este apartat, com que la Resolució de la Direcció General de Centres Docents sobre el servei complementari de menjador escolar per al curs 2003-2004 no recull com a beneficiaris de la prestació gratuïta del servei complementari de menjador l'alumnat del primer i segon cicle d'infantil, per tractar-se d'ensenyaments no obligatoris, este alumnat ha de pagar el preu de la minuta, però, per a atendre les despeses de

funcionament del menjador escolar, des d'esta Conselleria es dota de fons els centres que presten este servei, en funció dels comensals/dia atesos.

A la vista que en l'annex VII, únicament ens van informar del nombre alumnes d'educació infantil, que durant el curs 2003/04 utilitzen els serveis complementaris de transport i menjador en les tres províncies, això és, el nombre d'alumnes que els tenen concedits, però no se'ns va facilitar la dada del nombre de sol·licituds que van ser presentades, vam sol·licitar una ampliació d'informe.

En concret, vam interessar que ens concretara el nombre de sol·licituds que, a escala provincial i per al curs 2003/04 es van realitzar dels serveis complementaris de transport escolar i menjador en l'àmbit de l'educació infantil.

En informe de la Direcció General d'Ensenyament se'ns informava que en el curs 2003/2004 el nombre d'alumnes que no van poder beneficiar-se dels serveis de menjador i transport escolar va ser el següent:

	Menjador escolar	Transport escolar
Província d'Alacant	142	251
Província de Castelló	150	0
Província de València	94	62

Queixa d'ofici núm. 26/2004 (expedient núm. 041005), sobre educació no formal (data d'incoació: 12.05.04).

Continua en estat de tramitació la queixa d'ofici referent al sector de l'educació no formal. Com posàvem de manifest en l'ofici que va determinar l'obertura de la present investigació d'ofici, les necessitats de la infància poden ser (i són) objecte de satisfacció en l'actualitat a través de mesures de suport a la família o d'atenció als menors, alternatives a l'escolarització en els centres educatius. Este tipus de serveis, considerats habitualment com assistencials o lúdics, no entren normalment en competència amb el model escolar formal, perquè són complementaris a este i permeten —en una franja horària distinta o en cas de no-assistència del menor al model formal— cobrir les necessitats educatives, sanitàries, assistencials, etc., de la infància, de les famílies o d'ambdues alhora. Com a exemples d'estos serveis podríem citar els centres oberts, les ludoteques, els espais de relació familiar, les bebeteques, els parts temàtics, els serveis a domicili, les xarxes d'ajuda veïnal, les escoles de pares, els parcs infantils comercials o les guarderies laborals o d'empresa, entre d'altres.

Una de les principals característiques que presenta este model d'atenció a la primera infància, per contraposició al més habitual i estés sistema escolar i que, segons el parer d'esta institució constituïa el principal motiu que justificava l'obertura de la present investigació, és la regulació dispersa, confusa i parcial a la qual es troba sotmés, en els casos —molt minoritaris— en els quals esta normativa existix.

La inexistència o, si escau, deficient regulació legal d'este tipus de serveis entra, però, en clara col·lisió amb la importància dels valors que, com a conseqüència de la seua

prestació, es troben en joc, atés que no en són els destinataris persones especialment vulnerables per raó de la seua edat, necessitats d'una específica atenció en diferents àmbits —sanitari, de prevenció de riscos, d'evacuació, de qualificació del personal, etc.

Esta institució entenia que l'especial necessitat de protecció i, especialment, la naturalesa educativa que, al costat de la faceta assistencial, han de presentar estos serveis, determina en definitiva que els serveis inserits dins este model educatiu no formal no puguen regir-se simplement per la normativa general de seguretat i higiene a la qual es troben sotmesos la resta d'establiments públics, i calia, per contra, que es dictava una normativa específicament dissenyada per a este tipus de centres, que tinga en compte els requeriments que planteja el segment de la població a la qual estan dirigits.

En este sentit, i després d'haver recaptat l'oportú informe de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, tal com assenyalàvem en el nostre últim informe anual, es va demanar informació a diferents ajuntaments de la Comunitat Valenciana (seleccionats aleatòriament segons la seua població) en la qual s'interessava la remissió de la següent informació:

- a) Regulació vigent en estos moments en el sector de l'educació no formal destinada als menors de 3 anys, en els diferents àmbits susceptibles de normativització en l'àmbit de les seues competències, i especialment, en l'àmbit de la seguretat, la higiene i la qualificació del personal en què estos es troben al servei de la cura i formació dels menors.
- b) Xarxa de centres d'educació no formal, dependents de la Generalitat Valenciana, municipal o de titularitat privada, existent en l'àmbit del seu municipi.

La queixa continua tramitant-se en la data de tancament d'este informe anual que ara presentem a les Corts Valencianes, ja que no han tingut entrada en esta institució totes les sol·licituds d'informe que vam demanar.

Queixa d'ofici núm. 34/2004 (expedient núm. 041717), sobre deficients instal·lacions docents (data d'incoació: 04.10.04).

Tal com es va consignar en l'últim informe anual presentat davant les Corts Valencianes, en la present queixa d'ofici vam iniciar una investigació en relació amb les notícies aparegudes en diversos mitjans de comunicació respecte del CP Benidoleig. En estes informacions s'indicava que el centre educatiu no reunia els requisits mínims que estableix la legislació vigent. Segons estes informacions, les quatre aules de què disposava el centre no eren suficients per a acollir els alumnes, ja que s'havia passat de 52 alumnes a 111 en pocs anys. Així mateix, s'indicava que el col·legi no tenia aules per a destinar-les a gimnàs o biblioteca i la presència d'un barracot en el pati impedia la seua utilització.

Es va instar informació a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i, en concret, a la seua Direcció Territorial a Alacant, perquè ens informara de la veracitat d'estos fets i, en

cas de ser certs, de les mesures adoptades per a pal·liar la situació, en incoar-se una investigació d'ofici.

En el seu preceptiu informe, l'administració ens va informar de les següents circumstàncies:

Primer. Que el centre de referència és un centre incomplet d'infantil i primària que disposa de tres unitats d'educació infantil i 4 unitats d'educació primària, i esta estructura és el resultat de la modificació del catàleg d'unitats aprovat per Ordre de 8 de març de 2004.

Segon. En el curs acadèmic 2004/2005, atés l'increment de la matrícula, es va habilitar una unitat addicional de primària, cosa que es va efectuar mitjançant la instal·lació d'una aula prefabricada, i el centre va passar a tenir 5 aules d'educació primària. D'esta manera, el nombre d'alumnes escolaritzats en l'este curs acadèmic resultava ser de 116 alumnes.

Tercer. Quant a les instal·lacions escolars, en l'informe se'ns indicava que el centre tenia dos pavellons; en un hi havia quatre aules i en l'altre unes altres quatre (destinades a dos grups d'infantil i a altres dos de primària). Al seu torn, en el pati s'ha instal·lat l'aula prefabricada.

Quart. Finalment, en este informe se'ns comunicava que, sobre les instal·lacions del CP Benicadim de Beniardeig, a la fi de l'any 2004 es va elevar informe emés pel Servei d'Inspecció Educativa al Servei de Planificació Educativa de la Direcció General d'Ensenyament amb proposta de modificació del mapa escolar de la localitat, a fi de l'anàlisi de les dades d'escolarització, la seua evolució i projecció, per a la creació, si així es determina, d'un nou centre d'una línia d'ensenyament.

A la vista d'esta última precisió realitzada per la Direcció Territorial d'esta Conselleria a Alacant, ens dirigírem a la Direcció General d'Ensenyament d'esta mateixa Conselleria, i li vam demanar que ens remetera informació sobre les decisions i accions acordades en relació amb els informes que li havien estat remesos sobre la projecció i creació d'un nou centre escolar en esta població.

En el seu corresponent informe, la Direcció General d'Ensenyament ens va participar que l'increment observat en l'alumnat de la població havia determinat que es modificara la previsió inicial sobre el nou centre educatiu, de manera que el perfil del centre havia passat a ser el d'un centre complet de tres unitats d'educació infantil més sis unitats d'educació primària.

De la mateixa manera, l'administració implicada ens va informar que la construcció del centre escolar havia estat inclosa en el Pla d'infraestructures escolars Creaescola.

En conseqüència, amb data 8 de Juliol de 2005 es va signar el corresponent programa de necessitats, que recollia l'existència i construcció de les instal·lacions que corresponen a un centre de les citades característiques, més joc de pilota valenciana i menjador.

No obstant això anterior, la Direcció General d'Ensenyament feia constar en el seu informe que, davant la insuficiència de la superfície de la parcel·la en la qual actualment es troba el centre, s'havia sol·licitat a la Direcció General de Règim Econòmic que recaptara de l'Ajuntament la disposició de parcel·la suficient per a la construcció del centre.

En el moment de tancar este informe anual, continua per tant la tramitació de la investigació d'ofici iniciada.

Queixa d'ofici núm. 35/2004 (expedient 041718), sobre acumulació d'escombraries i residus en l'IES Torreta-Castelar (data d'incoació: 04.10.04).

Esta institució va tenir coneixement, a través de les diferents notícies publicades en els mitjans de comunicació, que el pati de l'IES Torreta-Castelar, des de fa diversos anys, experimentava una acumulació de brossa i residus. Segons s'indicava en estes informacions, en el pati de l'institut s'acumulaven pots de cartró i metall apilats pel sòl, fulles seques, papers bruts, arbustos que creixen pertot arreu, papereres trencades, bosses de brossa, etc. S'indicava, a més, que els arbres duien més d'un any sense podar i que els actes vandàlics eren habituals els caps de setmana.

Després de la tramitació de la queixa, vam dirigir resolucions a la Conselleria d'Educació, Ciència i Esports i a l'Ajuntament d'Elda, en el sentit que ambdues administracions, en situacions com l'analitzada, extremen al màxim els deures legals que s'extrauen de la disposició addicional dessetena de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE) i de l'article 4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que estableix entre els principis que han de regir les relacions entre les administracions públiques els de cooperació i assistència mútua.

El text íntegre de la resolució es pot consultar en la pàgina web de la institució.

En el moment d'elaborar el present informe anual només hem rebut resposta que accepta la nostra recomanació de la Conselleria d'Educació, Cultura i Ciència.

Queixa d'ofici núm. 36/2004 (expedient núm. 041719), sobre la necessitat d'un professor de suport per a un nen amb paràlisi cerebral (data d'incoació: 15.10.04).

Un menor resident a la ciutat d'Alacant, que té una paràlisi cerebral que li impedeix traslladar-se per si mateix, no havia estat escolaritzat per la falta de dotació d'una plaça per a un educador o educadora en el centre que li havia estat assignat. La plaça havia estat concedida per Resolució de 27 de juliol, però, el primer dia de classe, la persona que l'havia d'ocupar no es trobava en el centre.

Este va ser el problema que va motivar l'obertura d'una investigació que es va iniciar d'ofici i que es va dirigir a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport en demanda d'informació, atés que és un compromís especial assumit per esta institució la salvaguarda dels drets dels menors que tenen alguna discapacitat. En la seua comunicació la Direcció territorial ens indicava, entre altres qüestions, el següent:

Primer. Que el menor es trobava afectat per una paràlisi cerebral, deficiència mental moderada i problemes visuals, i havia estat matriculat en el curs acadèmic 2003/2004 en el CP Joaquim Sorolla. Amb data 19 de maig de 2004 es va realitzar informe per la inspecció educativa en el qual es proposava l'escolarització del menor en l'IES núm. 11 d'Alacant.

Segon. Amb data 25 de maig es va formular proposada de creació del lloc d'educador des de la Direcció territorial d'Alacant a la Sotssecretària de la Conselleria, per a la seua adscripció a la plantilla d'este IES.

Tercer. Amb data 29 de juliol de 2004 es rep en la Direcció territorial un escrit del cap d'àrea de Personal Docent en el qual s'indica que la proposta de creació d'un lloc de treball d'educador adscrit a este centre educatiu per al curs acadèmic 2004/2005 ha estat tramitada al Servei de Personal Administratiu i Laboral de la Sotssecretaria de la Conselleria, per ser l'òrgan competent per a tramitar este expedient de creació a la Direcció General d'Administració Autònoma.

Quart. Amb data 30 de juliol de 2004, la Sotssecretaria va remetre l'expedient de creació a la Direcció General d'Administració Autònoma.

Cinqué. Una vegada realitzats pel centre directiu els tràmits oportuns per a la creació del lloc, inclosa l'autorització a la Conselleria per a la convocatòria d'un procediment abreujat de provisió de llocs vacants, amb data 10 de gener de 2005 es va remetre des de la Conselleria el llistat de personal autoritzat per a la seua presa de possessió amb caràcter immediat, entre els quals es trobava la plaça d'educador en qüestió.

Sisé. Finalment es reconeix que l'alumne no va poder incorporar-se al centre el primer dia de classe, per falta del recurs d'educador, la qual es va produir dues setmanes després, i el menor, fins a la incorporació de l'educador, va ser atés pel personal adscrit al centre.

Després de diverses gestions telefòniques amb la Direcció Territorial d'Educació a Alacant i amb la Direcció d'Administració Autònoma de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques (a la qual es va sol·licitar informació, via fax, en data 1 de desembre de 2004), vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

La resolució favorable de la qüestió plantejada no va ser obstacle perquè esta institució, com a garant dels drets fonamentals recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia, realitzara diverses consideracions, ja que la Constitució espanyola, en el seu article 49 recomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament i rehabilitació a favor dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals cal prestar l'atenció especialitzada que requerixen i emparar-los per al gaudi dels drets que la nostra carta magna reconeix a tots en el títol I, i entre estos, el dret a l'educació, en termes d'igualtat efectiva.

En la resolució dictada com a conseqüència de la tramitació del present expedient de queixa, el Síndic de Greuges va recordar a l'Administració educativa quins són els

principis, objectius i fonaments que establix la normativa sectorial aplicable en relació amb les persones amb discapacitat en general, i amb les persones que tenen una situació de discapacitat en l'àmbit educatiu, en particular.

En conseqüència, i després de l'anàlisi de les diferents normes sectorials aplicables, entre les quals destaquen de manera especial els articles 49 i 14 de la Constitució espanyola, la Llei 13/1982, de 7 d'abril, sobre integració social dels minusvàlids, la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat o el Decret 39/1998, de 31 de març, del Govern valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, esta institució va destacar el dret —del qual són titulars els alumnes amb necessitats educatives especials— que l'Administració educativa els facilite l'accés als recursos, mitjans materials o ajudes específiques per a la seua participació en el procés d'aprenentatge en condicions d'igualtat respecte dels altres alumnes, de tal manera que puguen assolir els objectius educatius establits amb caràcter general.

Comptat i debatut, doncs, el Síndic de Greuges, va dirigir el seu discurs principalment a recordar que la situació d'atenció a les persones amb necessitats educatives especials ha de ser analitzada partint dels principis i la filosofia assentada per l'article 49 de la Constitució espanyola i de la normativa dictada al seu abric, de manera que l'objectiu final que l'actuació dels poders públics ha de perseguir en este àmbit, i en la mesura de les seues possibilitats, garantir, és la millora de la qualitat de vida d'este grup heterogeni de persones, mitjançant la consecució de la seua plena integració social i, per això mateix, mitjançant el ple assoliment de la seua igualtat efectiva amb la resta del grup social.

Davant d'estos postulats generals, esta institució va entendre, i així ho va fer saber a les administracions implicades, que l'actuació pública descrita no podia merèixer la consideració de plenament ajustada al dret i respectuosa amb els drets dels interessats. I això, en la mesura en què la satisfacció tardana i parcial dels drets anteriorment esmentats havia de ser entesa com una causa directa de perjudicis per a la igualtat efectiva en el gaudi del dret a l'educació i, per tant, per a la plena integració social dels menors i, per això, com un incompliment de les obligacions que, en este àmbit, pesen sobre els poders públics.

D'acord amb estes consideracions es van dirigir a les administracions implicades les següents recomanacions:

Primera. A la Direcció Territorial de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport a Alacant, que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a assegurar la dotació de recursos personals i materials per a l'adequat gaudi, per part dels alumnes amb discapacitat, del dret a una educació de qualitat en condicions de plena igualtat i efectivitat.

Segona. A la Direcció General d'Administració Autònoma de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques que, en casos com l'analitzat, agilitara al màxim els

tràmits administratius de creació i provisió de llocs de treball, tot això amb l'objecte de garantir en termini l'escolarització dels alumnes discapacitats.

La plena acceptació per part de l'administració implicada de les recomanacions emeses, va determinar el tancament del present expedient de queixa.

Queixa d'ofici núm. 41/2004 (expedient núm. 041759), sobre violència en les aules (data d'incoació: 08.10.04).

Després de rebre l'informe de la Conselleria d'Educació, i a la vista de les circumstàncies expressades en este, vam informar l'Administració que esta institució tenia previst realitzar, al si de la queixa d'ofici núm. 41/2004 (expedient núm. 041759), sobre violència escolar, un estudi de camp sobre els comportaments d'assetjament escolar entre iguals en l'àmbit educatiu, que ha d'aportar elements necessaris per a la correcta tramitació del present expedient de queixa, i per això vam suspendre la tramitació de la present queixa, mentre es realitze l'esmentat estudi i s'obtinguen els resultats anteriorment referits.

Queixa d'ofici núm. 50/2004 (expedient núm. 041824), sobre ràtio d'alumnes d'educació infantil (data d'incoació: 21.10.04).

Esta institució, davant la possible existència d'un futur buit legislatiu en relació amb la ràtio d'alumnes d'educació preescolar, detectat com a conseqüència de la tramitació d'altres expedients de queixa, va iniciar una queixa d'ofici, referenciada amb el número expressat més amunt.

En este sentit, apuntàvem ja en l'escrit que va constituir la nostra petició d'informe inicial dirigit a la Secretaria Autònoma d'Educació, que la fixació de la ràtio d'alumnes que correspon observar en les unitats d'educació infantil constituïx, en l'actualitat, una qüestió de la més alta importància si es té en compte la repercussió que pot tenir sobre la qualitat del servei ofert a estos menors i, especialment, sobre les possibilitats d'atenció que se'ls presten. Per contra, es tractava d'una qüestió que es trobava (i es troba encara) en una situació d'anomia legislativa.

En efecte, la fixació de les ràtios en este tipus de centres es va produir, per primera vegada, en l'annex IV de la Resolució de 31 de març de 1989 de la Direcció General de Centres i Promoció Educativa sobre normes d'admissió d'alumnat per al curs escolar 1989-90. A partir d'esta data es van fixar les ràtios en les disposicions legals —al principi resolucions, més tard ordres— sobre admissió d'alumnat que, amb caràcter regular per cursos acadèmics, es publicava. L'última va ser l'Ordre de 10 de març de 1994, en l'annex IV de la qual es determinaven per al curs acadèmic 1994-95.

No obstant això, i com a conseqüència de la implantació de la Llei orgànica d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), les disposicions sobre admissió de l'alumnat van canviar, de manera que es va promulgar un nou decret, el desenvolupament del qual es va produir mitjançant l'Ordre de 7 de febrer de 1995, per la qual es regula el procediment d'admissió de l'alumnat en els centres d'educació infantil, educació primària i educació secundària de la Comunitat Valenciana, sostinguts amb fons

públics. En esta Ordre ja no apareix cap ràtio per als centres de 0 a 3 anys. Segons indica l'administració implicada, d'això és possible deduir que les ràtios establides en les ordres anteriors no tenien ja vigència, atés que es referien, amb caràcter puntual, a les aplicables per al curs acadèmic següent al de la seua publicació.

La LOGSE va ser desenvolupada, entre d'altres, pel Reial decret 1004/1991, de 14 de juny, sobre requisits mínims dels centres que impartiren ensenyaments de règim general no universitaris, i en l'article 13 s'establien una sèrie de ràtios per a este tipus de centres. Davant l'absència de normativa autonòmica pròpia i a partir del curs 1994-95, estes ràtios van ser preses com a referència, tot i que no es va dictar cap instrucció a la seua aplicació.

Segons es deduïx de les investigacions realitzades amb motiu de la queixa núm. 040169, el 22 de juliol de 2002, el director general de Centres Docents va comunicar a les Direccions Generals de Cultura i Educació que s'aplicaren les ràtios establides en el Reial decret 1004/1991, ja que es tenia coneixement que en alguna de les escoles infantils dependents de la Conselleria no era atesa la demanda sobre la base que es continuaven aplicant ràtios no vigents.

Amb data 23 de desembre de 2002, va ser publicada la Llei orgànica 10/2002, de qualitat de l'educació (LOCE). Com a conseqüència del seu desenvolupament, es va promulgar el Reial decret 1537/2003, de 5 de desembre, pel qual s'establixen uns nous requisits mínims. Per la seua disposició derogatòria única es deroga el Reial decret 1004/1991 i en la seua disposició final segona s'establix que correspon dictar al Ministeri d'Educació, Cultura i Esport i als òrgans competents de les Comunitats Autònomes les disposicions de desenvolupament.

Com que este Reial decret fa referència a les escoles infantils (amb alumnes de 3 a 6 anys d'edat), però no als centres d'educació preescolar (amb alumnes de 0 a 3 anys), la conseqüència que cal extraure és que ens trobem en situació d'absència de regulació. En l'informe que ens va remetre l'administració implicada amb motiu de la queixa anteriorment referenciada, ens indicaven que es trobava en fase d'elaboració i negociació una nova normativa, amb la qual es tractaria de pal·liar este buit legal.

Com que s'havia iniciat el curs acadèmic 2004/2005, en el qual precisament es va produir este buit legislatiu, resultava necessari, segons el parer d'esta institució, investigar la situació de les escoles d'educació infantil en relació amb este aspecte.

A la vista d'això, vam demanar un informe a l'administració implicada. De la comunicació rebuda, es deduïen bàsicament les següents circumstàncies:

Primer. Que la fixació de les ràtios constitueix, efectivament, un aspecte de les condicions que haurien de reunir els centres i les institucions en els quals es preste el nivell educatiu d'educació preescolar.

Segon. Que la regulació d'estos aspectes hauria d'efectivament produir-se amb anterioritat a la posada en marxa d'estos ensenyaments.

Tercer. Que això no obstant, l'engegada del nivell educatiu d'educació preescolar previst inicialment per la LOCE per al curs acadèmic 2004-2005, havia estat diferida al curs 2006-2007.

A la vista del que hem dit més amunt, i atesa l'absència de regulació legal que es reconeixia en este informe i que, per remissió, ja s'havia manifestat prèviament per l'Administració implicada en el seu informe de 24 de febrer de 2004, en l'àmbit de l'expedient de queixa núm. 040169, es deduïa la necessitat de dotar de regulació als diversos aspectes implicats en la prestació d'estos estudis, entre els quals destacava, d'acord amb tot el que hem manifestat anteriorment, la ràtio d'alumnes per aula que calia observar. En definitiva, entenïem que esta era una qüestió de la més alta importància si es tenia en compte la repercussió que pot tenir sobre la qualitat del servei ofert a estos menors i, especialment, la repercussió que pot tenir sobre la qualitat de l'atenció, assistencial i educativa, que s'oferisca als alumnes, atesa l'especial situació de vulnerabilitat que, amb motiu de la seua edat, presenten estos menors i les especials necessitats d'atenció que d'esta situació es deriven.

Per altra banda, esta necessitat de regulació es veia agreujada si es tenia en compte que, d'acord amb Reial decret 1318/2004, de 28 de maig, l'engegada de les previsions sobre l'educació preescolar contingudes en la LOCE es produiran en el pròxim curs acadèmic 2006-2007, i es generalitzarà la prestació d'este nivell assistencial-educatiu per l'Administració educativa, en convertir-se en un nivell educatiu voluntari, però de prestació obligatòria per a l'Administració, ja que es preveu l'obligació legal per a les administracions competents d'atendre “les necessitats que concórreguen en les famílies”, i coordinar “l'oferta de places suficients per a satisfer la demanda” (article 10.4 LOCE).

Per tot això, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, el suggeriment que adoptara totes les iniciatives que calgueren a fi que es regule la ràtio d'alumnes per aula en el nivell educatiu d'educació preescolar.

Estem esperant rebre el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens informe sobre l'acceptació de la recomanació emesa o, si escau, sobre les raons que considere per a no fer-ho, les investigacions iniciades d'ofici en relació amb la situació expressada no han conclòs a la data de tancament del present informe.

Queixa d'ofici núm. 51/2004 (expedient núm. 041825), sobre política d'integració d'alumnes immigrants a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 26.10.04).

Tal com consignàvem en l'Informe anual corresponent a l'any 2004, l'objecte de la present investigació d'ofici es va centrar en l'anàlisi de les mesures adoptades per l'Administració educativa per a promoure, afavorir i garantir la integració social dels immigrants en l'àmbit educatiu de la Comunitat Valenciana.

Les investigacions iniciades d'ofici en relació amb la situació expressada i d'acord amb els fonaments assenyalats, es van dirigir fonamentalment a la Secretaria Autònoma

d'Educació de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, a la qual vam instar perquè ens informara de les mesures adoptades per a promoure, afavorir i garantir la integració social dels immigrants en l'àmbit educatiu, i sobre les mesures adoptades per a garantir l'efectivitat del dret a l'educació i la integració social dels immigrants en el sistema educatiu.

Després de rebre i d'analitzar les dades sol·licitades, després de la realització dels oportuns requeriments d'ampliació de dades, esta institució va estimar oportú, a fi de completar la informació precisa per a la tramitació de l'expedient de referència, dirigir-se a tots aquells centres que, d'acord amb la informació remesa, tingueren més de 100 alumnes d'origen no espanyol matriculats. En concret, vam sol·licitar la remissió de la següent informació:

- a) Nombre total d'alumnes matriculats en el seu centre educatiu, amb indicació expressa del nombre d'estudiants de nacionalitat espanyola i no espanyola.
- b) Nacionalitat dels alumnes immigrants matriculats en el seu centre educatiu.
- c) Problemes generals més freqüents d'integració que han detectat en relació amb els alumnes immigrants.
- d) Mesures específiques adoptades per o en el seu centre, en relació amb altres centres que no presenten un índex similar d'alumnes immigrants matriculats.
- e) Resultat de les mesures adoptades i propostes de millores que l'experiència acumulada al llarg del temps de treball amb este col·lectiu social els oferix.
- f) Qualsevol altra qüestió que considere rellevant per a l'adequada tramitació i resolució de la investigació realitzada per esta institució.

La queixa continua tramitant-se en la data de tancament de l'informe anual que ara presentem a les Corts Valencianes, ja que no han tingut entrada en esta institució totes les sol·licituds d'informe que vam demanar.

Queixa d'ofici núm. 68/2004 (expedient núm. 042020), sobre insuficient dotació de personal docent especialista per a impartir ensenyaments de música i educació física en centres públics d'educació especial (data d'incoació: 25.11.04).

Diversos directors de centres docents sostinguts amb fons públics, d'educació especial, van informar el Síndic de Greuges de la insuficient dotació de personal docent especialista en ensenyaments de música i educació especial, cosa que contravenia l'article 15 del Reial decret 1537/2003, que, d'acord amb l'article 19 de la LOCE, estableix, que "l'ensenyament de la música, educació física (...) serà impartit per mestres amb les especialitats corresponents".

Per este motiu es va incoar d'ofici una investigació dirigida, fonamentalment, a la Secretaria Autonòmica d'Educació en demanda d'informació suficient sobre la qüestió plantejada. De la comunicació rebuda es deduïen els següents fets i circumstàncies:

Primer. Que mitjançant l'Ordre de 10 de Gener de 1997, de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, es van publicar les plantilles tipus de les escoles d'educació infantil (segon cicle) i col·legis d'educació primària públics, de titularitat de la Generalitat Valenciana, i no es fa referència en esta Ordre a les plantilles tipus dels centres específics d'educació especial.

Segon. L'Ordre de 25 d'abril de 1991, del conseller de Cultura, Educació i Ciència, per la qual es modifiquen els criteris de catalogació i plantilles tipus dels col·legis públics d'educació preescolar, educació general bàsica i educació especial de la Comunitat Valenciana, establia en el seu article primer, que “les relacions de llocs de treball que configuren la plantilla tipus dels centres públics d'educació especial que en tinguen més de vuit d'educació especial, hauran de disposar, a més dels llocs de treball d'educació especial de Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge que els corresponen, un lloc de treball d'Educació Física”.

Tercer. Que, anualment, s'elaboren unes instruccions conjuntes, les últimes de data de 10 de novembre de 2004 i per al curs 2005/2006, de les direccions generals d'Ensenyament i de Personal Docent, sobre criteris generals per a la modificació de la composició per unitats, llocs de treball i altres característiques, dels centres docents públics d'educació infantil, primària i educació especial, de titularitat de la Generalitat Valenciana. En estes instruccions no es preveu en cap de les topologies existents per als centres d'educació especial, la figura de mestre especialista en música o de mestre especialista en educació física.

Quart. Com a conclusió dels arguments exposats, l'administració implicada entenia que l'actual marc legal no preveu la possibilitat que hi haja mestres especialistes en educació musical en els centres específics d'educació especial i només preveu l'existència dels mestres especialistes d'educació física en els centres específics d'educació especial de més de vuit unitats.

A partir de l'anàlisi del marc normatiu vigent en relació amb la integració de les persones que tenen una discapacitat, en general i, específicament, en relació amb la integració de les persones que tenen una discapacitat en l'àmbit educatiu en particular, entenem que la problemàtica plantejada pel present expedient de queixa havia de ser analitzada partint de les normes anteriorment expressades i, sobretot, dels principis i de la filosofia que en provenen.

Des d'esta òptica, vam advertir que el simple estudi de la normativa que sobre persones amb discapacitat ha anat sorgint a l'abric de la Constitució espanyola i, especialment, del seu article 49, posava de manifest que l'objectiu final que l'actuació dels poders públics ha de perseguir en este àmbit, i en la mesura de les seues possibilitats, garantir, és la millora de la qualitat de vida d'este grup heterogeni de persones, mitjançant la consecució de la seua plena integració social i, per això mateix, mitjançant el ple assoliment de la seua igualtat efectiva amb la resta del cos social.

En este sentit, vam considerar que totes les obligacions i els deures d'actuació que la legislació imposa als poders públics es troben íntimament destinats a la consecució

d'estos objectius. Per això mateix, i considerat al revés, vam concloure que l'actuació dels poders públics en este àmbit havia de ser analitzada i jutjada d'acord amb la contribució que esta realitzara per a la satisfacció d'aquells.

En el present assumpte es plantejava la situació de les plantilles tipus dels col·legis públics d'educació especial en relació amb la qualificació dels professors encarregats d'impartir les assignatures d'Educació Física i Música.

L'Administració implicada, en la comunicació per la qual ens informava sobre estos fets, adduïa essencialment la regularitat de l'actuació pública realitzada, ja que s'havia actuat segons les prescripcions normatives vigents, en la mesura en què, de la seua lectura, es deduïx la inexistència d'una previsió expressa sobre l'existència de mestres especialistes en Música i, únicament, la previsió de mestres especialistes d'Educació Física en els centres específics d'educació especial de més de vuit unitats.

No obstant això, la correcció formal dels arguments esgrimits per l'administració implicada, l'actuació pública descrita no va poder merèixer, per part d'esta institució, la consideració de plenament ajustada al dret i respectuosa amb els drets dels interessats. I això sobre la base dels següents arguments:

De la normativa enunciada en el text de la resolució, que pot consultar-se en la pàgina web de la institució, es deduïa que, a fi de satisfer el principi d'autonomia i com a conseqüència del principi de responsabilitat pública, les administracions públiques havien de garantir l'existència d'una xarxa adequada de centres dotats amb els mitjans tècnics i personals necessaris per a garantir l'escolarització de les persones amb discapacitat, i promoure així esta efectivitat del dret a una educació de qualitat com la integració social, i permetre amb això la consegüent consecució de la millora en la qualitat de vida d'estes persones.

Des de l'angle de visió plantejat per la normativa sectorial, directament derivada de les previsions constitucionals anteriorment reproduïdes, esdevé evident que l'àmbit de les responsabilitats de les administracions públiques està marcat per la necessitat d'oferir a les persones amb discapacitat tots els recursos, humans i materials, que resulten necessaris per a la superació de les necessitats que, com a conseqüència de la seua discapacitat, patixen, sense que, de cap manera, siga, per tant, acord amb estos principis generals que la tutela i els serveis dispensats a este tipus d'alumnat resulten inferiors als oferits per a la resta de l'alumnat en general.

En definitiva, si el principi general en relació amb la prestació de la labor educativa en matèria d'educació física i música és la que estes siguen impartides per professors especialistes en estes àrees de coneixement, entenem conseqüentment que el mínim exigible a l'Administració educativa era que els alumnes amb necessitats educatives especials no foren convertits en alumnes de pitjor dret i que, per tant, reberen, com a mínim, un tipus de servei idèntic.

Comptat i debatut, la filosofia sobre la qual s'assenta la normativa sobre persones amb discapacitat, és la necessitat d'oferir a este grup de persones complements de formació, de recursos materials i humans, etc., a fi d'aconseguir la seua plena igualtat social i,

amb això, a la millora de les seues condicions de vida, el que implica que les polítiques públiques han d'anar encaminades a analitzar les seues necessitats i a oferir els complements tendents a conjurar-les, i per a això cal partir de la prèvia premissa lògica i necessària que, com a mínim, estos alumnes han de gaudir ja dels mateixos drets i prestacions que es troben reconeguts a les persones sense discapacitat.

De l'estudi del present expedient de queixa es deduïa, no obstant això, l'inadequat incompliment d'estes obligacions legals (que prové de les disposicions legals anteriorment ressenyades), en la mesura en què, a partir de l'existència d'una absència de regulació, semblava no reconèixer-se a les persones amb discapacitat escolaritzades en centres educatius d'educació especial sostinguts amb fons públics, les mateixes prestacions que en l'àmbit de les disciplines d'educació física i música es reconeix a les persones que no patixen una discapacitat.

Atenent al que hem dit més amunt, i de conformitat amb el previst en l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam recomanar a la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència:

Primer. Que adoptara totes les iniciatives que calgueren perquè es regule, en este àmbit, la completa equiparació dels centres d'educació especial als centres d'educació primària, incloent en les plantilles—tipus d'estos professors especialistes encarregats d'impartir els estudis de música i educació física.

Segona. Que adoptara tots els mitjans organitzatius i pressupostaris que calgueren per a garantir, mentrestant, l'adequada oferta educativa en l'àmbit de les matèries de música i educació física, de manera que estes siguen impartides per professors especialistes, i que amb això es garantisca, efectivament, la seua escolarització en les mateixes condicions que els alumnes sense discapacitat i que, amb això, es done compliment efectiu a les obligacions legals vigents, i que es fomenten adequadament les seues possibilitats d'integració social.

Estem esperant rebre el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens informe sobre l'acceptació de la recomanació emesa o, si escau, sobre les raons que estime per a no fer-ho. Les investigacions iniciades d'ofici en relació amb la situació expressada no han conclòs en la data de tancament del present informe.

Queixa d'ofici núm. 73/2004 (expedient núm. 042096), sobre instal·lació d'una torre per a estesa elèctrica d'alta tensió en voltants d'un IES amb aules prefabricades a Torreveija (data d'incoació: 09.12.04).

Les investigacions iniciades d'ofici per Resolució del Síndic de Greuges de/9 12/04, en relació a la situació expressada, es va dirigir a l'Ajuntament de Torreveija, així com als Serveis Territorials de la Conselleria d'Educació a Alacant.

En l'escrit pel qual els Serveis Territorials de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens informaven informa sobre la queixa de referència, ens participa que s'havia demanat un informe al Servei Territorial d'Indústria i Seguretat, per ser l'òrgan

competent en la comprovació del compliment de la legalitat vigent, i ens assenyalava que, quan rebera l'informe, ens el remetria.

En el moment de tancar el present informe està encara en curs la investigació empresa.

Queixa d'ofici núm. 74/2004 (expedient núm. 042097), sobre deficiències en instal·lacions docents (data d'incoació: 09.12.04).

La falta de visat de fi d'obra i de llicència d'ocupació en un IES d'Alacant i, en conseqüència, la impossibilitat de contractar subministraments de gasoli, extintors, manteniment d'ascensors, etc., així com per a utilitzar les pistes esportives a causa de l'acumulació d'enderrocs i no terminació, entre unes altres, de les obres en el gimnàs, va motivar la incoació d'ofici de la queixa dalt expressada, i vam dirigir la investigació, fonamentalment, a l'Administració educativa, i en defensa del dret, constitucionalment consagrat, de tothom a accedir, en condicions d'igualtat efectiva i real, a un ensenyament de qualitat, una igualtat que difícilment podrà assolir-se si l'Administració pública no disposa els recursos necessaris que permeten adaptar l'actual xarxa de centres docents a les necessitats fixades per la LOGSE perquè les etapes de provisionalitat d'adaptació dels centres docents no es perllonguen en el temps.

En el seu informe, la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant ens indicava que en iniciar-se les obres de construcció del centre es va comprovar la necessitat de reforços estructurals de tota l'estructura general, el que havia determinat el retard en els terminis de construcció del centre.

Davant esta situació, i atesa la necessitat de concloure la construcció del centre per a acollir els alumnes matriculats, es va decidir prioritzar la finalització de l'edifici. Esta decisió de prioritzar la terminació de les obres va determinar que se separara físicament els alumnes de la resta de la parcel·la en la qual no s'havien conclòs les obres.

A causa de tot això, se'ns informava que per a completar l'actuació en el centre estava pendent la recepció del nou edifici i l'elaboració del projecte que completarà la totalitat de les intervencions en el centre i la seua parcel·la.

Així mateix, ens comunicava que la zona on s'està construint el nou centre, que és a la qual tenen accés els alumnes, està separada de la resta de la parcel·la (on és cert que existix una acumulació d'enderrocs) mitjançant un clos, de manera que els alumnes no tenen accés a esta.

L'Administració educativa en el seu informe ens assenyalava també que les dependències destinades a habitatge del conserge, cantina i magatzems es trobaven acabades, i per tant eren susceptibles d'utilització. De la mateixa manera, se'ns comunicava que les instal·lacions destinades a gimnàs es trobaven acabades i plenament operatives des de l'inici del curs escolar.

En relació amb l'existència dels transformadors, l'administració ens informava en la seua comunicació sobre l'existència de dos transformadors i sobre l'estat d'antiguitat d'un transformador. No obstant això, es matisava que el transformador més antic

deixaria d'estar en servei quan es reberen les instal·lacions i que, en tot cas, els alumnes no hi tenien accés.

A la vista d'esta comunicació, en la qual se'ns informava que les futures actuacions en el centre se centraven en la recepció del nou edifici i en l'elaboració del projecte que completarà la totalitat de les intervencions en el centre, ens vam dirigir novament a l'administració implicada i vam sol·licitar que ens remetera una comunicació en la qual se'ns informara sobre la situació general de les instal·lacions escolars del centre, especialment en relació amb les deficiències que van motivar la incoació del present expedient de queixa i sobre la situació del procés de recepció de les instal·lacions i actuacions realitzades, si escau, després de produir-se esta recepció, d'acord amb el que havia informat en el seu anterior informe.

En el moment de tancament del present informe està encara en curs la investigació empresa.

Queixa d'ofici núm. 75/2004 (expedient núm. 042098), sobre la negativa de l'alumnat d'un IES d'Alzira a acudir a classe per falta de calefacció (data d'incoació: 21.12.04).

La Conselleria d'Educació en el seu escrit en el qual ens contestava a la queixa ens indicava que la qüestió en relació a la calefacció en l'IES Lluís Suñer d'Alzira havia estat resolta favorablement.

No obstant això anterior, i tenint en compte la condició de menors que tenen els alumnes de l'IES Lluís Suñer i la condició del Síndic de Greuges de garant dels drets fonamentals recollits en el títol I de la Constitució espanyola, entre els quals es troba el dret a l'educació de qualitat, obliga a formular el suggeriment que a través de la Direcció General de Centres Docents i Règim Econòmic, en casos com l'analitzat, adoptaren les mesures necessàries perquè els centres docents complisquen els requisits exigits per la legislació vigent referent a això (el text íntegre de la resolució es pot consultar en la pàgina web de la institució).

L'Administració educativa va acceptar íntegrament el suggeriment, i per això vam finalitzar les nostres investigacions.

Queixa d'ofici núm. 76/2004 (expedient núm. 042099), sobre la situació d'insalubritat en aules prefabricades on s'impartixen classes d'educació infantil, per existència de rates (data d'incoació: 21.12.04).

Les administracions afectades (Conselleria d'Educació, Ciència i Esports i l'Ajuntament de Catarroja), en els seus informes ens indicaven que la qüestió suscitada en la queixa, això és, l'aparició de rates en el Juan XXII de Catarroja havia estat resolta favorablement.

No obstant això anterior, i tenint en compte la condició de menors que tenen els alumnes del Juan XXIII i la condició del Síndic de Greuges de garant dels drets fonamentals recollits en el títol I de la Constitució espanyola, entre els quals es troba el

dret a l'educació de qualitat, obliga a formular el suggeriment perquè a través de la Direcció General de Centres Docents i Règim Econòmic, en casos com l'analitzat, adoptaren les mesures necessària perquè els centres docents complisquen els requisits exigits per la legislació vigent referent a això.

L'Administració educativa va acceptar íntegrament el suggeriment, i per això vam tancar les nostres investigacions.

Queixa d'ofici núm. 77/2004 (expedient 042100), sobre retard de l'Administració educativa a dotar de personal especialitzat per a atendre alumnes amb necessitats educatives especials.

A través dels mitjans de comunicació vam tenir coneixement de la falta d'educadors en 12 col·legis de la província d'Alacant.

Concretament, es denunciaven els següents fets:

Primer. Són 12 els col·legis (se cita el CP Voramar d'Alacant i el CP Jaume II d'Elx) que no tenen educadors per a atendre els nens amb necessitats especials, com és el cas dels alumnes autistes.

Segon. En conseqüència, els col·legis duien gairebé tres mesos sense poder oferir als nens les activitats escolars i lúdiques previstes en el programa pedagògic del primer trimestre del present curs escolar.

Tercer. En este sentit, els pares dels alumnes amb necessitats educatives especials denunciaven la falta de sensibilitat de l'Administració educativa valenciana, ja que a principis del mes de desembre de 2004 es va contractar els educadors, però encara no s'han incorporat estos professionals a les aules.

Després d'admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe de la Direcció Territorial d'Alacant, i li vam demanar que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estos fets i d'altres circumstàncies concurrents en el present supòsit; especialment volem que ens informe de la veracitat dels fets i, en cas de ser certs, de les mesures adoptades per a pal·liar la situació.

La resolució favorable de la qüestió plantejada no era obstacle perquè esta institució, com a garant dels drets fonamentals recollits en el títol I de la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia, realitzara diverses consideracions, ja que la Constitució espanyola, en el seu article 49 recomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament i rehabilitació a favor dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals cal prestar l'atenció especialitzada que requerisquen i emparar-los per al gaudi dels drets que la nostra carta magna reconeix a tots en el títol I, i entre estos, el dret a l'educació, en termes d'igualtat efectiva.

D'acord amb això anterior, i sense perjudici que el text íntegre de la resolució conste íntegrament en la pàgina web de la institució, vam formular el suggeriment a la Direcció Territorial de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport a Alacant, que adoptara totes

les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a assegurar la dotació de recursos personals i material en nom de l'adequat gaudi, per part dels alumnes amb discapacitat, del dret a una educació de qualitat en condicions de plena igualtat i efectivitat.

L'Administració educativa va acceptar el suggeriment realitzat, si bé ens va indicar “en el cas concret de dotació de llocs de treball de personal no docent per a centres docents (educadors), les direccions territorials tenen la competència per a l'inici de l'expedient, amb l'elaboració del preceptiu informe de necessitat del citat personal.”

Una vegada remés l'expedient referit a la Direcció General de Personal Docent, i previ informe favorable de la Direcció General d'Ensenyament, aquella emet una proposta favorable per a la dotació del lloc que cal crear, i ho eleva a la Sotssecretaria de la Conselleria, la qual, després de la tramitació corresponent, ho trasllada a la Direcció General d'Administració Autònoma, la qual té la competència per a la creació dels llocs del personal al servei del Consell.

Una vegada expressat això anterior, i en el marc jurídic descrit, este òrgan accepta el suggeriment d'esta institució quant a l'adopció de mesures organitzatives i pressupostàries que siguen necessàries per a la dotació de recursos personals i materials a fi d'obtenir l'adequat gaudi, per part dels alumnes amb discapacitat, del dret a l'educació de qualitat en condicions de plena igualtat i efectivitat, referent a l'inici de tots i cadascun dels expedients de creació de dotació dels llocs de treball que siguen necessaris per al respecte als drets dels alumnes amb discapacitat”.

Queixa d'ofici núm. 24/2005 (expedient núm. 050360), sobre dotació d'educadors per a alumnes amb necessitats educatives especials (data d'incoació: 07.03.05).

Esta institució va tenir coneixement a través dels mitjans de comunicació del trasllat d'un professor d'educació especial que atenia l'alumnat amb necessitats educatives especials del CP Miguel Hernández de Sant Vicent del Raspeig (Alacant) sense que s'haguera previst per l'Administració la dotació d'un nou educador.

L'article 49 de la Constitució espanyola recomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament i rehabilitació a favor dels disminuïts físics, sensorials o psíquics, als quals cal prestar l'atenció especialitzada que requereixen i emparar-los per al gaudi dels drets que la nostra carta magna reconeix a tots en el títol I, i entre estos el dret a l'educació en termes d'igualtat efectiva (arts. 27 i 14 de la Constitució espanyola).

A l'abric d'estes normes constitucionals la Generalitat Valenciana va dictar a este efecte nombroses normes legals que compartixen, com a principi inspirador, el mandat constitucional de defensa i efectivitat real del principi d'igualtat. En este sentit, destaca de manera especial la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat, que, en el que fa referència a l'àmbit educatiu, indica, de manera concreta en el seu article 18 que “la Conselleria o organisme de la Generalitat Valenciana amb competències en la matèria d'educació, d'acord amb el que disposen els articles següents, serà l'encarregada de garantir una política de foment de l'educació i del procés educatiu adequat per a les persones amb discapacitat”, atenent en el seu article 19, g),

que “L'Administració de la Generalitat dotarà els centres educatius sostinguts amb fons públics, a tots els nivells, dels recursos necessaris, humans o materials, per a atendre les necessitats de l'alumnat amb discapacitat i també implementarà les adaptacions curriculars necessàries per a afrontar amb èxit la tasca educativa, i per a això durà les agrupacions que resulten pertinents.”

En conseqüència, i a l'empara de l'article 9.1 de la Llei 11/1988 de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, que legitima el Síndic de Greuges per iniciar d'ofici o a instància de part qualsevol investigació conduent a l'esclariment de fets, actes o resolucions de l'Administració que puguen afectar els drets fonamentals recollits en el títol I de la Constitució espanyola, es va determinar, per resolució de 7 de març, la incoació de l'expedient de queixa de referència.

Per tot això anterior, vam dirigir a la Direcció General d'Ensenyament i a la Direcció General d'Administració Autònoma sengles oficis en demanda d'informació sobre la realitat dels fets enunciats i altres circumstàncies concurrents, amb indicació expressa de les previsions existents per a normalitzar la situació descrita.

La resolució favorable de la qüestió plantejada no va ser obstacle perquè esta institució, com a garant dels drets fonamentals recollits en el Títol I de la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia, realitzara diverses consideracions, ja que la Constitució espanyola, en el seu article 49, recomana als poders públics realitzar una política de previsió, tractament i rehabilitació a favor dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, als quals cal prestar l'atenció especialitzada que requerisquen i emparar-los per al gaudi dels drets que la nostra carta magna reconeix a tots en el títol I, i entre estos, el dret a l'educació, en termes d'igualtat efectiva.

La LOGSE (Llei Orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu), reconeix en el seu article 36 el dret que assistix a l'alumnat amb necessitats educatives especials, ja siguen temporals o permanents a disposar dels recursos necessaris per a, dins el sistema educatiu, assolir els objectius establits, amb caràcter general, per a tots els alumnes.

I l'article 37 del mateix cos legal disposa que per a assolir les finalitats assenyalades en l'article, el sistema educatiu haurà de disposar de les especialitats corresponents i de professionals qualificats, com també dels mitjans i els materials necessaris per a la participació en el procés d'aprenentatge dels alumnes amb necessitats educatives especials.

La Llei Orgànica 9/1995, de 20 de novembre, de participació, avaluació i govern dels centres docents, en la seua disposició addicional segona, referida a l'escolarització d'alumnes amb necessitats educatives especials, aplicables a centres docents sostinguts amb fons públics, independentment de la seua titularitat, estableix que “les administracions educatives hauran de dotar els centres dels recursos necessaris per a atendre adequadament estos alumnes. Els criteris per a determinar estes dotacions seran els mateixos que per als centres sostinguts amb fons públics.”

Esta disposició és, d'altra banda, congruent amb el principi d'igualtat establert en l'article 14 de la Constitució espanyola, i la seua finalitat, no és una altra que fer efectiu el dret dels alumnes amb necessitats educatives especials a una educació de qualitat, i és per això que l'Administració educativa de la Generalitat Valenciana, en la mesura que té atribuïdes, d'acord amb l'article 35 de l'Estatut d'autonomia, totes les competències en matèria d'educació, està obligada a garantir les condicions, mesures i mitjans necessaris perquè estos alumnes puguen progressar en el seu desenvolupament i procés d'aprenentatge en un context de màxima integració.

Conseqüentment amb el que hem dit, els alumnes amb necessitats educatives especials tenen dret que l'Administració educativa els facilite l'accés als recursos, mitjans materials o ajudes específiques per a la seua participació en el procés d'aprenentatge en condicions d'igualtat respecte als altres alumnes, de manera que puguen assolir els objectius educatius establits amb caràcter general, per la qual cosa la satisfacció tardana i parcial dels drets anteriorment esmentats ha de ser entesa com una causa directa de perjudicis per a la igualtat efectiva en el gaudi del dret a l'educació, i, per tant, a la plena integració social dels menors.

D'acord amb el que hem exposat més amunt, i de conformitat amb el que hi ha previst en l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, vam suggerir:

- A la Direcció General d'Ensenyament que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calguen per a assegurar la dotació de recursos personals i materials a fi de l'adequat gaudi, per part dels alumnes amb discapacitat, del dret a una educació de qualitat en condicions de plena igualtat i efectivitat.
- A la Direcció General d'Administració Autònoma de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, que, en casos com l'analitzat, agilitara al màxim els tràmits administratius de creació i provisió de llocs de treball a fi de garantir en termini l'escolarització d'alumnes amb discapacitat.

Les administracions afectades van acceptar, en tots els seus termes, la resolució formulada pel Síndic de Greuges, una resolució que reproduïm literalment en la pàgina web de la institució.

Queixa d'ofici núm. 25/2005 (expedient núm. 050361), sobre dotació d'educadors per a alumnat amb necessitats educatives especials (data d'incòcació: 07.03.05).

A través de notícies publicades en diferents mitjans de comunicació, esta institució va tenir coneixement que el Centre d'Educació Especial Reis Catòlics de Sant Vicent del Raspeig (Alacant) que acull joves amb patologies mentals de tota la comarca de l'Alacantí, estava funcionant sense cinc dels onze educadors de què disposa, el que obligava, segons estes mateixes notícies, que la resta de treballadors desenvolupara funcions per a les quals no estan preparats.

Així mateix l'Associació de Pares i Mares d'Alumnes havia denunciat en els mitjans de comunicació no només la falta d'educadors, sinó l'existència de barreres

arquitectòniques tot i albergar 70 alumnes de 3 a 16 anys amb diferents patologies, com ara autisme, síndrome de Down, etc.

Com ja va posar de manifest l'exposició de motius de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accés i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, estes constitueixen un sector de població heterogeni, però totes tenen en comú que, en major o menor mesura, necessiten garanties suplementàries per a viure amb plenitud de drets o per a participar en igualtat de condicions en la vida econòmica, social i cultural.

El mateix article 49 de la Constitució espanyola ordena als poders públics que presten l'atenció especialitzada que necessiten i empara especial per al gaudi de drets a les persones discapacitades.

A l'abric d'estes normes, la Generalitat Valenciana ha assumit com a propis els objectius assenyalats, i a este efecte ha dictat lleis entre les quals destaca especialment la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de persones amb discapacitat, que compartixen com a principi inspirador el mandat constitucional de defensa i efectivitat real del principi d'igualtat, i en l'article de la qual 198 s'establix que "L'Administració de la Generalitat Valenciana dotarà els centres educatius sostinguts amb fons públics, a tots els nivells dels recursos necessaris, humans o materials, per a atendre les necessitats de l'alumnat amb discapacitat, així com implementarà les adaptacions curriculars necessàries per a afrontar amb èxit la tasca educativa, i per a això durà les agrupacions que resulten pertinents."

D'altra banda, l'article 37 de la LOGSE disposa que per a assolir les finalitats assenyalades en l'article, el sistema educatiu haurà de disposar de les especialitats corresponents i de professionals qualificats...

En l'àmbit de la legislació educativa, el Decret 39/1988 de 31 de març, del Govern valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials ha estat encarregat de desenvolupar i plasmar els principis anteriorment assenyalats en este específic àmbit, i l'article del qual 3 de manera concreta i incontestable assenjala que "1. Amb la finalitat de fer efectiu el principi d'igualtat d'oportunitats i el dret dels alumnes amb necessitats educatives especials a una educació de qualitat, l'Administració educativa de la Generalitat Valenciana garantirà les condicions, les mesures i els mitjans necessaris en la forma que estableix el present Decret... 2. La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència vetlarà perquè l'alumnat amb necessitats educatives especials tinga l'ajuda necessària per a progressar en el seu desenvolupament i procés d'aprenentatge, d'acord amb les seues capacitats.

Estos arguments i la pròpia essència d'esta institució, garant dels drets fonamentals i especialment de les persones més vulnerables com els alumnes amb necessitats educatives especials, va determinar la conveniència de sol·licitar informació a la Direcció Territorial de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a la Direcció General de l'Administració Autònoma de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

En conseqüència, i a l'empara de l'article 9.1 de la Llei 11/1988 de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam determinar la incoació, d'ofici, de l'expedient de referència.

La comunicació rebuda de la Direcció Territorial d'Educació ens donava compte de l'informe realitzat referent a això per la inspecció educativa i va revelar la falsedat de les notícies aparegudes en premsa i que, com ha quedat dit, van motivar l'obertura de l'expedient de queixa de referència.

L'informe remés va posar de manifest que el Col·legi Reis Catòlics de Sant Vicent del Raspeig no té escolaritzats alumnes amb patologies mentals de cap tipus, no té aula d'educació especial, no té en la seua plantilla llocs d'educadors, no és un col·legi d'educació especial i no existix constància que l'AMPA haguera interposat denúncia sobre falta d'educadors en el centre.

En virtut del que hem dit més amunt, després d'expressar a les administracions públiques les nostres més sinceres disculpes, i agrair, una vegada més, la seua col·laboració, vam tancar l'expedient.

Queixa d'ofici núm. 29/2005 (expedient núm. 050847), sobre cas d'assetjament escolar en el Col·legi Sagrada Família (data d'incoació: 25.05.2005).

Les informacions aparegudes en els mitjans de comunicació social sobre la mort d'una jove d'Elda, de 16 anys d'edat, alumna del Col·legi Sagrada Família d'esta localitat, va determinar l'obertura de la present investigació d'ofici. D'acord amb estes informacions, la mort es va produir perquè la xica va saltar al buit des del pont de la Llibertat d'Elda sobre les 18.30 hores del dia 24 de maig de 2005. Segons revelen estes fonts, els pares de la jove haurien denunciat en la Comissaria, tres mesos enrere, l'existència d'assetjament escolar per part d'un grup d'alumnes del mateix centre educatiu. Per altra banda, en estes informacions s'assenyala que el director del Centre Educatiu Sagrada Família d'Elda havia confirmat que els pares de la jove s'havien entrevistat amb ell després que l'adolescent haguera estat objecte de vexacions, insults i agressions fora del recinte escolar per part d'este grup d'alumnes. A causa de això, assenyala el director en estes declaracions, es van prendre mesures per a adoptar una actitud més vigilant i per a prevenir fets d'estes característiques.

A la vista d'estos fets, i una vegada obert l'oportú expedient de queixa, es va sol·licitar a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant que ens remetera informació suficient sobre la realitat d'estos fets i d'altres circumstàncies concurrents en el present supòsit; i que, especialment, ens informara sobre la veracitat dels fets i, en cas de ser certs, de les mesures adoptades per a pal·liar la situació, i fa especial esment en els punts següents:

a) Si esta Direcció territorial va tenir coneixement a través de qualsevol dels mecanismes al seu abast, especialment, de la direcció del centre o del Servei d'Inspecció Educativa, de la possible existència en este centre educatiu de casos d'assetjament escolar i, especialment, d'un supòsit d'assetjament escolar contra la menor morta a la qual es referixen les informacions anteriorment consignades.

b) En cas d'haver tingut coneixement d'estos aspectes, detall del contingut de les informacions rebudes i, especialment, de les mesures adoptades per a pal·liar la situació en relació amb la jove morta i, en general, de les mesures concretament adoptades per a investigar si es tractava d'un cas aïllat o si, per contra, existien més casos d'assetjament escolar en este centre educatiu.

c) Així mateix, informe sobre l'existència de protocols d'actuació per part de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport davant els casos d'assetjament escolar entre iguals i, en cas d'existir una actuació protocolitzada, remissió d'una còpia.

Una vegada rebut l'informe de l'administració implicada, i la vista de les circumstàncies expressades i, especialment, tenint en compte que esta institució té previst realitzar, al si de la queixa d'ofici núm. 41/2004 (expedient núm. 041759), sobre violència escolar, un estudi de camp sobre els comportaments d'assetjament escolar entre iguals en l'àmbit educatiu, que havia d'aportar elements necessaris per a la correcta tramitació del present expedient de queixa, vam comunicar a l'Administració que suspeníem la tramitació de la present queixa, mentre es realitzava l'esmentat estudi i s'obtenien els resultats anteriorment referits.

Queixa d'ofici núm. 48/2005 (expedient núm. 051452), sobre menors en situació d'absentisme escolar (data d'incoació: 31.08.05).

La Constitució espanyola, en el seu article 27 reconeix el dret a l'educació a tots els ciutadans sense cap distinció alguna, així com l'obligatorietat i gratuïtat de l'ensenyament bàsic, el contingut i l'abast del qual està determinat, amb caràcter general en les lleis orgàniques 8/1985 de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, i 1/1990 de 3 d'octubre d'ordenació general del sistema educatiu.

El dret a l'educació no té únicament un vessant actiu, sinó que constituïx al seu torn una obligació quan es tracta de menors que han d'assistir a classe habitualment. Així, en relació amb l'absentisme escolar, la Llei Orgànica 1/96 de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, en el seu article 13.2 exigix a tota persona o autoritat que tinga coneixement que un menor no està escolaritzat o no assistix al centre docent de forma habitual i sense justificació durant el període obligatori, posar-ho en coneixement de les autoritats públiques competents, que hauran d'adoptar les mesures necessàries per a la seua escolarització.

En l'àmbit autonòmic la Llei de la Generalitat Valenciana 71/94, de 5 de desembre de la infància, estableix la necessària intervenció municipal com a element essencial per al seguiment de l'absentisme escolar, en el seu article 18.

A més és principi general de la Llei (article 9) el d'atenció contínua que garantisca l'existència d'un sistema permanent d'atenció immediata al nen, principi guia que es basa en el tenor de l'article 3 de la Convenció sobre Drets del Nen, l'apartat 2 del qual, estableix que els estats part es comprometen a assegurar al nen la protecció i la cura que siguen necessaris per al seu benestar, tenint en compte els drets i deures dels seus pares,

tutors o altres persones responsables d'ell davant la Llei, i amb esta finalitat prendran les mesures legislatives i administratives adequades.

De conformitat amb el que hem dit més amunt, i amb la finalitat última de vetlar pels drets dels menors, es va proposar, de conformitat amb l'article 9.1 de la Llei 11/1988 de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, la incoació d'una queixa d'ofici, la investigació de la qual es va dirigir a l'Ajuntament de València i a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport de València, a fi de determinar la veracitat de les notícies aparegudes en els mitjans de comunicació del dia 30 d'agost de 2005, sobre l'existència d'un campament instal·lat, pel que sembla, al costat del Cementeri General de València, on unes trenta persones, acampen i malviuen en barraques i alqueries abandonades, entre les quals es troben nens de poca edat en possible situació d'absentisme escolar.

A l'Ajuntament de València ens vam dirigir en demanda d'informació detallada sobre la informació publicada i, si escau, les actuacions realitzades per la Policia local i els serveis socials municipals, i les actuacions previstes respecte de l'assentament situat en els voltants del cementeri general de València, i vam demanar que fera extensiu el seu dictamen a informar sobre l'existència o no de programes municipals d'absentisme, i a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport, vam demanar informació sobre l'existència de programes o iniciatives per a facilitar l'accés a l'educació dels fills de persones itinerants que puguen ser aplicats als menors afectats.

La investigació iniciada prossegueix en la data de tancament del present informe anual a les Corts Valencianes.

Queixa d'ofici núm. 54/2005 (expedient núm. 051773), sobre cas d'assetjament escolar en l'IES Mare Nostrum (data d'incoació: 27.10.2005).

A través de diferents mitjans de comunicació i, com a conseqüència de la diligència telefònica mantinguda per assessors d'esta institució, vam tenir coneixement de la denúncia d'un cas d'assetjament escolar, plantejat per les mares de dos alumnes de l'IES Mare Nostrum de Torreveija.

D'acord amb les informacions rebudes, els alumnes —un xic i una xica de 12 anys i que cursen primer d'Educació Secundària Obligatòria—, asseguraven que patien assetjament per part de tres alumnes del seu mateix curs i classe, que afirmaven pertànyer a una banda denominada Los Blacks.

Segons assenyalen les informacions rebudes, un dels joves agredits havia patit fins i tot agressions físiques i ara estava rebent tractament psicològic. D'acord amb el que van indicar les mares d'estos alumnes en la informació rebuda i en els contactes telefònics mantinguts, la direcció del centre, davant les denúncies realitzades, havia observat una actitud de passivitat, i restava importància als fets ocorreguts.

Davant estes informacions es va acordar la incoació d'una investigació d'ofici, i en vam demanar informe a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

En el moment de tancar este informe la investigació iniciada continua en curs.

Queixa d'ofici núm. 59/2005 (expedient núm. 051938), sobre deficients instal·lacions docents (data d'incoació: 01.12.05).

La Constitució espanyola, en l'article 27, reconeix el dret a l'educació a tots els ciutadans, sense cap distinció, com també l'obligatorietat i la gratuïtat de l'ensenyament bàsic, el contingut i l'abast del qual està determinat, amb caràcter general, en les lleis orgàniques 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, i 1/1990 de 3 d'octubre, reguladora de l'ordre general del sistema educatiu.

La progressiva incorporació dels menors en el sistema educatiu constitueix un assoliment de les societats occidentals que ha culminat, a la fi del segle passat, amb l'extensió, gairebé total, del dret a l'educació a tots els nens i nenes immersos en el tram definit com a escolarització obligatòria. L'accés a la informació, a la cultura i a la formació, al costat de la possibilitat d'adquisició de valors compartits de contingut ètic i cívic, estan en la base de les finalitats educatives de les societats modernes. Precisament per això, l'obligatorietat i la gratuïtat de l'educació bàsica constitueixen un dels puntals dels actuals estats del benestar a Europa i s'han incorporat al patrimoni cultural comú, i a més e consideren un dels elements més transformadors de les nostres societats.

Esta extensió del dret a l'educació a tots els menors compresos en un tram d'edat ben definit ha determinat que els problemes del sistema educatiu no es concentren ja tant en la tasca d'universalitzar l'educació bàsica, sinó més aviat en la labor de millorar la qualitat de l'educació oferida als alumnes, i amb això aconseguir arribar a les màximes quotes possibles de poder qualificador del sistema educatiu.

Entre els molts factors que han de coadjuvar a la consecució d'una educació de qualitat, resulta innegable el paper d'evident protagonisme que han de jugar les instal·lacions escolars quant a àmbit material en el qual ha de produir-se el desenvolupament de la funció docent, en posar a la disposició de la comunitat educativa els recursos materials necessaris perquè es desenvolupe correctament. Tal com ha declarat esta institució en reiterades i contínues recomanacions, contingudes en els diferents informes anuals presentats a les Corts Valencianes, una educació de qualitat exigeix —en primer lloc— que els centres docents disposen dels equipaments necessaris d'acord amb les seues característiques i circumstàncies específiques. Des d'este punt de vista, correspon a les diferents administracions implicades en l'organització i programació de l'activitat docent garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, i disposar dels recursos necessaris que permeten als centres satisfer les necessitats educatives dels seus alumnes, fixades per les disposicions legals actualment vigents. No pot obviar-se, en este sentit, que l'engegada d'accions educatives que afavorisquen la formació integral dels alumnes i l'èxit d'estes passa, sovint, per la dotació adequada als centres dels mitjans materials que resulten adequats (biblioteca, aules de suport, aules d'informàtica, gimnàs...).

En el Títol IV de la LOGSE, relatiu a la qualitat de l'ensenyament, en el seu article 58 estableix, amb caràcter general, que els centres docents haurien d'estar dotats dels recursos educatius, humans i materials necessaris per a garantir un ensenyament de qualitat, i l'Administració valenciana, en la mesura que, en els termes de l'article 35 de

l'Estatut d'autonomia, té atribuïda la competència plena per a la regularització i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, està obligada a garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, mitjançant la disposició dels recursos necessaris que permeten que no es produïsquen situacions de desigualtat que perjudiquen la qualitat en l'ensenyament.

De conformitat amb el que hem dit, i amb la finalitat última de vetlar pels drets dels menors, de conformitat amb l'article 9.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, es va proposar la incoació d'una queixa d'ofici, la investigació del qual es va dirigir a l'Ajuntament de Xixona i a la Direcció General de Centres Docents, a fi de conèixer la veracitat de les informacions aparegudes en els mitjans de comunicació de data 24 de novembre de 2005 sobre l'estat progressiu de deterioració del CP Sagrada Família de Xixona, en el qual hi ha matriculats 158 alumnes, i en el qual, segons sembla, les deficiències observades passaven per la falta de calefacció en gimnàs i lavabos, esquerdes en parets, sostres, trencament de finestres i del clos que envolta l'edifici docent, i fins i tot l'asfaltat del recinte que voreja el menjador escolar, compost de graveta, etc.

La investigació iniciada no ha conclòs en la data de redacció del present informe.

Queixa d'ofici núm. 60/2005 (expedient núm. 051939), sobre deficients instal·lacions docents (data d'incoació: 01.12.05).

Esta institució va tenir coneixement pels mitjans de comunicació de data 22 de novembre de 2005 (diari *Levante*), de les greus deficiències de les instal·lacions del CP Pintor Sorolla d'Alqueries i que van tenir origen, ara fa dos anys, quan els problemes estructurals apareguts en el citat centre docent van obligar a l'Administració educativa a situar l'alumnat en instal·lacions provisionals, unes instal·lacions que també presenten serioses deficiències que posen en perill la seguretat de la comunitat escolar, com ara pudors en els serveis higienicosanitaris, falta d'espai per a allotjar als alumnes els dies de pluja, pèssimes condicions acústiques per ser les parets metal·litzades i el so de l'aparell d'aire condicionat excessiu, i que obligatòriament ha d'estar funcionant a causa dels més de 30° de temperatura que suporten dels barracots i les goteres que, de vegades, impedeixen el normal desenvolupament de la labor docent, etc.

Correspon a les diferents administracions implicades en l'organització i programació de l'activitat docent garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, i disposar dels recursos necessaris que permeten als centres satisfer les necessitats educatives dels seus alumnes, fixades per les disposicions legals actualment vigents. No pot obviar-se, en este sentit, que l'engegada d'accions educatives que afavorisquen la formació integral dels alumnes i l'èxit de les mateixes passa, sovint, per la dotació adequada als centres dels mitjans materials que resulten oportuns (biblioteca, aules de suport, aules d'informàtica, gimnàs...) i l'Administració valenciana, en la mesura que, en els termes de l'article 35 de l'Estatut d'autonomia té atribuïda la competència plena per a la regularització i administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, està obligada a garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, mitjançant

la disposició dels recursos necessaris que permeten que no es produïsquen situacions de desigualtat que perjudiquen la qualitat en l'ensenyament.

De conformitat amb el que hem dit més amunt, i amb la finalitat última de vetlar pels drets dels menors, es va proposar, de conformitat amb l'article 9.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, la incoació d'una queixa d'ofici, la investigació del qual es va dirigir a l'Ajuntament d'Alqueries i a la Direcció General de Centres Docents, si bé, en el moment de tancament del present informe anual a les Corts Valencianes no ha conclòs.

V. OCUPACIÓ PÚBLICA

Queixa d'ofici núm. 20/2004 (expedient núm. 040710), sobre compliment de la Llei d'igualtat entre homes i dones en les administracions públiques valencianes (data d'incoació: 12.03.04).

Amb la finalitat de conèixer el grau de compliment de la Llei 9/2003, de 2 d'abril, d'igualtat entre homes i dones en les administracions públiques valencianes vam acordar iniciar la investigació referida amb les Conselleries de Justícia i Administracions Públiques, de Sanitat i Cultura, Educació i Esport, les cinc universitats, les tres diputacions valencianes, com també els ajuntaments de les tres capitals de província de la nostra Comunitat i els de Paterna, Gandia, Benidorm, Torrent, Elda, Torrevieja i Vila-real, com a mostra d'altres municipis.

Vam analitzar en l'expedient l'establiment de guarderies laborals o prestacions econòmiques destinades a fills menors de tres anys dels empleats públics o als majors d'esta edat en els períodes de vacances, les mesures de flexibilització horària existents per a conciliar la vida laboral i familiar i l'aprovació de plans plurianuals per a promoure l'accés de les dones a la promoció interna en l'ocupació pública.

Amb els resultats obtinguts vam extraure les conclusions següents:

- Solament disposa d'una guarderia laboral pròpiament dita una administració (la Universitat Politècnica de València) i una altra (la Universitat Jaume I) la té en projecte; la Universitat Miguel Hernández té un conveni amb una guarderia privada que bonifica els empleats de la Universitat.
- La majoria de les universitats i la Diputació de València tenen escoles d'estiu destinades als fills dels empleats, generalment, un mes en període estival.
- La majoria de les administracions, llevat de les Conselleries, ofereixen ajudes socials de caràcter assistencial per a empleats amb fills de 4 mesos a 4 anys.
- Quant a la flexibilitat d'horaris hi ha tres grans grups: les administracions que disposen d'horari flexible, les que no en tenen i les que fan adaptacions a demandes concretes d'empleats.

- Finalment, és unànime la remissió a les normes generals sobre accés a l'ocupació pública i la promoció en este i, sobretot, al principi d'igualtat i no-discriminació per raó de sexe. No existixen, doncs, plans específics per a promoció d'empleades públiques.

Estes conclusions ens van dur a recomanar:

- Sobre les guarderies laborals per a empleats públics: que se n'impulse la creació o que s'establisquen mesures alternatives o complementàries, com ara convenis amb centres privats o ajudes socials, especialment amb les administracions que no tenen cap actuació referent a això, com també amb: la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques-Direcció General d'Administració Autònoma, Conselleria de Sanitat-Direcció General de Recursos Humans, Conselleria de Cultura, Educació i Esport-Direccions Generals de Personal Docent i d'Ensenyament, Ajuntament de Vila-real, Ajuntament de Torrent i Ajuntament d'Elda.

- Sobre la flexibilitat horària: que es mantinga en aquelles administracions que la tenen establida i, les que no la tenen, que s'impulse a través de la negociació amb les organitzacions sindicals, especialment les Conselleries de Sanitat-Direcció General de Recursos Humans i de Cultura, Educació i Esport-Direcció General de Personal Docent en els termes constatats.

- Sobre l'accés de les dones a la promoció interna: que es fomenti en els termes següents: que es constate que estan infrarepresentades, que no es concedisca de manera automàtica i incondicional la preferència en igualtat de qualificació, que al costat del sexe es tinguen en compte altres condicions de naturalesa personal i que la diferència entre els respectius mèrits dels candidats no siga tan considerable com per a vulnerar l'exigència d'objectivitat en la promoció.

Totes les administracions afectades van acceptar les referides recomanacions.

Queixa d'ofici núm. 70/2004 (expedient núm. 042074), sobre substitució d'un professor en l'IES Sant Blai (data d'incòció: 01.12.04).

Arran de la denúncia, en un mitjà de comunicació, del president de l'Associació de Pares d'Alumnes de l'IES Sant Blai, relativa a la tardança a substituir un professor del Departament de Dibuix, vam iniciar la present investigació. Vam constatar que, des que es va produir l'absència del titular fins que es va comunicar este fet a la Direcció territorial van transcórrer 15 dies. A més a més, s'hi donà la circumstància que la borsa per a la cobertura temporal de vacants de l'especialitat estava esgotada. En definitiva, van transcórrer 70 dies sense que els alumnes a qui s'havia d'impartir l'assignatura corresponent a la plaça de professor de dibuix reberen els ensenyaments corresponents.

A fi de garantir el dret a l'educació i l'eficàcia que ha de presidir les actuacions de les administracions públiques, vam recomanar a la Direcció Territorial de Cultura, Educació i Esport d'Alacant que recordara a tots els càrrecs directius de centres educatius l'obligació de posar en coneixement d'esta immediatament i, en tot cas, abans del transcurs de 24 hores, les situacions de baixa del personal docent que haja de substituir-se, i a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria de Cultura,

Educació i Esport que prenguera les iniciatives necessàries perquè les borses de treball per a substitució de personal no quedaren esgotades.

Una vegada acceptada la recomanació per ambdós òrgans, la queixa es va tancar.

Queixa d'ofici núm. 71/2004 (expedient núm. 042075), sobre pròrroga en l'edat de jubilació en determinades especialitats mèdiques (data d'incoació: 01.12.04).

En un mitjà de comunicació, es recollia la notícia que “Sanitat només permet ampliar la jubilació fins als 70 anys en vuit especialitats”. En el desenvolupament de la notícia es deia que solament s'admetria la pròrroga en l'edat de jubilació en les especialitats d'anestèsia, ginecologia, pediatria, psiquiatria, radiodiagnòstic, reumatologia, traumatologia i urologia, però que no s'admetia en la resta d'especialitats, segons sembla, perquè hi havia professionals en l'atur.

Com que la situació referida en la notícia podia afectar el dret d'igualtat, si no hi havia raons objectives que justificaren el diferent tracte segons l'especialitat mèdica a la qual es pertanga, vam acordar iniciar una investigació a fi de conèixer la realitat d'estos fets.

La Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat ens va informar que no existia cap acord que avalara el contingut de la notícia, tot i que esta notícia es va reiterar en l'edició del mateix mitjà de comunicació posteriorment. Per contra, l'Administració va manifestar que hi ha una comissió tècnica al si de la Mesa Sectorial de Sanitat que negocia, entre altres aspectes, la pròrroga de jubilació forçosa.

En conseqüència, vam donar per conclosa la nostra investigació, ja que no se'n desprenia que l'actuació d'esta Administració haguera vulnerat algun dels drets, llibertats o principis reconeguts en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia.

Queixa d'ofici núm. 20/2005 (expedient núm. 050312), sobre el tancament d'una màquina de cobalt 60 en l'Hospital La Fe, en no poder pagar retribucions per excés de jornada els treballadors (data d'incoació: 25.02.05).

En un mitjà de comunicació es va donar la notícia que la falta de pressupost en l'Hospital La Fe per a abonar diferències retributives a trenta empleats del Servei d'Oncologia, va obligar a tancar una màquina de cobalt 60.

En la notícia, si era certa, s'evidenciaven diverses irregularitats: en primer lloc, l'excés de jornada dels treballadors; en segon lloc, el retard en el pagament de retribucions degudes; i en tercer lloc, deixar fora de servei un aparell d'electromedicina i, amb això, augmentar el temps d'espera per a rebre tractament.

Amb la informació facilitada per la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat, i després d'analitzar-la, li vam recordar el deure legal de complir les normes jurídiques sobre horari i jornada del personal estatutari dependent de la Conselleria de Sanitat i li vam recomanar que adoptara les mesures necessàries per a rescabalar als empleats afectats l'excés de jornada realitzat entre els mesos de febrer de 2004 i gener de 2005. Van ser acceptades les dues recomanacions.

En la queixa vam constatar la realitat dels fets que van motivar la iniciació de l'expedient i que el problema raïa en el fet que l'excés de jornada, tal com havia estat portat a terme, no tenia cobertura pressupostària per a la seua compensació econòmica a causa dels conceptes retributius legalment establits per al personal estatuari i, en concret, quant a l'atenció continuada del personal d'infermeria en atenció especialitzada. La intervenció delegada va reparar la inclusió en nòmina dels conceptes referits.

Es va portar a terme una anàlisi del marc jurídic d'estos increments de jornada, tant quant a la seua oportunitat, com quant a la seua compensació, i vam arribar a les conclusions esmentades.

Quant al possible menyscapte en l'assistència sanitària, no va tenir cap repercussió per a esta.

Queixa d'ofici núm. 21/2005 (expedient núm. 050313), sobre realització d'hores extraordinàries en l'Hospital Vega Baja (Orihuela) (data d'incoació: 25.02.05).

En un mitjà de comunicació va aparéixer la notícia que, segons denuncia el sindicat CCOO, en l'Hospital del Baix Segura es van realitzar 60.000 hores extraordinàries per falta de plantilla. Segons la central sindical, en l'any 2004 la Direcció General de Recursos Humans es va comprometre a augmentar esta plantilla en 25 infermers i 12 auxiliars d'infermeria, però a hores d'ara el compromís no s'ha complit.

Si estos fets són certs, poden afectar els drets fonamentals al descans i a la protecció de la salut, tant dels treballadors com dels usuaris de l'Hospital, uns drets reconeguts en els articles 40.2 i 43.1 de la Constitució.

No obstant això, després d'examinar la informació facilitada per la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat, vam donar per conclosa la investigació sense apreciar-hi irregularitat, ja que a aquella no li constava cap reclamació per este concepte. És mes, assenyalava que, amb l'entrada en vigor de les noves normes sobre jornada en el sector sanitari, esta s'havia reduït amb caràcter general, i s'havien solucionat les noves necessitats amb increments de personal que, en el concret cas de l'Hospital Vega Baja, van ser de 23 infermers, 12 auxiliars d'infermeria i 3 TER laboratori.

Queixa d'ofici núm. 22/2005 (expedient núm. 050335), sobre compliment de la Llei de prevenció de riscos laborals (LPRL) en les corporacions locals valencianes (data d'incoació: 02.03.05).

En l'anterior informe vam donar compte dels resultats de la investigació d'ofici sobre el compliment de la LPRL en l'Administració del Consell. En 2005 considerem oportú portar-ne a terme una altra anàloga, però en relació amb les corporacions locals valencianes.

Amb esta finalitat, vam seleccionar els ajuntaments de les tres capitals de província de la Comunitat Valenciana i les tres diputacions, i una mostra de municipis que en

comprenguera tres de cada província de menys de 5.000 habitants, tres d'entre 5.000 i 20.000 i tres de més de 20.000, amb l'equilibri de la tendència política dels òrgans de govern, bàsicament entre el Partit Popular i el Partit Socialista Obrer Espanyol-PSPV. El resultat van ser 24 corporacions, i vam emetre una resolució en què donem compte dels informes que ens van enviar i que pot ser consultada en la pàgina web de la institució.

Atesa l'heterogeneïtat i la diferent complexitat de les administracions investigades, la investigació no va ser tan profunda com la que vam fer sobre l'Administració del Consell. Per això, ens vam limitar a comprovar els apartats següents:

- Servei de prevenció: si n'hi ha o no, si és propi o aliè.
- Avaluació de riscos: si s'ha realitzat o s'ha actualitzat.
- Comitè de seguretat i salut: si està constituït.
- Altres: aspectes sobre els quals no es va preguntar, com ara plans d'emergència, vigilància de la salut, formació, etc.

La conclusió que vam extraure de l'anàlisi va ser la que el grau de compliment de la LPRL en les administracions locals valencianes és molt elevat, però es tracta d'una dada que ha de ser tamisada, ja que només està referida a una mostra petita. Tanmateix, no hem d'ocultar que esta bona situació, però, no és molt antiga, ja que la Llei de prevenció de riscos laborals es va promulgar l'any 1995. Llevat d'excepcions, és bàsicament en els anys 2003 i 2004 quan s'engeguen les actuacions referides.

La pràctica totalitat tenen serveis de prevenció, aliens, cosa que conjuga amb la realitat d'administracions públiques petites o mitjanes, per a les quals, organitzar i mantenir serveis de prevenció propis els comporta uns costos econòmic i de gestió molt elevats.

En principi, ja que desconeixem el nombre d'empleats públics dependents de cada corporació local, les que superen els 500 posseïxen serveis de prevenció propis (les tres diputacions i els tres ajuntaments de les capitals de província), segons està legalment establert.

No ens consta, a través de la informació rebuda, que tinguen servei de prevenció els ajuntaments de Benejúzar i la Vilavella.

De la mateixa manera, l'avaluació de riscos s'ha fet en quasi tots els casos, però falta en l'Ajuntament de Picassent, que va ser realitzada pel Comitè de Seguretat i Salut i no per un servei de prevenció; en determinades dependències de l'Ajuntament de Torrevieja; i, lògicament, en els ajuntaments que no tenen servei de prevenció.

Un aspecte de l'avaluació de riscos és la seua obsolescència. El temps, amb el canvi de circumstàncies, de persones, de llocs,... pot modificar les condicions de prestació del treball, per este motiu convé realitzar revisions periòdiques de les avaluacions. No ha estat una dada que hàgem sol·licitat expressament, per això, no volem dir que les

corporacions que no esmentem seguidament no hagen actualitzat les avaluacions, ni, a l'inrevés, que les seues dades no siguen obsoletes. Convindria que actualitzaren les dades de l'Ajuntament de Massamagrell i les de la Vall d'Uixó.

Quant a la constitució de comitès de seguretat i salut no ens consta i, per tant, haurien de promoure'n la constitució els ajuntaments de Benejúzar, l'Alcúdia de Crespins, Montserrat i Morella.

Finalment, sempre és convenient millorar els mínims establits en matèria de seguretat i salut laboral, cosa que fan algunes corporacions a través de diversos mitjos: al marge dels serveis de prevenció aliens, disposen d'empleats que els coordinen amb les dependències administratives, tenen plans d'emergència, d'autoprotecció i de formació específiques o plans de vigilància de la salut. Estes mesures complementàries augmenten amb la grandària de l'entitat, i per això seria convenient que les diputacions consideraren la possibilitat de col·laborar tant en la implantació dels mínims legals en matèria de seguretat i salut laboral, com en la millora d'estos a través de mesures complementàries.

Per això, vam recomanar als ajuntaments que no tenen servei de prevenció, que l'implantaren, i als que no han fet avaluació dels riscos laborals, que la feren. Als ajuntaments que no tenen comitè de seguretat i salut, que n'impulsaren la constitució; als ajuntaments, l'avaluació de riscos dels quals va ser realitzada fa més de quatre anys, que l'actualitzaren; a les tres diputacions valencianes, que prengueren les mesures necessàries per a assessorar els ajuntaments més petits en el compliment de la normativa mínima sobre prevenció de riscos laborals, així com en l'eventual millora d'esta; i no ens referim solament als ajuntaments investigats en l'expedient, que en constituïxen una petita mostra, sinó també a tots els altres.

En el moment de redactar este informe, quasi totes les corporacions han contestat als nostres suggeriments i recomanacions, i els han acceptat.

Queixa d'ofici núm. 23/2005 (expedient núm. 050336), sobre relacions de llocs de treball en les corporacions locals valencianes (data d'incoació: 02.03.05).

A través de l'examen de les queixes que els empleats públics dels ens locals van presentar en esta institució, vam percebre que algunes corporacions no tenien relacions de llocs de treball (RPT) adequades, i per això vam decidir iniciar, referent a això, una investigació d'ofici.

Amb esta finalitat seleccionàrem els ajuntaments de les tres capitals de província de la Comunitat Valenciana i les tres diputacions, i una selecció de municipis que en compreguera tres de cada província de menys de 5.000 habitants, tres d'entre 5.000 i 20.000 i tres de més de 20.000, amb equilibri en la tendència política dels òrgans de govern, bàsicament entre el Partit Popular i el Partit Socialista Obrer Espanyol-PSPV. El resultat van ser les 24 corporacions dels informes de les quals informem en la resolució emesa, que pot ser consultada íntegrament en la pàgina web de la institució.

La Llei 30/1984, de mesures urgents de la funció pública, va consagrar les relacions de llocs de treball (RPT) com un “instrument tècnic a través del qual es realitza l'ordenació del personal, d'acord amb les necessitats dels serveis i es concreten els requisits per a l'exercici de cada lloc...” (article 15.1). Així, doncs, les RPT complixen una doble funció: d'un costat, donen eficàcia a l'actuació administrativa en matèria de personal (article 103.1 de la Constitució) i, d'una altra banda, regulen i donen seguretat jurídica a l'empleat públic (article 9.3 de la Constitució).

Una de les primeres conclusions que vam extraure de la investigació és la confusió existent entre les plantilles i les RPT, de manera que hi ha corporacions que tenen plantilla, la majoria, plantilles i RPT com a instruments anàlegs i, les menys, plantilles i RPT com a documents bé diferenciats. Com que s'annexa la plantilla al pressupost, és habitual que anualment s'aproven les plantilles i les RPT, encara que no hi hagen existit modificacions. Alguna corporació té catàleg de llocs de treball, com un tercer gènere.

En l'expedient estudiem la normativa general i l'específica de RPT en corporacions locals. La primera consideració que vam extraure va ser que la plantilla i RPT no és el mateix, la segona que tota corporació local ha de tenir una RPT i la tercera que una vegada aprovada la RPT no hi ha motiu per tornar-la a aprovar anualment sinó ha estat objecte de modificacions. Les dades recaptades van indicar que la majoria de corporacions investigades disposen de RPT, llevat de les de Borriol, Corbera, Poble Nou de Benitatxell, Moncofa, Nules i Onda. Així mateix, també són majoria les que anualment publiquen la plantilla i la RPT, el que es considera una pràctica innecessària i que augmenta la confusió entre ambdues; les normes només obliguen a publicar anualment les plantilles.

Quant al procediment d'elaboració, atesos els antecedents legislatius estudiats, no considerem oportú investigar-lo, i ens limitem a dues qüestions bàsiques: l'òrgan que aprova la RPT i la publicitat donada a esta. Quant a la primera, es tracta del Ple, d'acord amb el que disposen els articles 22.2, i), (ajuntaments) i 33.2, f), (diputacions) de la Llei de bases de règim local; excepte els ajuntaments de Bellreguard i Valencia, que els va aprovar la Junta de Govern Local. La publicitat, com a reglaments que són, és necessària i s'ha donat en tots els casos mitjançant inserció en els BOP.

El contingut de les RPT analitzades és molt variat. De l'esquema proposat vam considerar que el contingut mínim hauria de fer referència a denominació del lloc; dotació; naturalesa (funcionarial-laboral-eventual i administració general o especial); requisits mínims (grup de titulació i titulació específica, si escau); complement de destinació; complement específic quantificat, evitant referències a claus; amb reserva a habilitats nacionals; i sistema de provisió.

Així, doncs, vam recomanar a les corporacions en les relacions de llocs de treball de les quals no apareixen estos epígrafs, que adoptaren les iniciatives necessàries per a incloure'ls-hi.

L'elaboració d'una RPT és un procés laboriós i complex, que requereix no només un tràmit jurídic, sinó també un estudi sobre les necessitats de mitjans personals i el perfil de cada lloc de treball. Este procés, lògicament, pot afrontar-se més fàcilment per

corporacions de grandària mitjana i gran, que per part de les menors, és per això que resulta important la intervenció de les diputacions en aplicació del que disposa l'article 36.1, b), de la Llei de bases de règim local.

Per això, finalment, vam recomanar a les corporacions locals que no tenien relació de llocs de treball que iniciaren, en el menor temps possible, la seua elaboració; a les corporacions locals, les RPT de les quals no tenen totes les dades, que inicien els tràmits per a incloure-les-hi; a les que les RPT no han estat aprovades pel Ple, que siguen aprovades per este òrgan; vam suggerir a les corporacions locals les RPT de les quals no tenen les dades essencials, que consideren la possibilitat de modificar-les a fi d'incloure-les-hi; vam recomanar a les tres diputacions valencianes que prengueren les iniciatives necessàries per a assessorar als ajuntaments més petits en l'elaboració de les seues respectives RPT, i no solament ens referim als ajuntaments investigats en l'expedient, que en constitueixen una petita mostra, sinó també tots els altres.

En el moment de tancar este informe, la majoria d'administracions han contestat en sentit positiu a les recomanacions efectuades.

Queixa d'ofici núm. 45/2005 (expedient núm. 051428), sobre regulació normativa de les relacions de llocs de treball a la Comunitat Valenciana (data d'incoació:22.08.05).

A la vista d'alguna de les conclusions obtingudes en el tràmit de la queixa d'ofici núm. 23/05, sobre RPT en les corporacions locals valencianes i, en concret, l'escassa regulació d'este instrument, vam decidir iniciar esta altra investigació d'ofici dirigida a verificar si l'Administració autonòmica pot legislar sobre això i si ha de fer-ho. Vam demanar un informe al Sr. Secretari Autonòmic d'Administracions Públiques i, després de rebre'l, i analitzada la qüestió, vam concloure que la Comunitat Valenciana pot desenvolupar, per a si i per a l'Administració local valenciana, la legislació estatal en matèria de relacions de llocs de treball, i també que és convenient que es desenvolupe i quin ha de ser el seu contingut mínim.

Sobre la base d'això, vam suggerir al Sr. Secretari Autonòmic d'Administracions Públiques que prenguera les iniciatives necessàries per al desenvolupament reglamentari de la Llei 30/9184, de 2 d'agost, de mesures urgents en matèria de funció pública i del text refós de la Llei de la funció pública valenciana, de 24 d'octubre de 1995, en matèria de relacions de llocs de treball en els termes continguts en el cos de la present resolució. El suggeriment es troba en termini per a contestar-lo.

Queixa d'ofici núm. 61/2005 (expedient núm. 051945), sobre durada del tràmit de la fase de concurs en la convocatòria 2/2004 (data d'incoació: 21.12.05).

A través de mitjans informals, vam conèixer que en la convocatòria 2/2004 de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, per a la selecció de 850 llocs de treball del Grup D, Sector Administració General, van aprovar la fase d'oposició 6.635 aspirants, segons acord del Tribunal de data 13 de juliol de 2005.

D'acord amb les bases, el sistema selectiu és de concurs oposició, i ha finalitzat el termini per a al·legar els mèrits per a la fase de concurs. El Tribunal, compost per 7 membres, es reuneix tan sols dues vegades la setmana per a avaluar els mèrits al·legats per qui van superar la fase d'oposició; és per això que, a este ritme, la finalització del procés de selecció es demorarà a l'excés i amb això es posarà en dubte el principi d'eficàcia i es podrà vulnerar el dret dels ciutadans a l'accés a l'ocupació pública. A fi d'examinar si este principi i dret ha estat lesionat, vam iniciar la present queixa d'ofici,

Hem sol·licitat al Sr. Director General d'Administració Autònoma un informe sobre quants aspirants aprovats han estat valorats definitivament en la fase de concurs, en la data en què emeta l'informe, i si ha previst buscar l'assessorament d'especialistes col·laboradors, segons el que es disposa en l'article 8.3 del Decret 33/1999, de 9 de març.

Actualment estem esperant rebre la informació sol·licitada.

VI. RÈGIM JURÍDIC DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Queixa d'ofici núm. 38/2004 (expedient núm. 041730), sobre seguretat dels jocs infantils en els parcs públics de la Comunitat Valenciana (data d'incoació 05.10.04).

En l'Informe anual 2004 (pàg. 167) vam expressar la preocupació dels representants municipals per a incorporar normes de seguretat als jocs infantils existents en els parcs públics, destinats al gaudi dels nens.

La Comunitat Valenciana, a diferència d'altres comunitats autònomes, no disposa d'una normativa específica que establisca unes condicions mínimes de seguretat que han de reunir els jocs infantils que se situen en parcs, jardins i platges públiques, com també les instal·lacions infantils de titularitat privada d'ús col·lectiu, a fi d'evitar riscos que puguen perjudicar la seua salut i integritat física.

L'article 31.1 de la Convenció sobre els Drets del Nen de les Nacions Unides de 20 de novembre de 1989, ratificada per Espanya mitjançant instrument de 30 de novembre de 1990, reconeix expressament "el dret del nen al descans i l'esplai, al joc i a les activitats recreatives pròpies de la seua edat".

La Unió Europea ha elaborat les Normes UNE-EN núm. 1176, "Equipament en les àrees de joc", i núm. 1177, "Revestiments de les superfícies de les àrees de joc", les quals, encara que no són d'obligat compliment, sí que aporten els elements necessaris per a garantir la seua seguretat en el disseny i l'execució de les àrees de jocs destinades als nens. En l'àmbit estatal, no existix una regulació sobre esta matèria.

Així mateix, al costat d'este important tema de la seguretat, vam estimar oportú investigar altres aspectes relacionats amb els jocs infantils en els parcs públics, com ara:

- Suficiència: resulta necessari que les actuacions urbanístiques garantisquen l'existència en la ciutat d'un nombre adequat de dotacions, instal·lacions i equipaments destinats al joc dels nens.
- Ubicació: seria aconsellable que estigueren degudament separats o protegits del trànsit rodat per mitjans naturals o artificials que impedisquen l'accés immediat dels nens a la calçada.
- Usuaris: els parcs infantils hauran de ser accessibles per als menors amb discapacitat; podrien disposar-s'hi àrees de joc reservades a menors compresos en diversos trams d'edat; els majors d'edat no podran usar els elements de joc que formen part dels parcs infantils, etc.
- Manteniment: haurien d'efectuar-se inspeccions i revisions cada cert temps per a comprovar la seua conservació i adequat estat de seguretat.

En l'actualitat hem rebut la major dels informes requerits als 60 ajuntaments consultats, a les tres diputacions provincials i a la Conselleria de Territori i Habitatge, per la qual cosa, en el moment de redactar el present informe, ens trobem elaborant la corresponent resolució.

Queixa d'ofici núm. 43/2004 (expedient núm. 041791), sobre el seguiment de la investigació efectuada amb relació a la recollida de residus sòlids urbans a la Comunitat Valenciana (data d'incoació: 13.10.04).

Com ja vam dir en l'Informe anual 2004 (pàg. 169), vam decidir incoar d'ofici l'expedient de queixa 022084, a fi d'efectuar una ràpida i aclaridora investigació sobre la recollida selectiva de residus sòlids urbans en l'àmbit de la nostra Comunitat autònoma, al qual es troben obligats els municipis de més de 5.000 habitants, segons el que disposa l'article 6.1 de la Llei 10/2000, de 12 de desembre, de la Generalitat Valenciana, reguladora dels residus, i article 20.3 de la Llei estatal 10/1998, de 21 d'abril.

Una vegada concloua la corresponent investigació, amb data 17 de desembre de 2003, esta institució va dirigir diverses recomanacions a la que llavors s'anomenava, Conselleria de Medi Ambient —l'actual Conselleria de Territori i Habitatge—, a les tres diputacions provincials i a 27 ajuntaments de la nostra Comunitat triats a l'atzar —9 per cada província i de diferent escala de població—, les quals van ser acceptades per totes les administracions públiques consultades que apareixen en la nostra resolució.

Posteriorment, vam tenir coneixement de les dades elaborades per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) que revelaven que en 2002 cada valencià va depositar en els contenidors 590 quilograms de brossa sense separar, 9 quilograms per sobre de la mitjana espanyola, que és de 581 quilograms per habitant i any. Segons l'INE, el tant per cent de residus que els valencians no separen en les seues llars per a reciclar posteriorment és un 14,12% entre 1998 i 2002.

Tenint en compte estes xifres i el temps transcorregut des de la nostra resolució de data 17 de desembre de 2003, vam considerar convenient efectuar un seguiment respecte del

grau de compliment i d'execució real de les nostres recomanacions per part de la Conselleria de Territori i Habitatge, les diputacions provincials i els 27 ajuntaments consultats en l'anterior expedient de queixa núm. 022084.

En estos moments, ja hem rebut la major part de la gruixuda i nombrosa informació requerida, i estem en plena fase d'estudi per a dictar la corresponent resolució.

Queixa d'ofici núm. 46/2004 (expedient núm. 041810), sobre inexistència d'enllumenat públic, clavegueram i paviment en un carrer de Vila-real (Castelló) (data d'incoació 27.10.04).

L'Informe anual 2004 (pàg. 169) es feia ressò de la situació en la qual es trobaven unes 35 famílies aproximadament que duïen esperant més de dos anys per a obtenir una solució als problemes que patien els veïns residents al carrer Joanot Martorell i que consistien, bàsicament, en les pudors que emanen de la xarxa general de clavegueram i la falta d'enllumenat públic.

Després d'examinar l'informe enviat per l'Ajuntament en el qual es detallaven les actuacions projectades per a solucionar els problemes denunciats, vam decidir posar fi a la investigació i vam sol·licitar a l'Ajuntament que ens mantinguera informats sobre la marxa de les actuacions municipals empreses per a garantir un adequat enllumenat públic en la zona, evitar les males olors i mantenir en bon estat el paviment del carrer Joanot Martorell, i que disposara, si escau, i com més aviat, l'execució subsidiària de les obres d'urbanització pendents d'execució a costa de l'urbanitzador.

Queixa d'ofici núm. 52/2004 (expedient núm. 041841), sobre el retard a reparar una avaria en un pas a nivell del metro València-l'Alcúdia (data d'incoació 25.10.04).

Els tres passos a nivell de la línia de metro València al seu pas per la localitat valenciana de l'Alcúdia duïen més de 5 dies sense funcionar a causa de una important avaria que els havia inutilitzat (Informe anual 2004, pàg. 170).

Després de concloure la investigació corresponent, no vam apreciar que de l'actuació de l'Ajuntament de l'Alcúdia i de la Conselleria d'Infraestructures i Transports de la Generalitat Valenciana es desprenguera cap vulneració dels drets, llibertats o principis reconeguts en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia.

En conseqüència, vam tancar l'expedient i vam arxivar totes les seues actuacions.

Queixa d'ofici núm. 61/2004 (expedient núm. 041892), sobre millora i terminació del denominat “carril bici” a la ciutat de València (data d'incoació: 03.11.04).

Com vam dir en l'Informe anual 2004 (pàg. 171), la Federació de Veïns de València considerava que la xarxa actual del carril bici tenia dos defectes: el primer, “la falta de connexió entre les rutes obertes a la circulació des de fa anys, de manera que és molt difícil que un ciclista creue la ciutat amb este carril, sempre tindrà alguna zona que es

talle per la falta de continuïtat” i, el segon, “la falta de manteniment que veiem en moltes parts, com ara l'afecció de les obres en la calçada i la falta de senyalització”.

Els veïns també criticaven l'esberrany de l'ordenança de vehicles lleugers, en què el govern municipal pretenia sancionar els ciclistes que deixaren les bicicletes lligades a un fanal o senyal de trànsit per entendre que era l'única manera de garantir que no es produïren robatoris i davant la falta d'aparcaments per a bicicletes.

Esta institució és conscient de la importància que té per al medi ambient urbà el foment i la promoció de l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport ecològic i alternatiu a l'automobilístic, i estima aconsellable completar la xarxa actual del carril bici en tots els seus trams.

A la vista del contingut de l'informe remès per l'Ajuntament, vam decidir concloure les investigacions però li vam sol·licitar que ens mantinguera informats sobre les actuacions municipals empreses en la millora i l'ampliació de la xarxa urbana del carril bici, així com de la tramitació i de l'aprovació de l'ordenança de vehicles lleugers.

Queixa d'ofici núm. 62/2004 (expedient núm. 041893), sobre inexistència de biblioteca pública en un barri de Castelló (data d'incoació: 03.11.04).

Els veïns del barri de Sant Llorenç de Castelló reivindicaven la construcció d'una biblioteca pública, ja que el barri només disposa d'una sala de lectura en el centre cívic de solament quinze metres quadrats, insuficient per a atendre la demanda de serveis culturals, que encara que fa un paper digne, és escassa per a un barri de 3.000 residents (Informe anual 2004, pàg. 172).

Davant el compromís adoptat per l'Ajuntament de Castelló de millorar, en la mesura que siga possible, la prestació del servei de biblioteca pública al barri de Sant Llorenç, vam decidir concloure la investigació.

Queixa d'ofici núm. 65/2004 (expedient núm. 042022), sobre existència de publicitat sobre tabac i alcohol en proximitat d'espais sensibles com ara centres docents, hospitals, cinemes, poliesportius, etc. (data d'incoació: 23.11.04).

L'Ajuntament de Valencia, a través dels seus serveis tècnics, volia iniciar una campanya d'inspecció de tot el mobiliari urbà i d'altres espais públics amb la finalitat d'evitar l'existència d'anuncis publicitaris sobre el tabac i l'alcohol en els voltants d'espais sensibles com ara col·legis, hospitals, poliesportius, cinemes, etc., i això, en compliment de la normativa autonòmica existent en matèria de prevenció de drogodependències.

El Decret legislatiu 1/2003, d'1 d'abril, text refós de la Llei sobre drogodependències i altres trastorns addictius, en el seu article 16, disposa que es prohibix expressament la publicitat directa o indirecta de begudes alcohòliques i tabac entre altres llocs, en els mitjans de transport públic i en la via pública, quan existira una distància lineal inferior a 200 metres entre l'anunci publicitari i algun centre o serveis sanitaris, sociosanitaris, de serveis socials, centres d'ensenyament, tant públics com privats, que impartisquen

ensenyaments reglats o no reglats i, finalment, els centres i espectacles destinats majoritàriament a públic menor de 18 anys.

El referit precepte segueix dient que la Conselleria amb competències en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius disposarà d'un registre actualitzat dels centres afectats per esta limitació, a la disposició de les empreses anunciantes.

A fi de comprovar el grau de compliment de les prohibicions existents en matèria de publicitat de tabac i alcohol en la via pública, mitjans de transport públic i espais sensibles com ara col·legis, hospitals, cinemes i poliesportius, hem demanat informe a un total de 60 ajuntaments triats a l'atzar, 20 de cada província, i dins de cadascuna, 5 de cada tram de població (menys de 5.000 habitants, entre 5.000 i 20.000, entre 20.000 i 50.000, i més de 50.000), a fi de distingir la situació existent entre municipis petits, mitjans i grans, els quals, com és obvi, tenen diferents capacitats econòmiques i de gestió.

També hem sol·licitat informe a les diputacions provincials per conèixer l'assistència econòmica o tècnica que presten en esta matèria als municipis més petits, així com a la Conselleria de Benestar Social, Conselleria de Cultura, Educació i Esport, i Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

En estos moments, ens trobem estudiant els nombrosos informes que hem rebut a fi de dictar la corresponent resolució.

Queixa d'ofici núm. 05/2005 (expedient núm. 050182), sobre falta de seguretat vial en un encreuament de Castelló (data d'incoació: 09.02.05).

Els veïns del grup Roser reclamaven insistentment a l'Ajuntament de Castelló la instal·lació d'un semàfor de pulsació per a poder creuar la carretera de Borriol i accedir a la marquesina de l'autobús en direcció Castelló.

Pel que sembla, “desenes de veïns necessiten cada dia l'autobús per a anar al centre, ja que al barri no tenim ni comerços ni ambulatori. És un punt molt perillós. Per agafar l'autobús hem de creuar els quatre carrils que separen les dues voreres. S'han produït ja diversos atropellaments”.

L'article 25.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, atribueix a l'Ajuntament de Castelló competències en matèria de seguretat en llocs públics i ordenació del trànsit de vehicles i persones en les vies urbanes, i per això, davant la situació descrita, l'Ajuntament hauria de reaccionar amb promptitud per a garantir la seguretat vial dels vianants.

Vam veure la investigació corresponent i vam decidir tancar l'expedient, però vam demanar a l'Ajuntament de Castelló que ens mantinguera informats sobre la definitiva instal·lació del semàfor per a poder creuar la Carretera de Borriol i accedir a la marquesina de l'autobús en direcció a la ciutat.

Queixa d'ofici núm. 09/2005 (expedient núm. 050192), relativa als accessos al parc forestal Cap Martí al municipi de Xàbia (data d'incoació: 07.02.05).

Esta institució va tenir notícia que l'Ajuntament de Xàbia havia habilitat una zona situada al lloc denominat Cap Martí com a nou parc forestal, que abastava uns 17.538 metres quadrats de superfície, però, segons sembla, la via d'accés a este es troba plena de sots i foradades, que dificulten enormement la circulació de vehicles automòbils.

L'Ajuntament de Xàbia ens va comunicar que, segons informe dels serveis tècnics municipals de data 5 de maig de 2005, l'estat de l'asfalt del carrer és bo i no representa cap perill per a la normal circulació de vehicles.

Atés el tenor literal del referit informe municipal, vam tancar este expedient.

Queixa d'ofici núm. 11/2005 (expedient núm. 050233), sobre l'estat de la vorera d'un tram del carrer Sant Vicent Màrtir de la ciutat de València, que ha provocat diversos accidents (data d'incoació: 15.02.05).

Esta institució va conèixer, per reiterades notícies aparegudes en diversos mitjans de comunicació, que en un tram del carrer Sant Vicent Màrtir de la ciutat de València —en concret enfront dels números de policia 233 i 235— concorre un estrenyiment de la vorera existent que arriba a tenir un ample d'uns vuitanta centímetres, i que ha provocat diversos accidents, a més que comporta un risc diari per als usuaris de l'esmentada via pública.

L'Ajuntament de València ens va remetre un informe referent a això, en què, entre altres qüestions, ens manifesta:

“Que després d'efectuar diverses gestions amb els propietaris dels solars situat al carrer Sant Vicent, números 233 i 235, s'ha redactat una proposta de conveni, en virtut de la qual s'autoritzarà l'Ajuntament de València pels propietaris dels solars situats en els números 233 i 235, a la demolició de la tanca que actualment ocupa els solars, el que permetrà la seua ampliació, de conformitat amb les alineacions oficials, així com la seua posterior urbanització per part de l'Ajuntament, que assumirà tots els costos que es deriven de les actuacions que cal realitzar. També s'assumirà el compromís per part de l'Ajuntament amb els propietaris, de respectar, en relació amb la superfície total dels solars, els aprofitaments que pogueren correspondre'ls com a conseqüència del planejament diferit o qualsevol tipus d'actuació urbanística que els afecte”.

A la vista de l'este informe, se li va practicar la següent comunicació a l'Ajuntament de València:

“En relació amb la queixa de referència que va iniciar d'ofici esta institució, acusem recepció del seu atent informe de data 25 d'agost amb entrada en esta institució el passat 13 de setembre.

En l'informe ens indica que, després de diversos contactes amb els propietaris afectats, s'ha elaborat una proposta de conveni a fi de resoldre la problemàtica d'esta queixa, ja

que està prevista la demolició del clos que estreny la vorera en la ubicació a què es referix este expedient, amb la finalitat d'eixamplar-la i ajustar-la a les alineacions oficials, amb els específics compromisos i obligacions previstos en la proposta de conveni esmentada.

En este sentit, se'ns precisa:

'De la citada proposta s'ha donat trasllat als interessats, i per això, quan signen els titulars dels immobles i s'aprove per part de l'Ajuntament, podran iniciar-se les actuacions necessàries per a l'ampliació de la vorera'.

Davant d'això, li comuniquo que resolc el tancament d'este expedient atenent a les expressades circumstàncies concurrents, si bé li demane que ens mantinga informats sobre la data d'aprovació del document referit i l'inici i execució de les obres en qüestió, tot això amb la finalitat d'acordar l'arxivament d'esta queixa”.

Queixa d'ofici núm. 12/2005 (expedient núm. 050238), sobre la falta d'enllumenat públic durant diversos dies a la plaça de la Sagrada Família al carrer Francisco Bono fins a l'encreuament del carrer Camilo Dolz de la ciutat d'Alzira (data d'incoació: 15.02.05).

Esta institució va tenir notícia que la zona referida de la ciutat d'Alzira duia uns vuit dies sense enllumenat públic, i per això vam sol·licitar informació sobre este assumpte a l'Ajuntament de l'indicat municipi.

Esta autoritat municipal ens va informar en els següents termes: “que la falta d'enllumenat públic d'un sector d'esta ciutat ha estat motivada per una avaria de la xarxa general de l'enllumenat públic de la zona, la qual ha estat reparada i, per tant, s'hi ha restablert el servei”.

Davant d'esta informació, vam resoldre el tancament del present expedient.

Queixa d'ofici núm. 65/2005 (expedient núm. 052042), sobre la millora del transport públic a la Universitat Jaume I de Castelló (data d'incoació: 20.12.05).

Ens vam assabentar de les dificultats que havien trobat els estudiants de la Universitat Jaume I per a assolir un acord amb l'Ajuntament de Castelló que millorara el transport públic a este centre.

Els estudiants plantegen les següents reivindicacions: crear noves línies per a donar cobertura a les zones on ara no hi ha servei; major freqüència en totes les línies que arriben a la Universitat Jaume I, especialment en hora punta; igualar la freqüència de matí i vesprada; millorar les connexions entre els mitjans de transport que unixen Castelló amb la resta de poblacions de la província, especialment pel nord; replantejar el projecte de bus guiat, perquè dispose d'un carril reservat; i modernitzar el sistema de cobrament, tot possibilitant la compra d'un bo bus en diferents establiments o màquines automàtiques.

És inqüestionable la importància de millorar i potenciar el transport urbà com a servei públic municipal de qualitat [article 26.1, d), de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local], i tractar de garantir el seu adequat funcionament a fi d'incrementar la seua utilització pels estudiants com a mitjà de transport substitutiu de les motos i l'automòbil, cosa que contribuïx, al mateix temps, a facilitar l'accessibilitat de les ciutats i a protegir el medi ambient (article 45 Constitució espanyola).

Sobre la base del que hem 'exposat, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de Castelló i la Universitat Jaume I, i estem esperant rebre'ls.

Queixa d'ofici núm. 67/2005 (expedient núm. 052044), sobre control i inspecció de les festes extraordinàries de la Nit de Cap d'Any (data d'incòció: 20.12.05).

Cada any apareix la preocupació existent entorn de l'augment descontrolat de festes il·legals de cap d'any i altres espectacles extraordinaris que s'organitzen la Nit de Cap d'Any.

L'Associació Valenciana de Consumidors i Usuaris (AVACU) ha recomanat ser molt selectius a l'hora de triar els locals i comprovar que disposen de la pertinent autorització, en cas que siga necessària.

La Llei valenciana 4/2003, de 26 de febrer, d'espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics, en el seu article 4, disposa que "els espectacles públics, activitats recreatives i establiments públics haurien de reunir les condicions necessàries de seguretat, salubritat, i higiene per a evitar molèsties al públic assistent i a tercers i, especialment, complir aquelles que estableix la normativa aplicable a les activitats molestes, insalubres, nocives i perilloses.

Les anteriors condicions haurien de comprendre, entre unes altres, les següents matèries:

- a) Seguretat per al públic assistent, treballadors, executants i béns.
- b) Condicions de solidesa de les estructures i de funcionament de les instal·lacions.
- c) Condicions i garanties de les instal·lacions elèctriques com a locals de pública concurrència.
- d) Prevenció i protecció d'incendis i altres riscos inherents a l'activitat, i facilitar l'accessibilitat dels mitjans d'auxili externs.
- e) Condicions de salubritat, higiene i acústica, i determinar expressament les condicions d'insonorització dels locals necessària per a evitar molèsties a tercers d'acord amb el que disposa la Llei de protecció contra la contaminació acústica.
- f) Protecció del medi ambient urbà i natural.

g) Condicions d'accessibilitat i gaudi per a persones discapacitades, d'acord amb el que disposa la Llei 1/1998, de 5 de maig (LCV 1998, 136), d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, i que possibiliten el gaudi real de l'espectacle o l'accés a l'activitat recreativa i als establiments públics per part de les persones discapacitades, per a això caldrà realitzar les adaptacions necessàries en els locals i les instal·lacions en el termini que reglamentàriament s'establisca, d'acord amb la citada Llei.

h) Pla d'emergència segons les normes d'autoprotecció en vigor.

L'article 8 de la Llei 4/2003, encomana a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques l'autorització dels “espectacles i activitats recreatives de caràcter extraordinari, per estos cal entendre aquells que siguin diferents dels que es realitzen habitualment en els locals o establiments i que no figuren expressament autoritzats en la corresponent llicència, així com els espectacles i activitats singulars o excepcionals que no estiguen reglamentats o que per les seues característiques no pogueren acollir-se als reglaments dictats.”

Sobre la base del que hem exposat, estem a l'espera de rebre l'informe que hem requerit a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques sobre l'activitat desenvolupada i projectada en el control, autorització i inspecció de les festes extraordinàries que se celebren en la Nit de Cap d'Any de 2005 per a garantir la salut i seguretat de les persones que hi assistixen.

B) QUEIXES INICIADES A INSTÀNCIES DE LA PART INTERESSADA

I. URBANISME, HABITATGE I MEDI AMBIENT

Introducció

En estes matèries d'urbanisme i habitatge, els ciutadans ens han plantejat 348 queixes, una xifra que representa el 16% del total de queixes presentades durant tot l'any 2005, de manera que s'ha produït un increment de 59 queixes respecte de l'any 2004, en el qual se'n van presentar 289, un nombre que va significar el 13% del total de queixes presentades en la institució.

Convé advertir que este increment se suma al que ja es va produir l'any passat (48 queixes) respecte de l'any 2003, en el qual es van presentar un total de 241 queixes. Per tant, en els dos últims exercicis dels anys 2004 i 2005 s'ha produït un augment de 107 queixes en matèria d'urbanisme i habitatge.

D'altra banda, quant a les queixes relatives al medi ambient, també s'ha produït un important increment respecte del nombre de queixes presentades en els anys 2003 (154 queixes, que van significar un 9% del total) i 2004 (225 queixes, que van representar el 10% del total de queixes), ja que durant el 2005 les queixes han pujat a 258, és a dir, 22 queixes més que l'any passat.

Durant els anys 2004 i 2005, s'ha produït un increment de 104 queixes en matèria de medi ambient.

En conclusió, l'increment acumulat en els dos últims anys, 2004 i 2005, puja a un total de 211 queixes en matèria d'urbanisme, habitatge i medi ambient.

Seguidament, donarem compte de les queixes que considerem especialment rellevants i que volem destacar especialment sobre la base de criteris de selecció com ara el fet d'haver afectat un nombre important de ciutadans, la seua repercussió o transcendència social, la reiteració, la novetat o l'excepcionalitat del problema denunciat i l'emissió de recomanacions per part d'esta institució.

En l'exposició del contingut d'estes queixes, en les quals hem tingut ocasió de dictar una resolució efectuant recomanacions, suggeriments o recordatoris de deures legals, no transcriurem literalment els fonaments de la nostra resolució, sinó que, després de fer un resum de la queixa, ens remetrem a la nostra pàgina web, en la qual apareixen les resolucions dictades per esta institució.

1. URBANISME

1.1. Planejament urbanístic

Hem de seguir recordant que, en el procediment d'elaboració dels plans urbanístics, resulta de vital importància que les administracions autonòmica i local afavorisquen i impulsen la participació ciutadana en el desenvolupament de les ciutats.

Les autoritats urbanístiques han de garantir la transparència administrativa en tot el procés de presa de decisions, han de remoure els obstacles que impedeixen una adequada participació dels ciutadans i han de procurar compatibilitzar la satisfacció de l'interés general amb el particular dels propietaris afectats.

Tenint en compte la naturalesa reglamentària dels plans urbanístics, l'article 105.2 de la Constitució obliga a respectar i fomentar l'audiència dels ciutadans, directament o a través de les organitzacions i associacions reconegudes per la llei, en el procediment d'elaboració de les disposicions administratives que els afecten.

1.1.1. La localització espacial d'usos amb incidència col·lectiva

Dins d'este epígraf ens referirem als següents temes importants: les greus molèsties acústiques que patixen els ciutadans com a conseqüència de la indeguda concentració de locals musicals d'oci nocturn en una mateixa zona geogràfica; la construcció de camps de golf; l'emplaçament d'una planta de tractament de residus sòlids urbans i una subestació elèctrica i, finalment, la legalització d'urbanitzacions construïdes en sòl no urbanitzable.

Així mateix, pel que fa a una queixa de l'any passat, donarem compte del resultat de les nostres investigacions relatives a l'important rebuig social del projecte de construcció d'un establiment penitenciari a Castelló.

Comencem per la concentració de locals d'oci nocturn en una mateixa zona, i hem de dir que és inqüestionable que les administracions urbanístiques han d'efectuar una adequada planificació de l'ús sòl per a evitar la multiplicació de les molèsties que comporta permetre l'existència, en una mateixa zona, a escassos metres els uns dels altres, de diversos locals musicals, els clients dels quals, a més, solen romandre a la via pública fins a altes hores de la matinada, consumint alcohol i generant sorolls i avalots en un espai geogràfic molt reduït.

Evitant reiteracions innecessàries, i sense perjudici de remetre'ns a les recomanacions incloses en l'informe especial presentat a les Corts Valencianes sota el títol *Contaminació acústica en les activitats d'oci. Establiments amb ambientació musical i pràctiques de consum en la via pública*, volem destacar, un any més, que seguim suggerint als poders públics la modificació dels instruments de planejament que permeten la concentració de locals musicals en zones residencials, a fi de no autoritzar l'obertura de nous establiments que agreugen la situació actual.

De la mateixa manera, hem cridat l'atenció sobre la necessitat que estes zones d'oci nocturn es projecten i es planifiquen allunyades de les zones residencials, a fi de fer compatibles la diversió i l'esplai de la població amb els drets fonamentals a la inviolabilitat del domicili, la protecció de la salut, un habitatge digne i un medi ambient adequat.

Com a mostra, hem seleccionat la investigació d'ofici que vam realitzar en la queixa núm. 051165, en la qual els veïns residents a la zona Cuadro de Santiago havien denunciat reiteradament davant l'Ajuntament de Castelló la contaminació acústica que patixen en els seus habitatges com a conseqüència de l'activitat musical desenvolupada pels quiosquets situats a la platja del Gurugú.

Segons manifestaven els veïns afectats “el contenciós entre els veïns del Cuadro de Santiago i el consistori respecte dels quiosquets del Gurugú es remunta a l'any 2000, quan es van presentar les primeres queixes com a conseqüència de l'excés de soroll. A partir d'aquell moment, el mateix equip de govern va reconèixer, en diferents escrits, que els locals funcionaven fins i tot sense llicència d'obertura, per la qual cosa s'incoaria el corresponent expedient sancionador”.

Tenint en compte el dilatat període de temps en el qual s'estan produint les molèsties, esta institució va recomanar a l'Ajuntament que incrementara les actuacions de control i d'inspecció sobre els locals d'oci nocturn que generen molèsties, que impedira l'activitat d'aquells que no tenen la preceptiva llicència d'obertura i que considerara la possibilitat de declarar la zona acústicament saturada. Actualment estem esperant rebre la corresponent contestació sobre l'acceptació o el rebuig de la nostra recomanació.

D'altra banda, quant a la construcció de camps de golf, hem rebut diverses queixes en les quals els ciutadans afectats manifesten la seua disconformitat i denuncien la falta de transparència en la tramitació administrativa dels plans urbanístics que els preveuen.

En la queixa núm. 050866, la Plataforma Ciutadana dels Pobles de la Safor planteja la necessitat d'obtenir una resolució expressa i motivada respecte de les al·legacions formulades dins el període d'informació pública del pla parcial del sector Pla de la Font i del projecte d'urbanització, en el qual es preveu la construcció d'un camp de golf i habitatges residencials, ja que, segons el parer dels veïns, concorren diversos motius jurídics que impedirien l'aprovació dels referits instruments urbanístics. Fins a hores d'ara no han rebut cap resolució administrativa motivada en contestació a les seues al·legacions.

Una vegada admesa a tràmit la queixa, vam requerir a l'Ajuntament de Vilallonga la documentació següent: còpia dels informes tècnics i jurídics emesos en contestació a totes i cadascuna de les al·legacions presentades pels ciutadans; còpia de la memòria justificativa del Pla parcial i de l'expedient d'homologació; informe sobre la qualificació urbanística dels terrenys afectats determinada pel Pla general o, si escau, les normes subsidiàries; i finalment, còpia de l'estudi d'impacte ambiental presentat.

L'Ajuntament de Vilallonga no ens remet cap dels documents exigits, ni exposa cap motiu o causa que justifique la impossibilitat d'enviar la informació requerida.

Per això, vam recomanar a l'Ajuntament de Vilallonga i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, amb els previs tràmits legals oportuns, resolguen motivadament totes les al·legacions presentades i altres sol·licituds que puguen presentar els veïns afectats, i que faciliten en tot moment la major informació urbanística sobre el pla parcial del sector Pla de la Font i el projecte d'urbanització en què es preveu el desenvolupament d'un camp de golf.

Estem esperant rebre els informes de contestació a les nostres recomanacions.

D'altra banda, l'emplaçament d'una planta de tractament de residus sòlids a Villena també ha despertat el recel dels ciutadans. En la queixa núm. 050789 es manifestava la disconformitat amb la construcció i el procés d'autorització de la planta, ja que, segons el parer dels promotors de la queixa, s'han produït diverses irregularitats.

Per comprovar la veracitat i certesa d'estos fets, vam sol·licitar expressament a la Conselleria de Territori i Habitatge un informe jurídic i tècnic motivat en el qual es contestaren totes i cadascuna de les irregularitats observades per l'autor de la queixa, amb còpia dels documents acreditatius de què disposa la planta, amb les autoritzacions i els permisos necessaris per a la seua posada en funcionament.

Una vegada efectuada la corresponent investigació, vam recomanar a l'Ajuntament de Villena i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, no autoritzen i que impedisquen el funcionament de la Planta de Tractament i Eliminació de Residus Sòlids Urbans de Villena mentre no

hagen estat corregides o resoltes satisfactòriament totes les irregularitats i deficiències detectades i que han estat detallades en la nostra resolució, a saber:

- a) La planta de residus de Villena s'ha construït indegudament abans de l'aprovació del Pla zonal de residus de la zona XIII i que ha condicionat i limitat l'elaboració d'este;
- b) La planta construïda a Villena no té suficient massa crítica de residus a menys de 25 quilòmetres de les poblacions confrontants, tal com estableix el PIR.
- c) Les dades de les distàncies establides en el punt 5.4 del Pla especial no s'ajusten a la realitat.
- d) Les distàncies no es mesuren en quilòmetres, com resulta obligat, sinó en minuts.
- e) Les condicions imposades sobre els accessos a la planta no s'han complit.
- f) No hi ha constància en el Registre de la Propietat de Villena que existisca propietat de cap finca registral de VAERSA.
- g) La planta de residus de Villena no disposa de la preceptiva declaració d'interés comunitari ni de l'obligada llicència d'activitats qualificades. Quant a la llicència d'obres, l'Ajuntament de Villena no ens ha informat res sobre això.

En el moment de redactar este informe, estem esperant rebre l'oportuna contestació a la nostra recomanació.

L'emplaçament d'una subestació elèctrica al barri de Patraix de València va motivar l'obertura d'una investigació d'ofici sota el núm. 050850, a la qual es van acumular les nombroses queixes presentades posteriorment pels veïns del barri afectat.

Com ja hem dit en l'apartat corresponent a les queixes d'ofici, vam tenir coneixement de la preocupació manifestada per l'associació de veïns de Gaspar Aguilar de València davant les obres d'ampliació de la subestació elèctrica “de més de 45.000 volts que està instal·lant Iberdrola a l'avinguda Gaspar Aguilar, núm. 67 i que està situada a 90 metres del Col·legi Oller”, al barri de Patraix de València..

Segons sembla, “la Federació de veïns està fent tot el possible perquè l'Ajuntament ens explique què està fent en la central elèctrica. Volem la màxima seguretat i que ens diguen què és el que posaran ací”.

Els veïns del barri temen que la instal·lació elèctrica de Gaspar Aguilar esdevinga una amenaça per a la seua salut.

Per això, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de València, a la Conselleria d'Infraestructures i Transport, a la Conselleria de Territori i Habitatge, i a la Delegació del Govern a la Comunitat Valenciana, i a hores d'ara estem en fase d'estudi dels informes rebuts a fi de dictar la resolució corresponent.

Pel que fa a la legalització d'urbanitzacions construïdes en sòl no urbanitzable, hem seleccionat com a més representatives les queixes núm. 042041 i la núm. 051226.

En el primer expedient, els veïns al·legaven que en els polígons 12 i 13 del terme de Montserrat, en sòl no urbanitzable, existixen nombrosos habitatges disseminats que conformen nuclis de població consolidats. L'associació de veïns havia dirigit diversos escrits a l'Ajuntament per a sol·licitar este reconeixement, que consideren que donaria lloc a la normalització jurídica d'estos habitatges. Assenyalen que en altres nuclis similars l'Ajuntament va reconèixer esta situació i va promoure la reforma del planejament per a reclassificar els sòls com a urbans o urbanitzables.

Una vegada conclosa la nostra investigació, vam recomanar a l'Ajuntament de Montserrat, el qual havia acceptat la nostra recomanació, que iniciara l'expedient a què es referix la disposició transitòria quarta de la Llei del sòl no urbanitzable amb l'objecte d'establir una clara delimitació i regularització jurídica de l'àrea de referència, i que duiguera a terme les classificacions urbanístiques i mesures de minimització de l'impacte territorial que escaigueren en el marc del procés d'aprovació del planejament general en curs.

En la queixa núm. 051226, l'Associació per la Defensa de les Casetes (ADECA), en representació d'un nombre aproximat de 30 famílies afectades, ens referix que estan molt preocupats pel procés de restauració de la legalitat urbanística incoat per l'Ajuntament d'Ontinyent, ja que, segons el seu parer, durant molts anys l'Ajuntament ha consentit les construccions sense llicència en sòl no urbanitzable i les ordres de paralizació que s'han dictat recentment no afecten de la mateixa manera totes les edificacions en construcció —algunes obres s'han suspès i d'altres, sense saber les raons, no ho han estat—, ni tampoc s'han adoptat mesures contra les edificacions acabades fa menys de 4 anys.

La referida associació desitja entaular contactes amb l'Ajuntament per cercar una eixida consensuada i negociada que satisfaga els interessos dels veïns afectats sense desatendre l'interés general que ha de protegir i defensar l'Ajuntament.

D'acord amb este desig veïnal, vam recomanar a l'Ajuntament d'Ontinyent que, a fi de garantir el dret a la igualtat en l'aplicació de la normativa per a restaurar la legalitat urbanística a totes les obres en construcció i a les concloses en els últims quatre anys, sense cap excepció, entaulara i mantinguera permanentment amb els veïns afectats tots els contactes que calguen per a cercar possibles solucions dins la legalitat i poder arribar a un acord que respecte els seus interessos sense desatendre l'interés general que ha de protegir i defensar l'Ajuntament.

Estem esperant rebre contestació sobre l'acceptació o el rebuig de la nostra recomanació.

Finalment, farem esment del fort rebuig social que va generar el projecte de construcció d'un establiment penitenciari al municipi castellanenc d'Albocàsser, i que va donar lloc a la queixa núm. 040014 (Informe anual 2004, pàg. 181), en la qual vam dirigir la

següent recomanació a l'Ajuntament d'Albocàsser i a la Conselleria de Territori i Habitatge:

“Que, al més aviat possible, promoguen, decididament i coordinadament, la constitució d'un grup de treball en el qual també es puguen integrar representants del Ministeri d'Interior, la Societat d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, els ajuntaments afectats que han manifestat la seua oposició i les associacions ciutadanes interessades, a fi d'incrementar l'intercanvi d'informació i tractar d'assolir una solució consensuada sobre la ubicació de l'establiment penitenciari que puga satisfer tots els interessos públics, generals i locals, concurrents”.

La Conselleria de Territori no va acceptar la nostra recomanació i ens va exposar els motius jurídics que, segons el seu parer, ho impedién.

L'Ajuntament d'Albocàsser, llevat d'error o omissió per la nostra banda, no ens va remetre cap escrit en què contestara si acceptava o rebutjava la resolució, de manera que vam decidir donar compte a les Corts Valencianes de l'actitud hostil manifestada per l'Ajuntament.

1.1.2. Sobre l'exercici de la potestat de planejament

Ens trobem davant una potestat de marcat caràcter discrecional amb la qual l'Administració configura el model territorial que servirà de marc a la vida dels administrats i en l'exercici del qual ha de respectar-se i garantir-se la participació ciutadana.

Esta activitat discrecional ha de desenvolupar-se d'acord amb els principis generals del dret que, en informar tot l'ordenament jurídic, i, per tant també la norma habilitant que atribueix la potestat discrecional, imposen que l'actuació dels poders autonòmics i locals s'ajusten a les exigències d'estos principis, atés que l'Administració no solament està sotmesa a la llei sinó també al dret, d'acord amb el tenor de l'article 103 de la Constitució, de manera que esta activitat discrecional de l'Administració ha d'estar suficientment justificada i dirigida a la satisfacció de l'interés general.

La discrecionalitat no exclou, de cap manera, el nostre control per a contrastar i verificar el seu ajustament a estos principis.

Ja ho hem anticipat, des d'esta institució recomanem incansablement a l'Administració autonòmica i als ajuntaments la necessitat que els plans urbanístics siguen elaborats i aprovats de manera que compten amb la major participació ciutadana, i que tracten de consensuar solucions amb els veïns afectats pels grans projectes urbanístics i garantisquen la seua col·laboració en l'execució dels plans.

La nostra experiència en la tramitació d'este tipus de queixes ens confirma que la informació i la transparència administrativa resulta crucial per al bon desenvolupament urbanístic de les ciutats, els veïns de les quals se senten moltes vegades ignorats per les

autoritats públiques que prenen decisions sense comptar amb les seues opinions, observacions i suggeriments.

En este context, són moltes les dificultats que existixen per a desenvolupar els projectes urbanístics traçats a esquena dels ciutadans i amb l'oposició dels veïns.

Esta oposició l'hem constatat, per exemple, en la queixa núm. 051214, en la qual els veïns afectats manifesten el seu rebuig i disconformitat amb l'acord plenari de data 26 d'abril de 2005 pel qual s'aprova provisionalment el document d'homologació, el Pla parcial del sector Rabassa, el Programa d'actuació integrada (PAI) i l'adjudicació (provisional) d'este a una mercantil, sobre la base, entre molts d'altres, dels motius següents:

- a) Incompliment de les directives comunitàries i la legislació estatal sobre contractació pública, en aprovar provisionalment l'adjudicació del PAI a una determinada empresa sense respectar el procediment marcat per la Llei de contractes de les administracions públiques i, tenint en compte l'envergadura i la transcendència econòmica del projecte urbanístic —la quantia de les obres que s'han adjudicat—, sense haver-se publicat anunci en el BOE ni en el *Diario Oficial de las Comunidades Europeas* a fi de promoure la concurrència en l'oferta i la competitivitat entre empreses que permeta seleccionar la proposició més favorable per a l'interés públic;
- b) La necessitat de revisar prèviament el Pla general d'ordenació urbana, ja que el Pla parcial comprén un territori de més de 4,2 milions de m², el que significa més del 40% de tot el terme municipal d'Alacant, i per això, estem davant una transcendental decisió que afecta el model territorial i estructural de tot el municipi;
- c) La presència de les llacunes de Rabassa, dues de les quals estan classificades en el Pla general vigent com d'“especial protecció”, impediex la reclassificació de sòl no urbanitzable d'especial protecció en sòl urbanitzable;

Així mateix, els autors de la queixa exposen la seua preocupació davant la iniciativa desenvolupada per l'empresa provisionalment adjudicatària del PAI, consistent en l'obertura d'una oficina i l'emissió d'anuncis en premsa i ràdio, per arreplegar les sol·licituds presentades per tots aquells ciutadans interessats a adquirir algun habitatge de protecció oficial dels previstos en el Pla parcial. La preocupació es fonamenta en el fet que ens trobem davant un projecte urbanístic provisional que no ha estat definitivament aprovat, és a dir, pot modificar-se o no aprovar-se, de manera que els ciutadans poden veure les seues legítimes expectatives frustrades davant la publicitat enganyosa d'uns habitatges, el compromís de construcció dels quals no és definitiu.

En la investigació que estem efectuant, hem sol·licitat informe a l'Ajuntament d'Alacant, a les Conselleries de Territori i Habitatge, i d'Empresa, Universitat i Ciència (Direcció General de Consum), i a la Subdelegació del Govern a Alacant (Confederació Hidrogràfica del Xúquer), i els hem plantejat les qüestions següents relacionades amb el seu respectiu àmbit competencial:

- a) Informe detallat sobre les imperioses raons d'interés públic que justifiquen la legalitat, l'oportunitat i la conveniència d'aprovar el Pla parcial i adjudicar el Programa d'actuació integrada al marge del Pla general d'ordenació urbana i sense revisar-lo.
- b) Còpia de la documentació presentada davant la Conselleria de Territori i Habitatge, a l'efecte de concert previ, del nou model territorial municipal que es proposa (article 13.5 Llei 4/2004, 30 de juny, ordenació del territori i protecció del paisatge): “Qualsevol proposta de modificació del planejament que comporte una alteració de les directrius definitòries de l'estratègia d'evolució urbana i d'ocupació del territori establida en els plans generals municipals requerirà, per a la seua aprovació, la presentació davant la conselleria competent en matèria d'ordenació del territori i urbanisme, a l'efecte de concert previ, el nou model territorial municipal que hom proposa, d'acord amb el seu context supramunicipal, i així s'inicia el procediment de revisió del pla.”
- c) Informe sobre els motius tècnics i ambientals que impedeixen declarar les llacunes de Rabassa paratge natural municipal, a l'empara dels termes imperatius de l'article 9.1 de la Llei 11/1994, de 27 de desembre, d'espais naturals protegits. “Constituiran paratges naturals municipals les zones compreses en un o diversos termes municipals que presenten especials valors naturals d'interés local que requereixen la seua protecció, conservació i millora i que siguen declarades com a tals a instàncies de les entitats locals”.
- d) Informe sobre la impossibilitat de reclassificar, com a sòl urbanitzable, sòls no urbanitzables d'especial protecció (dues de les llacunes de Rabassa), establida en l'article 83.2, a), del Decret 201/1998, de 15 de desembre, Reglament de planejament de la Comunitat Valenciana.
- e) Informe sobre les raons d'interés públic que desaconsellen incrementar la publicitat de les obres projectades en el Pla parcial Rabassa, i detallades en l'avantprojecte d'urbanització, mitjançant anuncis en el BOE i en el *Diario Oficial de las Comunidades Europeas*, a fi de promoure al màxim possible la concurrència en l'oferta i la competitivitat de preus, temps i qualitats entre distintes i nombroses empreses que permeta i assegure la selecció de la proposició més favorable i beneficiosa per a l'interés públic.
- f) Memòria justificativa del Pla parcial (article 27.1 LRAU).
- g) Document d'homologació modificatiu.
- h) Cèdula d'urbanització (article 31.2 LRAU)
- i) Còpia de l'estudi d'impacte ambiental [article 28.1, d), LRAU] o de l'estudi per a l'avaluació ambiental estratègica (article 97.2 Llei 4/2004, de 30 de juny, ordenació del territori i protecció del paisatge): “Els plans especials no previstos en el planejament, les modificacions de planejament general i els plans parcials de millora que comporten classificacions de sòl no urbanitzable en urbanitzable haurien de fonamentar la seua adequació o millora de les determinacions de l'ordenació territorial i urbanística i

incorporar un estudi per a l'avaluació ambiental estratègica que incloga la justificació d'esta adequació”.

La disposició transitòria segona de la Llei 4/2004, de 30 de juny, d'ordenació del territori i protecció del paisatge, estableix que “els estudis d'impacte ambiental dels instruments d'ordenació territorial i urbanística, a més dels continguts requerits per la legislació d'impacte ambiental, haurien d'incloure l'anàlisi i la integració de les polítiques territorials en la proposta de planificació, i avaluar els efectes d'una actuació concreta sobre el territori. En concret, han d'incloure els continguts següents:

- a) Definició d'objectius, que seran tots els expressats en esta llei, a més dels de l'estratègia territorial de la Comunitat Valenciana o d'altres més detallats si escau.
- b) Descripció dels impactes directes que volen produir sobre el territori o la societat a través de l'actuació de què es tracte. Caldrà expressar la seua magnitud quantitativa i qualitativa, com a conseqüència de comparar els canvis previsibles en la situació futura si l'actuació es portara a terme, respecte del que seria previsible si no es realitzara.
- c) Descripció dels impactes indirectes o no voluntaris que pot produir l'actuació de què es tracte sobre la societat i el territori. Caldrà desenvolupar-la conformement a com s'ha indicat en l'apartat anterior. Esta descripció exigirà la valoració d'estos impactes indirectes com a positius o negatius.
- d) La descripció dels impactes directes o indirectes s'haurà de referir als efectes socioeconòmics i als efectes urbanístics territorials.
- e) Mesures correctores o compensatòries d'estos impactes.

Als efectes establits en esta disposició, es consideraran:

- a) Efectes socioeconòmics: les afeccions a l'ocupació, la inversió, la renda, el valor del sòl i de les edificacions, les variacions sobre la població resident, el seu nivell de formació, salut, seguretat i qualitat de vida en general, com també qualsevol altre aspecte d'esta índole que siga rellevant.
- b) Efectes urbanístics territorials: els que afecten la classificació i qualificació urbanística del sòl, l'accessibilitat i la mobilitat, l'equilibri territorial, la segregació espacial dels assentaments, la renovació urbana i d'altres anàlegs que resulten pertinents.

Els estudis d'impacte ambiental inclouran estudis de paisatge, d'acord amb el que estableix l'article 32.1 d'esta Llei”.

- j) Còpia de l'informe favorable de la Confederació Hidrogràfica sobre l'existència de recursos hídrics suficients per a satisfer les demandes requerides per este macroprojecte urbanístic (article 25.4 RDL 1/2001, 20 de juliol, Llei d'aigües, modificat recentment

per la disposició final 1.3 de la Llei 11/2005, de 22 juny, de modificació del Pla hidrològic nacional, i en vigor des del 23 de juny de 2005):

“Les confederacions hidrogràfiques hauran d’emetre un informe previ, dins el termini i en els supòsits que reglamentàriament es determinen, sobre els actes i plans que les comunitats autònomes hagen d’aprovar en l’exercici de les seues competències, entre d’altres, en matèria de medi ambient, ordenació del territori i urbanisme, espais naturals, pesca, boscos, regadius i obres públiques d’interés regional, sempre que estos actes i plans afecten el règim i l’aprofitament de les aigües continentals o els usos permesos en terrenys de domini públic hidràulic i en les seues zones de servitud i policia, tenint en compte a este efecte el que hi ha previst en la planificació hidràulica i en les planificacions sectorials aprovades pel Govern.

Quan els actes o plans de les comunitats autònomes o de les entitats locals comporten noves demandes de recursos hídrics, l’informe de la Confederació hidrogràfica s’haurà de pronunciar expressament sobre l’existència o la inexistència de recursos suficients per a satisfer estes demandes.

L’informe s’entendrà desfavorable si no s’emet dins el termini establert a este efecte.

El que hi ha disposat en este apartat serà també d’aplicació als actes i les ordenances que aproven les entitats locals en l’àmbit de les seues competències, llevat que es tracte d’actes dictats en aplicació d’instruments de planejament que hagen estat objecte del corresponent informe previ de la Confederació hidrogràfica”.

k) Descripció de les visites d’inspecció girades pels tècnics de consum al local obert al públic per l’empresa provisionalment adjudicatària del PAI per a arreplegar sol·licituds d’habitatges de protecció oficial, amb indicació de les actuacions realitzades i procediments sancionadors incoats en garantia de la legislació protectora dels legítims drets dels consumidors i usuaris.

Actualment, estem esperant rebre l’informe requerit a la Conselleria de Territori i Habitatge i a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer per dictar la corresponent resolució.

D’altra banda, en la queixa núm. 050085, van ser molts els veïns que manifestaven la seua oposició al Pla de reforma interior del sector 2 d’Alcoi, ja que no hi estaven d’acord com a propietaris dels habitatges afectats, no havien rebut informació suficient per part de l’Ajuntament.

Entre altres motius de disconformitat, ens exposaven, en essència, els tres següents:

“a) es preveu la construcció de 3 jardins interiors l’execució dels quals comportarà l’enderrocament de molts edificis —24— recentment rehabilitats i habitats;

b) quant a la construcció d’habitatges a la zona de la Riba, diversos tècnics consideren que els terrenys són inestables i que existix perill de lliscament cap al fons del barranc; a més, l’altura dels edificis es considera excessiva;

c) es preveu l'obertura de dos nous carrers que comportarà derrocar un mínim de 7 edificis també rehabilitats i habitats”.

Una vegada culminada la investigació, vam dirigir una resolució a l'Ajuntament en la qual vam recomanar que no aprovara el Pla de reforma interior del sector 2 del nucli antic fins que les observacions efectuades i les deficiències detectades en esta resolució siguen corregides i resoltes degudament:

a) Exposició a informació pública dels documents preceptius que no ho han estat — estudi sobre la població afectada i catàleg de béns—, i de la nova memòria justificativa pel que fa, d'una banda, a l'anàlisi ponderada de les diferents alternatives i la justificació de la solució adoptada, i d'una altra banda, a les diferències de tractament respecte del consentiment dels propietaris afectats i les distintes formes de gestió —directa o indirecta— previstes en les fitxes de planejament i gestió de les 6 unitats d'execució del sector 2. I tot això, perquè els ciutadans afectats puguen presentar al·legacions i evitar la seua indefensió.

b) Obtenció, amb caràcter previ a l'aprovació municipal, de la cèdula d'urbanització, l'informe de la Confederació hidrogràfica i l'estudi geològic del terreny afectat.

Així mateix, vam recomanar a l'Ajuntament d'Alcoi que, considerant la importància que té la legitimació democràtica efectiva dels plans i instruments de gestió urbanística, examine, estudeie i valore, amb suficient sensibilitat democràtica, les al·legacions i propostes ciutadanes que s'hagen presentat i es presenten sobre el Pla de reforma interior del sector 2 del nucli antic, i les resolga motivadament.

L'Ajuntament d'Alcoi ha acceptat les nostres recomanacions, per la qual cosa hem tancat l'expedient de queixa.

També un nombre important de veïns ens van presentar la queixa núm. 050938 i ens manifestaven la seua disconformitat amb el Pla especial de vinculació a règim de protecció pública i l'actual projecte de construcció en el solar de l'antiga fàbrica Cartonajes Suñer d'Alzira pels motius següents:

a) No s'ha consultat els veïns implicats en el projecte.

b) El projecte trenca amb l'actual perfil de construcció dels voltants consistents en zona residencial d'habitatges unifamiliars.

c) L'altura dels edificis de l'actual projecte provocarà una pantalla que actuarà com a barrera visual i paisatgística. Tant la projecció solar com l'entrada de vent de llevant es veurà fortament minvada i produirà un augment considerable de les temperatures en tot el barri.

d) L'alta concentració d'habitatges en l'actual barri residencial provocarà un augment considerable de sorolls i impedirà el descans i empitjorarà així la qualitat de vida dels

veïns per problemes de trànsit, aparcament, etc. Així mateix, no es coneix encara l'impacte social que estes construccions poden tenir.

Com a mesures alternatives, els veïns efectuen les propostes següents:

1. Construir en este solar cases unifamiliars adequades al tipus de construcció existent al barri Ana Sanchis, com també en els barris adjacents: Montanyeta, Alquenencia, Nova Alzira, etc.
2. L'Ajuntament té altres solars edificables com, per exemple, el de la zona de Tulell, que podria permutar al constructor en canvi d'edificar habitatges unifamiliars.
3. Altres alternatives possibles serien la construcció en este solar de l'auditori municipal, l'institut, el poliesportiu o qualsevol altra infraestructura o dotació combinada amb cases unifamiliars, projectades a la zona de Tulell.

Una vegada examinada la documentació remesa per l'Ajuntament d'Alzira, li vam recomanar que, en relació amb el Pla especial de vinculació a règim de protecció pública, es pronunciara expressament sobre les propostes efectuades pels veïns afectats referides a l'existència d'altres solars edificables a la zona de Tulell, i a la possibilitat d'altres alternatives, com la construcció d'un auditori, institut, poliesportiu o qualsevol altra infraestructura o dotació combinada amb cases unifamiliars, i que, si escau, expressara expressament els motius o les raons que impedisquen acollir totalment o parcialment estes propostes veïnals.

En l'actualitat, estem en l'espera de rebre la contestació de l'Ajuntament d'Alzira sobre l'acceptació o el rebuig de la nostra recomanació.

Pel que fa a la queixa de l'any passat que es trobava en tramitació, la núm. 041072 (Informe anual 2004, pàg. 182), en què els veïns afectats per l'aprovació del Pla parcial del sector D-5 de les normes subsidiàries del Verger (Alacant) ni tan sols havien rebut una contestació al recurs d'alçada presentat davant la Conselleria de Territori i Habitatge, el qual, entre altres motius, es basava en el rebuig sense fonament de les al·legacions presentades pels interessats en el tràmit d'informació pública del Pla parcial.

Vam recomanar a l'Ajuntament del Verger i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, dins el seu respectiu àmbit competencial, acordaren la paralització del desenvolupament del Programa d'actuació integrada del subsector D-5 i impediren qualsevol actuació material que efectue l'urbanitzador sobre els terrenys afectats pel Pla parcial sector D-5 fins que les deficiències advertides en l'acord aprovatori d'este siguen resoltes per l'Ajuntament, i després supervisades per la Conselleria, com a requisits essencials per a la seua posterior publicació i aplicació de les determinacions i previsions del referit pla parcial.

A la vista de les contestacions rebudes per ambdues administracions públiques, vam resoldre el tancament de la present queixa, i donem compte a les Corts Valencianes de la no-acceptació de la nostra recomanació pels motius expressats en el seu informe, en

el qual, d'altra banda, no consta que s'haja resolt la deficiència consistent en la sol·licitud d'autorització prèvia a l'entitat de sanejament de la Comunitat Valenciana per a la connexió a l'Estació Depuradora d'Aigües Residuals.

1.1.3. Patrimoni històric, artístic i cultural

Un any més insistim sobre la importància de protegir el patrimoni cultural valencià com una dels principals senyes d'identitat del nostre poble i el testimoniatge de la seua contribució a la cultura universal. Els béns que l'integren constituïxen un llegat patrimonial de valor inapreciable, la conservació i l'enriquiment del qual correspon a tots els valencians i especialment a les institucions i els poders públics que el representen.

Els poders públics autonòmics i locals han d'intervenir decididament i coordinadament per a salvaguardar la seua integritat en totes aquelles accions o omissions que puguen posar en perill els béns que revestixen un interès històric artístic, i complir amb els clars mandats de la nostra Llei 4/1998, d'11 de juny, reguladora del patrimoni cultural valencià.

En l'any 2005 hem dictat un total de deu resolucions sobre protecció del patrimoni cultural valencià. Sense perjudici de poder consultar-les en la seua totalitat en la pàgina web de la institució, donarem compte ací de les principals resolucions que hem emés enguany, en concret, sobre el lamentable estat d'abandó i perill en el qual es troba la torre Sarrió (bé d'interès cultural situat a Alacant), la declaració de determinats nuclis de població de Cabanes (Castelló) com a béns de rellevància local, la conservació i restauració dels edificis de la colònia d'estiu del parc natural de la Font Roja a Alcoi, i finalment, la protecció del jaciment arqueològic romà de l'Ènova (València).

Comencem per la queixa núm. 050592, en què el president de l'associació de veïns La Condomina d'Alacant es dirigix novament a esta institució per tornar a denunciar el lamentable estat d'abandó i perill en què es troba la torre Sarrió, ja que, segons ens relata, la porta d'entrada ha estat manipulada i qualsevol persona —els xiquets solen jugar a futbol als voltants de la torre— pot accedir a l'interior, i s'hi ha comprovat que hi ha bigues trencades, sostres en mal estat, enderrocs i escombraries; també es demana la neteja de la façana de l'immoble que es troba plena de grafitis.

Volem recordar que esta situació ja va ser objecte d'investigació en el nostre anterior expedient de queixa núm. 040752, en la qual emetérem una resolució amb data 8 d'octubre de 2004 en què recomanàvem a l'Ajuntament que “de manera urgent, impulse les labors de custòdia i manteniment del bé d'interès cultural, com també la rehabilitació de la construcció, tal com aconsellen els tècnics municipals.”

En contestació a la nostra recomanació, l'Ajuntament ens va dir que “s'està redactant el Projecte de rehabilitació i restauració de la torre-casa Sarrió, com també s'ha previst en els pressupostos 2005”.

No obstant això, el 13 d'abril de 2005, l'autor de la queixa ens significa que les obres de rehabilitació i restauració no solament no s'han iniciat, sinó que l'immoble es troba en pitjor estat que el que tenia fa mesos.

Així les coses, hem tornat a emetre la següent recomanació a l'Ajuntament d'Alacant, pendent de contestació: “que accelere al màxim el procediment de redacció, aprovació, adjudicació i execució del projecte de restauració i rehabilitació de la torre Sarrió, per a iniciar, amb urgència, els treballs de consolidació, sanejament, neteja i arranament dels desperfectes causats al referit bé d'interés cultural”.

En la queixa núm. 050620, l'associació de veïns Defensors del Poblat del Borseral i de l'associació de veïns de la Ribera ens denunciaven que havien sol·licitat sense èxit a l'Ajuntament de Cabanes la iniciació d'un expedient per a declarar els nuclis de població anomenats el Borseral, Mortorum, el Polido i el Rench, com a béns de rellevància local.

Una vegada finalitzada la nostra investigació, vam dictar una resolució amb les següents recomanacions pendents de contestació:

- A l'Ajuntament de Cabanes: que reitere i insistisca en la sol·licitud d'informe dirigida a la Conselleria de Cultura i, mentrestant, que s'abstinga d'aprovar el programa d'actuació integrada de l'entorn del centre d'oci Mundo Ilusión per a protegir la integritat dels nuclis de població la declaració dels quals com a bé de rellevància local està tramitant-se en l'actualitat.

- A la Conselleria de Cultura, Educació i Esport: que, al més aviat possible, emeta l'informe sol·licitat per l'Ajuntament de Cabanes sobre la declaració dels nuclis de població com a béns de rellevància local i, si escau, promoga l'aprovació dels corresponents catàlegs per a garantir l'adequada protecció i preservació d'estos béns immobles.

D'altra banda, l'associació Colla Ecologista la Carrasca-Ecologistes en Acció va presentar la queixa núm. 051264 i manifestava que havien sol·licitat reiteradament a l'Ajuntament d'Alcoi, sense èxit fins a hores d'ara, que adoptara les necessàries mesures de consolidació i conservació dels edificis de la colònia d'estiu de la Font Roja, ja que el seu valor històric, etnològic i cultural està reconegut pel Pla rector d'ús i gestió (PRUG) i pel Pla d'ordenació dels recursos naturals (PORN) del parc natural Carrascar de la Font Roja.

En l'actualitat, estem pendents de rebre la contestació de l'Ajuntament d'Alcoi a la nostra recomanació que, al més aviat possible, promoga i adopte totes aquelles mesures que siguen necessàries per a conservar i rehabilitar els edificis de la colònia d'estiu de la Font Roja, els quals són considerats pel Pla rector d'ús i gestió del parc natural com a dignes de protecció per formar part del patrimoni cultural, i tot això, a fi d'evitar la seua progressiva deterioració, pèrdua o destrucció.

Per concloure este epígraf, donarem compte de la queixa núm. 041178, que no vam seleccionar per a incloure-la en *l'Informe anual de 2004*, però que, per la importància sobrevinguda que ha adquirit, convé que detallem la nostra actuació.

El president de la Plataforma per a la Defensa de la Vila Romana de l'Ènova va presentar la queixa per plantejar la necessitat i conveniència que el jaciment arqueològic romà aparegut en la localitat fóra declarat bé d'interés cultural (BIC).

Una vegada efectuats els nostres esbrinaments, vam recomanar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que, al més aviat possible, iniciara i tramitara amb agilitat el procediment per a declarar al jaciment arqueològic romà de l'Ènova com a bé d'interés cultural (BIC), i que aplicara immediatament al bé afectat el règim de protecció previst per als béns ja declarats.

Vam examinar la contestació de la Conselleria i vam resoldre el tancament de la queixa, i donem compte de la no-acceptació de la nostra resolució a les Corts Valencianes, sobre la base dels raonaments següents:

La Conselleria de Cultura justifica la seua decisió de no incoar el procediment per a declarar bé d'interés cultural el jaciment arqueològic Els Alters de l'Ènova, sobre la base de les conclusions assolides en l'informe emés per la Unitat d'Inspecció de data 12 de juliol de 2004. Segons el parer de la Conselleria, "l'informe tècnic, en relació amb l'estat de conservació del jaciment i la seua valoració, es pronuncia i manifesta que l'ocupació tardoromana de l'espai com a camp de sitges i abocador i espai d'espoli de materials de construcció ha afectat de manera greu la vila romana, per la qual cosa, el seu estat de conservació és dolent i el valor arquitectònic reduït... Finalment, en l'informe tècnic es considera a més que les restes tenen la suficient entitat per a ser conservades *in situ* encara que no s'estima que arriben a la monumentalitat i singularitat per a atorgar-los el reconeixement de bé d'interés cultural".

Esta institució considera, i ho diem amb tots els respectes, que la conclusió que el jaciment no arriba a la monumentalitat i singularitat suficient per a ser reconegut com a bé d'interés cultural, no podria derivar-se del que s'ha afirmat en un únic informe, l'emés per la Unitat d'Inspecció de data 12 de juliol de 2004, sinó que, en este cas, entenem que haguera estat necessari, oportú i aconsellable decidir la iniciació i instrucció del procediment de declaració d'interés cultural del jaciment i haver tingut ocasió de conèixer els informes —almenys 2 favorables— que hagueren emés les institucions consultives a què es referix l'article 7 de la Llei 4/1998, d'11 de juny, patrimoni cultural valencià: "Són institucions consultives de l'Administració de la Generalitat en matèria de patrimoni cultural el Consell Valencià de Cultura, la Real Acadèmia de Belles Arts de San Carlos, les Universitats de la Comunitat Valenciana, el Consell Assessor d'Arxius, el Consell de Biblioteques, el Consell Assessor d'Arqueologia i Paleontologia i quantes unes altres siguen creades o reconegudes pel Govern valencià, sense perjudici de l'assessorament que pugua recaptar-se d'altres organismes professionals i entitats culturals".

1.2. Gestió urbanística

L'execució de les determinacions contingudes en els plans urbanístics segueix concentrant les principals queixes formulades pels propietaris nacionals i estrangers en matèria urbanística:

- Valoració de les propietats per l'urbanitzador i ajornament de les quotes d'urbanització:

La valoració del sòl i les construccions existents abans de l'aprovació del Programa d'actuació integrada sol ser un focus important de conflictes; l'urbanitzador valora insuficientment el preu del sòl i de les construccions existents, de tal manera que, si el propietari opta per pagar-li en terrenys, en tenir estos escàs valor, ha de cedir-ne una bona proporció d'estos, o bé, si no té suficient terreny o diners per a pagar les quotes d'urbanització, optar per l'expropiació, i se li abona una indemnització molt allunyada dels valors de mercat.

- Les quotes d'urbanització:

Els propietaris entenen injust que l'urbanitzador, per a optar a l'adjudicació d'un programa d'actuació integrada, n'hi ha prou que indique una xifra aproximada dels costos de la urbanització, els quals podran ser modificats després, una vegada adjudicat el Programa, sense cap limitació quantitativa, i poden incloure entre les càrregues d'urbanització qualsevol altre compromís lliurement adquirit amb l'Ajuntament, a costa de la butxaca dels propietaris, i exigir el pagament anticipat de les quotes d'urbanització fins a amb 6 mesos d'antelació a la realització de la inversió.

- Criteris de distinció entre sòl urbà consolidat i no consolidat:

En no existir uns criteris de distinció entre ambdues classes de sòl, i davant la possibilitat d'exigir el compliment del deure de cedir sòl al propietari del sòl urbà no consolidat, els ajuntaments tendixen a incloure en unitats d'execució que cal desenvolupar mitjançant actuacions integrades no solament aquells terrenys classificats com a sòl urbà pel Pla general i que es troben parcialment urbanitzats, llevat d'algun element urbanístic que podria ser fàcilment implantat a través d'una actuació aïllada, sinó, fins i tot, també, solars.

- Substitució de l'avís per una notificació administrativa al titular cadastral:

L'experiència adquirida per esta institució en la tramitació de les queixes presentades pels ciutadans mostra que, la majoria de vegades en què no hi ha voluntat municipal que els propietaris s'assabenten de les actuacions urbanístiques proposades per una empresa per a evitar la seua oposició, els ciutadans afectats es troben indefensos i incapaços de reaccionar, sobretot, quan el programa ja s'ha adjudicat, ja que no han rebut cap notificació administrativa amb anterioritat.

- Aplicació de les disposicions de la Llei de contractes de les administracions públiques a l'adjudicació dels programes d'actuació integrada:

Quant a l'adjudicació dels programes d'actuació integrada, resultaria exigible que la legislació urbanística valenciana disposara l'aplicació de les prescripcions contingudes en la Llei de contractes de les administracions públiques —RDL 2/2000, de 16 de juny—, en qüestions com ara les referides a la capacitat i les prohibicions per a contractar amb l'Administració, els requisits de publicitat, l'existència de plecs de condicions o bases a les quals se subjecten les empreses, les disposicions del concurs amb criteris d'adjudicació objectius i ponderats per ordre d'importància, les limitacions quantitatives existents entorn de la modificació posterior de les condicions de l'adjudicació —entre estes, les quotes d'urbanització— i les garanties i penalitats que cal imposar a l'urbanitzador en cas d'incompliment de les seues obligacions.

1.2.1. Sobre l'exercici de la potestat de gestió urbanística

Un total de vint resolucions hem dictat en l'any 2005 en relació amb les complicades operacions que es realitzen en l'execució i el desenvolupament de les determinacions fixades pels plans urbanístics, i entre estes destaquen les que versen sobre les següents qüestions: l'adjudicació d'un programa d'actuació integrada (PAI) a una empresa en detriment de l'oferta presentada per una agrupació d'interés urbanístic; l'aprovació d'un PAI sense complir determinades exigències legals; desenvolupament de sòl urbà consolidat a través d'actuacions integrades; retard en l'aprovació d'un projecte de reparcel·lació i la contestació a les al·legacions presentades durant el període d'informació pública d'un PAI i, finalment, la inclusió de solars dins l'àmbit d'aplicació d'un PAI.

Els propietaris integrants d'una agrupació d'interés urbanístic d'IBI (Alacant), ens van presentar la queixa núm. 050158 i manifestaven que havien interposat un recurs de reposició contra un acord adoptat per l'Ajuntament Ple en què sol·licitaven l'anul·lació de l'adjudicació efectuada a la mercantil seleccionada i l'elecció de l'agrupació d'interés urbanístic.

Després d'analitzar en profunditat la prolixa documentació que ens va remetre l'Ajuntament d'Ibi, li vam recomanar que, davant les observacions efectuades i deficiències detectades en la nostra resolució, es reconsiderara la conveniència de revisar d'ofici, a l'empara del que disposen els articles 102 i següents de la Llei 30/1992, l'acord plenari de 8 de novembre de 2004, i que valorara novament la possibilitat d'adjudicar el Programa d'actuació integrada a l'agrupació d'interés urbanístic que representa el 70,38% dels propietaris, llevat d'informe municipal tècnic i jurídic en contra.

Així mateix, li vam recomanar que, tenint en compte les rotundes conclusions a què ha arribat l'enginyer tècnic d'obres públiques en el seu informe —impossibilitat de determinar l'àmbit d'actuació més idoni; cap de les alternatives tècniques respon a les necessitats bàsiques municipals de proveïment d'aigua potable i de sanejament, ni complixen amb les qualitats exigides per les normes d'implantació de serveis urbanístics—, acorde la suspensió de l'execució del Programa mentre estes deficiències

no hagen estat degudament resoltes i la seua comprovació haja estat acreditada mitjançant informe tècnic municipal.

L'Ajuntament d'Ibi ens va remetre un informe motivat en el qual explicava les raons per les quals no acceptava les nostres recomanacions, per la qual cosa vam decidir tancar l'expedient i donar compte a les Corts Valencianes d'esta falta d'acceptació.

D'altra banda, l'associació de veïns Pla de Novelda va formular la queixa núm. 050705 i va manifestar que havien presentat diverses al·legacions en la informació pública del Pla parcial del sector Salinetas i del document d'homologació modificatiu juntament amb el programa d'actuació integrada, estudi d'impacte ambiental i avantprojecte d'urbanització, i fins a hores d'ara no havien rebut cap tipus de contestació.

Entre molts altres motius d'oposició que al·legaven, vam esmentar els següents: a) la necessitat de revisar prèviament el Pla general d'ordenació urbana, ja que la construcció d'un polígon industrial de 1,5 milions de m² implica una decisió transcendental que afecta el model territorial i estructural del municipi; b) hi ha altres zones més adequades per a la implantació de l'esmentat polígon, com ara a zona de Beties, a l'eixida de Novelda cap a Monòver; c) sorprén que es vulga construir el polígon en el Pla —zona fèrtil, dedicada al cultiu de raïm de taula, on tenen el seu habitatge més de 50 famílies— i es menyspreen altres zones com la Salinetas —on la terra és infèrtil, els habitatges són mínims i el nivell de consolidació d'indústries és elevat.

Una vegada concloses les nostres diligències d'investigació, vam estimar oportú recomanar a l'Ajuntament de Novelda que no aprovara el Pla parcial del sector Salinetas ni el programa d'actuació integrada fins que les observacions efectuades i deficiències detectades en esta resolució siguen corregides i resoltes degudament:

a) Elaborar i aprovar prèviament el pla general d'ordenació urbana de Novelda amb anterioritat a l'aprovació del Pla parcial de millora del sector Salinetas i del corresponent programa d'actuació integrada.

b) Examinar totes les alternatives tècnicament viables i justificació de la solució adoptada quant al concret emplaçament del polígon industrial, i examinar motivadament i detalladament altres llocs proposats pels veïns afectats com ara la zona de Beties i la zona de Salinetas.

c) Elaborar un estudi per a l'avaluació ambiental estratègica (article 97.2 Llei 4/2004, de 30 de juny, ordenació del territori i protecció del paisatge), en el qual siguen examinats i avaluats amb el grau de detall i rigor exigits, tant els efectes socioeconòmics (afeccions a l'ocupació, a la inversió, a la renda, al valor del sòl i de les edificacions, a les variacions sobre la població resident, al seu nivell de formació, salut, seguretat i qualitat de vida en general) com els urbanístics territorials (l'accessibilitat, mobilitat, equilibri territorial, la segregació espacial dels assentaments i la renovació urbana), i que es redacte i s'aprove un estudi de paisatge.

d) Acreditar l'existència de recursos hídrics suficients; informe vinculant de la Confederació Hidrogràfica (article 25.4 RDL 1/2001, 20 de juliol, Llei d'aigües,

modificat recentment per la disposició final 1.3 de la Llei 11/2005, de 22 juny, de modificació del Pla hidrològic nacional, i en vigor des del 23 de juny de 2005).

e) Redactar un estudi d'inundabilitat de la zona, que haurà de ser aprovat per la Conselleria de Territori i Habitatge, previ informe vinculant de la Confederació Hidrogràfica (articles 19, 22 i 23 del PATRICOVA), tenint en compte que “el sòl no urbanitzable afectat per risc d'inundació no podrà ser objecte de reclassificació com a sòl urbà o urbanitzable”.

f) Aplicar la normativa sobre contractes de les administracions públiques a l'adjudicació del programa d'actuació integrada.

En el moment de redactar el present informe, estem esperant resoldre l'expedient de queixa davant la contestació remesa per l'Ajuntament.

Quant a la problemàtica consistent a desenvolupar sòl urbà consolidat a través d'actuacions integrades, en la queixa núm. 050958, l'associació de veïns Viles de les Arenes de València ens manifestava la seua disconformitat amb l'aprovació provisional del Pla de reforma interior de millora (piscina olímpica), ja que, segons ens deia, es té previst actuar sobre sòl urbà consolidat a través d'actuacions integrades, com si fóra sòl urbanitzable, per la qual cosa els veïns sol·licitaven que les obres que afecten el sòl urbà consolidat es desenvolupen mitjançant actuacions aïllades i es financen a través de contribucions especials.

A fi de contrastar les al·legacions formulades per l'autor de la queixa, vam requerir a l'Ajuntament de València i a la Conselleria de Territori i Habitatge de la Generalitat Valenciana que ens remeteren un informe tècnic sobre els motius i les raons que justifiquen la conveniència i l'oportunitat de desenvolupar el sòl urbà consolidat existent en la zona a través d'actuacions integrades i no mitjançant actuacions aïllades.

Una vegada examinat este informe, vam considerar oportú recomanar a ambdues administracions públiques que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i efectuant una interpretació restrictiva del concepte d'obsolescència del solar i de la possibilitat de realitzar actuacions integrades en sòl urbà, es reconsideri la conveniència de gestionar el sòl urbà consolidat afectat pel pla de reforma interior mitjançant actuacions aïllades —si això fóra més oportú tècnicament per a executar les obres de reforma interior, millora o sanejament corresponents—, tenint en compte que els propietaris de sòl urbà consolidat no suporten deures de cessió d'aprofitament urbanístic.

En estos moments, estem esperant rebre en breu les preceptives contestacions sobre el rebuig o l'acceptació d'esta recomanació.

A continuació, volem donar compte de dos expedients de queixa pertanyents a l'any passat que no van ser inclosos en l'Informe anual 2004, ja que inicialment no plantejaven molta dificultat, però que han adquirit una importància sobrevinguda que justifica esta breu ressenya.

En la queixa núm. 041411, s'interessava la nostra intervenció a fi d'assolir l'aprovació del projecte de reparcel·lació per a l'obertura d'un tram del carrer del Mestre Pablo Lluna de la Unitat d'Execució núm. 43, Safareig, com també la contestació de les al·legacions presentades durant la informació pública del programa d'actuació integrada i la demolició de la tanca que taponava el carrer del Mestre Pablo Lluna i, segons sembla, l'Ajuntament de Lliria no ha accedit al que li ha estat sol·licitat.

Una vegada concloues les diligències d'investigació, vam recomanar a l'Ajuntament que impulsara el compliment dels tràmits legals per aprovar, al més aviat possible i amb el màxim consens dels propietaris afectats, el projecte de reparcel·lació de la Unitat d'Execució núm. 43, Safareig, tenint en compte la imprescriptibilitat de l'acció administrativa per a ordenar la demolició de les obres que afecten o ocupen els espais lliures d'edificació previstos pel Pla general d'ordenació urbana i que no es consoliden pel transcurs del termini de quatre anys des de la seua terminació.

L'Ajuntament de Lliria, llevat d'error o omissió per la nostra banda, no ens ha contestat sobre l'acceptació o el rebuig d'esta recomanació de data 22 de febrer de 2005, malgrat haver-la requerit novament els dies 13 d'abril i 29 de juny de 2005, de manera que hem resolt donar compte de l'actitud hostil manifestada per l'Ajuntament de Lliria a les Corts Valencianes.

Finalment, l'autor de la queixa núm. 042016 manifestava que havia presentat al·legacions durant el tràmit d'informació pública del Pla parcial de millora i projecte d'urbanització Benicàssim Golf, les quals no han estat acollides i considerades per l'Ajuntament de Benicàssim:

- a) El caràcter de sòl urbà consolidat dels bungalows;
- b) La impossibilitat d'incloure este tipus de sòl dins l'àmbit d'un programa d'actuació integrada;
- c) Patrimonialització de l'aprofitament a l'empara de la disposició transitòria cinquena del RDL 1/1992;
- d) Incompliment de l'article 183, b), del Decret 201/1998, de 15 de desembre, Reglament de planejament de la Comunitat Valenciana;
- e) Compensació en espècie, "substituint els habitatges/bungalows afectats per uns altres de la mateixa superfície i de qualitats similars en el projecte de reparcel·lació que es realitzarà al moment oportú, i assumint els costos d'urbanització que això comporta en concepte d'indemnització de danys i perjudicis per les molèsties que es causarien als meus representats per la falta de gaudi d'estos durant l'execució d'estes substitucions";
- f) Indemnització en metàl·lic, un total de 1.855.933,70 € pels 16 habitatges;
- g) La imputació de les despeses d'urbanització previstes en la inicial proposició jurídica econòmica ha estat modificada a l'alça de forma substancial, amb un increment de 73.400.905 de les antigues pessetes;

- h) Segueix sense detallar-se el percentatge de cessió per a fer efectiva la urbanització de cadascuna de les àrees de repartiment;
- i) Necessitat d'actualitzar el valor del sòl aportat pels propietaris, tenint en compte que este es va fixar en l'acord d'adjudicació provisional de data 18 de maig de 1999;
- j) Obligació de les administracions públiques de sufragar els costos de les obres de canalització de barrancs i connexions exteriors.

L'Ajuntament de Benicàssim ha acceptat la nostra recomanació que, al més aviat possible i amb l'emissió prèvia dels necessaris informes tècnics i jurídics en què específicament s'aborden totes les al·legacions detallades més amunt, resolga motivadament i detalladament totes i cadascuna de les al·legacions presentades per l'autor de la queixa durant el període d'exposició pública del Pla parcial de millora i Projecte d'urbanització Benicàssim Golf.

1.2.2 . Entitats urbanístiques de conservació

Ací ens referirem a l'actuació d'aquelles entitats de dret públic que, tot i que estan compostes per particulars, estan establides per a col·laborar amb una finalitat específicament urbanística, com és el de la gestió de conservació d'unes obres públiques. Estes entitats tenen com a finalitat la conservació i el manteniment de les obres d'urbanització, dotacions i instal·lacions dels serveis públics.

Com ve sent habitual en els nostres informes, des d'esta institució seguim recordant a les administracions urbanístiques que, fora dels supòsits de constitució obligatòria legalment establits, cap propietari està obligat en contra de la seua voluntat a formar part d'una entitat de conservació que poguera constituir-se.

Al llarg de l'any 2005 hem rebut algunes queixes formulades per veïns que duen sol·licitant a l'Ajuntament que preste els serveis públics essencials com ara el clavegueram, l'enllumenat públic, la neteja i la pavimentació viària, quan l'entitat urbanística de conservació, ja siga perquè s'ha dissolt, ja siga per anomalies o discrepàncies en el seu funcionament intern o per qualsevol altre motiu, no proporciona adequadament estos serveis. En estos supòsits, amb la nostra intervenció, vam tractar de cercar fórmules i acords dels veïns amb l'Ajuntament per a garantir el dret constitucional a un habitatge digne (article 47 de la Constitució).

D'entre totes les queixes que hem rebut, hem seleccionat la núm. 031154, que, encara que no la vam esmentar expressament en l'Informe anual 2004, ha adquirit sobrevingudament una importància que justifica la seua ressenya.

L'objecte de la queixa presentada pel president de l'Entitat de Conservació El Cerraó versava sobre el silenci de l'Ajuntament de la Pobla de Vallbona davant els seus escrits referits a l'estat i conservació de les obres d'urbanització, vials i zones verdes.

En concret, la pretensió plantejada davant l'Ajuntament consistia que este pagara els rebuts de l'enllumenat existent en la urbanització o, si escau, que assumira la cessió d'estes instal·lacions executades per la referida entitat urbanística, que es respectara l'ordenació urbanística inicialment prevista per a esta urbanització i que s'eximira tal entitat del pagament de l'impost de béns immobles de les zones verdes situades en esta urbanització pertanyents a tal terme municipal.

L'Ajuntament de la Pobla de Vallbona ha acceptat la nostra recomanació que resolga motivadament les sol·licituds formulades per l'entitat urbanística de conservació quant a la prestació del servei d'enllumenat públic, l'obertura de vials en zones verdes de la urbanització i la modificació de la qualificació urbanística de l'actual camp de futbol i del parc infantil, i l'exempció de l'impost sobre béns immobles en relació amb les zones verdes de la urbanització.

1.3. Disciplina urbanística

Els ciutadans segueixen posant de manifest la passivitat municipal i autonòmica davant la realització d'obres il·legals que acaben consolidant-se davant l'incompliment de les ordres de demolició per part dels propietaris, els quals, més sovint del que seria desitjable, ni tan sols són sancionats, de manera que es genera una permissivitat preocupant.

A més, hem observat un increment de la tendència a sancionar, de forma més o menys simbòlica, l'infractor i permetre-li la conservació i consolidació de la construcció il·legalment realitzada. En els casos que s'arriben a emetre ordres de demolició, estes solen ser incomplides sistemàticament pels propietaris infractors i l'Administració no acorda l'execució subsidiària pels inconvenients i el cost econòmic que això comporta.

I és que no podem oblidar que la disciplina urbanística transcendeix el que poguera considerar-se un pur problema de construccions i llicències que han de resoldre els interessats amb l'Administració; en l'urbanisme s'inclou, ni més ni menys, que l'equilibri de les ciutats i del territori en general; en este sistema es posa en joc el nostre avenir.

Per això, és un acte molt greu que les normes que s'han establert pensant en la justícia, en la certesa i en el bé comú, després, mitjançant actes injusts, s'incomplisquen; una vegada generalitzat l'incompliment, és difícil saber on es pot arribar.

En l'Informe especial sobre l'activitat urbanística a la Comunitat Valenciana, presentat a les Corts Valencianes en el mes de novembre de 2004, vam recomanar que la nova Llei urbanística valenciana regulara l'àmbit de la disciplina urbanística.

Doncs bé, la recentment publicada Llei 16/2005, de 30 de desembre, urbanística valenciana (d'ara endavant, LUV), sí que ha reforçat els mecanismes de lluita contra la indisciplina urbanística.

La Llei aborda, en el seu títol IV, la regulació de l'activitat administrativa de garantia de la legalitat urbanística, i articula els mecanismes jurídics imprescindibles perquè l'urbanisme pugui satisfer amb eficàcia les finalitats públiques que té encomanades.

En matèria de disciplina urbanística, es dissenya un sistema clar de distribució de competències entre municipis i comunitat autònoma, que és plenament respectuós amb l'autonomia municipal però que, al mateix temps, atribuïx a l'administració autonòmica competències directes en aquells casos en què hi ha un evident interès supramunicipal implicat. Es preveu, a més, un règim detallat d'infraccions urbanístiques, i la determinació concreta de les sancions que cal aplicar. Amb l'objectiu d'afavorir al màxim l'efectivitat de la restauració de la legalitat infringida, es regulen detalladament els instruments d'intervenció administrativa, tant de les mesures cautelars que cal adoptar per a les obres i les activitats en curs d'execució, com dels mitjans de restauració de la realitat física alterada, i s'habilita fins i tot la possibilitat d'imposar multes coercitives i arribar, en casos extrems, a l'expropiació forçosa per incompliment de la funció social de la propietat quan l'interessat incomplisca l'ordre de restauració acordada prèviament, i es reforça el caràcter inexcusable de l'exercici, per part de les administracions públiques competents, de les seues potestats de restauració de l'ordre urbanístic infringit.

1.3.1. Informació urbanística

Ens trobem davant un vessant del dret constitucional dels ciutadans a accedir als arxius i registres administratius (article 105.b), l'exercici efectiu del qual ha de ser garantit per l'Administració local i autonòmica.

És evident que este dret es troba estretament relacionat amb el dret de participació política, amb el de llibertat d'informació i amb el de tutela judicial efectiva; reflectix una concepció de la informació que es troba a les mans del poder públic d'acord amb els principis inherents a l'Estat democràtic (quan l'accés als arxius i registres públics implica una potestat de participació del ciutadà i facilita l'exercici de la crítica del poder) i a l'Estat de dret (quan este accés constituïx un procediment indirecte de fiscalitzar la submissió de l'Administració a la llei i de permetre amb més eficàcia el control de la seua actuació).

Les administracions urbanístiques han d'establir vies de participació dels ciutadans, a més dels tràmits d'informació pública, en les decisions que afecten l'ordenació i execució dels plans i projectes amb incidència en el territori, la promoció del qual els corresponga.

L'article 6.3 de la nova Llei urbanística valenciana disposa que tot interessat té dret que l'administració competent l'informe per escrit, en el termini d'un mes, del règim i les condicions d'ordenació, gestió, ús, aprofitament i programació urbanístics aplicables a una parcel·la o àmbit determinat.

A continuació, hem seleccionat algunes queixes en les quals no s'havia facilitat la informació urbanística sol·licitada pels ciutadans.

En la queixa núm. 050122 es denunciava que s'havia sol·licitat sense èxit a l'Ajuntament de Calp un informe urbanístic sobre la parcel·la en què es troba situat l'immoble Turquesa Beach, on es troba el seu habitatge, com també una còpia del plànol de distribució de la planta primera, escala primera, de l'edifici esmentat, on precisament està situat este.

L'Ajuntament de Calp va acceptar la nostra recomanació que facilitara amb exactitud la documentació sol·licitada per l'interessat, tant quant als plànols de l'escala on residix com pel que fa a la informació urbanística relativa a les normes aplicables a la parcel·la.

L'incompliment de l'obligació de resoldre les sol·licituds d'informació urbanística també va ser el motiu de la queixa núm. 041654, que, tot i que no la vam esmentar expressament en l'Informe Anual 2004, després, el desenllaç final de la queixa l'ha dotat d'una importància que justifica que la ressenyem ací.

L'associació de propietaris de Les Sorts a Gata de Gorgos (Alacant) havia formulat un escrit de queixa davant l'Ajuntament d'esta localitat, per l'incompliment de l'obligació de resoldre en relació amb diverses sol·licituds d'informació urbanística.

Com a resultat de la nostra investigació, vam formular a l'Ajuntament les següents recomanacions:

“1. Recordem a l'Ajuntament de Gata de Gorgos el deure legal de resoldre expressament totes les sol·licituds relacionades de manera íntegra.

2. Quant als aspectes de fons, vam considerar l'existència de diversos motius pels quals podria derivar-se la nul·litat dels acords d'aprovació definitiva del Programa, Pla de reforma interior, i homologació, per la qual cosa, en haver resultat aprovats, caldria fer-ne la revisió d'ofici d'acord amb els procediments establits en la Llei 30/1992, un resultat que suggerim a la corporació.

3. En el cas que no s'aculla el suggeriment anterior, es recomana que en la resolució de les al·legacions presentades pels diversos interessats al projecte de reparcel·lació s'atenguen les seues reclamacions quant a la superposició de finques, en la mesura que siga possible, la constitució no consentida de situacions de proindivisió, i les valoracions d'acord amb els criteris de mercat”.

Davant la no-acceptació d'estes recomanacions per part de l'Ajuntament de Gata de Gorgos, vam emetre la següent resolució:

“Atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida Resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud hostil en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes.

Seguidament realitzem alguns aclariments del seu escrit, redactat, per cert, en uns termes tan obertament desqualificadors, irrespectuosos i inacceptables, que lògicament no és procedent reproduir ni comentar ací.

Quant a les qüestions formals que vostés al·leguen, i que posen en qüestió la competència del Síndic, com també les seues acusacions d'incongruència *supra petita* i incompliment del dret d'audiència, hem de manifestar-li, d'una banda, que el procediment que es regula en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, és informal, i no està subjecte, a més, a les determinacions de la legislació reguladora de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

No és cert, a més a més, que el fet d'haver entrat en el fons de l'assumpte comporte una infracció d'este suposat dret d'audiència que manifesten, i això per dues raons. D'una banda, perquè en tractar-se d'un procediment de naturalesa informal esta no és imprescindible, atés que per raons de celeritat procedimental, i tractant-se de la tutela de drets de naturalesa constitucional, poden remetre's recomanacions i suggeriments a l'Administració quan del material obtingut resulte possible elaborar un pronunciament. L'interessat, personalment, ens va remetre còpia íntegra de tots els actes administratius i informes rebuts de l'Ajuntament, per tant, hi ha elements més que suficients per a prendre consciència dels fets.

D'altra banda, no és cert que l'Ajuntament no haja pogut pronunciar-se sobre els aspectes de fons, ja que ho ha fet precisament amb motiu de la remissió de la Resolució, mitjançant el seu escrit de data 10 de març de 2005, i queda un últim tràmit, que és el present, en el qual es resol definitivament el procediment i s'acorda el tancament de l'expedient.

En este tràmit el Síndic comprova si resulten atenedibles les raons donades per l'Ajuntament, que pot raonablement discrepar de la nostra posició, i, conseqüentment amb això, realitza un últim pronunciament que pot tenir un contingut divers, fins i tot, si escau, el tancament de l'expedient per entendre justificades les raons adduïdes per l'Administració, un aspecte que, tanmateix, no concorre en el present cas.

A més a més, semblen demonitzar el fet que els ciutadans promotors d'esta queixa mantingueren una reunió amb el síndic de Greuges, fet que es reitera en diversos llocs del seu escrit, sense que entenguem les raons per les quals exposen les seues reticències sobre este particular, ja que és costum del síndic rebre i escoltar a tots els ciutadans que susciten la seua empara, amb la màxima transparència.

Quant a la judicialització de l'assumpte, ja se li va comunicar en la nostra Resolució que això no impedit a esta institució investigar sobre les qüestions generals que puguen derivar-se'n, cosa que s'ha fet.

Manifesten, al seu torn, en l'informe remés que es recorrerà la Resolució davant la Comissió de Peticions del Parlament valencià amb l'objecte d'obtenir la seua nul·litat, i resulta que les resolucions del Síndic són irrecorribles tal com estableix l'article 17.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, i no estan subjectes a cap mandat imperatiu, sense

perjudici que les Corts seran informades degudament de la tramitació d'este expedient, com també de la seua descrita actitud, en l'informe anual que els remetrà esta institució.

Quant a les qüestions d'ordre material, no podem acceptar els arguments adduïts llevat d'allò referit a l'aspecte concret de les cessions obligatòries, si bé vam discutir que el que en efecte és un "màxim" en la legislació estatal per a l'urbà no consolidat, pugua reduir-se al no-res pel planejament municipal, i això en atenció al principi constitucional de participació pública en les plusvàlues del planejament; no obstant això, es tracta d'una qüestió opinable, per la qual cosa no farem més consideracions sobre el particular.

Així, doncs, seguidament farem les següents consideracions, sense perjudici de remetre'ns al que ja hem exposat en la nostra Resolució.

A) Sobre l'aplicabilitat de la Llei de contractes i la seua presumpta infracció en l'expedient d'aprovació i adjudicació del PAI de Les Sorts.

En resum, els arguments que facilita l'informe per a la no-aplicació de la normativa estatal en matèria de contractes de les administracions públiques es reduïxen al següent:

- La relació entre l'Ajuntament i l'agent urbanitzador és, en el millor dels casos, un contracte especial, per la qual cosa li resulten aplicables preferentment les normes de la LRAU, que desplacen la majoria de les establides en la legislació estatal.

Cal assenyalar, referent a això, que esta opinió contrasta clarament amb la jurisprudència del Tribunal Europeu de Drets Humans (Sentència de 12 de juliol de 2001), com també la doctrina elaborada a l'empara d'esta Sentència pel Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, en la qual es considera la relació entre administració i urbanitzador com un contracte d'obra.

Esta jurisprudència consta en la nostra Resolució, i és la posició que en este moment es manté a escala jurisdiccional a la Comunitat Valenciana, per la qual cosa esta institució es limita a assumir esta doctrina, que, d'altra banda, compartim i estem exposant en resolucions anàlogues a la d'este cas.

Sembla, a més, que l'informant reduïx l'abast d'estes garanties a la qüestió relativa a la publicitat comunitària de les contractacions, i minimitza o exclou altres aspectes també rellevants del règim jurídic de la contractació administrativa. Per descomptat, la jurisprudència manejada per a elaborar la Resolució, tal com consta en esta, no compartix este criteri, i consten resolucions en les quals s'anul·len programes no solament per aspectes relacionats amb la publicitat, sinó amb altres aspectes com ara l'existència de prohibicions de contractar.

- El segon argument, certament sorprenent, rau en el fet que es pretén justificar la inaplicació d'esta doctrina en el fet que provinga de resolucions posteriors als acords d'adjudicació i de programació.

Este plantejament és absolutament irrellevant per diverses raons. D'una banda, pel fet que l'aplicació de la Llei de contractes es deduïx pel que estableix la mateixa LRAU,

article 29.13, com pel fet que la legislació de contractes de les administracions públiques té caràcter bàsic, i resulta aplicable en tot l'Estat a les relacions contractuals que s'entaulen entre l'Administració i els particulars.

Al costat d'això, el fet que les resolucions jurisprudencials siguin posteriors a l'adopció dels acords no justifica res, i molt menys la seua eventual validesa, atés que els tribunals no estan "creant" legislació sinó realitzant una interpretació de la legislació que ja existia. Estan declarant una cosa que ja constava i que, tanmateix, estava sent aplicat de manera desviada o incorrecta per l'Administració, en perjudici de les garanties que el règim de la contractació pública atorga als ciutadans; aquells assumptes, a més, van ser resolts en relació amb acords també anteriors a 2002, que són lògicament els recorreguts en estos procediments.

- L'informe de l'Administració fa referència a les cauteles d'este Ajuntament quan va imposar determinades condicions de selecció de contractistes d'obra.

Este aspecte mai es va posar en qüestió ni es posa ara, atés que les relacions jurídiques a les quals ens referim en la nostra Resolució són les entaulades entre l'Administració i l'urbanitzador, i no les que este últim poguera haver fixat amb els contractistes d'obra.

Les garanties de la contractació pública l'absència de les quals s'ha posat de manifest en la nostra Resolució afecten el moment d'adjudicació del programa i, per tant, les relacions entre administració i urbanitzador; únicament açò pot resultar rellevant a l'efecte de validesa dels acords de programació, sense que es realitzara cap consideració respecte d'eventuals cauteles establides quant a les relacions entre l'urbanitzador i els contractistes de l'obra d'urbanització.

B) Sobre el compliment de l'avís-notificació.

De nou ens resulta impossible compartir les manifestacions expressades en l'informe de l'Ajuntament, que torna a incidir en l'argument anterior, i pretén justificar la validesa dels seus actes en el fet que la jurisprudència que actualment anul·la els programes perquè no té els citats avisos de les garanties de la notificació és posterior a la data dels acords de programació.

Sense perjudici de reproduir el que s'ha dit ja anteriorment quant a la irrellevància d'esta argumentació, ha d'assenyalar-se de nou que els tribunals únicament estan declarant amb això l'aplicació de les exigències establides en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, que, cal recordar-ho, és legislació bàsica en tot l'Estat i no pot veure's desplaçada per cap norma autonòmica.

No és, a més, una qüestió irrellevant, quan els mateixos promotors de la queixa han manifestat en els escrits d'al·legacions que té l'Administració que no van poder tenir l'adequat coneixement de la programació proposada, precisament per la inoperància del sistema de notificació al·ludit, clarament insuficient. És cert que l'absència de notificació no té sempre efectes anul·latoris, però és esta una qüestió que haurà de valorar-se individualment a l'efecte de concurrència de situacions concretes d'indefensió, fet que no es prejutja en la nostra Resolució.

C) Projecte de reparcel·lació: situacions de proindivís i regla de superposició de finques.

Quant a evitar situacions de proindivisió, la norma autonòmica és clara —article 70.D— en el sentit que si existixen propietaris que manifesten la seua voluntat de no acceptar la proindivisió, quan el seu dret no arribe al 50% de la parcel·la mínima, no se'ls pot obligar a acceptar esta situació, i ha d'aplicar-se una compensació en metàl·lic.

Consta clarament en la documentació remesa pels interessats a esta institució que diversos d'ells s'han negat expressament que se'ls situe en proindivisió, per la qual cosa, en la nostra Resolució vam manifestar literalment que “quan manifesten la seua disconformitat, lògicament el projecte de reparcel·lació que poguera resultar finalment aprovat hauria de preveure indemnitzacions substitutòries per a qui no puguen resultar adjudicatariis de sòl”.

Esta és la posició que es va adoptar, que en cap cas comporta que esta institució mantinguera que havia d'haver-se exclòs *a radice* els propietaris que no arribaren al 50%, com semblen donar a entendre en el seu informe; com queda clar en el text entre cometes, esta institució únicament va assenyalar que aquells que efectuaren al·legacions al projecte de reparcel·lació i que es negaren que se'ls constituïra en situacions de proindivisió, s'atengueren i foren objecte d'indemnitzacions substitutòries; així s'establix igualment en la tercera recomanació.

Ens comunica l'Ajuntament que en tal situació només existixen dos propietaris, i que la resta no s'han oposat a la creació de proindivisions. Doncs bé, en cas que açò siga realment així, i en haver-se acceptat la seua voluntat quant a rebre compensacions econòmiques, considerariem degudament emplenada la nostra recomanació en este aspecte concret, sense que s'observen en l'informe remés arguments que ens obliguen a modificar o alterar el nostre plantejament.

Quant a la regla de superposició de finques, no es comprén perquè l'informe remés arriba a qualificar les nostres afirmacions en el sentit que “la possibilitat del compliment del principi de superposició, a més, no podrà exigir-se en termes talmúdics”. I això en virtut que en la nostra Resolució deixàvem clar que la citada regla haurà de preveure's “tenint en compte quan siga possible les al·legacions que es presenten en este sentit al projecte de reparcel·lació”. Queda clar com si fóra la llum del dia, que esta institució únicament es referix que tal principi ha de complir-se quan “siga possible”, fet que ha d'acreditar-se en el marc de l'expedient, sobre la base de criteris tècnics, i sobre els quals esta institució, evidentment, ni va fer un major pronunciament ni el fa.

Un altre tant cal dir quant al tema de les valoracions d'acord amb criteris de mercat, sobre les quals no posem en dubte la seua certesa tècnica, sinó simplement recordem que han de seguir-se els criteris de valoració fixats en la Llei 6/1998, de 13 d'abril, sobre règim del sòl i valoracions. No comprenem, per tant, els retrets emesos en el citat informe sobre esta qüestió que constituïx un mer recordatori de legalitat.

D) Sobre la delimitació sud de l'àmbit en el front que recau al ferrocarril.

Discrepem íntegrament del plantejament exposat en el seu informe pel que fa a esta qüestió, per les raons següents.

La base jurídica que sustenta la nostra conclusió, quant a l'exclusió dels sòls subjectes a servitud ferroviària de l'àmbit de l'actuació urbanística, està suficientment exposada en la nostra Resolució i resulta ocios reproduir-la ací.

Tanmateix, és possible rebatre les argumentacions expressades en el seu informe per no resultar assumibles sota el criteri d'esta institució. La disconformitat se centra en la diferent interpretació de l'article 9 de la LRSV, que apareix recollit entre cometes en la Resolució, no de manera "esbiaixada" com ens imputen, sinó incorporant únicament els aspectes rellevants, en la confiança que el destinatari pot conèixer el seu contingut íntegre amb només verificar el text de la Llei. No obstant això, s'incorpora a continuació el citat text legal de manera íntegra per a evitar equívocs:

"Tindran la condició de sòl no urbanitzable, a l'efecte d'esta Llei, els terrenys en què concórrega alguna de les circumstàncies següents:

1a. Que hagen d'incloure's en esta classe per estar sotmesos a algun règim especial de protecció incompatible amb la seua transformació d'acord amb els plans d'ordenació territorial o la legislació sectorial, pel que fa als valors paisatgístics, històrics, arqueològics, científics, ambientals o culturals, de riscos naturals acreditats en el planejament sectorial, o d'acord amb la seua subjecció a limitacions o servituds per a la protecció del domini públic.

2a. Que el planejament general considere necessari preservar, pels valors a què s'ha fet referència en el punt anterior, pel seu valor agrícola, forestal, ramader, o per les seues riqueses naturals".

Basàvem el nostre plantejament en el fet que la zona de servitud ferroviària mereix la classificació de no urbanitzable en el que hi ha establert en l'apartat primer *in fine*, que determina l'obligació d'incloure els sòls sota este règim quan estiguen subjectes a "limitacions o servituds de protecció del domini públic".

El precepte distingix dues situacions; la primera abasta una sèrie de supòsits taxats, atés que vincula la classificació urbanística del sòl no urbanitzable a l'existència d'una declaració prèvia de l'espai, formulada per l'Administració territorial competent, que situe el sòl sota una fórmula singular de protecció. Este és el cas de les servituds ferroviàries, que són servituds per a la protecció del domini públic sense expectatives urbanístiques. Esta determinació no és disponible ni interpretable per part del planificador.

La segona situació té, però, un component discrecional, ja que comporta una valoració prèvia, feta esta vegada pel planificador urbanístic, que valora l'oportunitat d'estendre el nivell de protecció del no urbanitzable a altres sòls no expressament declarats sota un règim especial de protecció, però que siga raonable excloure de desenvolupaments urbanístics. Això es justifica en el fet que no tot el sòl que ha de ser exclòs de la

urbanització ha d'estar singularment protegit, el que resultaria excessivament restrictiu. No és esta la situació en què ens trobem, on sí que existix una declaració especial de protecció del sòl, que limita els usos, com és la inclusió d'este sota l'ègida de la servitud ferroviària.

No entenem perquè l'informe remés vincula la intel·ligència de l'apartat 1r amb el que hi ha establert en el segon, i sembla mostrar amb això que l'existència d'estos valors ha de verificar-la el planejament municipal també en el primer cas. No és esta una qüestió que haja de valorar el planificador municipal, ja que està donada per la declaració efectuada per part de l'Administració sectorial competent en la matèria. El fet que els sòls restants queden sense expectatives agrícoles o d'altre tipus no afecta de cap manera la seua classificació.

D'altra banda, esta normativa té caràcter bàsic, i per tant constituïx un element preordenat en relació amb la legislació autonòmica, amb la qual cosa resulta irrellevant que la referència a "servituds per a la protecció del domini públic" no aparega en la legislació valenciana del no urbanitzable aplicable al moment oportú.

No podem compartir que es pretenga la seua inaplicació sobre la base del que determina el TC en la seua Sentència 164/2001, citada en l'informe, ja que res té a veure amb esta qüestió. En efecte, en esta sentència es determina l'abast de la competència estatal en la definició de sòls no urbanitzables, i es declara la constitucionalitat de l'article 9, ja que definix un marc respectuós amb l'exercici de les competències sectorials per part de les administracions territorials.

Resulta aplicable la legislació estatal sectorial sobre ordenació dels transports terrestres en la definició dels àmbits del domini públic ferroviari i de les servituds de protecció corresponents, i efectuada la declaració de l'espai de servitud per l'Administració competent, no es produïx cap invasió competencial en relació amb les competències urbanístiques de la Comunitat Valenciana.

Com bé diu la sentència, "l'única cosa pròpiament rellevant és que els terrenys estiguen sotmesos a algun règim especial de protecció, ja vinga este règim especial disposat en lleis, plans projectes, catàlegs o qualssevol altres actes jurídics". La decisió de sotmetre l'espai a un règim especial de protecció provindrà de l'Administració que ostente la competència sectorial, per la qual cosa, en tot cas, l'eventual invasió competencial podria produir-se en este segon pla, un aspecte que no concorre en el present cas on les servituds ferroviàries han estat declarades per l'Administració territorial competent per a això.

Fa referència el seu informe a l'eventual aplicació analògica de l'article 18.4 del Reglament de planejament, el que resulta en tot cas molt discutible, ja que, d'una banda, es referix a un altre tipus de via que no és la ferroviària, amb característiques i integració en el teixit urbà molt diferents, i d'altra banda, es tracta d'una norma de rang reglamentari que en el supòsit d'entrar en conflicte amb una norma estatal bàsica amb rang de llei, com és l'article 9.1 de la Llei 6/1998 de 13 d'abril, podria resultar nul·la de ple dret, un aspecte sobre el qual evidentment no ens pronunciarem ací.

Tenint en compte tot el que acabem d'exposar, hem de rebutjar l'informe remès per l'Ajuntament de Gata, que no altera en l'aspecte substancial la posició jurídica mantinguda per esta institució en la resolució efectuada, atés que ha quedat acreditada la presència de determinats elements, principalment els relacionats amb l'avís de programació i l'incompliment de les garanties de la contractació administrativa, que segons la doctrina jurisprudencial més actualitzada del TSJ de la Comunitat Valenciana, en la qual ens hem basat i que no ha estat posada en qüestió en l'informe esmentat, llevat de per a dir que és posterior al dictat dels actes, un fet absolutament irrellevant en termes jurídics, que poden resultar determinants de la nul·litat dels acords emesos.

La resta de consideracions, relatives a la reparcel·lació, es van formular com a recomanacions directes en el cas de la creació no consentida de situacions de proindivisió i valoracions, i ens vam basar en els principis legals corresponents, i a reserva de la seua possibilitat tècnica quant a la regla de superposició de finques. Evidentment, n'hi ha prou a donar per reproduïdes les argumentacions exposades en la nostra resolució, i no cal que ens pronunciem més extensament sobre això”.

1.3.2. Responsabilitat per actes urbanístics

Els ciutadans injustament afectats per les accions o omissions de les administracions urbanístiques tenen dret, reconegut per l'article 106.2 de la Constitució, a ser indemnitzats en els seus béns i drets pels danys i perjudicis que se'ls causen, i poden derivar esta responsabilitat objectiva, tant d'actituds passives de l'Administració, açò és, retards i dilacions indegudes que generen danys a tercers quan no s'intervé en els assumptes en els quals s'ostenten competències irrenunciables, com de comportaments positius, és a dir, l'atorgament de llicències o autoritzacions que no s'ajusten a la legalitat i que també produïxen injustament perjudicis a terceres persones.

De les queixes presentades pels ciutadans durant l'any 2005, donarem compte ací de les següents: el retard d'un ajuntament en la tramitació i resolució de la llicència d'activitats qualificades sol·licitada, i la falta d'adopció de mesures de seguretat i vigilància per part de l'ajuntament en l'enderrocament d'un edifici.

L'autor de la queixa núm. 051861 ens significava que, després d'haver-se declarat per l'Ajuntament el tancament del seu establiment, havia presentat una nova sol·licitud d'obertura, que després de la seua remissió a la Generalitat, va ser informada favorablement per esta, i que encara estava pendent de la resolució definitiva municipal sobre l'adjudicació o denegació de la sol·licitud.

A hores d'ara, estem pendents de rebre l'informe que hem requerit a l'Ajuntament de Gandia perquè ens indique les raons per les quals no s'ha resolt la sol·licitud de llicència d'obertura de l'interessat i s'està incorrent en el retard denunciat.

D'altra banda, els perjudicis que estava causant als veïns confrontants la demolició d'un edifici a Benidorm va justificar la presentació de la queixa núm. 051441, en la qual es denunciava que l'Ajuntament no havia ordenat que s'instal·laren instruments de protecció per a evitar els danys que podia generar la caiguda d'enderrocs des de la

coberta de l'edifici i tampoc s'havia previst cap mesura per a evitar la contaminació ambiental generada per la important quantitat de pols que s'estava produint en les operacions d'enderrocament.

Els veïns afectats consideren responsable l'Ajuntament per consentir la continuació de l'enderrocament sense garantir la seguretat i salut de les persones que viuen en els voltants de l'edifici.

Hem sol·licitat informe a l'Ajuntament de Benidorm per a conèixer quina és l'activitat administrativa que ha desenvolupat o que té projectat desenvolupar per a evitar que l'esfondrament de l'edifici pugui generar danys i perjudicis als ciutadans.

Quant a les queixes de l'any passat que es trobaven en tramitació, les núm. 031547, 031557 i 031558, acumulada (*Informe anual 2004*, pàg. 200), que versaven sobre el retard municipal existent en la tramitació i resolució de tres llicències d'obres sol·licitades a l'Ajuntament de Dénia (Alacant), vam emetre les recomanacions següents:

“Que, al més aviat possible, alce la suspensió de les obres autoritzades a la Sra. (...) per sentència judicial ferma, en no poder aplicar-se retroactivament el decret reglamentari del PORN o, en cas contrari, que iniciï d'ofici el procediment de responsabilitat patrimonial per a reconèixer les indemnitzacions corresponents.

Així mateix, quant a la sol·licitud de llicència formulada pel Sr. (...), li recomane que mantinga els contactes necessaris amb la Conselleria de Territori i Habitatge a fi de desbloquejar la situació actual de suspensió i resoldre l'expedient de llicència.

Finalment, quant a la sol·licitud de llicència d'obres efectuada pel Sr. (...), li recomane que, una vegada resoltes les deficiències tècniques relatives al projecte d'urbanització, dispose l'autorització d'estes”.

L'Ajuntament de Dénia va detallar els motius que li impediïen acceptar la nostra recomanació, per la qual cosa vam resoldre tancar l'expedient i donar-ne compte a les Corts Valencianes.

1.3.3. Llicències urbanístiques

La naturalesa jurídica de les llicències urbanístiques està determinada pel seu caràcter d'acte administratiu reglat; dit en unes altres paraules, les administracions públiques no són lliures de concedir una llicència si l'obra que es pretén executar és contrària a la legislació o als plans urbanístics.

La concessió de llicències és un acte reglat, i escau concedir-la si s'ajusta a la legalitat i denegar-la si no s'ajusta a la legalitat, i en cap cas es pot emparar que es concedisca una llicència d'obres sobre la base que se n'han atorgat d'altres anteriorment si estes vulneren la legalitat. El dret a la igualtat sempre s'ha de reconèixer dins la legalitat.

La inexistència de llicència d'activitats qualificades constituïa un dels motius de la queixa núm. 050406, en la qual es denunciava a l'Ajuntament d'Albaida que dos establiments fabrils dedicats a l'activitat d'acabats tèxtils no disposaven d'esta llicència. Estos fets van ser denunciats sense rebre cap contestació de l'Ajuntament.

Una vegada efectuades diverses comprovacions, vam recomanar a l'Ajuntament que comprovara quin tipus d'activitat s'estava desenvolupant en els referits establiments, de manera que, en tractar-se de l'activitat qualificada de manipulació de filatures, es clausuraren per no tenir llicència de conformitat amb el que estableix l'article 18 de la Llei d'activitats qualificades, i en el cas que es tractara d'una activitat innòcua, es legalitzara mitjançant l'atorgament de la corresponent llicència, i que no es permetera el seu desenvolupament mentre no estiga degudament autoritzada.

Estem esperant rebre la corresponent contestació de l'Ajuntament d'Albaida sobre l'acceptació o el rebuig de la nostra recomanació.

Seguidament, per la importància sobrevinguda que ha adquirit, relatarem el contingut de la queixa núm. 041311, que no vam detallar en l'Informe anual 2004.

L'autora de la queixa ens manifestava la seua preocupació per les molèsties que podien generar els 6 transformadors de llum que existixen en els baixos de l'edifici on es troba el seu habitatge a Alzira.

Efectivament, vam poder comprovar l'existència d'estes instal·lacions elèctriques i, a la vista de les seues característiques, vam recomanar a la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència que s'ordenara, amb urgència i de manera immediata, la pràctica de quantes inspeccions i verificacions calguen per a comprovar si els transformadors elèctrics disposen de les preceptives autoritzacions administratives i es troben funcionant correctament sense generar molèsties o, en cas contrari, es dispose l'adopció de les mesures correctores necessàries per a eliminar-les i garantir la seguretat de les instal·lacions.

En breu esperem rebre l'informe de la Conselleria.

Pel que fa a la queixa núm. 041197 (*Informe anual 2004*, pàg. 204), en la qual el seu autor ens exposava l'incompliment, per part de la Conselleria de Territori i Habitatge, de l'obligació de resoldre la seua sol·licitud relativa a l'obtenció d'autorització prèvia per a la construcció d'una obra en sòl no urbanitzable, la Conselleria finalment ha acceptat la nostra recomanació que resolguera la sol·licitud presentada per l'interessat, i queda vinculada pel sentit estimatori del silenci produït, per la qual cosa vam decidir el tancament de l'expedient i l'arxivament de totes les actuacions.

1.3.4. Ordres d'execució

La nova Llei urbanística valenciana (LUV), en el seu article 206, reafirma el deure dels propietaris de terrenys, construccions i edificis de mantenir-los en condicions de seguretat, salubritat, ornat públic i decòrum, mitjançant la realització dels treballs i les

obres necessàries per a conservar o rehabilitar en estos les condicions imprescindibles d'habitabilitat o ús efectiu que permetrien obtenir la llicència administrativa d'ocupació per a la destinació que els siga pròpia.

En compliment d'este deure, seguim insistint en la necessitat que les administracions públiques ho exigisquen a fi de preservar una elevada qualitat de vida urbana.

En l'informe que vam presentar en les Corts Valencianes sobre la reforma de l'Estatut d'autonomia, vam proposar la inclusió d'un títol específic de drets, entre els quals es trobava “el dret a una protecció elevada del medi ambient i del paisatge, mitjançant la millora de la seua qualitat i conservació conformement als principis de prevenció i desenvolupament sostenible. Es garantirà l'existència d'un mitjà urbà i rural saludable, i la utilització racional dels recursos naturals”.

Quant a les queixes presentades en l'any 2005, destaquem la núm. 050596, dirigida contra l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert (Castelló), en la qual el ciutadà afectat ens denunciava que, en el solar confrontant al seu habitatge, s'havia iniciat la construcció d'una sèrie d'habitatges.

Es tracta d'una edificació que tindrà dues plantes per a pàrquing i en la qual ha calgut descendir uns vuit metres de profunditat per a realitzar-les. Tot això s'ha realitzat sense les oportunes mesures de seguretat respecte de l'estructura de l'edifici confrontant, on es troba el seu habitatge.

L'única mesura de seguretat ha estat la instal·lació d'uns puntals en les parets d'esta casa que no estan recolzats en l'estructura de l'edifici, per la qual cosa no complixen cap funció. L'interessat manifestava que disposava d'un informe tècnic d'un arquitecte que així ho testifica.

Una vegada concloses les nostres diligències d'investigació, estem esperant rebre contestació de l'Ajuntament d'Alcalà de Xivert sobre l'acceptació o el rebuig d'estes recomanacions:

“1. Li recorde el deure legal d'obrir expedient sancionador davant la promotora amb motiu de l'incompliment acreditat de les ordres d'execució i paralització de les obres que van ser adoptades al moment oportú, i això amb independència que posteriorment estes foren rellevades.

2. En la mesura que puga existir encara algun risc amb motiu de l'execució de l'obra en relació amb l'estructura i les mitgeres de l'edifici de la interessada, li recomane que, amb l'informe tècnic previ, adopte amb urgència les mesures necessàries per a garantir la indemnitat de les persones i els béns afectats, i això tant en relació amb els ocupants de l'habitatge com amb els treballadors de l'obra.

3. Quan la interessada poguera instar l'obertura d'expedient de responsabilitat patrimonial davant l'Administració, li suggerim que este s'admeta a tràmit i es determine al seu si la possible existència d'estes responsabilitats, i això amb independència de les

que pogueren correspondre als distints agents de l'edificació en el marc del que estableix el Codi civil i la Llei d'ordenació de l'edificació”.

D'altra banda, en la queixa núm. 041732 —que no vam detallar en l'Informe anual 2004 i que ho fem ara per la rellevància que ha adquirit davant el seu resultat—, el propietari d'un immoble d'Alacant, el qual va ser demolit per l'Ajuntament, no estava d'acord amb el cost de l'enderrocament, la neteja i el clos del solar que li havia girat l'Ajuntament en execució subsidiària i l'import del qual va ser ingressat en les arques municipals.

El motiu de la seua disconformitat es trobava en el fet que, tot i que havia pagat a l'Ajuntament la totalitat de la quantitat exigida —754.000 de les antigues pessetes—, encara no s'havia portat a terme el clos i la col·locació d'una porta en el solar de referència, tal com es disposava en sengles decrets municipals.

Una vegada tramitada la queixa, vam recomanar a l'Ajuntament d'Alacant que, atés que l'Ajuntament ha pagat una factura en la qual es detallen com a realitzats uns treballs de col·locació d'un clos que mai no s'han efectuat, requerisca a l'empresa adjudicatària de l'enderrocament la immediata instal·lació del clos o, en defecte d'això, que el col·loque directament per a evitar la responsabilitat legal de propietari establida en l'article 86 de la Llei reguladora de l'activitat urbanística, i que, així mateix, incremente la vigilància municipal en la zona per a evitar-hi assentaments irregulars.

Així mateix, li recomanàvem que, en cas de no portar-se a terme el clos del solar, del total pagat per l'autor de la queixa, se li retorne l'import corresponent als treballs de col·locació i instal·lació del clos, amb els interessos legals corresponents des del seu pagament, i que l'Ajuntament assumisca íntegrament les conseqüències derivades dels danys i perjudicis que es pogueren causar a tercers a causa de la falta de clos del solar.

Davant la no-acceptació d'estes recomanacions per l'Ajuntament d'Alacant, vam resoldre tancar la queixa i donar compte a les Corts Valencianes de la no-acceptació de la nostra recomanació per les següents consideracions: en els decrets municipals, com també en la factura presentada per l'empresa, s'inclouen els treballs de clos del solar. A més, segons la documentació que el mateix Ajuntament ens remet ara, el cap del Departament de Conservació d'Immobles signa un escrit en el qual també es pot comprovar que el clos del solar estava inclòs en la quantitat exigida i cobrada a l'autor de la queixa, qui ha pagat estos treballs a l'Ajuntament i no té tancat el seu terreny.

1.3.5. Els il·lícits urbanístics

Al llarg de l'any 2005 no han disminuït les denúncies presentades per part dels ciutadans afectats per la comissió d'infraccions urbanístiques davant les quals els ajuntaments no reaccionen amb la deguda eficàcia i promptitud.

El cas més freqüent és el de la realització de construccions sense llicència o amb incompliment dels termes i condicions de la llicència atorgada.

Sense ànim d'efectuar reiteracions innecessàries, no hem perdut l'esperança de conscienciar les administracions locals i autonòmiques sobre la necessitat d'actuar decididament per a tallar la comissió generalitzada d'infraccions urbanístiques, sobretot, en sòl no urbanitzable comú o d'especial protecció, a fi de garantir la protecció eficaç del medi ambient, a la qual tots estem obligats, segons disposa l'article 45 de la carta magna.

Els ciutadans perjudicats i que patixen esta indisciplina urbanística es desesperen de la tardança o passivitat de molts ajuntaments que no reaccionen davant les denúncies, no ja imposant les corresponents sancions, sinó, el que és més important, ordenant la demolició del que s'ha construït il·legalment, i evitant la seua consolidació com a construccions que queden fora d'ordenació.

Enguany volem cridar especialment l'atenció a la Conselleria de Territori i Habitatge en el sentit de seguir intervenint per subrogació o en substitució de l'ajuntament inactiu, almenys, en els casos en què es cometen les infraccions més rellevants, sobretot, en sòl no urbanitzable.

Durant el 2005 també hem detectat un augment dels casos de construccions nombroses d'edificacions aïllades en sòl no urbanitzable, sense cap llicència, els propietaris de la qual s'han vist sorpresos per la reacció municipal de paraitzar les obres i ordenar la demolició de les construccions il·legals.

La problemàtica de les urbanitzacions il·legals en sòl no urbanitzable guanya una especial transcendència en els casos en què són molts els propietaris afectats que, ara han estat enganyats amb la venda d'uns habitatges que es presumien que reunien tots els permisos legals, ara han construït deliberadament confiant en la tradicional permissivitat demostrada per l'ajuntament. En estos casos és necessari que les autoritats locals apliquen la normativa urbanística per igual a tots els propietaris infractors, sense pretendre afavorir-ne uns en detriment d'uns altres, i que garantisquen el dret a la igualtat en l'aplicació de la llei.

En l'epígraf d'este informe corresponent al planejament urbanístic, més concretament, a la localització espacial d'usos amb significada incidència col·lectiva, hem efectuat algunes reflexions sobre la proliferació de construccions il·legals en sòl no urbanitzable. Ens remetem a estes per evitar reiteracions innecessàries.

Les qüestions següents es referixen a les queixes més significatives que ens han plantejat els ciutadans durant l'any 2005: la realització d'unes obres amb llicència que afecten greument un conjunt històric tradicional, la inactivitat municipal davant l'execució d'obres sense llicència, obres sense llicència que envaïxen el domini públic, construccions realitzades per un concessionari de servei públic que incomplix la normativa municipal, el retard en la tramitació de l'expedient de restauració de la legalitat urbanística i, finalment, l'incompliment de les normes sobre reculada en edificacions confrontants.

En la queixa núm. 050031, es denuncia la passivitat de l'Ajuntament de Biar (Alacant) davant la realització d'unes obres que, tot i disposar de l'oportuna llicència, incomplixen

les determinacions del Pla general d'ordenació urbana i afecten el conjunt històric tradicional, on es troben dos béns declarats d'interés cultural: el castell i l'església de la Mare de Déu de l'Assumpció.

Davant l'informe remés per l'Ajuntament en contestació a les nostres recomanacions, vam resoldre informar les Corts Valencianes de la seua actitud hostil per la no-acceptació de la nostra resolució de forma injustificada.

Vam recomanar a l'Ajuntament que s'adoptaren els següents acords, amb l'audiència prèvia a l'interessat:

- La suspensió de les obres executades, amb requeriment a l'amo o el promotor d'estes perquè, pel que fa als termes de la llicència concedida —la realització de balconades en planta primera no estava permesa—, amb incoació de l'oportú expedient sancionador per la comissió d'una infracció urbanística.
- La suspensió de les obres en l'expedient de declaració de lesivitat de la llicència, prèvia a la seua posterior impugnació jurisdiccional, ja que el Ple, en el seu acord, no va motivar ni va detallar les raons que impedièn la suspensió.
- La suspensió de les obres que posen en perill els valors històrics i culturals del conjunt històric tradicional de Biar, i que no van obtenir l'autorització autonòmica prèvia a la llicència municipal.

En l'acord plenari que ens ha estat remés en contestació a les nostres recomanacions, es decidix no aprovar la suspensió de les obres sense rebatre o qüestionar, si més no mínimament, els distints raonaments i fonaments de dret continguts en la nostra resolució.

I el que encara resulta més greu i sorprenent, que els 6 membres de la Corporació —davant de 5— que decidixen votar en contra d'acordar la suspensió de les obres adopten esta postura malgrat que tant els serveis jurídics municipals com la Secretaria han emés sengles informes a favor de disposar la paralització de les obres i que es complisquen i duguen a efecte les recomanacions emeses per esta institució.

Així mateix, també vam dirigir recomanacions a la Conselleria de Cultura, Educació i Esports, qui ens va exposar les raons per a no acceptar-les: “que s'adopti el següent acord, amb l'audiència prèvia a l'interessat: la suspensió de les obres que posen en perill els valors històrics i culturals del conjunt històric tradicional de Biar, i que no van obtenir l'autorització autonòmica prèvia a la llicència municipal.”

El fonament de la nostra recomanació es basa en el que disposa l'article 10 de la Llei 4/1998, 11 de juny, de patrimoni cultural valencià, a saber:

“La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència suspèn cautelament qualsevol intervenció en béns mobles o immobles que posseïsquen algun dels valors esmentats en l'article 1.2 d'esta Llei quan estime que la intervenció posa en perill estos valors i, en tractar-se de béns immobles, requerirà a l'Ajuntament corresponent que adopte les

mesures necessàries per a l'efectivitat de la suspensió, que seran executades subsidiàriament per la mateixa Conselleria en defecte d'actuació municipal. En el termini de dos mesos, comptador des de la suspensió la Conselleria, previ informe de l'Ajuntament, acordarà el que en cada cas escaiga, inclosa, si escau, la iniciació del procediment corresponent per a la inscripció del bé en l'Inventari General del Patrimoni Cultural Valencià. Una vegada transcorregut el termini assenyalat sense que haja recaigut resolució s'entendrà alçada la suspensió”.

En l'informe emés per la Conselleria no es diu res per a rebatre el nostre argument, ni tan sols s'afirma la improcedència d'aplicar el que estableix l'article 10 de l'esmentat text legal.

Si bé és cert que, perquè resulte exigible l'autorització autonòmica amb caràcter previ a la llicència d'obres és necessari que estes es realitzen dins l'àmbit de protecció del Castell de Biar, no és menys cert el fet que les obres no s'efectuen exactament dins l'àmbit de protecció delimitat pel Pla general o que l'entorn d'afecció no haja estat encara validat a efectes patrimonials, res no obsta perquè la Conselleria desplegue les facultats que li reconeix l'article 10 de la Llei 4/1998, que únicament exigeix que els valors del bé immoble es troben en perill, com entenem que ocorre en este cas.

D'altra banda, estem esperant rebre contestació de l'Ajuntament d'Orpesa a les recomanacions que vam efectuar en la queixa núm. 050119 en el sentit que es finalitze la tramitació de tots els expedients de restauració de la legalitat urbanística en curs, i s'acorde l'execució subsidiària dels treballs de demolició de les construccions il·legals en cas que els interessats no ho facen pel seu compte.

En idèntica situació es troba la queixa núm. 050126 —presumpta ocupació de viari públic en carrer Serra de Xorta al Rebolledo, partida d'Alacant, per col·locació de pals d'estesa elèctrica— en la qual hem sol·licitat un aclariment a l'Ajuntament d'Alacant sobre l'acceptació o el rebuig de les recomanacions que li vam dirigir, a saber:

1a. Que, per part dels serveis tècnics municipals, s'emeta un minucios i motivat informe en el qual s'examinen totes i cadascuna de les 5 qüestions següents:

- a) si els pals de l'estesa elèctrica envaïxen i estrenyen el viari públic,
- b) si esta instal·lació elèctrica guarda i complix les distàncies mínimes respecte dels habitatges,
- c) l'informe favorable per al canvi d'ubicació de suports elèctrics per a entroncaments aeris/subterranis, de conformitat amb el que preveu el projecte d'urbanització,
- d) l'informe sobre la revisió tècnica que cal efectuar en profunditat, abans de l'atorgament de la llicència de primera ocupació, respecte de l'ajustament de les obres realitzades a les autoritzades,
- e) si l'execució material de les obres ha respectat o no les alineacions fixades pel Pla general.

Davant les conclusions d'este informe, es recomanava que s'adoptaren i ordenaren, si escau, les mesures necessàries per a restablir la legalitat urbanística conculcada.

2a. Que, en compliment del que disposen els articles 106.3 i 110.1 de les normes urbanístiques del Pla general, es disposara la canalització subterrània de la línia elèctrica per espais públics en discórrer per una zona residencial.

Doncs bé, atés que en l'informe que ens remet l'Ajuntament d'Alacant no es contesten algunes qüestions, hem sol·licitat un pronunciament exprés sobre les següents:

- Si l'execució material de les obres ha respectat o no les alineacions fixades pel pla General.
- Que, en compliment del que disposen els articles 106.3 i 110.1 de les normes urbanístiques del Pla general, es dispose la canalització subterrània de la línia elèctrica —dues torres de mitjana-alta tensió— per espais públics en discórrer per una zona residencial.

També ens trobem esperant rebre de l'Ajuntament d'Alcoi i la Conselleria de Territori i Habitatge un informe sobre l'acceptació o el rebuig de les recomanacions que els vam dirigir en la queixa núm. 050249, sobre la realització d'obres il·legals consistents en la construcció d'un edifici que està tocant els límits de la seua propietat per a albergar un equip de bombament, les quals han estat realitzades per l'empresa concessionària del subministrament d'aigua potable municipal.

La recomanació a l'Ajuntament consistia que, prèvia audiència als interessats, es restituísca la legalitat urbanística conculcada, s'ordenara la demolició de les obres il·legals i s'adoptaren les mesures oportunes perquè no es veja afectat l'adequat subministrament d'aigua potable al Preventori i al Centre d'Alzheimer d'Alcoi.

Així mateix, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en cas d'inactivitat municipal, tramite i resolga, per subrogació, l'expedient de restabliment de la legalitat urbanística vulnerada.

Finalment, abans de concloure amb este epígraf, volem informar de dos expedients de queixa que no vam comentar expressament en l'Informe anual 2004, però que mereixen ara una especial consideració atenent a la importància de la investigació efectuada.

El retard en la tramitació administrativa de l'expedient incoat per l'Ajuntament d'Aspe davant la realització d'unes obres il·legals, va propiciar la nostra recomanació que l'Ajuntament agilitara els tràmits de l'expedient de restauració de la legalitat urbanística, i que demanara la immediata emissió dels informes tècnics corresponents, si no han estat emesos, i l'evacuació del tràmit d'audiència, i que ordene la demolició de l'obra en el cas que esta no resulte legalitzable.

La resolució va ser acceptada i vam tancar l'expedient de queixa tramitat per esta institució. Posteriorment, l'interessat ens va comunicar que l'expedient municipal es

mantenia en la mateixa situació, per la qual cosa vam reobrir la queixa mitjançant una actuació de seguiment, després de la qual vam recomanar a l'Ajuntament que, si no ho havia fet encara, resolguera al més aviat i definitivament l'expedient en què acordara la demolició del que s'havia construït indegudament en no resultar legalitzable segons l'informe tècnic emés —llevat que en el tràmit d'al·legacions atorgat es poguera haver desvirtuat este informe—, i que es duguera a efecte el contingut d'esta resolució fins i tot mitjançant execució subsidiària, per a la qual cosa en este acte caldrà fer advertiment exprés d'esta possibilitat.

També li vam suggerir que tramitara el corresponent expedient sancionador per la infracció greu que s'ha comés en construir sense llicència d'obres.

L'Ajuntament d'Aspe ens va remetre un informe en què acceptava les nostres recomanacions, per la qual cosa vam tancar l'expedient.

Finalment, en la queixa núm. 041566, l'Ajuntament del Campello no va acceptar la nostra recomanació que, en relació amb unes obres que incomplien les normes del Pla general d'ordenació urbana sobre reculades respecte d'edificacions existents, resolguera l'expedient de restauració de la legalitat urbanística i sancionador actualment en tràmit, i duguera a efecte les potestats previstes en l'article 184 del text refós de la Llei del sòl de 1976, i li vam suggerir que, si s'acreditara que l'obra s'ha executat a l'empara d'una llicència il·legal, es revisara la llicència atorgada de conformitat amb el que preveu l'article 186 del text legal citat.

2. HABITATGE

L'exposició de motius de la Llei 8/2004, de 20 d'octubre, d'habitatge de la Comunitat Valenciana, es referix al gaudi d'un habitatge digne i adequat, no com un principi rector de la política social i econòmica, com fa la Constitució espanyola, sinó com —diu textualment— “dret fonamental de caràcter social de tots els ciutadans”.

Les Corts Valencianes expressen d'esta forma la seua voluntat que l'habitatge digne siga considerat, no com un mer principi rector de les polítiques públiques, sinó com un veritable “dret fonamental”.

En esta mateixa línia de consagrar i reforçar este dret, dins el procés de reforma del nostre Estatut d'autonomia, el Síndic de Greuges va comparéixer davant les Corts Valencianes el 12 de gener de 2005 i va proposar incloure-hi un títol específic de drets i llibertats, en el qual es reconeguera expressament (article 3.4) “el dret a un habitatge digne, impulsant l'adopció de les mesures adequades per a assegurar el seu efectiu gaudi, especialment, pels sectors socials més desfavorits”.

I és que l'habitatge és un bé imprescindible amb el qual es complixen un conjunt de necessitats socials, a través de les quals es plasmen i es desenvolupen els processos d'integració i normalització al si de cada societat, i es fa possible la satisfacció d'unes determinades exigències humanes i el desenvolupament de la família o altres fórmules de convivència, que constitueixen les estructures més elementals de la societat.

Per això, els poders públics valencians han d'adoptar les mesures adequades per a garantir el dret a l'accés, ús i gaudi d'un habitatge digne per part de les unitats familiars i les persones d'acord amb les necessitats i les seues característiques socioeconòmiques i culturals.

Com ja hem avançat en l'apartat d'este informe corresponent a la situació general de la protecció dels drets relatius a l'urbanisme i a l'habitatge, en l'any 2005 hem presentat dos informes especials a les Corts Valencianes relacionats amb l'habitatge: *L'accés a l'habitatge a la Comunitat Valenciana pels col·lectius socials més desfavorits* i *Situació a la Comunitat Valenciana dels instruments destinats a garantir el compliment dels deures d'edificació i de conservació d'immobles*.

El contingut íntegre d'ambdós informes es troba publicat en l'apartat d'“Informes especials” de la nostra pàgina web, i per això ens remetem al que vam dir en estos informes per tal d'evitar reiteracions innecessàries.

A ningú se li escapa que al costat de la imparable escalada de preus, també cal tenir en compte altres factors importants que agreugen les dificultats per a accedir a un habitatge digne:

- a) L'escassa promoció pública o privada d'habitatges de protecció pública per a atendre la forta demanda existent en l'actualitat.
- b) La nul·la intervenció dels ajuntaments en el mercat del sòl a través dels patrimonis municipals de sòl, els béns del qual han de ser destinats a la construcció d'habitatges subjectes a algun règim de protecció pública.
- c) La insuficiència de les ajudes públiques, les quals no poden arribar a tots els ciutadans necessitats.
- d) El tímid foment del lloguer, davant la propietat, com a forma d'accés a l'habitatge.

Totes estes circumstàncies justifiquen la necessitat de seguir aprofundint en la recerca de solucions a una problemàtica que afecta actualment la majoria dels ciutadans: des de les dificultats evidents dels joves —que s'emancipen a l'edat més tardana de la Unió Europea— fins al creixent nivell d'endeutament de la gran part de les famílies —a pesar del nivell excepcionalment baix dels tipus d'interés—, passant pels problemes específics en matèria d'habitatge d'amplis sectors de la població: immigrants, dones, famílies monoparentals sense recursos, persones majors i discapacitats.

En les XVIII Jornades de Coordinació de Defensors del Poble, que van tenir lloc a Toledo, a l'octubre de 2003, es va elaborar i es va aprovar un text, en el taller corresponent a l'accés a l'habitatge, en el qual s'inclouïen importants afirmacions com les següents:

“L'examen del resultat, fins a hores d'ara, de l'actuació pública promotora de les condicions necessàries per a garantir a tothom l'accés a un habitatge digne i adequat conduïx a qualificar aquella d'insuficient i, en molts casos, d'inadequada.

En efecte, el context econòmic i social actual es caracteritza per l'existència d'obstacles d'accés al mercat immobiliari lliure quasi insalvables per a grups de població amplis, especialment, per als joves. Així, el constant increment del preu de l'habitatge lliure, molt superior al dels ingressos dels ciutadans, unit a l'ampli parc d'habitatges no ocupats i a la insuficiència de l'oferta d'habitatges protegits, continuen generant una conjuntura en la qual l'esforç i el nivell d'endeutament que en l'actualitat han d'assumir les famílies per a adquirir un habitatge digne pot ser qualificat d'excessiu.

Si a això afegim la presència de fenòmens com la contínua deterioració d'un parc immobiliari relativament jove o la consolidació d'espais marginals en alguns barris dels grans nuclis de població, la necessitat de reconduir l'actuació de totes les institucions públiques en este àmbit es fa imperiosa.

En opinió dels defensors del poble, dos principis generals han de ser tinguts en compte a l'hora d'engegar polítiques d'intervenció pública en matèria d'habitatge: col·laboració i coordinació entre les distintes instàncies territorials i especial consideració a col·lectius específics amb especials dificultats per a l'accés a l'habitatge.

En primer lloc, en un sector material on són titulars de competències l'Estat, les comunitats autònomes i les entitats locals, cal fer un crida a la imprescindible col·laboració entre els distintes subjectes públics a l'hora de dissenyar i implementar els instruments d'intervenció pública en este àmbit.

En segon lloc, tota acció pública dirigida a facilitar l'accés a l'habitatge ha de tenir en consideració l'existència de col·lectius que, per les seues especials circumstàncies, necessiten una atenció singular. En efecte, persones majors, joves, immigrants, discapacitats, membres de famílies nombroses o dones amb càrregues familiars, per processos de separació i divorci o per necessitat d'allunyament de les seues parelles per a evitar maltractaments, tenen problemes específics de renda i d'integració social que han de ser atesos en les polítiques d'intervenció que es desenvolupen. De la mateixa manera mereixen una atenció especial les víctimes del terrorisme, ja que a causa de la persecució i inseguretat en la qual es troba este col·lectiu, s'haurà de facilitar i afavorir el canvi de residència dels habitatges de protecció oficial que pertanguen a una víctima del terrorisme”.

2.1. Plans d'habitatge

Durant l'any 2005 s'ha mantingut el progressiu increment de preus dels habitatges lliures, acompanyat d'unes xifres històriques de promoció de nous habitatges, així mateix lliures, mentre que els habitatges protegits de nova construcció, amb preus, lògicament, limitats, han experimentat reculades quant als seus volums de producció.

Este augment dels preus s'ha basat, inicialment, en una forta embranzida de la demanda, al seu torn gràcies a la bona situació de l'economia, traduïda en una ocupació i un poder adquisitiu majors de les famílies, reforçat de manera especial per una evolució molt favorable dels tipus d'interés dels préstecs hipotecaris, que són la base fonamental del sistema de finançament de l'accés en propietat a l'habitatge.

Ara bé, a pesar de l'oferta existent, amplis grups de població amb nivells mitjans i baixos d'ingressos, i especialment els joves, s'han anat trobant cada vegada més en pitjors condicions per a accedir a habitatges en propietat a preus moderats.

A pesar que la tendència alcista de preus sembla que es moderarà en els pròxims anys, el problema de l'accessibilitat persistirà per als col·lectius socials més desfavorits, que estan encara molt lluny de poder plantar cara al pagament d'un habitatge.

Recentment, el Govern de la Nació ha aprovat el Reial decret 801/2005, d'1 de juliol, del Ministeri de l'Habitatge, pel qual s'aprova el Pla estatal 2005-2008, per a afavorir l'accés dels ciutadans a l'habitatge.

El nou Pla d'habitatge gira al voltant dels següents eixos estratègics:

1r. L'objectiu prioritari és que l'habitatge protegit amplie el seu pes en el conjunt dels mercats d'habitatge, com a instrument per a la millor satisfacció de les necessitats dels ciutadans que no poden accedir, mitjançant esforços raonables, als mercats d'habitatge lliure.

2n. Es pretén que el Pla contribuïska a un major equilibri entre les formes de tinença, i que fomenti el lloguer cap a una equiparació amb la propietat, i promoga la mobilització del parc d'habitatges desocupats per al lloguer.

3r. S'impulsa, com a part fonamental de la política d'habitatge, un conjunt d'actuacions en matèria de sòl edificable destinat preferentment a habitatges protegits. Per a optimitzar l'ús dels recursos naturals i econòmics, i promoure una utilització racional del sòl, el Pla d'habitatge tracta de fomentar actuacions en el sòl edificable destinat preferentment a habitatge protegit, afavorir la rehabilitació, la mobilització del patrimoni residencial existent, i la conservació del patrimoni històric. Per a això es pretén promoure la rehabilitació d'habitatges, a través de figures com les àrees de rehabilitació integral, i la rehabilitació en centres històrics, amb la concessió d'ajudes per a la rehabilitació aïllada en certs supòsits, com són la millora de l'accessibilitat, la reducció del consum energètic, o la seguretat estructural.

4t. Encara que el Pla té un abast universal, es dirigix específicament a aquells col·lectius amb majors dificultats per a accedir a un habitatge digne. De manera especial, el Pla intenta tenir en compte a grups socials que tenen necessitats específiques per les seues circumstàncies personals a igualtat de nivells d'ingressos, com ara els joves, les famílies nombroses i les monoparentals, els majors de 65 anys, les persones amb discapacitat i les seues famílies, com també les persones víctimes de la violència de gènere i del terrorisme. I, dins d'estos grups, les ajudes estatals directes a la compra d'habitatges es

dirigixen bàsicament a qui accedixen per primera vegada al mercat d'habitatge en propietat.

5é. Així mateix, es procura promoure l'adaptació de les tipologies d'habitatge a les necessitats de les famílies, i adequar-les a les noves formes de vida, les actuals estructures familiars i les majors necessitats d'accessibilitat de majors i persones amb discapacitat.

6é. Finalment, el Pla tracta de basar-se en la concertació i cooperació institucional entre totes les administracions públiques i amb els agents socials i econòmics, i incorporar mecanismes d'adaptació i flexibilitat per afavorir la seua execució i gestió per part de les comunitats autònomes, i la participació de les entitats locals. Es preveu la creació d'un consell nacional i les comissions multilaterals i bilaterals de seguiment, que són instruments de participació, execució i avaluació, a més de la conferència sectorial.

A escala reglamentària, la Conselleria de Territori i Habitatge ha aprovat, durant el 2005, 4 disposicions generals en matèria d'habitatge:

a) El 13 d'abril entra en vigor el Decret 73/2005, de 8 d'abril, pel qual s'establixen noves mesures de foment per a l'accés concertat, rehabilitació i arrendament d'habitatges en el marc d'actuació del Pla d'accés a l'Habitatge de la Comunitat Valenciana 2004-2007.

Este reglament pretén donar resposta a un gran sector de la població amb dificultats per a accedir a l'habitatge lliure —a causa de el seu preu inassolible— i que està per sobre del límit màxim d'ingressos que permet l'accés a les ajudes dels habitatges protegits, mitjançant l'anomenat “habitatge lliure d'accés concertat”, que permet ampliar les limitacions de l'oferta d'habitatges protegits i esmorteir l'increment del cost de l'oferta d'habitatge lliure, sempre que, entre altres requisits que cal reunir, els seus destinataris opten al finançament concertat.

A més de la figura de l'habitatge concertat, el Decret arreplega com a mesures de coordinació i col·laboració institucional en matèria d'habitatge, la creació de dues unitats dependents de la Direcció General: l'Observatori Valencià d'Habitatge —òrgan consultiu de la Generalitat que pretén millorar el coneixement del mercat immobiliari— i el Registre Valencià d'Habitatges amb Protecció Pública —que persegueix posar en relació els demandants d'habitatges amb els qui els oferixen, fins i tot en règim de lloguer.

Finalment, també es preveuen noves actuacions tendents a impulsar el lloguer i la rehabilitació.

D'una banda, es preveuen dues noves formes de finançament qualificat que incidixen directament en els arrendaments urbans: una primera, dirigida als propietaris que adequen els seus habitatges per a destinar-los a arrendament, i una altra, destinada als arrendataris d'habitatge amb determinats nivells de renda.

Així mateix, s'introdueix una nova línia de finançament qualificat per a les entitats sense ànim de lucre, organismes públics i societats que incloguen en el seu objecte social l'arrendament d'habitatges i que adquirisquen habitatges existents per a la seua cessió en arrendament.

D'altra banda, pel que fa a la rehabilitació, es modifica el règim legal vigent fins ara en relació amb l'inici de les obres, els ingressos dels titulars o ocupants i les limitacions de cessió quan es tracte de rehabilitació exclusiva de façanes i cobertes en àrees de rehabilitació declarades.

b) El 13 de maig comença a aplicar-se l'Ordre de 20 d'abril de 2005, per la qual es crea i es regula la Xarxa Valenciana d'Infohabitatge Solidari, com a servei integral d'informació, mediació social i assessorament en matèria d'habitatge, per a complir amb estos objectius:

- Racionalitzar els processos de connexió entre demanda i oferta d'habitatge social per atendre coordinadament les necessitats bàsiques de l'accés a un habitatge digne per a tota la població.
- Impulsar la mediació social en el mercat de lloguer.
- Reforçar i donar suport a les experiències mantingudes pels distints agents de la Xarxa.
- Optimitzar els habitatges disponibles i els potencialment disponibles, i generar l'ús dels recursos locals.
- Fomentar l'existència de borsa de lloguer a tot el territori i la interrelació entre les distintes borses que escalen les limitacions pròpies d'un àmbit d'actuació concret.
- Establir les vies necessàries que garantisquen, al ciutadà en general i a determinats col·lectius en particular, l'accés a una informació ràpida i senzilla relativa a les distintes actuacions que en matèria d'habitatge s'estan implementant per la comunitat autònoma.
- Fer efectiu el dret a l'assessorament que tot ciutadà té, mitjançant la formació d'agents mediadors socials.

Els serveis que presten, de forma totalment gratuïta, els agents integrants de la Xarxa — entitats de caràcter públic o privat sense ànim de lucre, entitats locals i les societats que incloguen entre el seu objecte social el d'arrendament d'habitatges—, són els següents:

- Informació dels plans d'habitatge desenvolupats per la Comunitat Valenciana, com també de qualsevol aspecte relacionat amb l'accés a un habitatge.
- Mediació social per a lloguer d'habitatges, fomentant actuacions tendents a incentivar i recuperar el parc existent d'habitatges buits per a la formació d'una borsa d'habitatges per al lloguer solidari.

- Assessorament en la formalització de contractes d'arrendament, les seues incidències, assegurances multirisc, seguiment d'impagats i ajudes oficials per a accedir a habitatges protegits per lloguer.

c) El 26 de juliol ha entrat en vigor l'Ordre de 7 de juliol de 2005, reguladora del registre valencià d'habitatges amb protecció pública, amb la finalitat de coordinar la informació sobre els habitatges que són objecte de qualsevol classe d'actuació protegida.

Són susceptibles d'inscripció els següents habitatges: els habitatges lliures d'accés concertat; les qualificades a l'empara del Decret 92/2002, de 30 de maig; els acollits al Pla 2005-2008; els habitatges adaptats per a discapacitats, en qualsevol règim de protecció, tant en compra com en lloguer; els habitatges protegits per a famílies nombroses; els habitatges destinats a arrendament que complisquen amb els requisits establits en el Decret 92/2002; els habitatges promoguts directament per l'Institut Valencià d'Habitatge, SA; els habitatges de promoció pública patrimoni de la Generalitat Valenciana que queden vacants i aquells que es considere convenient inscriure per a facilitar la informació en matèria d'habitatge.

El registre serà públic i qualsevol persona amb interès a comprar o arrendar un habitatge podrà comparéixer en els centres d'informació per a sol·licitar dades dels habitatges registrats.

d) L'Ordre de 19 de juliol de 2005, en vigor des del 30 del mateix mes, estableix les bases reguladores de les actuacions protegides per a fomentar l'arrendament i la rehabilitació d'habitatges i convoca les següents ajudes per a l'exercici de 2005:

- Subvencions per a l'adquisició d'habitatges lliures per entitats sense ànim de lucre, organismes públics i societats que incloguen en el seu objecte social l'arrendament d'habitatges, amb la finalitat de destinar-los a arrendament.
- Ajudes destinades a cobrir les despeses de rehabilitació prèvies a la cessió en arrendament.
- Actuacions de suport econòmic als arrendataris: podran ser beneficiaris de les ajudes els inquilins, preferentment joves amb edat no superior als 35 anys, com també altres col·lectius socialment desfavorits, persones majors, immigrants o qualssevol que l'Administració competent considere adequat per raons socials per a ser beneficiari d'estes "ajudes per a lloguer solidari".

Entre les queixes presentades durant enguany, destaquem, per tractar-se d'un problema experimentat per molts ciutadans i que ha estat denunciat amb insistència, els desperfectes i el mal estat de conservació en el qual es troben alguns habitatges de protecció pública, els residents dels quals s'han dirigit a nosaltres per a tractar d'aconseguir que estos siguen reparats.

L'autor de la queixa núm. 050649 manifestava que, just damunt el seu habitatge, havia comprat un pis el Patronat Municipal de l'Habitatge d'Alacant, on va allotjar una

família de 13 membres, i que tenia escassament uns 70 metres. A causa de l'ús inadequat de determinats elements de l'habitatge, han estat continus els desperfectes causats en el seu domicili.

El Patronat ha anat arreglant-los, però als pocs dies tornen a aparèixer desperfectes, especialment humitats. L'afectat pretén que s'arregle definitivament el pis propietat del Patronat perquè s'acabe el problema que patix, o, si escau, que reallotge la família en un habitatge més convenient tenint en compte el nombre de membres.

L'Ajuntament d'Alacant va acceptar la nostra recomanació que s'arreglaren els desperfectes.

Seguidament, volem donar compte de dos expedients de queixa que no vam comentar expressament en l'Informe anual 2004, però que mereixen ara una especial consideració atenent a la importància de la investigació efectuada.

La queixa núm. 041834 versava sobre la pretensió consistent a obtenir la reparació i l'esmena dels defectes constructius causats en el seu habitatge per l'inculpat en l'expedient sancionador núm. 31/02, que havia instruït la Conselleria de Territori i Habitatge.

Les deficiències constructives denunciades són fàcilment apreciables en l'acta notarial lliurada a la Conselleria, on es poden apreciar els desperfectes causats en l'intent de reparació d'aquelles, amb la utilització de materials i pintures d'inferior qualitat a l'existent inicialment, "no han posat passamans en les baranes, segueix entrant humitat quan plou en finestral reparat del menjador i en les habitacions".

Vam recomanar a la Conselleria que, tan prompte com fóra possible, adoptara les mesures necessàries per a assolir la prompta reparació dels desperfectes existents en l'habitatge de l'autor de la queixa mitjançant la utilització de materials de la mateixa qualitat que els originaris, la col·locació del passamans en les baranes i la definitiva eliminació de les humitats en el finestral del menjador i en les habitacions.

Davant la no-acceptació de la nostra recomanació per part de la Conselleria de Territori i Habitatge, vam decidir tancar l'expedient i informar-ne les Corts Valencianes.

Finalment, en la queixa núm. 041860, es denunciava la passivitat de l'Ajuntament de Calp per la seua ineficaç intervenció en la seua labor de control sobre una edificació, a la qual va concedir cèdula d'habitabilitat sense comprovar determinades deficiències, i en concret l'existència d'un forjat que delimita les terrasses del seu habitatge i incomplix la normativa de seguretat, i inclou buits que són prou amplis com perquè un xiquet pugua lliscar-se a través d'ells i caiga al buit diversos metres.

L'Ajuntament de Calp va acceptar les nostres recomanacions, per la qual cosa vam tancar l'expedient:

"1. Que revoque l'ordre d'execució dirigida a la interessada i acorde immediatament l'execució de les actuacions de condicionament de la barana als agents de l'edificació

que resulten responsables, atenent a la naturalesa de la deficiència detectada — instal·lació de baranes insegures—, i els advertisca de l'execució subsidiària en cas d'incompliment.

2. Que realitze una inspecció en la resta d'habitatges que es troben en situació similar, i òbriga expedient en els mateixos termes respecte dels agents de l'edificació que pogueren resultar responsables.

3. Que, d'ara endavant, realitze visites específiques de comprovació per part dels serveis tècnics municipals a les obres noves amb l'objecte de verificar el compliment de la normativa tècnica i d'habitabilitat, disseny i qualitat de l'edificació, com també la prompta adaptació dels procediments municipals a les noves exigències derivades de l'aplicació de l'última normativa sobre habitatge —licències de primera ocupació— de la Comunitat Valenciana”.

2.2. Competències de l'Institut Valencià de l'Habitatge

Els problemes més rellevants que hem tramitat al llarg d'enguany amb l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA (d'ara endavant, IVHSA), han estat els següents: necessitat d'habitatges per a real·lotjar els afectats per l'expropiació de la Zona d'Actuacions Logístiques (ZAL) del Port de València; denegació d'amortització anticipada de préstec que grava un habitatge de protecció pública; desnonament administratiu per falta de formalització del contracte; defectes constructius en habitatges de protecció pública; barreres arquitectòniques en habitatge de protecció oficial que resulta inaccessible per a persones amb discapacitat i, finalment, despreniments de façana en edifici propietat de l'IVHSA.

L'associació de veïns La Unificadora de La Punta, de València, presenta la queixa núm. 050125 i manifesta que, repetides vegades, han sol·licitat a la Conselleria de Territori i Habitatge diversa informació sobre l'estat de tramitació en el qual es troben els expedients d'habitatges per a real·lotjar els afectats per l'expropiació de la ZAL del Port de València.

En concret, desitjaven conèixer les següents qüestions referides als habitatges on seran real·lotjats els afectats:

- a) Requisits per a optar a una casa de real·lotjament.
- b) Ordre de la llista d'espera per a accedir als habitatges de real·lotjament i criteris de la seua ordenació.
- c) Manera i forma en què es realitzarà l'adjudicació dels habitatges.
- d) Condicions que cal complir per a optar a cadascun dels distints models o tipus d'habitatges.

e) Si es reconeix als hereus de les persones amb dret a l'habitatge de reallotjament el mateix dret en cas de defunció.

f) El preu dels habitatges.

En el moment de redactar este informe, estem esperant rebre la contestació de la Conselleria de Territori i Habitatge a la nostra recomanació que, tan prompte com siga possible, s'aproven i es difonguen públicament els criteris que cal aplicar en l'adjudicació dels habitatges —ordenació de les llistes d'espera, manera i forma en què realitzarà l'adjudicació, condicions que cal complir per a optar a cadascun dels distints models o tipus d'habitatges, el preu, etc., com també que s'acceleren al màxim els treballs per a assolir el ràpid lliurament dels habitatges a les persones afectades i amb dret al reallotjament.

En idèntica situació ens trobem en la queixa núm. 050340, formulada per un propietari d'un habitatge de protecció pública a qui li havia estat denegada la sol·licitud d'amortització anticipada del préstec hipotecari per la Conselleria de Territori i Habitatge.

Vam recomanar a la Conselleria que, amb caràcter general, es reforcen els mitjans personals i materials dels centres de gestió d'habitatge públic destinats a controlar, supervisar i sancionar les actuacions fraudulentament que es produïsquen en la transmissió d'habitatges de protecció pública i, en este cas concret, prèvia tramitació del corresponent expedient en el qual s'acredite el compliment de tots els requisits legals, si escau, s'autoritze l'amortització anticipada del préstec hipotecari que grava l'habitatge de l'autor de la queixa.

D'altra banda, l'autor de la queixa núm. 051738 va presentar escrit de queixa davant esta institució manifestant que havia estat desallotjat del seu habitatge en virtut del que indica un informe tècnic del departament municipal d'arquitectura, en el qual s'aconsellava el desallotjament de l'edifici per raons de seguretat mentre no es reparara el forjat del sostre sobre el qual es donen suport els dipòsits d'aigua de l'immoble. Amb posterioritat, l'Ajuntament va decidir tapiar els accessos a l'edifici per a evitar l'entrada de persones alienes als titulars dels habitatges.

Actualment, no pot tornar al seu habitatge, ja que l'accés d'este continua tapiat i, mentrestant, ocupa un habitatge en precari adjudicat per l'Institut Valencià de l'Habitatge (IVHSA), el qual, segons acredita mitjançant informe tècnic, no reuneix les suficients condicions higienicosanitàries i en el qual no pot seguir vivint a causa dels problemes de salut que patixen els seus tres fills.

Esperem rebre en breu la contestació de la Conselleria de Territori i Habitatge a la nostra recomanació que, de forma urgent, dispose el necessari per a reallotjar, al més aviat possible, l'autor de la queixa i la seua família a un habitatge digne, amb dimensions suficients per a ser ocupat per cinc membres —tres d'ells xiquets menuts— i que reunisca les condicions mínimes d'higiene i habitabilitat legalment exigibles, i tot això, amb independència i al marge que, mentrestant, es repare i es condicione

l'habitatge que l'IVHSA els va adjudicar i que actualment ocupen en precari, el qual no és adequat per raons de falta d'higiene, insalubritat i reduïdes dimensions.

A continuació, donarem compte de tres expedients de queixa que no vam comentar expressament en l'Informe anual 2004, però que mereixen ara una especial consideració atenent a la importància de la investigació efectuada.

La Conselleria de Territori i Habitatge va acceptar la recomanació emesa en la queixa núm. 041290 consistent que, al més aviat possible, disposara la total reparació dels vicis o defectes que tinguen el seu origen en la construcció dels 35 habitatges de protecció oficial que van ser venuts per l'Institut Valencià de l'Habitatge al Pinós (Alacant) —no els desperfectes generats per l'ús normal i quotidià de l'habitatge.

Quant al problema plantejat en la queixa núm. 041412, en la qual la seua autora ens manifestava que havia signat un contracte de compravenda d'un habitatge de protecció pública amb l'IVHSA i que, amb posterioritat, s'ha vist afectat per una important minusvalidesa del 65% que li impediex pujar les nombroses escales per a accedir al seu habitatge, la Conselleria de Territori i Habitatge va acceptar la recomanació que li vam dirigir amb l'objecte que desenvolupara les actuacions necessàries per a garantir, al més aviat possible, el gaudi d'un habitatge que siga accessible per a l'autora de la queixa tenint en compte el seu important grau de discapacitat.

En la queixa núm. 042049 es denunciava que en un habitatge de protecció oficial de promoció pública, situat a Alacant, s'estan produint desprendiments d'elements de la façana al carrer, sense que l'Institut Valencià de l'Habitatge faça res per a evitar-ho.

L'estat general dels habitatges és lamentable, com ha pogut comprovar el personal de la institució que ha visitat el grup d'habitatges.

Les nostres recomanacions van ser acceptades per la Conselleria de Territori i Habitatge:

“- Que elaboren informes tècnics, tan prompte com siga possible, sobre l'estat de conservació del grup d'habitatges, especialment dels seus elements comuns de façana i accessos.

- Que, en la seua condició de propietària d'alguns habitatges en el grup, li vam recomanar que influísca en la comunitat de propietaris perquè s'escometen les mesures corresponents en els elements comuns de façana, i assumisca la responsabilitat que li corresponga.

- Que facilite la rehabilitació integral del grup d'habitatges en qüestió, accessos i urbanització, mitjançant les ajudes públiques que escaiguen, amb l'objecte de millorar l'habitabilitat d'estes i garantisca el dret constitucional a un habitatge digne i adequat”.

Quant a les queixes de l'any passat esmentades expressament en l'Informe anual 2004, la Conselleria ha acceptat la resolució que vam dictar en la núm. 041015 (pàg. 218), en la qual l'autora de la queixa ens expressava la seua voluntat d'abonar la totalitat de les

quantitats degudes que deriven del contracte de compravenda d'un habitatge de protecció oficial subscrit amb l'Institut Valencià de l'Habitatge, SA, a fi de deixar sense efecte la resolució del contracte i el consegüent desnonament.

Per contra, en les queixes núm. 040941 i 040942 (pàg. 219), que es plantejaven contra la denegació de la sol·licitud d'uns habitatges de protecció oficial, ja que els interessats consideraven que reunien tots els requisits exigits legalment i que els 14 membres de la seua família que hi habiten no tenen altre lloc on viure, la Conselleria de Territori i Habitatge no va acceptar el nostre suggeriment que acordara la suspensió del procediment de desnonament mentre s'estudia, de forma específica i coordinada amb els serveis socials municipals, una solució per al problema de falta d'habitatge de l'autor de la queixa i la seua família.

Idèntic resultat hem assolit en la queixa núm. 040930 (pàg. 219) en la qual s'exposava el desacord amb la denegació de la subrogació de l'habitatge sol·licitat, ja que l'autor de la queixa considera que complix tots els requisits exigits legalment i que té intenció d'abonar els imports derivats del contracte de lloguer. La Conselleria de Territori i Habitatge no va acceptar el nostre suggeriment que s'acordara la suspensió del desnonament mentre s'estudia la possibilitat de regularitzar la situació dels ocupants de l'habitatge i, en cas d'impossibilitat, s'examina, de forma específica i coordinada amb els serveis socials municipals, una solució per al seu problema de falta d'habitatge.

Respecte a la queixa núm. 040943 (pàg. 219), el desnonament i el llançament dels ocupants de l'habitatge ja s'havia consumat quan ens van manifestar el seu malestar, ja que, segons ells, complien els requisits legals per a subrogar-se en el contracte d'arrendament d'habitatge subscrit pel seu marit mort i tenien intenció d'abonar els imports derivats del contracte de lloguer.

La Conselleria de Territori i Habitatge no va acceptar el nostre suggeriment que es disposara el que calguera per tractar de possibilitar la regularització de la situació dels ocupants de l'habitatge, prèvia sol·licitud de subrogació i el pagament de les quantitats degudes en concepte de lloguer, i que d'esta manera es permetera la tornada al mateix habitatge que ocupaven i, en cas d'impossibilitat, que s'adoptara conjuntament amb els serveis socials autonòmics i municipals les mesures necessàries per a solucionar, si més no temporalment, el problema de falta d'habitatge dels afectats.

En la queixa núm. 040939 (pàg. 220), l'autora de la qual ens referia que la seua família estava ocupant en precari un habitatge de protecció oficial i que havia sol·licitat reiteradament l'adjudicació d'este sense èxit fins a hores d'ara, vam suggerir a la Conselleria de Territori i Habitatge que suspenguera l'exercici de la potestat de desnonament administratiu dels ocupants de l'habitatge mentre es ponderava, conjuntament amb els serveis socials municipals i autonòmics, la possibilitat d'oferir-los un altre habitatge més econòmic o les ajudes a les quals puguen tenir dret per no tenir ingressos, i que fera tot el possible per a evitar que l'autora de la queixa i les seues filles es queden sense habitatge on allotjar-se. La Conselleria no va acceptar esta recomanació.

En canvi, sí que ha acceptat la Conselleria la resolució que vam dictar en la queixa núm. 040827 (pàg. 220), en la qual, després de comprovar l'existència de diversos desperfectes en un habitatge de protecció oficial, com ara esquerdes en sòl i parets, desnivell i descompensació de les portes, danys en els mobles de cuina, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge que, al més aviat possible, realitzara les obres necessàries en l'habitatge de l'interessat per al condicionament i la correcció de les deficiències constructives constatades.

3. MEDI AMBIENT

La protecció d'un medi ambient adequat, com a dret dels ciutadans reconegut en l'article 45 de la Constitució i en els principals textos internacionals i comunitaris, constituïx un objectiu prioritari per a esta institució. A causa del seu caràcter transversal, esta matèria és tinguda en compte no només en les queixes que es referixen específicament a este àmbit sinó també a altres sectors en els quals els béns ambientals estan en alguna mesura afectats. Ací donarem compte de les queixes que tenen este objecte com a element caracteritzador.

Les principals preocupacions en esta matèria han tornat a centrar-se durant 2005 en temes com ara la contaminació acústica, l'impacte ambiental d'actuacions públiques i privades, les aigües residuals, la contaminació atmosfèrica, les afeccions a espais protegits i l'explotació de pedreres. La instal·lació de parcs eòlics continua sent objecte de forta controvèrsia.

3.1. Contaminació acústica

En este epígraf informarem d'un dels assumptes que més preocupen els valencians com és el soroll produït per establiments o indústries molestes, concentracions de ciutadans associades a l'oci en la via pública, i altres fonts de diversa procedència.

La inactivitat municipal davant els incompliments en matèria d'establiments s'ha manifestat en la tolerància davant activitats sense llicència, unes activitats que funcionen amb llicència però sense la prèvia comprovació administrativa, unes activitats que excedixen els termes de la llicència atorgada i davant els quals no s'obri expedient sancionador ni s'imposen mesures correctores, entre altres aspectes; tots estos són aspectes que encara resulten excessivament presents en les queixes que presenten els ciutadans.

Fins i tot en activitats expressament autoritzades i degudament comprovades, no són infreqüents els supòsits que, ja siga per deterioració dels elements d'insonorització, ja siga per conductes inadequades —p.ex. modificació de la font de música, canvi d'instal·lacions, etc.—, s'excedixen els límits d'immissió acústica i els ajuntaments no reaccionen, de forma eficaç, amb la imposició de mesures cautelars o establint mesures correctores addicionals. A més, es constata sovint el problema afegit de l'emissió d'acords administratius amb un efecte merament formal, i que mai no són executats.

La lentitud en la resposta administrativa perllonga el problema a què estan sotmesos els veïns, i multiplica els efectes de les molèsties. La figura de la mesura cautelar és escassament utilitzada en este àmbit, i per això els ciutadans han d'esperar fins a la finalització de procediments llargs i complexos, que encara es compliquen més quan existix oposició del titular de l'establiment. Les garanties del destinatari de la mesura són importants, però no a costa del manteniment de situacions insostenibles.

Hem observat una certa tendència a intervenir per substitució en alguns casos per part de l'Administració autonòmica, el que resulta plausible i en línia amb les nostres recomanacions, encara que en este àmbit les possibilitats d'intervenció són encara molt àmplies i aconsellables davant la inactivitat municipal en casos de notòria negligència en el compliment de les seues funcions.

No hem d'oblidar que la problemàtica analitzada afecta importants drets fonamentals com ara la integritat física i moral, la intimitat personal i familiar i la inviolabilitat del domicili, com també els drets a la protecció de la salut, a un medi ambient adequat i a un habitatge digne, que queden clarament afectats per este tipus de pertorbacions, el que obliga els poders públics a extremar els seus esforços per a evitar que estes es produïsquen. És imprescindible una actuació més àgil, eficaç i contundent de les administracions locals i autonòmica per a emparar en tot cas els ciutadans que es troben sotmesos a estos efectes.

La jurisprudència protegix estos béns jurídics cada vegada amb una major contundència, fins i tot descendix a l'àmbit de la responsabilitat patrimonial de l'Administració amb motiu de la seua inactivitat en la matèria, tal com determina la Sentència del Tribunal Europeu de Drets Humans de 16 de novembre de 2004, *Moreno Gómez vs. Espanya*, la doctrina del qual hem anticipat en diverses resolucions d'esta institució, i que ara incorporem amb major raó.

A continuació donem compte de les queixes més rellevants que ens han presentat els ciutadans en l'any 2005, i fem un extracte de les recomanacions que hem dictat, i ens remetem a l'apartat de resolucions d'este informe anual a l'efecte de consultar-les.

3.1.1. Activitats subjectes a llicència municipal d'obertura amb funcionament molest o irregular

En este apartat efectuem una selecció de les queixes més rellevants relatives a les molèsties —sorolls, fums, olors i emissions— que generen els establiments i les indústries subjectes a la normativa d'activitats qualificades —Llei valenciana 3/1989, de 2 de maig—, com també a la normativa sobre espectacles —Llei 4/2003 de 26 de febrer. Es tracta d'activitats amb funcionament clandestí, unes altres que estant funcionant amb llicència però sense haver obtingut la comprovació favorable, activitats sobre les quals no s'imposaven mesures correctores necessàries o que, tot i haver-se imposat, no les havien complit, com també altre tipus d'incompliments en el règim de funcionament de l'activitat en matèria d'horaris, aforament o seguretat. Tornen a aparéixer els problemes de contaminació acústica derivats del consum d'alcohol en la via pública associats a la presència d'establiments.

Podem començar per donar compte de la queixa núm. 040696, entaulada davant l'Ajuntament de Peñíscola per un ciutadà que es queixava de la concentració de determinats pubs en una zona de la població, que generaven inseguretat, sorolls en la via pública, brutícia i problemes de consum d'alcohol en l'exterior dels establiments. Una vegada efectuada la corresponent investigació, vam resoldre dirigir al citat ajuntament una sèrie de recomanacions i suggeriments destinats a tractar de corregir els problemes assenyalats per l'interessat.

Amb l'objecte d'afavorir l'establiment de limitacions generals al funcionament dels locals, vam recomanar a l'Ajuntament que agilitara els tràmits per a la declaració de la zona com "acústicament saturada", com també que es posaren immediatament en marxa, quan s'aprovara això anterior, les mesures que preveu la legislació sobre contaminació acústica sobre estes zones, especialment la reducció d'horaris, la suspensió en l'atorgament de noves llicències i, si escau, la reordenació del trànsit. Li vam recomanar així mateix que modificara el planejament urbanístic actual amb l'objecte d'incorporar limitacions d'ús que impediren la futura concentració d'establiments en la zona o en altres zones del municipi. Com a solució definitiva li vam recomanar que, de manera concertada amb els establiments legalitzats, promoguera el seu trasllat a altres zones de la població on no generaren molèsties al veïnat.

Amb independència de tot això anterior, vam recordar a l'Ajuntament el deure legal de verificar la situació jurídica dels establiments existents, i que adoptara la mesura cautelar de clausura, amb l'audiència prèvia a aquells que no tenen llicència d'activitat o acta de comprovació favorable, i que imposara mesures correctores a les activitats legalitzades que generen molèsties, i obrira els corresponents expedients sancionadors quan es detecten incompliments tant en relació amb la legislació d'activitats i espectacles com la de contaminació acústica.

Quant als incompliments en matèria d'horaris, es va recomanar que la Policia local realitzara inspeccions específiques i elaborara els corresponents butlletins de denúncia davant aquells que incomplisquen, i que es remeteren les actuacions a la Conselleria competent per a la sanció corresponent.

En els aspectes relatius al consum d'alcohol fora dels establiments i la possible dispensació d'estes begudes a menors li vam recordar el deure legal de sancionar els establiments, com també els consumidors quan efectuen este consum en la via pública. Se li suggeria finalment la promoció d'activitats alternatives d'oci juvenil.

Una vegada rebut l'informe de l'Ajuntament li vam comunicar que, si bé podíem considerar atesa la primera de les recomanacions efectuades, quant a la declaració de la zona en qüestió com acústicament saturada, res no ens deia en el seu informe sobre les restants. En conseqüència, li vam assenyalar que no se'ns havien facilitat arguments que pogueren posar en qüestió les nostres conclusions, i que, per tant, havíem d'informar les Corts de la seua acceptació parcial, i vam tancar l'expedient no sense abans indicar a l'interessat que si en un termini raonable observara que les mesures que l'Ajuntament havia d'impulsar per a disciplinar les activitats existents en la zona amb motiu de la declaració de zona acústicament saturada no es dugueren a efecte, o foren insuficients o

ineficaces, que ens ho fera saber amb l'objecte de realitzar actuacions de seguiment respecte d'això.

La queixa núm. 040867, relativa a les molèsties acústiques generades per un casal faller en la ciutat de València, ens va permetre pronunciar-nos sobre esta problemàtica i recordar a l'Ajuntament d'esta ciutat el deure legal d'impedir immediatament els usos en este local i ordenar la seua clausura, prèvia audiència a l'interessat, de conformitat amb el que preveu l'article 18 de la Llei 3/89, de 2 de maig, d'activitats qualificades, com també concordants de la Llei d'espectacles. Li recomanàvem al seu torn l'obertura d'expedient sancionador pel temps que havia estat funcionant sense la llicència d'activitat i acta de comprovació favorable, amb manifest incompliment del que estableixen els articles 2 i 6.1 de la Llei 3/89, de 2 de maig. Finalment, li recordàvem el deure legal de donar contestació expressa a tots els escrits presentats per la interessada per a denunciar esta situació.

Com a resposta a esta resolució vam obtenir el compromís de l'Ajuntament de València d'exigir progressivament a tots els casals fallers el compliment estricte de la legislació valenciana de contaminació acústica, per la qual cosa vam informar el ciutadà del tancament del seu expedient amb l'advertiment que es realitzaria un seguiment sobre el compliment d'este compromís en períodes successius.

En la queixa núm. 041067, relativa a les molèsties acústiques generades per concentració d'establiments al "Barri" d'Alacant, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Alacant, com també a les Conselleries de Justícia i Administracions Públiques, i Territori i Habitatge, en consideració a les seues competències respectives.

A l'Ajuntament d'Alacant vam recomanar, amb caràcter general, que continuara amb el màxim rigor i extremara les mesures de control i d'intervenció sobre els establiments situats al "Barri" d'Alacant, i que exercira les potestats administratives corresponents sobre aquells locals que funcionen sense llicència, acta de comprovació, o excedisquen els termes de la seua llicència, i provoquen molèsties acústiques als veïns.

Al seu torn, vam recomanar que es mantinguera el rigor en el compliment dels horaris de tancament, com també que es practicaren controls periòdics d'aforament i condicions de seguretat en els establiments, i que s'hi realitzaren inspeccions per a la seua comprovació i, si escau, que s'elevaren les denúncies corresponents a l'autoritat autonòmica competent. D'altra banda, vam recomanar que s'elaborara la planificació acústica pendent en el municipi, com també l'adequació de la declaració de zona acústicament saturada actual al contingut i efectes previstos per a tal instrument en la legislació de contaminació acústica valenciana.

Quant a la problemàtica específica dels carrers Sant Josep i Llauredors, li vam recomanar que, atenent als antecedents d'incompliment que s'havien constatat en alguns dels locals existents, s'incrementara el control sobre estos, es realitzaren els mesuraments sonomètrics necessaris i, en cas de reincidir en els mateixos problemes, s'adoptara la mesura cautelar de suspensió d'aquells locals que persistiren els incompliments.

A la Conselleria de Territori i Habitatge, li vam recomanar que verificara i cooperara en el compliment per part de l'Ajuntament d'Alacant de les seues obligacions d'aprovació de la planificació acústica corresponent, com també de declarar la zona acústicament saturada. Al costat d'això, i en la mesura en què pogueren accedir denúncies de ciutadans per incompliments en matèria acústica en la zona en qüestió, li vam recomanar que si constatava una actuació negligent per part de l'Ajuntament en la inspecció i sanció d'estes pràctiques intervinguera a través de les seues potestats d'actuació subsidiària previ requeriment a la corporació.

Finalment, a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques vam recomanar que es coordinara amb l'Ajuntament per a efectuar controls d'horaris, aforament d'establiments i condicions de seguretat, i que exercira les corresponents potestats en matèria d'inspecció i sanció per a la repressió de les conductes d'incompliment.

Totes les administracions assenyalades van acceptar la resolució efectuada en el present cas i, en conseqüència, vam tancar l'expedient.

Hem d'informar de la queixa núm. 041369, relativa a les molèsties per contaminació acústica, consum d'alcohol en la via pública, i indeguda col·locació de taules i cadires, produïdes per establiments musicals al barri de la Punta de Torrevieja. En la mateixa queixa vam recomanar a l'Ajuntament de Torrevieja que, tenint en compte la proximitat de l'estiu, incrementara la vigilància i l'adopció de les mesures necessàries per a evitar la contaminació acústica existent al barri esmentat —ja que alguns dels establiments d'este barri funcionen amb les portes i finestres obertes—, el consum d'alcohol en la via pública, especialment per part de menors d'edat, i la indeguda ocupació de la via pública per taules i cadires que impossibiliten el pas de les persones discapacitades.

L'expedient va ser tancat tenint en compte l'acceptació per part de l'administració en qüestió de les recomanacions efectuades.

La queixa núm. 041846 presentada contra l'Ajuntament de Guardamar es va iniciar amb motiu d'una denúncia veïnal relativa a la venda d'alcohol a menors en una tenda de 24 hores de la localitat i el consum en la via pública generat en les seues proximitats. En este cas, i després de la corresponent investigació, en la qual vam comprovar que s'havia dictat decret de clausura sense dur-lo a efecte, vam concloure recomanant a este ajuntament que complira amb els seus propis actes i que ordenara la clausura del local i la fera complir, mentre el titular del local no disposara de la preceptiva llicència i acta de comprovació favorable.

Quant a la venda d'alcohol a menors, se li va suggerir que continuara realitzant inspeccions per a verificar el cessament d'estes pràctiques mentre el local romanguera en funcionament, i que obrira nous expedients sancionadors quan s'acreditara que se seguien dispensant estes substàncies als menors.

De moment, i després de dos requeriments, no hem rebut cap contestació per part d'este ajuntament sobre les recomanacions efectuades.

En la queixa núm. 041574, plantejada davant l'Ajuntament del Campello, es va verificar la intervenció municipal davant el funcionament no autoritzat d'un establiment dedicat a bar sense ambientació musical, després de canvi de titularitat i modificacions objectives consistents en la introducció de nous elements com ara taules de billar i instal·lació de motors en les finestres.

Vam recomanar a este ajuntament que disposara, amb urgència i de forma immediata, prèvia audiència a l'interessat, la mesura cautelar de tancament o paralizació de l'activitat desenvolupada en el bar fins que s'obtinguera l'autorització de canvi de titularitat i, una vegada comprovada la inexistència de molèsties acústiques, fóra expedida, si escau, l'acta de comprovació favorable, i ordenara, sense més demora, la incoació de procediment sancionador per la realització d'un canvi de titularitat no autoritzat, com també per les molèsties acústiques produïdes.

Atés que l'Ajuntament va acceptar la resolució emesa, vam tancar l'expedient i el vam arxivar.

Les molèsties causades per una clínica veterinària a Burjassot, per la instal·lació d'elements d'aire condicionat i sorolls produïts per la insuficient insonorització del local a causa de les activitats que allí es desenvolupen amb animals, va provocar l'admissió de la queixa núm. 041725.

Una vegada realitzada la corresponent investigació no vam poder acreditar amb certesa si la citada activitat funcionava amb llicència, per la qual cosa vam recomanar a l'Ajuntament de Burjassot que, fent ús de les seues competències indisponibles, acordara la clausura cautelar de l'activitat mentre no obtinguera llicència i acta de comprovació favorable, i en un altre cas, és a dir, si s'hagueren obtingut estos títols, que s'elaborara un informe per a comprovar les condicions d'insonorització de local, com també el funcionament de l'aire condicionat en el pati, i que s'imposaren al titular de l'establiment les mesures correctores que resultaren necessàries per a evitar les molèsties a què estava exposada la interessada. Li vam suggerir, a més a més, que obrira un expedient sancionador pel funcionament clandestí d'esta en cas que així fóra.

L'Administració indicada va acceptar la resolució emesa per esta institució, i va acordar la iniciació d'expedient de clausura, davant el qual vam tancar l'expedient, però abans vam suggerir a la interessada que es posara en contacte amb nosaltres si observava que este expedient no acabava de solucionar el seu problema.

En la queixa núm. 042137, relativa al funcionament clandestí d'un restaurant amb ambientació musical situat a València, sobre el qual pesaven ordenes de clausura incomplides sistemàticament pel titular, amb ruptura de precintes, davant els quals l'Ajuntament no actuava per considerar que no tenia competència després de l'aprovació de la nova legislació d'espectacles, vam recomanar Ajuntament de València que en endavant intervinguera davant els establiments subjectes a la normativa d'espectacles i que exercira directament les potestats de tutela cautelar mitjançant la imposició de la clausura o la suspensió de l'activitat sense necessitat de ratificació autonòmica. En tal cas, i quan l'incompliment de les mesures d'execució tingueren com a base un acte

administratiu dictat per l'Ajuntament, a este li correspondria, si escau, iniciar les vies penals pel delictes o la falta de desobediència.

En relació amb este assumpte en particular, i en la mesura en què enteníem que era competència seua l'aplicació de la mesura cautelar de suspensió, tant de conformitat amb la legislació d'espectacles com de contaminació acústica, li vam suggerir que valorara la conveniència d'instar de nou el compliment d'esta mesura de clausura, i en cas de no observar-se el seu compliment, que derivara la qüestió a la via penal.

A la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, tenint en compte que té en marxa expedient sancionador davant l'activitat, se li va recomanar que agilitara la seua tramitació i n'evitara la caducitat.

Si no s'acollia el plantejament exposat per esta institució quant a la competència de l'Ajuntament de València per a dictar i fer complir la mesura cautelar de clausura, i reafirmar la seua competència en la matèria, suggeríem a la Conselleria que derivara la qüestió a la via penal atenent a l'incompliment reiterat de l'ordre de clausura imposada al titular del local.

De moment no hem rebut cap contestació de l'Ajuntament de València, i hem realitzat un últim requeriment, mentre que la Conselleria ens va informar que l'establiment havia tancat. No obstant això, l'interessat ens va comunicar que el titular del local havia obert de nou l'establiment, i per això vam tornar a comunicar estos fets a la Conselleria i estem esperant la seua contestació que de moment no s'ha produït.

En la queixa núm. 050047, presentada contra l'Ajuntament d'Onil, vam portar a terme una investigació sobre la problemàtica denunciada, relativa a la contaminació acústica produïda per locals amb ambientació musical i concentracions en la via pública als carrers Cardenal Payá i Paret del Real de la població.

Una vegada efectuada la investigació, vam recordar a l'Ajuntament el deure legal d'exercir les potestats que preveu la legislació d'activitats, espectacles i de contaminació acústica davant els tres establiments que funcionen de manera il·legítima en la zona, en no haver obtingut per causes imputables a ells les corresponents autoritzacions de canvi de titularitat. Li vam indicar, a més, que havia d'acordar la mesura cautelar de clausura dels establiments si, com a conseqüència de la comprovació que s'efectuara, es detectaven irregularitats que impediren la concessió de l'oportuna autorització.

Se li recomanava, d'altra banda, la realització de mesuraments acústics en l'exterior dels locals per a comprovar de manera efectiva el nivell acústic que estan suportant els veïns, a l'efecte de determinar si es donen les condicions legals per a la qualificació de la zona com acústicament saturada, el que permetria adoptar-hi mesures de restricció singular del soroll que preveu la legislació acústica per a estes àrees.

Es va suggerir així mateix l'elaboració d'un mapa acústic de la localitat, la planificació acústica corresponent, com també, en defecte d'això, i si s'hi donen les condicions establides per la llei, l'elaboració d'un pla zonal.

Es va recomanar introduir una modificació en la planificació general de la localitat perquè, en compliment de la legislació vigent, s'establisquen limitacions d'ús per a evitar concentracions de locals, i es fixen distàncies mínimes i altres condicions d'implantació que impedisquen este tipus d'agregacions que produeixen efectes acumulatius certament perjudicials per al descans dels veïns.

Quant a les pràctiques de consum en la via pública, tot i ser conscients de les limitacions de mitjans que es plantegen, li suggeríem a l'Ajuntament que aleatòriament es realitzaren actuacions amb l'objecte de denunciar els infractors i que s'obriren els oportuns expedients sancionadors, com també que es realitzaren visites preventives de la policia per a incitar que no es produïsquen estos comportaments. Com a complement d'això anterior es va recomanar que en el marc de les disponibilitats pressupostàries existents s'estudiara la possibilitat de desenvolupar alternatives d'oci nocturn en cap de setmana i es fomentaren activitats de caràcter similar a les que es fan en els locals d'oci, però de manera controlada i sense alcohol per als més joves (concerts, concursos musicals, activitats esportives i culturals, etc.). Es va suggerir finalment que es continuara en la línia de fomentar el trasllat dels locals amb ambientació musical a zones de la localitat on no es moleste els veïns.

Fins a hores d'ara no hem rebut contestació a la resolució esmentada, i n'hem fet ja dos requeriments.

En la queixa núm. 050231. interposada contra l'Ajuntament de València per les molèsties acústiques generades per un casal faller, vam recomanar que, quant als casals fallers que de forma constant i reiterada funcionen com a bar o establiment musical — com era el cas del casal faller denunciat en esta queixa—, se'ls exigira en tot cas la llicència d'activitat qualificada, amb l'adopció prèvia de les necessàries mesures correctores per a evitar molèsties als veïns, i que mentrestant s'ordene la prohibició de desenvolupar l'activitat pròpia d'un bar amb ambientació musical fins que no s'obtinga la referida llicència.

D'altra banda, quant a l'activitat normal que es desenvolupa en els casals fallers, vam recordar a l'Ajuntament que estos han de disposar de locals que complisquen amb les obligades mesures d'insonorització i prevenció d'incendis. En este sentit, resultaria necessari que l'Ajuntament de València fomentara la instal·lació de mesures d'insonorització dels locals, a través de la concessió als casals fallers de subvencions, crèdits blans o reintegrables, o qualsevol altre tipus d'ajuda econòmica que permeta a curt termini, sobretot als casals que generen més molèsties acústiques, que les puguen evitar.

L'expedient va ser tancat en haver acceptat l'Ajuntament de València les recomanacions efectuades.

En la queixa núm. 050236, relativa a les existència d'un garatge amb greus deficiències de seguretat en la població de Manises, vam recomanar a l'Ajuntament d'esta població que disposara amb urgència i de manera immediata el cessament i la clausura de l'activitat, amb incoació de procediment sancionador, i que posteriorment tanque l'expedient atés que l'Administració de referència va acceptar la resolució emesa.

Amb motiu de la interposició de la queixa núm. 050362, presentada contra l'Ajuntament de València i la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, per la contaminació acústica i l'incompliment d'horaris produïda per un establiment, com també per la terrassa no autoritzada que instal·la generalment en els voltants, vam recomanar a l'Ajuntament que dictara un acord d'execució forçosa pel qual ordenara el precinte immediat del local per part de la Policia local, per a impedir els usos mentre no s'obtinga la corresponent llicència i acta de comprovació, i que indicara que contra l'incompliment d'esta ordre amb la possible ruptura del precinte podrien exercir-se les corresponents accions penals. Li suggeríem així mateix l'obertura d'expedient sancionador pel funcionament de l'activitat sense llicència.

Referent a l'ocupació de la via pública, i mentre l'activitat estiga en funcionament, li vam recomanar un seguiment més continuat de manera que es realitzaren totes les denúncies que resulten pertinents, i a més, en la seua resolució es va tenir en compte el fet que s'hagueren reiterat les conductes com un element per a graduar la sanció. A més, li vam recomanar un estricte seguiment de l'activitat en relació amb els horaris de tancament, i es van elevar les denúncies pertinents a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques.

A esta última Administració vam recomanar la immediata iniciació d'expedients sancionadors per incompliment d'horaris d'acord amb les denúncies existents, com també que en coordinació amb l'Ajuntament de València es realitzara un seguiment estricte de l'activitat en relació amb estes conductes. Se li va recomanar a més que, de manera coordinada amb l'Ajuntament de València, executara els seus actes en relació amb el funcionament clandestí de l'activitat.

Estem en este moment esperant l'informe corresponent requerit a ambdues administracions.

Hem de donar així mateix compte de la queixa 050502, a la qual es va acumular la queixa d'ofici núm. 041891, per tenir el mateix objecte. L'interessat denunciava l'existència d'unes 100 queixes individuals per contaminació acústica, botellot, inseguretad ciutadana i horaris d'obertura i tancament il·legals per part d'una discoteca de la població.

Prèviament, esta institució havia emés resolució en la queixa núm. 041891, i havia recomanant a l'Ajuntament de Sollana i a la Conselleria de Justícia i Administracions públiques que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma immediata, sense més demora, disposaren, amb l'audiència prèvia, la mesura provisional de clausura o tancament de la terrassa —que ha de funcionar sense ambientació musical—i la incoació dels oportuns expedients sancionadors per desenvolupar una activitat amb ambientació musical sense llicència i per incomplir reiteradament l'horari de tancament, i que vetle per la seua prompta i efectiva resolució.

La Conselleria de Justícia i Administracions Públiques va manifestar que acceptava les recomanacions efectuades, i encara estem esperant rebre contestació per part de l'Ajuntament de Sollana.

Tenint en compte l'entrada de la nova queixa a instància de part, en la qual a més es realitzaven noves consideracions que pogueren afectar altres administracions, es va acordar l'acumulació d'ambdues queixes, i es va dictar una nova resolució en la qual vam recomanar a l'Ajuntament de Sollana la immediata adopció de la mesura cautelar de suspensió i precinte de l'activitat de bar amb ambientació musical sense llicència, de conformitat amb el que estableix la legislació d'espectacles i activitats qualificades, sense perjudici de la tramitació del corresponent expedient sancionador per l'entitat que entenguen resulta competent.

En relació amb les pràctiques de consum en la via pública, vam suggerir a la corporació que fera un major esforç en la comprovació i el seguiment d'estes conductes, i li vam recordar el deure legal d'establir les corresponents denúncies i tramitar els expedients sancionadors per dispensació i consum d'alcohol, i això requerint, si cal, la col·laboració d'altres cossos policials, especialment la policia autonòmica.

A la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques vam suggerir que informara els ajuntaments sobre l'abast de les seues competències en matèria d'espectacles, i que si escau assumiren l'obligació d'incoar en el present supòsit expedient sancionador davant l'activitat de bar amb ambientació musical sense llicència i que n'impedisca els usos. A més, per al cas que l'Ajuntament no adoptara la mesura cautelar de clausura li recomanàvem la seua adopció de conformitat amb el que preveuen els articles 38 i 54 de la Llei d'espectacles.

Finalment, a la Conselleria de Sanitat vam suggerir que col·laborara amb l'Ajuntament de Sollana en la correcció de les pràctiques de consum d'alcohol en la via pública, i que actuara per substitució en el cas que aquell no exercira les seues competències en esta matèria de manera adequada, per a la qual cosa podria utilitzar el suport dels efectius que resulten necessaris de la Policia autonòmica.

De moment no hem rebut contestació a estes recomanacions.

Un ciutadà de Sagunt ens denunciava en la queixa núm. 050641 l'existència en els voltants del seu domicili de tres bars que li generen molèsties continuades, que ha denunciat a l'Ajuntament des de fa més de 10 anys i no ha obtingut cap resposta satisfactòria.

Una vegada investigada la situació de cadascun d'estos locals, vam recordar a l'Ajuntament de Sagunt el seu deure legal de, al més aviat possible, obrir expedient per a la incoació immediata de la mesura cautelar de clausura dels locals que no tenen llicència d'activitat o acta de comprovació favorable, com també obrir expedient sancionador davant d'estes activitats pel temps que hagen funcionat sense haver obtingut la llicència i comprovació favorable, i per tant amb manifest incompliment del que estableix l'article 6.1 de la Llei 3/89, de 2 de maig. Li vam recomanar a més que realitzara un estricte seguiment d'estes activitats mentre no s'efectuara la seua clausura, per verificar que no incomplixen la normativa sobre horaris de tancament i no se celebren festes no autoritzades, i que en un altre cas eleve les denúncies corresponents a la Conselleria de Justícia.

A la Conselleria de Justícia, per la seua banda, vam recomanar que, en coordinació amb l'Ajuntament de Sagunt, i comissionant si cal la Policia autonòmica, realitzara un seguiment d'estes activitats quant als assumptes de la seua competència, i que obrira els expedients sancionadors que corresponguen en el cas que s'acrediten els incompliments en matèria d'horaris i celebració de festes no autoritzades.

De moment no hem rebut contestació a la resolució efectuada.

Quant a les queixes relacionades en la memòria anterior, de l'any 2004, que quedaven pendents de finalització, a continuació detallem la seua situació actual:

La queixa núm. 030180, relativa a la proximitat a l'habitatge de l'interessat d'una explotació ramadera sobre la qual pesaven diversos acords municipals de clausura incomplits pel titular, i que vam resoldre recordant a l'Ajuntament de la Vila Joiosa el deure legal de fer complir el contingut dels seus actes, imposar les multes coercitives corresponents i realitzar el seguiment corresponent, i advertir el titular de l'explotació de l'execució subsidiària d'acord de trasllat dels animals, no va ser finalment atesa per l'Ajuntament, i vam tancar l'expedient amb expressa indicació de l'actitud hostil i entorpidora produïda per esta Administració.

D'altra banda, hem de donar compte de la queixa núm. 040500, en la qual un ciutadà ens denunciava la inactivitat de l'Ajuntament de València davant una discoteca que produïa fortes molèsties acústiques. Vam recomanar a l'Ajuntament de València que, tenint en compte tot el temps que el ciutadà havia suportat les molèsties, acordara la incoació d'expedient sancionador, i imposara les sancions que escaigueren, com també que acordara l'adopció, com a mesura cautelar, d'una ordre de suspensió de l'activitat mentre no es resolgueren les deficiències detectades.

Una vegada rebut l'informe de l'Administració en què contestava estos pronunciaments, vam poder constatar que s'havien realitzat algunes actuacions dirigides a reduir la contaminació acústica patida per l'interessat, tot i que no s'observava que s'haguera obert expedient sancionador o que s'haguera adoptat la mesura cautelar de tancament i clausura de l'activitat, per la qual cosa considerem acceptada parcialment la nostra resolució. Vam reiterar a l'Ajuntament de València els arguments exposats en la nostra resolució, i vam considerar que la intervenció municipal no havia estat suficientment rigorosa en este assumpte, i per això li vam manifestar novament la necessitat que, al més aviat, es corregira el problema denunciat per l'interessat i que, en defecte d'això, s'adoptara la mesura cautelar de clausura de l'activitat. Se li reiterava de nou el seu deure legal d'obrir expedient sancionador davant l'activitat, perquè s'estaven superant els límits d'immissió acústica previstos en la legislació vigent. Finalment, es va comunicar a l'interessat que, si no obtenia una solució satisfactòria, ens ho comunicara a fi de realitzar actuacions de seguiment.

En l'informe anterior també vam donar compte de la queixa núm. 041254, plantejada contra la inactivitat de l'Ajuntament de Nules, relativa al soroll procedent de dos aparells d'aire condicionat situats en un bar que no estaven inicialment previstos en la

llicència d'activitat. Ateses les circumstàncies, esta institució li va recordar, mitjançant resolució, el deure legal d'instruir i resoldre el corresponent expedient sancionador.

L'Ajuntament no va acceptar esta resolució, per la qual cosa li vam comunicar que en la seua contestació no s'aportaven elements nous que desvirtuaren els termes ni el fonament de la nostra resolució, atés que es persistia en no instruir expedient sancionador contra el titular del local ni s'acordava cap mesura cautelar respecte del funcionament irregular de l'activitat objecte d'este expedient de queixa. Per tant, vam tancar l'expedient i li vam indicar que comunicariem esta actitud a les Corts en el present informe.

3.1.2. Altres fonts de contaminació acústica

Seguidament donem compte de les queixes presentades pels ciutadans en l'any 2005 referides als sorolls generats per altres activitats distintes a les que es desenvolupen amb caràcter permanent en establiments i indústries.

La queixa núm. 041204, interposada davant de l'Ajuntament de Granja de Rocamora i les Conselleries de Territori i Habitatge, com també Infraestructures i Transports, versava sobre la legalitat d'una subestació elèctrica situada en terme de Granja de Rocamora, paratge Lo Beneferrejo. En particular, el ciutadà ens va comunicar que la subestació esmentada es va incendiar a l'estiu de 2004, i ens expressava el risc que este tipus de situacions poden comportar per als béns i les persones.

En este assumpte vam recomanar a la Conselleria d'Infraestructures que realitzara totes les inspeccions i verificacions que calgueren per a comprovar les condicions de funcionament d'esta subestació, i que adoptara les mesures cautelars que foren necessàries per a evitar possibles riscos de la instal·lació respecte dels béns i de les persones, atesa la proximitat respecte del nucli urbà de Benferri.

A l'Ajuntament de Granja de Rocamora, li vam recordar el deure legal de resoldre expressament la sol·licitud de l'interessat i li vam recomanar que accedira al deslliurament de les certificacions interessades. D'altra banda, li vam recomanar que emetera informe tècnic en el qual justificara, amb independència de la tipificació de l'activitat en el nomenclàtor, l'exclusió o si escau la inclusió d'esta activitat sota el règim d'activitats qualificades, tenint en compte els riscos per als béns, les persones o el medi ambient que pot generar. En el cas que consideraren la inclusió de l'activitat sota este règim, els vam suggerir que requeriren la immediata legalització de l'activitat.

Finalment, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge l'emissió d'informe tècnic en el qual justificara, amb independència de la tipificació de l'activitat en el nomenclàtor, l'exclusió o si escau la inclusió d'esta activitat sota el règim d'activitats qualificades, tenint en compte els riscos per als béns, les persones o el medi ambient que puga generar.

Una vegada rebuts els corresponents informes de les Conselleries de Territori i Habitatge, com també d'Infraestructures i Transports, es va acordar el tancament de

l'expedient en haver acceptat la primera de les recomanacions efectuades, com també per correspondre les inspeccions requerides a l'Administració estatal en el segon cas. L'Ajuntament de Granja de Rocamora no va acceptar la recomanació efectuada en no portar a terme l'informe tècnic interessat ni tampoc consta el deslliurament de les certificacions sol·licitades, i per això vam tancar l'expedient i el vam informar que donaríem compte d'esta actitud en el present informe anual.

En la queixa núm. 050107, a la qual s'han acumulat les queixes núm. 050108 fins a núm. 050115, presentada davant l'Ajuntament d'Alcoi amb motiu de les molèsties acústiques generades per l'Hospital Verge dels Lliris, vam recomanar a l'Ajuntament i a la Conselleria de Sanitat que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma immediata, sense més retard ni dilació, adoptaren les mesures necessàries per a eliminar els insuportables sorolls generats pels aparells d'aire condicionat i la caldera de l'Hospital Verge dels Lliris d'Alcoi, la contaminació acústica dels quals estava afectant greument drets constitucionals de primer ordre dels veïns.

L'expedient es troba encara en tramitació en la mesura que, tot i haver rebut diversos informes per part d'ambdues administracions, en què s'incorporen previsions d'actuació dirigides a solucionar el problema, els ciutadans segueixen expressant el manteniment de les molèsties denunciades.

La queixa núm. 050888, oberta d'ofici per esta institució, i relativa a determinats indicis que podrien determinar la conveniència de declarar en el municipi de Carlet una zona "acústicament saturada", va donar lloc que suggerírem a l'Ajuntament d'esta localitat que, en cas de comprovar la insuficiència de les mesures d'ordenació en marxa — ordenança, limitacions d'ús en planejament, i elaboració d'estudi acústic—, promoguera l'elaboració de la planificació acústica local a què es referix l'article 22 de la Llei 7/2002, de 3 de desembre, de protecció davant la contaminació acústica.

Li vam suggerir així mateix, que, en la mesura que l'estudi acústic determinara la presència de les condicions previstes en l'article 28.2 de la Llei, promogueren immediatament la iniciació d'un expedient per a la declaració de la zona en què es produïxen com acústicament saturada.

L'Administració de referència va acceptar les recomanacions i suggeriments efectuats i vam tancar l'expedient.

La queixa núm. 051038 es va interposar davant l'Ajuntament de Sant Joan amb motiu de la instal·lació de la barraca popular de les festes patronals en determinada localització que produïx molèsties acústiques als veïns. Vam suggerir a este Ajuntament que per a les festes del pròxim any estudiara el trasllat de la ubicació actual de les festes a altres llocs on no es moleste els veïns.

També li vam recomanar que en la mesura que fóra possible establira solucions tècniques per a minimitzar l'impacte sonor de la font musical que se situara en els voltants del domicili de la interessada, i que a més s'establira una limitació del nombre de decibels produïts a partir d'una hora que resulte raonable.

Li vam recomanar així mateix que establira una limitació horària també raonable per al funcionament de la font musical, com també l'estricta compliment del pla de seguretat, neteja i higiene que establirien per a la bona celebració de les festes.

L'Ajuntament va contestar que quedava assabentat de les recomanacions i els suggeriments i que faria el possible per complir-los i, tenint en compte la indeterminació d'esta resposta, vam dirigir un nou ofici a aquella administració per demanar una ampliació del seu informe amb major concreció de les actuacions que calia realitzar. De moment no hem rebut contestació a este requeriment.

Respecte de les queixes de què ja vam donar compte en la memòria anual de 2004, seguidament informem del seu estat procedimental:

La queixa núm. 030998, relativa a les molèsties generades cada any pels concerts que se celebren als Jardins del Real de València, va ser tancada en assolir el compromís de l'Ajuntament de València perquè en futures celebracions s'extremen les mesures dirigides al compliment de les condicions de celebració d'espectacles, especialment en matèria d'horaris, i la seua disposició per a escoltar i estudiar alternatives que pogueren plantejar-se.

Posteriorment, es va realitzar una actuació de seguiment en què es recordava el compromís adquirit, i es va acordar l'arxivament d'esta actuació de seguiment en comprovar les actuacions realitzades per l'Ajuntament, no sense abans tornar a reiterar la conveniència que, atesa la proximitat de les celebracions als habitatges, s'extremen les mesures dirigides al compliment de les condicions de celebració especialment en matèria d'horaris d'inici i finalització, com també en les condicions acústiques, i a més els vam recomanar que estudiaren la conveniència de traslladar els concerts de juliol a altres ubicacions més allunyades de les zones residencials.

En la queixa núm. 041215 un ciutadà de València denunciava l'existència de sorolls en el seu habitatge per la deficient insonorització de la cabina de l'ascensor de l'edifici. Davant d'estos fets, vam recomanar a l'Ajuntament que, amb la màxima celeritat, ordenara als serveis municipals competents l'elaboració d'un informe tècnic en el qual es concretaren les mesures correctores necessàries per a adequar les instal·lacions, i que s'emetera un acord municipal en el qual, sobre la base d'este informe, s'ordenara la immediata execució d'estes mesures a l'infractor, i que s'advertira la imposició de multes coercitives en cas d'incompliment del termini concedit, com també l'execució subsidiària de l'obra que calia realitzar.

Atés que l'Ajuntament va acceptar la recomanació efectuada, vam tancar l'expedient.

3.2. Informació Ambiental

El principi de la participació pública en l'àmbit de les activitats de l'administració es troba recollit tant en la Constitució com en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i és un principi essencial que ha de caracteritzar tots els procediments administratius. Si

és possible, este principi adquirix una rellevància singular en l'àmbit ambiental, en la mesura que possibilita el seguiment de les polítiques ambientals desenvolupades per l'Administració tant pels particulars com pels col·lectius ciutadans. Perquè esta participació siga possible i efectiva resulta essencial que els interessats puguen accedir amb la màxima transparència a la informació ambiental que manegen les administracions.

Des d'una altra perspectiva, l'accés a la informació i la major participació dels ciutadans, permet a les autoritats públiques prendre millors decisions i aplicar-les més eficaçment. És, per tant, un element transcendental que mereix la màxima atenció i tutela per part d'esta institució, i així s'ha efectuat durant este exercici en tots aquells casos que s'han sotmés a la nostra consideració.

En la queixa núm. 040964, presentada contra la Conselleria de Territori i Habitatge, l'interessat denunciava que li havia estat impossible accedir a la informació relativa a determinades obres realitzades en una pista forestal del parc natural de la serra de Mariola, entre font Mariola i la cava arquejada d'Agres. Després de realitzar la investigació corresponent, vam resoldre recomanar a esta Conselleria que facilitara a la interessada còpia de l'esmentada comunicació interna, o bé de l'informe administratiu a què es referix l'article 63.3. del PORNA de la serra de Mariola, en el cas que este s'haguera emés.

L'Administració va acceptar la resolució efectuada i vam acordar el tancament i l'arxivament de la queixa.

Hem de donar compte de la queixa núm. 041426 presentada davant l'Ajuntament de Quart de Poblet sobre accés a informació ambiental relativa a la via pecuària Colada de Castilla. Després de comprovar els fets, vam suggerir a l'Ajuntament que facilitara a l'interessat la informació corresponent a l'expedient de permuta de la via pecuària quan li fóra sol·licitada formalment per este i que aclarira a més les dades relatives a la publicació oficial de la permuta.

Es va acordar el tancament i l'arxivament del present expedient en la mesura que l'Administració de referència va acceptar el suggeriment efectuat.

Donem compte a continuació de l'estat procedimental de les queixes sobre les quals ja vam informar en la memòria anual de 2004 i no havien quedat tancades.

Hem de referir-nos únicament a la queixa núm. 041546, en la qual el ciutadà denunciava que va acudir a la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, amb l'objecte de verificar determinada informació ambiental, i li va ser negada la possibilitat de prendre fotografies de l'expedient per raons de propietat intel·lectual. En este cas vam recomanar a la Conselleria que resolguera motivadament les peticions que formulen els ciutadans que compareguen en el tràmit d'informació pública d'obtenir còpies o fotografies de la documentació en qüestió.

La citada resolució va ser acceptada, i es va tancar este expedient.

3.3. Abocadors

Hem d'informar, en primer terme, de la queixa núm. 041038, en la qual vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge i al Consorci del Pla Zonal de Residus Zones III i VIII (Àrea de Gestió 2) que, tenint en compte les sol·licituds presentades per l'associació ciutadana i els distints temes de preocupació plantejats, contestara de forma motivada i detallada a totes i cadascuna de les reivindicacions expressades pel ciutadà.

Esta resolució no va ser acceptada per les administracions indicades ja que no es va contestar motivadament a totes i cadascuna de les qüestions plantejades per l'autor de la queixa, i vam tancar l'expedient i vam indicar que donaríem compte d'això anterior en este informe anual.

Així mateix, donem compte de la queixa d'ofici núm. 041821, relativa a determinats abocaments d'inerts produïts en l'àrea d'amortiment d'impactes del parc natural del Montgó, en la qual a la Conselleria de Territori i Habitatge vam recordar el deure legal d'aprovar, al més aviat possible, el Pla rector d'ús i gestió del parc natural del Montgó, en haver-se superat de bon tros els terminis previstos per a la seua aprovació en la Llei d'espais naturals protegits de la Comunitat Valenciana. Quant als residus, li vam recomanar que, si es confirmava l'afecció d'estos abocaments al parc natural, obrira expedient sancionador davant l'infractor, si fóra identificat, de conformitat amb el que preveu la legislació d'espais naturals protegits. Així mateix, li vam indicar que hauria d'ordenar en el marc d'este expedient, la reposició de la parcel·la al seu estat originari, i advertir de l'execució subsidiària.

A l'Ajuntament de Xàbia, per la seua banda, li vam recomanar que, en la mesura que l'abocament no haguera afectat el parc, o en el cas que la Conselleria no intervinguera, ordenara a la propietat la neteja de la parcel·la amb l'objecte d'eliminar els residus dipositats, i que a este efecte aplicara l'obligació de conservar els immobles en adequades condicions de seguretat, salubritat i ornat públic, i que advertira de l'execució subsidiària.

A ambdues administracions els vam suggerir que coordinaren la seua activitat a este efecte de determinar la competència en esta qüestió, i per tant l'abast de les seues respectives responsabilitats en l'exercici de les potestats sancionadores i de reposició que havien d'exercir-se en el present supòsit.

Ambdues administracions van acceptar la resolució emesa i, en conseqüència, vam tancar i vam arxivar l'expedient.

En la queixa núm. 041874, oberta d'ofici amb motiu de l'abocament d'enderrocs i altres materials en la zona d'horta protegida de la partida d'Alt de Campanar a València, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge i als Ajuntaments de València i Mislata que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i prèvia audiència a l'interessat, acordaren el tancament o la clausura de les instal·lacions de tractament de residus existents en l'antic llit del Túria, la incoació dels oportuns procediments sancionadors, i l'obligació de reposar o restaurar les coses a l'estat anterior a les

infraccions comeses, i que adoptara les mesures necessàries per a evitar les molèsties als veïns.

Atès que totes les administracions referides van acceptar les recomanacions efectuades, vam tancar l'expedient.

Pel que fa a les queixes de què vam donar compte en la memòria anual de 2004, sobre les quals estava pendent una resolució definitiva, informem seguidament del seu estat procedimental.

En la queixa núm. 040218, relativa a la reproducció de les molèsties generades per l'abocador de la pedrera Bona Vista, on continuaven dipositant-se tot tipus de residus distints als inerts —els únics autoritzats—, i incomplint el projecte presentat per al farciment, segellat i posterior revegetació de l'espai, es va acordar finalment el tancament i l'arxivament de l'expedient, davant les actuacions projectades per les administracions implicades en compliment de les recomanacions efectuades.

3.4. Aigües residuals

Sota este epígraf informem de la queixa núm. 041437, sobre la instal·lació de la depuradora de Peñíscola, en la qual vam recomanar a l'Ajuntament de Peñíscola, a la Conselleria de Territori i Habitatge, com també a la Conselleria d'Infraestructures i Transports, que abans d'autoritzar la instal·lació es constataren en l'expedient la inexistència d'alternatives viables a la ubicació proposada, com també en cas de resultar inviable la seua recol·locació, que s'imposaren amb el màxim rigor justificatiu totes les mesures correctores que resultaren imprescindibles per a eliminar les molèsties que pogueren derivar-se del funcionament de la instal·lació.

Se'ls va recomanar, a més, que per assolir això anterior, en el marc de les respectives competències que ostenten les administracions implicades en el present expedient, arbitraren les oportunes mesures de coordinació, cooperació i col·laboració.

Totes les administracions relacionades van acceptar la recomanació efectuada i, en conseqüència, vam tancar l'expedient.

La queixa núm. 041663, iniciada d'ofici amb motiu de l'existència d'abocaments d'aigües residuals i activitats qualificades sense llicència en polígon industrial Garatxico d'Alacant, va donar lloc que recomanàrem a l'Ajuntament d'Alacant i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, de forma coordinada, i dins el seu respectiu àmbit competencial, disposaren el necessari per a garantir unes adequades condicions higienicosanitàries en la zona, i que s'evitara la producció d'abocaments insalubres i es legalitzaren les instal·lacions industrials allí existents mitjançant l'obtenció de la llicència d'activitats qualificades, amb el compliment previ de les necessàries mesures correctores.

Ambdues administracions van acceptar la resolució efectuada i vam tancar el present expedient.

La queixa núm. 042033, relativa a determinades deficiències en la xarxa de clavegueram de la ciutat de Llíria, va donar lloc que suggerírem a l'Ajuntament d'esta població que, d'acord amb la interessada, renovar la canalització perquè puga realitzar-se l'obra pretesa, i que es coordinaren les seues actuacions amb la direcció facultativa de l'obra si escaiguera. Li vam suggerir, al seu torn, que agilitara la solució definitiva dels problemes del sistema de sanejament en la zona mitjançant les obres d'urbanització corresponents.

De moment estem esperant rebre resposta per part de l'administració esmentada.

En la queixa d'ofici núm. 042082, relativa a l'existència d'abocaments al mar, sense autorització, d'aigües residuals procedents de l'estació depuradora de Benidorm, vam estimar oportú recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge, a l'Ajuntament de l'Alfàs del Pi i a l'Ajuntament de Benidorm —titular de l'estació depuradora d'aigües residuals— que, en compliment de les mesures cautelars imposades per l'Ordre de 25 d'octubre de 2002, de manera immediata, de forma coordinada, i dins el seu respectiu àmbit competencial, disposaren el que calguera per a evitar els abocaments d'aigües residuals al mar mentre no es concedisca, si escau, la preceptiva autorització d'abocament, amb la justificació prèvia que este és innocu i que no comporta cap perill o perjudici per a la salut pública i el medi marí, i que calia accelerar els tràmits per a la prompta aprovació i aplicació de les disposicions contingudes en el Pla d'ordenació dels recursos naturals de la serra Gelada i litoral de la Marina Baixa.

De moment l'expedient segueix en tramitació en no haver estat acceptades les recomanacions efectuades per esta institució.

En la queixa 050394, relativa a la inexistència de xarxes de clavegueram en determinades zones del municipi de Massamagrell, vam recomanar a l'Ajuntament que realitzara la prestació integral i efectiva del servei de clavegueram en el municipi, i de manera especial, per constituir objecte específic d'este expedient, en el grup d'habitatges denominat Patronat San Francesc d'Assís i, més concretament, al carrer Mare de Déu del Miracle.

El citat expedient es troba encara en tramitació en no haver-se resolt la problemàtica plantejada.

En la queixa núm. 050519, relativa a deficiències en la xarxa de sanejament en determinades zones del municipi de Sant Fulgencio, vam recomanar a l'Ajuntament d'esta localitat que, a través dels seus mitjans o imposant-ho a l'urbanitzador, esmenara els defectes existents en la zona que produïxen les acumulacions d'aigua en la calçada que denuncia l'interessat.

L'Administració de referència va acceptar la recomanació i vam tancar l'expedient.

Hem de donar compte finalment de la queixa núm. 050745, relativa a l'abocament al mar d'aigües fecals i tòxiques al barranc de les Ovelles, situat al barri de Sant Gabriel d'Alacant, en la qual vam recomanar a l'Ajuntament d'Alacant que adoptara les mesures

oportunes tendents a ampliar la capacitat de la xarxa municipal de sanejament per a evitar els abocaments d'aigües residuals sense depurar al mar.

D'altra banda, vam recomanar a la Conselleria d'Infraestructures i Transports que l'Entitat Pública de Sanejament d'Aigües Residuals de la Comunitat Valenciana incrementara la vigilància per a garantir el correcte funcionament de l'emissari submarí, i extremara les actuacions de conservació i manteniment i control de la qualitat de l'aigua abocada i del mitjà receptor.

Al costat d'això anterior, a la Conselleria de Territori i Habitatge vam recomanar que impedira la realització d'abocaments no autoritzats d'aigües residuals al mar i acordara la tramitació del corresponent procediment sancionador per a imposar les sancions oportunes als responsables dels abocaments. Finalment, a totes les administracions públiques esmentades els vam recomanar que, al més aviat possible, entaularen els necessaris contactes i reunions de treball amb el Servei Provincial de Costes d'Alacant, a fi d'evitar l'impacte ambiental dels abocaments de salmorra procedents de l'ampliació de la planta dessaladora d'Aigua Amarga a peu de platja a la cala dels Borratxos.

De moment només la Conselleria d'Infraestructures i Transports ha acceptat la resolució emesa per esta institució, i estem esperant rebre un pronunciament en el mateix sentit per part de la resta d'administracions implicades.

3.5. Animals de companyia

Sota este epígraf informem de l'expedient núm. 040820, en el qual un ciutadà del municipi de l'Eliana es queixava de les molèsties causades en el seu domicili per diversos focus de contaminació acústica, com són essencialment els reiterats i forts lladrucs de diversos gossos pertanyents als seus veïns, els excessius sorolls generats pel trànsit rodat a l'avinguda de les Acàcies d'eixe municipi, la gran velocitat amb què diàriament sobre les set i trenta hores passa un camió pel viari públic esmentat, i el soroll produït diàriament pel camió de les escombraries.

Davant estos fets, vam recomanar a l'Ajuntament de l'Eliana que impulsara l'activitat d'inspecció perquè els serveis municipals, amb caràcter periòdic, verificaren els fets objecte de la present queixa i que actuara en conseqüència. L'Ajuntament no va acceptar de manera justificada esta resolució i vam tancar l'expedient.

En la queixa núm. 041951, relativa a la denúncia plantejada per una ciutadana sobre el funcionament il·legal d'un cementeri d'animals, en no haver-se complit el programa de vigilància ambiental ni haver-se remés anualment els resultats d'este a l'Ajuntament de Montserrat, vam recomanar a l'Ajuntament de Montserrat i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma immediata, sense més retard ni dilació, prèvia audiència al titular de l'activitat, adoptaren les mesures necessàries —correctores, sancionadores i preventives, incloses, el cessament o suspensió de l'activitat— per a garantir el compliment i l'eficàcia de totes les mesures correctores imposades en la llicència d'activitat, condicionada a l'escrupolós respecte de l'ordenat en els seus apartats a) fins al g), a saber, mesures establides en el projecte

tècnic, exigències arreplegades en la declaració d'impacte ambiental, autorització com a gestor de residus, programa de vigilància ambiental, mesures contra incendis i per a evitar la contaminació acústica.

L'expedient segueix en tramitació en l'espera de recaptar l'acceptació de les recomanacions efectuades a les administracions implicades.

3.6. Impacte ambiental

Primerament informem de la queixa núm. 041259, relativa a la construcció de la carretera Cabanes-Oropesa (Castelló), en la qual vam recomanar a la Conselleria d'Infraestructures i Transports i a la Conselleria de Territori i Habitatge que extremaren les precaucions i ponderaren la possibilitat d'adoptar totes les mesures que pogueren resultar necessàries —entre estes, una nova valoració de les distintes alternatives de traçat possibles i, fins i tot, la suspensió de les obres— per a evitar que la construcció de la carretera Cabanes-Oropesa pel seu traçat sud genere danys ambientals d'impossible reparació, i això a fi d'assolir un nivell elevat de protecció i millora de la qualitat del medi ambient, en aplicació dels principis comunitaris de precaució i acció preventiva.

Ambdues administracions van acceptar la resolució emesa i vam tancar l'expedient.

En la queixa núm. 041305, relativa a un abocament de pedres a la platja Amerador del Campello (Alacant), vam recomanar a la Conselleria d'Infraestructures i Transports de la Generalitat Valenciana, i a l'Excm. Ajuntament del Campello que, com més prompte, entaularen els necessaris contactes i reunions de treball amb el Servei Provincial de Costes, i sol·licitaren expressament a este organisme estatal que, tenint en compte les conclusions ambientals subscrietes per l'Institut d'Ecologia Litoral, reposara amb urgència el perfil de la platja al seu estat inicial anterior a les obres i a l'abocament de pedres, i es plantejara la utilització d'altres tècniques de restauració que no propicien interferències amb els hàbitats protegits existents en esta zona de bany.

Ambdues administracions van acceptar la citada resolució i vam tancar l'expedient.

Ens centrem a continuació en la queixa núm. 041941, presentada contra l'Ajuntament d'Ontinyent i la Conselleria de Territori i Habitatge, relativa a la sol·licitud d'accés a informació ambiental sobre una obra hidràulica sense llicència d'obres i estimació d'impacte ambiental al paratge de Viverets.

Després de l'oportuna investigació vam resoldre recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge l'elaboració d'informe que acreditara la naturalesa de les obres denunciades i la seua eventual subjecció al règim d'estimació d'impacte ambiental quan s'acreditara que es tracta d'obres de nova execució o substitució d'anteriors, i que en este cas s'aplicara el règim sancionador i de restauració de la situació ambiental afectada previst en la legislació referida més amunt.

A l'Ajuntament d'Ontinyent vam recordem el deure legal d'obrir expedient sancionador i de restauració de la legalitat urbanística per l'existència d'obres sense llicència, de cara a

la seua eventual legalització o en defecte d'això demolició, com també per a l'aplicació de les mesures sancionadores oportunes.

Este Ajuntament va acceptar la resolució efectuada i vam tancar l'expedient en relació amb esta Administració. De moment, estem esperant rebre l'informe corresponent de la Conselleria de Territori i Habitatge.

La queixa núm. 041996, relativa al funcionament sense les degudes autoritzacions de la pedrera El Portixol al municipi d'Ontinyent, va donar lloc que ens pronunciàrem recomanant a l'Ajuntament d'esta població que incoara expedient de clausura de l'activitat d'acord amb el que hi ha previst en l'article 18 de la Llei d'activitats qualificades, en el cas que la pedrera no disposara encara de llicència d'activitat i acta de comprovació favorable.

Subsidiàriament, li vam recomanar que efectuara un adequat seguiment del compliment de les condicions ambientals fixades en la citada autorització, en l'avaluació d'impacte, com també en el conveni urbanístic subscrit per la mercantil i l'Ajuntament, i que demanara la col·laboració de la resta d'administracions quan el seu compliment efectiu requerira d'això anterior.

A la Conselleria de Territori i Habitatge se li va recomanar que en el cas que la Corporació no atenguera el seu requeriment i no clausurara l'activitat, actuara per substitució d'acord amb l'article 60 de la Llei de bases de règim local i les disposicions referides de la legislació d'activitats.

A la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència vam recomanar finalment que efectuara un seguiment estricte dels plans de labors i restauració com també del condicionat de l'avaluació d'impacte, i que comprovara el seu efectiu compliment, posat en qüestió per part de la interessada.

L'Ajuntament d'Ontinyent i la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, han acceptat les recomanacions efectuades, i s'ha tancat l'expedient quant a estes administracions i estem esperant el pronunciament corresponent per part de la Conselleria de Territori i Habitatge.

Respecte de les queixes sobre les quals vam donar compte en l'informe anterior i que estaven pendents de finalització, seguidament informem del seu estat i situació actuals:

Una associació ecologista ens va denunciar en la queixa núm. 040619 l'incompliment de les condicions establides en l'estimació d'impacte ambiental del polígon industrial Sud a Alcoi. Una vegada comprovats els fets, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge i a l'Ajuntament d'Alcoi que, de manera urgent i coordinada, ordenaren a l'empresa titular del projecte d'urbanització la immediata realització de les obres detallades en la condició primera de l'estimació d'impacte ambiental, sota prevenció que, en cas d'incompliment, s'imposaren multes coercitives i s'acordara l'execució subsidiària de les obres a càrrec seu.

Este expedient es troba tancat i l'Ajuntament d'Alcoi va acceptar la nostra resolució; però no va ser acceptada per la Conselleria de Territori i Habitatge, tot i que no considerem que s'hagen aportat elements que posen en qüestió o que desvirtuen la nostra resolució.

Resulta especialment destacable la queixa núm. 041561, i acumulades núm. 041237, 041234, 041318, 041557 i 041560, en la qual la Coordinadora d'Estudis Eòlics del Comtat ens comunicava la seua disconformitat amb la implantació de tres parcs eòlics en la zona 14 del Pla d'acció territorial de caràcter sectorial Pla eòlic de la Comunitat Valenciana, que afecta l'entorn dels municipis d'Almudaina, Planes, Tollos, Benimassot, Balones, Billeneta, Gorga, Quatretondeta, Benasau, Famorca, Fageca, Beniardà i Castell de Castells, i que va ser aprovat per acord del Govern valencià de data 26 de juliol de 2001.

La investigació es va dirigir davant la Conselleria de Territori i Habitatge, la Conselleria d'Infraestructures i Transport, la Conselleria d'Indústria, Comerç i Turisme, i la Diputació Provincial d'Alacant.

Es va dictar resolució en relació amb la Diputació Provincial d'Alacant, a qui vam dirigir diverses recomanacions que consten en l'informe de 2004, i hem d'assenyalar que de moment no hem rebut informe sobre l'acceptació d'estes.

Per altra banda, es va dictar en el citat expedient resolució en la qual es recomanava a la Conselleria d'Infraestructures i Transports i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, adoptaren els següents acords:

No autoritzar la instal·lació dels 3 parcs eòlics projectats en l'àrea El Comtat-Marina Alta de la zona 14 del Pla eòlic, mentre no es constate i es comprove l'existència de vent suficient en els concrets punts on es pretenen col·locar els aerogeneradors, mitjançant la realització de mesuraments *in situ* durant el temps necessari per a la seua plena acreditació. En la pàg. 3 dels avantprojectes de parc eòlic i en les pàg. 35 i 94 de l'estudi d'impacte ambiental, es reconeix que “els resultats obtinguts en esta avaluació són preliminars... les dades obtingudes en l'estació meteorològica de Cocentina, encara que relativament està propera, no han de prendre's com a definitives”.

Aprofundir en l'estudi i l'anàlisi detallada de les observacions plantejades per esta institució per a, davant el seu resultat, reconsiderar com a zona apta l'àrea El Comtat-Marina Alta i, si escau, modificar o revisar el Pla eòlic.

Cercar altres zones més adequades per a albergar infraestructures eòliques amb el menor impacte ambiental possible.

De moment estem esperant rebre contestació de les distintes administracions implicades en el present expedient.

3.7. Espais protegits

En este àmbit incloem totes aquelles queixes que es referixen a vulneracions relacionades amb àrees que contenen elements o sistemes naturals de particular valor, interès o singularitat, i que per tant resulten mereixedores d'una protecció especial.

Informem en este apartat de la queixa núm. 042117, relativa a unes denúncies plantejades per l'existència d'una possible actuació urbanística en l'àrea del parc natural de l'Albufera, al terme municipal de Sueca, en la qual vam recomanar a l'Ajuntament de Sueca que, atenent a la recent aprovació del PRUG, impulsara l'aprovació del planejament general que afecta la zona de referència, amb la màxima garantia en la preservació dels seus valors naturals, i li vam suggerir que optara per la classificació més coherent amb esta protecció.

D'altra banda, vam recomanar a la Conselleria de Territori i Habitatge que quan tinguera intervenció en este procés a través de consultes prèvies o en fase d'aprovació definitiva tinguera en compte el que manifesta en els seus informes i per tant garantisca la preservació integral dels valors ambientals, rurals i propis de l'horta valenciana que estan presents en la zona, atés que és un entorn natural de singular rellevància com és l'Albufera de València.

A ambdues administracions els vam suggerir que aclariren de manera coordinada la situació jurídica de la zona.

Vam rebre informe de la Conselleria en què acceptava la resolució efectuada i vam tancar l'expedient en relació amb esta administració. Posteriorment vam rebre un informe de l'Ajuntament de Sueca en què acceptava parcialment la recomanació, per la qual cosa, li vam comunicar el tancament de l'expedient i li vam indicar que havíem de reiterar-li la conveniència d'aclarir amb la Conselleria de Territori i Habitatge la situació jurídica i ambiental de la zona abans d'autoritzar qualsevol tipus de desenvolupament, com també garantir si escau que una eventual actuació urbanística en la zona no pose en risc cap aspecte de la protecció del parc natural, i li vam suggerir la conveniència de modificar el planejament general per a preservar esta zona d'este tipus d'actuacions.

Quant a les queixes de les quals vam donar compte en l'informe anual de 2004, informem seguidament del seu estat procedimental.

Quant a la queixa núm. 031415, iniciada per una associació ecologista de Castelló que denunciava l'amenaça botànica, paisatgística i cultural del mont Mollet, situat en els termes municipals de Vilafamés i Sant Joan de Moró (Castelló) per l'exploració de diverses mines d'argila, informàvem en l'informe anual de 2004 que l'expedient havia estat tancat en relació amb l'Ajuntament de Vilafamés i la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, per haver estat acceptada la nostra resolució, i en aquell moment estàvem esperant l'oportú pronunciament per part de l'Ajuntament de San Joan de Moró, Conselleria de Territori i Habitatge, i Conselleria de Cultura.

Vam tancar l'expedient quan es van acceptar les recomanacions efectuades per les administracions referides.

En l'expedient de queixa núm. 040886, obert d'ofici en relació amb uns abocaments efectuats a les llacunes de Rabassa a Alacant, la Conselleria de Territori i Habitatge va acceptar les recomanacions efectuades, i l'Ajuntament d'Alacant les va acceptar parcialment, per la qual cosa vam donar per concloua la investigació en ambdós casos.

3.8. Salut ambiental

En este apartat donarem compte de la queixa núm. 041809, iniciada d'ofici en relació amb les molèsties generades per fums i olors de la factoria d'alumini Baux a Segorbe (Castelló). En el present assumpte vam recomanar a l'Ajuntament de Segorbe i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, realitzaren les necessàries visites d'inspecció a la indústria per a comprovar la naturalesa i entitat de les molèsties denunciades i, si escau, ordenaren al titular de l'empresa l'adopció de les necessàries mesures correctores per a eliminar els fums i les olors que afectaven drets constitucionals de primer ordre dels veïns.

Ambdues administracions van acceptar la citada resolució i vam tancar i vam arxivar l'expedient.

La queixa núm. 041842, iniciada d'ofici, i relativa a les molèsties per dolentes olors generades per una empresa a Almassora, va donar lloc que recomanàrem a l'Ajuntament d'Almassora i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, en l'àmbit de les seues respectives competències, i de forma coordinada, realitzaren les necessàries visites d'inspecció a la indústria per a comprovar la naturalesa i entitat de les molèsties denunciades i, si escau, ordenaren al titular de l'empresa l'adopció de les mesures correctores per a eliminar les olors.

Ambdues administracions van acceptar la resolució efectuada i vam acordar el tancament i l'arxivament de l'expedient.

Informem de la queixa núm. 050073, que va ser interposada davant l'Ajuntament de València per la seua inactivitat davant una instal·lació de telefonia mòbil. D'acord amb la investigació efectuada vam recomanar a l'Ajuntament que continuara la tramitació de l'expedient de restauració de la legalitat urbanística en relació amb la instal·lació referenciada, en aplicació de la legislació estatal del sòl, i que ordenara la mesura de demolició per al supòsit que esta instal·lació no resultara legalitzable en les condicions actuals.

L'Ajuntament de València va expressar la seua disconformitat amb la resolució efectuada, i esta institució li va remetre un ofici en el qual li comunicàvem que manteníem la posició ja expressada en altres expedients en el sentit que entenem necessari per a este tipus d'instal·lacions l'obtenció de llicència d'activitat, i donem ací per reproduïts els arguments indicats en la nostra Resolució. Al costat d'això, i ja en

relació amb la instal·lació situada en el carrer Escriptor Bono i Barber núm. 10, els vam assenyalar que malgrat que l'Ajuntament realitza una acceptació formal de la recomanació efectuada, quant a continuar la tramitació de l'expedient de restauració de la legalitat urbanística, vam considerar que condicionar el resultat d'este expedient a l'aprovació del PTI deixava sense contingut efectiu la recomanació efectuada, i mantenia una situació de tolerància cap al funcionament d'una instal·lació que en este moment no té cap títol per al seu funcionament, per la qual cosa no podem considerar la seua acceptació. Per això, finalment, li recordem a l'Ajuntament els arguments que en la Resolució emesa per esta institució s'efectuaven, en relació amb els quals enteníem que no s'han aportat arguments suficients per a desvirtuar-los.

L'expedient en conseqüència es va tancar amb la no-acceptació de l'administració i vam comunicar a l'Ajuntament que en donaríem compte a les Corts Valencianes.

La queixa núm. 041252, relativa al control de la hipercloració en la xarxa general d'aigua potable a Cocentaina, va donar lloc després de l'oportuna investigació que recomanàrem a l'Excm. Ajuntament de Cocentaina, a la Conselleria de Sanitat i a la Conselleria de Territori i Habitatge que, a fi d'assolir una major publicitat i transparència, es concedira a l'autor de la queixa una informació puntual, suficient, adequada i actualitzada sobre el resultat dels mesuraments del nivell de clor efectuades en la xarxa pública general d'aigua potable i es facilitara la realització de contraanàlisis per a assegurar un alt nivell de protecció de la salut de la població.

Totes les administracions indicades van acceptar la recomanació efectuada i vam procedir al tancament de l'expedient.

Quant a les queixes sobre les quals es va donar compte en l'informe anual de 2004, hem de referir-nos a la queixa núm. 030926, en la qual una ciutadana denunciava les constants i reiterades fumigacions amb fungicides per aire i per terra en les proximitats de la urbanització Barraca d'Aigües Vives, vam comunicar en l'informe anual anterior el tancament de l'expedient en relació amb els Ajuntaments de Carcaixent i la Conselleria d'Agricultura, que van acceptar les nostres recomanacions. Quedem, no obstant això, en l'espera de rebre contestació per part de l'Ajuntament d'Alzira, que finalment va acceptar la recomanació efectuada i, per tant, vam acordar el tancament i l'arxivament de l'expedient.

Quant a la queixa núm. 040740, interposada per una ciutadana d'Agost, s'hi denunciava la inactivitat municipal davant les emanacions de pols que es desprenien habitualment d'una important empresa de fabricació de materials ceràmics de la localitat. Com ja vam assenyalar en l'anterior informe anual, l'Ajuntament d'Agost va acceptar la nostra resolució amb alguns matisos i estem esperant rebre l'informe d'acceptació de la Conselleria de Territori i Habitatge. Podem informar que esta administració va acceptar la resolució efectuada i vam tancar i vam arxivar este expedient.

II. HISENDA PÚBLICA

Introducció

Al llarg de l'any 2005, els ciutadans de la Comunitat Valenciana van formular davant el Síndic de Greuges un total de 58 queixes relacionades amb la matèria d'hisenda pública, una xifra que representa un 2,65 % del total de queixes presentades davant esta institució.

D'acord amb això anterior, en esta matèria s'aprecia un lleuger descens en relació amb els anys precedents, ja que, llavors, el nombre de queixes tramitades per esta institució va pujar a 85 expedients en 2002, 51 en 2003 i 74 en 2004.

Com en informes anteriors, hem dividit este apartat en queixes relatives a la hisenda autonòmica valenciana i queixes que afecten la hisenda local.

En el primer apartat, al llarg de l'any 2005 hem analitzat qüestions que afecten l'impost sobre transmissions patrimonials i les diverses taxes de la Generalitat Valenciana.

Pel que fa a la hisenda local, la nostra activitat s'ha centrat en queixes relatives a l'impost sobre béns immobles, l'impost sobre vehicles de tracció mecànica, la taxa per recollida de brossa, l'impost sobre activitats econòmiques i la vulneració dels drets i les garanties dels contribuents en l'àmbit dels procediments tributaris sancionadors.

A continuació donem compte de les queixes relatives a la hisenda pública que considerem especialment rellevants.

1. HISENDA AUTONÒMICA

1.1. Impost sobre transmissions patrimonials

La incorrecta notificació produïda en un procediment d'embargament va motivar la tramitació de l'expedient de queixa amb referència núm. 041995.

En l'escrit inicial dirigit a esta institució, que va determinar l'obertura de l'expedient, l'interessat substancialment manifestava que, una vegada transcorreguts 6 anys des que va abonar l'impost de transmissions patrimonials per l'adquisició d'un habitatge, la Conselleria d'Economia i Hisenda li havia practicat una retenció en el seu compte bancari com a conseqüència d'una diligència d'embargament. El promotor de la queixa ens indicava, així mateix, que no havia rebut notificacions en les quals se li advertira el possible embargament. En este sentit, l'interessat assenyalava que totes les altres notificacions tributàries les rep, sense problemes, en el seu domicili.

Una vegada admesa a tràmit la queixa, la Direcció Territorial de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació a Alacant ens informava que la diligència d'embargament tenia el seu origen en una compravenda realitzada en l'any 1998; l'administració implicada havia realitzat una comprovació de valors, i el 17 de setembre de 2001 es va emetre una liquidació complementària, la notificació de la qual es va intentar per dues vegades, en el mes de setembre de 2001, “en l'únic domicili a què té accés esta oficina liquidadora, que és el que assenyalava el Sr. (...) com a propi, en l'escriptura de compravenda (...)”.

Segons feia constar l'administració en el seu informe, “la carta va ser retornada pel servei de correus, i no va poder ser lliurada per domicili “desconegut” (segons Correus)”, el que va determinar que es publicara en el tauler d'anuncis de l'oficina liquidadora, en l'Ajuntament de Llíber i, posteriorment, en el BOP de data de 15 de febrer de 2002. Una vegada acabada la fase voluntària es va obrir la fase de procediment de constreyniment.

Sense perjudici que el text complet de la Resolució que va emetre esta institució puga consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que esta institució va entendre, davant els dictats continguts en els articles 45 de la derogada Llei 230/1967, de 28 de desembre, general tributària, i 48 de la nova Llei general tributària (Llei 58/2003, de 17 de desembre), que —com es deduïa de l'informe de l'administració implicada— el deure de comunicar el domicili fiscal constituïx, amb claredat, un dels deures de col·laboració del subjecte passiu amb l'Administració tributària, i consistix en la comunicació d'una dada pròpia. Igual que ocorre amb el deure de presentar declaracions-liquidacions, el seu impuls queda confiat al particular; no obstant això, no és menys cert que, d'acord amb eixa mateixa normativa, l'Administració pot requerir el compliment d'este deure, comprovar la seua adequació a les normes objectives de definició i rectificar-lo en cas de discordança.

Pel que fa referència a la forma en la qual ha de portar-se a terme esta comunicació, de la lectura de l'article 45.2 de la Llei general tributària, resultava possible extraure la conclusió que, en el nostre ordenament jurídic, basat en uns principis eminentment espiritualistes, la forma de la declaració revestix, en este àmbit, un caràcter completament secundari; i esta conseqüència és igualment vàlida en el camp de la hisenda local. A causa de això, esta institució entenia que era possible sostenir la plena validesa i eficàcia de la comunicació del domicili a través de qualsevol manifestació de coneixement efectuada per l'interessat a l'Administració tributària. Precisament per això, la comunicació del domicili pot consistir en la presentació del corresponent formulari establert a este efecte, no contenir-se en l'esmentat imprés formalitzat o, fins i tot, pot no tenir com a objecte principal la comunicació del domicili, sinó una altra finalitat distinta. Un paradigma d'esta possibilitat són les declaracions tributàries i declaracions-liquidacions en les quals el domicili fiscal es consigna com a dada d'identificació del declarant.

En definitiva, per tant, l'obligació de comunicació del domicili tributari a la qual al·ludix l'article 45 de la Llei general tributària ha d'entendre's satisfeta a través de la presentació de qualsevol escrit que continga una manifestació de contingut tributari. Per tot això, en la nostra Resolució vam concloure que la forma de la comunicació no era un requisit essencial, atés que les administracions públiques amb competències en matèria tributària, quan se'ls ha participat el domicili fiscal a través de qualsevol mitjà escrit, no poden al·legar el desconeixement o la falta de comunicació d'este.

Des d'un altre punt de vista, esta institució recordava en la Resolució emesa que la personalitat jurídica única de les administracions públiques consagrada en l'article 1.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, determina que, per a comunicar a cada administració el domicili fiscal, n'hi ha prou a realitzar una sola declaració.

No podíem negar, però, que era cert que cadascuna d'estes administracions era una única persona jurídica, i en principi, per això, cada una resultava ser independent respecte de l'altra, per la qual cosa res permetria afirmar que la comunicació efectuada a una d'estes administracions territorials produïra efectes per a una altra distinta. No obstant això, tampoc era possible, segons el nostre parer, desconèixer les actuacions de col·laboració que existixen entre les diverses administracions. En este sentit, calia recordar els articles 4.1, c) i d), de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, l'article 106.3 de la Llei de bases de règim local i l'article 8 de la Llei reguladora de les hisendes locals, llavors vigent. En particular, i pel que fa referència a esta última, va ser interessant destacar que esta, expressament, establia que les administracions "es comunicaran immediatament, en la forma que reglamentàriament s'establisca, els fets amb transcendència per als tributs (...) de qualsevol d'elles".

D'altra banda, es van concloure els raonaments que van sustentar les recomanacions emeses, i es va recordar que estes actuacions de col·laboració havien adquirit una intensitat especial com a conseqüència del que preveu l'article 20 de la Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, que estableix l'obligació de les administracions tributàries de facilitar als contribuents l'exercici dels seus drets i el

compliment de les seues obligacions. Davant d'esta norma, consideràvem que no resultava arriscat afirmar l'obligació que pesa sobre les administracions amb competències en matèria tributària de verificar d'ofici el domicili tributari, en els casos en els quals este no conste o existisquen motius fundats per a apreciar la seua inexactitud, mitjançant l'engegada dels mecanismes de col·laboració amb altres administracions.

D'acord amb els raonaments anteriorment apuntats, basats en la personalitat única d'eixa administració, el caràcter no formal de la comunicació i, derivat d'això, la validesa de la comunicació realitzada a través de qualsevol declaració, unit a l'obligació de facilitar el compliment de les obligacions tributàries, es va concloure que l'oficina liquidadora hauria d'haver comprovat el domicili del subjecte passiu i haver notificat les liquidacions al domicili correcte.

Sobre la base de tot això, vam dirigir a la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, les recomanacions següents:

1r. Que, en casos com l'exposat, es comprovara d'ofici el domicili tributari mitjançant l'engegada dels mecanismes de col·laboració amb altres administracions públiques.

2n. Que, en el que al cas concret objecte de queixa, en entendre que no s'havien utilitzat els mecanismes de col·laboració existents, es revisara la providència de constrenyiment i d'embargament practicades en domicili incorrecte i, novament, es notificara a l'interessat en el seu domicili correcte.

A la vista de les recomanacions realitzades, l'administració implicada, en el preceptiu informe pel qual ens comunicava la seua acceptació o, si s'escau, ens indicava les raons que estimara concurrents per a no fer-ho, ens va comunicar que les acceptava plenament i que revisaria les actuacions realitzades (el que va determinar la declaració de prescripció del deute tributari, en haver transcorregut més de quatre anys des de la presentació de la liquidació per l'interessat) i assumiria el compromís, de cara a futurs procediments, d'esgotar totes les possibilitats mitjançant els mecanismes tècnics de col·laboració amb altres administracions públiques, abans d'acudir a la notificació per publicació.

L'acceptació, per part de l'administració implicada, de les recomanacions emeses va determinar la finalització de les nostres actuacions.

En ocasió de la queixa de referència núm. 041836, ens vam dirigir en demanda d'informació a la Secretaria Autonòmica d'Economia i Pressupost de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació. En este expedient, el promotor de la queixa ens exposava que en data 15 d'octubre de 2004 va abonar, en via executiva, l'impost de transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, davant l'administració de Gandia de l'Agència Estatal Tributària.

Segons l'autor de la queixa, la notificació de la providència de constrenyiment es va realitzar en eixe mateix moment (15 d'octubre de 2004) com a conseqüència de la seua personació en l'administració i no existia actuació prèvia de notificació per part de

l'Administració tributària. En este sentit, l'autor de la queixa ens assenyalava que va haver d'aplicar-se-li un recàrrec del 10% i no del 20% com el que se li havia aplicat, ja que va abonar el tribut amb anterioritat a la notificació del constrenyiment, tot això d'acord amb la Llei general tributària.

Una vegada admesa a tràmit la queixa, l'administració implicada ens va informar que, atès que havia finalitzat el període de pagament voluntari del deute tributari, es va iniciar el corresponent període de constrenyiment, mitjançant l'emissió de la corresponent providència. Segons es feia constar en l'informe emés, la notificació d'esta providència de constrenyiment es va produir el dia 15 d'octubre de 2004, i els efectes d'inici del període executiu es van produir a partir de l'endemà d'esta notificació, de conformitat amb el que disposa l'article 48 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, en la seua redacció donada per la Llei 4/1999, de 13 de gener. Per això, tenint en compte que, en el moment del pagament, la notificació de la providència de constrenyiment ja havia produït efectes, el recàrrec procedent era del 20 % de l'import del principal del deute.

Amb independència que el text complet de la Resolució que va ser emesa en el present expedient de queixa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, esta institució va entendre, davant el que preveuen els articles 127 de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària (aplicable en aquell moment) i 61.3 de l'actual Llei general tributària, que ens trobàvem davant un supòsit en el qual el particular havia complit l'obligació tardanament —fora de termini—, però sense que haguera existit cap actuació que posara de manifest que l'Administració haguera descobert la falta de pagament, açò és, sense requeriment previ.

En l'assumpte plantejat pel ciutadà no ens trobàvem, doncs, davant un “incompliment absolut” de l'obligació tributària, en el qual l'Administració haguera descobert l'omissió de l'obligat i li hagués requerit el pagament, sinó davant un “inexacte compliment o compliment tardà”, en el qual el subjecte passiu va pagar sense que hi intervinguera requeriment. Els supòsits de fet eren diferents i, segons enteníem, distintes eren també les conseqüències jurídiques.

En el supòsit analitzat, tal com ens informava l'Administració tributària, el termini voluntari de pagament de l'impost va expirar el 20 de novembre de 2003, i el pagament es va produir fora de termini, en data 15 d'octubre de 2004, açò és, una vegada transcorreguts més de deu mesos i sense que constara requeriment previ a l'autor de la queixa.

En tot cas, i fins i tot admetent com a correcta la notificació de la providència de constrenyiment realitzada en data 15 d'octubre, l'aplicació supletòria de Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, de conformitat amb la disposició addicional cinquena, feia operatiu l'article 48.4 d'esta, que estableix, respecte dels còmputos de terminis, que “es comptaran a partir de l'endemà del dia en què tinga lloc la notificació”. Per la qual cosa, en tot cas, el pagament s'hauria realitzat abans de produir-se els efectes de la notificació.

D'acord amb això anterior, i a la vista del transcrit article 127 de la Llei general tributària, el que disposa l'article 103 del Reglament general de recaptació i l'article 48.4 de la Llei 30/1992, vam entendre que el recàrrec havia de ser del 10%.

En virtut d'això, es va recomanar a l'administració implicada que, en situacions com l'analitzada, extremara al màxim el deure legal de donar compliment a la Llei general tributària i al Reglament general de recaptació, en el sentit d'aplicar correctament els recàrrecs als ingressos presentats fora de termini quan no s'ha notificat la providència de constrenyiment.

Així mateix, per al supòsit plantejat per l'autor de la queixa, se li va suggerir que, d'ofici, l'Administració tributària tornara la part corresponent a l'ingrés indegut en els termes exposats.

En la preceptiva comunicació per la qual ens informava sobre l'acceptació de les recomanacions emeses o, en defecte d'això, sobre les raons que considerara concurrents per a no fer-ho, l'administració implicada ens comunicava la no-acceptació d'estes, per entendre que, en el present cas, s'havia actuat correctament, amb subjecció a la legislació vigent.

D'acord amb este escrit, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació entenia que el sentit del recàrrec del 10%, en lloc del 20% habitual, és premiar l'actuació espontània del ciutadà que fa efectiu el deute tributari en període executiu, abans que existisca actuació administrativa. No obstant això, segons entenia l'administració actuant, en el present supòsit, en existir una actuació administrativa, s'ha de tenir en compte el moment o el dia en el qual l'interessat va tenir coneixement de la citada actuació administrativa i no el dia posterior a este, ja que llavors l'actuació de l'obligat ja no és espontània, sinó derivada d'esta actuació administrativa.

A la vista d'això anterior, vam tancar l'expedient de queixa, atesa la no-acceptació de la resolució emesa.

L'increment de l'impost de transmissions patrimonials per revaloració de l'habitatge va constituir l'objecte de la queixa de referència núm. 050632. En este expedient, la interessada substancialment manifestava que, al setembre de 2001, va comprar un habitatge per un determinat valor, i que, en conseqüència, va realitzar el corresponent pagament de liquidació de l'impost de transmissions patrimonials (ITP). Segons assenyalava en el seu escrit, al març de 2005 li va ser notificat que l'habitatge havia experimentat una revaloració, i que havia d'abonar, per això, una suma proporcional a eixa revaloració, referent al ITP.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam demanar informació sobre això a la Direcció General de Tributs de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, la qual ens comunicava que, segons l'article 46.1 del RD legislatiu 1/1993, de 24 de setembre, "l'Administració podrà, en tot cas, comprovar el valor real dels béns i drets transmesos o, si escau, de l'operació societària o de l'acte jurídic documentat". Així mateix, i atés que l'Administració té un termini de quatre anys, comptador des del moment en què finalitze el termini reglamentari per a presentar l'autoliquidació de l'impost esmentat,

per a comprovar el valor real dels béns i drets transmesos, en este cas, d'un habitatge, l'administració ens assenyalava que “(...) l'esmentada liquidació per comprovació de valor no troba el seu fonament o motivació en una “revaloració de l'immoble”, tal com assenjala la interessada en el seu escrit de queixa, sinó en la facultat discrecional i irrenunciable de l'Administració per a comprovar el valor dels fets imposables dins del termini de prescripció (...)”.

En no deduir l'existència d'una actuació pública irregular que vulnerara els drets constitucionals o estatutaris de l'interessat, vam tancar l'expedient de queixa.

En la queixa de referència núm. 051026, la interessada ens manifestava la seua discrepància quant a la comprovació de valors realitzada per la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació d'un immoble de la seua propietat situat a la localitat de Villena (Alacant).

Una vegada admesa a tràmit la queixa, la Conselleria ens va informar que la contribuent va formular sol·licitud d'iniciació de taxació pericial contradictòria davant la comprovació de valors realitzada per l'oficina liquidadora. En el marc d'este procediment es va designar perit, se li va comunicar la seua designació a la interessada i se li va remetre la documentació relativa als béns que calia valorar. No obstant això, en data 18 d'octubre de 2002, el tècnic va comunicar a l'oficina liquidadora que havia estat informat per la contribuent en el sentit que no redactara la valoració, per la qual cosa entenia que renunciava a la taxació pericial contradictòria. Posteriorment, amb data 18 de juny de 2003, l'oficina liquidadora va comunicar a la contribuent que, en no haver presentat el tècnic designat la valoració necessària, s'entenia la seua conformitat amb el valor comprovat, i es considerava acabat l'expedient de taxació pericial contradictòria.

Atés que la interessada no havia formulat al·legacions o arguments que permeteren desvirtuar el que havia informat l'Administració, i tenint en compte que el que esta assenjala té presumpció de validesa i veracitat, vam tancar l'expedient, ja que del detallat estudi de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no deduïrem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals o estatutaris de la interessada o que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

1.2. Impost sobre successions i donacions

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004, informàvem sobre la tramitació de la queixa núm. 041150 (Informe anual 2004, pàg. 247), en la qual l'autor denunciava la falta de contestació a un recurs que havia presentat sobre la gestió de l'impost de successions i donacions. Tal com es va consignar en aquell informe, com a conseqüència de la tramitació de l'expedient de queixa, es va recomanar a la Conselleria d'Economia i Hisenda que, en situacions com l'analitzada, s'extremarà al màxim el compliment dels deures legals que s'extrauen de l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i que es resolguera, de manera expressa, totes les peticions que els dirigiren els interessats en un procediment administratiu.

La plena acceptació per part de l'administració implicada de la recomanació emesa va determinar el tancament de la queixa de referència.

1.3. Tarifes portuàries

Continua en tramitació la queixa de referència núm. 041299 (Informe anual 2004, pàg. 248). En este expedient de queixa, com ja vam informar al moment oportú, l'interessat manifestava substancialment la seua disconformitat amb el cobrament que la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació va practicar de les taxes del port professional. Segons feia constar en el seu escrit inicial de queixa, l'interessat, en entendre que el cobrament d'estes tarifes podria no ser ajustada al dret, va presentar un recurs contra estes liquidacions, sense que en la data de presentació de l'escrit de queixa, i a pesar del temps transcorregut, haguera obtingut contestació referent a això.

Pel que fa als recursos presentats per l'interessat, l'administració implicada al·legava en el seu informe que no constaven interposats recursos ni davant la Gerència de Ports — gestora de les liquidacions tributàries en període voluntari— ni davant la Direcció Territorial d'Economia i Hisenda —gestora de les providències de constrenyiment i dels recursos presentats contra estes— ni davant la Direcció General de Tributs —competent per a la resolució, per delegació, dels recursos d'alçada contra les providències de constrenyiment.

No obstant això, la Conselleria ens indicava que l'Agència Estatal de l'Administració Tributària li havia notificat la presentació de deu reclamacions economicoadministratives davant el Tribunal Econòmic Administratiu Regional de València. Davant d'esta situació, l'administració implicada ens informava que havia sol·licitat a aquell òrgan les reclamacions presentades per l'interessat, per a estudiar-les de manera aprofundida, ja que aquella última administració és incompetent per a la resolució de les reclamacions, ja que les taxes portuàries són un tribut propi de la Generalitat Valenciana, subjecte a un específic mecanisme d'impugnació.

En el moment redactar l'Informe de 2004, ens trobàvem esperant rebre informació de l'administració implicada sobre el resultat d'este requeriment d'informació a l'Agència Estatal de l'Administració Tributària. Després de la realització dels oportuns requeriments per a sol·licitar la remissió del que havíem demanat, mitjançant escrit amb data 27 de juliol de 2005 (data de registre d'entrada en esta institució de 2 d'agost de 2005) l'administració implicada ens va remetre informe pel qual ens comunicava les actuacions realitzades en relació amb l'expedient de queixa.

En esta comunicació ens assenyalava que, en sessió de 30 de novembre de 2004, el Tribunal Econòmic Administratiu Regional de València va dictar decisió sobre el procediment recaptatori interposat per l'interessat, i va acordar declarar-se incompetent sobre la qüestió de fons plantejada.

Així mateix, ens indicava que, en data 11 de gener de 2005, van tenir entrada en els Serveis Territorials d'Economia i Hisenda d'Alacant dos recursos contra les

providències de constrenyiment pels deutes contrets des de 1999 fins a 2001. Segons ens indicava, estos recursos es trobaven en tràmit, i va assumir el compromís d'informar-nos quan s'hagueren resolt i hagueren estat notificats a l'interessat.

En consideració al que havia informat l'Administració, i en haver transcorregut un temps prudencial, tant des de la recepció d'esta informació com, especialment, des de la interposició dels recursos per l'interessat, esta institució ha sol·licitat la remissió d'un informe en el qual se'ns comuniquen l'estat de tramitació d'estos recursos i, si escau, de les resolucions que hagueren recaigut sobre estos. En el moment de redactar este informe anual estem esperant rebre l'informe sol·licitat.

1.4. Taxes de la Generalitat Valenciana

1.4.1. Taxes d'educació infantil

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004, informàvem sobre la tramitació de la queixa núm. 041583 (Informe anual 2004, pàg. 250), centrada en la legalitat del cobrament de les taxes d'educació infantil en un centre educatiu en el qual la prestació del servei escolar es va iniciar més tard del que hi ha fixat reglamentàriament.

Com féiem constar en l'Informe anual corresponent a l'any 2004, com a conseqüència de la tramitació de l'expedient de queixa, es va formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport la recomanació que, en relació amb el cobrament de les taxes d'educació infantil, adoptara “totes les mesures que calgueren perquè les liquidacions de les taxes d'educació guardaren una vinculació directa amb l'efectiva prestació pels centres d'ensenyament infantil de la xarxa de centres de la Conselleria del servei d'ensenyament, d'acord amb el fet imposable descrit per l'article 149 de la seua normativa reguladora”.

Segons comunicàvem en l'informe anual precitat, en el preceptiu informe en el qual l'administració afectada ens manifestava l'acceptació de la Recomanació que es realitzava, o si escau, les raons que considerara concurrents per a no acceptar-la, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport mantenia els mateixos arguments inicialment sostinguts en el seu informe per a no acceptar la recomanació que li havia estat dirigida, i ens apuntava que, tot i que la remetien a la Direcció General de Tributs de la Conselleria d'Economia i Hisenda, “amb l'objecte que, com a òrgan competent, si ho considera oportú, marque la directriu que cal seguir o es considere la modificació a través de la Llei de mesures fiscals, de gestió administrativa i financera i d'organització de la Generalitat per al pròxim exercici”.

D'acord amb esta comunicació, ens vam dirigir a la Direcció General de Tributs amb l'objecte d'assabentar-la de la Resolució emesa en este expedient de queixa, com també per a obtenir una manifestació expressa d'esta sobre l'acceptació o la no-acceptació de les consideracions i conclusions que s'hi exposaven.

Atenent al nostre requeriment, la Direcció General de Tributs ens va informar de la no-acceptació de la recomanació emesa, per entendre, bàsicament, que “les actuacions portades a terme per l'Escola d'Educació Infantil El Barranquet, d'Onil, van ser ajustades al dret, per la qual cosa no esqueia la devolució parcial, sol·licitada per la interessada, de la taxa que li va ser cobrada pels serveis acadèmics prestats al seu fill en l'esmentat centre escolar.

Esta no-acceptació de la recomanació realitzada s'assentava essencialment, segons consta en l'informe remés a esta institució, en el fet de considerar la taxa d'educació una taxa de tracte successiu, és a dir, una taxa en la qual la prestació del servei que la justifica i servix de base es presenta de manera continuada en el temps. D'acord amb esta naturalesa que se li adscriu, s'entenia que és la norma tributària la que ha d'establir el moment en el qual es considera produït l'import. En este sentit, s'assenyalava que és l'article 152 de la Llei de taxes de la Generalitat Valenciana el que disposa que esta taxa “es reportarà quan tinga lloc el començament efectiu de la prestació del servei, açò és, a l'inici del curs escolar”.

Segons s'indicava en l'informe remés, si bé és cert que la provocació de costos és el principi que fonamenta i justifica el cobrament de la taxa, s'entenia a pesar que en el cas de la taxa pels serveis d'educació infantil, els costos que la sustenten no es produïxen per la incorporació d'un alumne concret a un centre educatiu, sinó per la prestació del servei d'ensenyament en el seu conjunt, dins l'àmbit competencial de l'Administració autonòmica. D'acord amb això, es conclouia que estos costos subsistixen durant tot el marc temporal de realització d'esta activitat i en relació amb tots els llocs escolars oferits dins de la xarxa pública de la Generalitat Valenciana.

Sobre la base d'estos arguments, la Direcció General de Tributs ens va participar en el seu informe que, pel que fa a esta taxa, per tant, el que s'havia operat era una estimació dels costos que intervenen en la prestació del servei d'ensenyament en eixe nivell educatiu d'acord amb els llocs escolars disponibles. Per a això s'havien pres com a dates de càlcul les representades per l'inici i la finalització general del curs escolar (1 de setembre i 31 d'agost), en entendre que este constituïx el marc temporal de l'activitat lectiva dels centres d'ensenyament, distint i diferenciat de les concretes dates d'incorporació efectiva de l'alumnat als centres educatius, una qüestió que es troba regulada en la normativa de desenvolupament i que, en l'àmbit de l'educació infantil, sol retardar-se per a afavorir la incorporació progressiva de l'alumnat als centres escolars i, amb això, millorar el funcionament en estos primers dies.

L'administració afectada entenia, per tant, que en el cas concret de la taxa d'educació infantil, els costos que han de ser remunerats són tots aquells generats per la prestació global del servei, i cal abastar-ne totes les fases, fins i tot les anteriors de, podríem indicar, preparació del centre per a l'inici de l'activitat escolar; per això, se situa el moment de l'import de la taxa en el moment d'inici teòric del curs escolar (1 de setembre), independentment de quan es produïska l'inici efectiu del servei.

A pesar de com de plausible podia semblar l'argumentació realitzada per l'administració implicada, esta institució no va poder deixar de recordar, com ja feia en la seua Resolució inicial, en unes consideracions que, cal dir-ho, no van ser valorades ni

rebatudes per la Conselleria, que aquella visió no es coonestava adequadament, però, amb el que constituïx el tenor literal del precepte regulador de la taxa per la prestació dels serveis d'educació infantil en centres sostinguts amb fons de la Generalitat Valenciana. En efecte, l'article 152 de la Llei de taxes de la Generalitat Valenciana és clar i, en este sentit, no necessita una interpretació ulterior, en establir que esta “es reportarà quan tinga lloc el començament efectiu de la prestació del servei...”.

Esta norma (en emprar l'expressió “començament efectiu”) lliga, per tant, de manera indubtable, l'import de la taxa a la prestació efectiva i concreta al ciutadà del servei d'educació escolar i una interpretació distinta consideràvem que esdevenia, per això, difícilment sostenible.

Per tot això, la interpretació sostinguda per la Conselleria en el seu últim informe, encara que podria semblar raonable, no mantenia una adequada connexió amb la legislació vigent, de manera que vam entendre que, si escau, el seu manteniment hauria de passar per una modificació legal que no vinculara l'import de la taxa amb la prestació efectiva del servei educatiu.

Tenint en compte tot el que hem dit més amunt i entenent que en l'informe remés per l'administració implicada no es desvirtuaven els arguments que sostenien les recomanacions efectuades, vam tancar la present queixa ateses les circumstàncies que constaven en la comunicació esmentada.

1.4.2. Cànon de sanejament

El cobrament de la taxa de sanejament en un supòsit d'absència de consum va motivar la tramitació de la queixa de referència núm. 041710. En este expedient, l'interessat substancialment ens exposava que havia presentat un escrit de queixa davant la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, per considerar que se li estava aplicant indegudament el cànon de sanejament, ja que l'habitatge de la seua propietat, ubicat al terme de Teulada, no tenia xarxa de clavegueram. Segons ens assenyalava en el seu escrit l'interessat, s'havia dirigit prèviament a l'Ajuntament de Teulada, que el va remetre a la Conselleria en tractar-se d'un tribut autonòmic.

Una vegada admesa a tràmit la queixa, vam demanar informació a la Conselleria. En la seua contestació va determinar que, en ser el cànon esmentat un impost, i en haver estat definit el seu fet imposable com “la producció d'aigües residuals manifestada a través del consum d'aigua de qualsevol procedència”, este es genera amb el mer consum generador d'efluents líquids, independentment que hi haja xarxa de sanejament o que no n'hi haja.

L'interessat, però, va realitzar al·legacions en què reproduïa la seua pretensió inicial i afegia el fet que en l'habitatge no existix cap consum d'aigua, i a este efecte aportava un document emés per AQUAGEST LEVANTE, “lectures-historial de subministrament”, elaborat el 18 de novembre de 2004, en el qual consta que des del quart trimestre de 2003 fins a eixa data les lectures de consum han estat “0”. Acompanyava, a més, un original de l'últim rebut girat per la concessionària, corresponent al tercer trimestre de

2004, en el qual es podia comprovar efectivament que no hi ha hagut cap consum des de l'últim trimestre de 2003. L'interessat afirmava, a més, que la causa de la inexistència de consum és que l'Ajuntament no facilita suficient pressió en la xarxa perquè l'aigua accedisca al seu habitatge, per la qual cosa no havia disposat de subministrament durant estos mesos.

Independentment que el text complet de la resolució emesa en el present expedient puga consultar-se en la pàgina web de la institució, esta institució va entendre que, d'acord amb el que preveu l'article 20.2 de la Llei de sanejament, perquè es donara el fet imposable d'este tribut han de concórrer dos elements, integrats pel consum d'aigua i per la producció d'aigües residuals derivada d'este consum.

De l'estudi dels documents que constaven en l'expedient havia quedat acreditat, però, que el ciutadà no havia realitzat cap consum en els últims mesos, per causes —a més— imputables al servei. El tribut, com bé assenyala el citat precepte, vindrà referit al “volum d'aigua consumida”, i es pot diferenciar atenent a diversos factors correctors, per la qual cosa, si no hi ha consum, este no pot ser reportat. D'altra banda, atés que no hi havia hagut consum, tampoc havia pogut existir producció d'aigües residuals, i, per tant, no concorria el segon element constitutiu del fet imposable.

En consideració al que hem dit més amunt, vam remetre les següents recomanacions:

- A la Conselleria d'Hisenda se li va recomanar que tornara les quantitats abonades per l'interessat en concepte de cànon de sanejament durant els trimestres assenyalats (4/03, 1/04, 2/04, 3/04) i els que es pogueren haver girat posteriorment, atés que havia quedat acreditat que no s'havia produït durant eixe període cap consum d'aigua i, per tant, no s'hi donaven les condicions del fet imposable del tribut: consum i producció d'aigua residual.

- A l'Ajuntament de Teulada vam recomanar que, en endavant, ordenara al concessionari que no girara el cànon de sanejament a l'interessat, com també a la resta de ciutadans que estigueren en la seua mateixa situació, quan no es verificara consum efectiu d'aigua en el trimestre de facturació, i que cooperara amb la Conselleria, si escau, en la devolució de les quantitats inadecuadament facturades.

En el preceptiu informe pel qual ens contestava sobre l'acceptació o no de la recomanació efectuada, l'Ajuntament de Teulada ens assenyalava que eixa administració no prestava ni mitjançant gestió directa ni mitjançant gestió indirecta, el servei d'aigua potable, sinó que este servei era prestat pel consorci d'Aigües de Teulada-el Poble Nou de Benitatxell. Esta informació va determinar que es remetera a este organisme la resolució emesa, i els vam demanar que ens informaren si l'acceptaven o, si escau, els motius concurrents per a no acceptar-la.

Una vegada rebut l'oportú informe sobre l'acceptació de les recomanacions formulades, el Consorci d'Aigües Teulada-el Poble Nou de Benitatxell ens comunicava que sí que les acceptava, fet que va determinar el tancament de l'expedient en relació amb esta administració.

D'altra banda, en l'informe pel qual ens informava sobre l'acceptació de la Resolució emesa, la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació ens comunicava la no-acceptació de la Recomanació formulada, per entendre que l'article 20.2 de la Llei 2/1992, de 26 de març, de sanejament d'aigües residuals de la Comunitat Valenciana, estableix una presumpció *iuris tantum* (article 1.251 Codi Civil) que tot consum d'aigua produïx, en algun moment del cicle hidrològic, aigües residuals més o menys contaminades, que cal depurar. D'acord amb això, l'administració implicada entenia que el fet rellevant no és, pròpiament, l'“abocament d'aigües i de productes susceptibles de contaminar les aigües continentals” sinó la producció d'aigües residuals, és a dir, d'aigües que, una vegada usades o consumides, s'evacuen a través de xarxes de clavegueram o per qualsevol altre sistema d'evacuació, injecció, dipòsit o vaporització, a través de mitjans o dispositius aptes per a això.

En consideració a esta naturalesa, la quota de l'impost es configura amb dos components, de conformitat amb el que estableix l'article 25 de la citada llei: la quota de consum i la quota de servei.

Davant d'estos raonaments, l'administració implicada considerava que en el present supòsit s'havia actuat correctament, ja que en ser la quota de consum zero, l'entitat subministradora va exigir una quota de servei per l'import corresponent al període trimestral facturat, que havia de ser necessàriament positiu.

A pesar que els arguments esgrimits per l'administració implicada resultaven perfectament assumibles quant a la naturalesa del tribut, com també coneguts, esta institució va considerar que la Conselleria no es pronunciava sobre la qüestió principal que preniem com a referència en la nostra resolució, que no era una altra que la producció del fet imposable que, entenem, no es produïa mentre no existia consum. Per això, vam recordar a estos efectes que l'article 20.2 de la Llei de sanejament de la Comunitat Valenciana disposa que el fet imposable d'este impost “el constituïx la producció d'aigües residuals, manifestada a través del consum d'aigua de qualsevol procedència”. És a dir, en el cànon de sanejament calen dos elements: consum i producció d'aigua residual. En el present expedient de queixa, l'usuari, encara que estiguera donat d'alta en el servei de proveïment, no produïa cap aigua residual atés que no consumia, i és per això que no hauria d'haver-se reportat, segons el nostre parer, el cànon esmentat, ni en la seua part variable, evidentment, ni tampoc quant a la quota fixa.

Vam actuar en conseqüència i, atés que no consideràvem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, vam comunicar a l'administració implicada que la descrita actitud i informació facilitada es reflectiria en el pròxim informe anual que es presentara en les Corts Valencianes.

1.5. Execució de sentències dels tribunals econòmics administratius regionals

En l'informe anual corresponent a l'any 2004, informàvem sobre la tramitació de la queixa núm. 040744 (Informe anual 2004, pàg. 257). Tal com ja informàvem en eixe

moment, en este expedient de queixa l'interessat plantejava la inexecució per part de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació d'una Resolució del Tribunal Econòmic Administratiu, de data de 27 de setembre de 2001, que va anul·lar una prèvia resolució desestimària de la mateixa Conselleria i que va reconèixer al reclamant l'abonament dels interessos sol·licitats.

Amb relació a este assumpte, vam recordar a l'administració afectada el deure legal d'executar la decisió dictada pel Tribunal Econòmic Administratiu Regional de València en l'expedient 46/20074/1997, a instàncies de l'interessat, i li vam recomanar que portara a terme les accions necessàries perquè li foren abonats els interessos sol·licitats.

En el preceptiu informe pel qual la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació ens informava sobre l'acceptació de les recomanacions emeses, se'ns assenyalava que s'acceptaven i que tornarien immediatament els interessos reclamats. L'acceptació, per part de l'administració implicada, de les recomanacions emeses va determinar la finalització de les nostres actuacions.

2. HISENDA LOCAL

2.1. Impost sobre béns immobles

Amb motiu de la queixa de referència núm. 051544 ens vam dirigir a l'Ajuntament de Mislata per a demanar-li informació. En el seu escrit inicial, el promotor d'esta queixa substancialment exposava el seu malestar per l'increment de l'impost de béns immobles (IBI) que gestiona eixa corporació local. En este sentit, ens indicava que en data 5 de setembre de 2005 va dirigir escrit a eixe Ajuntament sense que en el moment de presentar la queixa haguera rebut resposta.

Una vegada admesa a tràmit, vam sol·licitar informe a la corporació local, i ens va indicar, entre altres qüestions, el següent:

- Que “durant l'any 2001, 2002 i 2003 este Ajuntament ha mantingut congelades les pujades d'impostos a tots els veïns del municipi. I va ser en l'any 2004 quan es va produir un augment del tipus impositiu de l'IBI i en l'any 2005 quan es va modificar l'impost de vehicles”.
- Que l'increment de l'IBI respon a l'increment de valor cadastral que fixa el Govern de l'Estat en les lleis de pressupostos generals de l'Estat.
- Que els valors cadastrals dels habitatges els fixa el Ministeri d'Hisenda a través de la Gerència Territorial del Cadastre; allò que aplica la corporació local és el tipus impositiu sobre eixe valor, el qual “s'establix de forma igual per a tots els veïns”.

Vam donar trasllat de l'informe a l'autor de la queixa amb l'objecte que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, cosa que va fer en el sentit, bàsicament, de:

- Primer. Discrepar amb la pujada del tipus de gravamen de l'IBI del 0,827 en l'any 2001 al 0,9 en el 2004, per no considerar-la justificada ja que no ha comportat una millora de serveis públics.

- Segon. Ratificar-se en el fet que el seu escrit de data 5 de setembre de 2005, dirigit a eixa corporació local, no havia tingut resposta expressa (llevat de l'informe remés a esta institució).

Independentment que el text complet de la Resolució que va ser emesa com a conseqüència de la tramitació del present expedient de queixa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, cal destacar que el punt de partida per a l'anàlisi del problema plantejat el va constituir el tenor literal de l'article 72 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (RDL 2/2004, de 5 de març), que disposa que “el tipus de gravamen mínim i supletori serà el 0,4 per 100 quan es tracte de béns immobles urbans i el 0,3 per 100 quan es tracte de béns immobles rústics, i el màxim serà l'1,10 per cent per als urbans i 0,90 per 100 per als rústics”.

D'acord amb esta norma, és possible observar que la legislació sobre hisendes locals estableix un tipus de gravamen mínim, açò és, no susceptible de ser reduït pels ajuntaments, i supletori, és a dir, d'aplicació per al supòsit que les corporacions locals no n'hagen assenyalat un altre, dins els límits legals. Però també estableix un tipus de gravamen màxim.

Davant d'això anterior, informàvem el ciutadà que, en relació amb este assumpte, l'actuació desplegada per l'Ajuntament de Mislata no podia rebre la consideració d'una actuació pública irregular, vulneradora dels drets constitucionals i estatutaris de l'interessat, en la mesura en què esta administració s'havia limitat a exercir, dins els límits marcats, unes facultats de política fiscal que li estaven legalment atribuïdes.

No obstant això, i centrant-nos en la qüestió relativa a la forma (la falta de resposta expressa de l'escrit de 5 de setembre de 2005), vam considerar que l'actuació pública descrita podia no haver sigut prou respectuosa amb els drets del promotor de la queixa, i per això vam dirigir la Recomanació següent a l'administració implicada: que, en situacions com l'analitzada, extremara al màxim els deures legals que s'extrauen de l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

L'acceptació per part de l'administració implicada de la Recomanació emesa va determinar que l'expedient de queixa fóra tancat i cessaren les nostres actuacions.

En la queixa de referència núm. 041599, el seu autor substancialment denunciava que SUMA havia decidit embargar els seus béns per negar-se a pagar un deute de l'antiga propietària d'una casa de la seua propietat. A pesar que l'antiga propietària era ara insolvent, adduïa l'interessat que el marit d'ella hauria de respondre també, i abans que ell, d'estos deutes; en este sentit, al·legava que SUMA no havia realitzat cap esforç per cobrar a aquell l'import del crèdit referit.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit i vam sol·licitar informe a SUMA–Gestió Tributària. De la comunicació rebuda es deduïen, entre d'altres, els següents fets i consideracions:

1r. Que la deutora principal que figurava com a subjecte passiu de l'impost en el títol executiu va ser declarada fallida per insolvència. En conseqüència, es va dictar acord d'afecció de béns immobles sobre el responsable subsidiari, se li va notificar l'acte el dia 28 de novembre de 2003, es va obrir un termini d'audiència de 10 dies i se li va anunciar en l'acte de derivació els recursos que cabia interposar en contra d'este.

2n. Que el dia 12 de desembre de 2003, l'interessat va presentar davant SUMA – Gestió Tributària, recurs de reposició. Este va ser desestimat, en considerar que les actuacions realitzades s'ajustaven al dret, i se li va notificar esta resolució el dia 24 de gener de 2004.

Amb data 2 de febrer de 2004, l'interessat va tornar a presentar un altre recurs de reposició davant SUMA i en la contestació se li va informar que contra la resolució del recurs de reposició no cap la interposició d'un nou recurs, i que tenia oberta la via contenciosa administrativa per a interposar el recurs si ho considerava oportú. L'administració afectada assenyalava, així mateix, en el seu informe, que, amb data 15 de març de 2004, l'interessat va tornar a presentar el mateix escrit, i es va arxivar en l'expedient de fallit del deutor principal i d'afecció al responsable subsidiari.

Independentment que el text complet de la resolució emesa amb motiu d'este expedient de queixa pugua consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que esta institució, partint del tenor literal de l'article 64 de la Llei 51/2002, per la qual s'aprova el text refós de la Llei d'hisendes locals i l'article 40 de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària (vigent en el moment de produir-se els fets), assumia —en relació amb l'institut jurídic de l'afecció dels béns immobles al pagament dels tributs— la visió generalment sostinguda, segons la qual, estos preceptes reconeixen un dret real de garantia del pagament del deute tributari que faculta el creditor (la hisenda pública), en cas d'incompliment del deutor, per a perseguir i realitzar el valor dels béns gravats, amb independència de qui poguera aparéixer a cada moment com a titular d'estos. En conseqüència, una de les principals característiques que presenta esta garantia real del crèdit tributari, segons es deduïx de la seua regulació legal, és el seu caràcter subsidiari davant l'obligació de pagament que correspon al deutor principal.

Gràcies a això, en la Resolució emesa es deduïa que el procediment de satisfacció del deute tributari no podia dirigir-se sobre els béns afectes en poder del tercer comprador mentre no s'hagueren donat les circumstàncies que este establix, i que es resumixen bàsicament en la falta de pagament del subjecte passiu i en l'adopció d'un acord exprés de derivació de l'acció tributària, un acord que ha de plasmar-se en un acte administratiu que ha de notificar-se al tercer. Del règim legal exposat s'inferia, per tant, que la persecució i realització dels béns afectes necessitaven, *ope legis*, que el procediment de constrenyiment s'haguera dirigit prèviament davant el subjecte passiu, i, tanmateix, s'havia produït un impagament del deute tributari. Com ha establert en este sentit de manera pacífica la jurisprudència, l'acte administratiu de derivació de responsabilitat constituïx, per això, un requisit de procedibilitat, a partir del qual el responsable per

afecció legal dels seus béns adquirix els drets del subjecte passiu i pot impugnar, per tant, la liquidació o la pròpia declaració de responsabilitat, tal com preveuen els articles 41.2 i 165, h), de la Llei general tributària i el dret a la tutela judicial efectiva (Sentència del Tribunal Superior de Justícia Comunitat Valenciana, de 14 de Juny de 2002, SSTS 16 de maig de 1991 i 22 de desembre de 1993).

En el cas analitzat en el present expedient de queixa esta institució no apreciava, però, que l'administració actuant haguera verificat adequadament els pressupòsits legals necessaris per a, d'acord amb l'article 41 de la Llei general tributària, realitzar els béns afectes en poder d'un tercer comprador. I això es deduïa sobre la base de les següents raons, que van ser exposades a l'administració implicada.

D'acord amb l'article 63 del text refós de la Llei d'hisendes locals, són subjectes passius de l'impost de béns immobles, “a títol de contribuents, les persones naturals i jurídiques i les entitats a les quals es referix l'article 35.4 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, que ostenten la titularitat del dret que, en cada cas, siga constitutiú del fet imposable d'este impost”. Correlativament, el fet imposable d'este impost apareix definit per l'article 61, i s'establix que este consistix en “la titularitat dels següents drets sobre els béns immobles rústics i urbans i sobre els immobles de característiques especials: (...) d) Del dret de propietat”. D'acord amb estes normes són, doncs, subjectes passius d'este impost, totes aquelles persones que ostenten el dret de propietat sobre un determinat immoble i, en conseqüència, a ells haurà d'exigir-se'ls el pagament del corresponent deute tributari.

En el cas analitzat, de la còpia de l'escriptura de compravenda del bé afecte al pagament del deute tributari en concepte d'impost de béns immobles, es deduïa que el fet imposable (titularitat del dret de propietat sobre un bé immoble) havia estat realitzat tant per l'antiga propietària de l'immoble afecte al pagament del tribut com pel seu espòs. En conseqüència, ambdós havien de reputar-se subjectes passius d'este impost.

Si ho analitzem des del punt de vista oferit pels anteriors plantejaments, i d'acord amb el que hi ha previst en l'article 41 de la Llei general tributària, la derivació de l'acció tributària contra els béns afectes hauria exigít prèviament l'intent de cobrament, a través de constrenyiment, a qualsevol dels dos subjectes passius. No obstant això, de la documentació que consta en l'expedient esta institució va deduir que l'administració afectada tan sols va intentar el cobrament en l'antiga propietària, però no en l'altre subjecte passiu de l'impost.

D'altra banda, esta institució va entendre que no podia ser un argument en contra d'esta conclusió que estes persones es trobaren casades en règim de guanys, davant la possible existència de béns privatis d'un dels subjectes passius, suficients per a assolir la realització del deute tributari. Per tot això, no vam considerar adequadament satisfet el deure legal imposat per l'article 41 de la Llei general tributària d'intent de cobrament del deute tributari en els béns del subjecte passiu, abans de la pràctica de la realització de l'acte de derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament del tribut.

A la vista dels anteriors fonaments legals, vam dirigir a l'administració implicada la Recomanació que, en casos com l'analitzat, observara el règim legal establert en relació

amb la derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament dels tributs, i que, especialment, mantinguera l'observança del requisit del previ intent de satisfacció del deute tributari en els béns dels corresponents subjectes passius.

Així mateix, i en relació amb l'assumpte plantejat pel present expedient de queixa, es va recomanar a eixa institució que valorara la possibilitat de revisar d'ofici l'acte de derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament del deute tributari, atés l'incompliment observat de la seua normativa reguladora.

En el preceptiu informe pel qual SUMA–Gestió Tributària ens expressava l'acceptació d'estes recomanacions o, si escau, les raons que considerara concurrents per a no fer-ho, se'ns va indicar, essencialment, en relació amb la primera de les nostres recomanacions, que l'administració actuant no va realitzar “l'atribució ni l'assignació de titularitat cadastral de l'immoble objecte de l'afecció, atés que el seu origen prové de l'alta del Centre de Gestió Cadastral”. Esta seria la raó, doncs, que justificaria que l'intent de cobrament s'haguera dirigit exclusivament contra qui, en eixes dades, apareixia com a subjecte passiu de l'impost. En este Informe, SUMA–Gestió Tributària afegia que “no obstant això anterior, s'ha informat l'òrgan administratiu competent d'esta Administració tributària (cap de gestió d'IBI) a l'efecte que valore degudament el suggeriment formulat en este punt, a fi de reconsiderar l'atribució i la determinació de les condicions de subjectes passius en el cas de béns adquirits per la societat a guanyos o cotitulars en el fet imposable”. A pesar d'això, ni en la data de tancament de l'expedient de queixa ni en la data de tancament del present informe, l'administració afectada ha informat el Síndic de Greuges de l'adopció d'una possible solució, positiva o negativa, per a este suggeriment.

Sobre la base d'això anterior, esta institució no va poder considerar suficientment justificada la contestació emesa per SUMA–Gestió Tributària, en la mesura en què esta, d'una banda, reiterava el sistema seguit amb anterioritat, objecte precisament de crítica i suggeriment de modificació per esta institució; mentre que, d'una altra banda, no es pronunciava sobre els motius que pogueren concórrer per a no acceptar els raonaments esgrimits pel Síndic de Greuges per a arribar al suggeriment sobre la necessitat del previ intent de cobrament del deute tributari en qui, *ope legis*, ostenta la condició de subjecte passiu de l'impost, quant a requisit de procedibilitat per a posteriorment derivar la responsabilitat i realització dels béns afectes al pagament del deute tributari.

En el mateix sentit, i respecte de la segona de les recomanacions formulades, la institució afectada —partint dels arguments sostinguts amb anterioritat— no es pronunciava sobre la possibilitat de realitzar d'ofici la revisió de l'acte de derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament del deute tributari.

Procedint en conseqüència, i atés que no consideràvem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, vam comunicar a l'administració afectada que la seua descrita actitud hostil i informació facilitada es reflectiria en el pròxim informe anual que es presentara en les Corts Valencianes.

2.2. Impost sobre vehicles de tracció mecànica

La denegació d'una exempció per minusvalidesa de l'impost sobre vehicles de tracció mecànica va motivar l'obertura i la tramitació de l'expedient amb referència núm. 042076. A través del seu escrit inicial de queixa, l'interessat substancialment ens exposava que al juny de 2004 va sol·licitar a l'Ajuntament de València l'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica, en entendre que complia els requisits exigits per al benefici de l'exempció prevista en l'article 93.1 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, regulador de les hisendes locals. Per a acreditar la seua condició de minusvàlid, l'interessat assenyalava que era titular d'una pensió de retir per inutilitat física en acte de servei, i, referent a això, aportava un certificat emés pel Servei de Classes Passives de la Delegació Especial d'Economia i Hisenda de València, que certificava este aspecte. Segons ens indicava en el seu escrit, a l'agost de 2004 li va ser notificada per part de l'Ajuntament de València la denegació de l'exempció sol·licitada.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de València. De la comunicació rebuda es deduïen els següents fets i circumstàncies:

- Que “la normativa aplicable al tema plantejat per l'interessat està arrellegada en el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març.
- Que esta llei constitueix una llei especial i posterior a la Llei 51/2003, de 2 de desembre, al·legada per l'interessat i és, per tant, d'aplicació preferent.
- Que, en atenció a això, l'interessat havia d'aportar, a l'efecte de benefici de l'exempció, un certificat emés d'acord amb el que preveu el RD 1971/1999, de 23 de desembre, que regula el procediment per al reconeixement, la declaració i la qualificació del grau de minusvalidesa.
- Que “d'altra banda no consta que el fet de ser titular d'una pensió de retir per inutilitat física en acte de servei del Ministeri d'Hisenda impedisca l'obtenció del certificat del que preveu l'article 93.2, paràgraf 2n, del text refós anteriorment”.

Amb independència que el text complet de la Resolució emesa puga ser consultat en la pàgina web de la institució, cal assenyalar que esta institució, en entendre que l'actuació pública descrita no resultava ser prou respectuosa amb els drets de l'interessat, va recomanar a l'administració implicada que, en el cas analitzat, valorara la possibilitat de revocar l'acte administratiu de denegació de l'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica, en virtut del precitat article 219 de la Llei general tributària.

Esta Recomanació s'assentava, essencialment, en l'anàlisi conjunta i integral del marc normatiu vigent, d'una banda, amb relació a l'exempció per minusvalidesa en l'àmbit del IVTM i, d'altra banda, amb relació a les persones amb discapacitat.

En este sentit, vam recordar a l'administració implicada que el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, estableix en el seu article 93.1 una exempció per a qui acredite la condició de minusvàlid, i a continuació afegix que “es consideraran persones amb minusvalidesa qui tinguen esta condició legal en grau igual o superior al 33 per cent”.

Així mateix, i coincidint amb el que assenyala en el seu informe l'administració implicada, s'apreciava que, en el nostre ordenament jurídic, el procediment per a l'acreditació del grau de minusvalidesa es troba establert, amb caràcter general, en el Reial decret 1971/1999, del 23 de desembre, pel qual es regula el procediment per al reconeixement, declaració i qualificació del grau de minusvalidesa. En este sentit, i com declara l'article 6 d'esta norma jurídica, el reconeixement del grau de minusvalidesa es troba atribuït als “òrgans corresponents de les comunitats autònomes a qui hagueren estat transferides les funcions en matèria de discapacitat i minusvalidesa o de l'Institut de Migracions i Serveis Socials”, i que cal substanciar l'acreditació d'acord amb les previsions contingudes en este Reial decret.

De la lectura d'ambdues normes es dedueix, doncs, que, com a regla general, els minusvàlids que acrediten ser-ho en grau igual o superior al 33 per cent es troben exempts del pagament de IVTM, i que esta acreditació ha de produir-se a través del certificat emés per l'Institut de Migracions i Serveis Socials o de l'òrgan autonòmic que resulte, si escau, competent.

No obstant això, esta institució entenia que el problema plantejat no podia ser analitzat, com bé indicava l'interessat ja en els recursos plantejats, amb independència de les prescripcions contingudes en l'articulat de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

Com és sabut, esta norma defineix, en el seu article 1, paràgraf segon, el concepte de persona amb discapacitat, i estableix que “a l'efecte d'esta Llei, tindran la consideració de persones amb discapacitat aquelles a qui se'ls haja reconegut un grau de minusvalidesa igual o superior al 33 per 100”.

No obstant això, esta Llei, fins i tot partint d'este concepte, afegix a continuació que “en tot cas, es consideraran afectats per una minusvalidesa en grau igual o superior al 33 per 100 els pensionistes de la Seguretat Social que tinguen reconeguda una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa, i els pensionistes de classes passives que tinguen reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat”. És a dir, d'acord amb esta norma, les persones que es troben en alguna de les situacions que, expressades en esta, reben immediatament, o si es preferix, *ope legis*, la consideració de persones afectades per una minusvalidesa en grau igual o superior al 33 per cent.

Si es té en compte que ens trobàvem davant una norma de rang legal i, per tant, directament aplicable des del moment de la seua entrada en vigor, calia concloure, i concloure necessàriament, que el concepte “persones amb minusvalidesa que tinguen

esta condició legal en grau igual o superior al 33 per cent” utilitzat per l'article 93.1 de la Llei d'hisendes locals havia de ser integrat en atenció, també, a esta norma.

És a dir, quan la Llei d'hisendes locals indica que es troben exempts del IVTM els minusvàlids, i per estos cal entendre les “persones amb minusvalidesa que tinguen esta condició legal en grau igual o superior al 33 per cent”, entenem que resultava evident que es trobarien exempts del IVTM totes les persones que, d'acord amb la legislació vigent, ostentaren esta consideració; i segons la legislació vigent, esta condició està reconeguda tant a les persones que hagen obtingut un certificat emés d'acord amb el procediment reconegut en el RD 1971/1999 com a les persones que siguen “pensionistes de la Seguretat Social que tinguen reconeguda una pensió d'incapacitat permanent en el grau de total, absoluta o gran invalidesa, i als pensionistes de classes passives que tinguen reconeguda una pensió de jubilació o de retir per incapacitat permanent per al servei o inutilitat”, en virtut de l'article 2.1 de la Llei 51/2003.

D'això anterior concloem, doncs, que el certificat aportat per l'interessat en què acredita que percebia una pensió de retir per inutilitat física en acte de servei constituïa un mecanisme idoni d'acreditació de la condició de persona amb minusvalidesa en grau igual o superior al 33 per cent i, per tant, de la condició de minusvàlid a l'efecte de l'exempció del IVTM continguda en la Llei d'hisendes locals.

De tot el que hem expressat s'extraïa la conclusió, per tant, que l'acte administratiu pel qual es va denegar a l'interessat el gaudi d'una exempció a la qual, d'acord amb els requisits legals que la regulen, tenia dret, infringia manifestament la llei; és per això que s'hi donaven els pressupòsits necessaris perquè l'Administració, d'acord amb el que preveu l'article 219 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, sobre la revocació dels actes d'aplicació dels tributs i d'imposició de sancions, i esqueïa la seua revocació en interès de la llei i de l'administrat.

No obstant això, en el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens manifestava, en este cas, la no-acceptació de la resolució emesa, l'Ajuntament de València entenia, resumidament, que no cabia la revocació de l'acte administratiu estudiat, en la mesura en què no podia apreciar-se una infracció manifesta de la llei, atés que la interpretació proposada per esta institució apel·lava a “complexes interpretacions o exegesis”.

D'acord amb este informe, en l'expedient analitzat es va aplicar estrictament l'article 93.2 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, i la definició de minusvalidesa és la que hi ha continguda en l'article 1.2 de la 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, una definició exclusivament aplicable a l'efecte d'esta llei.

Amb independència que el tenor literal d'este precepte, de manera tallant, al·ludisca que “en tot cas” ostentaran la condició de minusvàlids les persones definides per este, esta institució no podia compartir les al·legacions formulades per l'administració implicada entorn de la dificultat dels arguments sostinguts en la resolució emesa, en la mesura en la qual la mateixa s'assentava, exclusivament, en el recurs a una norma sectorial generalment aplicable (l'article 1.2 de la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat

d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat per a determinar el contingut) per a definir el contingut que calia donar a la clàusula continguda en una altra (concepte de minusvàlid; l'article 93 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovat per Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març). En definitiva, en la nostra resolució se sostenia que si l'exempció de l'impost es reconeix, d'una banda, a qui ostenten legalment la condició de minusvàlid en grau igual o superior al 33 per cent i, d'una altra banda, una altra disposició, també de rang legal, atribueix a determinats subjectes eixa mateixa condició, la conclusió lògica a què cal arribar hauria de ser la d'entendre que estes últimes persones haurien de poder gaudir d'aquella exempció.

Una vegada vist l'informe de l'administració implicada, i en entendre que a través d'això no es desvirtuaven les consideracions sobre les quals s'assentava la recomanació emesa, vam tancar l'expedient de queixa.

Vam demanar un informe a l'Ajuntament d'Alacant en ocasió de la queixa de referència núm. 041585. L'autor de la queixa denunciava essencialment que l'Ajuntament d'Alacant li havia exigit el pagament de l'impost de vehicles de tracció mecànica (períodes impositius 1999 a 2004) com a conseqüència de la titularitat que este exercia sobre una motocicleta. El promotor de la queixa al·legava, no obstant això, que este vehicle es trobava inscrit en l'Ajuntament d'Altea, on ell tenia el seu domicili i on havia pagat fins a hores d'ara este impost. Davant la falta de pagament d'estos tributs exigits per l'Ajuntament d'Alacant, l'interessat ens indicava que se li havia embargat en el seu compte la quantia de 45,12 euros. Atés que considerava incorrecta l'exacció d'este impost, l'interessat sol·licitava l'anul·lació d'aquelles liquidacions i la consegüent devolució de les quantitats indegudament pagades.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Alacant.

En el seu informe, l'administració implicada ens indicava que, d'acord amb la regulació del Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'hisendes locals, en els seus articles 92 i seg., el fet imposable de l'impost de vehicles de tracció mecànica el constitueix la mera existència de vehicles de tracció mecànica aptes per a circular per les vies públiques, matriculats en els registres de la Direcció General de Trànsit. D'ací deduïa l'administració implicada que "no és el domicili fiscal del seu titular el que determina quin ha de ser el municipi de la imposició sinó el domicili del vehicle". Una vegada consultats els registres de la Direcció General de Trànsit, l'Ajuntament posava de manifest que el domicili del vehicle pertanyia al municipi d'Alacant.

Amb independència que el text complet de la Resolució pugua consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que, si partix de l'anàlisi de la normativa aplicable, esta institució no considera encertats els criteris emprats per l'administració implicada per a determinar la seua competència.

En concret, en la resolució emesa recordàvem que, a l'hora d'atribuir a les corporacions locals la gestió tributària d'este impost, l'article 97 del TRLHL establia que “la gestió, liquidació, inspecció i recaptació, com també la revisió dels actes dictats en via de gestió tributària correspon a l'ajuntament del domicili que conste en el permís de circulació del vehicle”.

Este precepte resultava ser bastant clar i, per tant, no necessitava interpretacions ulteriors. D'acord amb això, l'ajuntament competent per a exigir el pagament del tribut en este cas concret era el del domicili que figurava en el permís de circulació del vehicle (en este sentit, i insistint en la competència de l'ajuntament que figure en este document, pot consultar-se la Resolució de la Direcció General de Tributs 1298/2004, de 4 de juny, o la STSJ de Catalunya 293/2003, de 24 de febrer).

A partir de la lectura d'estes disposicions legals, enteníem que no resultava, per tant, acceptable la deducció realitzada per l'Ajuntament a partir de la definició del fet imposable, en el sentit d'entendre que la competència està marcada pel domicili del vehicle, constatada en els registres de la Direcció General de Trànsit, en oposar-se al que constitueix una clara previsió normativa.

En els documents que constaven en l'expedient s'observava que el domicili que figurava en el permís de circulació del vehicle pertanyia al municipi d'Altea, per la qual cosa este era l'únic municipi competent per a liquidar el IVTM. De tot això anterior es deduïa, per tant, que les quantitats embargades a l'interessat eren indegudes, atesa la incompetència de l'òrgan administratiu per a exigir el pagament del tribut en qüestió.

En conseqüència, en el present expedient vam concloure que es detectava l'existència d'un causa de nul·litat, d'acord amb el que preveu l'article 153 de la Llei 230/1963, de 28 de desembre, general tributària (vigent en el moment de produir-se els fets), atesa la incompetència manifesta de l'òrgan que va dictar l'acte tributari de liquidació del tribut. A la mateixa conclusió s'arribava davant la nova regulació introduïda per la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, ja que d'acord amb l'article 216 d'esta norma (nul·litat de ple dret) “podrà declarar-se la nul·litat de ple dret dels actes dictats en matèria tributària, com també de les resolucions dels òrgans economicoadministratius, que hagen posat fi a la via administrativa o que no hagen estat recorreguts dins el termini establert, en els següents supòsits (...) Que hagen estat dictats per òrgan manifestament incompetent per raó de la matèria o del territori”.

De la mateixa manera, vam indicar a l'administració implicada que, en la mateixa línia, i de manera molt més àgil i adequada als interessos dels administrats en el cas d'actes desfavorables per a la seua posició jurídica, l'article 219 de la nova Llei general tributària (revocació dels actes d'aplicació dels tributs i d'imposició de sancions) estableix que “l'Administració tributària podrà revocar els seus actes en benefici dels interessats quan es considera que infringixen manifestament la llei, quan circumstàncies sobrevingudes que afecten una situació jurídica particular posen de manifest la improcedència de l'acte dictat, o quan en la tramitació del procediment s'haja produït indefensió als interessats”.

A l'hora d'abordar la possible devolució dels ingressos realitzats per l'interessat, i després d'analitzar extensament la doctrina dels “actes administratius fermes i consentits”, posàvem de manifest que, si es partix del marc normatiu general, resulta evident que en el cas plantejat pel promotor de la queixa ens trobàvem davant un acte de liquidació que mereixia la qualificació de “ferm i consentit”. En efecte, i d'acord amb el que hi ha previngut en l'article 14.2 de la Llei d'hisendes locals, contra els actes d'aplicació i efectivitat dels tributs i restants ingressos de dret públic de les entitats locals, només podrà interposar-se el recurs de reposició, que es regula en este. Segons l'apartat C) d'este mateix precepte, el termini per a interposar este recurs de reposició és d'un mes, comptador a partir de l'endemà al de la notificació expressa de l'acte la revisió del qual se sol·licita o al de la finalització del període d'exposició pública dels corresponents padrons o matrícules de contribuents o obligats al pagament. En el cas plantejat, no consta que l'interessat interposara en el termini indicat l'esmentat recurs de reposició contra els actes de liquidació, per la qual cosa, si apliquem els fonaments anteriorment indicats, estos esdevingueren fermes i consentits, i per tant, inatacables per a ell.

No obstant això anterior, enteníem que la fermesa de l'acte —anteriorment comentada— no implicava per si mateixa la improcedència de la devolució sol·licitada per l'interessat, atés que la disposició addicional segona del Reial decret 1163/1990, de 21 de setembre, pel qual es regula el procediment per a la realització de devolucions d'ingressos indeguts de naturalesa tributària, reconeix el dret a la devolució fins i tot davant actes fermes, quan estos hagueren incorregut en motiu de nul·litat de ple dret, infringiren manifestament la llei o es trobaren en qualsevol altre supòsit anàleg recollit en els articles 153, 154 i 171 de la Llei general tributària i en les lleis o disposicions especials.

La resolució de la controvèrsia plantejada passava, per això, per la prèvia determinació de si, en el cas d'actuacions, ens trobem davant alguna d'estes situacions. Quant a estes causes de revisió, i com té declarat el Tribunal de Justícia de la Comunitat Valenciana, hem de recordar que “el fet que la liquidació continga qualsevol infracció de l'ordenament no genera la possibilitat de la seua anul·lació per esta via excepcional, sinó que eixa infracció ha de ser de les expressament assenyalades en els preceptes citats, ja que en un altre cas quedaria desvirtuat el mecanisme normal d'impugnació contra les liquidacions tributàries, que sempre podrien atacar-se a través de la revisió, amb la qual cosa es disposaria llavors d'un termini molt superior per a la seua impugnació, i s'obviaria el sistema de recursos” (STSJ CV, de 16 de maig de 2003). Això determinava que, per desvirtuar l'acte mitjançant la seua revisió, i, com a conseqüència d'això, assolir la devolució de les quantitats ingressades, haguera de provar-se la presència d'algun dels supòsits descrits, expressament i taxativament, pels articles 153, 154 o 171 de la Llei general tributària.

Des d'este punt de vista, en poder subsumir-se el cas plantejat, com ja hem assenyalat amb anterioritat, en els casos de revisió per motiu de nul·litat previstos en l'article 153 de la Llei general tributària, atés que estos actes de liquidació van ser dictats per òrgan manifestament incompetent, vam concloure que les liquidacions de l'impost de vehicles de tracció mecànica realitzades per l'Ajuntament d'Alacant en el present supòsit, en les anualitats expressades anteriorment, pequen d'una falta de competència objectiva de l'òrgan, el que determinava que —prèvia revisió d'ofici d'estos i declaració de nul·litat o

revocació— s'hagueren de declarar indeguts els cobraments efectuats al promotor de la queixa i se n'haguera de realitzar la devolució, en els termes establits en la legislació vigent.

D'acord amb tot el que hem apuntat, vam formular a l'Ajuntament d'Alacant la Recomanació que valorara la possibilitat de revocar els actes de liquidació (i dels consegüents procediments d'embargament) del IVTM, a l'empara del que preveu l'article 219 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

De la mateixa manera, se li va recomanar a eixa administració que, d'acord amb el que preveu l'article 221 d'eixa mateixa norma, i legislació concordant, iniciara d'ofici el procediment de devolució dels ingressos indeguts derivats dels actes anteriorment apuntats.

La plena acceptació de les recomanacions que van ser dirigides a l'administració implicada va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004, informàvem de l'expedient de queixa amb referència núm. 041306 (Informe anual 2004, pàg. 263). En este expedient, l'interessat ens exposava que estava exempt del pagament del IVTM per ser minusvàlid i reunir la resta de requisits previstos en la normativa reguladora de l'impost, i l'havia pagat en adquirir per primera vegada un vehicle, amb la finalitat de poder matricular-lo. Al mateix temps, i d'acord amb el que hi ha previst en la Llei d'hisendes locals (Llei 39/1988, de 28 de desembre) en el seu article 94.2, va presentar una sol·licitud en què instava el reconeixement de les circumstàncies generadores de l'esmentada exempció i la devolució, en conseqüència, de la quantitat pagada a la bestreta. No obstant això, l'Ajuntament de Llaurí, una vegada comprovada la concurrència de les circumstàncies configuradores de la causa d'exempció, va acreditar l'efectiva concurrència d'esta, si bé entenia que havia de produir els seus efectes a partir de l'exercici següent, i va resoldre que no esqueia, per això, la devolució de l'import pagat per l'interessat per la primera adquisició.

Tal com vam fer constar en eixe moment, en relació amb l'impost de vehicles de tracció mecànica, vam dirigir a l'Ajuntament de Llaurí la Recomanació que rectificara i, consegüentment, tornara la quantitat indegudament abonada per l'interessat i que, en casos similars al present, adoptara totes les mesures foren necessàries per a assegurar l'adequat benefici de les exempcions regulades en el text refós de la Llei d'hisendes locals quant al IVTM.

En el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens manifestava l'acceptació de les recomanacions formulades o, en defecte d'això, de les causes que estimara concurrents per a no fer-ho, ens assenyalava que s'havia adoptat la Resolució, per part del consistori municipal, d'acceptar en part la Recomanació realitzada, i es va acordar la devolució parcial de la quantitat abonada per l'interessat (en concret, es determinava la devolució de les quantitats abonades pertanyents a l'últim trimestre de l'exercici fiscal en qüestió).

No obstant això, esta institució entenia que esta decisió no apareixia suficientment motivada, en no rebatre's, per a sustentar tal solució d'acceptació parcial i no completa, els arguments esgrimits per esta institució.

En este sentit, li vam recordar que la nostra resolució, recolzada en la jurisprudència emanada del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, se sustentava en la consideració de les exempcions sol·licitades com a autèntics drets, que, com a tals, produïen els seus efectes des del moment en el qual es verificaven els seus pressupòsits constitutius. D'acord amb això, entenem que l'interessat, en el present supòsit, havia de gaudir de l'exempció total des del moment en el qual es van verificar les circumstàncies que donen lloc a esta (ser minusvàlid i haver matriculat el vehicle).

Per això, vam sol·licitar a l'Ajuntament de Llaurí que ens remetera un nou informe pel qual ens manifestara l'acceptació de la Recomanació que els va ser dirigida o, si escau, dels motius que considerara per a no acceptar-la.

Amb data 25 de febrer de 2005, es va rebre en esta institució un nou informe en el qual l'administració implicada ens participava que la decisió adoptada se sustentava en la dicció de l'article 93 del text refós de la Llei d'hisendes locals. En concret s'entenia que, sobre la base d'este precepte, les exempcions previstes per a este impost en relació amb les persones amb discapacitat presenten caràcter sol·licitat, i no era condició suficient el fet de complir els requisits legalment establits o que es donen les circumstàncies que donarien lloc a esta, sinó que han de sol·licitar-se i concedir-se i des d'este moment produirà efectes.

Esta institució, com ja va posar de manifest en la seua Resolució, no podia, però, compartir esta argumentació. Com ja vam assenyalar anteriorment en relació amb este requisit previ de la petició de l'interessat per al gaudi de l'exempció, resulta convenient aclarir que, com assenyala la doctrina tributària des d'antic, aquella és una mera "condició legal per al gaudi de l'exempció, però no la seua font". La font de l'exempció es troba en la llei, que establix expressament que, en el cas de concórrer certs pressupòsits, els subjectes en qui s'aprecien "estan exempts" del pagament d'este. És a dir, la font de l'exempció és la llei, i esta existix per raó d'aquella. Una cosa distinta és que la llei condicione l'aplicació d'un benefici fiscal a la petició del contribuent de forma tal que, en defecte de la petició, l'impost s'exigisca normalment, mentre que davant tal petició no s'exigisca. D'esta forma, es pot afirmar que l'exempció és un dret, el que permet distingir entre el seu naixement i el seu gaudi de manera anàloga al que succeïx amb l'import i l'exigibilitat de les obligacions tributàries.

En definitiva, la llei condiona el reconeixement de l'exempció a l'obtenció d'una declaració de la concurrència dels seus pressupòsits, però no establix de cap manera que, a causa de això, l'exempció haja de gaudir-se exclusivament a partir de la data d'eixa declaració. Per això, li vam recordar que la nostra resolució, recolzada en la jurisprudència emanada del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, se sustentava en la consideració de les exempcions sol·licitades com a autèntics drets, que, com a tals, produïen els seus efectes des del moment en el qual es verificaven els seus pressupòsits constitutius. D'acord amb això, vam entendre que l'interessat, en el present supòsit, havia de gaudir de l'exempció des del moment en el qual es van

verificar les circumstàncies que donaven lloc a esta (ser minusvàlid i haver matriculat el vehicle).

Per tot això, vam tancar l'expedient, a pesar que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entenia que no s'aportaven elements nous que desvirtuaren els termes ni el fonament de la resolució emesa.

2.3. Taxes per recollida de brossa

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004, informàvem sobre la tramitació de la queixa núm. 041486 (Informe anual 2004, pàg. 265). Tal com ja informàvem en eixe moment, el promotor d'esta queixa substancialment ens indicava que l'Ajuntament d'Alacant havia iniciat contra ell un procediment de cobrament en via de constrenyiment, per impagament de la taxa de recollida de residus sòlids urbans. Amb data 12 de març de 2004 se li va notificar diligència d'embargament per estes quantitats.

L'impagament era a causa de un error en el domicili per a notificacions a efectes fiscals. En concret, l'interessat assenyalava que en l'escriptura de compravenda del seu actual domicili, el notari va consignar per error que era veí de Sant Vicent del Raspeig. A causa de això, l'Ajuntament li va notificar a este últim domicili la liquidació de l'impost. L'interessat assenyalava, finalment, que totes les altres notificacions tributàries les rep, sense problemes, en el seu domicili correcte.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam sol·licitar informe a l'administració implicada. De l'informe rebut de l'Ajuntament d'Alacant es deduïen els següents fets i consideracions:

1r. Que, en efecte, l'interessat va presentar el 29 de gener i el 12 de març de 2004 recurs de reposició contra la providència d'embargament realitzada per SUMA-Gestió Tributària, i es basava en la falta de notificació de les liquidacions de la taxa de recollida de residus sòlids urbans dels anys 2002 i 2003.

2n. En relació amb l'any 2002, la liquidació es va notificar en període voluntari amb resultat d'absent en els seus dos intents, i es va publicar en el BOP de data de 6 de novembre de 2002 i es va exposar en el tauler d'anuncis de l'Ajuntament.

3r. L'interessat va manifestar que hi havia error en l'adreça. No obstant això, assenyalava l'Ajuntament, calia tenir en compte que durant el primer any de la seua imposició, la taxa es troba connectada a l'adreça de l'immoble de la qual porta causa i que figura en la Gerència del Cadastre, i que resultava ser de Sant Vicent del Raspeig, on s'havien abonat diversos rebuts de l'IBI dels períodes impositius 2001, 2002 i 2003 i anteriors. D'altra banda, s'assenyalava que l'interessat no havia modificat l'adreça fiscal, cosa que sí que ha fet per a l'exercici 2004.

4t. La providència de constrenyiment es va notificar a la mateixa adreça i es va publicar en el BOP de data de 18 de novembre de 2003.

5é. En relació amb l'any 2003, atés que era un rebut de cobrament periòdic, es va notificar mitjançant edicte, per aplicació de l'article 124 de la Llei general tributària.

Amb independència que el text complet de la Resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, resulta pertinent assenyalar que, com a conseqüència de la tramitació del present expedient, vam suggerir a l'Ajuntament d'Alacant que revisara les providències de constrenyiment i embargament que havien estat practicades i notificades a l'interessat en un domicili distint del que ha estat consignat a este efecte per l'interessat.

Este Suggeriment es basava essencialment, segons es raonava en el cos de la Resolució, tal com s'ha posat ja de manifest en ocasió de la dació de comptes d'un altre expedient de queixa, en el caràcter espiritualista que presidix el nostre ordenament jurídic amb relació al deure comunicació del domicili fiscal, que determina que la forma de satisfacció d'este deure present un caràcter absolutament secundari. En este sentit, esta institució entenia que qualsevol manifestació de coneixement de la comunicació del domicili efectuada per l'interessat a l'Administració tributària posseïa plena validesa i eficàcia en este àmbit. Per això, s'entenia que la comunicació del domicili podia consistir en la presentació del corresponent formulari establert a este efecte, podia no contenir-se en este imprés formalitzat o, fins i tot, podia no tenir com a objecte principal la comunicació del domicili, sinó una altra finalitat distinta. Paradigma d'esta possibilitat són les declaracions tributàries i declaracions-liquidacions en les quals el domicili fiscal es consigna com a dada d'identificació del declarant.

En definitiva, per tant, vam considerar que l'obligació de comunicació del domicili tributari a la qual al·ludix l'article 45 de la Llei general tributària havia d'entendre's satisfeta a través de la presentació de qualsevol escrit que continguera una manifestació de contingut tributari. Per tot això, vam concloure que la forma de la comunicació no era un requisit essencial, atés que les administracions públiques amb competències en matèria tributària, quan se'ls ha participat el domicili fiscal a través de qualsevol mitjà escrit, no poden al·legar el desconeixement o falta de comunicació d'este.

Des d'un altre punt de vista, en la seua Resolució el Síndic de Greuges va considerar oportú recordar que la personalitat jurídica única de les administracions públiques consagrat en l'article 1.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, determinava que, per a comunicar a cadascuna d'elles el domicili fiscal, n'hi haurà prou a realitzar una sola declaració.

D'acord amb el relat fàctic que es desprenia de l'estudi de la queixa, l'interessat sí que havia comunicat a l'Administració estatal (Agència Tributària) el seu domicili fiscal actual, i rebia, per exemple, les corresponents etiquetes identificatives a l'efecte de la presentació de la declaració-liquidació de l'impost sobre la renda de les persones físiques amb indicació expressa i correcta d'aquell.

Esta institució no desconeixia que, tot i que és cert que cadascuna d'estes administracions és una única persona jurídica, en principi cadascuna resulta ser independent respecte de l'altra, per la qual cosa res no permetria, d'entrada, afirmar que

la comunicació efectuada a una d'estes administracions territorials produísca efectes per a una altra distinta. No obstant això, tampoc es desconeixien les actuacions de col·laboració existents entre les diverses administracions. En este sentit, vam recordar a l'administració implicada el contingut dels articles 4.1 c) i d) de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, l'article 106.3 de la Llei de bases de règim local i l'article 8 de la Llei reguladora de les hisendes locals, llavors vigent. En particular, i pel que fa referència a esta última, és interessant destacar que esta, expressament, establia que les administracions “es comunicaran immediatament, en la forma que reglamentàriament s'establisca, els fets amb transcendència per als tributs (...) de qualsevol d'estes”.

A més, vam destacar en la nostra Resolució que estes actuacions de col·laboració havien adquirit una especial intensitat com a conseqüència del que hi ha previst en l'article 20 de la Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, que estableix l'obligació de les administracions tributàries de facilitar als contribuents l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions.

Davant esta norma, enteníem que no resultava arriscat afirmar l'obligació que pesa sobre les administracions amb competències en matèria tributària de verificar, en casos en els quals este no conste o existisquen motius fundats per a apreciar la seua inexactitud, i comprovar d'ofici el domicili tributari mitjançant l'engegada dels mecanismes de col·laboració amb altres administracions.

En tot cas, en el cas present, i prescindint d'esta via de comprovació, de les dades que consten en l'expedient es deduïa que l'interessat havia comunicat a eixa administració local, a través de la seua inscripció en el padró municipal, el seu domicili correcte. És a dir, el domicili del ciutadà era una dada que, en el moment de realitzar les liquidacions de l'impost, es trobava a mans de la mateixa Administració.

D'acord amb els raonaments anteriorment apuntats, basats en la personalitat única d'eixa Administració, el caràcter no formal de la comunicació i, derivat d'això, la validesa de la comunicació realitzada a través de qualsevol declaració, unit a l'obligació de facilitar el compliment de les obligacions tributàries, vam entendre que l'Ajuntament d'Alacant hauria d'haver comprovat el domicili del subjecte passiu i la notificació d'eixes liquidacions al domicili correcte.

Tenint en compte tot el que hem exposat i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam formular a l'Ajuntament d'Alacant el Suggeriment que revisara les providències de constrenyiment i d'embargament practicades i notificades a l'interessat en un domicili distint del que ha estat consignat per l'interessat davant l'Administració.

En el preceptiu informe, a través del qual se'ns comunicava l'acceptació del Suggeriment emés o, en defecte d'això, les causes que s'estimaren concurrents per a no fer-ho, l'administració implicada ens participava la no-acceptació del suggeriment remés, sobre la base de considerar que la inscripció en el padró d'habitants no constituïx una declaració expressa de canvi de domicili (d'acord amb la doctrina assentada per la Sentència de 9 d'octubre de 2001, dictada en unificació de doctrina) i en entendre que

els deures de comunicació i col·laboració tan sols resulten exigibles en el cas dels tributs de gestió compartida, no era este el cas de la taxa de recollida de residus sòlids urbans.

Esta institució, no obstant això, no va poder sinó mantenir les reflexions sostingudes en la resolució remesa, en la mesura en què es continuava considerant que l'adequada promoció dels drets del contribuent passa, en matèria tributària, per la puntual notificació dels actes tributaris i, amb això, per l'adequada identificació del domicili al qual notificar els actes tributaris de gestió i liquidació.

En este sentit, resulta evident —i este punt de vista no ha estat discutit per esta institució— que la notificació a través d'edicte practicada per l'administració implicada satisfieia les exigències mínimes marcades per la legislació vigent a les administracions tributàries amb competències en este àmbit. Tanmateix, la importància de l'acte de notificació en l'àmbit de la gestió tributària i, sobretot, les obligacions que pesen sobre aquelles administracions de facilitar als ciutadans el compliment de les obligacions tributàries, determinen, segons entenem, que l'actuació dels òrgans de gestió no puga considerar-se satisfactòria quan, en casos com el present, no es realitzen totes les actuacions que resulten pertinents, i especialment, possibles, per a facilitar el compliment de les obligacions tributàries del subjecte passiu.

Així entés, si bé és cert que la notificació del domicili en el padró d'habitants no constituïx una declaració de canvi de domicili a l'efecte tributari, i que les actuacions de comunicació amb altres administracions tributàries no resulten automàtiques, l'adequada promoció dels drets dels obligats tributaris sí que requerix, quant a objectiu desitjable, que l'Administració, més enllà de les seues obligacions formals mínimes, desplegue tots els actes que calguen per a fer possible i factible la satisfacció de les obligacions tributàries; unes actuacions com poden ser, per descomptat, l'establiment de polítiques d'intercomunicació entre els distints registres municipals en els quals consten els domicilis dels ciutadans o amb altres registres, que, tot i que depenguen d'altres administracions, permeten esbrinar este domicili.

En definitiva, esta institució considerava que la introducció de l'obligació de les administracions tributàries de facilitar als contribuents l'exercici dels seus drets i el compliment de les seues obligacions, a través de l'article 20 de la Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, s'erigix en un criteri interpretatiu de les obligacions que pesen sobre les administracions amb competències en matèria tributària que imposa a estes, més enllà dels mínims legals exigibles, l'obligació de realitzar tots els actes que resulten necessaris per a promoure i garantir els drets dels contribuents i, especialment, per a promoure la satisfacció de les obligacions tributàries per part d'estos.

A la vista de les anteriors consideracions, posades en coneixement de l'administració implicada, i en considerar que esta no aportava en el seu informe arguments suficients que desvirtuaren els termes ni els fonaments de la Resolució emesa, se li va comunicar a l'Ajuntament d'Alacant el tancament de la present queixa, ateses les circumstàncies que constaven en la comunicació esmentada.

En ocasió de la tramitació de l'expedient de queixa amb referència núm. 050328, vam demanar informació a l'Ajuntament de Godolleta. En el seu escrit inicial, l'interessat substancialment ens exposava que eixa corporació local li estava exigint el pagament de la taxa de recollida de brossa, quan no rebia la prestació del citat servei.

Admesa a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe d'eixa corporació a fi de contrastar l'escrit de l'autor de la queixa.

Amb independència que el text complet de la Resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar ara que el punt de partida de l'estudi de la queixa el va constituir la Llei reguladora de les hisendes locals 2/2004, de 5 de març, que inclou les taxes dins la tradicional classificació tripartida de tributs locals (al costat dels impostos i les contribucions especials). En este sentit, l'article 57 ens indica que els ajuntaments podran establir i exigir taxes per la prestació de serveis o realització d'activitats de les seues competències.

Per la seua banda, l'ordenança reguladora de taxa per recollida de brossa de l'Ajuntament de Godolleta, al qual la corporació local feia referència en el seu informe, assenyala que el fet imposable està constituït per “la prestació del servei de recepció obligatòria de recollida de brossa domiciliàries i residus sòlids urbans...”.

De la dicció literal de les normes citades es deduïa, doncs, que no és suficient que el servei es trobe a la disposició dels i de les titulars de béns immobles en general, sinó que ha de ser efectivament prestat.

Entre la documentació que acompanyava en la seua queixa l'interessat, es trobava l'Acord de la Comissió de Govern d'eixe Ajuntament de data 11 d'abril de 2002 en el qual indica que el contenidor més proper al domicili de l'autor de la queixa “està instal·lat aproximadament a 450 metres” (no obstant això, l'autor de la queixa es referix a més de 700 metres).

En relació amb la prestació efectiva del servei, consideràvem oportú portar a col·lació els pronunciaments del Tribunal Suprem (STS de 7 de juny de 1997, Rec. núm. 12.362/1991) i dels Tribunals Superiors de Justícia de La Rioja (Sentència de 30 de juliol de 1997, núm. 396, Rec. núm. 292/1996), Castella-la Manxa (Sentència de 25 de setembre de 1997, núm. 408, Rec. núm. 560/1995) i Andalusia (Sentència de 26 de març de 2001), en virtut dels quals es declara improcedent el cobrament de la taxa quan el municipi no presta eixe servei de forma efectiva. Coincidint amb esta jurisprudència, esta institució va concloure que si no hi ha prestació del servei (els contenidors més propers es troben quasi a 450 metres del domicili de l'autor de la queixa) les entitats locals haurien d'optar entre no girar la taxa o girar-la de forma parcial (en els termes fixats en la Sentència del TSJ d'Andalusia, anteriorment citada).

En consideració a això, vam recomanar a eixe Ajuntament que revocara les liquidacions girades en concepte de taxa de brossa o, si escau, que reduïra la seua quantia, a aquells immobles els contenidors més pròxims dels quals més es trobaren situats a una distància igual o superior a 300 metres d'estos immobles, ja que a eixos habitatges no se'ls estaria prestant efectivament el servei de recollida de brossa. Així mateix, li vam suggerir que

donara les instruccions oportunes, en els termes exposats, perquè els contenidors s'instal·laren en les proximitats del domicili de l'interessat.

La plena acceptació de la Recomanació emesa va determinar el cessament de les nostres actuacions i el tancament de l'expedient de queixa.

2.4. Impost sobre activitats econòmiques

En l'informe anual corresponent a l'any 2004 (Informe anual 2004, pàg. 269) informàvem de la Resolució emesa com a conseqüència de les actuacions realitzades en relació amb l'expedient de queixa núm. 041127.

Tal com vam dir en aquell moment, en este expedient, el promotor de la queixa substancialment ens manifestava que havia presentat el dia 14 de gener de 2004 un recurs contra les liquidacions de l'impost d'activitats econòmiques, corresponents al període 2003, i que va rebre el 19 de maig de 2004 contestació de l'Ajuntament de València, per la qual se li informava de la desestimació del recurs en el qual se sol·licitava l'anul·lació d'estes liquidacions.

En la Resolució del Síndic recomanàvem a l'Administració afectada que, en el cas de les liquidacions objecte del present expedient de queixa, valorara la possibilitat de revocar els actes d'aplicació del tribut, a l'empara del que hi ha previst per l'article 219 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària, com també que adoptara totes les mesures que resultaren oportunes per a garantir als subjectes passius afectats per esta, el ple gaudi de l'exempció regulada en l'article 83.1 c) de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals o, en l'actualitat, en l'article 82 del Reial decret legislatiu 2/2004, de 9 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, en cadascun dels períodes impositius en els quals van tenir dret a esta.

En el preceptiu informe, mitjançant el qual l'Ajuntament de València ens comunicava l'acceptació de les recomanacions formulades, se'ns informava sobre la no-acceptació de d'estes. No obstant això, de la lectura de la contestació remesa, esta institució entenia que en este informe no s'entrava ni a valorar ni, per tant, a desvirtuar els arguments esgrimits per esta institució per a concloure l'existència d'una infracció manifesta de la llei en les liquidacions objecte de l'expedient de queixa, i que l'administració actuant es limitava a assenyalar que “no s'observa que es donen les circumstàncies de l'article 219 de la Llei 58/03, de 17 de desembre, general tributària, d'infracció manifesta de la llei...”.

Per tot això, vam sol·licitar la remissió d'un nou informe en el qual es valoraren els arguments sostinguts per esta institució en la resolució de referència sobre el cas plantejat, i, si escau, que s'aportaren els motius concrets que considerar concurrents per a no acceptar-los.

En relació amb estos pronunciaments, l'Ajuntament de València, mitjançant l'informe emés, va acceptar la segona de les recomanacions realitzades, en assenyalar que estos

critèris, continguts també en diversos pronunciaments judicials, s'havien tingut en compte a l'hora de resoldre els recursos de reposició pendents contra les liquidacions dictades seguint els criteris censurats.

En relació amb la primera de les recomanacions, l'Ajuntament de València mantenia, per contra, en les seues dues contestacions, la postura inicialment adoptada, sense que, segons el parer d'esta institució, s'aportaren nous elements que desvirtuaren justificadament les conclusions arribades pel Síndic de Greuges en la seua Resolució de 29 de desembre de 2004, coincidents amb diferents pronunciaments judicials i adoptats de cara al futur com a criteris d'actuació per eixa mateixa administració local.

D'esta manera, i sobre la base d'entendre que en els casos com el plantejat no els corresponia als subjectes passius el gaudi de l'exempció en virtut del que hi ha previst en la disposició addicional 8a de la LRHL, l'Ajuntament de València descartava la revocació dels actes de liquidació en aquelles hipòtesis en les quals no s'haguera recorregut esta liquidació, en considerar que no va existir una “manifesta infracció de la llei”.

Esta institució no va poder, però, coincidir amb esta decisió ni considerar-la encertada, en la mesura en què, com es va expressar en la Resolució de 29 de desembre de 2004, la denegació del gaudi d'una exempció a partir de l'aplicació d'una previsió normativa (disposició addicional 8a) a uns supòsits que no es troben previstos en esta i que sí, per contra, es troben clarament definits en la norma que concedeix i reconeix l'exempció, constituïx una clara i manifesta infracció de llei, màximament quan des de distintes instàncies (Síndic de Greuges i òrgans judicials) es crida l'atenció sobre este fet i les seues consideracions són acatades per a altres hipòtesis per la mateixa administració que ha de decidir sobre la revocació dels actes.

D'acord amb el que hem exposat més amunt, i les circumstàncies que consten en l'expedient, vam comunicar a l'administració implicada el tancament de l'expedient de queixa.

2.5. Procediments de recaptació

Amb motiu de la queixa de referència núm. 041978 ens vam dirigir en demanda d'informació a l'Ajuntament d'Alacant. En este expedient de queixa l'interessat substancialment ens indicava que, per un error en la notificació, desconeixia ser subjecte passiu d'una sanció de trànsit, per la qual cosa el procediment de recaptació del deute va arribar fins a la fase de constrenyiment.

Admesa a tràmit la queixa, i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament d'Alacant i a SUMA-Gestió Tributària. De les comunicacions rebudes es deduïen els següents fets i circumstàncies:

1r. La denúncia es va produir el dia 3 de juliol de 2002 i es va notificar en el BOP del dia 23 de novembre del mateix any, previ intent de notificació en el domicili del vehicle, els dies 27 i 29 d'agost, amb el resultat d'absent.

2n. La resolució sancionadora es notifica en el BOP del dia 5 d'abril de 2003, previ intent de notificació en el domicili anteriorment indicat els dies 21 i 27 de gener del mateix any, amb resultat d'“absent”.

3r. La providència de constrenyiment es notifica en el BOP de data de 18 de novembre de 2003, previ intent de notificació en el mateix domicili el dia 19 de setembre de 2003, amb resultat de “desconegut”.

4t. Quant a l'adreça d'enviament de les notificacions, esta és la recollida i existent tant en la Prefectura Provincial de Trànsit com en la base de dades de l'impost de vehicles de tracció mecànica dels anys 2002 i 2003 que van ser abonats en període voluntari de pagament sense rebre l'Ajuntament cap tipus de reclamació quant a l'adreça fiscal del vehicle.

5é. En data de 7 de gener de 2004 es va dictar providència d'embargament, i va ser notificada la diligència d'embargament de vehicles amb data 25 de febrer de 2004. El dia 27 de gener de 2004 es presenta recurs de reposició contra la providència de constrenyiment dictada pel tesorer de l'Excm. Ajuntament d'Alacant, en el qual la interessada al·lega error en la notificació de la notificació.

6é. Amb data 28 de maig de 2004, el tesorer municipal d'Alacant, a proposta de SUMA-Gestió Tributària, acorda desestimar el recurs de reposició, en considerar, en essència, que les notificacions van ser realitzades dins del termini i en la forma escaient.

La Resolució es va notificar el 17 de juny de 2004 en el domicili indicat en el recurs de reposició amb el resultat de signada.

Una vegada rebut l'informe, en vam donar trasllat al promotor de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, presentara escrit d'al·legacions, com així va fer.

En este escrit, la interessada assenyalava essencialment que la data de matriculació del vehicle era de 4 de novembre de 1999, i certificava (a través del seu document nacional d'identitat) que en eixa data ja constava el seu nou domicili. Així mateix, va aportar còpia de petició de matrícula en la qual consta que en trànsit existia coneixement, en l'apartat corresponent al titular del vehicle, d'esta nova adreça.

Amb independència que el text complet de la Resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, cal destacar que, a l'hora d'estudiar la present queixa, esta institució va entendre que el que s'hi plantejava essencialment era la validesa de la providència de constrenyiment dictada en relació amb l'impagament, per part de la interessada, d'unes sancions.

Com és sabut, la providència de constrenyiment només pot ser atacada pels motius taxats que estableix la Llei general tributària en el seu article 138 (vigent en el moment de produir-se els fets i substituït amb posterioritat per l'article 167, vigent actualment, de la nova Llei general tributària (Llei 58/2003, de 17 de desembre), d'idèntic contingut als efectes ací analitzats), així com el Reglament general de recaptació (article 99), que

resulten ser el pagament o l'extinció del deute, la prescripció, l'ajornament o la falta de notificació de la liquidació o anul·lació o suspensió d'esta.

D'altra banda, l'apartat segon de l'article 138 de la Llei general tributària assenyala expressament que la falta de notificació de la providència de constrenyiment serà motiu d'impugnació dels actes que es produïsquen en el curs del procediment de constrenyiment.

La interessada, en el seu escrit de queixa, centrava la impugnació d'este acte en el defecte de notificació observat al llarg del procediment. El fons de l'assumpte se centrava, per tant, a determinar si l'acte sancionador va ser correctament notificat.

En relació amb esta qüestió, l'Administració actuant (Ajuntament d'Alacant) al·legava en el seu informe, com hem indicat anteriorment, que la notificació es va intentar, sense èxit, en el domicili del vehicle que constava en els registres de la Prefectura Provincial de Trànsit.

A l'hora de resoldre l'interrogant així plantejat, i en relació amb el règim de notificacions en l'àmbit sancionador en matèria de trànsit, vam creure convenient recordar que l'article 77 Reial decret legislatiu 339/1990, de 2 març, de text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial, prescriu que "com a norma general, les denúncies de caràcter obligatori, formulades per agents de l'autoritat, es notificaran en l'acte al denunciat, i fer constar en estes, les dades que fa referència l'article 75 i el dret reconegut en l'article 79.1".

Serà causa legal que justifique la notificació de la denúncia en un moment posterior, el fet que esta siga formulada en moments de gran intensitat de circulació o quan concórreguen factors meteorològics adversos, obres o altres circumstàncies en què la detenció del vehicle també puga originar un risc concret.

Així mateix, la notificació de la denúncia podrà efectuar-se en un moment posterior quan l'autoritat haja tingut coneixement dels fets a través de mitjans de captació i reproducció d'imatges que permeten la identificació del vehicle.

Escaurà també la notificació de la denúncia en moment posterior a la seua formulació en els casos de vehicles estacionats quan el conductor no estiga present".

Per la seua banda, i amb caràcter complementari, l'article 78 (domicili de notificacions) del mateix text legal assenyala que "1. A l'efecte de notificacions, es considerarà domicili del conductor i del titular del vehicle aquell que els interessats hagen indicat expressament i, en defecte d'això, el que figure en els registres de conductors i infractors, i en el de vehicles, respectivament.

Tant els titulars de vehicles com de permisos per a conduir estan obligats a comunicar els canvis de domicili.

1. Les notificacions de les denúncies que no es lliuren en l'acte i les altres notificacions a què done lloc el procediment sancionador, es cursaran al domicili indicat en l'anterior

apartat d'este article i s'ajustaran al règim i requisits previstos en la Llei de procediment administratiu”.

Com a desplegament d'esta norma, i en el mateix sentit, l'article 10 del Reial decret 320/1994, de 25 febrer, de Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial, estableix que “1. Com a norma general, les denúncies de caràcter obligatori, formulades per agents de l'autoritat encarregats de la vigilància del trànsit, es notificaran en l'acte als denunciats, i caldrà fer-hi constar les dades a què fa referència l'article 5 del Reglament, com també que amb elles queden incoats els corresponents expedients i, en conseqüència, que disposen d'un termini de quinze dies perquè al·leguen tot allò que consideren convenient per a la seua defensa i proposen les proves que estimen oportunes. Per raons justificades que hauran de constar en les denúncies, els podran ser notificades posteriorment.

2. Les denúncies formulades pels agents de l'autoritat sense parar els denunciats no seran vàlides llevat que consten en estes i se'ls notifiquen les causes concretes i específiques per les quals no va ser possible detenir el vehicle.

3. Serà causa legal que justifique la notificació de la denúncia en un moment posterior el fet de formular-se en moments de gran intensitat de circulació o quan concórreguen factors meteorològics adversos, obres o altres circumstàncies en què la detenció del vehicle també pugua originar un risc concret.

Així mateix, la notificació de la denúncia podrà efectuar-se en un moment posterior quan l'autoritat haja tingut coneixement dels fets a través de mitjans autoritzats de captació i reproducció d'imatges que permeten la identificació del vehicle.

Procedirà també la notificació de la denúncia en moment posterior a la seua formulació en els casos de vehicles estacionats quan el conductor no estiga present”.

En el cas que les denúncies hagen de ser notificades amb posterioritat, l'article 11 d'este mateix text legal estableix, al seu torn, en relació amb el domicili de les notificacions que “1. A l'efecte de notificacions, es considerarà domicili del conductor i del titular del vehicle aquell que els interessats hagen indicat expressament i, en defecte d'això, el que figure en els registres de conductors i infractors, i en el de vehicles.

Tant els titulars de vehicles com de permisos per a conduir estan obligats a comunicar els canvis de domicili.

1. Les notificacions de les denúncies que no es lliuren en l'acte i les altres notificacions a què done lloc el procediment sancionador, es cursaran al domicili indicat en l'anterior apartat d'este article i s'ajustaran el règim i requisits previstos en la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú”.

A la vista de les disposicions legals transcrites, esta institució considerava que estes eren clares a l'hora d'establir quin és el domicili o els domicilis en els quals han de practicar-se les notificacions de les denúncies per infraccions de trànsit, i estableix per a això un sistema en cascada: primer, en el domicili assenyalat per l'interessat; en defecte

d'això, en el domicili que figure en els registres de conductors i infractors, i en el de vehicles.

De l'estudi dels documents que consten en l'expedient de queixa s'apreciava, no obstant això, que l'administració implicada va intentar la notificació en el domicili del vehicle, però no en el domicili que figurava en el registre de conductors i infractors als quals al·ludix el precepte.

Cal fer notar que l'esment que realitza el precepte d'ambdós tipus de domicili, conscient de la seua possible no-coincidència, és cumulativa i no disjuntiva o excloent. A causa d'això, la naturalesa sancionadora del procediment analitzat, i derivat d'això, la necessitat d'assegurar l'adequat respecte del dret de defensa i injustes situacions d'indefensió en este, *ex* article 24 de la Constitució espanyola, exigixen que les administracions actuant extremen al màxim les seues actuacions, en el sentit de possibilitar en tot moment al ciutadà l'oportú gaudi dels mecanismes de defensa que disposa l'ordenament jurídic davant l'exercici de la potestat sancionadora.

Des d'esta òptica, una actuació administrativa en la qual tan sols s'havia intentat la comunicació en un dels tres possibles domicilis a l'efecte de notificacions legalment establits, no podia entendre's com ajustada als esmentats drets de defensa. Per contra, una actuació ajustada al dret haguera requerit que, davant la comunicació infructuosa al domicili del vehicle, s'haguera intentat la posterior notificació al domicili del conductor, que segons la documentació aportada per la interessada (sol·licitud immediata de matriculació) podria ser la correcta i, per tant, aquella en la qual esta haguera rebut notícia de l'existència de la denúncia, i podia fer valer, al si de l'expedient sancionador, els seus drets de defensa.

Tenint en compte tot el que hem exposat més amunt i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam formular a l'Ajuntament d'Alacant el Suggeriment que, en l'expedient sancionador, valorara la possibilitat que revocara la providència de constrenyiment, la diligència d'embargament i les sancions imposades, per apreciar-se en l'expedient sancionador defectes vinculats a la falta de notificació d'acord amb el dret d'estos, i que retrotraga les actuacions a este moment i respecte els drets de defensa de l'interessat.

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004, donàvem compte de l'expedient de queixa amb referència núm. 040663 (Informe anual 2004, pàg. 271). En este expedient, com es recordarà, la seua autora substancialment ens indicava que s'havia efectuat per SUMA trava d'embargament sobre els seus béns per un deute de 227 euros. En concret, ens assenyalava que s'havia travat embargament sobre un vehicle a motor valorat en més de 18.000 euros.

La promotora de la queixa considerava que això constituïa una flagrant violació del principi de proporcionalitat plasmat en l'article 114 Reglament de la LGP, atesa la desproporció existent entre el deute i el valor del bé objecte de la trava d'embargament. Així mateix, considerava vulnerat l'ordre de prelación que en este tipus d'expedients estableix l'article 131 LGP, doncs no s'havia actuat prèviament sobre l'efectiu dels seus

comptes corrents, l'existència dels quals era coneguda per SUMA i en els quals hi havia quantitat “més que suficient per a cobrir el principal i els costos”.

En el seu escrit, la interessada també ens manifestava que en els seus actes de comunicació, SUMA no facilitava la informació necessària perquè el subjecte afectat poguera comprovar la procedència de l'acte que se li imputava, fet que tampoc era resolt mitjançant la visita a les seues oficines, la qual cosa li havia generat una sensació d'indefensió. Finalment, denunciava que no existia possibilitat, en cap cas, d'accedir a la informació —vista de l'expedient—, atés que s'argumentaven ordres superiors per a negar este accés.

Com ja vam assenyalar en el passat informe anual presentat davant les Corts Valencianes, la tramitació del present expedient va determinar que recordàrem a SUMA–Gestió Tributària els deures legals que, derivats de la vigència del principi de legalitat, graven les seues actuacions en l'àmbit dels procediments de recaptació, amb especial referència a la necessària observança del principi de proporcionalitat, també en la fase recaptatòria de l'activitat tributària. En el mateix sentit, vam recordar a SUMA–Gestió Tributària els deures legals que, derivats de la vigència del principi de transparència administrativa i del dret de defensa, graven les seues actuacions en l'àmbit dels procediments de recaptació en relació amb el dret d'accés a l'expedient dels interessats en estos procediments.

En el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens contestava al recordatori de deures legals emés, en el qual ens havien de manifestar la seua acceptació o, si escau, els motius que entengueren que concorrien per a no acceptar-lo, ens indicaven en relació amb el primer d'ells que SUMA–Gestió Tributària actua amb el màxim respecte dels principis de proporcionalitat i prioritat. En este sentit, ens aportava distints exemples que justificaven esta asseveració.

En relació amb el cas plantejat, ens indicaven que no van efectuar la trava d'embargament dels comptes corrents de la interessada ni de les seues possibles percepcions salarials, atés que no eren conegudes encara. En tot cas, s'entenia que l'actuació realitzada resultava menys onerosa o lesiva que la trava d'embargament sobre els comptes corrents o les percepcions salarials. En este sentit, ens indicaven que el trasllat d'un acte (trava d'embargament d'un vehicle) que no produïx més efecte que la intimidació pròpia d'un acte d'execució, amb els efectes interruptors de la prescripció i sense cap altre acte de gravamen, genera indubtablement un menor gravamen i una major efectivitat i eficàcia que la trava de sous i comptes corrents. Segons assenyalava en el seu informe, a diferència dels efectes més lesius o de major gravamen que haguera comportat la trava material d'embargaments de comptes (doncs es limita el saldo del compte, es produïxen anotacions bancàries negatives, possibles mancances de saldo...) amb la diligència d'embargament de vehicles es va complir en tots els seus termes el principi de proporcionalitat, en no generar-se cap tipus de gravamen, llevat de la notificació de l'acte administratiu, atés que no es va anotar l'embargament en el registre de béns mobles ni es va donar ordre de localització, trava o presa.

Quant al segon recordatori legal que vam fer, va ser acceptat plenament, i s'indicaven diverses mesures tendents a donar efectivitat a estos principis.

Davant les consideracions contingudes en este informe, esta institució no va poder sinó assenyalar a l'administració implicada que l'article 131 de la Llei general tributària estableix un ordre de prelación, exprés i legal, no susceptible d'alteració, llevat que el deutor assenyale béns suficients que garantisquen el pagament del deute sense ocasionar perjudici a tercer.

De la dicció d'este precepte es deduïa, doncs, que el respecte a l'ordre de prelación constituïx un aspecte de dret indisponible, no susceptible de disposició per l'Administració sobre la base d'ulteriors consideracions d'oportunitat, per molt que estes perseguïsquen suposats beneficis per al ciutadà. Este, per contra, tan sols és disponible per al ciutadà sotmés a l'actuació administrativa, que serà qui valore, per tant, la incidència del procediment d'embargament en els seus interessos, i pot optar per la trava de béns que ocasionen un millor perjudici als seus interessos.

Per tot això, esta institució no compartia l'argumentació realitzada per eixa Administració en el sentit d'entendre que l'actuació objecte del present expedient de queixa resultava ajustada al principi de proporcionalitat i prioritat en l'embargament, i, per contra, ens reafirmàvem en la inadequació d'esta forma d'actuació a estos principis rectors i en la necessitat de la seua substitució per l'escrupolós respecte a la dicció literal establida per la normativa tributària en este àmbit.

Vam actuar en conseqüència, i esta institució va tancar l'expedient de queixa, i va comunicar a SUMA-Gestió Tributària que es reflectiria la seua actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes.

2.6. Taxes municipals

El promotor de l'expedient de queixa amb referència núm. 041969, substancialment ens exposava que, sobre la base de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa per prestació de serveis de piscina municipal, aprovada pel Ple de la corporació municipal de Jalance en sessió de 28 de novembre de 2003, se li va denegar una bonificació de la taxa per l'ús, per part de la seua família, del servei de piscina municipal. El promotor de la queixa entenia que eixa ordenança era nul·la de ple dret, en establir una bonificació fiscal no prevista en una norma amb rang de llei.

Vam admetre a tràmit la queixa i, amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Jalance. De l'informe rebut es deduïen els següents fets i circumstàncies:

1r. Que en el cas de l'interessat no concorrien els requisits de l'article 9 de l'ordenança fiscal reguladora de la taxa per prestació de serveis de piscina municipal. Este precepte estableix clarament que "la família (pares i fills que convisquen en el mateix habitatge) que realitze una despesa superior a trenta-sis euros en abonament/temporada...". L'interessat, per contra, presentava en la temporada en qüestió dos abonaments infantils i un adult la suma dels quals pujava a trenta-sis euros. D'altra banda, l'altre abonament

no és de temporada, sinó mensual, per la qual cosa està exclòs de l'aplicació de la bonificació.

En conseqüència, l'administració implicada entenia que la despesa total de la família de l'interessat en concepte d'abonaments de temporada pujava a trenta-sis euros, i per això no n'era possible la devolució.

2n. Que el reclamant basava la seua queixa “en una apreciació inexacta del supòsit de fet de l'aplicació de la bonificació (...) i feia referència al cartell exposat al públic en la piscina (...) i era inexacta la frase que l'interessat aporta com a prova.

3r. Que, en no escaure l'aplicació de la bonificació regulada en l'article 9 de l'ordenança, sobre la base dels motius anteriorment indicats, mancava de fonaments la devolució de l'import que s'indica en el cas del reclamant.

Independentment que el text complet de la Resolució puga consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que el punt de partida per a l'anàlisi del present assumpte el va constituir la determinació de si el requisit d'estar empadronat al municipi de Jalance pot justificar l'atorgament d'uns beneficis tributaris o un tractament fiscal més favorable, tal com estableix l'ordenança fiscal reguladora de les taxes per prestació de servei de piscina municipal.

Amb la intenció de solucionar este interrogant, esta institució va entendre oportú començar recordant que les taxes són els tributs el fet imposable dels quals consistix en la utilització privativa o l'aprofitament especial del domini públic, la prestació de serveis o la realització d'activitats en règim de dret públic que es referisquen, afecten o beneficien de manera particular l'obligat tributari, quan els serveis o les activitats no siguen de sol·licitud o recepció voluntària per als obligats tributaris o no es presten o realitzen pel sector privat.

D'acord amb estes previsions, l'article 8, apartat d), de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, Llei general tributària, relatiu a la reserva de llei tributària, disposa que es regularà, en tot cas per llei, “l'establiment, modificació, supressió i pròrroga de les exempcions, reduccions, bonificacions, deduccions i altres beneficis o incentius fiscals”.

En idèntic sentit, l'article 9.1 del RDL 2/2004, de 5 de març, text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, estableix que “No podran reconèixer-se altres beneficis fiscals en els tributs locals que els expressament previstos en les normes amb rang de llei o els derivats de l'aplicació dels tractats internacionals. No obstant això, també podran reconèixer-se els beneficis fiscals que les entitats locals establisquen en les seues ordenances fiscals en els supòsits expressament previstos per la llei. En particular, i en les condicions que puguen preveure estes ordenances, estes podran establir una bonificació de fins al cinc per cent de la quota a favor dels subjectes passius que domicilien els seus deutes de venciment periòdic en una entitat financera, avancin pagaments o realitzen actuacions que impliquen col·laboració en la recaptació d'ingressos”.

Com fàcilment podia deduir-se d'estos preceptes legals, esta institució va exposar en la seua Resolució a l'administració implicada que resultava totalment necessari que els beneficis fiscals estigueren previstos en una norma amb rang de llei, de manera que les ordenances fiscals, que tenen una naturalesa reglamentària, només poden regular l'aplicació del benefici fiscal prèviament establert en la llei. Dit en unes altres paraules, esta institució entenia que les ordenances fiscals no poden crear o aplicar beneficis fiscals no previstos en la llei, tal com succeïx en el cas que ens ocupa, en el qual l'ordenança fiscal reguladora de les taxes per prestació de servei de piscina municipal, reconeix beneficis fiscals per als usuaris empadronats a Jalance, si este criteri, l'empadronament, no està recollit en cap norma amb rang de llei.

Davant els raonaments anteriorment exposats, esta institució va considerar que el que disposen els articles 11 i 13 de l'ordenança fiscal reguladora de les taxes per prestació de servei de piscina municipal de Jalance no respectava el principi de reserva de llei en matèria tributària, en aplicar un tractament fiscal privilegiat per als usuaris empadronats a Jalance, sense cap norma legal que autoritzara expressament l'aplicació d'este benefici fiscal.

En virtut de tot el que hem dit més amunt, i atenent a les consideracions exposades per a la defensa i l'efectivitat dels drets i de les llibertats compresos en el títol I de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, de conformitat amb el que disposa l'article 29.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam suggerir a l'administració implicada la conveniència de modificar l'article 9 de l'ordenança fiscal reguladora de les taxes per prestació de servei de piscina municipal, a fi que, en la determinació de la quantia de les taxes no es tinguera en compte el criteri de l'empadronament a Jalance i sí, en canvi, criteris genèrics de capacitat econòmica dels subjectes obligats a satisfer-les.

L'informe de l'administració implicada ens va comunicar la modificació de l'ordenança reguladora de les taxes per prestació de servei de piscina municipal de Jalance i, amb això, la supressió del seu controvertit article 9, la qual cosa va determinar el tancament del present expedient de queixa en haver estat acceptada completament la recomanació emesa.

III. ENSENYAMENT

Introducció

Al llarg de l'any 2005, els ciutadans van formular, davant el Síndic de Greuges, 120 queixes en matèria d'ensenyament, una xifra que representa un 5,68% del total de queixes presentades davant esta institució. Per tant, en l'any 2005 apreciem un notable increment del nombre de queixes tramitades en este àmbit d'actuació, en comparació amb les presentades en l'exercici anterior, en el qual el nombre total de queixes va ser de 106, una xifra que s'aproxima al nombre de queixes rebudes i tramitades en l'exercici de l'any 2002, en el qual vam arribar al nombre màxim de queixes tramitades en matèria d'ensenyament, que van ser un total de 135 queixes.

En matèria d'ensenyament, la problemàtica plantejada pels ciutadans en els seus escrits de queixa s'ha centrat, bàsicament, en els processos d'adjudicació de llocs escolars, la problemàtica plantejada per les substitucions docents i la seua incidència en el gaudi efectiu d'una educació de qualitat, l'estat de les instal·lacions docents en els centres sostinguts amb fons públics en la nostra comunitat autònoma, i en l'estat i la qualitat de les instal·lacions docents i el tracte educatiu oferit a l'alumnat amb necessitats educatives especials.

A continuació, donarem compte de les queixes relatives a ensenyament que considerem especialment rellevants.

1. ENSENYAMENT NO UNIVERSITARI

1.1. Admissió i matriculació de l'alumnat

La disconformitat amb el procés d'admissió d'alumnes en l'Escola Oficial d'Idiomes de València va determinar la incoació de l'expedient de queixa amb referència núm. 041803. La seua promotora, substancialment, hi denunciava la no-admissió de la seua filla en l'Escola Oficial d'Idiomes de València, per ser menor de 18 anys. A causa d'això, ens sol·licitava informació sobre el límit d'edat establert per a l'accés a l'escola oficial d'idiomes.

La vam admetre a tràmit i, amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. De la comunicació rebuda es deduïa que la filla de la interessada va realitzar la preinscripció per a tres idiomes a través d'internet. Una de les dades aportades per la sol·licitant, la data de naixença, va donar lloc que el programa informàtic, automàticament, assignara a la sol·licitant la prioritat B. Segons feia constar en el seu informe l'Administració, la interessada va pagar la taxa corresponent per a realitzar l'examen de prova de nivell, a pesar de saber que estava en el grup B i que no hi tenia possibilitats d'accés. Així mateix, l'alumna va signar un document en el qual s'especificava que la superació de la prova de nivell no conferiria una plaça.

Independentment que el text de la resolució que va emetre esta institució pugua consultar-se en la pàgina web de la institució, convé destacar que el Reial decret 944/2003, de 18 de juliol, pel qual s'establix l'estructura dels ensenyaments d'idiomes de règim especial regulades per la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, estableix —en el seu article 2.1— que “per a accedir als ensenyaments de les escoles oficials d'idiomes serà un requisit imprescindible haver cursat els dos primers cursos de l'Educació Secundària Obligatoria o estar en possessió del títol de Graduat Escolar, del Certificat d'Escolaritat o el d'Estudis Primaris”.

Com assenyalava en el seu informe l'administració implicada, esta normativa va ser completada, per via interpretativa, per la Resolució de 20 de maig de 1999, de les Direccions Generals d'Ordenació i Innovació Educativa i Política Lingüística, de Centres Docents i de Personal, per la qual es regulen l'organització i el funcionament de les escoles oficials d'idiomes que depenen de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat Valenciana. D'acord amb esta Resolució, els alumnes que sol·liciten la seua matriculació en les escoles oficials d'idioma apareixen dividits en dos grups, d'acord amb l'edat i els estudis que cursen, de manera que s'establix el règim següent:

- a) Podran matricular-s'hi tots els sol·licitants que siguen majors de 18 anys.
- b) També podran matricular-s'hi els sol·licitants majors de 16 (però lògicament menors de 18) que, tot i que no estiguen escolaritzats, acrediten estar en possessió del certificat d'escolaritat, d'estudis primaris, graduat escolar o

equivalent, o que hagen superat el primer cicle d'Educació Secundària Obligatòria.

- c) Finalment, també podran matricular-s'hi els sol·licitants que estiguen cursant, com a alumnes oficials, ensenyaments de règim especial en la modalitat de matrícula presencial o a distància, i els que estiguen cursant ensenyaments de formació professional.

De l'estudi d'estes previsions legals es deduïa que la filla de la interessada no tenia possibilitat de matricular-se en l'escola oficial d'idiomes, ja que no es trobava inclosa en cap de les tres situacions anteriors. En efecte, en el moment de realitzar la preinscripció, la filla de la interessada no era major de 18 anys, ni menor de 16 no escolaritzada [supòsits a) i b)] ni es trobava cursant, com a alumna oficial, ensenyaments de règim general o formació professional. A causa de això, de l'estudi de la documentació aportada i dels altres elements que integraven el present expedient de queixa, no era possible deduir, en relació amb la no-matriculació de la filla de la promotora de la queixa en l'escola oficial d'idiomes, una actuació pública irregular, en haver-se limitat l'administració actuant a la mera aplicació de les disposicions normatives preexistents.

No obstant això, de la lectura d'esta mateixa documentació vam deduir que en la pàgina web de l'Escola Oficial d'Idiomes de València, a través de la qual s'establix l'opció de realitzar la preinscripció a través de mitjà telemàtic, no s'establia clarament el límit d'edat exigít per a poder accedir a la matriculació en les escoles oficials d'idiomes; el Síndic de Greuges va entendre, lògicament, que esta situació podia ser productora d'evidents malentesos, en permetre-s'hi eventualment la preinscripció a una persona que no reunira els requisits legalment establits per a això, i, per contra, se li aportava una convicció subjectiva de correcta preinscripció. Per consideració a això, en la Resolució emesa, esta institució va recordar a la Conselleria d'Educació, Esport i Ciència que el principi de transparència requeria, en este sentit, la correcta gestió, per part de les administracions públiques, de la informació subministrada als administrats, especialment en aquelles ocasions en què pogueren generar-se en aquelles expectatives legítimes o drets, de manera que els ciutadans pogueren adequar les seues expectatives a la realitat determinada pel marc normatiu vigent.

Tenint en compte tot el que antecedit, vam suggerir a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que adoptara les mesures que resultaren oportunes perquè la informació oferida a través de la seua pàgina web fóra molt més clara i concreta, amb la finalitat d'evitar confusions i falses esperances en aquelles persones que no tingueren possibilitats reals d'accés a les escoles oficials d'idiomes.

L'acceptació, per part de l'administració implicada, de la recomanació realitzada, va determinar el cessament de les nostres actuacions i el tancament de l'expedient de queixa.

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004 donàvem compte de la Resolució emesa en l'expedient de queixa núm. 040169 (Informe anual 2004, pàg. 278), l'objecte de la qual estava constituït per la ràtio d'alumnes per aula en les escoles d'educació infantil. Tal com

informàvem en aquell moment, la tramitació de l'expedient va determinar que el Síndic de Greuges emetera les recomanacions següents:

En primer lloc, vam recomanar a la Conselleria d'Educació que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que resultaren pertinents per a atendre satisfactòriament la demanda de llocs escolars en el nivell d'educació preescolar i infantil, i que, al mateix temps, garantiren una educació de qualitat als menors compresos en el tram d'edat de zero a sis anys.

En segon lloc, que unificara, en els aspectes essencials, la normativa reguladora de l'educació infantil, i que amb això creara un cos legal únic, accessible als ciutadans i que evitara situacions indesitjables de dispersió o anomia normativa.

Mitjançant l'emissió dels oportuns informes, sol·licitats per esta institució, l'administració implicada ens comunicava:

a) Quant a la primera recomanació que vam fer, es va acceptar íntegrament el seu contingut pel que fa al nivell educatiu d'educació infantil. Tanmateix, i pel que fa al contingut d'esta recomanació referit al nivell educatiu d'educació preescolar, en la mesura en què les competències es trobaven compartides amb la Conselleria de Benestar Social, atés el caràcter assistencial que s'assigna a este nivell d'atenció educativa i assistencial de la primera infància, ens indicava que, malgrat la voluntat d'acceptar la recomanació formulada, resultava necessari “regular i desenvolupar el marc legal que, posteriorment, faça possible atendre tota la demanda en condicions reglamentàriament adequades”.

De la lectura de l'informe es dedueix, per tant, que l'acceptació de la recomanació realitzada se supeditava a la prèvia determinació, per part de la Generalitat Valenciana, dels concrets marcs competencials en l'àmbit de l'educació preescolar. No obstant això, interessa destacar que dels raonaments realitzats per l'administració implicada es derivava, al mateix temps, l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació en relació amb la regulació i el desenvolupament d'aqueix marc legal, que possibilitara, en un segon moment i d'acord amb la recomanació formulada, la plena satisfacció de la demanda existent. Per consideració a això, esta institució va entendre que havia d'assumir la funció de vetlar pel compliment dels compromisos adquirits per la Conselleria en l'escrit d'acceptació parcial de la nostra resolució.

b) Quant a la segona recomanació realitzada, i després de la petició d'un aclariment sobre el contingut i sentit de l'informe inicial d'acceptació del suggeriment emés, l'Administració implicada ens assenyalava que l'actual estat de modificació i reforma de la normativa estatal aplicable (que, com sabem, ha deixat en suspens l'entrada en vigor de determinades previsions relacionades amb estos nivells educatius) aconsellava l'adopció de temps d'espera prudencial, fins que s'aclarira esta situació legal, a fi de pronunciar-se sobre el contingut de la recomanació realitzada.

Esta institució, atenent als raonaments realitzats, i davant l'existència d'un procés de reforma, concretat en la presentació per part del govern d'un avantprojecte de reforma de la Llei orgànica d'educació, va considerar plenament raonable la prudència

manifestada per l'Administració a l'hora de pronunciar-se sobre l'acceptació d'esta recomanació. A causa de això, si bé el contingut de la recomanació consideràvem que romania inalterat, esta institució va comunicar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport la suspensió temporal de l'expedient de queixa, però els vam informar que el Síndic de Greuges es dirigiria novament a eixa administració en demanda d'informació tan prompte com s'apreciara una clarificació del panorama legislatiu en relació amb els cicles educatius concernents als actuals nivells educatius d'educació infantil i educació preescolar.

Per consideració a la situació expressada en relació amb les recomanacions formulades, vam informar l'administració implicada del tancament de les investigacions iniciades a este efecte, atés el tenor del que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, també el vam informar que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens hi posaríem novament a fi de conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004 donàvem compte a les Corts Valencianes de la tramitació de la queixa núm. 040699, en la qual el seu autor ens exposava que el Col·legi Públic Sant Nicolau de Bari va ser adscrit en el curs acadèmic 2003/2004 a l'IES Jorge Juan, a pesar de trobar-se més pròxim a l'IES Ceràmica Els Àngels Vam demanar informació sobre això a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

En la resolució que es va emetre com a conseqüència de la tramitació d'este expedient de queixa, conclouíem recomanant a l'Administració educativa que valorara la possibilitat d'elaborar una normativa que desenvolupara i assentara criteris clars, precisos i aprehensibles que permeteren conèixer i preveure *ex ante* l'adscripció dels centres educatius.

En l'informe pel qual ens comunicava l'acceptació de les recomanacions realitzades o, si escau, les raons que estimara concurrents per a no fer-ho, l'Administració implicada ens indicava que, en relació amb la nostra recomanació sobre la possible creació d'una normativa general que regule de manera més precisa el sistema d'adscripció de centres d'educació primària als centres d'educació secundària, “s'estima com a no viable una normativa més precisa que l'existent”, i argumenta en el seu escrit les raons que el movien a esta conclusió.

Després del seu estudi, i en apreciar-hi una discrepància en la valoració dels fets que conduïrien a la necessitat d'esta normativa, vam comunicar a eixa administració que resolíem el tancament de la present queixa, ateses les circumstàncies que consten en la citada comunicació, i la vam informar, però, que donaríem compte d'esta situació en el pròxim informe anual que esta institució presentara a les Corts Valencianes.

1.2. Instal·lacions docents

Com en anys anteriors, la situació de les instal·lacions docents dels centres de la Comunitat Valenciana sostinguts amb fons públics ha constituït l'objecte central de diferents i nombroses queixes presentades pels ciutadans davant el Síndic de Greuges.

Pel que fa a esta problemàtica, en les diverses resolucions emeses en estos expedients de queixa, el Síndic de Greuges ha insistit a destacar el paper d'evident protagonisme que, entre els molts factors que han de coadjuvar a la consecució d'una educació de qualitat, han de fer les instal·lacions escolars quant a àmbit material en què ha de produir-se el desenvolupament de la funció docent, en posar a la disposició de la comunitat educativa els recursos materials necessaris per a desenvolupar-se correctament. En este sentit, s'ha posat de manifest que una educació de qualitat exigix —en primer lloc— que els centres docents disposen dels equipaments necessaris d'acord amb les seues característiques i circumstàncies específiques. Des d'este punt de vista, s'ha entés de manera constant que correspon a les diverses administracions implicades en l'organització i la programació de l'activitat escolar, garantir a tothom l'accés, en condicions d'igualtat real i efectiva, a un ensenyament de qualitat, i disposar dels recursos necessaris que permeten als centres escolars satisfer les necessitats educatives dels seus alumnes, fixades per les disposicions legals actualment vigents. En este sentit, no s'ha obviat, per tant, que l'engegada d'accions educatives que afavorisquen la formació integral dels alumnes i l'èxit d'estes passa, sovint, per la dotació adequada als centres dels mitjans materials que resulten oportuns (biblioteca, aules de suport, aules d'informàtica, gimnàs...).

De la mateixa manera, en les nostres resolucions sobre esta matèria s'ha destacat que la Llei orgànica 10/1992, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, en compartir esta visió entorn de l'estreta vinculació que intervé entre la qualitat de l'educació oferida als alumnes i la qualitat de les instal·lacions escolars en què haja de desenvolupar-se l'activitat docent, imposa expressament l'obligació que els centres docents estiguen “dotats del personal i dels recursos educatius i materials necessaris per a garantir un ensenyament de qualitat”.

Al seu torn, s'ha destacat com, en desenvolupament d'este mandat, es va promulgar el Reial decret 1537/2003, de 5 de desembre, pel qual s'establixen els requisits mínims dels centres que impartisquen ensenyaments escolars en règim general. D'acord amb el seu preàmbul, esta disposició té com a objecte “l'establiment dels requisits mínims que garantisquen la qualitat en la impartició dels ensenyaments de règim general”.

Passem a centrar-nos ja en l'estudi de les queixes més representatives emeses en relació amb esta problemàtica, i en primer lloc donem compte de la queixa núm. 041334. L'objecte central d'este expedient estava constituït per l'estat d'execució de les obres d'ampliació i adequació del CP Miguel Hernández d'Orihuela. En el seu escrit inicial, l'interessat substancialment manifestava que el CP Miguel Hernández d'Orihuela presentava greus mancances en les seues instal·lacions i infraestructures, que determinaven que no reunira, o no reunira satisfactòriament, els requisits mínims que —segons la legislació vigent— han de reunir els centres d'educació infantil i educació primària. A tall d'exemple, es posava de manifest en la documentació aportada que les aules d'educació infantil no eren d'ús exclusiu ni posseïen un accés independent, com

també l'absència d'una sala d'usos múltiples de 30 metres quadrats i l'absència de lavabos en les aules. Quant a les aules destinades a l'educació primària, es posaven de manifest, així mateix, diverses mancances. Segons es manifestava en l'escrit, la situació es va agreujar quan es va iniciar el curs escolar següent, ja que hi havien augmentat els grups d'educació infantil i, davant la falta d'espai, es preveia la col·locació i utilització d'aules prefabricades. En conseqüència, l'interessat ens indicava que havien sol·licitat en diverses ocasions la realització dels corresponents treballs d'ampliació i adequació del centre.

Vam admetre a tràmit la queixa i, amb l'objecte de contrastar el contingut de l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General d'Ensenyament. De l'informe rebut vam deduir els fets i les circumstàncies següents:

1r. L'Administració implicada va reconèixer, a partir dels informes emesos pel personal tècnic qualificat, que en general les instal·lacions del centre no complien els requisits mínims establits en les disposicions vigents.

2n. No obstant això, s'al·legava en l'informe emés que la resolució favorable de l'adequació o ampliació sol·licitada no s'havia pogut atendre amb promptitud, perquè la planificació educativa dels centres d'educació infantil i primària tan sols preveia una línia per al CP Miguel Hernández, i es reclamava que foren dues línies i, d'altra banda, perquè la parcel·la en què està situat resultava ser insuficient.

3r. Una vegada solucionats els dos problemes, ja que l'evolució de la població escolar a l'alça va generar les corresponents modificacions en el projecte i es va passar d'una línia a dues i l'Ajuntament va cedir un solar confrontant, la Conselleria va incloure en el seu Pla d'infraestructures l'adequació/ampliació de les dues línies del centre, amb les següents característiques: 6 unitats d'educació infantil, 12 unitats d'educació primària, un menjador amb capacitat per a 200 alumnes en dos torns i un habitatge per a consergeria.

4t. Finalment, l'Administració implicada ens assenyalava en el seu informe que la nova construcció havia estat introduïda en la programació d'obres, i s'havia anunciat, mitjançant la publicació en el DOGV, l'obertura dels concursos corresponents.

A pesar de trobar-se en vies de solució el problema plantejat inicialment per l'interessat, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, sobre la base de les consideracions anteriorment exposades, la Recomanació que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a accelerar i concloure la construcció de les noves instal·lacions definitives del CP Miguel Hernández d'Orihuela.

En el preceptiu informe pel qual la Conselleria de Cultura i Esport ens comunicava l'acceptació o no de la recomanació emesa, se'ns assenyalava que, en eixa mateixa data, s'havien cursat instruccions a CIEGSA perquè adoptara totes les mesures que calgueren per a agilitar la finalització de les noves instal·lacions escolars. L'acceptació de les recomanacions realitzades a l'Administració implicada va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

Amb motiu de la tramitació de l'expedient de queixa amb referència núm. 041275, ens vam dirigir en demanda d'informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València. En este expedient, el seu autor substancialment manifestava la seua preocupació per la instal·lació d'aules prefabricades en l'àmbit del CP Verge del Carme de l'Eliana.

La vam admetre a tràmit i l'administració implicada ens va informar que els dos centres educatius del municipi de l'Eliana escolaritzaven efectivament més alumnat del que els correspondria, com a conseqüència de l'augment de la població escolar en este municipi en els últims anys. En esguard d'això, i amb la finalitat de pal·liar la necessitat de places escolars, l'Administració educativa ens assenyalava que havia remodelat el CP Verge del Carme i hi havia augmentat el nombre d'unitats de què estava dotat, de manera que es va passar de 6 unitats d'educació infantil i 12 d'educació primària a 9 unitats d'educació infantil i 18 unitats d'educació primària.

De la mateixa manera, s'informava de l'adquisició del Col·legi Montealegre per a convertir-lo en un centre de 3 unitats d'educació infantil i 6 unitats d'educació primària, i en l'informe emés s'assenyalava que hi havia prevista la construcció d'un centre nou, denominat centre 4t, que estaria compost per 3 unitats d'educació infantil i 6 unitats d'educació primària.

Finalment, l'administració informant participava el Síndic de Greuges de l'adopció de la decisió d'instal·lar aules prefabricades en el CP Verge del Carme.

Independentment que el text complet de la resolució emesa puga ser consultat en la pàgina web de la institució, interessa ara posar de manifest que, partint de les consideracions realitzades sobre l'estreta vinculació existent entre la qualitat de les instal·lacions educatives i la qualitat de l'educació dispensada als alumnes, esta institució va entendre que si bé el recurs a l'escolarització dels alumnes en centres educatius integrats, totalment o parcialment, per mòduls prefabricats, constituïx una política legítima, es tracta d'una solució a la qual l'Administració hauria de recórrer tan sols amb caràcter puntual i, en tot cas, residual, mentre s'adopten les mesures oportunes que permeten l'escolarització dels menors estudiants en centres dotats d'instal·lacions definitives, atesa la manifesta incapacitat de les estructures prefabricades per a assegurar les condicions bàsiques idònies que promoguen l'adequada satisfacció del dret a l'educació de qualitat.

Per consideració a estes reflexions, vam recomanar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a accelerar i concloure, en els terminis projectats, la construcció de les noves instal·lacions definitives previstes per al municipi de l'Eliana, i que amb això minimitzara el període d'estada dels alumnes en les aules prefabricades instal·lades.

En el preceptiu informe emés per l'administració implicada, esta ens participava la plena acceptació de la Recomanació exposada, fet que va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

En termes similars vam tramitar i vam resoldre la queixa de referència núm. 041639, atesa la identitat substancial que hi havia entre els assumptes plantejats en ambdós expedients. En el seu escrit inicial, el promotor de la present queixa substancialment denunciava que prop d'un centenar d'alumnes (d'entre 3 i 12 anys d'edat) del CP Rincón de la Bonanza cursaven els seus estudis en barracots, i que esta situació s'havia perllongat durant els últims quatre anys. Segons afegia en el seu escrit, esta situació obligava els alumnes a haver d'abandonar els barracots cada vegada que volgueren anar als serveis, i amb això patien les inclemències del temps.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam sol·licitar informació sobre la veracitat dels fets manifestats per l'interessat. La Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant ens va comunicar, després de reconèixer l'existència d'aules prefabricades instal·lades en el centre, que s'havien iniciat els contactes oportuns amb l'Ajuntament d'Orihuela per a obtenir la cessió d'una parcel·la de terreny situada en la partida del Rincón de la Bonanza, amb la finalitat de construir un centre escolar.

Independentment que el text complet de la resolució emesa puga ser consultat en la pàgina web de la institució, cal destacar que esta institució, basant-se en els mateixos raonaments anteriorment exposats, va recomanar a l'administració esmentada que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a accelerar i concloure, en els terminis projectats i més breus possibles, la construcció de les noves instal·lacions definitives previstes per a la partida del Rincón de la Bonanza (Orihuela), segons feia constar en el seu informe, i amb això minimitzara el període d'estada dels alumnes en les aules prefabricades instal·lades.

La plena acceptació de la recomanació emesa que l'administració implicada ens va comunicar en el preceptiu informe, va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

En relació amb la problemàtica plantejada per les instal·lacions docents quant a element determinant de la prestació d'una educació de qualitat, destaquem finalment els expedients de queixa amb referències núm. 030124 i 030633. En estes queixes, la situació de les instal·lacions del Conservatori Superior de Música de València en va constituir el nucli central.

La incoació de la queixa va tenir el seu origen en els escrits que es van rebre en esta institució, signats per l'Associació d'Alumnes del Conservatori Joaquín Rodrigo (queixa núm. 030633) i per un altre particular (queixa núm. 030124). Com que es tractava d'una temàtica comuna, ambdues queixes van ser acumulades.

En estos escrits, els seus signants substancialment exposaven que el Conservatori Superior de Música Joaquín Rodrigo de València tenia grans deficiències tant en les seues infraestructures, quant al material pedagògic, mobiliari i la condició en què es troben les aules, com en relació amb l'escassetesa de personal docent necessari per a cobrir les activitats acadèmiques.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. De les comunicacions rebudes es deduïen els fets i les circumstàncies següents:

1r. Que la Direcció General de Centres havia mantingut una reunió amb els representants de l'Associació d'Alumnes del Conservatori “als quals se'ls va donar puntual informació de les qüestions plantejades” amb relació a les dotacions d'equips escolars i de personal (en este últim cas se'n va donar trasllat a la Direcció General de Personal).

2n. La Direcció General d'Ensenyament ens informava que s'“havien introduït en la programació d'obres la construcció del nou Conservatori Superior de Música de València”.

Tot i que no constaven escrits d'al·legacions per part dels autors de les queixes i atés que havia transcorregut un termini prudencial des de l'últim informe, ens vam posar en contacte amb la Direcció General d'Ensenyament a fi que ens subministraren una informació actualitzada de la situació de les obres de la construcció del nou Conservatori Superior de Música de València. De la nova informació es desprenia que la parcel·la on havia de construir-se el nou Conservatori de Música de València estava adjudicada, però que les obres encara no havien començat.

Atenent al que hem exposat i de conformitat amb la visió i els raonaments mantinguts en este àmbit per esta institució, anteriorment exposats, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport la Recomanació que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per a accelerar i concloure la construcció de les noves instal·lacions definitives del Conservatori Superior de Música de València.

En el preceptiu informe remés per l'administració afectada, esta ens manifestava la plena acceptació de les recomanacions efectuades, el que va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

1.3. Ajudes, beques i subvencions

Els defectes en el procediment de concessió de beques a famílies amb alumnes en escoles d'educació infantil va constituir el nucli central de la queixa núm. 041524. En el seu escrit inicial de queixa, l'interessat substancialment ens indicava que al mes de juny va presentar una sol·licitud en relació amb la convocatòria de beques esmentada, aprovada per l'Ajuntament d'Algemesí.

En la llista provisional publicada per l'Administració, la sol·licitud presentada per l'interessat es trobava denegada, com a conseqüència, segons s'al·legava, de les bases de la convocatòria. No obstant això, el promotor de la queixa afirmava que no s'havia obrat de la mateixa manera amb la resta de sol·licituds que es trobaven en la mateixa situació (assenyalava l'interessat el cas d'unes 200 sol·licituds). En concret, l'interessat entenia que l'ajuda solament podia concedir-se a qui tinguera un fill matriculat en una escola municipal, però no en altres serveis infantils no educatius.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam demanar informació sobre això a l'Ajuntament d'Algemesí. De la comunicació rebuda es deduïa que la denegació de l'ajuda sol·licitada

es basava en el fet que l'interessat percebia altres ajudes convocades per l'Ajuntament, una circumstància que constituïa, d'acord amb les bases de la convocatòria, un supòsit de no-concessió de la beca.

De la mateixa manera, l'administració implicada ens indicava que, en el que feia referència a la concessió d'ajudes a famílies que duïen els seus fills a escoles infantils no reconegudes legalment, les bases de la convocatòria es referien a escoles infantils privades de la localitat o escoles infantils municipals, però no establia si havien de trobar-se reconegudes legalment o no.

D'altra banda, l'administració implicada afegia en el seu informe que la Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació, i els Reials decrets 827/2003 i 1318/2004, que estableixen el calendari d'aplicació de les previsions contingudes en eixa Llei en relació amb l'educació infantil, estableixen un període d'adaptació per a la implantació de la nova ordenació del sistema educatiu. Per això, l'Ajuntament considerava que no es podia penalitzar les famílies en què els fills assistiren a escoles infantils en fase d'adaptació, sobretot si es tenia en compte que el fonament de les ajudes era potenciar la conciliació de la vida familiar i laboral.

En virtut de tot això, l'Ajuntament va decidir desestimar el recurs plantejat per l'interessat i confirmar, d'esta manera, la resolució emesa sobre la convocatòria d'ajudes.

Amb independència que el text complet de la resolució emesa per esta institució al si del present expedient de queixa pugua ser consultat en la pàgina web de la institució, convé en este moment destacar que en esta resolució el Síndic de Greuges entenia que l'argumentació esgrimida per l'Ajuntament d'Algemesí en el seu informe no podia ser acceptada, per no ser coherent i, per tant, no ser tampoc conciliable amb el text de la convocatòria que regiria l'adjudicació d'estes ajudes.

En efecte, si s'analitzava el punt segon de l'Acord de l'Ajuntament de la ciutat d'Algemesí, pel qual es convocaven estes ajudes per al curs escolar 2003/2004, s'apreciava que la condició de beneficiari es feia dependre, essencialment, i en primer lloc, del fet que la família sol·licitant de l'ajuda tinguera un fill que acudira al primer cicle (de 0 a 3 anys) d'educació infantil. D'esta nítida declaració que realitzava la convocatòria es deduïa que l'objecte de les beques era la concessió d'ajudes a aquelles famílies els fills de les quals estigueren matriculats en centres que impartiren el nivell d'educació infantil de primer cicle.

Ara bé, la lectura conjunta dels articles 3 i 11 de la Llei orgànica general del sistema educatiu (LOGSE), del Reial decret 1330/1991, de 7 de setembre, que regula el currículum bàsic dels estudis d'educació infantil i del Reial decret 332/1992, de 3 d'abril, d'autorització de centres privats no universitaris per a impartir ensenyaments de règim general, permetia deduir que el nivell d'educació infantil constituïx un nivell educatiu pertanyent al règim d'ensenyament general, la impartició del qual per part dels centres privats es troba condicionada a la concessió de l'oportuna concessió administrativa. Per això, era obligat deduir, al seu torn, que l'educació infantil únicament pot ser impartida per centres privats reconeguts legalment, o per a ser més exactes, dotats de l'oportuna autorització administrativa.

A causa de tot això, esdevenia insostenible, tal com ja avançàvem, l'argumentació mantinguda per l'administració implicada: si les ajudes es destinaven a famílies amb fills matriculats en el primer cicle d'educació infantil, havia de concloure's que els centres als quals estos assistien serien autoritzats, ja que solament en estos es pot impartir este ensenyament.

Com hem assenyalat, el consistori plantejava en el seu informe el fet que la concessió de les ajudes s'havia fet tenint en compte la situació de transitorietat en la qual es troba immersa l'educació infantil, i que conduiria a la futura equiparació, en els seus requisits mínims, de tots els centres que, amb caràcter educatiu i assistencial, acolliren alumnes l'edat dels quals es trobara situada entre els 0 i els 3 anys. D'altra banda, s'assenyalava la necessitat d'afavorir i promoure, mitjançant la concessió d'estes ajudes, la conciliació de la vida familiar i laboral.

Tot i que els últims arguments esgrimits per l'administració implicada eren molt raonables, esta institució va entendre que això no era obstacle perquè existira una clara incompatibilitat amb les bases reguladores de les ajudes, que constitueixen la normativa per la qual estes es regixen. Segons vam fer saber a l'Ajuntament d'Algemesí, l'assumpció d'eixos postulats hauria d'haver necessitat l'oportuna modificació de la convocatòria de beques, i replantejar-se la vinculació entre la condició de beneficiari i l'assistència al primer cicle d'educació infantil.

D'altra banda, no podia deixar d'assenyalar-se que el punt de partida que va ser assumit per l'administració implicada (l'existència d'un període de reforma) resultava equívoc en haver-se diferit pel Reial decret 1318/2004, de 23 de gener, el moment d'aplicació de les disposicions contingudes en la Llei de qualitat de l'educació i les seues normes connexes, a cursos acadèmics posteriors.

D'acord amb això anterior, esta institució va formular a l'Ajuntament d'Algemesí el suggeriment que valorara la possibilitat de revisar d'ofici l'acord pel qual es concedien les beques d'ajuda per a famílies amb alumnes en escoles infantils de primer cicle durant el curs escolar 2003/2004, atesa la infracció comesa de les bases reguladores de la convocatòria.

En el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens comunicava l'acceptació de les recomanacions emeses, es manifestava la seua plena acceptació de cara a les futures convocatòries de beques, incloses les corresponents a l'exercici en curs, de manera que s'adoptava el compromís d'ajustar la finalitat d'aquelles a la conciliació de la vida familiar i laboral.

No obstant això, i en relació amb la possible revisió de l'acte administratiu de concessió de les beques corresponents a la convocatòria objecte del present expedient, l'administració ens indicava que les beques concedides ja s'havien abonat, i al·legava per a això que la revisió d'este acte administratiu comportaria la modificació d'una situació que s'apreciava pels beneficiaris com a inalterable. Sobre la base d'esta consideració, l'administració implicada no acceptava la resolució emesa.

El Síndic de Greuges, però, de la lectura d'este informe no va deduir que s'aportaren arguments suficients que desvirtuaren els raonaments i les conclusions que s'exposaven en la seua resolució; per contra, l'acceptació de la recomanació emesa per a futurs exercicis i la no-acceptació emparada en motius d'estricta oportunitat per a l'exercici estudiat, permetien deduir que l'Ajuntament d'Algemesí assumia les consideracions realitzades entorn de la comissió d'una infracció manifesta del procediment de concessió de les ajudes i, per això, entorn de la concurrència dels pressupòsits objectius de l'institut de la revisió dels actes administratius per part de l'administració.

Actuant en conseqüència, vam comunicar a l'administració actuant que no consideràvem justificada la no-acceptació de la recomanació realitzada i que donaríem compte d'esta circumstància en el pròxim informe anual que presentàrem davant les Corts Valencianes.

Vam demanar informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport en relació amb l'expedient de queixa núm. 041924. En este expedient, les seues promotores substancialment ens indicaven que li havia estat adjudicada una beca d'estudis convocades pel Ministeri d'Educació, Cultura i Esport per al curs 2003/2004 per a alumnes de nivells postobligatoris no universitaris que cursen estudis en la seua comunitat autònoma. No obstant això, amb posterioritat i després d'haver-se verificat un error en la valoració i concessió de la beca (els estudis pels quals se sol·licitava l'ajuda no arribaven a les 20 hores setmanals, com exigiria la convocatòria) se li va requerir la devolució de la quantitat percebuda (1.120 €).

Vam admetre a tràmit la queixa i vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant. De la comunicació rebuda es deduïa que el relat fàctic aportat per la interessada responia fidedignament a la realitat, i que eixa administració efectivament havia reclamat la devolució o el reintegrament de les quantitats percebudes com a conseqüència de la posterior constatació d'un error en la valoració de la sol·licitud, en no complir la sol·licitant els requisits exigits en la convocatòria (en concret, l'assistència a un curs de nivell postobligatori no universitari de durada superior a les 20 hores setmanals).

Independentment que el text complet de la Resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, esta institució entenia que calia destacar que en el present supòsit de fet ens trobàvem davant la necessitat, per part de l'administració, de revisar un acte administratiu de concessió d'una beca per infracció de les bases reguladores de la seua convocatòria. En concret, la beca objecte d'anàlisi va ser concedida a la interessada quan esta no reunia els requisits que havien de donar lloc a la seua obtenció.

En este sentit, vam considerar imprescindible recordar que l'Ordre de 25 de juny 2003, per la qual es convoquen beques i ajudes de caràcter general, per al curs acadèmic 2003/2004, per a alumnes de nivells postobligatoris no universitaris i per a universitaris que cursen estudis en la seua comunitat autònoma estableix, en el seu article 43, el règim procedimental que cal observar en aquells supòsits en els quals resulte necessari modificar o revocar totalment o parcialment una beca o ajuda concedida, i remetre, essencialment, al Reial decret 2225/1993, de 17 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de concessió de subvencions públiques.

No obstant això, calia fer notar així mateix que este Reglament va ser derogat, posteriorment, per la Llei 38/2003, de 17 de novembre, de subvencions, a través de la seua disposició derogatòria única, incís 2.c). En conseqüència, i en virtut d'això, el règim legal aplicable per a revocar parcialment o totalment dels actes administratius de concessió d'ajudes estava determinat per les disposicions contingudes en esta norma legal.

En relació amb els actes administratius pels quals es concedisquen subvencions, l'article 36 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, de subvencions, estableix en matèria de revisió de manera expressa que:

“1. Són causes de nul·litat de la resolució de concessió:

- a) Les indicades en l'article 62.1 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
 - b) La falta o insuficiència de crèdit, de conformitat amb el que hi ha establert en l'article 60 de la Llei general pressupostària i les altres normes d'igual caràcter de les administracions públiques subjectes a esta Llei.
2. Són causes d'anul·labilitat de la resolució de concessió les altres infraccions de l'ordenament jurídic, i, especialment, de les regles contingudes en esta Llei, de conformitat amb el que disposa l'article 63 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.
3. Quan l'acte de concessió incorreguera en algun dels supòsits esmentats en els apartats anteriors, l'òrgan que el concedeix el revisarà d'ofici o, si escau, realitzarà la declaració de lesivitat i la ulterior impugnació, de conformitat amb el que hi ha establert en els articles 102 i 103 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú”.

Conscient, doncs, de la vinculació intrínseca de la revisió d'actes administratius de concessió de subvencions amb la problemàtica general plantejada per la revisió d'actes en via administrativa, la Llei de subvencions opta explícitament per l'adopció com a pròpia, i la consegüent remissió, al sistema general de revisió d'actes administratius, tant en el que fa referència a les causes, com en el que fa referència a les conseqüències jurídiques i a les vies procedimentals idònies per a fer-les efectives.

Analitzat des d'esta òptica, el supòsit de fet plantejat en el present expedient de queixa trobava el seu adequat acomodament, segons havia d'entendre esta sindicatura, entre els supòsits previstos en el *dictum* de l'article 62 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, com a causa de nul·litat de l'acte administratiu. En este sentit, vam recordar a l'administració implicada que este precepte concep com a nuls “els actes expressos o presumptes contraris a l'ordenament jurídic pels quals s'adquireixen facultats o drets quan no es tenen els requisits essencials per a la seua adquisició”.

D'acord amb això, doncs, el procediment adequat per a revisar este acte nul, com a conseqüència de l'aplicació indirecta que determina l'article 36 de la Llei general de subvencions, hauria hagut de ser el que hi ha previst en l'article 102 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

No obstant això, de la documentació que constava en l'expedient es deduïa que l'administració implicada no va observar esta via procedimental, i s'havia limitat a comunicar per escrit a la interessada la constatació de la infracció i la necessitat de reintegrar la quantitat de diners percebuda, i amb això li donava a l'expedient el caràcter, no ajustat al dret, de mera rectificació d'errors de l'article 105 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En virtut d'això anterior, vam formular a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, la Recomanació que, en els procediments de revisió d'actes administratius en general, i en el plantejat pel present expedient de queixa en particular, observara estrictament el règim legal i, especialment, el procedimental, establert en la Llei 38/2003, de 17 de novembre, de subvencions i, per la seua remissió, en els articles 102 i següents de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

En el preceptiu informe pel qual l'administració implicada ens comunicava l'acceptació d'esta resolució o dels motius que estimara concurrents per a no acceptar-la, ens assenyalava que eixa administració tan sols tenia atribuïdes funcions de gestió en este tipus de beques, i que per tant no era competent per a revocar l'acte, i que —en este cas— va actuar observant les instruccions rebudes del Ministeri, òrgan competent en este expedient; això la duia a assumir la conclusió que la resolució no podia ser acceptada, “en haver d'ajustar la seua actuació en la tramitació de les beques i ajudes a les instruccions del Ministeri i, d'altra banda, en ser òrgan manifestament incompetent en els procediments de revisió...”.

No obstant això, se'ns va indicar que es remetia l'expedient al Ministeri, “a l'efecte del seu coneixement i les actuacions que escaiguen”.

De la lectura de la contestació remesa, esta institució no apreciava la concurrència de motius que impediren l'acceptació de la resolució remesa, en la mesura en què esta no consistia a comminar l'Administració a la revocació de l'acte administratiu, atesa la seua manifesta incompetència, sinó que, en la mesura de les seues competències, s'ajustaren a les vies procedimentals legalment establides per a arribar a la revocació d'eixe acte (en este cas, comunicació a l'òrgan amb competència per a arribar a esta revocació i no realització d'actes divergents).

D'altra banda, i segons es deduïa de l'informe, l'actuació realitzada materialment per eixa administració (remissió a l'òrgan competent perquè este, si escau i si ho estima oportú, inicié el procés de revisió) s'ajustava al contingut material de la resolució remesa.

Com a conseqüència de la petició d'una ampliació d'informe, l'Administració implicada ens va indicar que, atesa la seua condició d'òrgan gestor, sotmés a les instruccions del Ministeri d'Educació, d'una banda i, per altra banda, atesa la voluntat d'atendre les recomanacions del Síndic, suspenia la utilització del model de reclamació de devolució de quantitats, d'acord amb la resolució remesa i enviava el contingut de l'expedient a l'òrgan competent perquè este es pronunciara sobre el contingut de la resolució formulada.

Tot esperant la remissió del pronunciament del Ministeri d'Educació sobre el particular, vam tancar el present expedient de queixa. No obstant això, vam comunicar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que esta institució, en transcórrer sis mesos des de la data del tancament, es posaria novament en contacte amb eixa a administració a fi de recaptar informació sobre el resultat de les gestions realitzades.

En el seu escrit inicial de queixa, els promotors de la queixa referenciada amb el núm. 041201 exposaven substancialment que la convocatòria publicada per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport de la Generalitat València sobre ajudes de menjador escolar per al curs 2004/2005 exigiria com a requisit per a la concessió d'esta, la presentació del NIE per part dels pares, amb l'advertiment exprés que “no val el passaport”.

Al·legava la interessada en el seu escrit que això podria provocar una vulneració del dret a l'educació dels menors, que es veurien així privats del servei complementari de menjador en aquells casos en els quals els pares, atesa la seua situació irregular en el nostre país, no pogueren presentar esta documentació. Entenia la interessada, en este sentit, que el dret a l'educació es predica per la nostra legislació per a tots els menors, sense que esta pugua veure's limitada sobre la base de consideracions vinculades a la situació administrativa d'estada dels seus pares a Espanya.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. En la corresponent comunicació se'ns indicava que, des de la Secretaria Autònoma d'Educació, es compartien plenament els raonaments expressats per la promotora de la queixa en el seu escrit. No obstant això, també se'ns assenyalava que calia un temps per a “realitzar consultes a les administracions corresponents a fi de determinar la factibilitat legal per a introduir, si escau, la modificació sol·licitada”.

Una vegada transcorregut un prudencial període de temps, ens vam dirigir novament a eixa administració i li vam demanar que, en un termini màxim de 15 dies, informaren el Síndic de Greuges del resultat de les consultes realitzades i de les decisions adoptades en relació amb el canvi de la normativa indicada.

En la seua contestació, l'administració implicada ens informava que havien comprovat que l'exclusió del passaport com a document identificatiu per a l'obtenció d'ajudes de menjador per part d'alumnes estrangers no apareixia en cap de les instruccions desenvolupades per a facilitar el compliment dels requisits formals exigits en la Resolució de 14 de juny de 2004, de la Direcció General d'Ensenyament, sobre el servei complementari de menjador dels centres públics de titularitat de la Generalitat

Valenciana per al curs acadèmic 2004/2005. Així mateix, ens informava que tampoc s'excloïa la presentació del passaport ni en la referida resolució ni en els models de presentació de sol·licituds que apareixen en els annexos.

D'altra banda, i en relació amb l'aplicació de la citada resolució, l'administració afectada ens informava que des de les direccions territorials de la Conselleria se'ls havia indicat que, d'acord amb les instruccions dictades des dels serveis centrals d'eixa Conselleria, en la pràctica, quan el sol·licitant estranger no tenia NIE, s'admetia el passaport com a document identificatiu per a poder tramitar la corresponent sol·licitud d'ajuda.

Independentment que el text complet de la resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, des d'esta institució ens va semblar necessari destacar que, en el present expedient de queixa, com es despenia dels antecedents de fet anteriorment ressenyats, no es plantejava una qüestió de fons, relativa al possible accés a les ajudes de menjador dels menors els pares dels quals no pugen presentar el NIE, doncs en este punt l'administració implicada era clara a l'hora d'assumir el dret que estos alumnes tenen al seu gaudi. Per contra, la qüestió que es plantejava en el present expedient de queixa revestia un caràcter merament formal, nuada als tràmits d'emplenada i de presentació de les corresponents sol·licituds per al gaudi d'estes ajudes.

En concret, l'administració implicada al·legava que, en la pràctica, quan un sol·licitant no pot presentar el NIE, s'admet com a document identificatiu el passaport, de manera que es garantix el possible accés d'estos menors a les ajudes de menjador escolar. No obstant això, l'administració implicada entenia que en la resolució reguladora d'estes ajudes no s'excloïa la presentació del passaport com a document acreditatiu de la identitat del sol·licitant.

La simple lectura d'esta resolució posava de manifest, no obstant això, que a l'hora de formalitzar les sol·licituds per al gaudi de les ajudes, s'exigia que estes anaren acompanyades de "fotocòpia del CIF/DNI/NIE del sol·licitant i del cònjuge si escau". Efectivament, el text de la resolució no exclou expressament la presentació del passaport; no obstant això, l'exigència de presentació d'aquella altra documentació revestix un caràcter necessari, i fa supèrflua la presentació o no del passaport. Per això, si s'apliquen literalment estes previsions, s'estaria evitant l'accés d'estos alumnes a aquelles ajudes.

Este impediment era salvat, no obstant això, per una pràctica que esta institució considerava adequada i respectuosa amb els drets a l'educació dels menors que es troben en territori espanyol. Tanmateix, els principis de la seguretat jurídica i de coherència normativa i jeràrquica requeririen que les resolucions reguladores d'estes ajudes prevegen expressament el passaport com a document identificatiu que es pot adjuntar a les sol·licituds, i així no caldria pal·liar a través de la pràctica administrativa el que constituïria una innegable vulneració de drets.

Per consideració als raonaments anteriors, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport el Suggeriment que introduïra en la normativa reguladora de les ajudes prestacionals de menjador escolar, el passaport entre els documents identificatius dels sol·licitants que hagen d'adjuntar-se a les seues sol·licituds.

L'informe de l'administració a través del qual s'acceptava la recomanació realitzada, i se'ns indicava que s'havien cursat instruccions perquè, de manera expressa s'incloguera el passaport com a document vàlid en la pròxima convocatòria d'ajudes de menjador escolar, va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

1.4. Serveis complementaris de transport i menjador escolar

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004 (pàg. 295) donàvem compte a les Corts valencianes de la tramitació de l'expedient amb referència núm. 031511. En este expedient, amb motiu de l'assumpte plantejat per la interessada sobre la denegació d'una autorització especial per a l'ús del servei complementari de transport escolar, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport les següents recomanacions:

1a. Que, amb la finalitat de donar un contingut al dret a una educació de qualitat, reconegut constitucionalment, adoptara totes les mesures que foren necessàries, ordinàries o extraordinàries, incloses les pressupostàries, per a estendre el servei complementari de transport escolar a tots els nivells educatius.

2a. Que la concessió d'autoritzacions especials de transport escolar s'ajuste als criteris de prioritització legalment establits en la Resolució de 17 de Juny de 2003, de manera que les excepcions als criteris generals siguen valorades individualment, i que no s'utilitze esta via per a alterar, amb caràcter general, els criteris de prioritització que cal aplicar en un centre educatiu concret.

3a. Que (en cas de no estendre's, d'acord amb el nostre primer suggeriment, el servei complementari de transport escolar al nivell educatiu d'educació infantil) valorara —de cara a cursos posteriors— la possibilitat d'elaborar una normativa sobre autoritzacions especials per a ús del transport escolar per alumnes d'educació infantil que es base en criteris objectius que puguen ser coneguts per endavant per qui les sol·liciten (de la mateixa manera que succeïx amb el procés d'admissió en centres escolars) de manera que es reduïsquen totalment els marges d'arbitrarietat atorgats als consells escolars dels centres educatius.

En el preceptiu informe pel qual la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens comunicava l'acceptació de les recomanacions emeses o, si escau, sobre els motius que entenguera concurrents per a no fer-ho, s'assenyalava —després de recordar el règim legal del servei de transport escolar— que en estos moments no resultava factible “la generalització i universalització del transport escolar d'educació infantil, atés que la Llei dels pressupostos de la Generalitat Valenciana no fa possible esta actuació. En els trams d'escolarització no obligatòria, en no trobar-se consignats al 100% en estos”.

De la lectura d'este informe, esta institució va considerar que la contestació emesa no satisfieia adequadament el deure de contestació motivada a les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges, en la mesura en que la falta de consignació pressupostària en este exercici (lògica per altra banda en la mesura en què la prestació complementària que es recomana estendre no es presta en l'actualitat i no constitueix, per

tant, una despesa) no resulta ser una resposta raonada sobre el fons de l'assumpte, açò és, sobre la conveniència i l'oportunitat d'estendre la prestació gratuïta del servei de transport escolar al nivell educatiu d'educació infantil.

D'altra banda, i en relació amb la segona i tercera de les recomanacions formulades per esta institució, l'administració implicada no es pronunciava en el seu informe.

Vam actuar en conseqüència i vam informar la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que, com que no enteníem justificada l'actitud descrita, en donaríem compte en el pròxim informe anual que presentàrem davant les Corts Valencianes.

No obstant això, a través d'un escrit amb registre d'entrada en esta institució de 23 de setembre de 2005, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens va comunicar que esta administració acceptava completament les recomanacions formulades. En este sentit, i en relació amb la recomanació realitzada sobre l'extensió de la gratuïtat del servei complementari de transport escolar al nivell educatiu d'educació infantil, l'administració implicada ens assenyalava que en l'esborrany de pressupostos de 2006 ja s'havia elevat una proposta amb un increment significatiu de la dotació en relació amb anys anteriors. En el cas que fóra concedit, l'administració implicada assenyalava que s'elevaria la gratuïtat progressivament a partir del curs 2006/2007.

Esta institució no va poder sinó celebrar que s'haguera acceptat finalment esta resolució. No obstant això, i atesa la naturalesa i el contingut de l'acceptació realitzada, que es basava en l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació en relació amb l'elaboració, d'una banda, d'una normativa específica sobre autoritzacions especials en la qual s'establiren criteris objectius per a determinar la prioritat en la concessió de les places de transport escolar en el nivell educatiu d'educació infantil quan la demanda resultara ser superior a l'oferta i, d'altra banda, en relació amb l'adopció de les mesures legals i pressupostàries necessàries per a anar augmentant, primer, el finançament del servei complementari de transport escolar en el nivell educatiu d'educació infantil i per a estendre progressivament, finalment, a partir del curs acadèmic 2006/2007, la gratuïtat d'este servei, esta institució va assumir la funció de vetlar pel compliment dels compromisos adquirits per eixa Conselleria en l'escrit d'acceptació de la nostra Resolució.

Per tot això, vam informar l'administració implicada que tancàvem les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el tenor del que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, al mateix temps li vam assenyalar que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens hi posaríem novament en contacte a fi de conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

1.5. Educació especial i integració dels alumnes amb necessitats educatives especials.

La falta de dotació d'educadors que assistisquen als menors amb necessitats educatives especials en l'àmbit del sistema escolar ha motivat que, al llarg de l'any 2004, esta

institució tramitara nombrosos expedients de queixa, ja foren estos d'ofici o instats pels propis interessats.

En les diferents resolucions emanades com a conseqüència de la tramitació d'estos expedients, el Síndic de Greuges ha tractat d'establir i recordar a l'Administració educativa quins són els principis, objectius i fonaments que estableix la normativa sectorial aplicable en relació amb les persones amb discapacitat en general, i amb les persones que patixen una situació de discapacitat en l'àmbit educatiu, en particular.

En conseqüència, i després de l'anàlisi de les diferents normes sectorials aplicables, entre les quals destaquen de manera especial els articles 49 i 14 de la Constitució espanyola, la Llei 13/1982, de 7 d'abril, sobre integració social dels minusvàlids, la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'Estatut de les persones amb discapacitat, o el Decret 39/1998, de 31 de març, del Govern valencià, d'ordenació de l'educació per a l'atenció de l'alumnat amb necessitats educatives especials, esta institució ha tractat de destacar el dret —del qual són titulars els alumnes amb necessitats educatives especials— que l'Administració educativa els facilite l'accés als recursos, mitjans materials o ajudes específiques per a la seua participació en el procés d'aprenentatge en condicions d'igualtat respecte dels altres alumnes, de tal manera que puguen arribar als objectius educatius establits amb caràcter general.

Comptat i debatut, doncs, el Síndic de Greuges, en els diferents expedients tramitats sobre esta problemàtica, ha dirigit el seu discurs principalment a recordar que la situació d'atenció a les persones amb necessitats educatives especials ha de ser analitzada partint dels principis i la filosofia assentada per l'article 49 de la Constitució espanyola i de la normativa dictada a la seua empara, de manera que l'objectiu final que l'actuació dels poders públics ha de perseguir en este àmbit, i en la mesura de les seues possibilitats, garantir, és la millora de la qualitat de vida d'este grup heterogeni de persones, mitjançant la consecució de la seua plena integració social i, per això mateix, mitjançant el ple assoliment de la seua igualtat efectiva amb la resta del grup social.

Un exemple dels diferents expedients de queixa tramitats per esta institució en relació amb la present problemàtica resulta ser l'expedient amb referència núm. 042101. En esta queixa, els seus promotors substancialment manifestaven que el seu fill, escolaritzat en el CP La Murta, tenia una malaltia genètica, denominada “Síndrome X Fràgil”, a causa de la qual té un retard general, de manera que necessita l'assistència d'una educadora. D'acord amb això, tant en el curs 2002/2003 com en el curs 2003/2004 havia gaudit de l'assistència d'una educadora, sempre a temps parcial.

En el curs acadèmic 2004/2005, però, quan va començar, no tenia l'assistència d'un educador. A causa d'això, el dia 23 de setembre de 2004 van presentar una reclamació davant la Conselleria de Cultura, Educació i Esport per a sol·licitar una solució urgent. El dia 27 de setembre de 2004, i de manera temporal, es va assignar al fill dels interessats l'educadora que el va atendre el primer any, i la compartia amb un xiquet de Macastre, mentre se li assignava l'educadora definitiva.

A pesar d'això, el dia 20 d'octubre de 2004, l'educadora assignada temporalment va causar baixa com a conseqüència d'una operació quirúrgica, de manera que, a data de presentació de l'escrit de queixa (1 de desembre de 2004), el xiquet no tenia l'assistència de cap educador.

Vam admetre a tràmit la queixa i, amb la finalitat de contrastar les afirmacions realitzades pels interessats, vam demanar informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València. De la comunicació rebuda de l'Administració implicada, que coincidia en allò més substancial amb el relat fàctic manifestat pels interessats, es deduïen, adicionalment, els següents fets i circumstàncies:

1r. Que, una vegada iniciat el curs acadèmic 2004/2005, es va sol·licitar el nou recurs d'educador. No obstant això, i una vegada realitzat açò, es va plantejar la necessitat d'atendre altres alumnes amb necessitats educatives especials de la localitat. D'acord amb esta situació, es va replantejar per la Inspecció Educativa l'atenció al citat alumne. Per això, es va assignar a l'alumne l'educadora destinada en el CP Macastre, que en el seu nomenament preveia un àmbit d'actuació comarcal.

2n. Que amb data 1 d'octubre va arribar la notificació de Personal de la proposta de creació del lloc de treball.

3r. Que, amb data 21 d'octubre de 2004, l'educadora assignada al fill dels interessats va causar baixa. D'acord amb esta situació, es va insistir en la necessitat de cobrir la baixa al més aviat possible. Des de la secció de personal es va comunicar a la Inspecció Educativa que s'havia esgotat la borsa de treball d'educadors i que havia de convocar-se'n una altra.

4t. Que, amb data 29 de novembre de 2004, es va incorporar per alta laboral l'educadora assignada al CP de Macastre que atenia el fill dels interessats.

5é. Que una vegada que van ser baremades les sol·licituds i va ser publicat el resultat de la nova borsa d'educadors, es van nomenar els nous educadors. El dia 10 de gener de 2005 es va incorporar la nova educadora de la localitat de Xiva, per a atendre als alumnes del Col·legi Públic La Murta i de l'IES Marjana d'esta localitat. Des d'eixa data, el fill dels interessats rep una atenció real per part de la nova educadora de 21 hores setmanals.

6é. En relació amb les peticions realitzades pels pares, l'administració implicada assenyalava que, referent a la dotació d'un educador a temps complet per al fill dels interessats, no s'havia previst la necessitat d'un educador exclusiu, tenint en compte, a més, que la dedicació de l'educadora assignada és quasi completa.

D'altra banda, i en relació amb el retard en el procés de dotació del recurs d'educador, l'administració implicada al·ludia a la necessitat d'observar els tràmits generals de creació de llocs de treball d'administració general, i este procés excedeix l'àmbit competencial estricta dels serveis de la Conselleria.

Independentment que el text complet de la resolució pugui consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que esta institució entenia que, davant els fonaments jurídics exposats més amunt, a pesar del compliment formal de les obligacions més immediates que pesen sobre l'administració (avaluació de la discapacitat i escolarització del menor en un centre adequat a les seues necessitats), l'actuació pública descrita no podia meréixer la consideració de plenament ajustada al dret i respectuosa amb els drets dels interessats. I això en la mesura en què la satisfacció tardana i parcial dels drets anteriorment esmentats havia de ser entesa com una causa directa de perjudicis per a la igualtat efectiva en el gaudi del dret a l'educació i, per tant, per a la plena integració social dels menors i, per això, com un incompliment de les obligacions que, en este àmbit, pesen sobre els poders públics.

En esguard d'estes consideracions, vam dirigir a l'administració implicada les recomanacions següents:

1a. Que adoptara totes les mesures organitzatives i pressupostàries que calgueren per assegurar la dotació de recursos personals i materials en nom de l'adequat gaudi, per part dels alumnes amb discapacitat, del dret a una educació de qualitat en condicions de plena igualtat i efectivitat.

2a. Que, en casos com l'analitzat, agilitara al màxim —en l'àmbit de les respectives competències de cada òrgan involucrat en eixe procés—, tant els tràmits administratius de creació i provisió de llocs de treball, com —i especialment— els tràmits previs d'avaluació de futures necessitats, tot això amb vista a garantir, dins el termini adequat, l'adequada escolarització dels alumnes discapacitats.

La plena acceptació per part de l'administració implicada de les recomanacions emeses, va determinar el tancament del present expedient de queixa.

En l'Informe anual corresponent a l'any 2004 (pàg. 303) informàvem de l'estat de tramitació de la queixa amb referència núm. 041095. En este expedient, la interessada, en el seu escrit inicial de queixa, denunciava substancialment la situació de desatenció en la qual es troben els xiquets discapacitats de la comarca del Baix Segura, davant la falta d'infraestructures i personal sanitari i educatiu que els permeten la seua integració normal en la nostra societat.

L'admissió a tràmit d'esta queixa i la seua tramitació van determinar que es formulara a l'administració afectada (Conselleria de Cultura, Educació i Esport) la recomanació que adoptara tots els mitjans organitzatius i pressupostaris que calgueren per a garantir l'adequada oferta, des d'un punt de vista territorial, de mitjans i recursos educatius destinats a l'atenció de les persones amb discapacitats motòriques en la comarca del Baix Segura, de manera que es garantisca efectivament la seua escolarització en centres educatius ordinaris pròxims al seu àmbit de vida, i que amb això es donara compliment efectiu a les obligacions legals vigents i es garantiren adequadament les seues possibilitats d'integració social.

Mitjançant informe emés pel director general d'Ensenyament, amb registre d'entrada en esta institució de 7 de març de 2005, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens

comunicava que, en relació amb la Recomanació realitzada pel Síndic de Greuges, estava prevista per al curs acadèmic 2005/2006 “l’habilitació d’una unitat específica d’educació especial per a l’alumnat motòric en un centre de la localitat d’Almoradí, a fi de promoure una escolarització més propera al domicili dels afectats per a evitar desplaçaments perllongats, d’acord amb els suggeriments de la institució”.

A la vista d’este informe, amb data 12 d’abril de 2005, el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana va remetre nou ofici a esta Conselleria, amb l’objecte de sol·licitar un aclariment sobre els termes de l’informe pel qual es produïa l’acceptació de la resolució emesa. En concret, mitjançant esta petició d’ampliació d’informe, el Síndic de Greuges pretenia establir el grau de satisfacció que l’habilitació d’una unitat específica en el municipi d’Almoradí poguera determinar —amb vista a l’efectivitat del principi de territorialitat— en les possibilitats d’integració educativa i, amb això, en la qualitat de vida d’este grup d’alumnes.

Amb data entrada de 2 d’agost de 2005 es rep en esta institució un escrit a través del qual s’informa del següent:

- En primer lloc, que la localitat d’Almoradí disposa, des del curs 2004/2005, d’un educador d’educació especial, assignat al CP Pascual Andreu.
- En segon lloc, que, una vegada finalitzat el procés d’escolarització per al curs 2005/2006, no hi ha hagut un nombre suficient d’alumnes amb necessitats educatives especials que justificara l’habilitació d’una unitat específica d’educació especial en qualsevol centre de la localitat.

A la vista d’això anterior, a la fi del mes de setembre de 2005, ens vam posar en contacte amb la responsable del Servei d’Ordenació Acadèmica de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a fi de clarificar la resposta escrita emesa, ja que esta no responia al que havia sol·licitat esta institució i tampoc se’ns havia oferit una explicació satisfactòria. A banda d’això, l’informe de 2 d’agost contradeïa el primer informe (de 7 de març) referent a l’habilitació d’una unitat específica en la localitat d’Almoradí, en el sentit de ser més limitatiu dels recursos que calia assignar. Tampoc en este aspecte vam obtenir una resposta convincent.

En conseqüència, i atés que no consideràvem justificada la no-acceptació de la referida resolució, vam comunicar a l’Administració implicada que es reflectiria la seua descrita actitud hostil en el pròxim informe anual que presentàrem en les Corts Valencianes.

Mitjançant un nou i posterior ofici, la Conselleria de Cultura, Educació i Esport ens avançava la seua voluntat de “resoldre el tema que ens ocupa, açò és l’adequada atenció i escolarització de l’alumnat amb n.e.e”, i ens indicava que des d’aquella administració es “van a iniciar les actuacions pertinents a l’efecte de poder oferir una resposta per a l’adequada atenció de l’alumnat motòric del Baix Segura”.

A la vista d’esta comunicació, vam indicar a la citada Administració que quedàvem en l’espera que mantinguera informada esta institució sobre les gestions i actuacions que es

realitzaren sobre l'assumpte plantejat, a fi de continuar la tramitació del present expedient.

1.6. Estudis de música. Conclusió del grau mitjà dels ensenyaments de música regulats pel decret

Amb motiu de la tramitació de la queixa referenciada amb el núm. 041128, ens vam dirigir per demanar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València.

En el seu escrit inicial de queixa les interessades substancialment ens indicaven que ambdues eren estudiants de Música en l'especialitat de Piano, en el pla de 1966, i que tenien cursades totes les assignatures que s'exigixen per a l'obtenció del títol de Professor Superior de Música, llevat d'una (Lectura a Vista, Transposició i Acompanyament), de la qual els restava tan sols l'últim curs. Atés que el pla d'estudis de 1966, a causa de la incorporació dels estudis a la Llei orgànica general del sistema educatiu s'extingiria, progressivament se suprimiren, a poc a poc, els cursos d'este, i, després de la seua extinció, s'establiren quatre convocatòries extraordinàries d'examen, que havien de realitzar-se en el mateix centre on s'havien portat a terme els estudis (Conservatori de Cullera), sense possibilitat de realitzar un trasllat d'expedient atés que el pla de 1966 ja no existia. Ambdues es van presentar a les quatre convocatòries, que van ser avaluades pel mateix tribunal, i les van suspendre. Com que van observar irregularitats en la realització de les proves (que es detallen en l'escrit de queixa que s'acompanya), van impugnar l'examen, i van al·legar que s'havien qualificat injustament.

Esta reclamació va ser denegada pel director del Conservatori de Cullera, i se'ls va obrir la possibilitat de reclamar a la Conselleria d'Educació, en cas de disconformitat, cosa que així van fer.

La Direcció Territorial d'Educació a València va estimar el recurs amb data 30 d'octubre de 2003, i els va permetre tornar a realitzar l'examen davant el mateix tribunal.

Una vegada realitzat l'examen, el resultat va ser un nou suspés, per la qual cosa les interessades van tornar a presentar un recurs davant el director territorial d'Educació. Esta reclamació va ser denegada perquè ja s'havien presentat a l'examen. En esta carta se'ls indicava així mateix que ja no podien tornar a recórrer la decisió.

Les interessades denunciaven així mateix, en l'escrit de queixa, tant el procés d'extinció del pla d'estudis de 1966 i la implantació del nou pla d'estudis, que els obliga a cursar nombroses assignatures noves, i deixa sense efecte part de les ja superades i retarda substancialment l'obtenció del títol, com el procés d'avaluació que va tenir lloc en relació amb l'assignatura Lectura a Vista, Transposició i Acompanyament, en la qual entenen que es va produir una falta d'objectivitat en la qualificació realitzada pel tribunal avaluador.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de

queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València. En la comunicació rebuda l'Administració implicada corroborava, en allò substancial, els fets descrits per les interessades. Especialment, es concloïa l'informe indicant que el recurs d'alçada interposat per estes havia estat desestimat en data de 30 d'abril de 2004.

Pel que fa referència a la continuïtat dels estudis d'alumnes amb assignatures pendents, s'assenyalava que esta quedava garantida pel Reial decret 706/2002, de 10 de juliol (BOE de 7 d'agost), que regula determinades incorporacions al grau superior dels ensenyaments de música i les equivalències a efectes acadèmics dels ensenyaments de música, cant i de dansa dels plans que s'extingixen amb les corresponents a la nova ordenació del sistema educatiu.

Amb independència que el text complet de la resolució emesa en el present expedient puga consultar-se en la pàgina web de la institució, cal destacar que, a l'hora d'analitzar i resoldre el present assumpte, esta institució va entendre que en este les interessades plantejaven bàsicament dues qüestions, que han de ser analitzades per separat, ja que presenten una naturalesa distinta i, per tant, directament vinculades entre si. En concret, les interessades plantejaven en primer lloc el règim d'entrada en vigor i progressiva extinció dels vells i nous plans d'estudis de música; en segon lloc, en el seu escrit es planteja la qualificació realitzada pel tribunal avaluador de l'assignatura Lectura a Vista, Transposició i Acompanyament.

En relació amb la primera qüestió, i sobre la base de les disposicions legals estudiades en la citada Resolució, el Síndic de Greuges no va deduir l'existència d'una actuació pública irregular que poguera considerar-se vulneradora dels drets constitucionals o estatutaris de les interessades, en haver ajustat l'administració implicada la seua actuació als dictats legals vigents en este àmbit.

Respecte de la segona qüestió, (desacord amb la qualificació que el tribunal avaluador va realitzar, en diverses ocasions, de les seues proves d'aptitud en relació amb l'assignatura Lectura a Vista, Transposició i Acompanyament), vam entendre que, del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per eixa Conselleria tampoc es deduïa l'existència d'actuacions públiques que vulneren drets constitucionals o estatutaris de l'autor de la queixa.

En este sentit vam informar les interessades que la mera disconformitat amb la forma de correcció de l'exercici, no podia, per si sola, motivar la intervenció del Síndic de Greuges, en la mesura en què, en la correcció de les proves de coneixement, els tribunals qualificadors gaudixen d'un ampli marge de discrecionalitat tècnica.

Vam creure oportú recordar, en relació amb este aspecte, que la jurisprudència del Tribunal Suprem té establert de manera absolutament pacífica que els tribunals examinadors tenen un ampli poder quan han de valorar, en virtut dels seus coneixements científics o tècnics, el nivell dels participants a través dels exercicis realitzats. Així mateix vam informar les interessades de la reiterada jurisprudència establida pel tribunal Suprem en el sentit que el criteri dels tribunals qualificadors o les comissions d'avaluació no pot ser substituït pel dels òrgans judicials, ni de bon tros, per

les subjectives apreciacions de l'interessat per molt fonamentades i raonables que siguen. D'esta forma, vam citar —a tall d'exemple— les sentències del Tribunal Suprem d'11 de novembre de 1992 i de 27 de març de 1992, que declaren que esta discrecionalitat tècnica troba el seu fonament en la presumible imparcialitat dels components del tribunal qualificador, l'especialització dels seus coneixements, i la intervenció directa en les proves realitzades, de manera que els tribunals de justícia no poden convertir-se, pels seus coneixements, o pels aportats per una prova pericial, en un segon tribunal qualificador, que revisen tots els concursos i oposicions que es duen a terme i substituir pels seus criteris de qualificació el que en virtut d'eixa discrecionalitat tècnica correspon al tribunal que ha de jutjar les proves selectives. Igualment, la Sentència del mateix alt tribunal, de 25 d'octubre de 1992, recorda que la funció fiscalitzadora dels òrgans de la jurisdicció contenciosa administrativa consistix a resoldre, des de criteris jurídics, problemes jurídics, i no pot entrar en la valoració dels coneixements tècnics exigits als opositors (o en el nostre cas, estudiants), el que comportaria una anàlisi estranya a esta valoració jurídica.

Per tot això, concloïem les nostres reflexions indicant que la limitació constituïda per la discrecionalitat tècnica de l'Administració quant a la valoració de l'aptitud dels alumnes examinats i de participants en oposicions ha estat, per tant, tradicionalment reconeguda per la jurisprudència (SSTS. 7-12-83, 28-11-84, 3-2-87, 5-11-90, 9-12-92, 5-7-93, 4-6-94, 2-2-99, 10-10-2000 i moltes més), la qual declara “que els judicis valoratius que formulen els tribunals d'oposicions i concursos respecte dels mèrits, proves o coneixements dels opositors o concursants es troben exceptuats de control jurisdiccional sempre que s'haja seguit el procediment establert i s'observen els límits i criteris objectius fixats en les bases de convocatòria” (STS. 27-10-98).

Sense perjudici d'això anterior, i tenint en compte l'àmbit propi de l'activitat de revisió de les qualificacions realitzades, vam considerar oportú analitzar si en la realització i revisió dels exàmens realitzats s'havien observat les prescripcions legals vigents.

En este sentit, el procediment realitzat per a la revisió d'exàmens en l'àmbit dels ensenyaments no universitaris apareix regulat en el nostre marc autonòmic per l'Ordre de 23 de gener de 1990, sobre l'exercici del dret a la reclamació de qualificacions considerades incorrectes, desenvolupada per la Resolució de 23 de gener de 1990 de la Direcció General d'Ordenació Acadèmica i Innovació Educativa.

D'acord amb esta normativa, el sistema de reclamacions es basa en la presentació de la reclamació davant el director del centre, la resolució del qual “posarà fi al procediment en els casos de reclamacions contra les qualificacions derivades del procés d'avaluació continuada o de proves i exàmens parcials” (article 4.2).

No obstant això, l'article 5é d'esta Ordre establix que si persistira “la reclamació contra les qualificacions finals de juny o setembre, o les d'una convocatòria extraordinària, els interessats hauran de presentar una nova reclamació en què hauran d'exposar els motius de la seua persistència al director del centre docent, qui tramitarà l'expedient complet al director territorial de Cultura i Educació”. Per la seua banda, “el director territorial de Cultura i Educació resoldrà una vegada revisat i informat l'expedient per la Inspecció Educativa, i efectuades les consultes i actuacions corresponents” (article 5.2).

L'Ordre prescriu que, en tot cas, “si de l'informe de la Inspecció Educativa es dedueix que les qualificacions reclamades obeïxen a una manifesta inadequació amb els objectius i continguts establits al començament del curs, s'ordenarà l'elaboració i realització d'una nova prova, l'aplicació, avaluació i qualificació de la qual serà realitzada per l'òrgan didàctic corresponent amb la supervisió d'un inspector d'Educació designat a este efecte. En qualsevol cas de discrepància prevaldrà la qualificació que este inspector establisca” (article 5.3).

Per altra banda, “en els casos que es deduïska de la reclamació formulada una aplicació incorrecta dels criteris d'avaluació establits, la Inspecció Educativa realitzarà una nova avaluació de la prova reclamada i establirà la qualificació definitiva” (article 5.4).

Finalment, “contra la resolució del director territorial de Cultura i Educació es podrà interposar recurs d'alçada davant la Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa en els termes fixats per la Llei de procediment” (article 5.5).

De la descripció general dels fets realitzats per les interessades i l'administració implicada es deduïa que el procés de reclamació d'exàmens es va ajustar en general al procediment legalment establert, i s'havien respectat, per això, en principi, els drets que assisteixen les reclamants en este tipus d'actuacions, sense que constara, d'altra banda, la interposició dels oportuns recursos contra la resolució final de la Direcció General d'ensenyament de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

No obstant això, i pel que fa referència a la realització del nou examen, no apreciem la satisfacció dels manaments imposats per l'ordre analitzada, en no poder verificar-se l'oportuna supervisió de la Inspecció Educativa. De la descripció dels fets realitzada per les interessades, i no controvertida per l'administració implicada, es deduïa que la nova prova es va realitzar davant el tribunal qualificador, sense presència ni del director ni de l'inspector d'Educació.

Esta situació, atesa la naturalesa presencial i essencialment pràctica de la prova, que impedeix el seu posterior enjudiciament i valoració per persones que no estigueren presents, va deixar en merament teòrica la supervisió que s'assigna a la Inspecció Educativa, a la qual se li atribuïx la funció de controlar el desenvolupament de la prova i de dirimir les disconformitats que pogueren sorgir en la qualificació final d'esta.

Amb això, vam entendre que es van limitar enormement els drets a la reclamació dels interessats. Ha de tenir-se en compte que el sistema establert es basa, fonamentalment per qüestions de dotació personal, en la realització d'una nova prova davant, generalment, el mateix òrgan didàctic, que estarà compost per les mateixes persones que van valorar la mateixa prova. Davant esta situació, l'exigència de “supervisió” que s'assigna a la Inspecció Educativa complix la funció de corregir esta situació i donar entrada en el procediment a un cert tipus de “segona instància” o opinió, que en cas de discrepància prevaldrà fins i tot sobre la valoració realitzada pel tribunal avaluador. En el present cas, no obstant això, i atesa la naturalesa presencial i pràctica de la prova que calia realitzar, la no-presència de la inspecció educativa va poder disminuir este dret a la segona instància regulada legalment.

Tenint en compte tot el que hem dit més amunt, vam formular a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport el Suggeriment que, en el present supòsit, valorara la possibilitat de revisar l'acte d'avaluació de la prova de coneixements de l'assignatura Lectura a Vista, Transposició i Acompanyament realitzada a les interessades.

De la mateixa manera, es va recomanar que, en situacions com l'analitzada, s'extremaren els deures legals, protectors dels drets dels alumnes, continguts en l'Ordre de 23 de gener de 1990 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, sobre l'exercici del dret de reclamació de qualificacions considerades incorrectes.

En el preceptiu informe pel qual se'ns comunicava l'acceptació de les recomanacions emeses, l'administració implicada entenia que estes recomanacions no podien ser acceptades, en haver-se observat, d'una banda, “escrupolosament la normativa vigent sobre reclamació per qualificacions benvolgudes incorrectes” i per no ser aplicable als conservatoris de música, la possibilitat de realitzar noves proves supervisades pels serveis d'inspecció educativa.

Els dos motius que s'exposen per a no acceptar les recomanacions realitzades no podien entendre's —segons el parer d'esta institució— adequadament justificats, en la mesura en la qual la simple emissió d'un informe per part del mateix tribunal que va avaluar la prova no constituïx, de cap manera, en el cas de proves eminentment pràctiques, la supervisió a la qual es referix l'ordre precitada, doncs esta, en eliminar d'arrel l'accés del supervisor al contingut de la prova i, amb això, al control de l'activitat desplegada pel jutgador de primera instància, no es troba en condicions d'assegurar, de cap manera, el dret del reclamant a un control de l'adequació de l'actuació del tribunal jutgador als criteris legalment prefixats.

D'altra banda, l'afirmació continguda en l'informe sobre la no-aplicabilitat als conservatoris de música de la realització d'una nova prova supervisada per la Inspecció Educativa no està justificada normativament.

En conseqüència, i atés que no consideràvem justificada la no-acceptació de la referida resolució, vam comunicar a l'administració implicada que es reflectiria la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que es presentara en les Corts Valencianes.

1.7. Drets i deures dels alumnes

Amb motiu de la tramitació de l'expedient de queixa amb referència núm. 041035, ens vam dirigir per demanar informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant. En el seu escrit inicial de queixa, la interessada substancialment denunciava que el seu fill, alumne del CP Príncep En Juan Manuel, de Villena, havia estat sancionat amb una inhabilitació per a cursar estudis en este centre. Amb data 17 de maig de 2004, va presentar recurs davant la Direcció Territorial de Cultura i Educació a Alacant, però en la data de presentació del seu escrit, i a pesar del temps transcorregut, encara no havia obtingut una resolució sobre això.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant. De la comunicació rebuda es deduien els següents fets i circumstàncies:

1r. Que el recurs presentat per la interessada va ser objecte de resolució a través d'escrit de 29 de juliol de 2004.

2n. Que, quant al fons de l'assumpte, al fill de la interessada se li va obrir expedient disciplinari per la comissió de faltes disciplinàries tipificades com a molt greus. El resultat d'este expedient va ser la imposició de la sanció d'inhabilitació definitiva per a cursar estudis en el centre docent en qüestió.

3r. Que, una vegada acordada i comunicada la sanció, l'Administració implicada va iniciar el procediment per escolaritzar l'alumne en un altre centre docent de la mateixa localitat, i així salvaguardar el dret a l'educació del qual és titular.

4t. El col·legi seleccionat, després de la intervenció del Gabinet Psicopedagògic Municipal de Villena i diverses entrevistes amb la família, va ser el CC L'Encarnació de Villena.

5é. Segons ens informava l'Administració implicada, la proximitat de la data de finalització del curs i amb això, de les avaluacions finals, va determinar que la importància del dret a l'avaluació de l'alumne retardara la incorporació al nou centre, de manera que l'alumne fóra avaluat per qui li havia impartit les classes. Per això, es va esperar a la conclusió de l'avaluació de setembre per a realitzar aquella incorporació.

6é. En l'informe remés a esta institució s'assenyalava també que la resolució del recurs plantejat per la interessada no esgotava la via administrativa i era susceptible de recurs d'alçada davant el director general d'Ensenyament; a causa de això, s'entenien salvaguardats en tot moment els drets de defensa de la interessada.

Amb independència que el text complet de la Resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa destacar que l'anàlisi del present assumpte es va centrar en la contestació donada per l'Administració al recurs plantejat per la interessada, i especialment, en l'adequat compliment de les obligacions de motivació que pesen sobre els òrgans revisors en l'àmbit dels expedients de naturalesa sancionadora.

Centrat d'esta manera l'assumpte plantejat, en la nostra Resolució es feia constar que en el recurs presentat per la interessada davant la decisió del Consell Escolar d'imposar al seu fill la sanció d'inhabilitació per a cursar estudis en el centre docent CP Príncep En Juan Manuel, esta realitzava una sèrie de raonaments, relacionats bàsicament amb el que es consideraven una sèrie de vulneracions a la normativa reguladora dels procediments disciplinaris en l'àmbit educatiu. En concret, es denunciava la infracció de l'article 26 del Decret 246/91, de 23 de desembre, de drets i deures d'alumnes de centres

docents no universitaris (atesa la no-comunicació als pares, amb anterioritat a la notificació del començament de la instrucció del procediment sancionador, dels fets motivadors d'este últim), de l'article 33 (absència de valoració de la possible concurrència de les circumstàncies atenuants previstes per este en el present supòsit), vulneració de diversos preceptes del decret com a conseqüència de l'adopció de la mesura provisional de suspensió del dret d'assistència un dia abans del nomenament de l'instructor de l'expedient disciplinari, incorrecta qualificació dels fets motivadors de l'expedient com a faltes disciplinàries molt greus i discrepàncies en el relat fàctic dels fets.

La consegüent contestació del recurs presentat per la interessada resolva totes estes al·legacions, basades en la normativa legal aplicable, mitjançant dos escairats paràgrafs que, en cap moment, rebatien estes al·legacions. En concret, la resolució es limitava a assenyalar “que les afirmacions sobre el comportament acadèmic i conductual del seu fill no es corresponen amb la realitat i estan dirigides a crear una opinió que presenta este alumne com una víctima de l'animadversió de la direcció del centre” i “que les al·legacions presentades no són motiu d'anul·lació del que s'ha instruït, que furgant en la liberalitat del procediment intenten distraure o desviar l'atenció envers aspectes poc rellevants que no desvirtuen els fets provats, la seua tipificació i la seua resolució pel Consell Escolar del Centre”.

En relació amb els fets descrits, esta institució no pot deixar de recordar a l'Administració que, en el que fa referència a la forma dels actes administratius, la llei exigix que en alguns casos, a més de la forma escrita, es consignen les raons o els motius que han determinat l'adopció d'una determinada decisió o resolució per part de l'Administració actuant; açò és, de vegades, la llei no només exigix que s'expressi un determinat contingut sinó també el que es denomina usualment la motivació, és a dir, l'expressió dels motius i les raons (de fet i de dret) que han mogut l'Administració a prendre l'acord en què consistix l'acte, i que, per tant, el fonamenten.

A esta exigència de motivació se li atribueix, habitualment, una triple funcionalitat:

- a) Exigència que permet el control indirecte de l'opinió, mitjançant la persuasió de l'interessat i la prevenció de possibles impugnacions.
- b) Determinar amb major certesa i exactitud el coneixement de la voluntat manifestada.
- c) Mecanisme per a realitzar el control jurisdiccional dels actes administratius.

D'acord amb això, la motivació permet conèixer sobretot la causa i la finalitat de l'acte administratiu, però també el dret amb el qual es pretén legitimar tal decisió i el procediment per a la seua adopció. D'ací el caràcter fonamental que s'assigna a este requisit, que excedix la seua consideració com a mer formalisme.

Per això, si la falta o la insuficiència de motivació és, *per se*, un vici de forma de l'acte, també constitueix, a més, un vici específic que pot fer-lo incórrer en la interdicció

d'arbitrarietat dels poders públics (article 9 CE) i pot ser indicatiu d'una eventual desviació de poder.

Per tot això, vam entendre que la falta de motivació o la motivació defectuosa podia determinar l'anul·labilitat de l'acte, però podia ser en altres casos una irregularitat no invalidant, quan es constata que no s'havia produït indefensió de l'interessat que tinguera coneixement, per altres vies, dels motius que fonamenten la decisió administrativa.

Esta exigència de motivació es complix, segons ens indica l'article 54 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, "amb succinta referència de fets i fonaments de dret". És constant en este sentit la jurisprudència del Tribunal Suprem que assenyala que no cal que la motivació siga extensa, n'hi ha prou que siga racional i suficient, i que continga una referència adequada als fets i als fonaments jurídics.

D'altra banda, la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú no estableix un sistema general d'exigència de motivació dels actes administratius, sinó que, per contra, limita la classe d'actes als quals s'estén este deure. En tot cas, i en relació amb l'assumpte que ens plantejava el present expedient, l'article 54 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú estableix la vigència d'esta obligació en la hipòtesi dels actes que resolguen recursos administratius, com era el cas.

En definitiva, s'entenia que els actes que resolten recursos són, en essència, actes de judici, declaracions de tal naturalesa que, per això mateix, inexcusablement han d'incorporar els elements fàctics i jurídics en què la motivació consistix, i sense els quals deixarien de ser tals i passarien a ser expressions d'un indesitjable decisionisme.

D'altra banda, es va tenir present que en les resolucions dictades en el procediment sancionador, al qual són d'aplicació, amb modulacions, els principis fonamentals del procés penal (SSTC 29/1989 i 20/1992, entre d'altres), l'exigència de motivació no és merament formal (no servix qualsevol forma, i si únicament la que satisfaga l'exigència de motivació pròpia i suficient), sinó que afecta el contingut essencial del dret fonamental a la tutela judicial efectiva, d'aplicació també al procediment sancionador administratiu de conformitat amb la doctrina del mateix Tribunal (sentències d'esta Sala de 16 i 31 de març de 2000, recursos número 1253/57 i 1168/1997).

En este sentit, el dret a la tutela judicial efectiva no imposa que la resolució oferisca una exhaustiva descripció del procés intel·lectual portat a terme pel jutgador per a resoldre, ni una detallada resposta a totes les al·legacions de les parts, ni un determinat abast o entitat en el raonament emprat, ni tan sols la correcció jurídica interna de la fonamentació emprada, n'hi ha prou que l'argumentació exposada exterioritze el motiu de la decisió —la *ràtio decidendi*— que permeta un eventual control jurisdiccional. Allò que no consent el respecte al dret proclamat en l'article 24.1 CE és resoldre un recurs interposat sense exterioritzar ni deixar entreveure els criteris jurídics ni els elements de fet en els quals se sustenta tal decisió (STC Sentència del Tribunal Constitucional núm. 188/1999, de 25 octubre, i STC núm. 128/2003, de 30 de juny).

En el present expedient de queixa, i en vista dels anteriors pronunciaments, vam considerar que no podia entendre's suficientment complit el deure de motivació que, com acabem d'assenyalar, estableix la legislació vigent per a esta classe d'actes. En efecte, i davant un recurs en el qual es rebaten els pressupòsits fàctics i jurídics que sustentaven l'acte impugnat (i en este últim cas, mitjançant referència puntual a la normativa reguladora suposadament conculcada), la resolució mitjançant la qual es resolen les impugnacions resultava ser excessivament parca, sense esment, valoració o motius fàctics o jurídics que desvirtuaren o, ni tan solament, analitzaren les al·legacions del recurrent.

Tenint en compte el que acabem de dir, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam recordar a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant el deure que li incumbia de motivar adequadament la gamma d'actes relacionats en l'article 54 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i, especialment, aquells actes que resolguen recursos administratius.

De la mateixa manera, li vam recomanar, sobre la base d'este precepte, que en el futur i en situacions similars a la present, donara adequat compliment a aquella obligació legal.

La plena acceptació de la resolució emesa que l'administració implicada ens va comunicar en el seu preceptiu informe va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

En la queixa referenciada amb el núm. 040539 substancialment ens indicava que havia participat en la convocatòria del Pla de formació lingüísticotècnica en valencià del professorat no universitari corresponent al grup 3VA12C (curs específic C) a València, entre els dies 24 de novembre de 2003 i 28 de maig de 2004, i no havia superat la prova realitzada en la primera convocatòria (18 de setembre de 2004). A causa de això, va realitzar l'examen en segona convocatòria, i hi va obtenir la qualificació de no apte.

L'interessat ens indicava que no estava d'acord amb la qualificació obtinguda i va sol·licitar la revisió del seu exercici, però la comissió tècnica encarregada del Pla de formació lingüísticotècnica en valencià del professorat no universitari va acordar, en data 15 de novembre de 2004, mantenir la nota inicial.

Per consideració a això, en data de 30 de novembre de 2004 va acudir a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, concretament al Servei d'Ensenyament en Valencià, per sol·licitar veure el seu exercici i contrastar la qualificació obtinguda. No obstant això, no se li va permetre accedir a la prova realitzada, el que va determinar que presentara un recurs d'alçada davant la Secretaria Autonòmica d'Educació; segons ens assenyalaria en el seu escrit l'interessat, este recurs va ser desestimat.

Vam admetre a tràmit la queixa pel que feia referència a la denegació de revisió presencial de la prova realitzada, i ens vam dirigir per demanar informació a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. En el seu preceptiu informe, esta

Administració ratificava, en els seus aspectes essencials, el relat fàctic realitzat en el seu escrit per l'interessat, i afegia que, tot i que en el moment en què el promotor de la queixa va acudir al Servei d'Ensenyament en Valencià, se li va denegar l'accés a l'expedient per no estar previst este tràmit en el procediment legalment establert a este efecte per la convocatòria reguladora dels cursos del Pla de formació Lingüísticotècnic en valencià del professorat no universitari.

En relació amb l'accés de l'interessat a la prova realitzada, l'Administració implicada ens comunicava que el servei competent havia informat que, tal com assenyala l'article 84.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, es podrà prescindir del tràmit d'audiència quan no figuren en el procediment ni hagen estat tinguts en compte en la resolució altres fets ni al·legacions i proves diferents dels adduïts per l'interessat. Segons assenyala l'Administració, la revisió de la prova sol·licitada per l'interessat va consistir en la nova avaluació de l'exercici per part de la Comissió Coordinadora, sense que es prenguera en consideració cap altre document. Per consideració a això, s'estimava que, sobre la base d'aquell precepte, no s'havia produït cap indefensió per a l'interessat.

Independentment que el contingut complet de la resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, interessa assenyalar en este moment que esta institució considerava necessari destacar que les qualificacions d'examen constitueixen autèntics actes administratius dins el procés de selecció, que manifesten un judici públic sobre l'aptitud acadèmica dels aspirants, els quals, per això mateix, han de tenir l'oportunitat de sol·licitar, administrativament o judicialment, la seua revisió i la visualització o accés a l'exercici realitzat.

Vam entendre, com ho feia el Tribunal Suprem en Sentència de 9 de març de 1993 (Sala Contenciosa Administrativa secció quarta) que l'“actuació dels tribunals dels exàmens, compostos per persones coneixedores de la matèria que han de qualificar i independents dels interessos dels examinats, mereixen en principi la presumpció d'encert, que només pot ser destruïda per proves de fets certs que duguen a la conclusió que han actuat amb dol, abús de dret, o infracció de norma que regixen el procés de les proves d'aptitud i té una discrecionalitat, no absoluta, però sí proporcionada als seus coneixements i a les qualificacions que han d'atorgar (...)”.

En definitiva, es considerava necessari atorgar al ciutadà el dret a constatar explícitament que eixa Administració educativa havia actuat amb submissió plena a la llei i al dret en els termes previstos en l'article 103.1 de la Constitució.

I encara més, calia així mateix recordar que el principi de transparència en l'actuació administrativa està vigent en el nostre ordenament jurídic per ser consubstancial al propi sistema democràtic que regix el nostre país des de 1978; la justificació d'este principi en el nostre ordre constitucional deriva com a conseqüència necessària el principi de control ple de l'actuació administrativa.

A la vista d'estes consideracions, i entenent que l'actuació realitzada per l'administració implicada podia no ser prou respectuosa amb els drets de l'interessat, vam recomanar a

la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que, en situacions com l'analtzada, extremara al màxim el deure legal de donar compliment al principi de transparència en els processos selectius, i concedir als aspirants la possibilitat de revisar el seu examen amb les majors garanties i mitjans, inclòs l'accés a l'examen o exercici realitzat.

La comunicació rebuda de l'administració implicada, en què ens assenyalava que acceptava plenament les recomanacions realitzades, va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

1.8. Dotació de personal en els centres educatius sostinguts amb fons públics

Amb motiu de la tramitació de l'expedient de queixa núm. 041998, ens vam dirigir en demanda d'informació a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant. En este expedient, el seu promotor substancialment denunciava la pèrdua de nombroses hores de classe en l'IES Figueras Pacheco, com a conseqüència de diverses baixes laborals de professors, causades per incapacitat transitòria. En concret, i en la documentació que adjuntava la interessada, es feia referència a la pèrdua, en el present curs acadèmic, en les dates de presentació de l'escrit de queixa, de més de 599 hores de classe. A això se sumaven les 3.995 hores perdudes el curs anterior.

En el seu escrit de queixa, la interessada assenyalava que este problema no era exclusiu del centre educatiu esmentat, sinó que era un problema que, en realitat, guardava més relació amb el procediment que se seguix per la Conselleria de Cultura, Educació i Esport en la cobertura de les baixes de professors per professors substituïts.

En considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei reguladora d'esta institució, va ser admesa a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar un informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant. De la comunicació rebuda es dedueix que el procediment de substitucions per incapacitat transitòria es tramita de la manera següent:

Una vegada rebudes les baixes per malaltia, que els funcionaris presenten a la direcció del centre on presten els seus serveis, la Unitat Mèdica verifica i concedix, si escau, la llicència corresponent, d'acord amb el que estableix l'article 69 del Decret 315/1964 (BOE, de 15 de febrer).

A partir d'eixe moment, la Secció de Personal realitza els tràmits necessaris per a la cobertura de la substitució, convoca el professorat que forma part de la borsa de treball i que es correspon amb l'assignatura que ocupa el titular del lloc, mitjançant l'ús de convocatòria oficial (telegrama a cadascun dels professors convocats).

El temps invertit fins que la baixa es cobrix varia segons les diferents situacions que es poden produir davant la convocatòria realitzada, ja siga perquè el professor convocat estiga en disposició o no d'acceptar el lloc ofert, ja siga perquè no acudisca a la crida realitzada, i s'ha donat el cas de realitzar diverses convocatòries per a la cobertura d'un lloc de treball.

En escrits posteriors de la interessada, s'indicava a esta institució que el nombre d'hores perdudes i no recuperades pels alumnes en el present curs acadèmic, en data de 31 de gener de 2005, pujava a un total de 2.096 hores lectives.

Independentment que el text complet de la resolució emesa puga consultar-se en la pàgina web de la institució, resulta interessant destacar que, com a conseqüència de la tramitació del present expedient de queixa, es va recomanar a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que adoptara totes les mesures que foren necessàries per a garantir, en els casos de baixes o absències continuades i habituals del professorat en un centre educatiu determinat, el dret a una educació de qualitat dels alumnes, i que minimitzara l'impacte negatiu que estes situacions poden tenir en ells, com a conseqüència del canvi continu de docent i dels períodes sense docència que esta realitat genera.

Esta recomanació s'assentava essencialment, com es feia constar en el cos de la resolució emesa, en l'anàlisi del contingut i sentit que ha de concedir-se al dret constitucional a l'educació. En este sentit, s'entenia que el genèric dret a l'educació, reconegut en l'article 27 de la Constitució espanyola, s'integra, en realitat, com ha expressat reiteradament el nostre Tribunal Constitucional, per un feix o una pluralitat de drets, entre els quals destaca, davant de tots, el dret que es reconeix a totes les persones a rebre una prestació educacional que afavorisca el lliure desenvolupament de la personalitat, contingut essencial —segons la norma constitucional— d'este dret.

El dret a l'educació, entés en este sentit, s'ha vist sotmés a un progressiu procés històric de consolidació i universalització a totes les capes de la nostra societat, de manera que la seua extensió ha constituït la tasca bàsica a la qual s'han enfrontat les administracions públiques amb competències en la matèria.

La consecució d'este objectiu primari en les últimes dècades del segle passat ha determinat que hui dia l'activitat de l'Administració educativa no haja de centrar-se tan sols en la prestació d'un genèric servei educatiu, sinó que, per contra i essencialment, l'activitat prestacional dels poders públics en este àmbit haja d'anar encaminada a oferir als titulars d'este dret un servei de qualitat. Com indica en este sentit la pròpia Llei orgànica 10/2002, de qualitat de l'ensenyament, la conseqüència de l'evolució que ha experimentat la realitat social i la progressiva ampliació i millora del sistema educatiu, és que els problemes d'este sistema no es concentren ja entorn de la tasca de universalitzar l'educació bàsica, sinó que, per contra, estos se situen —entre uns altres— en la necessitat de millorar el nivell mitjà dels coneixements dels alumnes.

Si analitzem el problema des del prisma de la qualitat de l'educació, entenem que resultava innegable l'extrema importància que per a la seua consecució adquirix la cobertura de les baixes o absències del professorat. En un sistema educatiu en el qual la transmissió de coneixements i l'activitat de formació integral dels alumnes apareixen estretament vinculades a la relació professor-alumne, especialment en les primeres etapes de la formació escolar, l'absència —fins i tot encara que siga temporal— d'un dels pols de la relació educativa així configurada, determina la interrupció immediata del correcte procés educatiu.

El problema que plantegen les baixes o absències del professorat, per tant, es troba estretament vinculat al previ i més transcendental problema de la qualitat de l'educació i considerem que és des d'este punt de vista des del qual ha de ser analitzat aquell.

Centrat d'esta manera l'assumpte que ens ocupava, resulta evident que la consecució d'una educació de qualitat requerix, abans de res, que la vacant generada pel professor que causa una situació de baixa siga coberta immediatament, de manera que —en la mesura de les possibilitats organitzatives— no existisca un període de temps de “buit educatiu” o que, en cas d'existir, este presente la menor durada possible. Des d'este punt de vista, l'actuació administrativa en este supòsit no podia ser objecte de retret, doncs com indica la Direcció Territorial, les baixes van ser cobertes a través dels mitjans existents a este efecte.

No obstant això, vam considerar que esta primera obligació de l'Administració educativa de cobertura de les baixes o absències del professorat constituïa, sobretot si s'analitza des del prisma del dret a l'educació del qual són titulars els alumnes, receptors del servei escolar, tan sols un mínim, però en cap cas, el màxim exigible a esta amb vista a la garantia d'una formació integral que meresca aquella qualificació d'excel·lència i contribuïska al lliure desenvolupament de la personalitat, el contingut — cal no oblidar-ho— últim i essencial d'aquell dret.

En este sentit, concloïem que l'Administració educativa no es pot accontentar a garantir tan sols la cobertura de les baixes del professorat, sinó que, en aquells casos en els quals les situacions de baixa o absència siguen reiterades i habituals, l'esforç desplegat ha d'anar encaminat a evitar els efectes perjudicials que el canvi continu del professorat i la pèrdua habitual d'hores lectives poguera generar en l'educació dels alumnes; uns efectes que, bàsicament, es concretarien en un desenvolupament curricular inarticulat i mancat de la necessària continuïtat, i donaria lloc a problemes d'adaptació de l'alumne als canvis en els mètodes d'ensenyament propis de cada docent, en una alteració considerable del ritme d'aprenentatge, amb la consegüent desorientació dels menors i el perill de desmotivar-los, i en el cas d'existir, un important risc de no-detecció o de desatenció dels alumnes amb necessitats educatives especials.

Com assenyalava la interessada en el seu escrit d'al·legacions, esta situació es posa de manifest quan un grup determinat d'alumnes, en relació amb una determinada assignatura, no reben, a causa de les baixes del professorat, més que un 10% de les hores lectives que són assignades a una matèria considerada com a fonamental en el pla d'estudis (en el cas plantejat, física i química). Amb estes situacions es produïx, a més, la paradoxa del greuge comparatiu que patixen en la seua formació estos alumnes, no ja en comparació amb els alumnes que acudisquen a uns altres centres educatius (públics, privats concertats o privats), sinó amb els companys que acudixen “a la classe confrontant”, on no s'aprecien estes situacions de baixa.

La consecució d'una educació de qualitat requerix, per això, i així ho vam exposar a l'Administració implicada, en estos casos, l'elaboració d'uns programes d'actuació específics que permeten, a través de l'adequada gestió dels recursos humans posats a la disposició de l'Administració educativa, minimitzar l'impacte que les situacions de baixa o d'absència del professorat pogueren produir en els alumnes. En definitiva, quan

en un centre educatiu les baixes d'un determinat professor són contínues, l'Administració implicada, en les seues diferents instàncies (centre educatiu, Direcció Territorial d'Educació, Conselleria d'Educació...) ha de trobar-se en condicions d'assegurar, en el marc de la discontinuïtat provocada per esta situació, la major continuïtat possible en el procés formatiu, a través d'una adequada gestió organitzativa dels recursos al seu abast (per exemple, encarregar la substitució sempre al mateix professor, contractar un professor de suport que cobrisca les baixes contínues i, per tant, previsibles del professor-tutor quan estes es produïsquen...).

En este sentit, es va informar l'Administració implicada que no corresponia a esta institució realitzar la labor de suplantació de les responsabilitats que estan atribuïdes a estes administracions, en el sentit que és a elles a qui correspon, en el marc de les seues respectives responsabilitats, adoptar les mesures organitzatives que estime oportunes per a pal·liar les deficiències detectades en el sistema de cobertura de les baixes docents; al Síndic de Greuges, per contra, li competix posar de manifest l'existència d'una actuació pública irregular, no respectuosa amb el dret a l'educació dels menors escolaritzats en l'IES Figueras Pacheco i instar l'Administració, en ser detectades estes disfuncions, perquè arbitre els mecanismes legals i organitzatius tendents a solucionar-los.

En este sentit, vam recordar a l'Administració implicada que, compartint esta línia de pensament, l'article 14 de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, estableix que “tots els centres docents haurien de reunir uns requisits mínims per a impartir els ensenyaments amb garantia de qualitat...”, i aclaria en el seu apartat segon que “els requisits mínims es referiran a titulació acadèmica del professorat, relació numèrica alumne-professor, instal·lacions docents i esportives, i nombre de llocs escolars”.

Al seu torn, ja la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, establia diferents previsions directament encaminades a la consecució d'una política eficient de recursos humans, dissenyada amb vista a la satisfacció d'una educació de qualitat. D'esta manera, el seu article 55 prescrivia que “els poders públics hauran de prestar una atenció prioritària al conjunt de factors que afavorixen la qualitat i millora de l'ensenyament...”, mentre que la disposició adicional tercera de la mateixa llei aclaria que “els poders públics hauran de dotar el conjunt del sistema educatiu dels recursos econòmics necessaris per a donar compliment al que hi ha establert en la present llei, amb la finalitat de garantir la consecució dels objectius previstos...”

Així mateix, la prestació d'una educació de qualitat, i les polítiques que de l'assumpció d'este objectiu es deriven per a l'Administració educativa, troben una plasmació directa en la legislació vigent, que vincula i inspira immediatament l'actuació dels poders públics en matèria educativa. D'esta forma, l'article 67 de la Llei orgànica de qualitat de l'ensenyament, estableix taxativament que “els centres estaran dotats del personal i dels recursos educatius i materials necessaris per a garantir una educació de qualitat”. Per la seua banda, i en el cas dels centres públics, la LOCE atribueix al director del centre (article 79, lletra K) la competència per a “promoure plans de millora de la qualitat del centre...” i a l'Administració educativa el mandat d'afavorir “l'exercici de la funció directiva en els centres docents, mitjançant l'adopció de mesures que permeten millorar

l'actuació dels equips directius en relació amb el personal...". Per la seua banda, i en sintonia amb estes disposicions, el Decret 233/1997, de 2 de setembre, del Govern valencià, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de les escoles d'educació infantil i dels col·legis d'educació primària, estableix en el seu article 9 l'obligació dels òrgans directius d'estos centres de vetlar "per la qualitat de l'ensenyament".

En el preceptiu informe pel qual l'Administració implicada ens informava sobre l'acceptació de les recomanacions emeses, se'ns deia que les acceptaven completament. Tanmateix, vam informar la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que esta institució es posaria en contacte novament amb eixa administració a principis del pròxim curs escolar, amb la finalitat de comprovar el resultat de les mesures adoptades amb vista a la solució del problema plantejat per les substitucions docents, en general, i en el centre educatiu Figueras Pacheco, en particular.

Basant-nos en idèntics criteris interpretatius, vam tramitar i resoldre els expedients de queixa amb números de referència 050701 i 050772, centrats en una temàtica similar a la plantejada en la queixa anteriorment exposada.

En concret, en la queixa núm. 050701, els interessats, pares d'alumnes de 1r d'ESO en l'IES Sant Blai d'Alacant, substancialment denunciaven en el seu escrit inicial (datat al començament del mes de maig de 2005) que la professora de Geografia i Història estava des de l'11 d'abril en situació de baixa laboral, sense que, tot i les gestions realitzades per la direcció del centre docent, l'Administració educativa haguera adoptat cap mesura referent a això. Segons indicaven en el seu escrit, la no-substitució de la professora de Geografia i Història estava ocasionant pèrdua d'hores de classe i minvava irremissiblement la formació de l'alumnat.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam sol·licitar a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant que ens remetera informe sobre la veracitat de les afirmacions realitzades pels promotors de l'expedient de queixa; l'administració implicada, en la seua comunicació, donava compte, una vegada vist l'informe de la Secció de Personal, sobre els punts següents:

1r. Resultava ser cert que amb data 11 d'abril, la mestra de Ciències Socials, Geografia i Història del Primer Cicle de l'ESO, amb destinació en l'IES de Sant Blai d'Alacant, va començar una baixa per incapacitat temporal, encara que la tramitació formal d'esta situació es va realitzar amb data 13-04-2005, és a dir, quan la funcionària va presentar el part del facultatiu en el centre de treball.

2n. A partir de la remissió del part de baixa de la mestra es va iniciar la tramitació administrativa de cara a la substitució, i era preceptiu que la persona que la substituïra figurara en les borses de cada especialitat, elaborades per ordre de puntuació dels aspirants. Així mateix, els aspirants han de ser citats mitjançant telegrama amb 48 hores d'antelació.

3r. Amb data 3 de maig de 2005 va ser substituïda la mestra de baixa, després de diverses convocatòries de la borsa de treball de Socials, especialitat de Geografia i Història per a 1r i 2n, d'ESO, i el retard estava motivat per diverses causes:

- Els aspirants compareixents no podien resultar adjudicatari després d'al·legar situació d'incapacitat temporal, maternitat, etc.
- Els aspirants compareixents excusaven la plaça, després d'acreditar que en la data que se'ls realitza l'oferta estan treballant, una situació que no els permet continuar en borsa.
- Finalment, falta d'assistència a la convocatòria per motius no justificats, el que comporta l'exclusió de la borsa.

Partint de la doctrina establida en la resolució anterior, vam entendre que el dret a l'educació constitucionalment reconegut (article 27.1) exigeix l'actuació dels poders públics per a garantir-lo, i resulta que l'absència total o parcial del professor natural no garanteix este dret. Enteníem, en definitiva, que ens trobàvem davant un conflicte de drets: la llibertat de treball i l'educació, que havia de resoldre's i ha de resoldre's amb la màxima precaució i per això el Síndic de Greuges va recomanar a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport d'Alacant que, en casos com l'analitzat, adoptara totes les mesures que foren necessàries per a garantir, en els casos de baixes o absències continuades i habituals del professorat en un centre educatiu determinat, el dret a una educació de qualitat dels alumnes, i que minimitzara l'impacte negatiu que pogueren tenir estes situacions en els alumnes, com a conseqüència del canvi continu de docents i dels períodes sense docència que esta realitat genera, com també que promoguera, en el marc de les seues competències, en la taula sectorial d'educació, la creació de borses d'ocupació temporal per a cobrir reduccions de jornada o absències menors en àmbits com a màxim comarcals.

En el preceptiu informe remés per l'administració implicada, en compliment del requeriment realitzat en este sentit en la pròpia resolució, la Conselleria afectada ens informava sobre la plena acceptació de les recomanacions realitzades, el que va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

En relació amb la mateixa problemàtica que estem exposant, la queixa amb referència núm. 050772, promoguda per la mare d'una xiqueta de 18 mesos, alumna de l'Escola Infantil El Salvador d'Ibi, plantejava la situació causada com a conseqüència de les baixes per malaltia de la directora del centre i d'una professora; segons s'indicava, a causa de estes circumstàncies, els xiquets havien estat agrupats (menuts i majors) en una mateixa aula i en tenia cura únicament una professora, i l'Administració educativa no resolvia la situació creada.

En considerar que la queixa reunia els requisits previstos en la Llei reguladora del Síndic de Greuges, va ser admesa a tràmit, i vam dirigir un ofici a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a Alacant, en demanda d'informació suficient sobre la qüestió plantejada per la interessada, que, en la seua contestació, i vist l'informe emés per la Secció de Personal, ens va donar compte dels punts següents:

1r. L'Escola Infantil El Salvador d'Ibi, centre adscrit a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, té una plantilla de 12 empleats públics, integrat per una directora, 5 educadors, 2 cuiners, 2 netejadors i un ajudant de manteniment.

2n. En els dos últims mesos del curs, s'havien produït tres baixes per incapacitat, concretament dues educadores i la directora, i comportaven una tramitació distinta en pertànyer la directora a personal docent i tenir esta Conselleria, a través de la Direcció General de Personal Docent, les competències atribuïdes sobre este personal.

En el cas concret de la directora del centre, constava la seua data de baixa el dia 6 de maig i la seua substitució el 24 del mateix mes. Una vegada fets els esbrinaments oportuns sobre la tardança en la substitució, vam constatar que el part de baixa no va arribar a la Direcció Territorial fins a diversos dies després de la data de baixa, i a partir de la seua arribada es va engegar el mecanisme de substitució, a través de la telefonada a diversos aspirants de borsa per a la seua cobertura.

Pel que fa a la tardança en la tramitació dels parts de baixa pels centres docents, ens indicava l'Administració implicada que, atenent a un suggeriment realitzat pel Síndic de Greuges, en el mes d'abril de 2005 es van elaborar unes normes de procediment per a la tramitació de baixes per incapacitat temporal, que contenien, entre d'altres, les especificacions següents:

- Correspon a la direcció del centre la remissió urgent dels parts originals de baixa, confirmació i alta, a esta Direcció Territorial.
- Prèviament, la direcció del centre podrà remetre per fax els parts de baixa inicial/continuïtat, en els casos susceptibles de substitució, a fi d'agilitar la seua tramitació.
- Igualment es van habilitar dos números de fax, específics per a esta remissió, un corresponent a la Unitat Mèdica, per al personal docent de carrera i funcionaris en pràctiques; i un altre a la Secció de Personal per als funcionaris docents d'ocupació interins/laboral.

En el present cas, atés que la persona encarregada de la tramitació era la directora de l'escola infantil i no existia, com en els altres centres docents, personal directiu, l'Administració implicada ens informava que es posaria en contacte amb la directora a l'efecte que, quan es produïren situacions com l'esdevinguda, es coordinara amb la resta del personal la tramitació descrita.

3r. Pel que fa a la tramitació de les baixes de les educadores, ens informava que estes tenen una tramitació distinta davant els serveis centrals. Segons s'indica en l'informe, una vegada autoritzada la cobertura per la sotssecretària estos la remeten a la Direcció General d'Administració Autònoma per a la seua autorització.

Segons assenyalava l'Administració en el seu informe, la substitució del personal no docent revestix més complexitat que la dels docents, en haver de fer-se —a més de totes les tramitacions corresponents en els Serveis Centrals de la Conselleria—, els

corresponents davant la Direcció General d'Administració Autònoma, una qüestió que dilata el procediment de substitució de les baixes per incapacitat.

Tot i que l'Administració va substituir les professores de baixa i va adoptar les mesures necessàries tendents a minimitzar, en la mesura que era possible, els efectes que provoquen les baixes de personal docent, i el procediment seguit va ser ajustat al dret, partint dels fonaments anteriorment expressats entorn de l'estreta vinculació que la substitució de les baixes de professorat guarden en relació amb el gaudi per l'alumnat d'una educació de qualitat, vam suggerir a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport que adoptara totes les mesures que foren necessàries per a garantir, en els casos de baixes o absències continuades i habituals del professorat, el dret a una educació de qualitat dels alumnes, i que minimitzara l'impacte negatiu que en ells pogueren tenir estes situacions, com a conseqüència del canvi continu de docent, i que promoguera en la Mesa Sectorial d'Educació la creació de borses d'ocupació temporal per a cobrir reduccions de jornada o absències menors al mes en àmbits, com a màxim, comarcals.

En el preceptiu informe remés per l'Administració implicada, en compliment del requeriment realitzat en este sentit en la pròpia resolució, la Conselleria afectada ens informava sobre la plena acceptació de les recomanacions realitzades, el que va determinar el tancament de l'expedient de queixa.

IV. SANITAT

Introducció

Durant l'any 2005, s'han presentat 88 queixes en matèria sanitària davant el Síndic de Greuges (3 incoades d'ofici), una xifra que representa el 4,16% del total de queixes tramitades.

D'acord amb això anterior, si bé s'ha produït un petit descens del nombre de queixes que afecten l'àmbit sanitari respecte de l'any passat, observem una estabilització en la quantitat de les queixes d'esta temàtica. Efectivament, en l'any 2001 es van tramitar 60 queixes, 86 en el 2002, 82 en el 2003 i 93 van ser les queixes tramitades l'any passat.

Igual que hem fet altres vegades, enguany hem dividit este apartat en tres blocs: primer, les qüestions relatives a l'assistència sanitària, concretament els problemes derivats de les llistes d'espera, tant quirúrgiques com no quirúrgiques, les sol·licituds de canvis de facultatiu i les queixes relacionades amb la pràctica professional; segon, l'assistència sanitària extrahospitalària; tercer, qüestions diverses sobre l'assistència sanitària, com són, entre d'altres, el dret a la informació, la falta d'anestèsia epidural en alguns centres públics, la falta de finançament de productes farmacèutics i ortoprotètics, l'assistència sanitària d'algunes patologies, la supressió de barreres arquitectòniques en els centres sanitaris, la problemàtica entorn dels tractaments rehabilitadors i teràpies ocupacionals, tractaments de reproducció humana assistida, la negativa a ser intervingut en un hospital públic si no es garantix la no-transfusió de sang per motius religiosos, retards a resoldre expedients administratius (de responsabilitat patrimonial i de reintegrament de despeses), assistència a autistes i altres problemes de desenvolupament, targeta

d'assistència sanitària, registre d'últimes voluntats, infraestructures sanitàries i qüestions relatives a les interrupcions voluntàries de l'embaràs.

A continuació donem compte de les queixes més rellevants presentades al llarg de l'any 2005 en l'àmbit sanitari.

1. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA

En este apartat estudiem tres tipus de queixes: les primeres, són les que tenen a veure amb llistes d'espera, tant quirúrgiques com no quirúrgiques; les segones són les relatives a problemes relacionats amb sol·licituds de canvis de facultatius; i, finalment, les relacionades amb praxis o pràctica professional.

1.1. Llistes d'espera

Han estat diverses les queixes en què els seus promotors denunciaven retards a rebre assistència sanitària.

En moltes queixes, la intervenció de la institució va donar com a resultat la solució del problema plantejat; és el cas, per exemple, de les queixes amb els números de referència següents: 050152, 050375, 050652, 050715, 050774, 051163, 051130 i 051112. Seguidament n'exposem algunes.

En la queixa núm. 050375, l'autor substancialment exposava que estava diagnosticat de Síndrome de Tietze des de feia dos anys.

Segons ens denunciava, des del mes de novembre de 2004 estava pendent de ser intervingut per a la implantació d'un estimulador. Esta situació d'espera feia que, sovint, haguera d'acudir als serveis d'urgències hospitalaris.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en la Llei reguladora d'esta Institució, va ser admesa a tràmit i, per això, vam sol·licitar un informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

En la seua comunicació, l'Administració sanitària ens indicava, entre altres qüestions, el següent.

1. Que s'estava pendent d'implantació d'un estimulador de cordons posteriors, i afegia que "efectivament es troba en llista d'espera per a esta intervenció amb "prioritat ordinària".
2. Que "actualment existixen cinc pacients en llistes d'espera per a esta intervenció, un d'ells oncològic i, per tant, té més prioritat.

Esperem que en breu siga avisat per a esta intervenció".

Vam donar trasllat de l'informe a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, i així ho va fer en el sentit d'exposar-nos, primerament, que se sentia desatés (concretament “no em volen atendre ni per telèfon ni es preocupen de l'evolució d'un pacient que no té cap qualitat de vida”) i que el seu estat era pitjor (es referia en el seu escrit a complicacions en el renyó, mals de cap, pèrdua de visió i de coneixement).

A la vista de l'escrit d'al·legacions, des d'esta institució ens vam posar en contacte telefònicament amb la direcció de l'Hospital General Universitari d'Alacant, que ens va informar sobre els aspectes següents.

1r. Que el passat 8 de juliol l'autor de la queixa va estar en consulta de la Unitat del Dolor.

2n. Que estava citat el pròxim dia 20 de juliol per a realitzar-li una intervenció de bloqueig epidural com una probable mesura resolutiva del seu problema.

Arribats a este punt, i després de posar-nos en contacte amb l'interessat, vam tancar l'expedient.

En la queixa núm. 050652, el seu autor substancialment denunciava que es trobava en llista d'espera per a ser intervingut de pròtesi de maluc.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient i, entre altres qüestions, ens va indicar que “(...) una vegada sol·licitat el corresponent informe li comuniquem que s'ha resolt el possible error en la seua inclusió en llistes d'espera quirúrgiques i ha estat citat a consultes del servei COT per al dia 10 de juny a fi de revalorar la seua patologia i programar intervenció quirúrgica”.

Vam donar trasllat de la comunicació rebuda a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, presentara un escrit d'al·legacions, i així ho va fer en el sentit d'indicar-nos “que el passat 14 de juny de 2005 va ser ingressat en l'Hospital del Baix Segura d'Orihuela per a la realització de cirurgia programada”, com també ens remetia còpia de l'informe d'alta de data 24 de juny i “Full d'examen radiològic”.

D'acord amb això anterior, vam resoldre el tancament de l'expedient, atés que l'administració afectada havia solucionat el problema.

En la queixa núm. 051112, la seua autora denunciava el retard a ser intervinguda quirúrgicament per un trencament de menisc.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens informava, entre altres qüestions, que “ (...) pel que fa a la demora a ser atesa en la consulta de la Unitat de Genoll de l'Hospital General d'Alacant, li vam comunicar que ens vam posar en contacte amb este Hospital i ens van informar que, després d'estudiar el seu cas, ha estat

citada per a esta unitat el dia 4 d'agost de 2005 a les 9.30 hores. En breu, esta senyora rebrà la comunicació per escrit”.

Vam rebre la comunicació de l'Administració sanitària i en vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara un escrit d'al·legacions.

Com que no va formular al·legacions, vam comunicar a la interessada el tancament de l'expedient, ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no deduïem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris, que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

D'altra banda, hem de destacar, en les queixes núm. 050338, 050339 i 050730, que van finalitzar amb resolució per part d'esta institució. Sense perjudici que aparega la resolució completa d'estes queixes en la pàgina web de la institució, seguidament exposarem el seu contingut de manera abreujada.

En la queixa núm. 050338, la seua autora denunciava retards (de més de 5 setmanes) a realitzar-li unes radiografies d'esquena, muscles i peus en el Centre d'Especialitats de Babel a la ciutat d'Alacant.

En la queixa núm. 050339, la seua autora denunciava retards a realitzar-li una mamografia que tenia pendent des del mes d'octubre de 2004 en l'Hospital General Universitari d'Alacant; l'administració hi al·legava que el mamògraf estava trencat.

En la queixa núm. 050730, la seua autora manifestava els fets i les consideracions següents:

1r. Que, al mes d'agost de 2004, va acudir a consulta del Centre de Planificació Familiar (consulta de citologia) Centre de Salut de Burjassot, amb la finalitat de realitzar-se una revisió ginecològica.

2n. Que, en data 1 d'abril de 2005, va rebre el resultat de la presa que li van fer, en el qual la informaven de la infecció. El retard a donar-li les proves va ser de 8 mesos i no li van donar cap orientació al seu marit.

3r. Que, en data 14 d'abril de 2005, va dirigir un escrit a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat per sol·licitar ser revisada per un altre hospital diferent de l'Hospital Arnau Vilanova. Segons ens indicava, a pesar del temps que havia transcorregut, no havia obtingut resposta.

Després d'estudiar el contingut d'este tipus de queixes, hem recomanat a l'Administració sanitària que adopte immediatament totes les mesures organitzatives que calguen per a la reducció de les llistes d'espera sanitàries, a fi de garantir el respecte a la dignitat humana que els pacients tenen reconegut constitucionalment, i igualment, per consideració a aquells altres drets.

Així mateix, li hem suggerit que s'extreme al màxim la diligència en les actuacions dels centres sanitaris, a fi de garantir una protecció integral de la salut mitjançant l'adopció de les mesures organitzatives corresponents, i que complisca, així, amb el principi d'eficàcia constitucionalment reconegut.

1.2. Canvis de facultatiu

Les queixes núm. 050034, 050200 i 050433 plantegen problemes relacionats amb les sol·licituds de canvi de facultatiu.

Destaquem la núm. 050034, en la qual la seua autora ens exposava que diverses vegades (18 de setembre, 10 d'octubre i 26 de desembre de 2004) havia sol·licitat canvi d'especialista (psiquiatre) a l'Administració sanitària i li havia estat denegat.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat, la qual ens va comunicar, entre altres qüestions, que l'exercici del dret a la lliure elecció de facultatiu està previst en la Llei de la Generalitat Valenciana 1/2003; que, no obstant això anterior, queda pendent el seu desenvolupament reglamentari; que no poden ignorar que poden existir circumstàncies que facen necessari organitzar els serveis sanitaris, inclosos els humans, a fi d'obtenir la seua màxima optimització; que, segons els informes rebuts pel seu psiquiatre, que està situat en la Unitat de Salut Mental de l'Àrea 4, actualment té un excés de demanda assistencial, que dificulta augmentar-li l'assignació de pacients, màximament quan l'autora de la queixa pertany a l'Àrea de Salut 3; que, seguint els criteris establits per a l'Atenció Primària, el canvi de metge a una àrea diferent a la de referència implica acceptació del metge i donar prioritat als pacients de l'àrea a la qual pertany este especialista.

Del referit informe vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, i així ho va fer.

Arribats a este punt, vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

La Carta d'Atenció al Pacient en relació amb el dret a la lliure elecció de metge especialista i d'hospital on ser atés estableix un doble límit "les seues necessitats terapèutiques" i l'exercici d'estos drets "en els termes i les condicions que estableisca la Conselleria de Sanitat".

D'acord amb això anterior, vam entendre que, en este cas i sense perjudici del desenvolupament reglamentari, era plenament operatiu el principi d'autoorganització de les administracions públiques.

En este sentit, vam informar l'autora de la queixa que no és funció d'esta sindicatura resoldre els desacords o les disconformitats que tinguen els particulars amb els criteris d'organització triats per l'Administració sanitària.

Sense perjudici dels criteris d'autoorganització, i reprenent el mandat constitucional, entenem que l'acció administrativa en l'àmbit sanitari, quant a l'organització, ha d'estar

dirigida a disposar de les mesures preventives i les prestacions i els serveis necessaris per a tota la població.

D'acord amb això anterior, del detallat estudi de la queixa, una vegada vist l'informe de l'Administració, com també l'escrit d'al·legacions de l'autora de la queixa, no es despenia que l'actuació de l'Administració haguera vulnerat algun dels drets, les llibertats o els principis reconeguts en la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia.

1.3. Pràctica professional

Van ser diverses les queixes de l'any 2005 en què es denunciava una praxi dolenta o una mala pràctica professional sanitària.

Hem de destacar, en este apartat, la queixa núm. 050326, en la qual l'autora ens manifestava que va acudir a una clínica privada a realitzar-se unes infiltracions en els llavis. Després d'esta intervenció, li van eixir unes protuberàncies a l'interior de la boca, nafres, se li va desfigurar el rostre i tenia molèsties per a menjar.

Segons ens indicava, havia denunciat els fets davant el Col·legi Oficial de Metges de València, el qual va arxivar l'expedient per prescripció.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe al Col·legi Oficial de Metges de València, el qual, en la seua comunicació, ens manifestava els fets i les circumstàncies següents:

1r. Que, en data 4 maig de 2004, va presentar denúncia contra la col·legiada. En data 6 de maig s'acorda practicar una informació reservada.

2n. Que, en data 17 de juny, després de la informació reservada, s'incoa "expedient disciplinari pels tràmits del procediment abreujat per una presumpta falta deontològica per haver proporcionat informació insuficient sobre els riscos derivats de les infiltracions que calia practicar i per no haver registrat els actes mèdics en la història clínica escaient; es va notificar a la metgessa interessada en data 30/06/2004 perquè formulara al·legacions".

3r. Que, en data 6 de juliol, la metgessa ve realitzar les al·legacions.

4t.- Que, en data 9 de setembre, la Junta de Govern del Col·legi Oficial de Metges pren "l'acord d'arxivar l'expedient incoat sense sanció en no haver quedat acreditada la falta d'informació i per haver prescrit, pel transcurs de més d'un any des de la comissió dels fets, la possible falta de no registrar l'acte mèdic en la història clínica".

Informaven que la competència del col·legi professional per a formar expedient i sancionar els seus col·legiats se circumscriu a l'àmbit deontològic i estatutari, i que "no som competents per a valorar les conseqüències derivades de la incorrecta o negligent praxi professional; el coneixement i la sanció per una mala praxi, com també el

rescabament econòmic als perjudicats, si escau, per culpa d'esta correspon a la jurisdicció ordinària”.

Del contingut de l'informe i de la documentació remesa vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara un escrit d'al·legacions, i així ho va fer.

A la vista de l'escrit d'al·legacions, i amb l'objecte de proveir millor la resolució de l'expedient de queixa, esta institució va sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat, ja que entre la documentació que acompanyava l'escrit de queixa figurava un ofici de la Direcció General de Qualitat i Atenció al Pacient, de data 16 de Setembre de 2004, en el qual la informaven que els fets havien estat posats en coneixement del Servei d'Inspecció d'eixa Conselleria.

D'acord amb això anterior, vam sol·licitar a l'Administració sanitària que ens informaren de les actuacions realitzades pel referit Servei d'Inspecció en relació amb els fets descrits.

En el seu informe, de data 15 de juliol de 2005, la Direcció General per a l'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat ens assenyalava, entre altres qüestions, les següents:

“1. Este servei es va posar es va posar en contacte diverses vegades amb la Sra. (...) i li vam indicar els tràmits que havia de seguir respecte de l'atenció sanitària rebuda, ja que esta es va realitzar en una clínica privada.

2. El Col·legi Oficial de Metges de València ha realitzat les actuacions oportunes, atés que la pràctica mèdica privada és competència seua.

3. El centre obert a nom de la Sra. (...) no figura inscrit en el Registre de Centres, Serveis i Establiments Sanitaris de la Comunitat Valenciana.

4. S'ha comunicat al Servei de Recursos Sanitaris que realitze les inspeccions corresponents a fi de regularitzar la situació d'este centre”.

Arribats a este punt, vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

Amb caràcter previ, vam informar l'autora de la queixa que el Síndic de Greuges té solament competències per a supervisar les actuacions de les diverses administracions públiques valencianes, i que no pot intervenir en assumptes en els quals aquelles no hagen intervingut per no tenir facultats per a fer-ho.

Efectivament, el Síndic de Greuges, de conformitat amb la Llei 11/1988, de 26 de desembre, té encomanada la defensa dels drets i les llibertats dels ciutadans reconeguts en el Títol I de la Constitució espanyola i en l'Estatut d'autonomia, quan estos són vulnerats per una actuació irregular de l'Administració pública valenciana.

Els fets que ens relatava l'autora de la queixa van ocórrer en l'àmbit d'una relació jurídica privada (entre ella i la clínica privada d'estètica). No obstant això, la intervenció

de dues administracions públiques —Col·legi Oficial de Metges de València i Conselleria de Sanitat atés, va permetre l'inici de l'expedient de queixa.

Quant a l'actuació del col·legi professional, no vam observar una actuació pública que implicara una infracció de l'ordenament jurídic vigent o que impedira l'exercici de drets o llibertats fonamentals que justificaren la intervenció del Síndic de Greuges, ja que la mera disconformitat amb una resolució administrativa (en este cas, Acord de la Junta de Govern d'arxivar l'expedient), no podia, per si mateixa, motivar la nostra intervenció, ja que, d'altra banda, excedix el nostre àmbit competencial.

Pel que fa a l'actuació de la Conselleria de Sanitat, després d'un detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no deduíem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals o estatutaris.

En este apartat de la pràctica professional, hem de destacar, igualment, les queixes núm. 050693 i 051042.

En la queixa núm. 050693, la seua autora manifestava que havia patit una possible negligència mèdica en l'Hospital Universitari de València quan ingressà el dia 9 de març de 2005 per a ser sotmesa a una miomectomia per via laparoscòpica.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General de Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, que ens va indicar que, “segons la informació rebuda per este Hospital, no se'n desprén cap negligència mèdica; sí que es van produir complicacions, tal com consten en l'informe d'alta, que no obeïxen a una mala praxi mèdica”.

Del referit informe vam donar trasllat a l'autora de la queixa, a fi que, si ho considerava oportú, realitzara al·legacions. En el moment d'elaborar este informe no consta l'entrada d'al·legacions respecte d'això.

Per la seua banda, en la queixa núm. 051042, l'autor denunciava l'assistència sanitària rebuda per la seua mare en l'Hospital General de València des de la fi del 2004 fins al moment de la seua defunció, el febrer de 2005.

La queixa va ser admesa a tràmit, atés que reunia els requisits marcats per la Llei reguladora d'esta institució. D'esta manera, vam sol·licitar el corresponent informe a la Direcció General d'Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat amb la finalitat d'iniciar les investigacions corresponents.

L'Administració sanitària, en la seua comunicació, ens indicava, entre altres qüestions, que la pacient “va ingressar per urgències el dia 19 de gener de 2005 per un quadre de suboclusió intestinal. Es van realitzar diversos estudis diagnòstics que van conduir al diagnòstic, i també proves operatòries”. Els dies 31 de gener i 5 de febrer va ser intervinguda quirúrgicament. Després d'ingressar en la Unitat de Reanimació Cardíaca, la pacient va morir el 13 de febrer de 2005. Finalment, la Conselleria indica que “a tall de conclusió cal dir que la patologia que presentava la pacient era sens dubte d'extrema

gravetat” i afegix “que dels informes rebuts no s'observa una mala praxi mèdica, si bé va poder fallar la comunicació entre familiars i personal mèdic, en el sentit que estos últims informaren de la gravetat de la situació”.

En estos casos, en els quals, després de l'estudi de la queixa i de la informació remesa per l'Administració sanitària, es desprén un total desacord en relació amb una actuació mèdica, vam informar que eixa discrepància no competix resoldre-la a esta institució perquè no tenim competències per a fer-ho (moltes vegades, afecten el camp de l'anàlisi tecnicocientífica).

No obstant això, és criteri d'esta institució informar els promotors d'estes queixes dels elements que incidixen en la determinació de les responsabilitats i, al mateix temps, de les accions que pot emprendre en els termes següents.

D'acord amb la doctrina majoritària seguida en la matèria, es poden assenyalar, com a factors que incidixen, en general, en cadascun dels actes mèdics realitzats, els següents:

1. El facultatiu, amb les seues circumstàncies personals i professionals. Durant l'extens període de formació haurà anat obtenint una sèrie de coneixements i aptituds, però poden ser insuficients per a afrontar les situacions concretes que se li poden plantejar. Podem trobar-nos, si així succeïx, davant un supòsit d'imperícia. Si, a pesar que la seua formació és suficient, la seua actitud en una intervenció concreta no és l'adequada, la seua conducta pot qualificar-se de negligent o, fins i tot, en molt rares ocasions, de dolosa.

2. El malalt i el seu entorn familiar, amb les seues actituds, col·laboradores o no, amb el facultatiu i amb el centre on se li dispensa el tractament. La influència d'estes persones pot apreciar-se en diversos aspectes: si presten el seu consentiment o no a determinades intervencions, si pressionen perquè se'n facen d'altres o es porten a terme d'una manera o d'una altra, etc.

3. La mateixa malaltia que afecta l'individu. D'esta manera es pot requerir la intervenció d'un facultatiu davant malalties que apareixen com a incurables amb els tractaments que, fins a hores d'ara, la ciència ha aconseguit descobrir. Unes altres que, a pesar de ser “curables”, estan sotmeses a un percentatge d'èxit per la incidència d'altres factors no imputables a cap dels intervinents. En definitiva, podem trobar-nos amb la concurrència d'altres afeccions o amb les condicions físiques, somàtiques, biològiques, etc. del pacient mateix, que fan que cobre certa veracitat l'afirmació que “no hi ha malaltia sinó malalt”.

4. El medi en què es produïx la intervenció del professional mèdic. En este terreny poden incloure's des de la dotació del centre que es posa a la seua disposició (espais físics, tecnologia, instrumental, etc.) fins a l'organització del propi treball. Per tant, és necessari avaluar si en el cas concret s'ha disposat de tot el material necessari per a realitzar l'acte mèdic amb totes les garanties, o si s'ha hagut de realitzar precàriament. En l'aspecte de l'organització del treball, cal tenir present que en multitud de processos, sobretot hospitalaris, no es produïx l'actuació d'un sol professional, sinó que la seua labor es realitza en l'àmbit d'un equip, moltes vegades de naturalesa interdisciplinària, i

les intervencions se succeïxen al llarg dels torns que es realitzen durant la jornada. A això cal unir, també, la incidència que pot tenir en l'evolució d'una malaltia l'actuació d'altres professionals no facultatius que presten cures al malalt.

Per tant, i en resum, la valoració d'un acte mèdic ha de comprendre dos aspectes diferents però indissolubles:

- L'un, l'autoria de l'acte i el procediment seguit en la seua consecució, en què caldrà apreciar l'ingredient exacte de la diligència professional desenvolupada o, si escau, les desviacions sobre esta (error, negligència, desídia, imperícia, imprudència, etc.).
- L'altre, la delimitació del resultat aconseguit, és a dir, si és correcte o no, si es correspon amb l'activitat realitzada i si han interferit en la seua producció altres circumstàncies que trenquen o modifiquen el nexa causal entre ambdós.

Amb tot això, es pot concloure que, per a determinar la responsabilitat dels intervinents en un procés mèdic, cal avaluar quin és el grau de participació de cadascun dels factors descrits en el resultat final.

Eixa determinació de la responsabilitat, civil o penal, dels professionals que han intervingut, o patrimonial administrativa en tractar-se de la prestació d'un servei públic, en l'assumpte objecte de la queixa presentada per vosté davant esta institució, ha de dilucidar-se al si d'un procés judicial, que és on es troben presents les garanties suficients de contradicció de les proves i informes que cadascuna de les parts puga aportar en defensa de les seues posicions, ja que, d'acord amb l'article 117.3 de la Constitució espanyola, la potestat de jutjar i executar la cosa jutjada "correspon exclusivament als jutjats i tribunals determinats per les lleis".

Finalment, en este apartat de la pràctica professional, sense perjudici que el text complet es trobe en la pàgina web de la institució, en la queixa núm. 051101 hem suggerit a la Conselleria de Sanitat, després de llegir la Llei 1/2003, de drets i informació al pacient i altres normes de desplegament, que s'extreme al màxim la diligència en les actuacions dels centres sanitaris, a fi de garantir la dignitat en el tracte als pacients mitjançant l'adopció de les mesures organitzatives pertinents.

2. ASSISTÈNCIA SANITÀRIA EXTRAHOSPITALÀRIA

Esta institució ha estat i és especialment sensible amb la problemàtica de l'assistència sanitària extrahospitalària. Efectivament, diverses vegades hem recomanat a la Conselleria de Sanitat que intensifique els seus esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiu el servei d'assistència sanitària extrahospitalària, amb la finalitat de prestar un servei més ràpid i evitar este tipus de situacions. Això anterior s'acredita en els successius informes que anualment presentem davant les Corts Valencianes.

Destacarem, en este apartat, les queixes núm. 050268 i 051025.

En la queixa núm. 050268, el seu autor denunciava retards en l'arribada d'una ambulància, el passat dia 7 de febrer de 2005, després de tenir un accident de trànsit.

Vam admetre a tràmit la queixa, en vam donar trasllat a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens informava, entre altres qüestions, que a les 14.00 hores i 9 minuts del dia 7 de febrer de 2004, el 112-CV trasllada informació al CICU sobre un accident de trànsit cotxe-moto en el qual hi ha un possible lesionat.

El CICU activa una ambulància cap al lloc de l'incident a les 14.00 hores 10 minuts i 36 segons; a continuació, es posa en comunicació amb el telèfon de l'alertant, qui diu que ja arriba una ambulància, per la qual cosa s'anul·la l'enviament de l'ambulància.

La Policia local telefona el CICU a les 14.00 hores i 19 minuts, i pregunta quan arribarà l'ambulància, i se li respon que s'ha anul·lat l'enviament de l'ambulància al lloc, segons la informació de l'alertant. La Policia telefona dues vegades més i pregunta novament per l'ambulància, ja que no n'hi ha arribat cap; el CICU respon que ha d'haver-hi algun malentès i pregunta si cal encara l'ambulància, i la Policia respon que ja ha estat evacuada.

El Departament de Salut núm. 15 disposa de dues bases de SAMU i de dues bases de SVB. També disposa de 15 ambulàncies de TNA.

D'este informe vam donar trasllat a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, realitzara al·legacions.

Com que no va formular al·legacions o arguments que permeteren desvirtuar el que havia informat la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient, i tenint en compte que l'informe d'aquella té presumpció de validesa i veracitat, vam tancar l'expedient, ja que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris, que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

En la queixa núm. 051025, el seu autor ens exposava les dificultats que va tenir, el 7 de juny de 2005, per a sol·licitar una ambulància que atenguera el seu pare.

Vam admetre a tràmit la queixa, i vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual, entre altres qüestions, ens va indicar que el coordinador mèdic del CICU va realitzar una valoració i va classificar la telefonada de "visita mèdica, s'informa l'interessat que escau telefonar el centre de salut i sol·licitar visita mèdica per a valorar si escau seguir el tractament que havia estat instaurat per l'hospital eixe mateix matí, o bé remetre'l a l'hospital".

Del referit informe vam donar trasllat al promotor de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, i així ho va fer en el sentit, bàsicament, de ratificar-se en el contingut del seu escrit inicial de queixa i afegix que en l'informe clínic "podran comprovar que va estar (el seu pare) molt a prop de la mort,

per tot això considere que no era qüestió de telefonar el centre de salut i esperar esdeveniments” i afegix que “considero que no van respondre degudament a la telefonada d'urgència, i això ho dic amb el màxim respecte envers tots els professionals”.

Arribats a este punt, vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

De les actuacions es desprenien discrepàncies de posicions entre l'autor de la queixa i l'Administració sanitària en la valoració mèdica realitzada el dia dels fets a fi de determinar la urgència o no de traslladar el pacient (pare de l'autor de la queixa) en ambulància. En este sentit, vam informar que no correspon al Síndic de Greuges entrar en l'anàlisi de qüestions tecnicocientífiques, com és el cas que ens ocupava.

D'altra banda, i quant a la possible negligència mèdica a la qual semblava referir-se l'autor de la queixa en el seu escrit d'al·legacions, li vam significar que és criteri d'esta institució informar el promotor de la queixa de les accions que pot emprendre.

Efectivament, la determinació de la responsabilitat, civil o penal, dels professionals que han intervingut, o patrimonial administrativa en tractar-se de la prestació d'un servei públic, en l'assumpte objecte de la queixa presentada davant esta institució, ha de dilucidar-se al si d'un procés judicial, que és on es troben presents les garanties suficients de contradicció de les proves i informes que cadascuna de les parts pugua aportar en defensa de les seues posicions, ja que, d'acord amb l'article 117.3 de la Constitució espanyola, la potestat de jutjar i executar la cosa jutjada “correspon exclusivament als jutjats i tribunals determinats per les lleis.

3. ALTRES ASPECTES DE L'ACTUACIÓ DE L'ADMINISTRACIÓ SANITÀRIA

3.1. Dret a la informació

En la queixa núm. 050787, la seua autora denunciava un retard de més de 13 hores per a obtenir el certificat de defunció del seu pare, mort en l'Hospital Dr. Peset.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens informava, entre altres qüestions, que el certificat de defunció del Sr. va ser emés el mateix dia de la seua defunció, aproximadament a les 12 hores de la seua defunció, pel Dr. (...), responsable del pacient. Durant eixe període de temps el facultatiu es trobava de guàrdia de presència física en l'Hospital i estava realitzant tasques assistencials.

El certificat de defunció es va emplenar dins les 24 hores de la defunció del pacient i que per analogia al període establert en el Reglament del Registre Civil en el seu art. 276, està inclòs en el temps considerat oportú. No obstant això, lamentaven les molèsties ocasionades.

Una vegada rebuda la comunicació de l'Administració sanitària, en vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions.

Com que no havia formulat al·legacions, vam tancar l'expedient, ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'Administració afectada no deduïem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris o que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

Finalment, la queixa núm. 041751 (Informe anual 2004, pàg. 319), i que va ser conseqüència de la reobertura de la queixa núm. 031387, quant al dret de participació i informació del Consell de Salut de l'Àrea o Departament Sanitari núm. 12, va ser objecte de resolució enguany.

Sense perjudici que el text íntegre de la resolució conste en la pàgina web de la institució, volem destacar que, de la normativa estudiada, es deduïx l'interés del legislador valencià a impulsar el dret a la participació en els temes sanitaris de les organitzacions socials a través d'òrgans específics: els consells de salut de les àrees o dels departaments de salut.

En este sentit, enteníem que, en el cas que ens ocupava, l'actuació de la Conselleria de Sanitat no semblava haver respost als desitjos o la filosofia del legislador, per la qual cosa vam suggerir a l'Administració sanitària que garantira el dret d'informació i participació en les decisions sanitàries, en els termes exposats, a través del Consell de Salut de l'Àrea o Departament Sanitari de l'Àrea núm. 12.

L'Administració, amb relació al nostre suggeriment, ens va indicar que la normativa relativa a la composició i el funcionament dels nous consells de salut és molt recent (citaven el Decret 25/2005 d'aprovació de l'Estatut de l'Agència Valenciana de Salut i l'Ordre de 12 de maig de 2005 per la qual es creen els departaments de salut). Després de la publicació d'estes normes “s'està sol·licitant a les diferents organitzacions que formen part dels consells de salut dels departaments de salut, que ens faciliten els seus representants per a constituir-los”. I s'afegix que “una vegada constituïts, es realitzaran les reunions amb la periodicitat establida per la norma i per a això es garantirà el dret a la informació i participació dels ciutadans en les decisions sanitàries”.

D'acord amb això anterior, i atesa la naturalesa i el contingut de l'acceptació realitzada, que es basava en l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació en relació amb estos òrgans de participació comunitària, esta institució ha d'assumir la funció de vetllar pel compliment dels compromisos adquirits per la Conselleria en l'escrit d'acceptació de la nostra resolució.

D'acord amb això anterior, vam tancar les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, vam indicar a la Conselleria de Sanitat que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens posaríem novament en contacte a fi de

conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

3.2. Aplicació de l'anestèsia epidural

Esta institució ha estat i és especialment sensible amb la problemàtica plantejada en este apartat. Efectivament, diverses vegades hem recomanat a la Conselleria de Sanitat que intensifique els seus esforços pressupostaris i organitzatius per a fer efectiva la implantació de la tècnica d'analgèsia epidural, amb la finalitat de ser oferida, prèvia informació suficient a les interessades i sempre que els criteris mèdics així ho aconsellen, al costat d'altres tècniques de part a les embarassades que acudisquen als centres hospitalaris públics. Això anterior s'acredita en els successius informes que anualment presentem davant les Corts Valencianes.

Destacarem la queixa núm. 050021, en la qual la seua autora manifestava que havia sol·licitat el canvi d'Hospital (del Baix Segura al de Sant Joan), perquè se li subministrara l'anestèsia epidural i, segons ens indicava, no la van atendre "per estar molt saturats", i li van suggerir que es dirigira a l'hospital de la seua zona.

Vam admetre a tràmit la queixa, i vam sol·licitar informe a la Direcció General de Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

En la seua comunicació, l'Administració sanitària ens indicava, entre altres qüestions, que, en el centre en qüestió, no existia constància de cap queixa d'esta pacient; que, a la pacient, se li va acceptar la sol·licitud d'assistència en eixe centre, en el Servei d'Obstetrícia per a parts amb anestèsia epidural, i que va assistir a la consulta d'Obstetrícia el dia 19 d'octubre de 2004; que si coincidix al mateix temps una cesària i l'aplicació a una pacient de l'anestèsia epidural, el facultatiu estableix els criteris de prioritat.

Vam donar trasllat d'este informe a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, realitzara al·legacions.

Com que no ha formulat al·legacions o arguments que permeteren desvirtuar el que ha informat la Conselleria, vam tancar l'expedient, ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no deduïem l'existència d'actuacions públiques que vulneren drets constitucionals o estatutaris que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

3.3. Farmàcia

En este apartat, destacarem la queixa núm. 050418, relativa a l'adjudicació de les oficines de farmàcia, la queixa núm. 050637, sobre la dispensació de productes farmacèutics en farmàcia hospitalària, i les queixes núm. 051990, 051991, 051927 i 052045, relatives al finançament, per part de l'administració sanitària, de la vacuna prevenir.

En la queixa núm. 050418, el seu autor substancialment exposava, en relació amb el procediment d'adjudicació d'oficines de farmàcia, dues qüestions: primer, la falta d'un contingent per a discapacitats, en este sentit ens indicava que “després de llegir la convocatòria, va observar que no hi ha cap contingent de farmàcies dedicat al col·lectiu de discapacitats i, com en altres actuacions de la Generalitat es realitza esta discriminació positiva, creu que és un fet injust per al col·lectiu al qual pertany”, i, segon, l'excessiva valoració de l'experiència professional, ja que en els barems establits per a l'adjudicació d'una oficina de farmàcia es “valoren de forma molt important els anys treballats, no s'hi inclou cap clàusula que impedisca que els amos de les oficines de farmàcia puguen optar-ne a una altra.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris de la Conselleria de Sanitat.

Una vegada rebuda la comunicació de l'Administració sanitària, en vam donar trasllat a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions.

Arribats a este punt, vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient, sense perjudici d'indicar, amb caràcter previ, que la mera discrepància o desacord amb els criteris establits en la normativa vigent en relació amb determinats aspectes dels procediments d'obertura d'oficines de farmàcia, no pot, per si sola, motivar la intervenció del Síndic. No obstant això, exposem a continuació algunes reflexions en relació amb la problemàtica plantejada en la queixa.

En relació amb la primera qüestió (la falta d'un contingent de discapacitats) de l'Informe de l'Administració sanitària es despenia que no estem en presència d'un procediment d'oferta pública d'ocupació (OEP) ni davant una concessió administrativa que podria fer operativa una discriminació positiva.

No obstant això, el Decret 198/2003, de 3 d'octubre, pel qual s'establixen els criteris de selecció aplicables en els procediments d'adjudicació d'autoritzacions d'obertura de noves oficines de farmàcia, assenyala que si el sol·licitant és un farmacèutic amb una minusvalidesa igual o superior al 33%, escau un increment d'un 10% de la puntuació obtinguda en l'apartat “Mèrits professionals”.

Pel que fa a la segona de les qüestions, de la Llei 6/1998, de 22 de juny, d'ordenació farmacèutica de la Comunitat Valenciana, concretament del seu article 9, (titularitat i propietat), es desprén que només els farmacèutics poden ser propietaris de les oficines de farmàcia i, cadascun d'ells, només ho pot ser d'una farmàcia simultània. La Llei imposa que es valore, per damunt de qualsevol altre apartat, l'experiència professional en oficines de farmàcia de municipis de menys de 800 habitants de la Comunitat Valenciana. Òbviament, esta experiència professional no pot obtenir-se sinó és com a propietari titular d'una oficina de farmàcia.

Així mateix, l'apartat 5 de l'Art. 18 de la llei estableix que “els farmacèutics propietaris d'una oficina de farmàcia oberta al públic no podran accedir a l'autorització d'una nova oficina de farmàcia en el mateix municipi”.

El farmacèutic que resulte adjudicatari d'una autorització, una vegada finalitzat el procediment, haurà d'abandonar la propietat/titularitat de l'oficina de farmàcia que, si escau, tinguera prèviament, a l'accés a la nova propietat/titularitat, que hem d'entendre que es donarà en el moment d'obertura al públic de la nova oficina de farmàcia.

Per la seua banda, el citat Decret 198/2003, en el seu article 6.1, només exclou els propietaris d'una oficina de farmàcia que opte per a l'obertura d'una de nova en el mateix municipi que la té, però no ho impedis en qualsevol altre municipi de la Comunitat Valenciana.

D'acord amb la normativa referida, i a la vista de l'informe remés, concloem el que a continuació s'exposa.

Les oficines de farmàcia són establiments sanitaris privats però d'interès públic que sota la direcció d'un farmacèutic porta a terme les funcions que determina la normativa vigent.

El legislador autonòmic ha considerat que en ser una activitat planificada, limitada i subjecta a autorització administrativa, este accés ha de garantir-se en condicions de concurrència i publicitat, sota els principis d'igualtat, mèrit i capacitat.

Les autoritzacions administratives s'atorguen mitjançant un sistema de concurs públic conforme al barem de mèrits i procediment que reglamentàriament s'establisca. Entre eixe barem de mèrits es troba l'experiència professional.

En el cas plantejat, s'esgrimia l'argument que el barem de mèrits podia ser discriminatori i, en conseqüència, atemptaria contra el principi constitucional d'igualtat (article 14 de la Constitució espanyola).

Considerem que s'ha d'examinar si els criteris i factors utilitzats guarden l'adequada proporcionalitat amb les finalitats i els principis que han d'inspirar esta regulació sense imposar criteris diferenciadors que no tinguen justificació, objectiva i raonable, davant estes finalitats i estos principis. Escau, doncs, examinar la finalitat del mèrit “experiència professional”.

La resolució de 5 de febrer de 2004 per la qual s'inicia el procediment d'adjudicació d'autoritzacions d'obertura de noves oficines de farmàcia (DOGV núm. 4.691, de 13 de febrer) remet, en la seua base tercera, lletra b), en allò relatiu als criteris de selecció, al Decret 198/2003, de 3 d'octubre.

El referit Decret 198/2003 es referix, com un dels criteris de selecció (no l'únic), a l’“experiència professional”, preferentment, en oficines de farmàcia de la Comunitat Valenciana i, especialment, en poblacions de menys de 800 habitants.

Entenem que es tracta d'una finalitat constitucionalment legítima: prevaldre i potenciar el coneixement i la preparació específica per a l'atenció del servei farmacèutic en la mesura en què este pot revestir unes característiques específiques i disposen d'una ordenació i regulació pròpies; en conseqüència, caldrà admetre que pot tenir-se en compte com a mèrit específic l'“experiència professional”. El problema, potser, es trobaria a determinar fins a quin punt i en quina proporció es pot valorar.

D'acord amb el que ha informat l'Administració sanitària, es tracta d'afavorir i prevaldre els serveis prestats en nuclis de població menuts o dispersos, entenem que és una finalitat constitucionalment legítima que de cap manera pot considerar-se que atempte contra el dret a la igualtat en la llei ni s'observa una desproporció irracional o injustificada.

D'acord amb això anterior, vam tancar l'expedient.

En la queixa núm. 050637, la seua autora substancialment manifestava que té un xiquet afligit d'ictiosi lamel·lar; que en l'Hospital Verge dels Lliris (Alcoi) li havien negat qualsevol producte que no conste en la Resolució que tenia aprovada per la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris de la Conselleria de Sanitat; que, no obstant això, l'Hospital li exigiria una nova Resolució per a la dispensació de qualsevol altre producte farmacèutic.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris de la Conselleria de Sanitat, qui en la seua comunicació ens va indicar, entre altres qüestions, “(...) que perquè es puga efectuar esta dispensació, ha d'haver-hi un acte concret de prescripció de l'especialista en el qual indique detalladament els productes prescrits, com també la pauta del tractament”.

De la comunicació rebuda vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, cosa que va fer en el sentit de sol·licitar-nos informació sobre on sol·licitar els medicaments o productes sanitaris que li ha de subministrar l'Hospital Verge dels Lliris d'Alcoi.

Des d'esta institució, via telefònica primer i per escrit després, vam indicar a l'autora de la queixa que, sense perjudici que podia dirigir-se per demanar eixa informació al Servei d'Atenció i informació al Pacient (SAIP) del seu Hospital o a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, li vam comunicar que l'Administració sanitària, en queixes similars, ens indica que en els casos de medicaments o productes sanitaris no inclosos en el Catàleg de Prestacions de la Seguretat Social, es pot sol·licitar el seu finançament a la Direcció General de Farmàcia i Productes Sanitaris de la Conselleria de Sanitat situada al carrer Micer Mascó, 31-33, 46010 València.

Una vegada valorada la sol·licitud, s'emetrà resolució administrativa que, en cas de ser estimatòria, significarà el subministrament del medicament o producte sanitari des de l'hospital de referència.

D'acord amb això anterior, vam tancar l'expedient.

Continuen tramitant-se, en el moment d'elaborar el present informe, les queixes núm. 051990, 051991, 051927 i 052045, en totes, substancialment, es manifesta que s'està produint un greuge en relació amb el finançament de la vacuna de prevenar, ja que a pesar, i en contra, de les instruccions de la Subdirecció General de Finançament i Ús Racional de Medicament, en algunes àrees de salut els inspectors mèdics estan visant les receptes de la vacuna prevenar.

3.4. Finançament de pròtesis capil·lars a pacients oncològics majors de 18 anys

L'autora de la queixa núm. 050974 sol·licitava que la Conselleria de Sanitat subvencionara les adquisicions de pròtesis capil·lars per a pacients majors de 18 anys (sense distinció de sexe), que, com a conseqüència dels tractaments amb quimioteràpies, tinguen alopecía.

Amb caràcter previ, vam indicar a l'Administració sanitària que no correspon a esta institució donar una opinió sobre si s'ha d'incloure o no les pròtesis capil·lars per a pacients majors de 18 anys que tinguen alopecía pel tractament de quimioteràpia, com ja succeïx amb els menors de 18 anys, ja que això implicaria extralimitar el nostre àmbit de competències. No obstant això, vam considerar que podria ser d'interés que l'Administració sanitària realitzara actuacions de valoració i d'estudi d'estes peticions, com també de les despeses que comportaria el finançament d'estes pròtesis capil·lars als majors de 18 anys.

D'acord amb això anterior (el text íntegre de la resolució apareix en la pàgina web de la institució) vam suggerir a la Conselleria de Sanitat que realitzara els estudis necessaris de la demanda d'este tipus de pròtesi, com també de les despeses de la prestació, perquè, a la vista dels resultats que es deriven del seu estudi, eixa administració sanitària valore la possibilitat d'incloure les pròtesis capil·lars a pacients majors de 18 anys afectats d'alopecía al tractament oncològic dins el Catàleg d'Especialitats de Material Ortoprotèsic de la Comunitat Valenciana.

L'Administració va acceptar la resolució d'esta institució, si bé va matisar que “les repercussions de caràcter estètic que es deriven d'algunes patologies són nombroses, i que cal avançar en la cobertura d'estes amb els criteris d'eficàcia que ha de regir en l'actuació de l'Administració sanitària”.

3.5. Teràpia ocupacional i tractaments rehabilitadores

En el moment d'elaborar este informe, continua tramitant-se la queixa núm. 051346, en la qual, substancialment, el seu promotor manifestava que el seu fill, nascut en l'any 1985, tenia una fractura-luxació a causa d'un accident de trànsit el 21 d'agost de 2004, després del qual va ser ingressat en la Unitat de Lesionats Medul·lars de l'Hospital Universitari La Fe de València. El 5 d'abril de 2005, va ser traslladat a l'Hospital Nacional de Paraplègics de Toledo, on va ser donat d'alta el 25 de maig de 2005. El 26 de maig de 2005, va ser donat d'alta en l'Hospital La Fe de València.

El promotor de la queixa “sol·licita que el seu fill pugui seguir un tractament rehabilitador i, possiblement, una teràpia ocupacional, en un centre proper al seu domicili”.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, va ser admesa a tràmit i vam demanar un informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

En el seu informe, l'Administració sanitària, entre altres qüestions, ens indicava que “(...) en no ser, per tant un problema exclusivament sanitari (...) així doncs, concloem que la Conselleria de Sanitat no té serveis ocupacionals que presten la seua atenció de forma permanent, sinó que estan orientats a l'ensinistrament i el suport en la fase inicial de la rehabilitació a pacients i familiars, i són unes altres les instàncies que han de continuar esta labor”.

Amb l'objecte de proveir millor la resolució de l'expedient, ens hem posat en contacte amb els serveis socials de l'Ajuntament de Simat de la Valldigna i ens hem dirigit a la Conselleria de Benestar Social perquè ens remeta informació suficient sobre el present supòsit i, especialment, perquè ens informara sobre els recursos de tractament rehabilitador i teràpia ocupacional de què disposa eixa Conselleria

3.6. Infraestructures sanitàries

En este apartat, hem de destacar les queixes núm. 050616 i 051113.

En la queixa núm. 050616, la seua autora, substancialment, ens exposava uns fets esdevinguts en el Punt d'Atenció Continuada “Serreria II” i en el Consultori Auxiliar de Xile, després d'una lesió que va tenir el dia 19 de març.

Per la seua banda, en la queixa núm. 051113, el seu autor substancialment exposava que va presentar reclamació davant la Conselleria de Sanitat en data 12 de maig de 2005 per la presència de pudors en el vestíbul d'entrada i de permanència dels usuaris en el Centre de Salut de Mislata. En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia obtingut resposta.

Vam admetre a tràmit les queixes i vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat.

Una vegada rebudes les comunicacions de l'Administració sanitària, els en vam donar trasllat a fi que, si ho consideraven convenient, presentaren escrit d'al·legacions.

Ambdues queixes van ser tancades, ja que del detallat estudi de les queixes, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

3.7. Assistència sanitària a pacients afectats de malalties reumàtiques

En la queixa núm. 050043, promoguda per l'Associació per a la Qualitat de Vida de Persones Afectades per Malalties Reumàtiques (ACVIPAER), exposaven els fets i les circumstàncies següents:

1r. Que, en data 14 d'octubre de 2004, van dirigir un escrit a la Secretaria Autònoma de l'Agència Valenciana de Salut per plantejar algunes qüestions relatives a la Unitat de Fibromiàlgia de l'Hospital de Sant Vicent del Raspeig (Alacant), com ara la no-existència de reumatòleg o reumatòloga en la unitat d'assistència, el fet d'estar en contra respecte de la despesa excessiva i pública, determinada per a una màquina denominada Bio-Feedback, una màquina que consideren nociva per a la salut dels afectats i les afectades, i que la unitat integral d'assistència no està interconnectada, ni disposa de cap via de comunicació amb la Unitat de Dolor Crònic Benigne.

2n. Que, en data 9 de novembre, davant la tardança a rebre resposta a l'anterior escrit, van tornar a dirigir-se a la referida administració.

3r. Que, en data 16 de novembre, el director general d'Assistència Sanitària li va comunicar que estaven en espera d'informe a fi de donar una resposta i en el moment de presentar la queixa (4 de gener de 2005), a pesar del temps transcorregut, no havien obtingut resposta expressa de la Conselleria de Sanitat.

Una vegada vam admetre a tràmit la queixa, i a la vista de l'informe emés per l'Administració sanitària i de les al·legacions dels autors de la queixa, vam recordar a la Conselleria de Sanitat la seua obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, i de tenir la màxima cura en tots els tràmits que constitueixen l'expedient, la qual prové directament del mandat constitucional de l'article 103 d'una Administració eficaç que servix amb objectivitat els interessos generals i que actua amb submissió plena a la llei i al dret, una submissió que s'articula mitjançant la subjecció de l'actuació pública al procediment administratiu establert per la llei i segons els principis garantits per la Constitució espanyola en el seu article 9.3.

D'acord amb això anterior, i sense perjudici que el text íntegre de la Resolució es trobe en la pàgina web de la institució, vam recomanar a la Conselleria de Sanitat que, en situacions com l'analitzada, extremara al màxim els deures legals que s'extrauen de l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

L'Administració de referència va acceptar la resolució dictada per esta institució i, per això, vam tancar l'expedient.

3.8. Llibertat religiosa i assistència sanitària

De la queixa núm. 042193 donàvem compte en l'informe de l'any passat (pàg. 330), en la qual el seu autor exposava la seua negativa a transfusió de sang per motius religiosos.

Concretament ens exposava els fets i les circumstàncies següents:

1r. Que se li havia diagnosticat en l'Hospital General Universitari d'Alacant un tumor de colon i per això se li va proposar, com a tractament, extirpar-li'l mitjançant cirurgia.

2n. Que, a la vista d'això anterior, es va sol·licitar que subscriguera el formulari de "Consentiment informat", en què se li advertia de la possibilitat de ser sotmés a transfusió de sang durant la intervenció quirúrgica.

3r. Que el pacient va mostrar el seu desig que no se li realitzara transfusió de sang i hi va argumentar motius religiosos. L'equip mèdic no va acceptar la proposta, davant la qual cosa va decidir acudir a la clínica privada de Quirón a València.

4t. Posteriorment, va sol·licitar el reintegrament de despeses, que li va ser denegat i hi va al·legar que la Llei de drets del pacient de la Comunitat Valenciana estableix que "els pacients tenen dret a poder triar tractament entre les diverses alternatives raonables que s'oferisquen". En este sentit, ens indicava que el van obligar a acceptar un únic tractament o anar-se'n a un altre hospital.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria de Sanitat que, en la seua comunicació, ens indicava, entre altres qüestions, que tenen establits de forma consensuada formularis de "Consentiment informat", en què el pacient ha d'acceptar les possibles conseqüències o efectes secundaris que puguen derivar-se de determinats tractaments o intervencions quirúrgiques. En estos documents s'establixen les condicions en les quals es realitzaran les intervencions quirúrgiques, com és la necessitat que poguera sorgir de transfusions sanguínies, i la no-acceptació d'estes condicions eximix el sistema públic de realitzar la intervenció quirúrgica en condicions no acceptades pels professionals encarregats de la seua realització.

De referit informe vam donar trasllat a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions, i així ho va fer en el sentit de ratificar-se en el seu escrit inicial de queixa.

Arribats a este punt vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient. Enteníem que eren dues les qüestions que calia estudiar en esta queixa: la desestimació del reintegrament de despeses i la possible vulneració del dret a la llibertat religiosa de l'autor de la queixa.

Quant a la primera qüestió, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals o estatutaris de l'autor de la queixa, ja que la simple discrepància amb el contingut d'una resolució administrativa (en este cas la desestimació de la sol·licitud de reintegrament de despeses) no podia, per si sola motivar, la intervenció del Síndic de Greuges.

Pel que fa a la segona qüestió, una vegada realitzat un detallat estudi de la queixa, vam observar un evident conflicte d'interessos entre, per una banda, el dret a la protecció de la salut reconegut en l'article 43 de la Constitució espanyola i, d'una altra, el dret a la llibertat religiosa previst en l'article 16 del mateix text constitucional.

Sense cap dubte, una part essencial del règim democràtic és el respecte a la llibertat de cada ciutadà per a viure d'acord amb les seues conviccions religioses. Es tracta d'un dret primari de l'individu, que no pot ser conculcat argumentant una suposada interferència en les seues conviccions amb la pràctica de la professió mèdica.

No obstant això, sembla quasi fora de discussió que el respecte i la protecció de la vida constituïx un dret bàsic, possiblement el primer dels drets humans, doncs d'ell depén l'exercici de tots els altres drets. De la mateixa manera és un deure fonamental mantenir la vida en les millors condicions possibles de salut.

En este sentit, es pronuncia l'article 3.1 de la Llei orgànica de llibertat religiosa en assenyalar que l'exercici dels drets que provenen de la llibertat religiosa i de culte té com a únic límit, entre d'altres, la salvaguarda de la salut.

Per tant, considerem que, en l'àmbit sanitari, l'actuació de l'Administració ha de tenir com a objectiu fonamental, com no podria ser d'una altra manera, la protecció de la salut, i per això les seues actuacions han de ser portades a terme amb els criteris que estimen més convenients els professionals en la matèria. En el cas plantejat, l'Hospital General Universitari d'Alacant va considerar que, arribat el cas, podria necessitar-se realitzar una transfusió sanguínia i, en este sentit, va informar l'autor de la queixa.

En conclusió, del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals o estatutaris de l'autor de la queixa.

Finalment, en relació amb esta qüestió, continua tramitant-se en el moment d'elaboració del present informe la queixa núm. 052077 en la qual el seu autor denuncia que no se li va donar, per part de l'Hospital Baix Segura (Alacant), una "alternativa raonable" en els termes de la Llei de la Generalitat Valenciana 1/2003, a la seua petició que la seua esposa fóra intervinguda quirúrgicament sense transfusió de sang.

3.9. Problemes derivats de la targeta d'assistència sanitària (TAS)

Sense perjudici de la queixa d'ofici núm. 27/2005 (expedient núm. 050807), de la qual informem en l'apartat corresponent, sobre les targetes d'assistència sanitària s'han plantejat algunes queixes durant l'any 2005, tal com va ocórrer en les queixes núm. 050053 i 051073.

En la queixa núm. 050053, els seus autors, un matrimoni d'origen britànic, ens manifestaven els fets i les consideracions següents:

1r. Que els havia estat impossible aconseguir la targeta sanitària SIP, a pesar de disposar dels documents necessaris: passaport i targeta de residència vigents, certificat recent del padró, documentació en la qual es constata que es deixa de tenir cobertura sanitària per part del Sistema Sanitari de Newcastle, Anglaterra, i una traducció a l'espanyol del Consulat Britànic a Alacant.

2n. Que, en l'Oficina de la Seguretat Social d'Orihuela, els van dir que necessitaven el formulari E 106 o l'E 121, a la qual cosa van contestar que el seu E 106 caducava el gener de 2005 i que com no són pensionistes no podien obtenir l'E 121. Els van indicar que anaren al Centre de Salut de Callosa de Segura. Així ho van fer, i els van dir que ells no els podien donar la targeta sanitària SIP i que els feia falta l'E 111 i que amb això anaren a l'Ajuntament de Rafal per a obtenir-la.

3r. Que residixen de forma permanent a Espanya, i per això volen una cobertura sanitària de la Seguretat Social espanyola perquè no estan treballant ni tenen edat de ser pensionistes (60 o 65 anys).

4t. Que havien acudit a l'Oficina HELP de Torreveja.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció Territorial de la Conselleria de Sanitat a Alacant (Unitat d'Afiliació i Validació), qui, després d'indicarnos que no tenien constància de sol·licitud per part dels autors de la queixa de targeta sanitària, ens informava del procediment per a obtenir-la, i afegia que esta mateixa informació l'havien remesa per escrit al domicili dels autors de la queixa.

Com que no havien formulat al·legacions o arguments que permeten desvirtuar el que havia informat la Conselleria de Sanitat, vam tancar l'expedient.

D'altra banda, en la queixa núm. 051073 el seu autor substancialment manifestava que després de la petició de la targeta d'assistència sanitària (TAS), la contestació per part de la funcionària va ser que l'ordinador no funcionava i que no podia atendre'l. Va formular queixa en un full de reclamacions i va facilitar el seu número de contacte. En el moment de presentar la queixa no l'havien telefonat.

Després d'admetre la queixa a tràmit i sol·licitar informe a l'Administració sanitària, l'autor de la queixa es a posar en contacte amb esta institució, a fi de comunicar-nos que el seu problema s'havia solucionat, i per això vam tancar l'expedient.

3.10. Registre de voluntats anticipades

En relació amb este tema, hem de destacar la queixa núm. 050744, en la qual la seua autora, substancialment, manifestava que no havia rebut contestació a una sol·licitud presentada el 13 de juliol de 2004, amb relació a les seues últimes voluntats.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens informava, entre altres qüestions, que el Registre de Voluntats Anticipades s'havia posat en funcionament

el dia 11 d'abril de 2005, una vegada acabat i comprovat el funcionament de l'aplicació informàtica d'este registre. La documentació aportada per la Sra. (...) no complia amb els requisits establits en l'Ordre de 25 de febrer de 2005, que regula el document i registre de les voluntats anticipades.

La Conselleria ens va comunicar, igualment, que en breu se li comunicaria per escrit, a la promotora de la queixa, la necessitat de resoldre la documentació presentada, alhora que se la informaria de la possibilitat de presentar la documentació en qualsevol SAIP dels hospitals de Castelló, ja que se'ls havia dotat de la corresponent aplicació informàtica del Registre de Voluntats Anticipades, facilitant-ne, així, la seua gestió.

Una vegada rebuda la comunicació de l'Administració sanitària, en vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions.

Com que no havia formulat al·legacions o arguments que permeteren desvirtuar el que havia informat l'Administració, vam comunicar a la interessada que tancàvem l'expedient, ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals o estatutaris, que aconsellen la continuació de les nostres actuacions.

3.11. Tractament de reproducció humana assistida (TRHA)

Igual que altres anys, les queixes relacionades amb els retards en els tractaments de reproducció humana assistida (TRHA) han estat diverses. D'altra banda, informem em este apartat de la queixa núm. 051077, relativa a una sol·licitud de tractament contra la malaltia de Huntington mitjançant el test preimplantacional.

Efectivament, esta institució considera que el legítim dret de les parelles a veure satisfeta la seua il·lusió d'una paternitat responsable i desitjada, no pot veure's limitat pels problemes de falta d'infraestructures o, en altres paraules, de desajustaments entre la demanda i l'oferta de la prestació.

Per això, amb motiu de l'estudi de les queixes núm. 050496, 050595 i 050603 hem suggerit a la Conselleria de Sanitat que, en l'àmbit de la reproducció assistida, encamine les seues actuacions a la dotació dels mitjans personals i materials que permeten atendre la demanda existent (el text íntegre de les resolucions apareix en la pàgina web de la institució).

Concretament, en la queixa núm. 050496, la seua autora substancialment denunciava retards, d'entre dotze i catorze mesos, per a ser atesa en l'Hospital La Fe de València per a la pràctica d'una fecundació *in vitro* o ICSI i, atés el retard a ser atesa en la sanitat pública, va acudir a un centre sanitari alié als serveis sanitaris públics, però va ser desestimada la seua reclamació de reintegrament de despeses.

En la queixa núm. 050595, l'autora de la queixa en el seu escrit inicial, substancialment, manifestava i denunciava l'existència de llistes d'espera, en la sanitat pública, en els tractaments de reproducció assistida (TRHA).

Així mateix, manifestava que tant el tractament com els medicaments són d'un cost elevat, encara que reconeixia que la sanitat pública li pagava un màxim de tres tractaments, els quals considera insuficients ja que després d'això haurien d'acudir a la sanitat privada per a aconseguir l'embaràs, i s'hauria de pagar la intervenció ella mateixa.

D'altra banda, exposava la seua disconformitat amb qüestions d'organització perquè “la unitat de reproducció assistida pública que em duu no treballa els caps de setmana (Hospital Clínic de València)”.

Finalment, l'autora de la queixa núm. 050603, substancialment, manifestava que tenia 36 anys i que se li practicaria una inseminació artificial en una clínica privada ja que, segons ens indicava, en la sanitat pública existix llista d'espera.

D'altra banda, va interposar una queixa davant el Centre d'Especialitats Juan Llorens per l'elevat cost dels medicaments necessaris per al tractament. En el moment de presentar la queixa, no havia obtingut resposta.

Finalment, en este apartat, hem de destacar la queixa núm. 051077, relativa a una sol·licitud de tractament contra la malaltia de Huntington mitjançant el test preimplantacional.

La seua autora, substancialment exposava els fets i les circumstàncies següents:

- 1r. Que pertany a l'Associació Valenciana de Malalts de Huntington.
- 2n. Que es tracta d'una malaltia neurològica, degenerativa, progressiva hereditària i sense tractament curatiu en l'actualitat.
- 3r. Que, gràcies als avanços en reproducció assistida, poden tenir fills lliures del gen de Huntington, mitjançant el test preimplantacional.
- 4t. Que, fa dos anys, des de la Conselleria de Sanitat es va informar d'una col·laboració amb l'Institut Valencià d'Infertilitat (IVI) per a portar a terme este tractament a càrrec de la Seguretat Social. Fins al moment segueixen esperant.

Vam admetre a tràmit la queixa, vam sol·licitar informe a la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, la qual ens informava, entre altres qüestions, que la Comissió mixta IVI-Conselleria de Sanitat estava estudiant la possibilitat de realitzar un conveni de col·laboració a fi de derivar el tractament a l'IVI de determinades malalties, entre les quals estaria la malaltia de Huntington. Igualment, ens va informar que hi havia prevista una reunió a mitjan octubre per a avançar en l'elaboració d'este conveni.

Una vegada rebuda la comunicació de l'Administració sanitària, en vam donar trasllat a l'autora de la queixa a fi que, si ho considerava convenient, presentara un escrit d'al·legacions.

Com que no havia formulat al·legacions o arguments que permeten desvirtuar el que havia informat l'Administració, vam tancar l'expedient, ja que del detallat estudi de la seua queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els seus drets constitucionals o estatutaris, que aconsellaren la continuació de les nostres actuacions.

Ara bé, sense perjudici d'això anterior, vam comunicar a l'autora de la queixa que esta institució vetlarà que per part de la referida administració es complisca i s'execute ràpidament el que indica en el seu informe.

3.12. Tractament especialitzat odontològics i anomalies congènites

L'autor de la queixa núm. 050661 es referia als problemes de salut (falta de diverses peces dentals) que té el seu fill, “a causa d'un problema de genètica”, i a la falta d'assistència sanitària, concretament de tractament odontològic que patix. En este sentit, sol·licitava tractament en centres públics o concertats per la Conselleria de Sanitat, ja que la sanitat privada comporta un cost elevat.

Sense perjudici que el text íntegre de la resolució conste en la pàgina web de la institució, vam suggerir a la Conselleria de Sanitat que realitzara els estudis necessaris de la demanda d'este tipus de tractaments, com també de les despeses de la prestació, perquè, a la vista dels resultats que es deriven del seu estudi, eixa administració sanitària valore la possibilitat de realitzar este tipus de tractament a malalts de les característiques esmentades.

L'Administració sanitària va acceptar la resolució dictada per esta institució, si bé ens va indicar que era competència del Ministeri de Sanitat i Consum l'establiment de la formativa bàsica en matèria de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut, com seria la modificació del Reial decret 63/1995, d'ordenació de les prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut.

3.13. Tractament d'autisme i altres problemes generalitzats de desenvolupament

En la queixa núm. 051173, el seu autor, en un primer moment, ens exposava que era pare d'una xiqueta de 7 anys que té un trastorn en el desenvolupament (autista); que la seua filla havia estat canalitzada per la Conselleria de Sanitat a la Fundació Planeta Imaginario de Barcelona (abans Facultat de Medicina Blanquerna), i que eixa administració havia assumit totes les despeses del tractament; que, a causa dels retards en els pagaments (pendent l'any 2004 i part del 2005), la Fundació Planeta Imaginario en el mes de juliol va deixar de prestar els serveis d'intervenció de modificació de la conducta a la filla de l'autor de la queixa.

Amb posterioritat, i una vegada vam admetre a tràmit la queixa, esta institució es va posar en contacte diverses vegades amb la Conselleria de Sanitat i amb l'autor de la queixa, i resulta que el tractament (autisme) que rebia la xiqueta en la Fundació Planeta Imaginario de Barcelona és el denominat "LOVAAS" (nom que fa referència a l'equip del Dr. Lovaas de la Universitat de Califòrnia-Los Angeles); que la Conselleria de Sanitat havia proposat a l'autor de la queixa el tractament denominat "TEACHING", d'origen europeu, que podria oferir-se-li a la ciutat de València. En este sentit, ens informaven que s'havien iniciat els tràmits de procediment per a concertar esta prestació amb equips de professionals de la ciutat de València; que l'autor de la queixa des del mes de juliol de 2005 (després de la suspensió del tractament per l'empresa de Barcelona) estava pagant-se el tractament de la seua filla en espera que es concerte de nou el servei.

A la vista d'això anterior, i sense perjudici que el text íntegre de la resolució aparega en la pàgina web de la institució, vam suggerir a la Conselleria de Sanitat que, com més prompte millor, finalitzara els tràmits d'adjudicació del servei que tracte l'autisme i altres problemes generalitzats de desenvolupament, a fi de garantir una protecció integral de la salut, tot això en virtut dels principis constitucionals d'eficàcia i celeritat que han de presidir totes les actuacions administratives.

En el moment d'elaborar-se este informe, estem pendents que la Conselleria de Sanitat ens remeta el preceptiu informe en el qual es pronuncie en relació amb el suggeriment que esta institució li ha realitzat.

3.14. Qüestions relatives a les interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE)

En la queixa núm. 050437, que tenia el seu origen en la Resolució de la queixa d'ofici núm. 19/2003 (expedient núm. 031003), de la qual vam donar compte en informes anteriors (Informe anual 2003, pàg. 109 i Informe anual 2004, pàg. 129), la seua autora demanava a esta institució:

1r. Que la Conselleria de Sanitat fera pública la relació de centres on es realitzarien les intervencions terapèutiques, de conformitat amb el que disposa l'article 8 del Reial decret 2409/86, de 21 de novembre

2n. Que, per part d'esta institució, es realitzara una investigació consistent a analitzar el nombre d'interrupcions de l'embaràs terapèutiques que es van realitzar en centres públics o privats concertats de la Comunitat Valenciana a càrrec dels pressupostos públics des del mes d'agost de 2003 fins al moment actual i la seua comparança amb els realitzats en el període immediatament anterior

En la mesura que les qüestions suscitées podien afectar el dret a la salut de les dones que es trobaven en la situació avantditada, semblava raonable obrir una nova queixa sobre este problema.

El 6 de maig de 2005, es va rebre la contestació de l'Administració que contenia el llistat referenciat i el nombre d'IVE realitzades en els períodes compresos entre l'1

d'agost de 2003 i el 31 de desembre de 2004 i l'1 de gener de 2002 i el 31 de juliol de 2003.

Les dades de què disposàvem a partir d'investigacions anteriors (queixa núm. 031003, oberta d'ofici per esta institució) aportaven el nombre següent d'IVE:

TITULARITAT DEL CENTRE ON ES VA REALITZAR LA INTERVENCIÓ				
ANY	CENTRES PÚBLICS		CENTRES PRIVATS	
	NRE.	%	NRE.	%
1987	173	3'6	4.587	94'8
1988	142	2'8	5.011	97'2
1989	102	1'5	6.781	98'5
1990	116	1'7	6.579	98'3
1991	116	1'7	6.852	98'3
1992	68	1'0	6.547	99'0
1993	30	0'5	6.140	99'5
1994	124	2'3	5.345	97'7
1995	78	1'5	4.978	98'5
1996	50	1'0	5.000	99'0.
1997	0	0	4.252	100
1998	1	0'0	5.197	100
1999	6	0'1	5.304	99'9
2000	7	0'1	6.046	99'9
2001	16	0'2	6.803	99'8

ANY	INTERVENCIIONS CONCERTADES	
	NOMBRE	% SOBRE EL TOTAL
1994	1.114	20'4%
1995	1.293	25'5%
1996	1.515	30'0%
1997	1.661	39'1%
1998	1.698	32'7%
1999	1.773	33'4%
2000	2.301	38'0%
2001	2.831	41'5%

Les dades que ens oferix la Conselleria després de la implantació del denominat Circuit Integral d'Atenció a la Dona davant la Interrupció Voluntària d'Embaràs l'objectiu del qual, segons ens van manifestar, consistia a integrar esta assistència dins el sistema públic, són les següents:

IVE notificades al registre realitzades entre gener de 2002 i juliol de 2003	
Centres públics	74
Centres privats concertats	5619
Centres privats	6963
Total	12656

IVE notificades al registre realitzades entre agost de 2003 i desembre de 2004	
Centres públics	1684
Centres privats concertats	2437
Centres privats	7136
Total	11257

En principi, no tenim elements per a apreciar que s'haja produït la dràstica reducció del nombre d'intervencions que semblava desprendre's del contingut del seu escrit pel qual s'iniciava la queixa. La novetat es troba, pràcticament, en l'augment del nombre d'intervencions practicades en centres públics que era l'objectiu perseguit

Vam conferir trasllat de la informació rebuda a l'autora de la queixa per a al·legacions sobre la informació rebuda i, una vegada transcorreguts dos mesos des de tal comunicació, no hem rebut cap escrit que qüestione les dades rebudes o en què se sol·liciten actuacions noves sobre estos particulars, per la qual cosa vam tancar l'expedient.

3.15. Retards a resoldre expedients administratius de reintegrament de despeses sanitàries per utilització de serveis aliens a la Seguretat Social

En la queixa núm. 051122, el seu autor, en el seu escrit inicial, substancialment exposava els fets i les consideracions següents:

1r. Que, a causa d'un accident tenia danys en un genoll, i havia de sotmetre's a una intervenció quirúrgica.

2n. Que, a causa de la tardança a realitzar la intervenció, esdevinguda per la llista d'espera, va decidir operar-se pel seu compte, i que les despeses de l'operació van pujar a 7.682 euros.

3r. Que, l'1 d'octubre de 2004, va iniciar davant la Direcció Territorial de Sanitat, un procediment administratiu de reintegrament de despeses (expedient núm. 178/2005), per entendre que segons les opinions mèdiques recollides, sí que existia urgència vital a causa de la deterioració del cartílag del genoll.

4r. Que l'expedient va ser resolt vuit mesos després, i es va desestimar la petició del reintegrament de despeses sol·licitada.

Després d'admetre la queixa a tràmit la queixa, i una vegada vist l'informe de la Direcció General per a la Qualitat i Atenció al Pacient de la Conselleria de Sanitat, entenem que eren dues les qüestions que calia abordar en esta queixa: primera, una qüestió de fons, com és la determinació de la urgència vital i, segona, el retard a ser resoltes de forma expressa, d'una banda, la seua sol·licitud inicial de reintegrament de despeses i, d'una altra banda, la posterior reclamació prèvia (qüestió de forma).

Quant a la primera qüestió, entenem que estem en presència d'una qüestió de fons de caràcter científicotècnica. En este sentit, vam considerar que esta institució no té competències per a realitzar una anàlisi per a determinar si hi va haver o no urgència vital en els termes previstos en la normativa vigent (article 5.3 del Reial decret 63/1995, de 20 de gener, sobre ordenació de prestacions sanitàries del Sistema Nacional de Salut i altres normes de desenvolupament).

No obstant això, i centrant-nos en la qüestió de forma (la tardança de més de 8 mesos a resoldre la sol·licitud inicial i, després, de més de tres mesos, la falta de resolució de la reclamació prèvia) vam considerar que l'actuació pública descrita podria no haver sigut prou respectuosa amb els drets del promotor de la queixa, i per això vam recomanar (el text íntegre de la resolució apareix en la pàgina web de la institució) a la Conselleria de Sanitat que, en situacions com l'analitzada, s'extremaren al màxim els deures legals que s'extrauen de l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú i que, en el present cas, al més aviat possible, resolguera la reclamació prèvia presentada en el mes de juliol de 2005 per l'autor de la queixa.

L'Administració sanitària va acceptar la Resolució dictada, i per això vam comunicar a l'interessat el tancament de l'expedient.

3.16. Retards a resoldre expedients administratius de responsabilitat patrimonial sanitària

Continuen tramitant-se les queixes núm. 051541 i 052080 en les quals, els seus autors, substancialment, denunciaven retards de la Conselleria de Sanitat a resoldre de forma expressa expedients administratius de responsabilitat patrimonial.

3.17. Barreres arquitectòniques en centre hospitalari

En la queixa núm. 050508, la seua autora, que segons ens indicava té una minusvalidesa del 83%, cosa que l'obligava a utilitzar cadira de rodes, denunciava mancances en les instal·lacions i el material en l'Hospital Universitari d'Elx. Concretament ens exposava que no hi havia matalàs antiescares ni canvi postural; que les habitacions no estaven adaptades, per la qual cosa va tenir problemes amb les portes i amb la dutxa; que el pes (que és preceptiu amb la finalitat d'aplicar-li les sessions de quimioteràpia), era inadequat, per la qual cosa es va emprar el pes o la bàscula de la roba bruta. En este punt, referia també una possible vulneració al seu dret a la intimitat, en ser pesada en

presència de personal no sanitari; que la cafeteria no disposa de barra adaptada; i que els ascensors no estan adaptats.

En considerar que la queixa reunia els requisits formals, la vam admetre a tràmit.

Com en altres anys, i sense perjudici que el contingut íntegre de la resolució conste en l'apartat corresponent d'este informe, vam suggerir la Conselleria de Sanitat que impulsara l'eliminació de les barreres arquitectòniques dels centres sanitaris, en general, i de l'Hospital d'Elx, en particular.

En el preceptiu informe de la Conselleria de Sanitat se'ns comunicava, entre altres qüestions, que la direcció mèdica de l'Hospital d'Elx té la intenció d'“habilitar habitacions condicionades a estos malalts” i que el Pla d'humanització de l'assistència sanitària publicat en l'any 2002 preveu, en la seua línia d'acció 4, l'eliminació de les barreres arquitectòniques que impedeixen l'accés als serveis assistencials a les persones discapacitades.

D'acord amb això anterior, i atesa la naturalesa i el contingut de l'acceptació realitzada, que es basa en l'assumpció d'una sèrie d'obligacions d'actuació (habilitar habitacions condicionades per a estos malalts), esta institució ha d'assumir la funció de vetllar pel compliment dels compromisos adquirits per eixa Conselleria en l'escrit d'acceptació de la nostra resolució.

D'acord amb això anterior, vam tancar les investigacions iniciades a este efecte, d'acord amb el que estableix l'article 30 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, per la qual ens regim. No obstant això, vam comunicar a la Conselleria de Sanitat que, en transcórrer sis mesos des de la data d'este tancament, ens posarem novament en contacte a fi de conèixer les mesures adoptades amb vista a fer efectius els compromisos assumits en la seua comunicació.

V. SERVEIS SOCIALS

Introducció

Les queixes relatives a serveis socials formulades durant l'any 2005 davant el Síndic de Greuges van sumar un total de 182, una xifra que representa el 10% del total de les queixes tramitades, de manera que, en termes absoluts, s'ha reduït el nombre de queixes respecte del passat any 2004, encara que el percentatge sobre el total es manté en termes molt similars als del passat exercici, ja que les queixes rebudes llavors van ser 230, que van significar un 10,39% del total de queixes gestionades.

La multiplicitat de problemes que es generen en este àmbit ens obliga a realitzar un fraccionament del contingut d'este apartat per matèries, a fi de facilitar-ne la lectura. L'agrupació que hem realitzat abasta aspectes com ara les discapacitats, l'atenció a la família i als menors, la tercera edat, les prestacions econòmiques, les dependències i els trastorns addictius i un últim apartat en el qual hem inclòs aquelles queixes que, per no integrar un grup homogeni, resulten difícils de classificar.

1. DISCAPACITATS

Este apartat, al seu torn, l'hem dividit en diversos epígrafs sobre diferents matèries que hem estimat d'interés. Comprén aspectes com ara les barreres arquitectòniques, qüestions relacionades amb la qualificació del grau de minusvalidesa, assumptes relacionats amb les persones que tenen malalties mentals o altres qüestions com són l'obertura d'un centre de dia per a afectats per dany cerebral sobrevingut a València, retards en la percepció de

subvencions per a programes desenvolupats per associacions de discapacitats o contingent d'habitatges.

1.1. Barreres arquitectòniques

1.1.1. Places d'aparcament per a minusvàlids

En la queixa núm. 051151, la reclamant ens manifestava que tenia minusvalidesa i mobilitat reduïda, que havia sol·licitat a l'Ajuntament de Benifaió l'habilitació d'una plaça d'aparcament per a minusvàlids però fins a hores d'ara i tot i les innumbrables gestions realitzades, no li havien donat solució. Finalment, l'Ajuntament va aprovar la creació de diverses places d'estes característiques, una propera al domicili de la interessada, per la qual cosa vam tancar la queixa per solució de la problemàtica que s'hi plantejava.

En la queixa núm. 050987, el reclamant, ciutadà de València, tenia reconeguda la condició de minusvàlid i tenia concedida la targeta d'aparcament per a persones amb mobilitat reduïda. En general, ens manifestava que existien greus problemes d'aparcament per a les persones amb mobilitat reduïda a la ciutat i que el grau de desídia de l'Ajuntament era tal que no només no perseguien estes infraccions sinó que, segons ens referia, eren comeses per vehicles oficials. Particularment ens relatava que no podia accedir, sovint, al garatge del seu habitatge, tot i les constants protestes dels seus veïns. La plaça de minusvàlid existent en este carrer sempre es trobava ocupada per persones que no tenien minusvalidesa i, a més, l'accés al centre administratiu allí situat era impossible per a una persona amb mobilitat reduïda, atés que havia de sortejar un ampli nombre d'obstacles motivat per l'existència de cotxes en doble fila o que envaïen les voreres. Ens va referir també que la Policia local de València feia cas omís i que li havien dispensat un tracte poc correcte les vegades que havia reclamat la seua intervenció. Juntament amb un ampli dossier de documents, el reclamant va incorporar un elevat nombre de fotografies de les infraccions denunciades.

És cert que existix una abundant legislació en matèria de protecció de drets de les persones amb discapacitat i d'accessibilitat al medi físic. Davant una normativa tan extensa i prolixa sobre drets, és comprensible la perplexitat del ciutadà afectat davant l'evidència que els principis sobre els quals s'establixen estes normes no es complixen. No obstant això, seria una anàlisi incorrecta pretendre que es tracta d'un simple problema d'aplicació de normes i, en concret, del dret administratiu sancionador. Les dificultats que planteja la regulació adequada del trànsit urbà en grans ciutats com València són un fet i no podem tampoc estimar que l'Ajuntament haja estat passiu davant la protesta del ciutadà. La constatació d'un total de 138 denúncies (11 amb retirada del vehicle), deixen clar que s'ha intentat plantar cara al problema.

Si centrem l'assumpte en l'àmbit de les parades i els estacionaments indeguts, que impedeixen el pas a les places d'ús exclusiu de minusvàlids o dificulten els itineraris per als vianants, existix una normativa general recollida en els articles 38 i 39 del text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial (Reial

decret legislatiu 339/1990, de 2 de març) i els articles 90 a 94 del Reglament general de circulació (Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre). En estes normes s'arreplega que l'ordenança municipal regularà la parada i l'estacionament, i es podran adoptar "les mesures necessàries per a evitar l'entrebancament del trànsit, entre les quals es troben les limitacions horàries de durada de l'estacionament, com també les mesures correctores necessàries, inclosa la retirada del vehicle o la seua immobilització quan no es trobe proveït de títol que habilite l'estacionament en zones limitades en temps o excedisquen l'autorització concedida fins que s'aconseguisca identificar el conductor". Naturalment estes ordenances no poden, en cap cas, "oposar-se, alterar, desvirtuar o induir a confusió amb els preceptes" del reglament.

La solució concreta del problema depén, doncs, de les circumstàncies materials, i també les concretes, de cada espai urbà, i no es pot definir una solució general, per la diversitat de factors que hi poden concórrer (existència de llocs d'aparcament possibles en entorns pròxims, viabilitat d'establir limitacions horàries, consens amb els veïns de la zona, factors que donen lloc a l'afluència de vehicles...). Només podem establir uns criteris de validesa general, basats en les recomanacions internacionals i en la legislació i planificació nacional:

Les autoritats han de considerar les necessitats d'accessibilitat de les persones amb discapacitat i avaluar regularment l'efectivitat dels processos i resultats de les actuacions realitzades. Les mesures per a assegurar l'accés han d'incloure's, des del principi, en el disseny i la construcció de l'entorn físic, i cal realitzar diagnòstics, definir prioritats, i concretar intervencions i objectius.

Cal consultar les organitzacions de persones amb discapacitat quan s'elaboren normes i disposicions destinades a assegurar l'accessibilitat, mitjançant processos de consulta flexibles, normalitzats i transparents respecte de les mesures que cal emprendre.

La integració no és només una tasca de les autoritats, sinó també de la societat en el seu conjunt, cosa que implica a tots els seus membres, representants i institucions. Açò significa adquirir consciència de tots els tipus d'intolerància i acceptar que existix un deure de permetre a les persones amb discapacitat la participació en tots els aspectes de la vida de la forma més normalitzada possible. Això anterior es tradueix, en este plànol concret, en una major conscienciació sobre el fet que l'accés al transport, ja siga públic o amb vehicle propi adaptat, com és el cas, és un element essencial d'independència i capacitat d'elecció. A este efecte les autoritats han de realitzar les campanyes de conscienciació adequades. D'altra banda, estes mesures afecten directament o indirectament a totes les persones, per això és important la participació dels distints i diversos sectors de la ciutadania.

L'existència del dret a l'accessibilitat i l'elenc de possibles mesures (limitació horària, vigilància policial, aplicació del dret administratiu sancionador, oferta de places d'aparcament alternatives, negociació de trasllat d'instal·lacions amb gran afluència de públic a entorns urbans amb majors possibilitats d'aparcament, permetre l'estacionament de les persones afectades en altres llocs durant el temps imprescindible en el cas que resulte impossible l'accés a les places senyalitzades en moments temporals per les circumstàncies d'incompliments de les normes de parada i estacionament...) estan

definides però sempre és necessària l'adaptació al cas concret i el consens en l'elecció de la mesura o les mesures concretes. En qualsevol cas, allò que cal recalcar és que la demora causa un seriós perjudici als drets dels afectats.

Per consideració al que acabem d'exposar, el Síndic va realitzar dues recomanacions a l'Ajuntament de València, la primera era que, amb caràcter general, continue el procés de diagnòstic, definició de prioritats i concreció d'objectius en matèria d'accessibilitat de les persones amb discapacitat que utilitzen el transport privat adaptat a la ciutat de València, mitjançant el consens amb les organitzacions d'afectats i la societat en general i, la segona, que, en el cas que ens exposa el ciutadà, dins el procés anteriorment exposat, s'estudien possibles solucions que prevegen totes les mesures d'aplicació que siguen necessàries per a fer efectiu el seu dret a l'accessibilitat.

La Resolució va ser acceptada per l'Ajuntament de València.

1.1.2. Transport públic

En la queixa núm. 041117, la Federació d'Associacions de Discapacitats Físics de la Província d'Alacant ens manifestava que la situació del transport adaptat per a persones amb mobilitat reduïda a la ciutat d'Alacant era molt deficitària, i que no hi havia, a hores d'ara, cap eurotaxi (vehicle especial per a persones usuàries de cadira de rodes).

Vam demanar un informe sobre això a la Conselleria d'Infraestructures i Transports i ens va remetre un atent ofici amb data 25 d'octubre de 2004, en el qual exposava que no existix cap normativa que establisca l'obligatorietat de vehicles adaptats per a persones de mobilitat reduïda adscrits a llicències d'autotaxi. Si alguna vegada han existit, ha estat per iniciativa dels titulars de les llicències i, segons sembla, amb la intervenció d'ajudes econòmiques prèvies d'alguna administració pública o institució privada. En l'Àrea de Prestació Conjunta d'Alacant no consta que existisquen, hui, vehicles turisme adaptats que presten transport públic. Consta, no obstant això, que algun ajuntament de la província ha creat noves llicències *ad hoc* per a vehicles adaptats com a mesura per a suplir la falta d'iniciatives en este sentit per part dels titulars de les llicències existents.

Vam demanar informació complementària a la Direcció General de Transports, la qual ens va oferir un llistat provisional del nombre d'eurotaxis existents a la província i la tramitació d'una ordre per a regular ajudes a transportistes autònoms de vehicles d'autotaxis a la Comunitat Valenciana perquè pogueren adaptar els seus vehicles al transport de persones amb discapacitat, i un dels requisits per a l'obtenció d'estes subvencions era presentar el compromís d'atendre amb caràcter prioritari les demandes de les persones amb discapacitat. Este compromís quedarà articulat a través dels acords que subscriuen amb alguna de les associacions de persones amb discapacitat reconegudes per la Conselleria de Benestar Social, en el qual s'establirà el protocol d'actuació per a l'ús de taxis en el cas de ser requerit.

Una vegada sol·licitada informació a la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, ens va contestar: 1r) que la competència sobre el taxi adaptat la tenen els ajuntaments, excepció feta de la ciutat de València, on l'ostenta l'entitat pública de

transport metropolità de València, dependent de la Conselleria d'Infraestructures i Transport; 2n) que esta Conselleria va convocar, mitjançant Ordre de 8 de juny de 2005 (DOGV núm. 5.209, de 16 de juny de 2005), ajudes a transportistes autònoms, de vehicles d'autotaxi, a la Comunitat Valenciana, per a l'adaptació dels seus vehicles al transport de persones amb discapacitat; 3r) que, actualment, des de la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, tenien en estudi la valoració general d'un projecte d'ajudes a les persones amb discapacitat per a l'ús del taxi mitjançant un bo per a taxi (botaxi).

Finalment, vam recaptar informació dels ajuntaments ressenyats en la comunicació de la Direcció General de Transports, i el nombre de llicències per a taxis adaptats va quedar com següent:

- Alacant capital: cap;
- Benidorm: quatre (està pendent la concessió de quatre llicències més);
- Dénia: dues;
- Elx: sis;
- La Nucia: cap (però hi ha un taxi que, pel model de vehicle que ho permet, complix estes funcions al municipi);
- Orihuela: quatre;
- Pilar de la Horadada: 1;
- Santa Pola: cap (però n'hi ha una en tramitació);
- Torreveieja: nou;

És a dir, un total de 26 llicències.

A Espanya, el programa de taxis urbans accessibles (eurotaxis) es va iniciar com a complement necessari del programa d'autobusos urbans de pis baix, a través del conveni IMSERSO-FEMP i la Fundació ONCE. A la fi de 1989, la Fundació ONCE va obtenir el primer vehicle de turisme condicionat per a poder transportar una persona de mobilitat reduïda amb cadira de rodes, juntament amb altres tres passatgers i el conductor. El 28 de desembre de 1990 es van engegar 125 taxis en 40 ciutats amb caràcter experimental. Es va oferir als taxistes una ajuda per a compensar el cost diferencial entre el taxi convencional i l'accessible. En 1995, l'IMSERSO va reiniciar este programa amb la Fundació ONCE i es van posar en circulació 76 nous taxis en 20 ciutats. En 1996 i 1997 es van renovar els convenis i es va agrupar la posada en funcionament de 87 vehicles en 1996 i 150 vehicles en 1997. Entre 1990 i 1999 la flota de taxis a tot Espanya va arribar a la xifra de 66.000, 500 dels quals havien estat adaptats al transport d'usuaris amb cadires de rodes. A causa del fet que la vida útil d'estos vehicles és relativament curta, d'uns cinc anys, la xifra es va reduir, a començaments del 2000, a uns 350 vehicles.

La implantació de l'eurotaxi no ha estat senzilla al nostre país a causa de nombrosos problemes. Segons les estadístiques que publica l'IMSERSO, al novembre de 2002 el nombre de taxis accessibles a l'Estat espanyol pujava a 336, dels quals 36 pertanyien a la Comunitat Valenciana. Un total de 13 se situaven a la província d'Alacant, 2 a la de

Castelló i 21 a la de València. Concretament a Alacant, les poblacions que disposaven d'este servei eren les de Benidorm (4), Elx (3), Guardamar del Segura (1), Orihuela (2), Torrevieja (2) i la Vila Joiosa (1). Este nombre és clarament insuficient i moltes localitats no disposen d'este servei. Si contrastem estes dades amb les obtingudes en la nostra investigació, podem ressenyar que l'increment produït a la província d'Alacant s'ha realitzat gràcies a la potenciació d'esta activitat pràcticament pels mateixos ajuntaments que l'havien iniciat, i des de l'abril de 2004 s'hi ha sumat la localitat de Dénia, i resulta incomprensible l'absència d'este recurs a localitats com Alacant capital.

Diferents iniciatives estatals, com la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat (articles 10 i disposició final vuitena) i el I Pla nacional d'accessibilitat 2004-2012, aprovat pel Consell de Ministres el 25 de juliol de 2003, que estableix en la seua actuació 1.707 que es proposa seguir promovent l'accessibilitat al taxi mitjançant la signatura de nous convenis per a l'adaptació, promoció de la formació de treballadors del sector i la redacció de recomanacions tècniques per a l'homologació de vehicles i la concessió de llicències en els automòbils, fan referència a este problema. Cal destacar el Conveni de col·laboració entre el Ministeri de Treball i Afers Socials i la Fundació ONCE per a la Cooperació i Integració Social de Persones amb Discapacitat, per a desenvolupar un programa d'accessibilitat universal durant els anys 2004-2006, signat el 12 de juliol de 2004. Entre els diferents àmbits que inclou cal subratllar el transport, fonamentalment a través de la implantació i generalització del servei d'autotaxi accessible.

La Comunitat Autònoma Valenciana també disposa de normativa sobre esta qüestió. Així, la Llei 1/1998, de 5 de maig, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació, l'article 13 de la qual estableix que "en les poblacions en què reglamentàriament es determine, existirà, almenys, un vehicle especial o taxi condicionat, que cobrisca les necessitats de desplaçament de persones amb discapacitat". A diferència d'altres comunitats en les quals s'especifica el tipus de ciutat pel nombre de població, la nostra s'ha sumat a aquelles que han remés estes circumstàncies al desenvolupament reglamentari que, en el cas de la nostra Comunitat, no s'ha produït. En l'article 66, paràgraf segon, de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat, s'estableix que "l'Administració de la Generalitat i entitats dependents procuraran garantir l'accés al transport públic i la informació sobre el citat transport a les persones amb discapacitat".

Molt és el treball que resta per fer a la vista de la normativa exposada. I són imprescindibles, sens dubte, les tradicionals mesures de foment; la greu situació de precarietat que resulta d'esta investigació fa que calga adoptar mesures urgents tendents a donar una resposta en breu termini. Per tot això, el Síndic va realitzar dues recomanacions dirigides a l'Ajuntament d'Alacant, Conselleria d'Infraestructures i Transports, Direcció General d'Integració Social de Discapacitats i Federació Valenciana de Municipis i Províncies. Primera, que s'adopten les disposicions necessàries per a dotar els municipis de la província d'Alacant d'eurotaxis, particularment a Alacant capital, que cobrisquen les necessitats de desplaçament de les persones amb discapacitat, mitjançant l'estudi de necessitats, audiència dels sectors afectats i impuls de l'acció supletòria dels ajuntaments. Segona, que en l'atorgament de

llicències i d'autoritzacions administratives es valore, com a mesura d'acció positiva tendent a garantir l'accessibilitat i no-discriminació, l'existència d'un contingent mínim destinat a este tipus d'activitat.

La Direcció General d'Integració Social de Discapacitats va acceptar plenament el contingut de la recomanació, en allò corresponent a les seues competències que consideren limitades a la realització de l'estudi de necessitats, com també a l'establiment d'ajudes a les persones amb discapacitat per a l'ús del taxi mitjançant un botaxi, actualment en estudi. La Direcció general manifesta haver aportat les observacions pertinents a l'avantprojecte de Llei de transport adaptat, impulsat per la Conselleria d'Infraestructures i Transport.

La Conselleria d'Infraestructures i Transports va acceptar la recomanació en allò relatiu a les seues competències que consideren limitades a les àrees de prestació conjunta per als serveis de transport públic de viatgers en automòbils de turisme les autoritzacions del qual són atorgades per la Direcció General de Transports de la Conselleria d'Infraestructures i Transports, previ informe dels municipis afectats i de la Junta Superior de Transport de la Comunitat Valenciana. La Conselleria manifesta que, si bé no es pot establir un contingent mínim destinat a este tipus d'activitat, en les bases de la convocatòria per a l'adjudicació de les autoritzacions d'autotaxi de les àrees de prestació conjunta i dins els mèrits amb relació al vehicle proposat per a la prestació del servei es pot introduir, com a mesura d'acció positiva tendent a garantir l'accessibilitat i no-discriminació, a més dels actuals criteris de valoració, el de l'adaptació del vehicle al transport de persones amb discapacitat.

En el moment de redacció d'este informe, ens trobem pendents de la contestació de l'Excm. Ajuntament d'Alacant i de la Federació Valenciana de Municipis i Províncies.

En la queixa núm. 050288, la reclamant ens manifestava que tenia minusvalidesa i que havien suprimit la cinta de subjecció dels autobusos, la qual cosa, des de la seua perspectiva, constituïa un absurd i comportava un perill seriós.

L'Ajuntament de València ens va informar que havien requerit l'Empresa Municipal de Transports S.A.U. perquè emetera informe. L'empresa va remetre dues contestacions a la reclamant, la primera fins i tot anterior a l'entrada de l'ofici del Síndic. En la segona contestació s'informava que els vehicles nous, adquirits en l'any 2004, estaven homologats segons la Directiva 2001/85/CE del Parlament Europeu i del Consell de 20 de novembre de 2001. En concret complien amb el seu annex VII, que fa referència a la protecció de la plaça reservada per a cadira de rodes, mitjançant agafador abatible o columna vertical i posicionat de la cadira en la direcció de la marxa i sentit contrari d'esta. Quant a la possibilitat d'incorporar cinturó de seguretat a les noves unitats afectades, legalment podia realitzar-se. De fet, es va consultar esta possibilitat als carrossers, els quals en van confirmar la viabilitat. L'empresa es proposa que els nous vehicles que han de rebre incorporen, en conseqüència, els cinturons de seguretat, i s'estan valorant les formes d'instal·lació en els 34 cotxes adquirits que no en tenen, d'acord amb la normativa citada.

A la vista de la informació rebuda i atés que no s'han aportat noves al·legacions per part de la interessada, vam tancar la queixa.

En la queixa núm. 041661, la reclamant, ciutadana de València, ens va manifestar que el seu fill de 3 anys tenia paràlisi cerebral infantil (PCI) i que utilitzava un carro especial adaptat a la seua edat. Quan pujava als autobusos de l'Empresa Municipal de Transports (EMT), el conductor l'obligava a tancar el carro i no podia utilitzar els ancoratges, ja que són molt pocs els autobusos que els tenen i estan adaptats exclusivament a cadires de rodes homologades, que el seu fill, a causa de l'edat, la grandària i el trastorn, no pot utilitzar.

Estos fets van ser posats en coneixement de l'Ajuntament de València, que ens va informar del següent:

1r. L'EMT té establida la prohibició d'accés i permanència dels cotxets de bebé oberts en els autobusos de transport públic;

2n. Esta prohibició té, en l'actualitat, la seua fonamentació jurídica en l'article 11.2, d), del Reglament General de Circulació i en el Reglament de Prestació de Servei, aprovat per l'Ajuntament Ple del 23 de juliol de 1985, en el qual es prohibix als passatgers transportar embalums que entorpisquen el pas en l'interior del vehicle;

3r. Segons l'EMT, els seus autobusos complixen la normativa europea reguladora dels ancoratges per a les cadires de rodes, i han d'estar degudament homologades perquè els siguen d'utilitat, cosa que no ocorre amb les cadires de bebé per a les quals no existix normativa específica referent a això;

4t. Per a casos especials, com el present, l'EMT disposa d'un servei especial de recollida i trasllat de viatgers amb problemes de mobilitat física del qual es pot disposar mitjançant una telefonada al Servei d'Atenció al Client d'esta empresa municipal.

En tràmit d'al·legacions, l'autora de la queixa, després d'aclarir que el seu fill no duia un cotxet de bebé, sinó un carro especial, es preguntava sobre les raons de no adaptar els ancoratges per a cadires de rodes a este tipus de carros, que són aproximadament el mateix.

Quant a esta qüestió, compartíem els dubtes de la mare ja que, en l'informe remés per l'Ajuntament de València, no s'afirmava res ni tan sols quant a la possibilitat o impossibilitat tècnica d'adaptar els ancoratges per a cadires de rodes existents en els autobusos a este tipus de carros especials. Per això, esta institució va considerar que, llevat d'impossibilitat tècnica, l'EMT havia d'incrementar els esforços per a, al marge de la inexistència de normativa específica quant a estos carros, s'implantara algun sistema o mecanisme que permetera ajustar o adaptar els ancoratges de les cadires de roda a estos carros especials.

Mentrestant, vam considerar que la prohibició continguda en l'article 11.2, d), del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, reglament general de circulació, com també en el Reglament de Prestació de Servei aprovat per l'Ajuntament Ple el 23 de juliol de 1985,

no havia de ser aplicada ni exigida pels empleats de l'empresa municipal de transport, perquè les possibles molèsties que poguera generar a la resta d'usuaris la col·locació d'un carro especial que permetera el transport segur d'un xiquet discapacitat de 3 anys d'edat estaven més que justificades. Per tant, no estàvem davant un supòsit de dificultar el pas innecessàriament (el carro especial —no és un cotxet de bebé, ni de bon tros un embalum, com s'arriba a equiparar en l'informe municipal— és molt difícil de plegar i el seu pes oscil·la entorn dels 25 o 30 quilograms).

Quant a l'existència d'un transport especial municipal per a este tipus de casos, l'autora de la queixa va matisar que “l'EMT disposa d'eixe servei en el qual existixen unes grans cues i en els quals tampoc deixen ficar eixe tipus de carro especial a causa del mateix motiu que abans, no existixen ancoratges per a ells”. Resulta forçós reconèixer l'encert municipal a crear este servei de transport especial per a les persones que tenen algun tipus de discapacitat, si bé és cert que la prestació d'este servei pot millorar eliminant el màxim possible el temps d'espera i implantant algun sistema o mecanisme que servisca d'ancoratge a este tipus de carros especials.

Per consideració al que hem exposat, el Síndic va realitzar les següents recomanacions a l'Ajuntament de València. Primera, que, llevat d'impossibilitat tècnica degudament comprovada i acreditada, l'Empresa Municipal de Transports havia de disposar la implantació d'algun sistema o mecanisme que permetera ajustar o adaptar els ancoratges de l'autobús destinats a les cadires de rodes a este tipus de carros especials per a transportar xiquets discapacitats, i mentrestant, havia d'ordenar els conductors que, en este tipus de casos, no s'havia d'aplicar la prohibició continguda en l'article 11.2, d), del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, reglament general de circulació. Segona, que es modificara el Reglament Municipal de Prestació del Servei de Transport Urbà, aprovat en l'any 1985, en el sentit de permetre específicament l'ús de carros especials per a xiquets discapacitats, i que s'ajustara el seu contingut a les noves necessitats socials de la realitat actual —han passat 20 anys des de la seua aprovació—. Tercera, que, en relació amb el servei de transport especial, s'adoptaren les mesures necessàries per a millorar, en la mesura que siga possible, la qualitat i l'eficàcia en la prestació d'este servei públic essencial.

L'Ajuntament de València va manifestar que el 29 de juliol de 2005 s'havia aprovat un nou Reglament i del seu articulat es desprenia la possibilitat d'accés als autobusos de l'EMT de la cadira objecte de la reclamació, i va acceptar els pronunciaments emesos per esta institució.

1.1.3. Accessibilitat a l'entorn urbà

En la queixa núm. 050846, el reclamant ens manifestava que havia remés diversos escrits a l'Ajuntament de Sant Vicent sobre la situació de la urbanització Villamontes referent al compliment de la normativa sobre accessibilitat de minusvàlids, i que no havia obtingut resposta.

L'Ajuntament ens va informar que els escrits presentats pel reclamant durant l'any 2002 es referien a problemes generats per les obres que, en aquell moment, s'estaven

executant a eixa urbanització. Estes obres van finalitzar poc després, i es van corregir alguns aspectes dels indicats pel reclamant. L'Ajuntament reconeix que la urbanització Villamontes presenta nombroses mancances urbanístiques i d'accessibilitat per a discapacitats físics. Es tracta d'una actuació antiga, procedent del Pla parcial serreta de Ramos, que va ser aprovat en 1976 però que no va arribar a executar-se completament. L'Ajuntament estava duent a terme adequacions parcials per trams determinats, i estava tractant de corregir les deficiències advertides.

Garantir l'accessibilitat a l'entorn físic constituïx una de les qüestions més importants per a evitar la discriminació de les persones discapacitades i forma part del nucli de les normes uniformes sobre la igualtat d'oportunitats per a les persones amb discapacitat (Resolució de l'Assemblea General de Nacions Unides de 20 de desembre de 1993) que, si bé no constituïx norma vinculant, és la recomanació internacional de més rellevància en la matèria. En este sentit s'emmarquen disposicions com la nostra Llei 1/1998, de 5 de maig, de la Generalitat Valenciana, d'accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, urbanístiques i de la comunicació o la Llei estatal 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

De les actuacions resulta conformitat en ambdues parts quant al fet que la urbanització controvertida presenta mancances urbanístiques evidents i, entre estes, les concernents a l'accessibilitat per a discapacitats. Igualment, el reclamant està d'acord amb les consideracions que el mateix Ajuntament realitza sobre la ferma voluntat municipal a tallar els problemes de l'accessibilitat amb caràcter general en tot el municipi i també l'Ajuntament mostra el seu acord a prioritzar les futures actuacions en la urbanització per a millorar les condicions d'accessibilitat. Per això, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament de Sant Vicent, amb caràcter general, que continuara el procés d'eliminació de barreres arquitectòniques en tot el terme municipal que està desenvolupant la corporació municipal i que, en el cas concret del ciutadà afectat, s'arbitraren tots els mecanismes possibles perquè, com més prompte millor, es veren solucionats els problemes d'accessibilitat que presenta la urbanització Villamontes, i que en concretaren els terminis i la consignació pressupostària.

L'Ajuntament de Sant Vicent del Raspeig va acceptar sense reserves la recomanació i, a este efecte, en la proposta de pressupostos per a 2006, figuren diverses partides destinades a l'eliminació de barreres urbanístiques, entre estes, en alguns carrers de la urbanització Villamontes, per a executar en el pròxim exercici pressupostari.

En la queixa núm. 042139, l'Associació Provincial de Discapacitats, AKORA, ens manifestava que al municipi d'Alborache s'havien executat i s'estaven executant obres que incomplien la normativa de barreres arquitectòniques en aspectes com ara l'accessibilitat de les cadires de rodes, rebaix de voreres, pavimentació igual en els passos de vianants, etc. Les dades concretes de l'obra eren el condicionament de la travessia d'Alborache, a la carretera CV-415, obres executades per la Diputació Provincial de València. A l'escrit, posteriorment, s'adjunta informe de COCEMFE-Comunitat Valenciana, plataforma representativa de prop de 70 associacions de persones amb discapacitat de la Comunitat Valenciana.

La Diputació Provincial de València ens va informar que existien tres zones clarament diferenciades i que el problema es concretava en la zona III que corresponia al nucli antic de la població que, per la seua orografia i traçat, era de difícil accessibilitat.

Excedia, sens dubte, les competències del Síndic de Greuges, l'anàlisi tècnica d'unes obres de condicionament d'una via pública. No obstant això, tant l'associació reclamant com la mateixa administració afectada coincidien en l'existència de barreres arquitectòniques en l'execució del traçat viari. Atés el tenor de la Llei 1/1998, de 5 de maig, i del Decret 39/2004, de 5 de març, del Consell de la Generalitat i l'Ordre de 9 de juny de 2004, de la Conselleria de Territori i Habitatge que desenvolupen l'anterior, el Síndic va emetre les següents recomanacions a la Diputació Provincial de València. Primera, que s'adoptaren les mesures necessàries per a l'adequació de les obres, en el cas d'existir irregularitats, en les zones I i II de les actuacions de condicionament de la travessia d'Alborache a la normativa de barreres arquitectòniques. Segona, que, pel que fa a eixa zona III, s'adoptaren totes les mesures possibles per a aconseguir, com a mínim, arribar al nivell practicable d'accessibilitat. Tercera, que, en l'adopció d'estes mesures, foren consultades les organitzacions d'afectats/des.

La Diputació Provincial de València va acceptar la recomanació i va mantenir una reunió en l'Ajuntament d'Alborache, de la qual se'ns va remetre còpia de l'acta, en la qual es van assolir una sèrie d'acords amb l'associació reclamant i el compromís de portar a terme les actuacions que foren viables, tant les que corresponien a la Diputació Provincial de València com les corresponents a l'Ajuntament.

1. 2. Qualificació del grau de minusvalidesa

Enguany s'ha rebut un abundant nombre de queixes per retards en la tramitació dels procediments de reconeixement i revisió del grau de minusvalidesa que han motivat successives resolucions. Sense perjudici de la investigació més àmplia realitzada d'ofici per esta institució en la queixa d'ofici núm. 34/05 (expedient núm. 050869), en els casos referenciats s'acreditava l'existència d'importants retards a les províncies d'Alacant i València i es causaven perjudicis als usuaris en la mesura que estos documents produïxen efectes en altres àmbits.

La situació descrita vulnerava el que disposa l'article 42.2 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, que determina que el termini màxim en el qual l'Administració ha de notificar la resolució expressa és el fixat per la norma reguladora del procediment corresponent. L'Ordre de 19 de novembre de 2001, de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'establix el procediment per al reconeixement, la declaració i la qualificació del grau de minusvalidesa en l'àmbit de la Comunitat Valenciana establix, en el seu article 14, que el termini màxim per a la resolució del procediment per a la revisió del grau de minusvalidesa serà el de l'article 10, apartat 2 (sis mesos), i que es computarà a partir de la data de l'acord d'iniciació comunicat a l'interessat.

L'article 47 de la Llei 30/1992, establix que l'observança dels terminis és obligatòria i el seu article 41, igualment, obliga a adoptar mesures oportunes per a remoure els

obstacles que impedisquen, dificulten o retarden l'exercici ple dels drets dels interessats o el respecte als seus interessos legítims, i disposar el que calga per evitar i eliminar tota anormalitat en la tramitació dels procediments.

Amb independència que l'article 14.3 estableix els efectes de la falta de resolució expressa (silenci administratiu), l'Administració té l'obligació expressa de resoldre, de conformitat amb l'article 42 de la Llei 30/1992.

Però és més, no és necessari esgotar els terminis màxims per a resoldre i notificar, sinó que, si es posa en pràctica el principi d'eficàcia que l'article 103.1 de la Constitució espanyola encomana a les administracions públiques, els terminis han de reduir-se al mínim, cosa que reitera l'article 3.2 de la referida Llei 30/1992 quan assenyala que les administracions públiques es regixen, en la seua actuació, pels criteris d'eficiència i servei als ciutadans.

Per tot el que hem dit més amunt, el Síndic reiteradament ha recordat a la Conselleria de Benestar Social que havien d'extremar-se les mesures tendents a evitar dilacions en este tipus de procediments amb caràcter general.

Per contra, en la queixa núm. 051510, l'Administració va resoldre amb celeritat el problema que la va motivar. La interessada, discapacitada auditiva, va sol·licitar participar en un procés selectiu convocat per l'Ajuntament d'Alacant per a llocs de treball d'ordenança i, a més, ho va fer en el torn de reserva per a persones amb discapacitat.

D'acord amb les bases de la convocatòria, va sol·licitar al Centre de Diagnòstic i Valoració d'Alacant que emetera dictamen sobre la seua capacitat per al desenvolupament de les funcions pròpies del lloc de treball al qual aspirava. El dictamen va considerar que no era apta, però sense motivar-ho de cap manera. Atés que la llista provisional havia estat ja publicada, vam admetre la queixa i la tramitàrem amb la màxima celeritat; vam demanar l'informe pertinent a la Direcció Territorial de Benestar Social, especialment sobre les causes i els motius pels quals la interessada no és considerada per a realitzar tasques de conserge com ara el maneig de màquines reproductores, ensobrar, enquadrar, traslladar objectes o documents entre dependències o edificis, control d'accessos, obertura i tancament de dependències, operacions simples de manteniment, supervisió de l'estat de neteja i de les instal·lacions, lliurament d'impresos, etc.

En pocs dies l'Administració va emetre un nou dictamen en el qual la considerà apta per a realitzar les funcions referides, raó per la qual vam finalitzar la nostra actuació.

En la queixa núm. 050676, la reclamant ens manifestava que havia presentat sol·licitud de reconeixement del grau de minusvalidesa. Per sentència del Jutjat Social núm. 1 d'Alacant, se li va reconèixer la incapacitat permanent total per a la seua professió habitual derivada de malaltia comuna, una circumstància que va comunicar a la Direcció Territorial de Benestar Social. Posteriorment, li va ser notificada la resolució sobre el reconeixement del grau de minusvalidesa, i se li va atorgar un 23%. Més tard, va rebre nou escrit en el qual, d'acord amb l'article 1.2 de la Llei 51/2003, de 2 de

desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, la seua situació s'equiparava a la d'una minusvalidesa en grau igual o superior a la del 33%. No obstant això, la Resolució estimava que no era necessària una nova declaració. L'afectada no va quedar conforme amb això anterior en la mesura que l'acreditació de la condició de minusvàlid es realitza amb la certificació i ja ha pogut comprovar en diverses administracions que el document que li sol·liciten per a demanar qualsevol benefici, és el document al·ludit.

La Conselleria ens va informar que, en virtut del precepte anterior, i atenent als criteris comuns per a l'aplicació de l'article 1.2 de la Llei 51/2003 emesos per la Direcció General de Coordinació de Polítiques Sectorials sobre la Discapacitat del Ministeri de Treball i Assumptes Socials i l'Institut de Majors i Serveis Socials (IMSERSO), quedava perfectament equiparada amb una minusvalidesa en grau igual o superior al 33% a tots els que es trobaren en alguna de les situacions determinades en este i que, segons expressa textualment esta Direcció general: “no és necessària nova declaració de l'Equip de Valoració a què es referix l'article 8 del Reial decret 1971/1999, de 23 de desembre”. La Conselleria estimava, a més, que les competències en matèria de valoració de situacions de minusvalidesa i qualificació del seu grau que corresponen a l'Administració de la Generalitat Valenciana són d'execució i gestió dels serveis corresponents, i que l'Estat mantenia les competències exclusives i la regulació de les condicions generals i dels aspectes bàsics, que estan determinats, en l'àmbit reglamentari, pel Reial decret 1971/1999, de 23 de desembre, de procediment per al reconeixement, la declaració i la qualificació del grau de minusvalidesa.

Des de la perspectiva del Síndic, es constata que l'aplicació d'este precepte ha originat dubtes que s'han vist plasmats en criteris contradictoris dels diferents tribunals superiors de justícia de les diverses comunitats autònomes, la ressenya dels quals s'efectua àmpliament en la resolució que es pot consultar en la pàgina web de la institució.

És cert que, al costat del concepte de minusvalidesa, existixen altres conceptes distints, com ara invalidesa o incapacitat, utilitzats per les normes de la seguretat social. Estos conceptes, fins a la promulgació de la Llei 51/2003, no eren equiparables al de minusvalidesa, ja que esta era una qualitat que només havia de predicar-se d'aquells que prèviament havien obtingut una declaració expressa en este sentit. No obstant això, des d'un punt de vista de justícia material, en molts casos no es comprenen les divergències d'ambdós tipus de declaracions, en la mesura que ambdues obeïxen a una reducció de la capacitat, ja siga laboral (en la modalitat contributiva) o ja siga física, psíquica o sensorial (en la modalitat no contributiva), d'acord amb l'article 136 de la Llei general de la seguretat social. Atés que la segona es determina d'acord amb un percentatge determinat de minusvalidesa (65%), la problemàtica és la primera.

La definició d'invalidesa permanent que ens oferix la Llei general de la seguretat social, en este cas, és “la situació del treballador que, després d'haver estat sotmés al tractament prescrit i d'haver estat donat d'alta mèdica, presenta reduccions anatòmiques o funcionals greus, susceptibles de determinació objectiva i previsiblement definitives, que disminuïsquen o anul·len la seua capacitat laboral”. En ambdós casos, doncs, es produïx una disminució de les possibilitats d'integració de la persona afectada, encara

que en este segon cas se centre només en un dels aspectes (el laboral) que, amb caràcter general, inclou la definició de minusvàlid que oferix la Llei 13/1982.

Els organismes encarregats de determinar les incapacitats permanents són distints dels encarregats de qualificar el grau de minusvalidesa i les valoracions tècniques són completament independents (article 4.2 del Reial decret 1971/1999). Això anterior pot comportar que els òrgans administratius encarregats emeten resolucions que, materialment, poden presentar una certa contradicció. Tal situació, per exemple, es va tenir en compte en el derogat Reial decret 1723/1981, de 24 de juliol, sobre reconeixement, declaració i qualificació de minusvàlid (disposició transitòria única). Esta disposició no va ser objecte de desplegament i, durant anys, va ser pràctica administrativa comuna homologar els casos d'invalidesa total, absoluta i gran invalidesa a minusvalideses del 33, 65 i 75%, respectivament, amb fonament exclusiu en criteris de la Direcció General del que aleshores es denominava Institut Nacional de Serveis Socials que no tenia competències normatives.

Finalment, i més important, segons el nostre parer, és el fet que si es mantinguera el criteri establert en la interpretació restrictiva es produiria l'absurd fenomen que dues normes concebudes per a evitar la discriminació i assolir l'efectiva integració social dels discapacitats tinguen continguts contradictoris. La Llei 51/2003, segons l'exposició de motius, és complementària de la Llei 13/1982 i comporta un major impuls a fi d'assolir eixe objectiu que constituïx la finalitat d'ambdues lleis. Si es considerara la posició restrictiva, existiria un concepte de discapacitat distint a l'efecte d'una llei i a l'efecte d'una altra, i establiria beneficis distints en un cas i en l'altre, de manera que es complicaria extraordinàriament la qüestió des d'un punt de vista de claredat interpretativa i seguretat jurídica, partint d'una òptica d'exclusiva literalitat de la llei que, com hem vist, és enterament discutible. Esta Llei, a més, regula les condicions bàsiques que garantixen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici de drets, d'acord amb l'article 149.1.1a de la Constitució espanyola (disposició final catorzena de la Llei 51/2003).

Tenint en compte el que hem exposat, el Síndic va recomanar a la Conselleria de Benestar Social que, amb caràcter general, s'adoptara el concepte de persona amb discapacitat de la Llei 51/2003, amb el sentit extensiu exposat i que, en el cas concret de la ciutadana afectada, en aplicació d'esta interpretació, se li atorgara el certificat que reconeix el seu grau de minusvalidesa per l'organisme corresponent.

La Conselleria no va acceptar les recomanacions i ens va remetre un extens informe raonat que resumim tot seguit.

Quant a la primera recomanació, no consideren adequat acceptar-la perquè estimen que ha d'adoptar-se el criteri estricte dins l'àmbit establert per l'article 3 de la Llei 51/2003.

Quant a la segona, la jurisprudència menor és contradictòria i es considera: 1r) que l'equiparació és només "a l'efecte d'esta llei", no s'ha produït modificació del Reial decret 971/1999 i, únicament, s'han rebut uns "criteris comuns" dictats per la Direcció General de Coordinació de Polítiques Sectorials sobre Discapacitat i l'IMSERSO; 2n) les direccions territorials resolen d'acord amb el citat Reial decret i informen dels

críteris comuns esmentats per a un adequat coneixement dels interessats; 3r) la qüestió jurídica excedix l'àmbit competencial de la Conselleria, ja que és cada administració o òrgan el que està obligat a reconèixer l'equiparació avantdita o resoldre motivadament la seua negativa, dins l'àmbit establert en l'article 3 de la Llei 51/2003 que estableix una equiparació limitada; 4t) esta actuació està motivada pel fet que en les successives reunions de la Conselleria Tècnica de Barems de la Subdirecció General de Planificació, Ordenació i Avaluació del Ministeri de Treball i Afers Socials amb representants de les comunitats autònomes no ha pogut aprovar-se fins a la data cap proposta d'actuació consensuada; 5é) una vegada reunida la Comissió de Seguiment i Coordinació del Grau de Minusvalidesa de la Comunitat Valenciana, el passat 1 d'abril de 2005, es va concloure que, conforme a la Llei 51/2003, les persones amb incapacitat permanent total tindran, si escau, els beneficis socials i fiscals de les persones que tenen reconegut el 33% del grau de minusvalidesa en els àmbits que així se li reconega, però això no vol dir que tinguen o calga concedir-los el certificat de minusvalidesa del 33%; 6é) ni el Tribunal Suprem ni el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana s'han pronunciat sobre esta qüestió.

1.3. Persones amb malaltia mental

En la queixa núm. 052030, l'Associació de Familiars i Usuaris dels Serveis de Salut Mental de la localitat d'Elx (ASFEME) ens van manifestar que, diverses vegades, havien sol·licitat la creació d'un centre específic per a malalts mentals i un centre de dia per a Elx i la comarca. Que van iniciar converses amb la Conselleria de Benestar Social i amb l'Ajuntament. Que l'Ajuntament els va comunicar la disponibilitat de terrenys per a esta finalitat. Que la Conselleria de Benestar Social, després dels contactes inicials, no ha tornat a contestar a esta petició, i es tracta d'un recurs molt necessari per a Elx i la seua comarca. La queixa es troba actualment en tramitació.

En la queixa núm. 041085, la reclamant manifestava que el seu fill estava malalt d'esquizofrènia residual amb una important deterioració psicosocial i un grau total de minusvalidesa del 75%, amb necessitat de concurs de tercera persona, i que tenia autoritzat el seu internament per interlocutòria del Jutjat de Primera Instància número 4 d'Elx. La interessada va sol·licitar l'ingrés en centre específic per a malalts mentals (CEEM).

La Direcció General d'Integració Social de Discapacitats ens va informar que la sol·licitud havia estat valorada i acceptada, i que romanien en llista d'espera per no haver-hi places en CEEM disponibles en eixe moment.

Una vegada conferit trasllat per a al·legacions, es va rebre informe dels Serveis de Psiquiatria en els quals es manifestava que el pacient, de 52 anys d'edat, estava diagnosticat des dels 17 anys d'esquizofrènia paranoide, i que actualment presentava un estat residual. El problema es trobava en la dificultat per a atendre'l atés que la seua mare, de 86 anys d'edat, difícilment podia ocupar-se'n i el pacient es negava a ser atés en el domicili d'altres familiars, i només acceptava l'ajuda d'una germana que hagué de tancar el seu negoci per a acomplir esta tasca. La vida quotidiana del pacient estava molt empobrida, era incapaç d'administrar-se autòcures (necessita ajuda per a alimentar-

se, endreçar-se, afaitar-se...) i de vegades es mostrava agressiu, i era incapaç de respectar les normes mínimes de convivència en la comunitat de veïns. L'informe sol·licitava que l'ingrés en CEEM fóra atés com més prompte millor.

A la vista d'este últim informe, vam sol·licitar ampliació a la Direcció General d'Integració Social del Discapacitat a fi de comprovar la posició en la llista d'espera, l'evolució de les places i el temps probable en el qual podria satisfer-se esta necessitat. La Direcció general ens va informar que es formava un llistat únic de les sol·licituds de plaça en CEEM per a tota la Comunitat i s'ordenava per la puntuació obtinguda en la valoració segons el barem i l'antiguitat, en què l'afectat ocupava el lloc 457 de 634. Si es restringiria a la província d'Alacant, ocupava el lloc 125 de 160. La llista d'espera es referix al CEEM de Bétera, l'únic públic, en el qual, des de la seua obertura, existix un 60% d'ocupació amb una permanència indefinida o de llarg termini, i per això s'hi donen poques altes. Anualment es cobrix alguna vacant, es concedixen "ajudes per a l'atenció institucionalitzada" en centres privats, i des de l'octubre de 2004 es disposa, al CEEM de Sueca, de 40 places, amb caràcter privat i subvencionat per la Conselleria. La Conselleria considerava que caben les següents alternatives: 1a) sol·licitar ajuda per a l'atenció institucionalitzada de convocatòria anual; 2a) en cas d'agreuament de la situació, remetre informe a la Direcció Territorial de Benestar Social corresponent, i informe psiquiàtric social en què se sol·licite la revisió de l'expedient; 3a) tenir en compte que, per a l'últim trimestre de 2005, està prevista l'obertura d'un CEEM a Benidorm i un altre a Elda, amb 40 places per centre, amb la qual cosa, tenint en compte que alguns interessats es troben estables en el seu àmbit residencial familiar, és possible que l'afectat obtinga plaça en algun d'estos centres.

No és infreqüent rebre en esta institució queixes referents als problemes que experimenten les persones que tenen malalties mentals i les seues famílies. Sens dubte, la situació que es descriu en el present cas revestix la seua importància i requerix una atenció concreta, a la qual, d'altra banda, hom té dret en aplicació de l'article 49 de la Constitució i dels principis continguts en l'article 4 de la Llei valenciana 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat.

L'atenció de les persones amb malaltia mental es desplega en una multitud d'àmbits que abasten la correcta assistència sanitària, la protecció social, l'accés al treball, etc. Sens dubte, totes estes facetes tenen mancances, com ja es va posar en relleu en l'informe d'esta institució titulat *Situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars* (2003).

Des del punt de vista de l'atenció en matèria de serveis socials, ha de tenir-se en compte que, juntament amb els recursos generals del sistema, els especialitzats han d'atendre les necessitats de rehabilitació de les persones afectades i, també, les necessitats d'allotjament residencial en els casos que esta concórrega. En allò concernent concretament als centres residencials, si bé la situació dista molt de ser òptima, la veritat és que la crítica no pot ser tan feroç com la que sí que pot realitzar-se en altres àmbits, particularment en la manca, en l'àmbit sanitari, de programes de tractament assertiu denunciada per esta institució.

Els paràmetres pels quals cal guiar-se a l'hora de realitzar una crítica en este aspecte concret són l'evolució del nombre de places segons les disponibilitats pressupostàries,

l'evolució de la llista d'espera i la creació de mecanismes alternatius. Encara que només hi ha un recurs públic, la veritat és que anualment es convoquen ajudes per a l'atenció institucionalitzada i el global de places entre el centre públic i els privats en l'any 2003, segons es reflectix en l'informe especial d'esta institució citat més amunt, pujava a 412. Els centres són de creació bastant recent en el temps i, a més, és cert que la Conselleria està promovent la creació de noves places d'atenció residencial, tal com es reflectix en els informes esmentats (que arpleguen 40 places ja creades i unes altres 80 de previsible creació en dates pròximes).

No obstant això, i fins i tot acceptant-ho, d'altra banda, també és reconegut per les associacions d'afectats i de professionals, segueix sent necessària tant la creació d'este tipus de places com, sens dubte, la creació dels recursos restants que, en sentit invers, eviten la institucionalització dels pacients. Si centrem la present queixa en el problema de l'atenció residencial, cal atendre també les necessitats de la resta de persones que es troben en la llista d'espera d'acord amb la valoració de necessitats que s'efectua pel barem corresponent. Per totes les raons exposades, el Síndic va suggerir a la Conselleria de Benestar Social que, amb caràcter general, continuara el procés de creació de places residencials per a malalts mentals crònics i d'ajudes per a l'atenció institucionalitzada fins a cobrir les necessitats existents sense descurar l'obertura de places que evitaren, precisament, el procés d'institucionalització i que, en el cas concret del ciutadà afectat, s'arbitraren tots els mecanismes possibles perquè, com més prompte millor, poguera veure satisfeta la seua necessitat de plaça residencial.

De similar contingut que l'anterior va ser la resolució de la queixa núm. 050319, en la qual el reclamant manifestava que tenia un germà de 39 anys, diagnosticat d'esquizofrènia paranoide, de més de 18 anys d'evolució. Els seus pares són molt majors (75 i 70 anys). La seua mare, a més de la cura del seu germà, s'encarregava del seu avi de 98 anys d'edat. En el moment actual la situació era insostenible i necessitaven un centre residencial per a malalts mentals crònics. Van sol·licitar la nostra intervenció atés que es trobaven en llista d'espera des de l'abril de 2003. La Direcció General d'Integració Social de Discapacitats ens va informar que la sol·licitud va ser valorada, i quedava en situació de llista d'espera, amb una puntuació de 16 i posició 54 en una llista de 160 de la província d'Alacant. Així mateix, es relata que va tenir entrada una sol·licitud d'ajuda per a l'atenció institucionalitzada que va ser denegada per resolució del director territorial, i no constava l'entrada de sol·licitud per a enguany.

La Conselleria va acceptar els suggeriments continguts en ambdues resolucions.

Quant a la situació concreta de l'afectat en la queixa núm. 041085, en eixos moments estava pendent de la pròxima obertura dels centres de Benidorm i Elda i, en el cas de la queixa núm. 050319, l'afectat ja es trobava ingressat en el CEEM de Bétera, i estava pendent per a un possible trasllat, una vegada obert el centre de Benidorm, si escaiguera. La Conselleria va voler fer constar que la creació de places per a malalts mentals crònics, tant en residències (CEEM) com en la resta dels recursos (CRIS, centres de dia i habitatges tutelats), és una de les prioritats. L'impuls donat a este tipus de recursos durant l'última dècada quedava perfectament reflectit en l'evolució experimentada pel nombre de centres i places existents, açò és, dos centres i 46 places en 1995 pels 43 centres i 1.277 places hui (d'estes places, 416 tenen caràcter

residencial). Així mateix, ens va informar que en l'últim trimestre del present any 2005 anaven a crear-se un total de 310 places més. En concret, 80 places residencials (40 del CEEM de Benidorm i unes altres tantes del d'Elda), 170 places de CRIS (Benidorm, Alcoi i València) i 60 diürnes (centres de dia de Benidorm, Elda i València, 20 places cadascun). D'igual manera, a començament de 2006, està previst que entren en funcionament el CEEM i centre de dia d'Albocàsser (45 places en total), com també el CRIS i el centre de dia de la Safor (Gandia), amb un global de 90 places més. Pel que fa a les ajudes per a l'atenció institucionalitzada, el seu creixement també és evident (682.783,75 € en 1999 pels més de 4 milions en 2004 i 2005). La línia de treball que ha de seguir la Conselleria, a través de la seua Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, segons ens van informar, és incentivar i fomentar totes les possibilitats d'actuació existents en este àmbit. Així, accions com la creació de la Fundació de la Comunitat Valenciana per a la Discapacitat, la construcció a València del Centre de Referència Nacional de Salut Mental o la nova Llei de protecció institucional de les persones amb discapacitat (que inclou en el seu marc també els malalts mentals crònics), en fase d'elaboració, són projectes que veuran la llum en el futur immediat.

En la queixa núm. 050834, la reclamant manifestava que tenia trastorn bipolar, amb un percentatge de minusvalidesa del 55%. Malgrat la seua difícil situació socioeconòmica (infància en centre de menors a causa de maltractaments físics i psíquics), va aconseguir independitzar-se, treballar, llicenciar-se en Arqueologia i establir una relació sentimental. L'agreujament de la crisi i la manca de suport familiar va donar lloc a l'absència d'habitatge. En l'actualitat, residia amb la seua antiga parella, malgrat haver finalitzat la seua situació sentimental, i la Unitat de Salut Mental considerava necessària l'estada en un habitatge tutelat a la vista de la seua situació clínica i el risc que presentava. La queixa de la reclamant derivava de la seua necessitat de suports i que, tot i haver sol·licitat el recurs, es trobava en una llista d'espera indefinida.

La Conselleria ens va informar que la interessada es trobava en llista d'espera. Finalment, després d'una nova petició d'informació en un procés que es va perllongar diversos mesos, se li va concedir plaça en habitatge tutelat, i la Conselleria ens va informar que l'evolució en el nombre de places global era ascendent des de 2000 (17 en 2000, 47 en 2001, 66 en 2002, 66 en 2003, 72 en 2004), i el nombre de sol·licituds actual en el total de la Comunitat Valenciana era de 158 (62 a la província d'Alacant i 96 a la província de València), i estava pendent el desenvolupament reglamentari sobre habitatges tutelats, ja que formava part del reglament de centres per a persones amb discapacitat que, en eixes dates, es trobava en fase de valoració econòmica de la plantilla de centres. Per estes circumstàncies, vam tancar la queixa.

1.4. Altres queixes

En la queixa núm. 050837, Nova Opció, Associació de Dany Cerebral Sobrevingut, ens manifestava que, en l'any 2000, va sol·licitar a l'Ajuntament de València un local perquè albergara un centre de dia. Després de diverses vicissituds, es va optar per un col·legi públic, propietat de l'Ajuntament, però cedit a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport. El local del col·legi necessitava reformes per a fer viable el funcionament del centre projectat i, amb esta finalitat, la Conselleria de Benestar Social va concedir una

subvenció de 180.000 € Per raons que no ens consten, la cessió del local del col·legi no es va arribar a produir i esta associació va formular la queixa que ens ocupa a causa de no tenir local.

Vam sol·licitar el preceptiu informe a l'Il·lm. Sr. Director General d'Integració Social de Discapacitats. En el període que va transcórrer fins a la recepció de l'informe, l'associació ens va comunicar que la Conselleria havia sol·licitat la devolució o renúncia a la subvenció citada. Per això, el 15 de setembre de 2005, Nova Opció va presentar un escrit a la Conselleria a fi de conèixer les raons per les quals havia de retornar-se la subvenció i altres qüestions sobre terminis d'execució de les obres necessàries i data prevista per a l'efectiva obertura del centre de dia.

Posteriorment, vam tenir coneixement que la Conselleria de Benestar Social havia arrendat un local al carrer Zamora, núm. 7 i 9 de València. Este local necessitava ser reformat per a ser útil com a centre de dia. El projecte de reforma havia estat redactat per l'Oficina Tècnica de la Conselleria de Benestar Social, i es preveia un termini d'execució de cinc mesos. Este projecte havia estat remés al Servei de Contractació de la Conselleria i, llevat de la concurrència de circumstàncies excepcionals, per raó de la quantia havia de ser licitat pels sistemes de concurs o subhasta, la durada aproximada de la qual era de tres mesos. En data 10 d'octubre, el Servei de Contractació no havia rebut cap instrucció o petició perquè iniciara l'expedient de contractació. Tampoc havia estat contestat l'escrit presentat el 15 de setembre de 2005.

No era necessari en este cas argumentar la necessitat d'un centre de dia per a afectats per dany cerebral sobrevingut en la província de València, ja que era una qüestió que la Conselleria de Benestar Social reconeixia i per això havia realitzat les gestions descrites. Per ser pràctics, calia concloure que des de la iniciació de l'expedient de contractació fins a la conclusió de la reforma transcorrien al voltant de vuit mesos, per això el Síndic va recomanar a la Conselleria de Benestar Social que impulsara els tràmits perquè el procediment de contractació i l'execució de les obres de reforma per a dotar a la província de València d'un centre de dia per a afectats per dany cerebral sobrevingut es portara a terme en el menor temps possible, com també perquè fóra contestat al més aviat l'escrit de 15 de setembre de 2005 de l'associació.

La Conselleria de Benestar Social ens va contestar i ens va comunicar que les obres de reforma del local del carrer Zamora ja havien començat, que la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats estava compromesa perquè este centre s'obriera al més aviat possible i que contestarien este escrit de data 15 de setembre, i per això vam tancar la queixa per acceptació.

En la queixa núm. 051567, COCEMFE-València ens manifestava que estaven desenvolupat una sèrie de programes per als quals van sol·licitar una sèrie de subvencions que els van concedir, i que a hores d'ara, les diverses conselleries li devien un total de 80.000 € i els causava perjudici el retard en els abonaments pel risc de col·lapse econòmic. La queixa es troba actualment en tramitació.

En la queixa núm. 050348 , el reclamant ens manifestava que ostenta la condició de minusvàlid i la seua queixa remet a la reserva en la venda d'habitatges de VPO. Que la

Conselleria de Benestar Social publica periòdicament una llista amb aquelles VPO que tenen contingent reservat per a minusvàlids. Que ha telefonat 3 constructores i totes li van donar falses solucions amb l'objectiu, segons el seu parer, que no poguera accedir-hi. Que, segons referix, moltes constructores el que fan és dir que no queda plaça per a esperar el termini de 6 mesos i assenyalar que ningú les ha sol·licitades i així poder vendre-la. La queixa es troba actualment en tramitació.

2. FAMÍLIA I MENORS

2. 1. Famílies nombroses

En la queixa núm. 051075, el reclamant expressava que havia sol·licitat l'expedició del carnet individual de família nombrosa en la Direcció Territorial de Benestar Social de València feia més de dos anys, i va presentar una reclamació per la demora però no havia obtingut resposta satisfactòria.

La Conselleria ens va informar que la realització dels carnets individuals es va implantar mitjançant un sistema informàtic que imprimia els carnets en targetes de plàstic similars a les de crèdit, un sistema que des de llavors ha provocat diversos problemes amb la màquina que els imprimia, la qual ha hagut de ser reparada diverses vegades i també ha experimentat ajustaments en l'aplicació informàtica que ha impedit la normal expedició dels carnets. La contestació conclouia lamentant profundament els inconvenients ocasionats.

L'article 5 de la Llei 40/2003, de 18 de novembre, de protecció a les famílies nombroses estableix que “la condició de família nombrosa s'acreditarà mitjançant el títol oficial establert a este efecte” i que “correspon a la comunitat autònoma de residència del sol·licitant la competència per al reconeixement de la condició de família nombrosa, com també per a l'expedició i renovació del títol que acredita esta condició i categoria”. L'esmentat títol té validesa en tot el territori nacional sense necessitat de cap acte de reconeixement. Amb anterioritat a l'entrada en vigor d'esta Llei estatal, l'Ordre de 2 de febrer de 2000 de la Conselleria de Benestar Social, sobre model de títol de família nombrosa i regulació del carnet individual d'este títol en l'àmbit de la Comunitat Valenciana va establir en l'article 4 que el carnet “acreditarà de manera individual els beneficiaris del títol de família nombrosa que tinguen 4 o més anys d'edat”. La seua vigència, com assenyala l'article 6, està subjecta a la del títol de família nombrosa i pot sol·licitar-se juntament amb la sol·licitud d'expedició del títol o amb posterioritat a la seua obtenció.

Si bé es tracta d'un document de menor importància que el títol, l'Ordre ho ha regulat per considerar que té utilitat. En el cas que ens ocupa han transcorregut més de dos anys sense que el carnet siga remés a l'interessat i, sens dubte, assistix la raó al reclamant quan manifesta que és totalment inacceptable que no s'haja produït la reparació de la màquina o la solució del problema en este període. Esta qüestió ja havia estat analitzada pel Síndic de Greuges en la queixa núm. 041457, en què es va emetre una resolució similar a la present que va ser íntegrament acceptada per la Conselleria de Benestar

Social. D'acord amb això anterior, el Síndic va recomanar a la Conselleria de Benestar Social que, amb caràcter general, se solucionaria el problema d'expedició dels carnets individuals del títol de família nombrosa previstos en l'Ordre de 2 de febrer de 2000 de la Conselleria de Benestar Social que presenta la Direcció Territorial de Benestar Social de València i que, al més aviat possible, es confeccionarien i es lliurarien els carnets sol·licitats pel reclamant.

La recomanació va ser acceptada, van ser remesos els carnets individuals, i actualment, segons ens van informar, treballaven en l'adaptació de nous mitjans que agiliten l'estampació dels carnets.

2.2. Punts de trobada familiar

En la queixa d'ofici núm. 54/2004 (expedient núm. 041843) sobre punts de trobada familiars s'analitza en profunditat l'estat de la qüestió a la Comunitat Valenciana. No obstant això, també hem rebut queixes de particulars, com les núm. 050150 i 050601, en les quals s'evidenciava la llista d'espera i els perjudicis que s'originen en les relacions dels fills amb els progenitors, o la núm. 050470, sobre la mateixa qüestió, però que es va resoldre amb rapidesa. En la núm. 051408 vam recomanar que es prengueren les iniciatives necessàries perquè, en un cas en què la guarda havia estat acordada amb el pare, les relacions maternofilials es reprengueren com més prompte millor.

Les promotores de les queixes núm. 050226 i 050227 van sol·licitar a l'Administració còpia dels parts de la seua assistència al punt de trobada familiar, la qual, en un primer moment els va ser negada, però durant la tramitació dels expedients els va ser lliurada.

Les queixes anteriors van ser tramitades amb la Conselleria de Benestar Social. No obstant això, l'esdevenir dels esdeveniments, dels quals informem en la queixa d'ofici anteriorment referida, va fer que posteriorment ens dirigírem a la Conselleria d'Interior, Justícia i Administracions Públiques. Especialment significativa, en este sentit, va ser la queixa núm. 051648 en relació amb el cessament de les activitats d'un dels dos punts de trobada familiars de la província de València; en la tramitació d'esta queixa ens vam dirigir a la Secretaria Autonòmica de Justícia per demanar-li informació sobre si eixa Secretaria Autonòmica tenia coneixement que en les pròximes setmanes 100 famílies deixarien de rebre el Servei de Punt de Trobada Familiar prestat fins ara. Si estava previst algun mecanisme, activitat o iniciativa que suplira el servei prestat fins ara per l'entitat promotora de la queixa.

En l'informe, de 4 de juliol de 2005, es van acceptar les nostres recomanacions efectuades en la queixa d'ofici 54/2004 sobre punts de trobada familiar a la Comunitat Valenciana, entre estes, crear una xarxa suficient, que la Secretaria Autonòmica va xifrar en 20. Per això vam sol·licitar conèixer quants punts de trobada familiar dels previstos van ser creats o es preveia crear en els sis mesos següents.

En el DOGV, de 19 de juliol de 2005, es va publicar el conveni marc de col·laboració entre la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, el Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana, la Federació Valenciana de Municipis i Províncies

i el Consell Valencià de Col·legis d'Advocats per al desenvolupament a la Comunitat Valenciana del Servei Punt de Trobada Familiar de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques. Vam sol·licitar informe amb relació a este conveni marc sobre quines actuacions concretes s'havien portat a terme, des de la signatura del conveni, per les diferents parts, com ara mesures per a dotar de psicòlegs i lletrats els PEF, cessió de locals, etc.

En el moment de redactar el present informe, la queixa es troba en tramitació.

2.3. Equips tècnics dels jutjats de menors, família, punts de trobada i instituts de medicina legal de la Comunitat Valenciana

En la queixa núm. 051719 i acumulades, CCOO-PV i un ampli nombre de particulars ens van manifestar que tenien seriosos dubtes sobre la licitació del contracte administratiu de consultoria i assistència d'assessorament en els equips tècnics dels jutjats de menors, família, punts de trobada i instituts de medicina legal de la Comunitat Valenciana (particularment en allò concernent a la filosofia de privatització del servei).

En concret que, en el marc de l'Estat social, la responsabilitat pública, en este cas de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, passa per l'exercici directe de determinades competències i responsabilitats que no són delegables en tercers i que constituïxen funcions essencials de l'Administració com a garantia de drets dels ciutadans. Entre estes funcions es troben les de valoració i prescripció tècnica. Funcions que mitjançant la citada licitació serien delegades en una empresa privada amb tots els riscos que això comporta en els temes tan delicats i complexos com els que ens ocupen.

Entenen, així mateix, que totes les mancances que hui presenten les atencions, serveis i prestacions que han d'acompanyar els processos judicials de menors infractors, o els referits a guàrdia i custòdia dels fills en separacions i divorcis, etc., passen per una dotació suficient de recursos humans, tècnics i d'infraestructures, com també per la coresponsabilitat i coordinació real de les diferents administracions que participen en estos processos (Conselleria de Justícia i Administració Pública, Conselleria de Benestar Social i ajuntaments). Quan el dèficit principal no està resolt, introduir l'element de contractar amb tercers funcions essencials i pròpies de les administracions redunda en detriment de l'exercici de la responsabilitat pública, a posar en risc els drets fonamentals de les persones que siguen afectades per eixos processos i en la dificultat del control i inspecció pública a què han d'estar sotmeses estes actuacions.

L'enunciat de la licitació “consultoria i assistència...” pot donar lloc a equívocs en el sentit que poguera induir a pensar que són contractacions puntuals o circumstancials. Cal tenir molt present que l'estudi de casos, la seua valoració i les propostes d'actuació són processos permanents, continus i nombrosos i que estos, al seu torn, estan inserits en processos d'intervenció sobre les mateixes situacions i les mateixes persones pels professionals d'altres administracions. Que, a més, el seu abordatge no pot fer-se sinó és des d'una perspectiva holística que solament la coresponsabilitat i coordinació interadministrativa pot garantir des de les diferents i respectives competències de cadascuna

Les restants queixes acumulades a la principal, a més, assenyalen que, després de cinc anys, comptant l'any *de vacatio* durant el qual se suposava que s'adequarien els mitjans personals i materials per a l'aplicació de la Llei, que va entrar en vigor al gener de 2001, no només no es creen les places necessàries, no es dota els jutges i fiscals del personal necessari, sinó que la decisió actual de l'Administració, la privatització dels equips tècnics, a més de no resoldre el problema, comporta augmentar més si cap la precarietat i inestabilitat del personal dedicat a la tasca d'assessorament de jutges i fiscals.

A més, comporta la vulneració de drets fonamentals dels menors i de la mateixa Llei orgànica 5/2000, en particular, pel que fa a la determinació de les plantilles que depenen orgànicament del Ministeri de Justícia o de les comunitats autònomes (la norma no preveu la possibilitat de privatitzar els serveis), la independència i objectivitat d'estos professionals, la confidencialitat de les dades i la contradicció que existix en les diferents àrees en què la prestació de serveis és licitada.

No s'exigix en cap moment per part de l'Administració formació específica del personal que contracte l'adjudicatària: en el cas dels psicòlegs, el col·legi oficial estableix clarament els requisits per a l'acreditació com a psicòleg forense; pel que fa als pedagogs i educadors socials, titulacions ben distintes, no està clar per què en els casos de Castelló i Alacant, no en el de València, es plantegen com a equiparables, indistintes.

La queixa, en el moment de redactar estes pàgines, es troba en tramitació. Hem de ressenyar que, amb caràcter general, esta institució va elaborar un informe especial sobre *La implantació dels mitjans per a fer efectives les mesures de reforma previstes en la Llei Orgànica 5/2000 (2005)*.

3. TERCERA EDAT

3.1. Ajuda econòmica per a la cura d'ancians/es

En les queixes núm. 041403 i 050411, les reclamants ens van manifestar que havien sol·licitat l'ajuda per a la cura d'ancians dependents a càrrec seu i que no havien rebut resposta sobre esta. L'Administració ens va informar que ambdues peticions havien estat desestimades per haver-se esgotat la dotació pressupostària. Tot i donar per acceptades les argumentacions emeses per l'Administració, i tenint en compte que la insuficient dotació pressupostària per a estes ajudes no és, en si mateixa, una actuació administrativa susceptible de supervisió pel Síndic de Greuges, i que l'aprovació anual dels pressupostos de la Generalitat Valenciana correspon, en tot cas, a les Corts Valencianes, vam voler expressar que esta institució considerava que la falta de dotació pressupostària suficient impedia, de fet, que persones que reunixen els requisits exigits en la legislació vigent referent a això, puguen accedir en condicions d'igualtat a estes prestacions. És per això que cal que l'Administració pública arbitre, amb criteris de màxima generositat, mesures ordinàries i extraordinàries, incloses les pressupostàries, perquè persones d'economia precària, i per això més necessitades de protecció, puguen accedir a les precitades ajudes previstes en l'Ordre de 17 de novembre de 2003, sense

perjudici, com ha quedat dit, que esta institució siga conscient que és al poder executiu i legislatiu a qui, en última instància, correspondria l'adopció d'estes mesures, una qüestió que excedix les competències del Síndic de Greuges.

3.2. Subvenció a una associació de jubilats

En la queixa núm. 050747, l'Associació de Jubilats i Pensionistes de Xàtiva ens manifestava que, des que es van situar en la llar de jubilats municipal, l'Ajuntament els concedia una subvenció anual que incloïa, quasi en la seua totalitat, les despeses de manteniment, i la resta s'emprava en les activitats de l'esmentat centre per a majors. Enguany no només no s'ha lliurat sinó que no s'ha rebut, malgrat diferents requeriments en este sentit, cap comunicació sobre les raons de la denegació.

En vam conferir trasllat a l'Ajuntament de Xàtiva i ens va informar que el centre és de propietat municipal i està cedit a la Unió Democràtica de Jubilats i Pensionistes de Xàtiva (UDP) com una cessió d'ús, sota la modalitat "en precari", és a dir, de caràcter gratuït, i pot ser revocada lliurement en qualsevol moment, sense dret a cap indemnització. L'Ajuntament ha concedit anualment una subvenció, la qual s'integrava en els fons propis de la UDP i s'invertien segons el criteri dels seus associats, si bé la seua finalitat principal era atendre aquelles despeses extraordinàries de caràcter lúdic, festiu i cultural que l'associació realitzava al llarg de l'any. L'Associació sempre havia comptat amb la seua confiança i per això les condicions del seu funcionament intern, proposades per la seua directiva, tenien la conformitat municipal. No obstant això, un sector de socis, en el segon semestre de 2004, va constituir una nova associació, i entre ambdues hi havia contínues desavinences que van repercutir en el desenvolupament normal de les activitats del centre; uns incidents que la Regidoria de Benestar Social ha considerat de gravetat, i fins i tot han donat lloc que hi haguera d'intervenir la Policia local. L'Ajuntament, finalment, va reorganitzar les instal·lacions del centre i el municipi ha assumit la responsabilitat de l'organització d'activitats i del manteniment de les instal·lacions, fet que va provocar un increment de les despeses consignades en la corresponent partida pressupostària, i per això, des del passat exercici econòmic, no s'ha lliurat cap quantitat a favor de cap de les dues associacions referides. L'Ajuntament expressa que no s'ha produït falta de comunicació a les parts pel fet que no hi haja resolució denegatòria, perquè existix un intens contacte personal amb els representants dels associats, amb una voluntat mediatora que, fins a hores d'ara ha estat infructuosa. L'Ajuntament manifesta que espera una prompta solució dels problemes interns entre els dos sectors enfrontats i que, fins a eixe moment, l'actuació municipal se centra en el compromís d'atenció i satisfacció de les necessitats lúdiques i d'oci de les persones majors del municipi.

Des de la perspectiva del Síndic, amb independència dels criteris materials que pugen justificar la possible denegació de la subvenció, atés que l'Ajuntament referix haver assumit la gestió del servei, de conformitat amb l'article 2 de la Llei 38/2003, de 17 novembre, general de subvencions, un assumpte que no entrem a analitzar, la veritat és que no s'ha resolt expressament esta petició. Segons el nostre parer, això vulnera el que hi ha previst en la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, l'article 42 de la qual

establix que “l'Administració està obligada a dictar resolució expressa sobre totes les sol·licituds que li formulen els interessats”. D'altra banda, l'article 89.3 i l'article 54 de la citada norma estableixen el deure de motivar els actes que se separen del criteri seguit en actuacions precedents (el que és aplicable per als casos de denegació de subvencions percebudes en anys anteriors, i l'Administració està obligada a explicitar les raons del canvi de criteri, d'acord amb el que assenyala la STS, Sala Contenciosa Administrativa, Secció 7a, de 30 de maig de 2002) i el deure d'expressar els recursos que escaiguen contra la resolució avantdita. I encara més, la jurisprudència (sentències, entre d'altres, de 10 març 1969 i 29 novembre 1985) inclou com a actes necessitats de motivació els dictats en exercici de potestats discrecionals, com és el cas de les subvencions i ajudes públiques, atés que només a través d'una còngrua motivació pot la jurisdicció exercitar amb garantia la seua funció fiscalitzadora (control de fets determinants, aplicació correcta o valoració correcta dels interessos en joc, etc.).

Per tot això, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament de Xàtiva que dictara resolució expressa i motivada sobre la sol·licitud de subvenció realitzada per la UDP i va suggerir que continuaren les activitats de mediació per a resoldre el conflicte existent entre les dues associacions, i minimitzara el seu impacte en les activitats quotidianes dels usuaris del Centre Llar dels Jubilats.

La resolució, en el moment de redacció d'estes pàgines, es troba pendent de contestació.

3.3. Residències

En les queixes núm. 050144, 05222, 051799 i 05868, els reclamants van presentar sol·licituds de plaça pública en residència de tercera edat, i duen diversos mesos sense obtenir resposta, amb una complicada situació sociofamiliar. En els quatre casos la Conselleria de Benestar Social va concedir, finalment, plaça en un centre residencial, cosa que va donar lloc als corresponents tancaments per solució.

En la queixa núm. 051345, la reclamant ens va manifestar que la seua mare es trobava ingressada en una residència de la tercera edat de Castelló i que el seu pare, també intern en esta residència, impedia mitjançant insults i agressions a ella i a la seua filla que la vera. La directora, segons ens va referir, havia pres partit pel seu pare i cada vegada més li estaven impedint les visites i la cura de la seua mare. Sens dubte, la situació descrita resultava molt complexa. Existien aspectes en els quals directament el Síndic no podia intervenir a causa de la constància de procediment judicial. Quant al problema de l'atenció, l'organització dels serveis és de competència de l'Administració en benefici de la interessada però el principal problema radicava en el règim concret de visites. De les actuacions es desprenia que la mare havia estat declarada incapaç per resolució judicial i el pare era qui ostentava la tutela. Amb independència de successos puntuals i de les raonables discrepàncies de criteri que la reclamant mantenia amb la direcció del centre, la veritat és que l'única solució del problema radicava en la fixació d'un règim concret de visites ja que és al tutor a qui correspon la representació de la persona declarada incapaç (article 267 del Codi Civil) i les discrepàncies quant a la forma de produir-se les relacions personals amb els restants parents correspon fixar-les a l'autoritat judicial i no a la direcció del centre (articles 216 i 158 en relació amb el 160

del Codi Civil). A causa d'això anterior, es va comunicar esta circumstància a la reclamant, i vam tancar la queixa per actuació administrativa correcta.

4. PRESTACIONS ECONÒMIQUES

4.1. Ajudes derivades de presó durant la Guerra Civil

En la queixa núm. 051172, el reclamant manifestava que van sol·licitar la inclusió del seu pare en el cens de persones que ostentaren la condició política de valencià i compliren els requisits previstos en la Llei 46/1977, d'amnistia, i que no hagueren percebut indemnitzacions a l'empara de la disposició addicional 18 de les Lleis de pressupostos generals de l'Estat de 1990 a 1992, atés que el seu pare va tenir una estada a la presó per motius polítics (Guerra Civil) de 578 dies en els anys 1937 a 1939. La sol·licitud va ser rebutjada.

En vam conferir trasllat a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i ens va informar que, efectivament, havia tingut entrada la referida sol·licitud i que s'havia aportat documentació suficient sobre l'estada a la presó per un període total de 578 dies. La Conselleria finalitzava el seu escrit manifestant que el període de privació de llibertat experimentada per l'espòs mort no arriba als tres anys exigits en les citades resolucions del conseller de Justícia i Administracions Públiques, i per això se li denega la inclusió en el susdit cens.

Una vegada conferit trasllat per a al·legacions a l'interessat, ens va remetre un escrit en el qual ens exposava que l'objecte fonamental pel qual es dirigia a esta institució era, precisament, que estes persones que havien patit menys de tres anys de presó pogueren ser inclosos en el cens actual i es corregira la greu situació de desigualtat i injustícia que suportaven des de feia anys.

No era esta la primera vegada que el Síndic es pronunciava sobre esta qüestió. Gran part de les queixes se centraven tant en els problemes referents a les serioses dificultats per a l'acreditació del temps de privació de llibertat com en el citat període de tres o més anys, tenint en compte que en altres comunitats autònomes s'indemnitza en proporció als mesos de privació de llibertat, sense necessitat d'haver esgotat este lapse.

L'actuació dels poders públics ha d'anar encaminada a l'equiparació dels ciutadans dels diferents bàndols que van participar i van patir les conseqüències de la Guerra Civil espanyola, que va tenir lloc entre els anys 1936 i 1939. Açò ha estat en part possible gràcies a diversa normativa preconstitucional i postconstitucional que ha regulat les diferents indemnitzacions relatives al reconeixement de les situacions que va generar la guerra i la posterior presó de molts ciutadans.

Un dels principals desitjos de la societat espanyola és que mai més es torne a repetir un enfrontament com el de la Guerra Civil espanyola. Els anys transcorreguts i, sobretot, l'edat del col·lectiu afectat, fa raonable la demanda dirigida a l'Administració valenciana

que incremente encara més els seus esforços per reparar les injustícies comeses envers estes persones.

És evident que la Guerra Civil espanyola va tenir una durada inferior a tres anys pel que resulta impossible acreditar 3 anys d'empresonament durant este període. En el cas del ciutadà afectat, s'havien acreditat 578 dies de presó, el que significava quasi el 60% del temps que va durar la Guerra Civil.

A causa d'això anterior, el Síndic va suggerir novament a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques que incrementara els esforços per a incloure en el cens a tots els valencians i les valencianes que van experimentar privació de llibertat com a conseqüència de la Guerra Civil espanyola, amb independència del temps.

La resolució es troba, en el moment de confecció d'estes pàgines, pendent de contestació.

En esta institució s'ha rebut, també, la queixa núm. 051531, procedent de l'Associació de Represaliats pel Franquisme a el País Valencià (AREF-PV), en què manifesten que el cens de persones que van experimentar presó durant la dictadura té moltes mancances i genera greuges comparatius entre molts i moltes represaliats, que no poden accedir a indemnització per les restrictives i injustificades condicions exigibles. D'altra banda, les persones que figuren en la llista aprovada encara no han cobrat les indemnitzacions i moltes d'elles ja han mort. La queixa es troba actualment en tramitació.

4.2. Altres ajudes

En la queixa núm. 051660, el reclamant ens manifestava que, en 1988, va patir un atemptat terrorista en el qual va ser ferit i va tenir seqüeles posteriors que van motivar la seua incapacitat. Que, a pesar que es va publicar la Llei 1/2004 de la Generalitat Valenciana d'ajudes a les víctimes del terrorisme, ha passat un any des de la seua publicació sense que cap de les víctimes haja percebut els beneficis previstos en esta llei.

La queixa es troba actualment en tramitació.

5. DROGODEPENDÈNCIES I ALTRES TRASTORNS ADDICTIUS

5.1. Titularitat dels drets davant l'Administració sanitària

En la queixa núm. 050579, la reclamant ens manifestava que el seu fill era usuari de la Unitat de Conductes Addictives de Massamagrell i que no estava satisfeta de l'actuació professional del centre, ja que havia observat la deterioració de la salut del seu fill. Que desitjava que fóra atés per la Unitat de Salut Mental de Foios.

El Síndic és conscient de les dificultats i del sofriment que provoca l'existència d'un propparent afectat pels problemes de dependència de drogues d'abús, malaltia crònica

recidiva que origina greus problemes de salut i d'integració social per a les persones que la tenen, a més de sofriment en l'entorn pròxim de l'afectat a causa dels trastorns de conducta que solen anar-hi associats.

El problema, en el cas concret d'esta petició, que, reiterem, comprenem perfectament, com ara el legítim dret d'una mare a defensar els interessos del seu fill davant una situació difícil, és molt distint i és el que, seguidament, exposem. Els drets davant l'Administració sanitària corresponen directament al titular, en este cas el fill de la reclamant (major d'edat i no declarat judicialment incapacit).

La Unitat de Conductes Addictives subratlla que existix bona relació terapèutica amb el pacient i fins i tot que diverses queixes anteriorment realitzades per la reclamant van ser contestades per la referida Unitat amb l'autorització del pacient. Sense perjudici que la reclamant haguera iniciat els tràmits per a obtenir la declaració judicial d'incapacitat, en el moment present, legalment, el fill ostentava plena capacitat d'obrar i no havia formulat cap reclamació. La nostra Llei reguladora ens impedisix entrar en aquelles pretensions "la tramitació de les quals poguera perjudicar el legítim dret d'un tercer" (article 17.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges). Per la qual cosa, lamentàvem no poder prestar en este cas una major ajuda, i vam tancar la queixa.

5.2. Tabaquisme

En la queixa núm. 051103, el reclamant ens manifestava que, en l'edifici públic del Centre Polivalent de Carrús d'Elx, on se situa la biblioteca municipal, sempre troba gent fumant a l'escala a pesar de la prohibició impresa en els cartells de NO FUMEU. Que vol que respecten el seu dret a accedir a l'esmentada biblioteca sense haver de convertir-se en fumador passiu i danyar així la seua salut.

L'Excm. Ajuntament d'Elx ens va informar que, amb caràcter general, es complia la Llei de drogodependències, i s'establien les senyalitzacions oportunes i es defensava el dret preferent de les persones no fumadores per consideració a la promoció i defensa de la salut. Que, garantir la convivència i relació entre els usuaris i el compliment de les normes exigix partir dels valors de civisme i respecte propis de cada ciutadà, i només queda la responsabilitat del personal municipal d'actuar en la mesura que siga possible d'acord amb els mitjans de què es disposa. Estos responsables, quan reben una queixa, advertixen a tots aquells que incomplixen la normativa, i normalment no troben resistència. Per a desincentivar el consum de tabac, de fet, s'han retirat els cendrers dels espais públics. En termes generals el nivell de compliment de la normativa i les actuacions realitzades estan garantint la correcta i desitjable convivència, i fins ara no s'ha registrat cap queixa en este sentit.

Vam remetre les contestacions a l'interessat per a al·legacions, i el reclamant va enviar un correu electrònic en el qual manifestava que si havia plantejat la queixa és perquè havia vist i experimentat la situació no solament una vegada puntual sinó moltes vegades. Que pensava que l'Ajuntament hauria de revisar els seus sistemes de control d'este problema en el Centre Polivalent de Carrús perquè, tot i ser cert que han retirat els cendrers, això no deté els fumadors. L'interessat demanda una investigació més seriosa

dels fets i estima que n'hi hauria prou que un inspector o revisor de l'Ajuntament realitzara diverses visites aleatòries per a poder detectar el problema.

L'article 12 del Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, adoptat per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 16 de desembre de 1966, declara que tota persona té dret al gaudi del més alt nivell possible de salut física i mental i l'Organització Mundial de la Salut reconeix que “la propagació de l'epidèmia de tabaquisme és un problema mundial amb greus conseqüències per a la salut pública, que requereix la més àmplia cooperació internacional possible i la participació de tots els països en una resposta internacional eficaç, apropiada i integral” i que “la ciència ha demostrat inequívocament que el consum de tabac i l'exposició al fum de tabac són causes de mortalitat, morbiditat i discapacitat, i que les malalties relacionades amb el tabac no apareixen immediatament després de començar a fumar o d'estar exposat al fum de tabac, o de consumir qualsevol altre tipus de productes de tabac”.

En la 56a Assemblea Mundial de la Salut, que va tenir lloc el dia 21 de maig de 2003, es va adoptar el text definitiu del Conveni marc per al control del tabac, que va ser obert a la signatura el 16 de juny del mateix any. Espanya ha ratificat el citat Conveni l'11 de gener de 2005 (BOE 10 febrer 2005, en vigor des del 3 de març de 2005). En l'article 4 del Conveni expressa, com a principi bàsic, que es requereix un compromís polític ferm per a establir i protegir, a escala nacional, regional i internacional, mesures multisectorials integrals i respostes coordinades, i que cal prendre en consideració, entre unes altres, “la necessitat d'adoptar mesures per a protegir a totes les persones de l'exposició al fum del tabac”. Interessa destacar, igualment, l'article 8 del citat Conveni, dedicat expressament a la protecció contra l'exposició al fum del tabac, el tenor del qual és el següent:

Les parts reconeixen que la ciència ha demostrat de manera inequívoca que l'exposició al fum de tabac és causa de mortalitat, morbiditat i discapacitat.

Cada part adoptarà i aplicarà, en àrees de la jurisdicció nacional existent i conforme determine la legislació nacional, mesures legislatives, executives, administratives o altres mesures eficaces de protecció contra l'exposició al fum de tabac en llocs de treball interiors, mitjans de transport públic, llocs públics tancats i, segons escaiga, altres llocs públics, i promourà activament l'adopció i aplicació d'eixes mesures en altres nivells jurisdiccionals.

El Tractat de la Unió Europea, en el seu article 152, estableix que l'acció comunitària, que complementarà les polítiques nacionals, s'encaminarà entre altres coses a millorar la salut pública, prevenir les malalties humanes i evitar les fonts de perill per a la salut humana. La Unió Europea ha reconegut la necessitat de definir una estratègia eficaç de lluita contra el consum de tabac, mostra de la qual són les resolucions del Consell i dels ministres de Sanitat dels estats membres reunits al si del Consell de 18 de juliol de 1989 sobre la prohibició de fumar en llocs destinats al públic o la Resolució del Consell, de 26 de novembre de 1996, sobre la reducció del consum de tabac a la Comunitat Europea.

La necessitat d'estes accions és indiscutible si es considera el mig milió de morts relacionades amb el consum de tabac que es produïxen cada any a la Comunitat Europea i el preocupant augment del nombre de xiquets i adolescents que adopten este hàbit. Fumar, reconeix el Consell, perjudica la salut humana, perquè crea addicció a la nicotina i perquè els fumadors patixen malalties mortals i discapacitants, com ara càncers (no només de pulmó), malaltia cardíaca isquèmica i altres malalties cardiovasculars, com també malalties respiratòries com l'emfisema.

La Recomanació del Consell de 2 de desembre de 2002, relativa a la prevenció del tabaquisme i a una sèrie d'iniciatives destinades a millorar la lluita contra el tabac (2003/54/CE) estableix, en este sentit que "tenint en compte els riscos per a la salut associats amb el tabaquisme passiu, els estats membres haurien de fixar-se com a objectiu la protecció dels fumadors i dels no fumadors contra l'exposició al fum de tabac en l'ambient". El Consell recomana als estats membres:

Que posen en pràctica disposicions legals o altres mesures efectives conforme a les pràctiques i condicions nacionals, a l'escala apropiada governamental o no governamental, de manera que es garantisca una protecció contra l'exposició al fum del tabac en l'ambient en els llocs de treball interiors, els llocs públics tancats i el transport públic. Es tindran en compte de forma prioritària, entre d'altres, els centres d'ensenyament, les instal·lacions d'atenció sanitària i els llocs en què es preste serveis als xiquets.

L'article 43 de la Constitució espanyola reconeix el dret a la protecció de la salut, i expressa que competix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i serveis necessaris. La llei establirà els drets i deures de tots referent a això.

A Espanya, segons l'enquesta nacional de salut realitzada l'any 2001, fuma el 34'4% de la població de 16 o més anys, amb una mortalitat anual d'unes 55.000 persones i amb la particularitat que un terç d'estes morts són prematures, de manera que el problema s'agreuja amb estos anys de vida potencials perduts.

Dins l'estratègia adoptada pel ple del Consell Interterritorial del Sistema Nacional de Salut, es va aprovar, el 13 de gener de 2003, el Pla nacional de prevenció i control del tabaquisme 2003-2007, com a resposta i ferm compromís de les autoritats sanitàries espanyoles davant les accions anteriorment expressades. Dins els objectius del Pla es troba la protecció de la població a l'exposició del fum del tabac, evitant-la, potenciant els espais sense fum, fomentant la norma social de no fumar, la coordinació interinstitucional i la participació social.

A la Comunitat Valenciana, el text refós de la Llei valenciana sobre drogodependències i altres trastorns addictius (Decret legislatiu 1/2003), estableix com a principis rectors (article 3), entre d'altres, els següents:

La responsabilitat pública i la coordinació institucional d'actuacions basada en els principis de descentralització, responsabilitat i autonomia en la gestió dels programes i serveis.

L'establiment de criteris d'eficàcia, eficiència i avaluació contínua de resultats de les actuacions i programes que es desenvolupen en matèria de drogodependències i altres trastorns addictius.

La integració normalitzada d'actuacions en matèria de drogodependències en els sistemes educatiu, sanitari i de serveis socials de la Comunitat Valenciana.

L'article 21.1 de la Llei estableix terminantment que no es pot fumar, entre altres llocs, en centres de serveis socials, dependències de l'Administració pública destinades a l'atenció directa al públic, sales de lectura, etc. L'article 22 insisteix que “en cas de conflicte, i per consideració a la promoció i defensa de la salut, el dret de les persones no fumadores en les circumstàncies en les quals pugua veure's afectat pel consum de tabac, preval sobre el dret a fumar”.

No ens cap dubte dels esforços de l'Ajuntament d'Elx per a assolir l'objectiu d'espais sense fum i que és una bona via intentar solucionar els problemes generals de la forma més racional possible. No obstant això, les mesures adoptades no semblen ser suficients en el cas concret. A l'Ajuntament correspon, conforme a l'article 43 de la Llei, vetlar pel compliment de les diferents mesures de control que estableix el títol III de la Llei (on s'inclou el citat article 21), especialment en les dependències municipals, i l'exercici de la potestat sancionadora (en els termes establits en el seu Títol VII). Per tot això, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament d'Elx que s'adoptaren totes les mesures de vigilància i control que foren necessàries i proporcionades per a assolir un espai lliure del fum de tabac en el Centre Polivalent de Carrús i que, si escau, s'exercira la potestat sancionadora, si pertoca.

La resolució es troba, en el moment de confecció d'estes pàgines, pendent de contestació.

Volem, finalment, fer esment que, en el moment que estàvem redactant estes pàgines, s'ha publicat en el *Butlletí Oficial de l'Estat* la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries davant el tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac, en l'exposició de motius de la qual es ressenya que, a Espanya, igual que en altres països desenvolupats, el tabaquisme és la primera causa aïllada de mortalitat i morbiditat evitable. L'evidència científica sobre els riscos que comporta el consum de tabac per a la salut de la població és concloent.

6. ALTRES QUEIXES SOBRE SERVEIS SOCIALS

En la queixa núm. 050265, el reclamant ens manifestava que es trobava en situació d'atur de llarga durada. Que ha estat cobrant la renda activa d'inserció durant deu mesos però ja s'ha esgotat. Que la seua situació econòmica és desesperada i que havia sol·licitat cita en el centre social del carrer Hèrcules d'Alacant. Que va acudir al gener i li han donat cita per a mitjans de març. L'objecte de la queixa radica en el retard en l'atenció de la seua reclamació, atés que la seua situació econòmica és desesperada.

En la queixa núm. 050536, la reclamant manifestava que tenia 24 anys, un fill i cap suport familiar. Els seus únics ingressos els obtenia fent substitucions de cambrera quan aconseguia deixar amb algú el seu fill. El dia 1 d'abril es va dirigir al centre social comunitari Gastón Castelló d'Alacant per sol·licitar una entrevista, i li van atorgar cita per al 4 de juliol. Considerava totalment desraonada una espera de tres mesos per a ser escoltada i obtenir ajuda per a la solució del seu problema.

La nostra Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el sistema de serveis socials en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, estableix, com a principis generals d'actuació, entre d'altres, el de responsabilitat pública en la resposta als serveis socials i el de gestió eficient i eficaç. Dins les competències de les administracions locals s'inclou la titularitat i gestió dels serveis socials generals, integrats per equips interdisciplinaris amb professionals especialitzats.

Els serveis socials generals constitueixen l'estructura bàsica del sistema públic de serveis socials, i els correspon la gestió de la intervenció generalitzada d'atenció primària; estos serveis cobrixen les diverses àrees en centres socials dependents de l'Administració local. Dins la seua comesa es troben activitats com ara el servei d'informació, orientació i assessorament tècnic o els programes d'atenció de les necessitats més bàsiques d'aquells ciutadans que no les puguen abordar per si mateixos, mitjançant la gestió de les prestacions econòmiques.

Amb independència de les discrepàncies entre el reclamant i l'administració afectada quant a les intervencions concretes, una dada resulta clara: l'evident retard en l'atenció inicial al reclamant que sol·licita la intervenció dels serveis socials. La nostra institució ha pogut comprovar, per altres queixes i per les freqüents notícies aparegudes en la premsa, que esta situació no és anecdòtica sinó que s'està convertint en crònica en l'atenció dels ciutadans que, per una raó o per una altra, han d'acudir als centres socials de la ciutat d'Alacant.

El cas present, com el de la major part de les persones que acudixen en sol·licitud d'atenció dels serveis socials, presenta una situació de necessitat complexa. El ciutadà que, per diferents raons, s'enfronta a estes, el primer que exigix de l'Administració és que l'atenció siga el més immediata possible. L'existència de llistes d'espera en serveis d'estes característiques i amb una demora com la present comporta, sens dubte, un menyscapse del dret que, precisament, la llei intenta garantir: el dret de tot ciutadà o ciutadana a "la prevenció, tractament i eliminació de qualsevol causa o situació de marginació o desigualtat social".

El principi general d'eficàcia que l'article 103 de la Constitució exigix de l'Administració pública i l'obligació dels poders públics de remoure els obstacles que impedisquen o dificulten la plenitud del principi d'igualtat, evitant i corregint els mecanismes que originen la marginació i promovent majors cotes de benestar social, de conformitat amb l'article 9.2 de la norma fonamental, estan així clarament vulnerats. Per consideració al que hem exposat, el Síndic va recomanar a l'Ajuntament d'Alacant, en ambdós casos, que adoptara les mesures necessàries, mitjançant l'aportació dels recursos financers, tècnics, humans i organitzatius necessaris, per a evitar el retard en l'atenció als ciutadans que acudien als centres socials de la ciutat d'Alacant.

En ambdós casos, l'Ajuntament d'Alacant va contestar a la resolució emesa pel Síndic, va acceptar les recomanacions i va fer constar les dificultats que presentava l'atenció, com ara períodes cíclics especialment intensos en la demanda, la valoració de la urgència i la complexitat de les diverses situacions. Hem rebut més queixes sobre estos retards, en què es relaten situacions similars, com la núm. 051574, que actualment es troba en tramitació.

VI. ATENCIÓ SOCIO SANITÀRIA

Introducció

La Llei de cohesió i qualitat del sistema nacional de salut expressa, en l'article 14, que "l'atenció socio sanitària comprén el conjunt de cures destinades a aquells malalts, generalment crònics, que, per les seues característiques especials, poden beneficiar-se de l'actuació simultània i sinèrgica dels serveis sanitaris i socials per a augmentar la seua autonomia, pal·liar les seues limitacions o sofriments i facilitar la seua reinserció social". El número 3 d'este article torna a insistir que "la continuïtat del servei serà garantida pels serveis sanitaris i socials a través de l'adequada coordinació entre les administracions públiques corresponents".

Els importants problemes que es plantegen en este àmbit han estat posats en relleu des de diverses esferes. Per exemple, en l'àmbit de la tercera edat, l'informe del Defensor del Poble realitzat en l'any 2000 (*La atención socio sanitaria en España: perspectiva gerontológica y otros aspectos conexos*) i, des de l'àmbit de la salut mental, l'informe de l'Observatori del Sistema Nacional de Salut realitzat en l'any 2002 (*Informe de Situación de Salud Mental*).

Són molts els casos d'estes característiques que arriben a la nostra institució des de diversos àmbits. Hem agrupat els més rellevants en dos subepígrafs: atenció a les persones convalsents i terminals, i atenció a les persones que tenen malalties mentals.

1. ATENCIÓ A LES PERSONES CONVALESCENTS I TERMINALS

En este apartat recollim la resolució de la queixa núm. 041584, que s'ha dictat enguany, i de l'entrada de la qual ja informarem en l'any 2004. El reclamant, un ciutadà del municipi de Burjassot, ens va manifestar que es trobava malalt de VIH, pneumònies de repetició, caquèxia, primesa extrema, tos amb expectoració purulenta, febre, nàusees, etc. La seua unitat familiar no podia responsabilitzar-se de la seua situació, ja que entre els seus membres existien unes relacions pèssimes. Va sol·licitar, diverses vegades, un centre per a la seua atenció. Des dels serveis socials de Burjassot el van orientar, però les respostes obtingudes van ser que no existien centres públics d'atenció i els de titularitat de ONG no tenien places disponibles. Des de l'hospital, li manifestaven que el seu cas era un problema social i que sanitat no responia davant estes situacions. Des de serveis socials li van indicar que havien enviat un informe a la Direcció General de Serveis Socials i a la Direcció General d'Assistència Sanitària per comunicar la situació, però que a hores d'ara encara no havien obtingut cap resposta.

Els serveis socials municipals ens van informar que el reclamant tenia problemes per a mantenir-se despert, el seu estat de salut no li permetia tenir consciència plena del que l'envoltava i eren habituals les caigudes al carrer. El 9 de setembre de 2004 pesava 40 kg. Des de l'Hospital Arnau de Vilanova els van informar que es tractava d'una situació social. El reclamant no prenia la medicació contra el VIH ja que, o estava adormit o no havia menjat, o ningú li ho recordava o, simplement, no tenia forces per a prendre-la. Des d'eixa instància es va valorar la necessitat d'un recurs residencial ja que, d'una altra manera, en un termini no molt llunyà moriria en el vehicle que, de vegades, ocupava o en l'habitació de la seua casa. Tot i haver realitzat múltiples intervencions amb este ciutadà, el municipi no era competent per a subministrar este recurs, i tots els intents realitzats amb entitats públiques o privades havien resultat debades. El nucli familiar no reunia els mínims per a garantir l'assistència del pacient i la relació entre els seus components es trobava deteriorada, i mancaven relacions o grups d'amics que pogueren ajudar-lo en esta situació.

La Conselleria de Benestar Social ens va informar que no existien centres específics per a l'atenció d'este tipus d'usuaris, i considerava que requerien una atenció més aviat sanitària que no pas social.

La Conselleria de Sanitat ens va contestar que, com que es tractava d'una malaltia de caràcter crònic, la Conselleria de Sanitat disposava d'hospitals per a malalts de llarga estada, sempre que esta malaltia requerira cures sanitàries amb hospitalització. En la província de València l'hospital de referència seria el Dr. Moliner i per això el reclamant hauria de dirigir-se al seu metge especialista perquè valorara la possibilitat de l'ingrés hospitalari.

Vam recaptar informació de l'Hospital Arnau de Vilanova, el qual, en un ampli informe ens indicava que el pacient, de 31 anys d'edat i diagnosticat d'infecció VIH des de l'any 92, hi va ingressar per primera vegada en 1994. En l'any 2000 va ser remés a l'Hospital Dr. Moliner, ja que tenia una infecció activa i necessitava complir un tractament. En 2003 va ser remés novament a este hospital, amb el diagnòstic de tuberculosi disseminada. En l'any 2004 va tornar a ingressar al mateix hospital, ja que presentava

una reagudització de la seua patologia de base. En el temps existent entre els successius ingressos, va ser atés diverses vegades en l'Hospital Arnau de Vilanova per problemes diversos.

L'Hospital va afirmar que, en totes les situacions i en tots els ingressos, s'ha posat en contacte amb els serveis d'assistència social i s'ha intentat cercar diferents acomodaments per al pacient, dels quals el pacient se n'ha anat per haver de complir una sèrie de normes. Així mateix, s'ha parlat amb la casa d'acollida de Mas al Vent i estava en llista d'espera per a obtenir-hi una plaça. No obstant això, com que es tracta d'una família desestructurada, amb diversos membres, un d'ells ja estava en esta casa d'acollida i atés que en eixos moments, a la nostra ciutat, és l'única casa de malalts crònics que existix per a VIH com a tal, en situació evolucionada, no tenien places.

En tots els casos, en situacions de reaguditzacions de la seua patologia de base, quan així ho ha requerit (toxoplasmosi cerebral, tuberculosi disseminada i en l'actualitat que presentava una pneumònia del lòbul mitjà dret), s'ha remés a l'hospital Dr. Moliner.

Durant l'últim any, s'han pactat diversos ingressos amb ell, amb l'objecte d'augmentar la seua ingesta, donar-li una estabilitat social i quant a la seua alimentació, que era el més important, ja que ell mai ha seguit de forma reglada el tractament antiretroviral, encara que sí que ha seguit el tractament amb Metadona, que ha arribat a ser de 220 mg/dia i Trankimazin, del qual és consumidor habitual. Estos ingressos s'han pactat amb l'objecte que poguera entrar en alguna casa d'acollida i alguna organització social, on poguera ser atés. En tots els casos, el pacient ha abandonat estos centres i ha seguit una vida paral·lela.

Encara que efectivament és un malalt crònic i molt evolucionat, ja des de l'any 2000, el pacient mai ha seguit cap tipus de tractament, ni ha acudit a consultes, i només en situacions en què no tenia domicili o suport familiar o institucional, acudia novament a nosaltres, reiteradament, simplement per a ingrés i nutrició, cosa que va fer diverses vegades.

En tot moment, el pacient ha estat atés i vist, tant en consulta externa, quan ell ha desitjat o quan els assistents socials l'hi han portat, i en tot moment s'han negociat amb els assistents socials diverses eixides socials, ja que este és l'objectiu principal. Desgraciadament, no existixen més cases d'acollida de malalts terminals que la del Mas al Vent, a hores d'ara.

Vam demanar un informe ampli sobre este cas als serveis socials i ens van informar que tenien una apreciació distinta de la situació sociosanitària del reclamant en els seus últims mesos de vida. Assenyalen, pel que fa a la coordinació, que només havia mantingut contactes esporàdics per a tractar la problemàtica i mai des d'un punt de vista global, sempre a petició dels serveis socials municipals. Desconeixen si el personal mèdic va mantenir algun tipus de coordinació amb la Unitat de Treball Social de l'Hospital o amb les direccions territorials de drogodependències, serveis socials o sanitat, per a donar una eixida al problema, però, reiteren, en cap cas amb els serveis socials municipals. L'única coordinació que s'ha mantingut ha estat amb la metgessa de família del Centre de Salut de Burjassot, perquè va ser l'única que es va prestar a esta

coordinació i va demanar l'ingrés en l'Hospital Dr. Moliner, i des d'este Hospital es va informar que el procediment de sol·licitud d'ingrés s'havia de realitzar des de l'Hospital Arnau de Vilanova.

El 20 d'agost de 2004 es va emetre un informe social en què es demanava encaridament que s'ingressara el pacient en l'Hospital Dr. Moliner. Des de l'Hospital Arnau de Vilanova es va informar que el problema era únicament social i que només esqueia un recurs d'esta naturalesa. La derivació es va realitzar a urgència de l'Hospital Arnau de Vilanova per la seua metgessa de capçalera per a ingressar-lo en l'Hospital Dr. Moliner si esqueia. Això anterior, atesa la situació del pacient, entenien que era obvi.

L'informe clínic omet que l'ingrés es va produir finalment el 18 d'octubre de 2004, dies abans de la defunció del reclamant. Des del Departament Municipal de Serveis Socials de Burjassot van voler fer constar la inexistència de recursos públics per a les persones que presenten una problemàtica similar a l'exposada, uns recursos que garantirien que les persones que es troben en l'última fase, és a dir, en estat terminal de SIDA, siguen ateses dignament i de manera respectuosa. Continua l'informe manifestant que la situació del reclamant no es limitava només a estar afectat pel VIH, sinó que a açò sumava els problemes derivats del consum de substàncies addictives que solen estar relacionades amb la marginalitat, l'exclusió social i la desestructuració familiar.

Des de la perspectiva del Síndic, el problema rau en la falta d'un espai sociosanitari que permeta l'atenció de les persones que requerixen un elevat component de cures i un menor component estrictament curatiu. Es tracta d'un sector d'activitat que es troba en la intersecció entre els serveis socials i l'atenció sanitària comunitària, que implica una intervenció que, lluny de ser puntual, necessita un treball que es dilata en el temps i implica una actuació coordinada entre ambdós sectors.

L'article 3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú estableix una sèrie de principis generals pels quals han de regir-se les administracions públiques. En concret, cal destacar que totes les administracions han de regir-se pel principi de coordinació. El principi de coordinació i els generals de cooperació i col·laboració entre les administracions públiques han de ser suficients per a oferir una resposta unificada i convenient per a les necessitats dels ciutadans en qüestió.

L'article 1 de la nostra Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el sistema de serveis socials a la Comunitat Valenciana, estableix que la norma garanteix "la coordinació dels recursos i de les iniciatives públiques i privades, com també dels aspectes socials dels sistemes sanitaris i educatius".

No és este, sens dubte, l'únic cas que necessita el desenvolupament d'este sector. No obstant això, deixa ben clar que existixen una sèrie de problemes que excedixen les possibilitats dels serveis socials generals i que no tenen cobertura.

Els problemes que, en este cas, s'observen, són els següents: absència de recursos específics per a este tipus de contingències, amb professionals preparats; solucions conjunturals que impliquen la utilització de recursos no inicialment destinats per a estes

problemàtiques i que, a causa dels seus estrets marges d'actuació i del limitat nombre d'usuaris, estan desbordats, de manera que es modifiquen les formes de treball i s'impossibilita el funcionament ordinari del centre i l'atenció a la resta d'usuaris; problemes d'emmarcament en altres sectors d'atenció en matèria de serveis socials; desatenció final dels afectats/des.

La necessitat d'una coordinació en este sentit ha estat posada de manifest per diferents recomanacions internacionals com ara la Recomanació (2001) 12 del Comitè de Ministres del Consell d'Europa als estats membres sobre l'adaptació dels serveis de salut a la demanda de cures i de serveis de persones en situació marginal, adoptada pel Comitè de Ministres el 10 d'octubre de 2001. En esta Recomanació es fa especial èmfasi en la necessitat de garantir l'accessibilitat als serveis, evitar l'estigmatització, parar esment particular a aquelles persones que tenen malalties cròniques i que es troben en situació marginal, avaluar periòdicament les necessitats, identificar les deficiències del sistema i fomentar la investigació en este camp.

Per tot això, el Síndic va recomanar a les Conselleries de Sanitat i de Benestar Social que, amb caràcter general, es continuara avançant en la creació d'un espai sociosanitari integrat que permetera l'atenció de situacions que, com la present, exigien l'actuació simultània i coordinada dels serveis sanitaris i socials, i que s'adoptaren mesures tendents a garantir l'accessibilitat als serveis, evitar l'estigmatització, parar esment particular a aquelles persones que tenen malalties cròniques i que es troben en situació marginal, avaluar periòdicament les necessitats i deficiències del sistema, i fomentar la investigació en este camp. Així mateix, que es valorara la incidència de situacions com la present d'atenció a persones en situació terminal per VIH i la possible creació de serveis especialitzats per a l'atenció d'estes contingències i que, en cas de no considerar-se procedent la creació d'estos serveis, s'estudiaren solucions conjuntes que permeteren atendre casos com el present, i garantiren la continuïtat dels serveis sanitaris i la cobertura de les necessitats socials.

La Conselleria de Sanitat va acceptar la recomanació i va manifestar que tenia previst avançar en la creació de centres de llarga estada per a malalts crònics amb un clar component social; que, en breu, es posaria en funcionament l'Hospital Sociosanitari Pare Jofré, a la ciutat de València i que este, unit als tres ja existents (La Magdalena a Castelló, Dr. Moliner a València i Sant Vicent del Raspeig a Alacant) milloraria l'oferta de places que, sens dubte, tot i ser insuficients, signifiquen un constant esforç per avançar en la creació d'una xarxa més àmplia d'hospitals sociosanitaris que, no cal dir-ho, necessita la nostra Comunitat.

La Conselleria de Benestar Social va acceptar la recomanació i va manifestar que era conscient de la situació experimentada per les persones afectades per malalties com la que hem descrit ací, i també de la necessitat de construir un espai sociosanitari dirigit a pal·liar, en la mesura que siga possible, estes situacions. En este marc, i a l'efecte de fomentar l'oportuna coordinació entre serveis d'índole sanitària i els de caràcter social, la Secretaria Autònoma de Prestacions Sociosanitàries està desenvolupant progressivament la configuració d'un espai sociosanitari que permeta l'atenció d'actuacions com la plantejada. D'esta manera, a la fi d'enguany o a començament del 2006 s'engegarà l'Agència Valenciana de Prestacions Socials destinada, entre altres

funcions, a implantar i establir un model de serveis modern i eficaç en este àmbit d'actuació. En concret, l'Agència constituirà una eina de treball imprescindible per a enllaçar els serveis socials necessaris amb les demandes d'atenció existents. En tot cas, i a l'efecte d'assolir la màxima operativitat, este organisme serà l'encarregat de centralitzar la necessària coordinació entre els departaments amb competències en la matèria.

2. ATENCIÓ SOCIOSANITÀRIA A LES PERSONES QUE TENEN MALALTIES MENTALS

2.1. Persones amb la denominada patologia dual

La reclamant, en la queixa núm. 041859, ciutadana d'Elx, manifestava que el seu fill tenia un trastorn disocial de la personalitat, esquizofrènia residual i que consumia múltiples substàncies psicoactives. Que va ser declarat incapaç i sotmés a la pròrroga de la pàtria potestat. Tenia reconeguda minusvalidesa del 65%. Que, tot i haver estat ingressat en el CEEM de Bétera, la resposta a la seua eixida per l'Administració havia estat nul·la.

La Conselleria de Benestar Social ens va informar que es tractava d'un malalt dual ingressat en el CEEM de Bétera des de l'abril de 2001 fins al març de 2004, i que existia la circumstància que li havien estat denegats els dos tractaments psicosocials indicats quan va ser donat d'alta (ingrés en un CRIS o en un habitatge protegit). En el primer cas va ser exclòs per la comissió valoradora a causa del diagnòstic. En el segon cas, a més de per motius de diagnòstic, es va apreciar la incapacitat per a adaptar-se a un tractament voluntari en règim obert.

La Conselleria de Sanitat va rebutjar, amb absoluta fermesa, les contínues referències a l'abandó o un seguiment inadequat, atés que el pacient havia estat atés ràpidament a l'alta, en l'àmbit ambulatori, i se li havia prescrit degudament el tractament adequat. Tanmateix, consideren que hauria d'haver-se sol·licitat un ingrés en un habitatge tutelat abans de realitzar l'alta en el CEEM, fer un "porta a porta" i evitar la situació que genera la queixa. Segons el parer de la Conselleria, el problema es troba ací i no en un recurs fàcil, com és desacreditar l'actuació dels professionals i els poders públics. Una vegada més, convé recordar, segons manifesta la Conselleria, que este tipus de recursos per a malalts mentals són competència de la Conselleria de Benestar Social i no de la Conselleria de Sanitat.

En vam donar trasllat a la reclamant per a al·legacions, i esta ens va remetre una extensa contestació en la qual ens manifestava que continuaven denunciant la desatenció dels poders públics i la falta de coordinació en el tractament després de l'alta del CEEM, i que havien deixat completament a mans del malalt —i dels seus familiars— el control de l'evolució de la seua malaltia, i que estos havien de preocupar-se d'acudir a sol·licitar revisió per al psiquiatre de zona o a la Unitat de Conductes Addictives per a controlar la continuïtat de la seua no-addicció. Manifestaven que els denominats malalts de "patologia dual" patixen encara més esta descoordinació, ja que els escassos recursos

existents, ara es dirigixen a malalts mentals (i n'exclouen les persones amb drogoaddicció), ara es dirigixen a drogodependents (i n'exclouen els que presenten malaltia mental). Pel que fa a la resposta de la Conselleria de Benestar Social, va manifestar que si ni un recurs ni l'altre eren els adequats a les circumstàncies de l'afectat, quin era l'adequat i què es feia amb estos malalts? Quant a l'informe de Sanitat, subratlla la falta de coordinació entre Sanitat i Benestar Social ja que considera escaient l'ingrés en un habitatge tutelat. D'altra banda, manifesten que la celeritat en l'atenció ambulatoria és discutible ja que, en el cas dels malalts mentals, el que hauria d'existir és una coordinació entre el CEEM i la USM de manera que els en dos realitzen un seguiment adequat.

En la queixa núm. 041009, la reclamant, ciutadana d'Alacant, resumidament, manifestava que el seu fill no accedia a un centre per al seu internament tot i estar autoritzat per resolució judicial, que era agressiu i presentava conductes autolesives. Presenta informe de la Unitat de Salut Mental en què referix estar diagnosticat de trastorn esquizofrènic i consum de tòxics, i que també es troba en tractament irregular amb la Unitat de Conductes Addictives. Tenia reconeguda una minusvalidesa del 71%. Des de la data de la seua eixida del Centre Psiquiàtric Penitenciari d'Alacant (març de 2003) va presentar diversos episodis de conductes autolesives. Vam consultar la Unitat de Salut Mental i, segons sembla, no se li va concedir una plaça en un centre específic per a malalts mentals, però no s'havia emés resolució en este sentit. Tampoc semblava que se li estiguera fent un seguiment pels seus problemes de toxicomania.

La Conselleria de Benestar Social ens va confirmar que havia estat denegada la petició d'ingrés en CEEM per no reunir els requisits i que la resolució del recurs d'alçada s'havia demorat perquè s'estava realitzant un seguiment de la situació de l'afectat a fi de comprovar la seua situació.

La Conselleria de Sanitat ens va informar que el seguiment del pacient, si hi acudix, corresponia a la Unitat de Salut Mental, però la concessió de plaça per a ingrés era competència de la Conselleria de Benestar Social. Quant a l'autorització per resolució judicial d'internament per a este pacient, segons ens va referir la Conselleria, calia observar la contradicció normativa: la privació de llibertat mitjançant ingrés involuntari és l'única mesura que permet al pacient garantir la presa de medicació, i no existix la figura del tractament involuntari per via civil. La problemàtica que planteja el tractament dels malalts mentals, continua la Conselleria, partix de la mateixa essència d'estes malalties, que alteren la capacitat de consciència, la capacitat de sentir-se a un mateix i al que l'envolta, i això s'esdevé d'una manera fluctuant i no definitiu. En este cas s'agreuja pel consum de tòxics. És molt important tenir en compte la dificultat que impliquen estos malalts, i per això resulta molt complicat situar-se en una situació d'equilibri entre dos drets: el dret a la llibertat i el dret a la salut.

Després de realitzar successius contactes d'esta institució amb la treballadora social de la USM, vam saber que el pacient va tenir accés a desintoxicació en la Clínica Mediterrània de Neurociències, una estada que es va perllongar durant un mes i, des d'allí, va passar a una comunitat terapèutica, i posteriorment a la seua casa, on residix des de l'octubre de 2004 fins a l'actualitat. Des d'esta data acudix amb regularitat a les seues cites en la USM i amb la UCA, on seguix tractament amb metadona, i es manté

abstinent i amb estabilitat clínica. Es va proposar la seua incorporació al Programa de patologia dual gestionat per AFEMA i subvencionat per l'Excm. Ajuntament d'Alacant, i s'hi incorporà al desembre d'eixe any de forma progressiva i, actualment, va tres dies la setmana per entrevistar-se amb la psicòloga de referència, fer activitats d'oci en grup, i entrenar-se en habilitats de la vida diària. Encara que al principi va tenir dificultats per a ajustar-se als horaris, al cap d'un mes aproximadament estava més motivat durant les activitats, més participatiu, més integrat en el grup i més adequat en les relacions interpersonals. La treballadora social de la USM i la psicòloga del programa valoren positivament l'evolució en la seua autocura (arregla la seua habitació, ajuda el seu pare en el jardí...), en les activitats de la vida diària i, quant al seu desenvolupament cognitiu, s'aprecia una atenció més sostinguda i una major capacitat de concentració. En les activitats de grup, respecta el torn de paraula i escolta els seus companys, i mostra empatia en determinats moments envers els altres.

Pel que fa a la problemàtica d'estes dues queixes, podem ressenyar que, de forma genèrica, l'expressió “diagnòstic dual” es referix a pacients que presenten símptomes que s'ajusten a criteris de dos o més trastorns en un moment temporal concret. No obstant això, sol utilitzar-se correntment en psiquiatria per a identificar un supòsit de comorbiditat concret, el dels trastorns psiquiàtrics o de la personalitat i el d'ús de substàncies. No volem dir amb això que no puguen existir, a més, altres supòsits de comorbiditat, tant de trastorns psiquiàtrics com no psiquiàtrics (com pot ser la incidència, per exemple, del VIH).

Es destaca per la seua elevada prevalença, el seu significat pronòstic i la important implicació d'un diagnòstic correcte en el tractament. No és un fenomen nou. No obstant això, actualment està començant a ser objecte d'atenció en els plànols polític i professional ja que existix un gran nombre de persones que es troben afectades per esta situació. De fet, actualment s'accepta que la comorbiditat és tan freqüent que hauria de ser considerada, més que com un supòsit excepcional, com un fet habitual. En la resolució, que pot ser consultada en la pàgina web de la institució, es ressenyen les principals dificultats que presenta el tractament a llarg termini d'estos casos i els problemes de tipus jurídic que plantegen els casos concrets. Des del Síndic, volem ressenyar els problemes de discriminació, absència de coordinació i manca de model definit, d'investigació i d'avaluació de necessitats i deficiències del sistema. Finalment, volem dir que la diferent sort d'un afectat i de l'altre ha variat substancialment amb l'existència d'un recurs que, fora de la xarxa pública encara que finançat per l'Ajuntament d'Alacant, ha permès una millor atenció a un dels casos. Lamentablement, recursos d'esta naturalesa disposen d'un finançament i d'unes possibilitats de subsistència que no tenen estabilitat.

Per tot el que acabem d'exposar, el Síndic va recomanar a les Conselleries de Sanitat i de Benestar Social que adoptara totes les mesures que foren necessàries per a garantir l'accés als serveis sanitaris i socials a les persones que tenen malaltia mental greu i, particularment, a aquelles que presenten el que es denomina comunament “patologia dual”; que, amb caràcter general, es garantira la coordinació entre les diferents instàncies administratives perquè les solucions als problemes que plantegen els afectats i les seues famílies foren ateses de forma integrada i global i que es definira un model,

es fomentara la investigació en este camp i s'avaluaren les necessitats i deficiències del sistema sociosanitari en l'atenció d'estes patologies.

La Conselleria de Sanitat va acceptar la recomanació i va manifestar que es facilita d'alguna manera el tractament el més adequat possible als problemes de patologia dual, tant en règim ambulatori com en règim d'ingrés amb l'única Unitat de Patologia Dual que en este moment hi ha concertada. Des de les unitats de conductes addictives i d'una manera coordinada s'establixen les necessitats terapèutiques i es tracten de solucionar els problemes tant d'una forma immediata com a llarg termini, i es demana, en els casos que correspon, una coordinació amb el Departament de Benestar Social. El model que cal fomentar sobre la investigació en este camp correspon a diversos estudis que es troben en tràmit, uns de finalització i altres en fase de disseny, per a avaluar les necessitats i deficiències del sistema sociosanitari en relació amb esta patologia. S'està estudiant, a més, i s'estan exercint les gestions oportunes per a cobrir les deficiències del sistema sociosanitari a través del plantejament de la creació de noves unitats de patologia dual en les quals es puga realitzar, a més de l'oportú tractament, una estabilització del procés mental del pacient. Esta primera unitat es considera que es posaria en marxa amb un nombre aproximat de vint llits a trenta.

La Conselleria de Benestar Social també va acceptar la recomanació i va manifestar que s'estaven ampliant a poc a poc els recursos econòmics i socials existents, que s'havia aprovat el 16 de setembre de 2005 la creació de l'Agència Valenciana de Prestacions Socials a través de la qual es desenvoluparia un model de prestacions dirigides a cobrir totes les possibilitats d'actuació, açò és, des dels casos més comuns fins a aquells que necessiten una particular i específica consideració com el present, i que la Conselleria de Sanitat tenia en marxa un estudi per a conèixer la prevalença de la patologia dual a la nostra Comunitat i la creació d'un centre d'atenció per a estos malalts a la província de València amb tres línies d'actuació concretes: desintoxicació, tractament psiquiàtric i estabilització i reinserció social. Estes actuacions, unides a la labor que ha d'exercir l'Agència de Prestacions Socials, configuraran l'acció que cal desenvolupar a favor d'este col·lectiu de persones.

2.2. Atenció als menors amb problemes de salut mental

Hem rebut diverses queixes sobre estos problemes, que involucren tant la Conselleria de Benestar Social com la de Sanitat. Tot seguit, exposarem resumidament dues queixes sobre esta temàtica (el text complet figura en la pàgina web de la institució).

En la queixa núm. 040653, el reclamant manifestava que el seu fill tenia un trastorn esquizotípic de la personalitat (amb certificat de minusvalidesa del 65%). A causa dels greus trastorns de conducta que presentava, era difícil atendre'l en el centre d'educació especial on cursava estudis. Estava sent atés en Salut Mental Infantil, Hospital La Fe, on acudia trimestralment per a revisió. Atesa la situació del menor, la USMI recomanava el seu internament en una residència adequada. Va acudir a diverses institucions i entitats sense ànim de lucre, però no va obtenir resultat. La Conselleria de Benestar Social va desestimar la sol·licitud pel fet que el menor "presenta una greu malaltia mental que requereix una intervenció psicoterapèutica adequada" i que "ha de ser tractat en un centre

d'acord amb les seues necessitats, on puga portar a terme el tractament i la teràpia que necessita, i els centres de menors no responen a esta problemàtica de salut mental”.

La Conselleria de Sanitat ens va remetre a la Conselleria de Benestar Social en aplicació del Decret 132/1996, de 4 de juliol, del Govern valencià.

La Conselleria de Benestar Social ens va informar que els pares van presentar una sol·licitud d'assumpció de guarda del menor per l'Administració que va ser denegada per inexistència de situació de desemparament. Posteriorment, els pares van sol·licitar l'admissió en un centre d'atenció a persones amb discapacitat que va ser igualment desestimada, ja que no reunia els requisits d'edat (16 per a les residències i 18 per a les específiques per salut mental). Només es concedixen, amb caràcter excepcional, ajudes per a estada residencial en edats inferiors i programes de respir familiar i intervencions psicoeducatives amb les famílies i suport a la prevenció de recaigudes”. Es considera, d'acord amb la normativa vigent, que la normalització dels menors ha de desenvolupar-se dins l'àmbit familiar i de l'entorn social, a través dels àmbits d'actuació d'educació (centres d'educació especial dotats de gabinets psicopedagògics) i de sanitat (Unitat de Salut Mental i resta de recursos en cas d'agudització). L'ajuda domiciliària i el suport psicològic a la família, segons l'opinió de la Conselleria, han de ser sempre una alternativa preferent ja que eviten la institucionalització.

Vam demanar informe al Centre Municipal de Serveis Socials, vam rebre contestació que contenia un informe del tècnic de Menors i de la psicòloga del centre i un altre informe del Centre Públic d'Educació Especial.

Del primer informe, destaquem que es van realitzar diverses sessions d'observació i valoració i es va confirmar la gravetat dels trastorns de conducta del menor. Va ser impossible mantenir entrevistes pels episodis d'agressivitat envers la psicòloga i envers la resta de les persones del centre, i fins i tot va caldre avisar la policia. Des del punt de vista dels pares, la saturació del problema i l'estrés que la seua cura produïx, impedeixen l'efectivitat de l'assessorament psicològic. Durant el període de vacances es va tramitar el Servei d'Ajuda a Domicili per a donar suport a la mare del menor, ja que com ha de romandre amb ell constantment, no pot realitzar les tasques de la llar adequadament. L'auxiliar d'ajuda a domicili va acudir dos dies la setmana al domicili, i durant el temps que romania allí, la mare havia de baixar al carrer amb el menor pel greu risc que l'auxiliar fóra agredida. Des del Centre Municipal de Serveis Socials es valora que s'ha esgotat la possibilitat d'intervenció des del marc dels serveis socials generals sense que s'haja produït una millora. Consideren que el menor es troba en situació de desemparament “pel mateix desenvolupament de la malaltia mental que té i la incapacitat dels pares d'afrontar per ells mateixos esta problemàtica”.

Del segon informe, ampli i amb detall d'actuacions i dates, destaquem que, segons l'opinió del centre, l'alumne, de 12 anys d'edat, presenta habitualment un comportament distorsionat i agressiu, feridor, amenaçador i atroç, que s'allunya de les expectatives que un centre escolar es planteja pel que fa a una educació centrada a assolir la integració i socialització dels alumnes amb necessitats educatives especials. El seu comportament dificulta considerablement el funcionament habitual de l'aula, i comporta ineludiblement un perill constant, tant per a la resta dels alumnes com per als adults

responsables de l'aula. L'informe ressenya que el menor “esclata de tal manera que la seua impulsivitat i ràbia continguda reduïxen la possibilitat d'actuació per part de l'adult, la qual cosa fa qüestionable, sens dubte, si la millor opció que se li pot oferir a este xiquet és la de pretendre que romanga assegut en una cadira, dins d'una aula envoltat d'altres xiquets als quals pot ferir greument, sense espai adequat per a ell que li permeta eixa llibertat de moviment que un col·legi no pot abastar”.

Una vegada vistos els informes precedents, vam sol·licitar ampliació d'informe a la Conselleria de Benestar Social a fi de contrastar la informació rebuda i valorar la necessitat d'un internament en la xarxa de protecció. La Conselleria ens va informar que l'estada en els centres de protecció de menors té caràcter provisional, i s'elabora un programa d'intervenció individualitzat que afavorix la tornada a la família d'origen, si les circumstàncies i els interessos ho permeten, o s'adopta una altra mesura de protecció més convenient, si escau. Són centres oberts que presten serveis d'allotjament, manutenció, suport educatiu i atenció integral, encara que poden presentar elements constructius de seguretat i contenció i normes de funcionament més restrictives amb la finalitat de possibilitar la funció educativa de menors amb conductes inadaptades o d'alt risc; estos centres tenen caràcter de formació especial o terapèutica que poden requerir personal especialitzat. El sistema de protecció de menors que competix a les entitats públiques, segons l'opinió de la Conselleria, no pot absorbir les mancances d'altres sistemes, ni ha de fer-ho de cap manera. Patologies com la present només poden ser adequadament ateses en institucions sociosanitàries amb professionals sanitaris, i no són idonis establiments de tipus socioeducatiu com els centres de protecció de menors. La qüestió no es troba en la falta de protecció, sinó en la patologia complexa que presenta el menor, la qual el convertix en un autèntic pacient necessitat de tractament mèdic especialitzat.

Vam donar trasllat a la Conselleria de Sanitat de les anteriors observacions, i ens va informar que la problemàtica que presenta el pacient referit és complicada en els seus diversos aspectes i afeccions. Des dels dispositius de la xarxa sanitària hi ha cobertura assistencial en els nostres hospitals per a patologies concretes i en els centres de salut on se situen les unitats de salut mental i les unitats de conductes addictives que cobrixen un ampli espectre de patologies i afeccions. Atesa la peculiaritat i gravetat del cas clínic, en opinió de la Conselleria de Sanitat, el xiquet requerix un seguiment terapèutic rigorós pel trastorn de conducta sever, més enllà del diagnòstic, que pugua sostenir-lo en el discurs social, per la qual cosa es recomana assistir una vegada la setmana al terapeuta. Així mateix, tenint en compte que és la mare qui duu el pes del problema i qui atén el seu fill, seria recomanable també per a ella acudir al terapeuta, tot això, sense menyscar de les cites trimestrals a l'Hospital La Fe. Reiteren la diversitat de competències en matèria d'atenció a les persones amb malaltia mental.

En la queixa núm. 050033 la reclamant ens manifestava que el seu fill presentava diagnòstic de trastorn generalitzat del desenvolupament amb símptomes intensos de conducta agressiva reactius a la seua malaltia.

La Unitat de Salut Mental Maternoinfantil (USMI) de l'Hospital La Fe opinava que “seria convenient que se cercara una residència adequada de menors perquè poguera intervenir de manera multimodal, amb eixida els caps de setmana a casa de la família”.

En un informe posterior, la unitat qualifica “urgent, procurar a la família del menor: mitjans d'ajuda social (personal especial d'acompanyament familiar en la llar o centre de dia ocupacional, amb vigilància de protecció)”.

En vam donar trasllat a la Conselleria de Sanitat i ens va remetre un informe en el qual ens relatava que l'assistència sanitària i l'abordatge terapèutic que el menor estava rebent per part dels facultatius consideraven que era l'adequat. Segons el parer de la Conselleria, resulta evident que este tipus de trastorns requerix una atenció integral més enllà de les mesures assistencials: actuacions de suport en l'entorn familiar, educatiu, laboral o social. En eixe mateix sentit s'expressa l'informe clínic emés per la USMI, en el qual s'expressa la urgència de procurar a la família del menor mitjans d'ajuda social personal especial d'acompanyament familiar en la llar o centre ocupacional amb vigilància de protecció. En conseqüència, estimaven que la problemàtica generada en el present cas entenen que anava més enllà del mer àmbit assistencial, i corresponia a la Conselleria de Benestar Social este tipus d'intervencions de rehabilitació i integració social.

En vam donar trasllat a la Conselleria de Benestar Social, i ens va informar que s'havia fet càrrec del cas des del mateix moment en què va tenir coneixement de la situació, el 23 de novembre de 2004, en la Secció de Menors de la Direcció Territorial de Benestar Social de València, previ ofici de la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia. La mare sol·licitava l'ingrés del menor en un centre especialitzat per al tractament dels problemes de salut mental, a causa dels greus problemes de conducta i agressivitat que presentava. Després de recaptar els informes corresponents, l'expedient va ser examinat per la Comissió Tècnica de Menors que va proposar remetre l'expedient al Centre Terapèutic Baix Maestrat de Vinaròs, amb la finalitat que realitzaren un estudi de la situació i valoraren si esqueia el seu internament en este centre. En la data de la contestació, encara estaven esperant la resposta del centre.

En vam donar trasllat a la reclamant perquè presentara al·legacions i ens va remetre un escrit, el contingut del qual considerem que paga la pena reproduir ací:

“Informar-los que, fins a hores d'ara, no hem rebut cap contestació referent al Centre Baix Maestrat de Castelló. Tenim nous informes del psiquiatre i del Centre (...). Este últim estem esperant rebre'l i un tercer del centre on va el xiquet, ja que la situació que es viu amb ell empitjora dia rere dia. A casa és d'angoixa, ja que els colps de (...) a tots els membres de la meua família, inclosa jo i especialment cap a mi, són constants i i de perill extrem, fins al punt d'agafar un ganivet i amenaçar-me de tallar-me el coll i la cara i dir-me: ‘et moriràs com el papà’.

Ens trobem en perill constant i desprotegits a causa de l'estat de salut mental de (...) que va deteriorant-se a passos engegants. L'agressivitat de (...) ja afecta persones de fora de la família com ara veïns i gent que no coneix, que reben agressions de (...) simplement per passar al seu costat.

A causa de esta lamentable situació, els demane per Déu que ens ajuden i que li cerquen un recurs adequat, si no és en esta Comunitat, on n'hi haja”.

La contestació incloïa un nou informe mèdic de la USMI en el qual s'exposava: “Volem comunicar-li que torna a estar ingressat per crisi d'impulsivitat-agressivitat el menor de 12 anys d'edat (...). La família d'este pacient (fonamentalment la mare) és incontinent i no pot donar respostes adequades per a poder neutralitzar les conductes agressives molt greus d'este menor. Este tipus de psicopatologia, amb uns pensaments molt rígids i paranoïdes altament perillosos per a la convivència familiar, per a l'entorn pròxim i per al pacient (conductes heterodestructives i autodestructives). La seua comorbiditat psiquiàtrica és alta i intensa (TGD, retard cognitiu, síndrome depressiva, trastorn de personalitat), tot això englobat en una situació de risc suïcida. Per tot això s'insta les conselleries pertinents a disposar d'una plaça en una residència per a menors, adequada a este tipus de psicopatologia d'altíssim risc vital, on estiguera atés i protegit de dilluns a divendres. Els caps de setmana podria anar amb la família”.

Des de la perspectiva del Síndic de Greuges, la impressió que resulta dels dos casos relatats és de desconcert davant la falta de coordinació en l'àmbit sociosanitari. Els afectats gaudixen de la doble protecció constitucional que els atorguen els articles 39 i 49 de la Constitució, atesa la seua condició de menor i discapacitat. Com a menor, destaquem la Convenció de 20 de novembre de 1989 sobre els Drets del Nen, adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides i ratificada per Espanya en 1990, el text de les quals regula un ampli catàleg de drets, entre els quals destaquem:

El dret del xiquet al gaudi del més alt nivell possible de salut i a serveis per al tractament de les malalties i la rehabilitació de la salut (article 24).

El dret dels xiquets discapacitats a rebre cures especials destinades a assegurar que el xiquet discapacitat tinga un accés efectiu a l'educació, la capacitat, els serveis sanitaris, els serveis de rehabilitació, la preparació per a l'ocupació i les oportunitats d'esplai, i reba estos serveis amb l'objecte que el xiquet assolisca la integració social i el desenvolupament individual, inclòs el seu desenvolupament cultural i espiritual, en la màxima mesura possible (article 23).

El dret del xiquet que ha estat internat en un establiment per les autoritats competents per a les finalitats d'atenció, protecció o tractament de la seua salut física o mental a un examen periòdic del tractament a què estiga sotmès i de totes les altres circumstàncies pròpies del seu internament.

La Llei orgànica 1/1996, de 15 de gener, de protecció jurídica del menor, estableix una sèrie de principis generals entre els quals es troba el deure dels poders públics de facilitar serveis accessibles en totes les àrees que afecten el desenvolupament del menor (article 12), l'obligació de parar esment immediat per part dels serveis públics i d'actuar (article 14), i de procurar la col·laboració del menor i de la seua família davant qualsevol intervenció (article 15). La Llei 7/1994, de 5 de desembre, de la infància de la Comunitat Autònoma Valenciana estableix entre els seus principis rectors la protecció integral, la prevenció dels riscos i la defensa i garantia dels seus drets, com a responsabilitat indeclinable de tots els agents intervinents i principi rector de l'actuació dels poders públics (article 3).

Com a discapacitat, trobem una àmplia normativa de cobertura, de la qual destaquem:

La Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids.

La Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat.

La Llei valenciana 11/2003, de 10 d'abril, de la Generalitat, sobre l'estatut de les persones amb discapacitat.

En estar dissenyat este marc, excedix la competència del Síndic assenyalar quin recurs concret és l'adequat per al menor en qüestió. No obstant això, el que és fàcilment perceptible és que la situació és molt complexa, que existixen competències de totes les administracions implicades i que tant el reclamant com el seu fill tenen dret a veure ateses les seues sol·licituds mitjançant una resposta adequada.

L'article 3 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, estableix una sèrie de principis generals pels quals han de regir-se les administracions públiques i els òrgans administratius creats per estes. En concret, cal destacar que totes les administracions han de regir-se pel principi de coordinació. Una de les recomanacions de l'informe de situació de salut mental de l'Observatori del Sistema Nacional de Salut va ser, precisament, intentar solucionar el problema de la coordinació sociosanitària en tot allò concernent a l'àmbit de la salut mental. L'article 1 de la nostra Llei 5/1997, de 25 de juny, per la qual es regula el sistema de serveis socials a la Comunitat Valenciana, estableix que la norma garanteix "la coordinació dels recursos i de les iniciatives públiques i privades, com també dels aspectes socials dels sistemes sanitaris i educatius". La Llei de cohesió i qualitat del sistema nacional de salut estableix, en el seu article 14, número 3, que "la continuïtat del servei serà garantida pels serveis sanitaris i socials a través de l'adequada coordinació entre les administracions públiques corresponents".

Som conscients de les dificultats materials i pressupostàries que implica la creació d'una xarxa sociosanitària que abaste totes les situacions. No obstant això, les previsions legals exigixen una resposta a curt termini i una planificació que permeta consolidar una xarxa suficient de recursos destinada a facilitar solucions adequades que prevegen el major ventall de possibilitats.

En els casos relatats, la solució és insatisfactòria, principalment, com es va posar en relleu en l'informe d'esta institució sobre *Situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars* (2003), la situació de la xarxa d'atenció a la salut mental, en general, és molt deficient però la infantil encara està per sota i, a més, en molts casos, falta un model organitzatiu. L'absència de xarxa sociosanitària que permeta un raonable maneig dels problemes dels menors impedeix l'adequat tractament de problemes que, com el present, afecten menors i famílies de la Comunitat Valenciana. No és el Síndic competent per a establir quins recursos concrets han d'integrar el sistema; sí que és competent, però, per a traçar una sèrie de recomanacions mínimes que han de guiar la seua construcció, de conformitat amb les recomanacions internacionals:

Dotació adequada de personal amb preparació suficient.

Xarxa de serveis que comporte distintes alternatives, orientada cap a l'àmbit comunitari, que permeta l'accessibilitat per als menors i les seues famílies i que siga consensuada amb les organitzacions d'afectats i de professionals.

Sistemes d'avaluació periòdica de la qualitat dels serveis.

Mecanismes de protecció que garantisquen els drets dels menors previstos en la Convenció de Nacions Unides sobre els Drets del Nen i disposicions nacionals d'aplicació.

En el moment actual, els dispositius de la xarxa sanitària per a salut mental infantil (article 17 del Decret 81/1998, de 4 de juny) i la xarxa d'atenció social és pràcticament inexistent. No s'entén molt bé la raó d'excloure els menors d'una xarxa de serveis socials especialitzats quan esta contingència sí que està prevista per als adults. Sens dubte, són d'aplicació els principis generals de la protecció dels menors, en particular si és necessari un ingrés en centre residencial que, en tot cas, estarà sotmès al que disposa l'article 763 LEC.

Un últim apunt, respecte del problema del desemparament i les mesures de protecció. Es considera "situació de desemparament", article 172.1 del Codi Civil, "la que es produïx de fet a causa de l'incompliment o de l'impossible o inadequat exercici dels deures de protecció establits per les lleis per a la guarda dels menors, quan estos queden privats de la necessària assistència moral o material". El precepte no tracta de regular i sancionar l'exercici de deures inherents a la pàtria potestat, ni tan sols els inherents a la guarda del menor, sinó la situació en què es troba este. La situació de desemparament és una situació fàctica ("de fet") i resulta indiferent si l'omissió o l'inadequat exercici dels deures de protecció és imputable als pares, per això expressament la norma preveu que també sorgix el desemparament en els casos que l'exercici de la guarda siga impossible. Esta posició és la que acull també l'Audiència Provincial de València (Sentències de l'Audiència Provincial de València, Secció 10a, núm. 671/2002, de 16 desembre, núm. 684/2002, de 19 desembre o núm. 403/2003, de 17 juliol).

En el cas exposat en la primera queixa (núm. 040653), la mateixa Conselleria de Benestar Social reconeix en un informe de data 11 de novembre de 2004 que els pares no poden complir adequadament l'obligació de subministrar assistència mèdica al fill. La desatenció material en l'aspecte mèdic en el cas d'un menor afectat per malaltia mental sí que constituïx causa de desemparament (sentència de l'Audiència Provincial de Barcelona, Secció 18a, núm. 499/2004 de 28 juny, JUR 2004\216298).

En el cas exposat en la segona queixa (núm. 050033), vam realitzar gestions informals i vam saber que el Centre Baix Maestrat té 15 places per a menors amb problemes de conductes que es troben actualment ocupades. Existixen dues llistes d'espera, una per a valoració i diagnòstic i una altra per a obtenir plaça. El menor es troba encara en la primera de les llistes exposades. S'indica que la gravetat dels problemes dels afectats que es troben en les citades llistes d'espera és similar i que el problema rau en la falta

d'un sistema de suport sanitari adequat que es podria solucionar amb la inversió en centres de dia amb personal qualificat.

D'altra banda, no ja amb la diligència ordinària d'“un bon pare de família” sinó fins i tot amb una diligència extraordinària, és adequat, ateses les dificultats de relació que presenten els menors, exigir als pares respondre per ells i que hagen de tenir en la seua companyia els menors sense suport adequat? És beneficiosa per al desenvolupament dels menors esta situació? Els recursos disponibles en la Comunitat per a la integració del menor en la família ja s'han pronunciat, com hem vist al llarg d'esta exposició, en contra d'este parer i cal recordar, en este sentit, l'article 24 núm. 4 del vigent Reglament de mesures de protecció jurídica del menor a la Comunitat Valenciana.

Que la causa de la falta d'assistència consistisca en una deficiència sanitària del sistema no implica que no existisca causa de desprotecció. Una qüestió distinta és quin siga el recurs adequat per a l'atenció d'este. Tampoc importa que l'obligació primària de donar resposta a este problema es trobe en la Conselleria de Sanitat o en la Conselleria de Benestar Social en la mesura que l'Administració pública de la Generalitat Valenciana actua amb una única personalitat jurídica i els òrgans administratius que la integren han d'actuar, en tot cas, conforme al principi de coordinació (article 18 de la Llei 30/1992) que en esta matèria es veu reforçat en la mesura que els articles 6 i 10 del Reglament de protecció jurídica del menor a la Comunitat Valenciana expressament obliguen a esta col·laboració amb el departament o òrgan de l'administració autonòmica que, conforme a l'article 1 del Reglament, té assignades les competències de protecció i, amb esta finalitat “les resolucions dictades a l'empara de la present norma tenen caràcter executiu i seran d'obligat compliment” (article 10 , *in fine*).

Tenint en compte el que acabem d'exposar, el Síndic va recomanar a les Conselleries de Sanitat i Benestar Social, en primer lloc, que s'amplie la xarxa sociosanitària fins a completar l'ampli ventall de respostes als diferents problemes que, com el present de salut mental infantil, solen afectar menors amb discapacitat a la Comunitat Valenciana, amb tota l'extensió arrellegada en l'article 23 de la Convenció de les Nacions Unides sobre els Drets del Nen; en segon lloc, que, amb caràcter general, en els casos de falta de disponibilitat de recursos de la xarxa pública i, amb independència de les prestacions econòmiques individualitzades, s'arbitren totes les mesures possibles, incloses les d'índole pressupostària, a fi que les situacions de greu alteració de la convivència familiar i seriós perjudici per a menors i discapacitats, tinguen una resposta institucional immediata i continuada amb el màxim desenvolupament del principi de col·laboració; en tercer lloc, que, en el cas concret objecte de la present reclamació, s'arbitren tots els mecanismes per a donar una resposta adequada i coordinada a les necessitats d'assistència sociosanitària per al menor discapacitat (inclosa l'assistència en establiment residencial) i auxili en l'exercici de la guarda legal en el termini més breu possible, incloent-hi l'adopció de mesures de protecció d'assumpció de guarda o, si escau, desemparament.

En la queixa núm. 040653, la Conselleria de Benestar Social va acceptar la recomanació i va manifestar que el menor havia ingressat en el centre de protecció Baix Maestrat però, un dia després, els pares van comparéixer en el centre i van manifestar que no era el recurs adequat i van decidir endur-se el seu fill. El 17 de maig de 2005, la Secció

desena de l'Audiència Provincial va dictar sentència confirmatòria. Per a executar-la, s'adjudica de nou al menor una plaça en el centre terapèutic esmentat. No obstant esta solució, el citat dia van acudir els pares a la Direcció territorial i van manifestar la seua clara i ferma oposició a l'ingrés del menor en este centre, i van sol·licitar que es valoraren altres recursos i alternatives, i adduïen que, fins que no s'aconseguisca una mesura d'acord amb les seues expectatives, seguirien assumint la guarda del seu fill. Quant a la resta de recomanacions, la Conselleria ens va indicar que, si bé d'acord amb la normativa vigent els recursos per a malalts mentals s'establixen a partir de la majoria d'edat, s'estudiaria la possibilitat de configurar una possible solució per als menors que tenen este tipus de patologies.

En la queixa núm. 040653, la Conselleria de Sanitat va acceptar la recomanació, i va manifestar que, en la mesura de les possibilitats pressupostàries, s'ampliarien els recursos socio-sanitaris en matèria de salut mental i, en concret, per a atendre menors.

Pel que fa a la queixa núm. 050033, la Conselleria de Sanitat ens va remetre una atenta resposta en la qual, resumidament, no s'acceptava la resolució, atés que les competències per a l'atenció del menor corresponien a la Conselleria de Benestar Social. Així mateix, la Conselleria de Benestar Social ens va remetre una atenta resposta en la qual, succintament, no acceptaven la resolució perquè s'estimava que la competència era de la Conselleria de Sanitat. Una vegada vist això anterior, de conformitat amb els articles 18 i 20 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, vam sol·licitar que es coordinara o, si escau, es decidira sobre la competència, i que es contestara a la resolució sense que es produïra esta situació que resultava incomprensible per a la ciutadana afectada, i que ens comunicara la contestació final.

En el moment de redactar estes línies, només hem rebut la contestació de la Conselleria de Benestar Social, la qual ens diu que la Conselleria és plenament conscient que cal arbitrar els recursos adequats per a aquelles persones que són menors d'edat i tenen una malaltia mental. La Conselleria continua manifestant que l'actual normativa preveu l'edat de 18 a 65 anys com a requisit d'accés, el que implica la necessitat d'ampliar la gamma de serveis socials a col·lectius encara no previstos en este marc. En conseqüència, la Conselleria, a través de la Direcció General d'Integració Social de Discapacitats, es troba treballant en l'elaboració de dues normes jurídiques referent a això:

- Projecte de decret pel qual s'assignen competències específiques a la Conselleria de Benestar Social i s'amplien i es creen nous serveis de suport psicosocial a xiquets i adolescents amb trastorns mentals greus (norma destinada, entre altres aspectes, a establir una adequada coordinació amb els serveis de sanitat i educació);
- Projecte d'ordre per la qual es regulen les condicions i els requisits de funcionament dels centres de suport psicosocial per a l'atenció de xiquets i adolescents amb trastorns mentals greus a la Comunitat Valenciana.

Estes dues normes, segons ens va manifestar la Conselleria, configuraran el règim jurídic adequat per a crear, en tot cas, un àmbit assistencial obert i complet, destinat a donar resposta al conjunt de possibilitats d'assistència.

2.3. Situació d'Elx

En la queixa núm. 050154, la reclamant ens manifestava que la seua filla, de 22 anys d'edat, presentava diagnòstic d'esquizofrènia i trastorn de l'alimentació des dels 13 anys. En el transcurs de tres anys, havia ingressat 10 vegades a l'hospital, i l'última vegada va ser en el Servei de Traumatologia, després de precipitar-se del quart pis del seu habitatge. Dies previs a l'intent de suïcidi, van acudir en dues ocasions a l'Hospital per sol·licitar l'ingrés en la Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica. Una d'estes vegades acabava de realitzar un intent de suïcidi per ingesta de medicaments i va romandre en urgències però no va ser ingressada. En ambdues ocasions, el professional que els va atendre considerava que este recurs no era el que corresponia a la pacient. Destaquen també el maltractament de paraula rebut pel facultatiu. Finalment, indiquen que, després d'haver esgotat la totalitat dels recursos al seu abast existents a la localitat d'Elx, van sol·licitar l'ingrés en un centre específic per a malalts mentals (CEEM) i una prestació econòmica individualitzada, però que ambdues peticions havien estat denegades.

Vam demanar informe sobre este assumpte a la Direcció General d'Atenció a la Dependència, i ens va informar que, les diverses vegades, l'actuació dels facultatius es va realitzar d'acord amb la *lex artis*. L'informe ressenya que hi ha coincidència entre l'informe dels facultatius i el parer de la mare de la pacient, quant al fet que consideren que el recurs adequat era un CEEM. En este sentit, la pauta seguida consistent en, primer, control hospitalari de l'agudització del quadre psicòtic, segon, instauració de tractament i pauta farmacològica i, tercer, derivació i concertació de cita prèvia (tant a la seua Unitat de Salut Mental com a Serveis Socials) va ser la correcta. La Conselleria considera que la denegació de l'ingrés en CEEM sota els seus criteris i contra l'opinió dels facultatius de la Conselleria de Sanitat ha estat la que ha generat el conflicte. La Direcció general no dubta de la veracitat de la reclamació, encara que també respecta la versió aportada pel facultatiu denunciat. Consideren que s'ha actuat de forma correcta quan s'ha proposat, tant a la Direcció Mèdica de l'Hospital d'Elx com al mateix facultatiu, un canvi d'especialista davant l'existència de problemes de relació interpersonal. No obstant això, la Direcció general va manifestar que realitzaria indagacions sobre la veracitat dels fets denunciats i, si escau, instauraria mesures sancionadores a l'efecte d'evitar que es reproduïsquen situacions d'este tipus.

Vam demanar informe a la Conselleria de Benestar Social, ens va informar que la causa de la denegació de l'ingrés en CEEM va ser "diagnòstic inadequat". La Conselleria assenyalava que la solució va ser acordada pel fet que, segons els informes, la jove presentava una sèrie de problemes de conducta i problemes psicopatològics mentals d'ordre agut sense compensar, com també trastorns de l'alimentació des dels 13 anys (bulímia), que, més que una estada en un centre de malalts mentals crònics (amb els seus programes de rehabilitació i inserció social), requerien una permanència en un hospital de mitjana o llarga estada amb assistència sanitària i psiquiàtrica". A causa de esta situació, tampoc reunia les condicions per a la percepció de l'ajuda econòmica. No

obstant això, des de la Conselleria de Benestar Social s'ha mantingut contacte amb la mare i amb l'associació de familiars. La situació de l'afectada hui dia és estable i acudix a l'hospital diàriament per a recuperar-se de les seqüeles produïdes per la caiguda, i rep atenció domiciliària de l'associació. Quant al problema de salut mental, la Conselleria va recomanar el següent: 1r) que, en la pròxima visita programada, sol·liciten un nou informe clínic que incloga els canvis en el seu diagnòstic i l'evolució de la malaltia, a fi de poder valorar la possibilitat de revisar l'expedient i obtenir així una ajuda per a atenció assistencial; 2n) com a alternativa, que el seu psiquiatre propose el seu ingrés en un hospital de dia dins la xarxa de la Conselleria de Sanitat, un recurs adequat per a les seues necessitats de tractament.

Vam conferir trasllat per a al·legacions i la reclamant va manifestar que considerava que no es donava resposta al motiu pel qual la seua filla no havia estat ingressada en l'hospital després d'acudir-hi diverses vegades, de manera que s'havia donat lloc a l'intent de suïcidi. D'altra banda, la família va sol·licitar el recurs de benestar social per la indicació dels professionals que li havien indicat eixa patologia. Si li hagueren comunicat que el recurs no era l'adequat, haurien cercat una altra alternativa.

Des de la perspectiva del Síndic de Greuges, l'atenció de les persones amb malaltia mental es desplega en una multitud d'àmbits que abasten la correcta assistència sanitària, la protecció social, l'accés al treball, etc. Sens dubte totes estes facetes tenen mancances, com ja es va posar en relleu en l'informe d'esta institució sobre *La situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars* (2003). Si la situació, en el marc general, dista molt de ser òptima, en el cas concret de la ciutat d'Elx és bastant pitjor. La situació inicialment descrita revela un problema inicial d'intervencions contradictòries entre la Conselleria de Benestar Social i la Conselleria de Sanitat. A més, la queixa està particularment centrada en un problema de maltractaments de paraula rebuts en la unitat d'hospitalització.

Avançarem que no entrarem a fons en el problema dels possibles maltractaments de paraula, ja que la mateixa Direcció general va manifestar que obriria la corresponent investigació amb les suficients garanties tant per a la persona denunciada com per al professional denunciat.

A nosaltres, el que ens competix, és tant la situació que s'exposa en este cas com l'afectació que té en el conjunt de la població que ha d'acudir a estos serveis. La investigació que realitza el Síndic de Greuges és sumària, informal i reservada quant a les col·laboracions que puguen aportar qualsevol persona afectada a través del seu testimoniatge (articles 18.1 i 20.3 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, que regix esta institució).

De la informació rebuda, podem clarament manifestar que l'atenció pel que fa als ingressos hospitalaris en la Unitat d'Hospitalització Psiquiàtrica d'Elx dista molt de ser satisfactòria.

En l'*Informe sobre la situació de les persones que tenen malalties mentals i dels seus familiars* vam posar de manifest: “esta era una de les unitats de les quals hem rebut més

queixes per la dificultat d'ingrés (tenim constància d'un procés judicial per suïcidi que no va arribar a ingressar en la unitat) i per l'atenció general dispensada”.

Les condicions materials que es descriuen en l'informe són les següents: es tracta d'una unitat amb 4 habitacions i un total de 8 llits. Les guàrdies són localitzades (és a dir, no hi ha guàrdies de presència física). Dels dos psiquiatres que atenen la unitat, un d'ells també realitza la funció de tutor de residents i coordinador de l'àrea de salut mental i l'altre atén la consulta de salut mental de Santa Pola 1 dia la setmana. L'estat del mobiliari i de les instal·lacions és pèssim. La unitat està situada en una planta comuna i el personal (no especialitzat) està compartit amb la planta. No es tracta d'una unitat tancada, i hi ha constàncies d'una o dues fugides anuals.

De les dades comparatives amb les restants unitats d'hospitalització de la Comunitat Valenciana que es van analitzar en l'informe, cal destacar que, amb una població de referència de 249.065 persones, el seu nombre d'ingressos va ser, en l'any 2002, dels més reduïts, només comparables a altres unitats que disposen d'un nombre molt inferior de població de referència i per a una estada mitjana similar a la de les restants. La dada més sorprenent va ser que el percentatge d'ocupació (el resultat de multiplicar per 100 la divisió entre el nombre d'estades totals i el producte format pel nombre de llits i el nombre de dies del període en estudi) era el més baix de tota la Comunitat Valenciana (72,7%) per a un nombre de llits manifestament inferior a la mitjana i a la que li hauria de correspondre per ràtio de població.

Dels testimoniatges de diferents fonts que hem tingut ocasió de conèixer, les dificultats d'accés a la unitat no solament són causades pel reduït nombre de llits sinó també pels rígids criteris d'hospitalització que maneja la unitat, que han provocat més d'un enfrontament amb els familiars.

Tot això anterior, sumat a la sobresaturació de les unitats de salut mental en l'Àrea, fa que la situació pugui qualificar-se de caòtica.

Les dificultats d'accés a la unitat tenen un clar reflex en la societat en general (utilització de recursos d'índole privada, fins i tot de fora de la província, descontentament general, sobrecàrrega en el nombre de persones candidates a recursos residencials de serveis socials). Les queixes són reiterades en este sentit. La pressió és tan elevada que, fins i tot, es manifesta en resolucions judicials que, amb un criteri, segons el nostre parer, discutible, han donat lloc a “ordres” d'internament en centres residencials (CEEM) a fi de pal·liar la vergonyosa situació a la qual es veuen abocats alguns familiars davant la impossibilitat de poder accedir a una atenció raonable.

En altres informes d'esta institució hem posat ja de manifest que, encara que la situació dista de ser òptima i que, per descomptat, és necessari insistir en la creació de tots els recursos que puguen evitar la institucionalització dels pacients, havíem observat un notable increment de places per a l'atenció residencial dels pacients crònics (CEEM) en els últims anys. Esta atenció és competència de la Conselleria de Benestar Social.

Per tot el que hem exposat, el Síndic va recomanar a la Conselleria de Sanitat que, amb la màxima urgència, dotara l'àrea d'Elx d'una unitat d'hospitalització psiquiàtrica que

respecte els mínims quant a dotació material, nombre de llits i personal, tenint en compte la ràtio de població, i, fins que això es produïska, que s'arbitren totes les mesures alternatives possibles per a evitar la falta d'atenció que existix actualment en l'àrea i que es valorara la conveniència de revisar els criteris d'hospitalització, tenint en compte que, d'acord amb el que hem exposat en el text de la recomanació, diferixen notablement dels de les restants unitats d'hospitalització. Així mateix, el Síndic va suggerir a la Conselleria de Benestar Social que, per consideració a les circumstàncies exposades en el seu informe, revisaren el cas amb la finalitat de valorar si la pacient era candidata a l'ajuda o a l'ingrés en plaça pública en CEEM.

La Conselleria de Sanitat va acceptar la recomanació i va manifestar que tractaria de potenciar els recursos existents en el departament de salut d'Elx i que havia dirigit un escrit al director perquè revisara, no solament el cas concret, sinó també el funcionament general de l'hospital i, especialment, la ràtio d'ocupació a què s'al·ludix en la resolució. La Conselleria ens va informar que estaven en marxa les obres de la nova unitat d'hospitalització de salut mental, amb 23 llits individuals, i que estava previst que s'acabaren a l'octubre de 2006.

La Conselleria de Benestar Social va acceptar el suggeriment i la sol·licitud de plaça en CEEM, i queda pendent d'adjudicació de plaça fins al moment que n'hi haja una lliure.

VII. OCUPACIÓ PÚBLICA

Introducció

Les queixes relatives a ocupació pública formulades durant l'any 2005 davant el Síndic de Greuges fan un total de 150, una xifra que representa el 7,10% del total de les queixes tramitades, de manera que veiem que han disminuït, tant en termes absoluts com relatius, respecte de l'any 2004, ja que llavors van ser un total de 136 queixes d'esta matèria, que representaven un 6,10% del total de queixes gestionades.

Les qüestions que ens han estat plantejades com a objecte de les queixes en esta àrea de treball de la institució tenen a veure amb: els drets inherents al procés d'accés a una ocupació pública; amb el respecte adequat als principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat, com també el de publicitat; la durada de certs processos selectius; la discriminació positiva per a l'accés a esta ocupació de persones amb discapacitat; el recurs excessiu a les comissions de serveis; les indemnitzacions amb motiu del servei; la salut laboral o els drets sindicals dels empleats públics, i el règim jurídic aplicable a determinat personal.

En el present capítol donem compte de les queixes que considerem especialment rellevants en matèria d'ocupació pública.

1. ACCÉS A L'OCUPACIÓ PÚBLICA

Igual que en l'informe corresponent a 2004, tot i que consideràvem que el tant per cent de funcionaris temporals en l'Administració del Consell seguia sent molt elevat, reconeixíem l'esforç per a reduir-lo, el qual es va fer palés a través de l'oferta pública d'ocupació 2004 i confiàvem en la seua efectivitat en anys posteriors. Ara, en primer lloc, hem de deixar constància que la nostra confiança ha estat i està sent avalada per les successives convocatòries, tant de proves d'accés com de concursos de provisió de llocs de treball, que periòdicament, des de la fi de l'any 2004 fins al moment de redactar el present informe, són publicades.

Aproximadament, han estat vuitanta-quatre les convocatòries de processos selectius, que es referixen a 3.000 places, i cent noranta-nou les de concursos de provisió de llocs de treball, que es referixen a 4.500 llocs.

L'envergadura del procés, naturalment, ha donat lloc a un cert nombre de queixes en relació amb este, les quals no s'hagueren produït si aquell no s'haguera iniciat.

Una vegada fet este incís, i quant a eixe procés, per exemple, en les queixes núm. 050197, 051907, 051195 i 051227 es va suscitar la dubtosa legalitat dels criteris de valoració en la fase de concurs del procés de selecció, ja que el temps de serveis prestats per a la Generalitat Valenciana consideraven que estava desproporcionadament valorats en relació amb els mateixos serveis exercits en altres administracions. El resultat era, segons els interessats, que una vegada superada la fase d'oposició i amb independència de la puntuació obtinguda, els aspirants que tenien puntuació per haver prestat serveis a la nostra Comunitat es col·locaven per davant dels altres, de manera que es feia il·lusori el compliment del principi d'igualtat.

Una vegada rebuts els informes sol·licitats a la Direcció General d'Administració Autònoma i després de considerar els arguments existents en els expedients, els vam concloure i no hi vam trobar motiu per a efectuar cap observació a l'Administració, ja que, d'una banda, el procés de consolidació, que va ser pactat amb les representacions dels empleats públics valencians, i el desenvolupament dels quals s'està portant a terme a través de les convocatòries esmentades, ha estat protegit per les Corts Valencianes a través d'una norma amb rang de llei i l'Administració no fa una altra cosa que aplicar-la i complir-la. A més, quant als aspectes de fons, el Tribunal Constitucional ha declarat que processos com el que s'estan produint a la Comunitat Valenciana no són inconstitucionals (STC 2-6-2003).

Sobre la durada de la fase de valoració d'este procés, hem iniciat una investigació d'ofici de la qual donem compte en l'apartat corresponent. Sobre la mateixa qüestió, però referida a l'oferta pública d'ocupació de 2000, vam emetre una resolució, la qual apareix transcrita íntegrament en la pàgina web de la institució, en la queixa núm. 050530 i acumulades. En esta queixa vam analitzar el temps transcorregut des de la publicació de la convocatòria i la de la llista d'aprovats, 599 dies, i també el termini legalment aplicable a estos procediments, i vam concloure recordant al director general d'Administració autònoma el deure del compliment d'aquell, un recordatori que va ser acceptat expressament; és per això que vam donar per finalitzada la investigació.

Amb la Direcció General de Personal Docent vam tramitar les queixes núm. 050662 i 050794, en les quals els interessats mostraven la seua disconformitat amb el fet que les places no cobertes en les convocatòries d'accés per a persones discapacitades s'acumularen al torn general i no es reservaren per al torn de reserva en pròximes convocatòries. La conclusió a què vam arribar és que, si bé és cert que no hi ha obligació de fer el que els interessats pretenen, tampoc existix obstacle per a això, per la qual cosa vam emetre una resolució en què suggeríem la modificació de les bases de futures convocatòries en el sentit indicat. En el moment de redactar el present informe, i tot i haver-lo reiterat, la Direcció General de Personal Docent no ha respost als nostres suggeriments. Referent a això és significatiu que en l'Administració de l'Estat s'acaba d'aprovar una norma que estableix que en les ofertes d'ocupació pública caldrà reservar un contingent no inferior al cinc per cent de les vacants per a ser cobertes entre persones amb discapacitat en grau igual o superior al 33 per cent, que acrediten el grau de discapacitat i la compatibilitat per a l'acompliment de les funcions i tasques corresponents en la forma regulada en l'article 19 d'este reglament i en què es determine en les convocatòries.

Si les places reservades, i que han estat cobertes per les persones amb discapacitat, no arribaren a la taxa del tres per cent de les places convocades, les places no cobertes s'acumularen al contingent del cinc per cent de l'oferta següent, amb un límit màxim del 10 per 100 (article 4 del Reial decret 1451/2005, de 7 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament d'ingrés, provisió de llocs de treball i promoció professional del personal funcionari al servei de l'Administració de justícia).

En l'expedient de queixa núm. 050657 es va estudiar la possibilitat que una professora amb discapacitat auditiva poguera impartir docència com a mestra d'educació infantil. En l'expedient, la interessada ens comunicava la impossibilitat d'accedir a un lloc de professora d'educació infantil, ja que, segons el certificat d'aptitud laboral emés pel director del Centre de Valoració i Orientació de la Direcció Territorial de la Conselleria de Benestar Social d'Alacant, no existia adequació entre la discapacitat que presentava i el lloc de professor d'educació infantil, a causa de les dificultats de comunicació amb un col·lectiu per al qual el model fonètic i lingüístic és bàsic. No obstant això, la considerava apta per al lloc de professora d'educació especial per a sords, ja que en este cas sí que hi ha adequació entre la seua discapacitat i el lloc oferit. La interessada tenia el títol de Mestra d'Educació Infantil, però no tenia el de Mestra d'Educació Especial.

Segons estableix el Reial decret 334/2004, de 27 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'ingrés, accessos i adquisició de noves especialitats en els cossos docents que impartixen els ensenyaments escolars del sistema educatiu i en el cos d'inspectors d'educació, un dels requisits generals d'accés és no tenir cap malaltia ni estar afectat per limitació física o psíquica incompatible amb l'acompliment de les funcions corresponents al cos i especialitat a què s'opta. (art. 12. 1.c).

Este requisit no ha de considerar-se genèric, sinó que com el Tribunal Suprem va deixar dit, en la Sentència de 25 de maig de 2005, a més, "cal contrastar eixes limitacions amb el concret contingut professional que corresponga a la persona de què es tracte i decidir,

a la vista del resultat que oferisca este contrast, si les limitacions tenen o no entitat invalidant per a eixa comesa professional”.

La possessió de la diplomatura en Educació Infantil no permetia, de manera automàtica, accedir al lloc ofert de professora d'educació infantil, ja que per a això no només calia estar en possessió de la titulació específica, sinó que, a més, havien de complir-se una sèrie de requisits afegits, un dels quals no complia la interessada, perquè tenia una limitació física incompatible amb l'acompliment de les funcions corresponents a l'especialitat d'educadora infantil. Vam concloure l'expedient sense constatar-hi cap irregularitat.

A continuació donem compte d'un grup de queixes tramitades amb ajuntaments valencians, en les quals vam apreciar irregularitats, algunes importants, en el desenvolupament de processos selectius.

La queixa núm. 041578 afectava l'Ajuntament del Poble Nou de Benitatxell, amb relació al procés selectiu abreujat per a la cobertura amb caràcter temporal d'un lloc de tècnic en turisme convocat per esta Corporació. La interessada va formular al moment oportú una reclamació perquè entenia que no s'havien respectat els principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat en l'accés a l'ocupació pública; la queixa va ser admesa formalment, però no materialment. En el curs de la investigació, l'Ajuntament va comunicar a esta institució que revisaria, d'ofici, les bases del procés selectiu, i per això vam concloure la nostra actuació. A través dels mitjans de comunicació vam saber que el procés selectiu s'havia posat de nou en marxa i vam demanar l'expedient de revisió d'ofici de la convocatòria, i ens van remetre, com a única resposta, el decret de l'Ajuntament que n'acordava l'anul·lació, i, quant a la selecció, ens van dir que es va fer a través del Servei Valencià d'Ocupació i Formació, i que la persona responsable de la selecció va ser l'alcalde. Davant d'això, vam realitzar un recordatori dels deures legals quant a la revisió d'ofici dels actes declaratius de drets.

Este recordatori no va ser acceptat de manera clara i terminant, i l'Ajuntament es remetia novament a decrets anteriors del consistori. En definitiva, l'Ajuntament del Poble Nou de Benitatxell ha sostingut en este assumpte una postura clarament hostil i entorpidora de l'activitat del Síndic de Greuges.

En la queixa núm. 050137, vam analitzar l'actuació de l'Ajuntament de Borriana en la valoració, durant un procés selectiu per a personal temporal, dels coneixements de valencià de l'aspirant. S'exigia el certificat de la Junta Qualificadora, però l'interessat en va presentar un de l'Escola Oficial d'Idiomes ja que, a través d'una ordre publicada en el DOGV, estava legalment equiparat als d'aquella, però l'Ajuntament no el va acceptar com a equivalent. Vam fer una recomanació a l'Ajuntament que, tot i que ha estat reiterada, no ens l'han contestada.

L'Ajuntament de Beniparrell va convocar un procés per a seleccionar dos auxiliars d'administració general, en el qual es disposava que, en la fase d'oposició, hauria de realitzar-se un exercici pràctic sobre un programa informàtic d'escàs coneixement i accés, per i per al públic en general. Un dels participants va formular la queixa núm. 050844, per entendre que el procés no respectava el principi d'igualtat en l'accés a les

funcions públiques, ja que només els que conegueren el programa informàtic podien superar la prova. Vam estudiar de quina manera els anomenats “vestits a mida” en les bases de les convocatòries per a l'accés a la funció pública vulneren el principi d'igualtat i vam acabar recomanant a l'Ajuntament de Beniparrell que revisara les bases; la recomanació ha estat acceptada en la Junta de Govern del 18 d'octubre de 2005.

Diversos aspirants a policies locals de l'Ajuntament d'Alacant van formular les queixes núm. 042120 i acumulades, que van concloure en l'any 2005. Tots s'havien presentat a les mateixes proves en altres municipis de la Comunitat Valenciana durant l'any 2004, i en alguns casos havien superat la prova psicotècnica i, en d'altres, la física, i ho havien acreditat davant l'Ajuntament d'Alacant per sol·licitar que se'ls eximira de realitzar-la de nou, ja que les normes autonòmiques sobre policies locals ho preveuen així. No obstant això, el tribunal de l'oposició els va incloure en la llista de qui havien de superar-les de nou, i els va convocar a este efecte.

Vam tramitar la queixa amb la màxima celeritat, però les investigacions van finalitzar després que les proves hagueren estat realitzades. Tanmateix, vam recordar el deure legal d'exempció de determinades proves ja superades en altres processos selectius per les raons que consten en la Resolució que es va remetre a l'Ajuntament d'Alacant, i que va ser acceptada. També vam dur a terme gestions amb l'Institut Valencià de Seguretat Pública, que ens va manifestar que la situació denunciada no era la primera vegada que es produïa i que seria convenient unificar els criteris, i per això també li vam remetre còpia de la nostra Resolució.

2. BORSES DE TREBALL: DRETS DELS INTERINS

No hi ha hagut un nombre significatiu de queixes en este subapartat, i només destacarem la queixa núm. 050711. En este expedient, els professors d'un centre educatiu es queixaven del fet que determinades absències justificades de companys no es cobrien, fet que redundava tant en la qualitat de l'ensenyament rebut pels alumnes, com en la sobrecàrrega de treball dels professors. Vam sol·licitar un informe a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport i, una vegada rebut, vam resoldre l'expedient suggerint-li la constitució de borses específiques d'àmbit comarcal per a substitucions breus. El problema no era tant la falta de diligència de la Conselleria, com la falta de disposició dels inscrits en la borsa general per a acceptar determinades substitucions a causa del seu escàs atractiu, com ara jornades parcials i permisos i malalties de curta durada. Es tractava, doncs, de trobar una solució que conjugara les necessitat dels docents temporals amb les seues preferències laborals. El suggeriment va ser acceptat.

3. PROVISIÓ DE LLOCS DE TREBALL

En l'any 2005, vam finalitzar la queixa núm. 041629, relativa a la mobilitat dels funcionaris per capacitat disminuïda. En l'any 2003, la Llei de funció pública valenciana va ser modificada per permetre als funcionaris tenir accés a la possibilitat, que ja tenien els empleats sotmesos a règim laboral, de canviar de lloc de treball quan la seua

capacitat psicofísica ho aconsellara i existiren llocs de treball adequats. No obstant això, la falta de desenvolupament reglamentari impedia la posada en pràctica del dret legalment reconegut. Finalment, en 2004 va ser publicat el Reglament i, en aplicació d'este, la Direcció General d'Administració Autonòmica va realitzar el canvi de lloc de treball de la interessada, tal com sol·licitava en el seu escrit de queixa.

Encara que es tracte de la queixa que formula una ciutadana i no un col·lectiu o una associació o organització sindical, en la queixa núm. 051131, que actualment es troba en tràmit, hem sol·licitat a la Direcció General d'Administració Autonòmica informació sobre qüestions generals que afecten les comissions de servei, com ara considerar el temps que es va exercir com un mèrit igual que si el lloc de treball s'haguera obtingut per concurs, el nombre de llocs de treball proveïts actualment a través d'esta fórmula i l'estat d'execució de la sentència que obligava a l'Administració a donar per finalitzades la comissió de serveis superiors a dos anys de durada. Vam rebre l'informe de l'Administració i, actualment, estem esperant que l'interessat formule al·legacions a aquell, si escau.

També, sobre qüestions generals relatives a les comissions de serveis, però en este cas amb relació al personal docent, vam instruir la queixa núm. 050939. Hem estudiat la normativa aplicable al personal docent, com també l'assiduitat amb la qual la Conselleria de Cultura, Educació i Esport acudix a esta forma de provisió temporal de llocs de treball, a través, fins i tot, de convocatòries massives, i vam finalitzar recomanant-li que s'acudira a la citada forma de provisió en els supòsits estrictament necessaris sobre la base de raons, no solament legals, sinó de seguretat jurídica, optimització de la gestió i qualitat de l'ensenyament.

L'Administració, en el moment de redactar este informe, no ha contestat a la nostra recomanació, encara que es troba dins el termini en el qual hem demanat tal contestació.

Una mestra havia ocupat en els últims cursos les seues funcions en comissió de serveis en l'aula de l'Hospital General d'Alacant, una comissió que va tornar a sol·licitar per al curs 2005/2006. No obstant això, no només no se li va concedir, sinó que se li va concedir l'aula de l'Hospital de Sant Joan, la qual cosa no havia sol·licitat. Entenia, encara que no ho compartia, que no se li concedira la comissió sol·licitada, però no estava d'acord que se li adjudicara una comissió que no havia demanat; així doncs, demanava reintegrar-se a la plaça que tenia en propietat en un centre educatiu normalitzat. Vam obrir la queixa núm. 051681 i vam sol·licitar informe a la Direcció General de Personal Docent, que durant la tramitació d'aquella va revocar la segona comissió de serveis i va reintegrar la interessada a la seua plaça en propietat.

Novament, en matèria de durada de les comissions de servei, vam resoldre la queixa núm. 050530 i acumulada, en les quals els interessats van qüestionar la tardança de l'Ajuntament de València a resoldre un concurs de provisió de lloc d'un treball convocat a l'agost de 2004 i que un any després encara no estava resolt. A més, indicaven els promotors que qui ocupava este lloc de treball havia excedit el termini màxim legalment establert per a les comissions de servei. En la Resolució emesa recomanàvem tant l'acceleració del procés de provisió, com la revocació de la comissió de serveis. En ambdós casos les recomanacions van ser acceptades.

4. RETRIBUCIONS

Les queixes en este àmbit han versat, quasi unànimement, sobre els desplaçaments dels empleats públics i les corresponents indemnitzacions per raó del servei.

Un primer grup competixen al personal depenent de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i de la Conselleria de Sanitat, amb vinculació no estatutària. Es tracta de les queixes núm. 042003, 050196, 050149, 050264 i 050371.

Els interessats manifestaven que, per raó dels seus llocs de treball i a fi de complir les funcions i els objectius d'estos, havien de realitzar amb els seus vehicles freqüents desplaçaments, i pagaven el combustible, el manteniment i altres despeses dels vehicles. Es tractava, a més, de desplaçaments que, en les seues activitats, són imprescindibles, i es fan en hores i a llocs on no és possible la utilització de transport públic. El preu del combustible s'ha incrementat de manera notable en els últims anys i, no obstant això, el preu amb què el retribueix l'Administració és el mateix des de 1997.

Una vegada portades a terme les investigacions, vam suggerir a la Direcció General de Pressupostos i Despeses de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació que prenguera les iniciatives necessàries per revisar les quanties de les indemnitzacions per raó del servei i, significativament, la corresponent a quilometratge, en els termes que es descriuen en la Resolució de la queixa núm. 042003.

El suggeriment es va realitzar a l'abril de 2004 i va ser contestat al juny de 2004, en el sentit de realitzar els estudis per analitzar la viabilitat de l'actualització de les indemnitzacions en el pressupost per a 2006. Vam suspendre el tràmit i esperàvem que la Direcció General de Pressupostos i Despeses ens tinguera puntualment informats sobre l'evolució dels referits estudis i, en tot cas, en el termini de 6 mesos. Quan va transcórrer el termini, el 9 de desembre de 2005 vam sol·licitar a l'Administració un informe de l'estat de la qüestió que es va suscitar en la queixa, el qual no hem rebut, de moment.

Referent a això escau deixar constància que l'Acord de la Taula General de Negociació de l'Administració de l'Estat, de 7 de desembre de 2005, preveu, en el punt 2, que s'hauran de promoure revisions de les quanties de les indemnitzacions per raó del servei i, especialment, per l'ús de vehicles particulars.

Un règim distint s'aplica al personal estatutari de la Conselleria de Sanitat. Referent a això donem compte de dues queixes. La primera és la núm. 050083, en la qual, si bé no es qüestionava directament la quantia de les indemnitzacions per raó del servei, indirectament sí que s'analitzava. L'objecte de la queixa era el relatiu, en este cas, a l'obligatorietat del facultatiu d'Equip d'Atenció Primària (EAP) d'efectuar desplaçaments en el seu vehicle particular per a prestar adequadament l'atenció continuada.

Vam estudiar la normativa relativa a la garantia de l'assistència sanitària a través de la prestació de l'atenció continuada en l'àmbit de la primària, com també la realitat social del temps que esta normativa ha de ser aplicada. No vam considerar admissible la negativa d'utilització de vehicles particulars per a portar a terme desplaçaments quan són necessaris per a garantir l'assistència sanitària, però esta "obligació" per al personal d'assistència ha de veure's compensada amb millores en les condicions de treball assolides en el marc de la negociació d'estes a través de les organitzacions sindicals.

Sobre la base d'això anterior, vam suggerir, en els termes concrets de la Resolució reproduïda en la pàgina web de la institució, a la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat que, en el marc de la Taula Sectorial de Sanitat, es negocien les millores retributives pel concepte de desplaçament amb vehicle propi o altres alternatives a este.

L'Administració va acceptar el suggeriment però va matisar que les mancances posades de manifest en la queixa no haurien de ser de caràcter retributiu ja que entenen que una mateixa activitat no pot ser objecte de dos conceptes retributius distints, però sí d'un altre tipus d'acords als quals s'arribara com a conseqüència de la negociació amb els representants dels treballadors.

La segona queixa, relativa al personal estatutari sanitari, va ser la núm. 050270, sobre indemnitzacions per raó del servei en metges d'atenció continuada en equips d'atenció primària. Es tracta de facultatius per a la prestació de serveis d'atenció continuada fora de la jornada establida amb caràcter general i en les condicions previstes per a esta prestació, en aquelles unitats en què resulte necessari per al manteniment de l'atenció continuada. El personal així designat no ocupa una plaça de plantilla ni adquireix, en cap cas, la condició de titular en propietat de les institucions sanitàries públiques.

Este personal és retribuit, exclusivament, mitjançant el complement d'atenció continuada en les mateixes condicions que el personal de plantilla que realitza guàrdies mèdiques, i pot prestar serveis tant en hospitals com en centres de salut.

El personal que presta serveis d'atenció continuada (PAC) en equips d'atenció primària i hi ocupa un lloc de treball és retribuit amb el complement de dispersió geogràfica segons índexs establits en la Resolució de 8 de març de 1995 (DOGV 26-5-1995), la finalitat dels quals és compensar la penositat dels desplaçaments, un complement que no percep el personal nomenat per a prestar atenció continuada exclusivament.

Apreciem un tracte desigual, en primer lloc, quan comparem estos metges amb els metges d'atenció continuada que presten els seus serveis en hospitals, ja que no han d'efectuar cap desplaçament; no obstant això, perceben la mateixa retribució que el que presta els seus serveis en un PAC. En segon lloc, la comparació va ser amb el personal que presta els seus serveis en el mateix PAC. Per descomptat, no considerem que se'ls haja de retribuir exactament igual, atés que, efectivament, el treball prestat pels uns i els altres és notablement diferent. Ara bé, no deixa de ser cert que el facultatiu d'atenció continuada en PAC ha d'efectuar desplaçaments, normalment en vehicle propi, i suporta el cost del combustible, el desgast i l'amortització del vehicle.

Vam finalitzar amb la Recomanació a l'Il·lm. Sr. Director General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat que s'indemnitzaren els desplaçaments que efectuen els metges que presten exclusivament atenció continuada en punts d'atenció continuada, d'acord amb les disposicions del Decret 24/1997, d'11 de febrer, sobre indemnitzacions per raó del servei.

L'Administració no va acceptar la recomanació, i va al·legar que les retribucions dels metges d'atenció continuada eren les establides en l'Ordre ministerial de 8 d'agost de 1986, per la qual cosa considerarem injustificada esta resposta.

5. RÈGIM SANCIONADOR

Un policia local de Sant Vicent del Raspeig va formular la queixa núm. 051615, en la qual plantejava una possible discriminació, ja que se li havia imposat una sanció i, malgrat haver sol·licitat la suspensió de la seua efectivitat fins que adquirira fermesa, l'Ajuntament li va notificar que no se li assignarien, des d'ara, serveis especials.

Una vegada rebuda tota la informació que vam sol·licitar a l'alcalde del municipi, vam resoldre l'expedient sense trobar que l'actuació de l'Administració poguera haver vulnerat els drets de l'interessat, perquè quant a la contestació a la petició de suspensió de l'aplicació de la sanció, el Decret de l'Ajuntament 1844/05 de 3 d'octubre va resoldre la suspensió d'esta, i quant a la no-assignació de serveis especials no es va revelar com una mesura discriminatòria, sinó que va ser conseqüència lògica de la retirada de la seua arma reglamentària a l'agent per motius de seguretat, que considerem justificats. Una vegada desapareguts estos motius, l'arma li va ser reintegrada.

6. JORNADA I HORARI

El promotor de la queixa núm. 050571 qüestionava, per ser excessiu, el nombre de guàrdies en el Servei de Pediatria de l'Hospital de Dénia ja que, segons ell, realitzava una mitjana de 50 guàrdies l'any, malgrat tenir 53 anys d'edat i haver sol·licitat realitzar un màxim de 3 guàrdies al mes. Després de rebre els informes emesos per la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat i la direcció de l'Hospital de Dénia, vam finalitzar l'expedient i no hi vam apreciar cap irregularitat, ja que, sense analitzar les guàrdies que han de garantir l'adequada prestació de l'assistència sanitària, la veritat és que, en els últims anys, el terme mitjà de guàrdies s'havia reduït a poc a poc fins a arribar, en l'últim any, a 33 per facultatiu, o 3 al mes, el que considerem un nombre totalment acceptable.

7. FORMACIÓ

Els cursos de formació per a empleats públics discapacitats van ser examinats en la queixa núm. 050184.

L'interessat va al·legar que havia estat discriminat en la selecció de participants en els cursos del Pla de formació contínua de la Generalitat Valenciana per a 2004, ja que va sol·licitar 5 cursos i no va ser seleccionat per a cap d'ells; a més, denunciava que no s'havia respectat el que disposa l'article 23 de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, reguladora de l'estatut del discapacitat.

Vam demanar informe a la Direcció General d'Administració Autònoma, que el va evacuar i ens informava que no es va acreditar que haguera cap actitud discriminatòria ja que no s'havia admés cap dels cursos sol·licitats, perquè l'Administració referia que va aplicar estrictament els criteris de selecció establits en la Resolució, de 23 de febrer de 2004, i l'interessat no va aportar cap principi de prova que permetera deduir l'esmentada al·legació de discriminació.

Quant a la segona qüestió, l'article 23 de la Llei 11/2003 disposa:

1. Caldrà prioritzar la concessió d'ajudes a tots els cursos i les accions de formació professional que vagen dirigits a les persones amb discapacitat.
2. En els cursos de formació professional organitzats per l'Administració de la Generalitat, caldrà reservar un 3% del nombre de places per a persones amb discapacitat, i caldrà garantir, com a mínim, independentment del nombre de places convocades, la reserva d'una plaça per a persones amb discapacitat.

Doncs bé, el Pla de formació contínua per a 2004, efectivament no va respectar, ni va aplicar el precepte esmentat.

Per tant, ens vam veure en l'obligació de recomanar a l'Il·lm. Sr. Director General d'Administració Autònoma que en totes les convocatòries de plans de formació per a empleats públics de la Generalitat Valenciana s'establisca el criteri de selecció a què es referix l'art. 23 de la Llei 11/2003, de 10 d'abril, reguladora de l'estatut del discapacitat. Esta recomanació va ser acceptada completament, i per això vam concloure l'expedient.

En la queixa núm. 050711, la interessada va posar de manifest que ella i altres companys van seguir un curs sobre dret administratiu sancionador, impartit per l'Àrea de l'Institut Valencià d'Administració Pública, els certificats d'assistència del qual van ser remesos a la Direcció Territorial d'Ocupació i Treball de Castelló, on prestaven serveis els funcionaris, per la secretària general del SERVEF, el 17 de setembre de 2004.

Estos certificats van ser lliurats als interessats al llarg del mes de setembre, excepció feta del de la interessada, que li'l van lliurar al mes de desembre següent. En el curs de la investigació vam arribar a la conclusió que no existien causes raonables per a no haver lliurat el certificat a la interessada al mateix temps que als seus companys, i per això ens vam veure en l'obligació de realitzar, al titular de la Direcció territorial, el recordatori del deure de tractar els funcionaris en condicions d'igualtat quan no existisquen condicions objectives i raonables que ho impedisquen.

Una vegada acceptat el recordatori, vam concloure la queixa.

8. SALUT LABORAL

Sobre el compliment de la Llei de prevenció de riscos laborals en l'Hospital Universitari La Fe, es van plantejar les queixes núm. 040651 i 04650. En concret, es referien al Servei de Radiodiagnòstic del Pavelló de Rehabilitació.

Dels informes recaptats i de la documentació aportada pels interessats deduïa que s'havia produït, per part de l'Administració sanitària, l'incompliment de la Llei de prevenció de riscos laborals, la qual cosa ja s'havia posat de manifest amb motiu de la queixa d'ofici núm. 25/2003, en la qual recomanàvem la constitució dels Serveis de Prevenció de Riscos Laborals i l'avaluació d'estos. En data 20 de gener de 2004, el subsecretari de la Conselleria de Sanitat ens va comunicar que acceptava la nostra Recomanació.

La realitat, no obstant això, va demostrar que els Serveis de Prevenció de Riscos Laborals no estaven plenament instaurats, ni, per tant, havia estat realitzada l'avaluació dels riscos.

Per cenyir-nos a l'objecte de la queixa, es va evidenciar que, en el Servei de Radiodiagnòstic del referit Hospital, existia una situació que generava un risc psicosocial, d'origen multifactorial, en la qual es va considerar un factor influent la temporalitat dels múltiples canvis esdevinguts en un curt espai de temps.

L'informe sobre absentisme laboral facilitat per la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria va evidenciar que, durant el període d'investigació, el personal en actiu va tenir una sobrecàrrega de treball.

D'altra banda, coneixedors de l'activitat portada a terme per la Inspecció de Treball i Seguretat Social en l'Hospital Universitari La Fe de València, vam sol·licitar a l'Administració laboral un informe sobre l'estat de la qüestió. Les actuacions de la Inspecció de Treball i Seguretat Social han constatat, reiteradament, l'incompliment de la Llei de prevenció de riscos laborals i la falta de constitució d'un servei de prevenció propi.

El Síndic de Greuges no té capacitat tècnica per a valorar el compliment de les normes sobre salut laboral i per això ha de sol·licitar la col·laboració d'òrgans que sí que la tenen, com són la Inspecció de Treball i Seguretat Social o els Serveis de Prevenció de Riscos Laborals de les Administracions. Els parers d'estos òrgans són assumits plenament i, en conseqüència, vam recomanar que, en el menor temps possible, es donara compliment als diferents requeriments efectuats per la Inspecció de Treball i Seguretat Social i pel Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat, com també que es limite, al temps mínim indispensable, el període sense cobrir les baixes laborals.

Una funcionària de l'Ajuntament de Benissa va donar lloc, amb la seua reclamació, a la queixa núm. 050565, sobre una suposada situació d'assetjament laboral.

Les denúncies sobre assetjament laboral són particularment difícils d'investigar per la subtilesa i insídia dels fets que s'hi produïxen. En este cas particular, s'hi afegien elements que la van fer especialment complexa: es tracta d'una funcionària que ocupava un lloc de treball de nivell superior, que havia exercit, durant anys, el lloc de secretària de la Corporació, i hi havia diversos pronunciaments judicials tangencialment connectats amb la situació d'assetjament, un dels quals era sobre al tutela de drets fonamentals i altres punts delicats.

Vam demanar informe a l'alcalde de Benissa, que no el va emetre en el termini que se li va concedir. Vam resoldre l'expedient amb la informació facilitada per la interessada i per la Inspecció de Treball i Seguretat Social, a qui, novament, vam demanar col·laboració. La Resolució que vam remetre a l'alcalde de Benissa va analitzar els fets i les seues conseqüències jurídiques: no vam poder constatar que estiguera afectada la salut de la interessada, però sí la seua dignitat a través de la falta d'ocupació efectiva, un dret que, tot i no estar tan clarament reconegut als funcionaris com als treballadors lligats per un vincle laboral, també els és degut.

Sobre la base de la Resolució que es va emetre, vam recomanar a l'alcalde de Benissa que, amb la màxima urgència prenguera les disposicions necessàries perquè la interessada tinguera ocupació efectiva i adequada al lloc de treball que ocupava.

La resposta a la recomanació va ser extensa, i matisava i raonava l'actuació de l'Ajuntament. En alguna mesura va posar fi a la situació creada, que, per la nostra banda, vam qualificar de delicada i complexa.

9. DRETS SINDICALS

La falta d'informació sobre la quantia del complement de productivitat en l'Ajuntament d'Elda va donar lloc a la queixa núm. 050480. El promotor de la queixa, en l'exercici de les seues funcions com a president i secretari de la Junta de Personal, va sol·licitar a l'alcalde d'esta Junta una relació que incloguera tot el personal de la Corporació que, en l'actualitat, estiguera percebent el complement de productivitat, i que es deixara constància en cada cas de les quanties assignades per este concepte, de les dates des que el perceben i també dels criteris seguits en la seua assignació. Esta petició va ser denegada.

Després d'analitzar la informació facilitada per l'Ajuntament i la legislació aplicable al cas, i atés que existien indicis que acreditaven una possible vulneració del dret a la llibertat sindical per l'actuació de l'Administració, vam recomanar a la Corporació local que facilitara a la Junta de Personal la informació que li havien demanat. Una vegada acceptada la recomanació, vam tancar l'expedient.

La promotora de la queixa núm. 050989 va sol·licitar la nostra intervenció, a fi d'examinar la situació del Pla d'ocupació del sector del discapacitat.

Amb la informació que ens van remetre la Direcció General d'Administració Autònoma de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, la Subsecretaria de la Conselleria de Benestar Social i la Direcció General de Pressupostos i Despeses de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, vam redactar la resolució que reproduïm en la pàgina web de la institució.

Al juliol de 2001, el que llavors era titular de la Conselleria de Benestar Social, en un escrit remés a la directora del Centre d'Atenció a Minusvàlids Psíquics (CAMP) Santa Faç manifestava que “compartisc les seues reivindicacions a favor de la promoció interna de tot el personal i de la millora de les condicions de treball... i atés l'interés i la importància d'esta situació, continuarem mantenint reunions amb la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques per a arribar a la solució més favorable a les seues reivindicacions”. Des de la data anterior, el Pla d'ocupació del sector del discapacitat ha experimentat diverses vicissituds, però la veritat és que continua sense aprovar-se, tot i que no dubten de la seua necessitat i conveniència.

Lògicament, vam recomanar a la Subsecretaria de la Conselleria de Benestar Social, a la Direcció General d'Administració Autònoma i a la Direcció General de Pressupostos i Despeses que prenguen les mesures necessàries, cadascuna en el seu àmbit de competència, perquè s'aprove el Pla d'ocupació del sector del discapacitat en el menor temps possible i, a l'última Direcció general esmentada, a més, que ens informe si en l'avantprojecte de Llei de pressupostos de la Generalitat Valenciana per a 2006 s'ha inclòs el finançament de l'esmentat Pla i, en cas negatiu, les raons d'això.

Només ha contestat a la recomanació anterior la Direcció General d'Administració Autònoma, i l'ha acceptada dins el marc de les seues competències. Els altres dos òrgans es troben en el termini que se'ls va confiar.

Quant a la informació pública sobre l'absentisme laboral en la Policia Local de Lliria, es va tramitar la investigació corresponent a la queixa núm. 051362, que va concloure sense que constatarem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris.

El punt de partida va ser el de si la informació sobre absentisme laboral a què es referix la queixa constituïx un fitxer o no. L'informe de l'Administració ho negava; en l'Agència de Protecció de Dades, l'Ajuntament de Lliria només té comunicats, en matèria de recursos humans, els fitxers de nòmines i control horari. D'altra banda, la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal realitza, en el seu article 3, les definicions següents:

“A l'efecte de la present Llei orgànica, caldrà entendre per:

- a) Dades de caràcter personal: qualsevol informació concernent a persones físiques identificades o identificables.
- b) Fitxer: tot conjunt organitzat de dades de caràcter personal, qualsevol que fóra la forma o modalitat de la seua creació, emmagatzematge, organització i accés.

c) Tractament de dades: operacions i procediments tècnics de caràcter automatitzat o no, que permeten la recollida, enregistrament, conservació, elaboració, modificació, bloqueig i cancel·lació, com també les cessions de dades que resulten de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències”.

Per això, vam deduir que la mera comunicació semestral dels dies de baixa laboral, sense especificar la causa ni tampoc el diagnòstic, no constituïx un fitxer ni, per tant, vulnera la Llei orgànica de protecció de dades. El Tribunal Constitucional ja ho va assenyalar en la seua sentència núm. 202/1999, de 8 novembre.

10. ALTRES QÜESTIONS RELATIVES A L'OCUPACIÓ PÚBLICA

La falta de reconeixement de la categoria de psicòleg clínic, de caràcter estatutari, va ser motiu de les queixes núm. 040209 i 041114.

Esta categoria va ser creada, en l'àmbit de la Generalitat Valenciana, mitjançant el Decret 177/1990, de 29 d'octubre (disposició addicional tercera), i incorporada a l'Estatut de personal no sanitari al servei de les institucions sanitàries de la seguretat social. Els antecedents normatius es troben en el Reial decret 2490/1998, pel qual es va crear el títol d'Especialista en Psicologia Clínica i l'Ordre Ministerial PRE/1107/2002 va regular les vies d'accés a este.

Segons estos antecedents, als interessats els va ser reconegut este títol mitjançant Resolució del Servei d'Especialitats de la Direcció General d'Universitats del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport.

La disposició addicional segona del Reial decret 2490/1998 reconeix que este personal estarà inclòs en l'àmbit d'aplicació de l'Estatut jurídic de personal mèdic de la seguretat social, que accedirà pel procediment establert per als facultatius especialistes. Els interessats reuneixen els dos requisits exigits per la disposició.

La Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat, en el seu informe, ens indicava que està valorant l'avaluació de les diferents places ocupades per llicenciats en Psicologia, tant especialistes, com no especialistes, a fi d'integrar els primers com a personal estatutari sanitari en els termes previstos en l'article 6 en relació amb la disposició transitòria sisena. 1.b) de la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut marc dels serveis de salut.

Sobre la base dels principis constitucionals de legalitat i d'eficàcia en l'actuació de les administracions públiques, vam recomanar a esta Direcció general que, al més aviat possible, integrara als interessats en el personal estatutari de caràcter sanitari amb formació universitària en grau de llicenciat.

La Resolució va ser acceptada i, com a conseqüència d'això, el dia 11 de juny de 2004 es va remetre des de la Conselleria de Sanitat l'expedient corresponent a la Direcció General de Pressupostos i Despeses a fi que emetera el preceptiu i vinculant informe de caràcter pressupostari.

Després de diversos requeriments a esta última Direcció general, a fi que fóra resolt l'expedient, ens vam veure en la necessitat de recordar-li el principi d'eficàcia. El fet que des del mes de juny fins al mes de novembre de 2004 es trobara en tràmit el referit expedient no revelava, precisament, una actuació eficaç, atés que amb això s'estaven perjudicant els drets de qui, fent ús de les facultats que reconeix el Reial decret 2490/1998, havien realitzat els tràmits necessaris per a ser psicòlegs clínics. També, l'article 103.1 referit cita, com a principi al qual ha de subjectar-se l'Administració pública, el de coordinació; de res no servix que una administració, en este cas l'estatal, regule les condicions d'accés al títol d'especialista en Psicologia Clínica, una altra, la Conselleria de Sanitat, realitze els tràmits necessaris per a l'adaptació dels llocs de treball, si la tercera, és a dir, la Conselleria d'Economia i Ocupació, no actua de manera coordinada amb les anteriors.

Per tot això, vam recomanar que es resolguera, en el menor temps possible, l'expedient pressupostari remés per la Conselleria de Sanitat amb el número 2004/057, "Diversos Centres de Gestió CV", l'1 de febrer de 2005. Al febrer de 2005 la Direcció General de Pressupostos i Despeses ens va comunicar que s'havia emés l'informe favorable i, per tant, es va tancar l'expedient.

Sobre qüestions diverses que afectaven els tècnics especialistes de laboratori en l'Hospital Arnau de Vilanova, vam tramitar la queixa núm. 050403, que vam concloure sense que constara cap irregularitat en l'actuació de la Conselleria de Sanitat. En efecte, la queixa partia del fet que als tècnics especialistes de laboratori (TEL) se'ls impedia realitzar una de les seues funcions, concretament, la d'extracció sanguínia. La qüestió es troba reglada en l'Ordre de 14 de juny de 1984 sobre competències i funcions dels tècnics especialistes de laboratori, Radiodiagnòstic, Anatomia Patològica, Medicina Nuclear i Radioteràpia, de Formació Professional de Segon Grau, Branca Sanitària, per la qual es regulen les seues competències i funcions professionals. Esta Ordre, en el seu article 4, estableix, que "per a l'òptim desenvolupament de la funció descrita en l'article anterior, els tècnics especialistes de formació professional de segon grau, branca sanitària, relacionats en l'article primer seran habilitats per a realitzar, baix la direcció i supervisió facultativa, les següents activitats", entre les quals està la que estableix en el punt 3, "col·laboració en l'obtenció de mostres, manipulació d'estes i realització dels procediments tècnics i el seu control de qualitat, per als quals estan capacitats en virtut de la seua formació i especialitat".

A estos efectes, doncs, es considera que seran competents per a l'acompliment de la funció d'extracció sanguínia tant els ATS com els TEL.

En relació amb això anterior, vam adjuntar a les interessades una sentència d'un jutjat social que es basava en la normativa en vigor i en la jurisprudència existent i que va desestimar la demanda amb els següents arguments: "Ara bé, que els TEL tinguen formació acadèmica per al desenvolupament de determinats treballs no significa que hagen de realitzar-los forçosament, tal com ha assenyalat la Sala Contenciosa Administrativa del TS per a casos similars en sentències de 10 de març de 1997, de 5 de maig de 1998, i de 19 de febrer de 1999...en definitiva, ha de concloure's que els TEL

no tenen un dret originari a realitzar extraccions de sang amb independència de particulars solucions organitzatives en determinats centres o unitats...”.

La queixa plantejada per les interessades també feia referència al fet que els caps de servei s'inhibien de la funció d'organització dels TEL, en favor d'un supervisor d'infermeria sense competències en la matèria. En relació amb esta qüestió, el Decret 186/1996, de 18 d'octubre, de la Conselleria de Sanitat i Consum, que va aprovar el Reglament sobre estructura, organització i funcionament de l'atenció especialitzada, en el seu article 18, estableix que “queden adscrites al director d'Infermeria les activitats del personal sanitari no facultatiu de les àrees següents, entre d'altres: unitats centrals”.

A més, la Llei 55/2003, de 16 de desembre, de l'Estatut marc del personal estatutari dels serveis de salut, en el seu capítol II, regula la classificació del personal estatutari, i disposa que el personal de formació professional té la condició de sanitari no facultatiu. D'això anterior es dedueix, clarament, que el supervisor d'infermeria serà competent per a realitzar funcions d'organització dels tècnics especialistes de laboratori, com les de la resta de personal sanitari no facultatiu, com ara ATS/DUE, TEL, TER o auxiliars de clínica.

En un altre cas, la investigació es va referir a les funcions pròpies dels tècnics especialistes de radiodiagnòstic, queixes núm. 050455 i 040456, en l'Hospital de la Marina Alta (Dénia) i del Baix Segura (Orihuela), promoguda a instàncies del Sindicat Professional de Tècnics Especialistes Sanitaris (SIPTe). S'entenia que les funcions pròpies eren suplantades per ATS/DUE, en contra del criteri formulat, al moment oportú, per la Direcció General de Recursos Humans de la Conselleria de Sanitat. Després d'examinar els informes rebuts, es van tancar els expedients de queixa sense constatar cap incompliment de l'ordenament jurídic.

En efecte, els ATS/DUE en l'Hospital de la Marina Alta (Dénia), a més de disposar de l'acreditació del Consell de Seguretat Nuclear i de poder realitzar tasques d'infermeria de caràcter assistencial, posseïen, també, el títol de tècnics especialistes en radiodiagnòstic. La Unitat de Radiodiagnòstic de l'Hospital del Baix Segura (Orihuela) acreditava, detalladament, les funcions realitzades pels ATS/DUE i els auxiliars d'infermeria, de manera que no interferixen en les funcions dels tècnics (són 11 en total i 10 infermers, incloent-hi el supervisor).

Finalment, donem compte de les queixes núm. 051357 i 051649 i acumulades, sobre el règim jurídic del personal no estatutari que presta serveis en la Conselleria de Sanitat.

En la primera, la núm. 051357, una funcionària de carrera de l'Ajuntament d'Alacant, transferida amb un centre d'orientació familiar a la Conselleria de Sanitat, en condició de tal, tenia dubtes sobre el seu règim jurídic, laboral o estatuari. No obstant això, durant la tramitació de la queixa, i a l'empara de la disposició transitòria tercera del Decret 7/2003, de 28 de gener, pel qual s'aprova el Reglament de selecció i provisió de places de personal estatutari, que permet la integració d'esta classe de personal, la interessada va sol·licitar esta integració i, atés que li va ser concedida, vam concloure la investigació.

En la segona, la núm. 051649 i acumulades, s'està analitzant la problemàtica del personal de la Conselleria de Sanitat de caràcter funcional, al qual no li és aplicable el règim estatutari. Estos empleats presten els seus serveis, fonamentalment, en centres de salut pública com a metges, biòlegs, veterinaris, químics, farmacèutics, ATDS/DUE, administratius, subalterns, etc., en activitats que tenen a veure amb epidemiologia, higiene dels aliments i inspeccions de mesura. El 20 de setembre de 2002 es va signar, en la Mesa Sectorial de Sanitat, un acord sobre eficiència dels serveis sanitaris, racionalització i homologació de les condicions retributives, laborals i horaris. Este acord va excloure el personal funcional que presta serveis en institucions sanitàries, i el va desplaçar perquè negociara les seues condicions de treball en la Mesa de Funció Pública. El 23 de desembre de 2003, en esta Mesa s'arribà a un acord que introdueix un complement compensatori específic del personal al servei del Consell, i s'hi establiren les quanties per als anys 2004, 2005 i 2006. Este últim acord és també aplicable al personal funcional dependent de les institucions sanitàries.

Finalment, esta situació de doble exclusió va ser salvada el 21 de setembre de 2004 per la Mesa de Sanitat, que va estendre l'Acord de 23 de desembre de 2004 als funcionaris de la Conselleria de Sanitat amb efectes d'1 de gener de 2004. Després de successius requeriments efectuats pels interessats a la Conselleria de Sanitat, al llarg de l'any 2005, l'últim al setembre, perquè es complira l'últim acord i s'abonaren les diferències retributives, este compliment no s'ha dut a efecte, segons la Conselleria, perquè es troben pendents de l'informe econòmic de la Direcció General de Pressupostos i Despeses. En el moment de concloure el present informe estem esperant rebre els informes sol·licitats a l'Administració.

VIII. SERVEIS I RÈGIM JURÍDIC DE LES ENTITATS LOCALS

Introducció

Pel que fa a la diversitat de temàtiques que s'emmarquen en este epígraf, s'han formulat un total de 297 queixes, i les hem seleccionades d'acord amb la panoràmica següent:

a) Serveis

Una part important de queixes que al·ludixen als serveis públics locals, com també succeïa en anys anteriors, es referixen al subministrament domiciliari d'aigua potable amb referència a dos vessants essencials. D'una banda, està la problemàtica relativa al proveïment domiciliari d'aigua potable, referida bàsicament a l'inadequat estat o la inexistència de les infraestructures i obres necessàries per a la seua operativitat, la classificació del sòl on se situa l'habitatge en qüestió i l'excessiva dilació en la tramitació o la falta d'instrucció dels preceptius expedients pels ajuntaments per a fer municipal este servei. D'una altra banda, estan les queixes que es referixen a les irregularitats comeses en el cobrament del servei, ja siga perquè hom discrepa del consum imputat, ja siga per la desigualtat que genera l'estructura de la tarifa legalment aprovada en relació amb altres veïns.

Les queixes més significatives relatives a les “obres públiques” es referixen a les molèsties que es generen als veïns per l'execució d'obres de promoció municipal, com també a l'excessiva dilació, per part dels ajuntaments, a tramitar i resoldre els expedients expropiatoris que van instruir per a l'execució de determinades infraestructures públiques.

Quant a les “vies públiques”, els ciutadans exigixen en les queixes presentades la implantació o renovació de l'enllumenat públic, la neteja viària i l'asfaltat dels carrers.

En la “sanitat municipal” destaca la problemàtica relativa a les molèsties i els possibles focus d'infecció que es produïxen per la tinença d'animals domèstics en estables o corrals sense els adequats controls ambientals i sanitaris, i també algun possible risc respecte de la salut pública que s'ha denunciat en alguna queixa per la falta de previsió d'executar les mesures de seguretat en la construcció d'alguna piscina municipal.

En matèria “altres serveis”, les queixes més significatives al·ludixen a la inadequada prestació dels serveis municipals obligatoris en urbanitzacions de residència estival.

b) Trànsit urbà.

Sobre esta temàtica les queixes presentades pels ciutadans al·ludixen a tres aspectes essencials, a saber: l'ordenació del trànsit, l'acció sancionadora de l'Administració en esta matèria i la problemàtica relativa a la retirada de vehicles mitjançant el servei de grua.

Pel que fa a l'“ordenació del trànsit urbà”, la majoria de queixes formulades de nou es referixen a les propostes que, referent a això, van presentar determinats veïns davant els ajuntaments on residixen i que no han obtingut cap resposta a este efecte.

Quant als “expedients sancionadors” en la matèria, la majoria de queixes al·ludixen a la tramitació d'estos expedients i al respecte a les garanties procedimentals dels ciutadans per l'exercici de l'acció sancionadora de l'Administració; en concret, si s'aplica degudament el Reial decret 320/1994, de 25 de febrer, que aprova el Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial.

Pel que fa a la “retirada de vehicles”, destaca una queixa relativa a l'aprovació i aplicació del Reglament intern municipal del servei de grua municipal per a conductors per una mercantil.

c) Festes

En esta matèria mereix un especial esment la resolució dictada amb relació a la participació de la dona en festes populars. També en esta temàtica destaquen les queixes dels ciutadans per allò que consideren molèsties per contaminació acústica i els danys patrimonials que patixen com a conseqüència de la celebració de festes populars.

d) Béns

La majoria de queixes es referixen a la problemàtica relativa a la instal·lació de mercadets ambulants en determinats espais públics i durant dies concrets de la setmana, en allò relatiu essencialment a la incidència de l'ordenació del trànsit en la zona i la problemàtica generada per la renovació de les autoritzacions per a exercir esta activitat pels venedors.

e) Règim jurídic

Destaca la temàtica relativa a les queixes dels ciutadans que han exercit l'acció per responsabilitat patrimonial davant les administracions locals competents, i concorre una excessiva dilació en la tramitació i resolució d'estos procediments.

Així mateix, en matèria d'associacions veïnals, la problemàtica més freqüent que plantegen les queixes es referix a les dificultats que tenen estes associacions per a obtenir un local de reunions i determinades subvencions dels ajuntaments respectius.

Finalment, volem assenyalar que la totalitat de resolucions d'esta institució a què fem referència en este epígraf poden ser consultades íntegrament en la pàgina web de la institució.

1. Serveis

1.1. Subministrament d'aigua potable

Enguany, les queixes relatives al subministrament d'aigua potable que ens van confiar els ciutadans, al·ludixen a la inexistència o deficient prestació del servei i a les irregularitats comeses en el cobrament d'este.

Pel que fa a l'al·ludit primer aspecte de la present problemàtica, resulta destacable l'objecte de la queixa núm. 050397 i també el de les següents, en què hem dictat resolució al llarg d'enguany: les queixes núm. 041223, 041490 i 041720.

El representant veïnal que va formular la queixa núm. 050397 exposava que diversos veïns del barri Els Panderos, al terme municipal d'Orihuela, a pesar d'estar donats d'alta en el servei de proveïment domiciliari d'aigua potable, no poden fer ús d'este servei amb regularitat, atés que, segons l'empresa subministradora, la infraestructura està en mal estat, és a dir, concorren diverses deficiències en les xarxes de subministrament i per això considera la mercantil en qüestió que la responsabilitat és de l'Ajuntament.

En concret, la descrita problemàtica es tradueix, des de fa diversos anys, en una falta de subministrament domiciliari entre els mesos de maig a octubre i en una franja horària que oscil·la entre les vuit i les vint-i-dues hores aproximadament.

L'Ajuntament d'Orihuela va informar a esta institució que, per abordar la solució definitiva de tal problemàtica, els serveis tècnics havien redactat una memòria valorada pendent d'aprovació d'un projecte d'una nova obra d'infraestructura a este efecte, consistent en l'execució d'un dipòsit de 75m³ de capacitat amb un grup de pressió dotat de variador de velocitat i que garantia el subministrament regular del referit nucli de població.

Esta institució va constatar que en la informació municipal rebuda no es plasmava una programació pressupostària ni temporal per a l'execució de tal projecte, i vam formular

una recomanació a l'Ajuntament perquè elaborara esta programació amb l'objecte de solucionar la greu problemàtica veïnal objecte del present expedient.

Encara no s'ha rebut l'informe municipal relatiu a l'acceptació de la indicada resolució.

El ciutadà que ens va confiar la queixa núm. 041223 ens manifestava que havia sol·licitat el subministrament d'aigua potable per a un habitatge de la seua propietat a Xàbia i no havia rebut cap resolució referent a això.

Vam demanar un informe detallat sobre estos fets a l'empresa concessionària d'este servei públic, i ens va concretar que havia requerit al ciutadà peticionari del servei l'aportació de determinada documentació exigida per la normativa municipal d'aplicació —entre altres documents, s'exigia còpia de la llicència d'edificació i de la cèdula d'habitabilitat de l'habitatge en qüestió—, com a esmena de deficiències respecte de la petició formulada, i no constava l'aportació d'esta documentació a l'expedient i no s'havia dictat encara la preceptiva resolució encara que havia transcorregut a l'excés el termini establert legalment a este efecte.

L'interessat va presentar un escrit d'al·legacions, en què manifestava que, de la documentació requerida, tot i estar prevista en la normativa municipal aplicable al supòsit, ja en tenia constància íntegrament l'Ajuntament de Xàbia.

Davant d'això, vam formular a la gerència d'esta empresa el recordatori del deure legal de dictar resolució en el present assumpte, atés el temps transcorregut des que es va presentar la petició en qüestió i atenent al que va exposar el referit ciutadà en l'indicat escrit d'al·legacions formulat davant esta institució.

La gerència de la mercantil ens va informar que acceptava la resolució que li havia dirigit esta institució en tots el seus termes, i s'havia dictat una resolució desestimatòria de la petició, ja que s'havia constatat que part de la documentació exigida no constava en els antecedents municipals i no havia estat aportada pel peticionari.

En la queixa núm. 041490 manifestava un representant veïnal que en diversos nuclis de població pertanyents al terme municipal de Montserrat no tenien el preceptiu servei domiciliari d'aigua potable.

Concretava la ciutadana, en l'escrit de queixa, que el subministrament d'aigua potable es realitzava materialment de forma irregular per part de diverses empreses privades i sense que l'aigua disposara de les exigibles condicions de qualitat per al seu consum.

L'Ajuntament de l'esmentat municipi va informar esta institució que els identificats nuclis de població s'integren per habitatges majoritàriament disseminats en sòl no urbanitzable, que s'han construït sense llicència i que normalment ha prescrit el termini per a exercir les potestats municipals de sanció i restauració de la legalitat urbanística conculcada. També s'informa que la Conselleria de Territori i Habitatge realitza controls periòdics de la qualitat de les aigües subministrades, i no consta que estes anàlisis verifiquen que les aigües en qüestió complixen els requisits exigits en la legislació d'aplicació per al seu consum.

I, finalment, se'ns indica que, amb la finalitat de regularitzar adequadament la situació fàctica que concorre, s'ha iniciat un expedient per acordar la municipalització del servei que afectaria les tres empreses que realitzen el subministrament.

En este sentit, es va dictar una recomanació dirigida a l'Ajuntament de Montserrat amb l'objecte que s'agilitara la tramitació i resolució de l'expedient de municipalització instruït, com també que, fins que es resolga este expedient municipal, s'exercisquen degudament les potestats municipals d'ordenança i intervenció a fi que el servei es preste de la manera més adequada possible i que la qualitat de l'aigua subministrada s'ajuste als estàndards preceptius.

La resolució va ser acceptada per l'autoritat municipal.

La queixa núm. 041720 es referix a l'adequada imputació del cost per l'execució de l'escomesa per a la prestació del servei de subministrament domiciliari d'aigua potable. L'interessat ens comunicava que estes despeses han de ser a càrrec de l'empresa subministradora del servei, d'acord amb el que disposa la legislació d'aplicació, mentre que l'Ajuntament de Rojales considera que correspon al propietari de l'habitatge en qüestió assumir el cost de l'escomesa.

Esta institució va dictar una resolució a l'Ajuntament de Rojales i a la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, en què s'analitza detalladament el règim jurídic d'aplicació al supòsit i la doctrina jurisprudencial concurrent.

Referent a això, es conclou que, atesa la regulació continguda en l'Ordre ministerial de data 9 de desembre de 1975, la reiterada jurisprudència que la interpretació d'esta Ordre ministerial ha generat i el criteri que referent a això ha mantingut la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, la imputació del cost de la comesa en qüestió ha de ser a càrrec de l'empresa subministradora, amb la corresponent translació d'este a la tarifa del subministrament.

En este sentit, se li va formular una recomanació a l'Ajuntament de Rojales, i també un suggeriment a la Conselleria perquè supervisaren l'actuació municipal i que es materialitze i que s'impulse l'aprovació d'una normativa general que regule amb caràcter uniforme la qüestió que es planteja en el referit expedient de queixa. La resolució va ser acceptada per les dues administracions públiques.

Pel que fa al segon aspecte al·ludit de la present problemàtica, relatiu a la possible concurrència d'irregularitats en el cobrament de les tarifes per la prestació del servei esmentat, destaquen les següents queixes: núm. 050091, núm. 050124 i núm. 050146.

La queixa núm. 050091 estava motivada, segons el ciutadà que la va formular, perquè havia detectat una pèrdua d'aigua al costat del comptador de la instal·lació, que li havia provocat un consum excessiu de 1.500.000 litres d'aigua en dos mesos, segons el criteri de l'empresa concessionària de l'aigua potable en el municipi de Godolleta. El ciutadà manifestava que no li constava que l'expressat consum siga cert i que va sol·licitar una visita d'inspecció tècnica referent a això, sense que estes peticions foren ateses per la

referida mercantil, i per això va acudir a la Conselleria d'Empresa, Universitat i Ciència, que el va remetre a l'Ajuntament, com a administració competent per a atendre estes peticions.

L'Ajuntament de Godelleta ens va informar que no s'ha tramitat expedient de municipalització del servei en qüestió, que l'habitatge objecte d'esta queixa se situa en una urbanització que no ha estat rebuda pel referit municipi i que no concorre cap relació jurídica entre l'Ajuntament i l'empresa en qüestió.

Després d'examinar detalladament el règim jurídic d'aplicació al supòsit, es va dictar una recomanació dirigida a l'Ajuntament de Godelleta amb objecte que tramite i resolga el preceptiu expedient de municipalització del servei i, en tot cas, que esta autoritat municipal protegisca adequadament els drets d'accés, continuïtat i regularitat en la prestació del servei i que dicte les corresponents ordres de servei que estime convenient.

En el moment de tancar este informe, no hem rebut encara comunicació sobre l'acceptació de la referida resolució.

En la queixa núm. 050124, ens precisava el ciutadà que la va dirigir a esta institució, que la mercantil que gestiona el subministrament d'aigua en el municipi del Campello va tallar este subministrament domiciliari per impagament de la quota del servei que pujava a 3.350 euros, causada possiblement per un consum anormal produït per un trencament en la xarxa interna.

Ens concreta la persona interessada que, atesos els fets exposats, la mercantil li va denegar la petició que va realitzar de fraccionar el pagament de la quota en qüestió, li va retirar el comptador sense el seu consentiment i li va aplicar a esta quota una penalització per excés de consum, i ens va reiterar que desconeix amb exactitud la causa que va determinar l'excessiu consum d'aigua i en l'actualitat, li resulta impossible verificar-lo perquè no disposa del comptador en qüestió.

L'esmentada mercantil manté que el comptador va ser robat amb posterioritat a verificar el consum.

Referent a això, esta institució considera determinant per a resoldre el present supòsit la inexistència de l'aparell comptador, per la qual cosa no hi ha suficients elements de convicció per a adoptar una postura concloent.

En tot cas, es va formular el suggeriment a l'Ajuntament del Campello que verificara este assumpte a través de la comprovació pels serveis tècnics municipals, i que si fóra impossible comprovar el subministrament efectuat per no aparéixer el comptador, hauria d'aplicar-se a l'usuari un sistema d'estimació objectiva del seu consum, i restablir el subministrament quan siga abonat per aquell.

L'Ajuntament del Campello ens va remetre un informe tècnic municipal en què se'ns comunicava que no resulta possible verificar el fet referit, i també ens va informar que s'havia ordenat a la mercantil en qüestió que restablira el subministrament d'aigua

respecte de l'habitatge objecte d'esta queixa, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa en considerar que s'havia acceptat la resolució.

En la queixa núm. 050146 ens manifestava el ciutadà que la va formular que la companyia subministradora de l'aigua potable del municipi de Xiva havia materialitzat el que, segons el seu parer, constituïxen manifestes irregularitats: incorrecció en la confecció de rebuts i notable discriminació entre el que es cobra en la urbanització on residix l'al·ludit ciutadà respecte dels residents en el nucli urbà, que no només afecta la part variable de la tarifa —els metres cúbics consumits— sinó també la quota fixa.

El ciutadà interessat ens va indicar que havia denunciat els fets davant l'Ajuntament de Xiva i no havia obtingut cap resposta.

L'Ajuntament de l'indicat municipi va manifestar davant esta institució que les tarifes s'havien aprovat mitjançant acord plenari per a l'any en curs i que l'empresa en qüestió resultava concessionària d'este servei públic, i concretava que la quantia de la tarifa era idèntica a la que s'aplicava per l'anterior concessionari i que en la urbanització en qüestió s'aplicava un sobrecost per determinades obres d'impulsió de l'aigua.

Després del detallat estudi de la documentació municipal que va rebre esta institució i tenint present que la potestat tarifària municipal és essencialment discrecional i es va fixar per a la present anualitat, es va dirigir un suggeriment a l'Ajuntament de Xiva a fi de valorar les circumstàncies concurrents en este municipi a fi d'iniciar un procediment d'aprovació de noves tarifes unificades per a este, en què es justifiquen adequadament els tractaments diferencials que en l'estructura tarifària s'establisquen.

L'Ajuntament ens va comunicar que pròximament s'iniciarà el procediment per a l'aprovació d'una tarifa unificada per a tot el municipi, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa.

Quant a les queixes al·ludides en este epígraf en l'informe anual corresponent a l'any 2004 (Informe anual 2004, pàg. 380), pel que fa a la queixa núm. 022233, esta institució va ratificar el tancament d'esta queixa, ja que l'Ajuntament del Campello ens va reiterar que acceptava la resolució d'este expedient i havia sol·licitat informe a la mercantil subministradora de l'aigua potable del municipi i va verificar que les quantitats exigides al promotor d'esta queixa són les legalment aprovades perquè un usuari subscriba el contracte de subministrament.

També vam tancar les queixes següents per constatar que havien estat acceptades les resolucions dictades per esta institució: queixa núm. 04893 —Ajuntament de Gaianes—, queixa núm. 041514 —Ajuntament d'Orihuela—, queixa núm. 041000 —Conselleria d'Agricultura i Pesca, Conselleria d'Infraestructures i Transports i Ajuntament de Ribarroja de Túria.

L'Ajuntament de Benejúzar no va acceptar la resolució que li vam dirigir respecte de la queixa núm. 041235, especialment, quant al deure de dictar resolució en la petició que va formular la promotora d'esta queixa davant esta autoritat municipal, en considerar que els efectes del silenci administratiu generat eren desestimadors de tal petició i que

podria acudir si així ho desitjava esta ciutadana, a la via jurisdiccional contenciosa administrativa.

En este sentit, es va dirigir comunicació a l'indicat Ajuntament del tenor literal següent:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució, que considerem que no ha estat acceptada en els seus termes bàsics.

En efecte, es recomanava restaurar el subministrament a la interessada d'acord amb els arguments exposats en la resolució, i especialment atenent al fet que la suspensió del servei es va realitzar per la via del fet, cosa que constituïx un supòsit clar de nul·litat que podria donar lloc que el ciutadà exercisca accions a través de la via preferent establida en l'article 30 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, de la jurisdicció contenciosa administrativa, i també demanar una compensació pels perjudicis patrimonials que esta actuació li puga haver generat.

Vostés realitzen una sèrie de consideracions que justificarien, segons el seu parer, la suspensió del servei a la interessada, si bé estes raons resulten en tot cas discutibles i no obsten en absolut al que assenyalava l'apartat anterior; estes mesures, per molt que pogueren estar justificades, no poden adoptar-se sense el previ expedient administratiu en el qual l'interessat tinga l'oportunitat d'oposar-s'hi i manifestar el que puga convenir al seu dret.

Quant a la seua decisió de no contestar expressament la sol·licitud de restabliment del servei, perquè 'este deure cessa quan adquirix fermesa la desestimació presumpta de la sol·licitud', hem d'assenyalar-li que tal afirmació és clarament errònia, ja que l'obligació de resoldre expressament els escrits del ciutadà no s'enerva per l'entrada en joc de la tècnica del silenci administratiu en cap cas.

El silenci administratiu positiu pot considerar-se pròpiament un acte administratiu, encara que el compliment de l'obligació de resoldre, que tampoc cessa en este cas, només pot complir-se mitjançant un acte confirmatori o reproductor de l'anterior — article 43.4, a), Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i de procediment administratiu comú. Si l'Administració pretén separar-se del contingut d'este acte, ha d'iniciar un procés de revisió d'ofici, precisament atenent al fet que la ficció del silenci té, en este cas, un efecte constitutiú de l'acte.

El silenci negatiu, com té declarat tant la doctrina com la jurisprudència, i com es deduïx del que hi ha establert en l'article 43.2, b), de la citada Llei, és una ficció jurídica que s'establix als únics efectes de determinar els dies *a quo* per a interposar un recurs contenciós administratiu, i superar la situació d'indefensió que se li produiria a l'interessat si, tenint en compte que la jurisdicció contenciosa administrativa té caràcter revisor d'actes, no disposara d'un acte denegatori per a recórrer en casos d'inactivitat de l'Administració.

Es tracta, per tant, únicament, d'un instrument de garantia per al ciutadà, que li facilita l'exercici d'accions jurisdiccionals, i per tant accedir a la tutela judicial efectiva dels seus drets —article 24 de la Constitució espanyola. En cap cas això comporta que decaiga l'obligació de resoldre que segueix pesant sobre l'Administració, i que en cas d'incomplir-la puguen donar-se les conseqüències a què es referix l'article 42.7, quant a l'exigència de responsabilitat disciplinària d'autoritats i funcionaris.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que es presente en les Corts Valencianes”.

La queixa núm. 041126 segueix en tramitació, ja que després d'haver reiterat tres requeriments perquè se'ns remetera l'ampliació de la informació rebuda, recentment se'ns ha remés i se n'ha donat trasllat, perquè en prenga coneixement, al promotor de la queixa.

1.2. Obres públiques

Sobre esta temàtica destaquen les queixes identificades amb el núm. 050777 i 050874, com també les núm. 042004 i 042005, les resolucions de les quals s'han dictat en l'any 2005.

El ciutadà que ens va confiar la queixa núm. 050777, qualitat de representant legal de la comunitat de propietaris de la finca urbana on residix, ens manifestava que l'arqueta per al desguàs de les aigües residuals de l'edifici, que va instal·lar farà uns cinc anys el personal de l'Ajuntament de Valencia, no està degudament executada, ja que en estos anys s'han hagut d'utilitzar els serveis d'empreses de desembossaments cinc vegades, ja que s'embossa freqüentment.

El ciutadà ens concreta que havia denunciat estos fets davant l'Ajuntament i que no havia obtingut cap resposta, i per això sol·licita la intervenció d'esta institució.

L'Ajuntament de Valencia ens va informar que els serveis tècnics municipals havien detectat que l'actual instal·lació de l'arqueta en qüestió “té un petit ressalt”, en breu es millorarà a fi d'evitar la problemàtica esmentada, i per això vam resoldre el tancament d'este expedient, en comprovar que l'administració implicada havia actuat en conseqüència.

El promotor de la queixa núm. 050874 ens manifesta les molèsties que experimentava des de fa algun temps per a accedir i habitar l'habitatge de la seua propietat situat a Vinaròs, com a conseqüència de l'execució d'obres de promoció municipal per a connectar les xarxes de subministrament d'aigua potable i clavegueram de la urbanització on residix amb les xarxes generals.

Com a possibles irregularitats destaquen la falta d'avís als veïns de l'inici de les obres, no preveure alternatives a l'aparcament de vehicles dels residents i els sorolls que generen.

L'Ajuntament de Vinaròs ens va informar que l'execució d'estes obres es va programar en el termini més breu possible, el qual va ser assumit per l'empresa constructora, i atés que es tracta d'una urbanització essencialment de residència estival, les obres van finalitzar abans d'esta temporada, tenint en compte, a més, la necessitat imperiosa d'escometre estes obres.

Davant d'això, vam resoldre el tancament de la present queixa.

En la queixa núm. 042004, ens manifestava el seu promotor que, en qualitat d'inquilí d'un habitatge situat a Castelló de la Plana l'expropiació del qual està prevista en el projecte per a la millora, renovació i embelliment del vial Quadra de la Salera, va presentar un full d'apreuament a este efecte i des de fa més de dos anys no ha rebut cap comunicació municipal sobre l'estat d'este expedient expropiatori.

L'Ajuntament de Castelló ens va informar que la Junta de Govern Local de data 23 de desembre de 2004, va adoptar un acord pel qual es desestima el full d'apreuament presentat per l'autor de la queixa i s'aprova la valoració proposada pels serveis tècnics municipals, sense que es reconega cap quantitat en concepte d'interessos legals per la demora produïda en l'expedient municipal referit.

Després d'analitzar el règim jurídic d'aplicació i atenent especialment al que disposa l'article 52.8é de la vigent Llei d'expropiació forçosa, es va formular una recomanació a l'Ajuntament de Castelló de la Plana en el sentit que es pague a l'inquilí expropiat, autor d'esta queixa, l'interés legal del preu just aprovat des del 31 de gener de 2001, l'endemà del dia en què es va produir l'ocupació de l'immoble.

La referida autoritat municipal ens va comunicar que acceptava l'esmentada resolució d'esta institució, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa.

Idèntica problemàtica i objecte es contenen en la queixa núm. 042005, que va formular una ciutadana en qualitat de propietària d'un habitatge a Castelló de la Plana sobre el qual hi ha prevista l'expropiació en el precitat projecte tècnic i que esta institució va dictar resolució en igual sentit a la referida en la queixa anterior.

Esta institució va comunicar a l'Ajuntament de Castelló de la Plana que acceptava la precitada recomanació i vam resoldre el tancament d'este expedient.

Quant a la queixa identificada en este epígraf en l'últim informe anual (Informe anual 2004, pàg. 380) amb el núm. 041086, vam resoldre el seu tancament atés que l'Ajuntament d'Elx va acceptar la resolució d'esta institució que reflectim en el referit informe anual.

1.3. Vies públiques urbanes

Referent a això destaca la queixa núm. 051024, com també la núm. 041572, la resolució de la qual es va dictar en enguany.

La ciutadana autora de la queixa núm. 051024 ens manifestava que el viari que dóna enfront del seu habitatge no té enllumenat públic ni neteja viària, i ens concretava que havia informat l'Ajuntament d'Orihuela sobre això, però que no havia rebut cap resposta.

L'Ajuntament de la indicada ciutat ens va informar que a la zona on residix esta ciutadana s'han detectat diverses avaries en la xarxa de baixa tensió que impedeixen el funcionament de l'enllumenat públic, i que havia ordenat al personal de l'Ajuntament que la reparara a fi de restablir el servei demanat d'enllumenat públic. Quant a la falta de neteja viària denunciada, l'Ajuntament ens va indicar que això correspon encara a l'empresa promotora de la urbanització en qüestió ja que tal via urbana no ha estat rebuda per l'Ajuntament, però que, en qualsevol cas, s'ha donat trasllat de la petició referida a esta empresa als efectes que corresponguen, i per això vam tancar el present expedient.

Es va dictar resolució respecte de la queixa núm. 041572. El ciutadà que la va formular ens manifestava que un tram de la carretera identificada com CV-730 no té enllumenat públic, en concret, el tram que discorre pel terme municipal de Dénia i que s'utilitza per a l'accés a diverses urbanitzacions com una via urbana.

Després de sol·licitar informació detallada a l'Ajuntament de Dénia, se'ns va informar que el referit viari pertany a la Diputació Provincial i competix a esta corporació provincial executar esta instal·lació d'enllumenat públic.

Per la seua banda, la presidència de la Diputació Provincial ens va comunicar que, en aplicació de l'article 14.2 de la Llei de carreteres de la Comunitat Valenciana, correspon a l'Ajuntament de Dénia realitzar l'obra, ja que comporta executar "obres d'urbanització de l'entorn d'estes vies".

En este sentit, es va formular suggeriment a l'Ajuntament de Dénia, que considere, com a inversió municipal que cal executar progressivament a càrrec dels pressupostos municipals, la instal·lació de l'enllumenat públic en el tram viari objecte d'esta queixa.

Este Ajuntament ens va informar que s'havia consignat en el pressupost municipal corresponent a l'exercici de 2006 la quantitat de 180.000 euros per executar el primer tram de l'obra indicada, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa.

Respecte de la queixa al·ludida en este epígraf en l'anterior informe anual (Informe anual 2004, pàg. 397 i 398) identificada amb el núm. 042008, es va resoldre el seu tancament per comprovar que per l'Ajuntament de Xàbia havia comunicat una resposta motivada al ciutadà autor de la queixa i li havia indicat que, atesa la ubicació del seu habitatge, el vigent Pla general establia que correspon als propietaris de les parcel·les en qüestió executar les obres d'urbanització de l'entorn del seu habitatge.

1.4. Sanitat municipal

Sobre la indicada temàtica destaca l'objecte de les queixes núm. 050682 i 050818, així com la queixa núm. 041880, la resolució de la qual es va dictar per esta institució en el l'any 2005.

La queixa núm. 050682, que va presentar un representant veïnal del municipi de San Miguel de Salinas, ens expressava les diverses deficiències que afectarien la seguretat i possiblement la salut pública de la població, concurrents en la piscina municipal recentment construïda.

En concret, ens precisava que la construcció d'esta instal·lació incomplix el que disposa el Decret 255/1994, de 7 de desembre, de la Generalitat Valenciana, quant al pendent màxim que necessiten les seues instal·lacions, la senyalització del canvi de nivell realitzada i l'adaptació a les persones discapacitades.

L'Ajuntament de San Miguel de Salinas vam remetre un informe tècnic municipal en què s'acredita el compliment en la construcció de la piscina en qüestió de l'esmentada norma valenciana, i per això no considera que concórrega cap element que pose en perill la seguretat de la població que utilitze tal piscina, tenint present que el referit ciutadà no va aportar cap informe tècnic que desvirtue esta informació municipal.

En tot cas, esta institució va constatar que la petició que el ciutadà autor de la queixa va dirigir inicialment a l'indicat Ajuntament no ha estat resolta, i per això vam dirigir una recomanació a l'Ajuntament de San Miguel de Salinas en el sentit que resolguera i notificara en la forma escaient al ciutadà, d'acord amb el que disposa l'article 42 de la Llei 30/1992.

En la queixa núm. 050818 ens manifestava una ciutadana resident en una cova-habitatge de la Romana, que el titular d'una altra cova pròxima a la seua havia construït una fossa sèptica, el que comporta un greu perill per les possibles filtracions que pot generar en les coves confrontants, com també en la font de què depenen per al seu proveïment, de manera que es genera un greu problema de salut pública.

Després d'haver resolt l'admissió a tràmit d'esta queixa, ens va informar l'Ajuntament de la Romana que al ciutadà que executa estes obres se li va concedir llicència urbanística per a la reparació i el condicionament de la seua casa i cova, també se li va indicar que respecte de l'autorització pretesa per a la construcció d'una fossa sèptica havia d'obtenir-la de la confederació hidrogràfica competent.

Així mateix, se'ns informa que no s'ha iniciat expedient per infracció urbanística contra el ciutadà, ja que, segons sembla, este ha instat la preceptiva autorització de l'indicat organisme de conca per construir la fossa sèptica en qüestió i la resta de les obres que s'executen s'ajusten a la llicència municipal concedida referent a això.

Davant el que s'ha exposat, se li va formular a l'Ajuntament de la Romana el suggeriment que ordene les inspeccions tècniques necessàries a fi de garantir que la fossa sèptica siga executada en adequades condicions d'impermeabilització i, si escau, i resulta tècnicament viable, s'exigisca al propietari de la cova que connecte la fosa amb la xarxa general de clavegueram més pròxima.

Encara no s'ha rebut informe se l'Ajuntament de la Romana sobre l'acceptació de la referida resolució d'esta institució.

La queixa núm. 041880 té com a objecte la denúncia d'una ciutadana que residix en una partida rural d'Orihuela, relativa al fet que el seu veí confrontant exercix en la seua finca la cria i venda de conills, gallines i cabres, cosa que li genera greus molèsties per haver de suportar les fortes olors i els múltiples insectes en el seu domicili. També ens comenta que no li consta que el seu veí dispose de la preceptiva llicència municipal d'obertura per a exercir esta activitat.

Esta ciutadana va posar en coneixement de l'Ajuntament d'Orihuela els fets i aquella administració ens va manifestar que havia dictat un decret referent a això el 15 de febrer de 2005, en què ordenava al titular del negoci el cessament de l'activitat que exercix perquè no tenia la preceptiva llicència municipal d'obertura.

Esta institució li va formular un recordatori de compliment de deure legal a l'Ajuntament d'Orihuela, en el sentit que, una vegada acreditat que s'ha incomplert l'ordre de cessament de l'activitat pel ciutadà obligat, escau executar forçosament este acte municipal.

L'Ajuntament ens va comunicar que havia sol·licitat informe de l'estat de les instal·lacions objecte d'esta queixa a la Policia local i al veterinari municipal, i que l'havien informat que el local on s'allotgen els animals esmentats està en perfecte estat de neteja i higiene. També se'ns precisa que la petició de llicència d'obertura d'esta activitat està en tramitació.

La ciutadana autora d'esta queixa ens reitera mitjançant diversos escrits que segueix patint les molèsties en qüestió.

Davant la qual cosa, vam dirigir comunicació a l'Ajuntament d'Orihuela del següent tenor literal:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució, especialment pel que fa a les molèsties que s'irroguen a la interessada per olors i insectes, atesa la proximitat de les instal·lacions on estan els animals respecte del seu habitatge.

Per això, li recomanem que realitze un seguiment d'esta situació per part dels serveis de sanitat de manera que es garantisca que els animals no produïxen molèsties a la veïna, així com que, en cas que això no resulte possible, es traslladen estes instal·lacions a un altre lloc de la parcel·la més allunyat de l'habitatge de la interessada.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que es presente en les Corts Valencianes”.

Pel que fa la queixa núm. 041039 a la qual s'al·ludia en l'informe de la passada anualitat (Informe anual 2004, pàg. 382), es va resoldre el tancament de la queixa, ja que la informació que ens va remetre l'Ajuntament de la Pobla de Farnals era del següent tenor:

“En relació amb la qüestió que indicaven en el seu escrit relatiu a si s'ha adoptat alguna mesura amb l'objecte de conscienciar els ciutadans propietaris de gossos de netejar-ne la femta, amb esta carta li comuniquem que des de fa aproximadament dos anys este Ajuntament realitza campanyes informatives amb repartiment de fullets, bàndols i fins i tot repartiment de bosses (adjunt a la present els en remetem còpia), a fi de conscienciar els nostres veïns del greu problema higienicosanitari i estètic que provoca esta circumstància. També s'adjunta còpia de l'ordenança municipal reguladora de les normes bàsiques per a la convivència ciutadana i el govern municipal que va ser repartida a tots els presidents de les comunitats de propietaris del nucli urbà de la platja, a fi d'informar-los que la realització de necessitats fisiològiques humanes o d'animals de companyia és un fet sancionable.

Amb esta carta vull deixar constància que, des de l'Ajuntament, estem realitzant tots els esforços que estan a les nostres mans per a pal·liar este problema. No obstant això, este Ajuntament donarà les ordres oportunes perquè el servei de neteja viària intensifique la seua labor en aquelles zones que es vegem més afectades per este problema”.

1.5. Altres serveis

En este epígraf destaca la problemàtica objecte de les queixes núm. 050410 i les queixes núm. 041354 i 041630, les resolucions de les quals es van dictar en l'any 2005.

Quant a la queixa núm. 050410, es va resoldre el seu tancament sobre la base de les següents consideracions, que vam comunicar al ciutadà autor de la queixa:

“L'objecte de l'identificat expedient de queixa es referia al fet que vosté discrepava del canvi de numeració de policia que es va acordar per resolució de la Regidoria d'Urbanisme de data 24 d'octubre de 2004, que se li va comunicar, i per això el 23 de novembre de 2004 va presentar un escrit davant l'Ajuntament de Rocafort amb l'objecte de manifestar la seua disconformitat amb l'expressada resolució, atesos els perjudicis que se li podrien causar i tenint en compte que este acte municipal vulnerava el que disposa, referent a això, la Resolució d'1 d'abril de 1997 de la presidenta de l'Institut Nacional d'Estadística i del director general de Cooperació Territorial, per la qual es dicten instruccions tècniques als ajuntaments sobre la gestió i revisió del padró municipal.

Ens precisava el referit ciutadà que no se li havia comunicat resposta a este efecte.

Esta institució va realitzar la investigació pertinent, dins l'àmbit competencial establert per la legislació d'aplicació, i l'Ajuntament de Rocafort ens va informar que va dictar resolució respecte de la petició referida amb data 22 d'abril de 2005 i va desestimar el recurs de reposició que contra esta va interposar el ciutadà, mitjançant Resolució de 30 de setembre de 2005.

Convé tenir present que les competències d'esta institució es preveuen específicament en la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, en concret, en el que disposen els articles 1.1 i 17.2.

Referent a això, prescriu el citat article 1.1 com a competència essencial d'esta institució, 'la defensa dels drets i llibertats compresos en els títols I de la Constitució i de l'Estatut d'autonomia'.

I en l'article 17.2 expressat, es preveuen com a competències del Síndic de Greuges, 'vetlar perquè l'Administració resolga expressament, dins del termini i en la forma escaient, les peticions i els recursos que li hagen estat formulats'.

En el present cas resulten constatables dos aspectes de summa rellevància respecte del feix competencial d'esta institució.

Per una banda, consta que la referida resolució municipal de data 30 de setembre de 2005, encara que es va dictar fora del termini legalment establert a este efecte, xifrat en un mes des de la interposició del recurs de reposició que es va formular el 23 de maig de 2005, sí que es va notificar en la forma escaient al referit ciutadà i se li va oferir la possibilitat d'acudir a la via jurisdiccional si així ho estimava convenient, per la qual cosa veiem que l'administració afectada ha respectat les garanties procedimentals establides legalment.

D'altra banda, també resulta constatable que en la fonamentació jurídica de les resolucions municipals esmentades es conté la motivació específica del que es disposa, i l'administració entén que exercix una potestat discrecional.

Davant el que hem expressat, en el present supòsit no deduïm que l'administració competent haja vulnerat algun dret constitucional o estatutari, i per això ens resulta impossible prosseguir les presents actuacions.

No obstant això, si les resolucions municipals en qüestió li hagueren causat algun dany o perjudici que vosté pugua acreditar davant este Ajuntament, podria sol·licitar la seua adequada reparació davant l'expressada autoritat municipal”.

La queixa núm. 041354 es va presentar per la representant veïnal d'una urbanització de la Platja del Rei, que se situa en el terme municipal de Sueca i que pertany a una entitat local d'àmbit territorial inferior al municipi, denominada El Mareny. En esta es manifestaven les deficiències existents en la prestació, conservació i manteniment de diferents serveis municipals, a saber: deficient enllumenat públic en l'accés poble-platja;

bancs del passeig de la platja trencats i en mal estat; inexistència d'una xarxa o reixa en la desembocadura del riu que impedisca l'accés i el dipòsit de residus sòlids en la platja; senyals de trànsit en mal estat i col·locats en punts de poca visibilitat; insuficient neteja i inadequat manteniment periòdic de la platja i el seu passeig; rajoles trencades en les voreres de la urbanització.

Després d'admetre la present queixa a tràmit es va sol·licitar detallada informació a l'Ajuntament de Sueca i a l'entitat El Mareny.

L'Ajuntament de Sueca ens va comunicar que estes reclamacions veïnals s'han remés a l'entitat El Mareny perquè adopte les mesures oportunes en el seu àmbit competencial.

Per la seua banda, esta entitat local El Mareny ens va manifestar que té una manifesta insuficiència de recursos humans i econòmics per a assumir les seues competències, establides en el Decret del Consell 55/1999 en concordança amb el que disposaven l'article 28 del Reial decret legislatiu 781/1986, però no obstant això, està en contacte amb l'Ajuntament de Sueca per a intentar resoldre la problemàtica objecte d'esta queixa.

Atés el contingut de la informació que es va rebre respecte de la present queixa, esta institució va dictar resolució dirigida a la Delegació Territorial del Govern Valencià a València, a l'Ajuntament de Sueca i a l'entitat El Mareny, amb la finalitat que, de forma coordinada i en el seu àmbit competencial, desenvolupen les actuacions necessàries per garantir els drets dels veïns residents a la zona Platja del Rei a rebre uns serveis públics adequats i de qualitat.

La Direcció General d'Administració Local ens va remetre informe, en el qual, entre altres qüestions, se'ns comunica que “no considera oportú interferir en les relacions entre l'Ajuntament de Sueca i l'entitat El Mareny fins que la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques no siga requerida per a això pels interessats i s'acredite que, per si mateixos, no han estat capaços de resoldre les seues diferències, en cas que estes existisquen”.

L'Ajuntament de Sueca ens va informar que acceptava la referida resolució i en este sentit en col·laboració amb la indicada entitat El Mareny, existia voluntat de millorar la prestació dels serveis demanats pels veïns.

En un sentit molt semblant a l'expressat pel referit Ajuntament ens va informar la presidència de la referida entitat El Mareny.

En conseqüència, es va resoldre el tancament de la present queixa.

La queixa núm. 041630 es va formular per un ciutadà com a conseqüència de l'inadequat tracte que va patir per una empleada en una visita al Museu Arqueològic Provincial d'Alacant —MUBAG.

Denunciava l'interessat bàsicament dues qüestions. D'una banda, l'escassa deferència de la funcionària encarregada de l'accés al Museu, que no va tenir en compte la necessitat de portar amb si determinats articles personals destinats a pal·liar els efectes d'una

recent operació oncològica. Es tractava d'uns mocadors de paper, la bossa per a dipositar-los i una ampolla d'aigua mineral, tots ells en una bossa de mà. La funcionària, sense comprovar el contingut de la bossa, va impedir que hi accedira, i davant d'això l'interessat va desistir d'efectuar la visita. El segon motiu de queixa rau en la inexistència en el Museu de llibre de queixes i suggeriments, ja que només disposa d'uns formularis a este efecte que sí que van ser facilitats a l'interessat.

Vam requerir l'informe corresponent i la Diputació Provincial d'Alacant assenyala que la queixa presentada per l'interessat va ser degudament contestada el 15 de setembre de 2004. Es va recaptar la informació sobre els fets a la direcció tècnica del Museu i va concloure que el comportament de l'ordenança va ser reglamentari, a causa de l'estricta compliment de les instruccions rebudes que exigixen la retirada de bosses de mà en recepció i l'impediment de l'entrada de menjar o beguda. S'assenyala que és qüestionable que puga exigir-se a la persona encarregada de l'accés que aplique excepcions a estes ordres.

Quant a l'existència del llibre de queixes i suggeriments en el Museu, es confirma que no n'hi ha, si bé hi ha a la disposició de l'usuari uns fulls de queixes i suggeriments tal com ocorre en la resta de dependències de la Diputació.

Es va dictar resolució en esta queixa dirigida a la presidència de la Diputació Provincial, on després d'analitzar el règim jurídic d'aplicació al supòsit i els drets que legalment assistixen el ciutadà autor d'esta queixa, se li suggeria a esta autoritat provincial que el tracte als visitants sempre hauria de prestar-se amb la màxima deferència i respecte.

La presidència de la Diputació Provincial d'Alacant ens va comunicar que acceptava la referida resolució en els següents termes:

“S'accepten els suggeriments donats atés que es tracta d'un mateix interès propiciar en tota circumstància l'atenció al ciutadà amb respecte i deferència.

En este sentit s'ha procurat que els ordenances de sala participen en cursos d'atenció al client organitzats pel Departament de Formació i dins els plans interadministratius de formació contínua.

S'ha donat les pertinents instruccions al personal perquè adopte mesures singulars quan concórreguen circumstàncies personals que no permeten aplicar les normes d'accés al Museu i s'ha establert una via de comunicació que permetja comptar amb una persona autoritzada per a donar resposta a l'usuari del Museu”.

Quant a la queixa identificada en este epígraf en l'últim informe anual amb el núm. 040149 (Informe anual 2004, pàg. 382), relativa a la resolució que es va dirigir per esta institució a l'Ajuntament de Borriana respecte de la modificació de l'ordenança fiscal aplicable als usuaris de la piscina municipal que es va aprovar pel Ple d'este Ajuntament, l'Ajuntament ens va informar que no acceptava la referida resolució sense major motivació, ja que havia constatat que el ciutadà autor de la queixa no havia formulat cap al·legació en el tràmit d'informació pública d'este procediment de

modificació de l'ordenança fiscal, ni contra cap liquidació tributària portada a terme per la referida ordenança fiscal, així com, se sosté, l'autonomia municipal per a establir el fet impossible de la taxa en qüestió.

Referent a això, es va cursar la següent comunicació dirigida a l'esmentada autoritat:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén, amb tots els respectes, que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra Resolució de data 26 de juliol de 2004.

En primer lloc, volem fer una breu reflexió sobre l'excessiu retard municipal a contestar a la nostra resolució, ja que el termini d'un mes ha estat incomplert de sobres, tot i que, amb data 24 de setembre i 4 de novembre de 2004, ja vam requerir per escrit la preceptiva contestació, que finalment ha tingut lloc el 22 de març de 2005 (registre d'eixida núm. 2633), açò és, amb 7 mesos de retard. En l'informe municipal que ens ha estat remés res no s'indica sobre l'excusa, motiu o causa justificativa d'esta tardança a contestar a la nostra resolució.

Quant al fons de l'assumpte, no podem compartir el motiu donat pel cap de Secció d'Intervenció en el seu informe de 10 de març de 2005 per a no acceptar la nostra resolució, a saber: ‘com podrà comprovar si realitza un estudi detallat de l'ordenança, esta no estableix uns beneficis fiscals directament aplicats als empadronats a Borriana, sinó que configura el fet imposable del tribut (article 3) per consideració a diferents situacions, entre les quals es troba la de soci del Servei Municipal d'Esports'.

I diem que no podem compartir esta afirmació perquè el fet imposable de la taxa no pot ser configurat per una ordenança fiscal —la naturalesa jurídica de la qual és reglamentària, és a dir, subordinada a la Llei—, sinó que el fet imposable es troba definit en l'article 20.1 del Reial decret llei 2/2004, de 5 de març, text refós de la Llei d'hisendes locals, açò és, en una norma amb rang de llei que no pot ser alterada o modificada per una norma d'inferior rang jeràrquic com és l'ordenança municipal.

Dit en unes altres paraules, l'Ajuntament no pot configurar lliurement el fet imposable de la taxa, ja que estem davant un element tributari subjecte al principi de reserva de llei, el que significa que únicament per norma amb rang legal es pot configurar el fet imposable d'un tribut com la taxa.

Finalment, quant al que havia apuntat el funcionari informant en l'apartat 7 del seu dictamen, cal recordar que no existix cap obstacle jurídic que impedisca a qualsevol ciutadà acudir a esta institució sense haver esgotat prèviament la via administrativa.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que es presente en les Corts Valencianes”.

2. ORDENACIÓ I CONTROL DE TRÀNSIT URBÀ

2.1. Ordenació del trànsit urbà

Sobre la indicada temàtica destaca la queixa núm. 051178, com també els expedients núm. 041389 i 042141, sobre els quals vam dictar resolucions en el 2005.

En la queixa núm. 051178 ens manifestava un representant veïnal de la ciutat d'Ontinyent la seua disconformitat amb l'autorització municipal perquè s'exercisca una activitat d'aparcament privat de vehicles en el carrer Tirador d'este municipi, atés que l'entrada i eixida de vehicles que utilitzen este aparcament, segons el que hi ha previst en el projecte tècnic per a obtenir llicència d'obertura presentat pel seu titular davant l'Ajuntament, implicaria un col·lapse del trànsit urbà en este viari i en les zones confrontants.

El ciutadà ens va concretar que havia interposat un recurs administratiu de reposició contra la indicada autorització municipal però no li n'havien notificat la resolució.

L'Ajuntament d'Ontinyent ens va informar que, amb la finalitat de solucionar esta problemàtica, va mantenir diverses reunions amb el titular de l'aparcament i el representant veïnal autor de la queixa, i que havia arribat a un principi d'acord respecte de la idoneïtat dels accessos de l'immoble en qüestió, i per això vam resoldre el tancament d'este expedient i vam requerir a l'Ajuntament que ens informara de la solució definitiva que s'adoptara referent a això i de la resolució del precitat recurs administratiu.

La queixa núm. 041389 també va ser formulada per un representant veïnal del municipi de Paterna, i ens exposava el problema tan apressant que té el veïnatge a causa de l'aparcament incontrolat de vehicles damunt les voreres, de manera generalitzada, especialment al centre urbà, que dificulta o fa impossible el pas de vianants i de persones discapacitades.

L'Ajuntament de Paterna ens va informar de les enormes dificultats que comporta la solució de la problemàtica descrita, sobretot en el centre de la població. Tanmateix, s'està portant a terme una acció de permanent vigilància pels serveis de la Policia municipal i s'estan imposant les corresponents sancions econòmiques als titulars dels vehicles infractors de la senyalització que hi ha.

Vam dictar una recomanació a l'Ajuntament, relativa a valorar la possibilitat de col·locar pivots o altres elements ornamentals en aquelles voreres del centre de la ciutat l'amplària de les quals ho permeta, amb la finalitat essencial de garantir l'adequada accessibilitat de les persones discapacitades i dels vianants.

L'Ajuntament de Paterna ens va comunicar que en algun viari del centre urbà ja s'havien col·locat els elements recomanats i que s'estava estudiant implantar-ne més en altres viaris del centre de la ciutat; a causa d'això, vam tancar l'expedient.

La queixa núm. 042141 va ser presentada per una ciutadana que manifestava que el seu fill va morir atropellat pel tramvia a la ciutat de València, al costat de l'estació de la Cadena, quan circulava amb el seu ciclomotor pel carrer Antón Martín, i considera que esta tragèdia podria haver-se evitat si el pas a nivell existent haguera estat degudament senyalitzat i amb barreres.

A fi d'evitar que es tornen a produir altres accidents amb tan tràgics resultats, sol·licita que es col·loquen barreres en els passos a nivell del tramvia al seu pas pels diferents barris de la ciutat i que se'n millore, en tot cas, la senyalització i seguretat.

Es va sol·licitar detallada informació sobre això a la Conselleria d'Infraestructures i Transportes —Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana— i a l'Ajuntament de València.

La Conselleria esmentada ens va remetre un informe detallat sobre les circumstàncies concurrents en el cas denunciat en esta queixa, i també ens va concretar que, quant a les senyalitzacions sol·licitades, es complix la legislació aplicable.

Per part de l'Ajuntament de València se'ns comunica l'activitat de coordinació que es duu a terme en esta matèria amb la Conselleria.

La ciutadana autora d'esta queixa, després d'haver rebut la informació facilitada per les referides administracions públiques, es ratifica en l'inicial escrit de queixa i presenta un complet reportatge fotogràfic de les diferents perspectives de l'encreuament del tramvia entre l'avinguda dels Tarongers i el carrer Antón Martín per demostrar la insuficient senyalització concurrent en este encreuament viari.

Es va dictar resolució dirigida a les esmentades administracions públiques després de valorar els antecedents que constaven en este expedient i els vam recomanar que incrementaren, en la mesura que fóra possible, la seguretat vial dels encreuaments tramviaris existents i, especialment, en el lloc on es va produir el luctuós fet al·ludit.

Després d'haver rebut els informes de les administracions, en què acceptaven la nostra resolució, vam resoldre el tancament d'este expedient.

Pel que fa a les queixes al·ludides en este epígraf en l'anterior informe anual (Informe anual 2004, pàg. 383), vam resoldre el tancament dels expedients identificats amb els núm. 040704, 040179 i 041428, per constatar que s'havien acceptat les resolucions dictades per esta institució en estes queixes.

2.2. Expedients sancionadors

Han estat diversos els expedients de queixa en què els ciutadans han plantejat davant esta institució si l'Administració municipal actuant ha respectat les garanties que legalment els corresponen davant la tramitació dels corresponents expedients sancionadors.

A este efecte, pot servir com a mostra la queixa núm. 050282, que ens va confiar un ciutadà per la denúncia de trànsit que va instruir i va tramitar l'Ajuntament d'Elx i que també va intervenir l'organisme de la Diputació Provincial SUMA-Gestió Tributària, en què, després d'haver rebut la informació detallada d'estes administracions públiques, no vam deduir que s'haguera vulnerat cap garantia procedimental respecte de l'autor de la queixa en el procediment sancionador substanciat i que va arribar a la via executiva per al seu cobrament.

Respecte de la queixa en tramitació núm. 040020 a què al·ludíem en l'informe de l'any passat (Informe anual 2004, pàg. 384), vam rebre informe de la Regidoria de Trànsit de l'Ajuntament d'Alacant referida a la resolució que va dictar esta institució, del següent tenor:

“En relació amb el seu escrit de data 17 de març de 2005, en el qual sol·licita pronunciament exprés sobre les recomanacions i els suggeriments plantejats en el seu escrit de referència “Queixa núm. 040020”, de data 22 de desembre de 2004, hem de comunicar-li que, referent al punt u de l'escrit, una vegada analitzat l'expedient en qüestió, els informes emesos pels agents actuants i altra documentació que hi figura, considerem que no procedix la revocació de la sanció imposada, ni la devolució de l'import abonat en concepte de taxes pel remolc del vehicle propietat de (...), ja que considerem provada la comissió de la infracció per la qual va ser denunciada, tot això sense perjudici dels recursos que, en dret seu, pugua interposar.

Pel que fa al punt dos, he de comunicar-li que, una vegada acceptat el seu suggeriment, donem les instruccions oportunes a la Prefectura de la Policia Local, per al seu adequat compliment”.

Referent a això, se li va dirigir la següent comunicació a la Regidoria:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució, pel que fa a la primera de les recomanacions efectuades relativa a la revocació de la sanció imposada a la interessada. Observem, però, que s'accepta el segon suggeriment efectuat amb l'objecte de depurar els protocols d'intervenció de la Policia local en este tipus d'assumptes, cosa que, de fet, comporta un cert reconeixement de les insuficiències actuals que van ser constatades en el supòsit controvertit en este expedient.

En conseqüència, atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988 de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que es presente en les Corts Valencianes”.

2.3. Retirada de vehicles

Sobre esta problemàtica destaquen les resolucions dictades per esta institució enguany, respecte dels expedients de queixa núm. 042133 i 040025.

En la queixa núm. 042133 es va dictar la resolució en els termes que transcrivim i que vam dirigir a l'Ajuntament d'Elx:

“Justifiquem recepció dels seus informes en què ens contesta a la queixa de referència, formulada per (...), en representació del Sindicat SPPLBCV en relació amb l'aprovació del Reglament intern del servei de grua municipal per a conductors (des d'ara el Reglament) per INTESA.

D'estos informes, de la documentació aportada per l'interessat i de totes les actuacions es dedueix que hi ha dues qüestions prèvies sobre les quals ens hem de pronunciar. En el primer informe de l'Ajuntament s'indica que “la queixa formulada és un conflicte entre particulars, concretament entre INTESA i els col·laboradors de les seccions de grua, integrants de la plantilla de l'empresa. Cap de les parts té la consideració d'administració pública local”, i per això entén que el Síndic de Greuges no hi és competent.

En segon lloc es diu que s'està dirimint el mateix conflicte en la jurisdicció social, raó per la qual tampoc el Síndic de Greuges hauria d'iniciar cap investigació.

Així doncs, vam sol·licitar una ampliació de dades per poder valorar adequadament ambdues qüestions prèvies. Segons la nova informació, resulta que l'empresa INTESA és una empresa el capital social de la qual és 100% municipal. En este sentit l'article 12.1, d), de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, diu que la seua competència s'estén “a l'Administració local, inclosos els seus organismes autònoms, i també a les empreses i els ens públics o participats que depenguen d'aquella”. Per tant, esta institució es considera competent per a investigar la queixa, atés que es tracta d'una actuació portada a terme per una empresa pública.

També vam sol·licitar i ens va ser aportada la Sentència dictada pel jutjat social núm. 2 d'Elx en el procediment 702/04 a fi de comprovar que s'havia dilucidat el mateix objecte de la queixa. No era així, perquè el procés afectava solament les relacions laborals d'INTESA i els seus treballadors en un procés especial sobre modificacions substancials de les condicions de treball, que de cap manera tenen repercussió en els ciutadans. Per esta raó també ens considerem competents per a prosseguir la investigació.

El reglament en qüestió, a més de regular les condicions de treball dels empleats del servei de grua municipal, regula el funcionament del servei i estableix normes que afecten, tant la Policia local, com els ciutadans: es regula la manera de realitzar fotografies dels vehicles susceptibles de ser retirats i la seua remissió al centre de la Policia local, perquè un funcionari n'ordene la retirada; també es regulen els supòsits en què s'ha de realitzar una conducció d'emergència i els de mediació amb el conductor del vehicle sancionat; així mateix, es donen instruccions sobre el tractament del servei,

segons hi haja denúncia prèvia i presència policial o no n'hi haja. En definitiva, regula aspectes substancials del servei de retirada de vehicles.

Al marge de la dubtosa eficàcia que, com a norma de caràcter laboral, tinga el reglament, ja que els reglaments de règim interior amb este caràcter estaven regulats en el Decret 20/1961, de 12 de gener, el qual ha estat derogat a l'entrada en vigor de l'Estatut dels treballadors, i tot i que alguns reglaments preestatutaris continuen sent aplicats com a normes més favorables (SSTS 3-4-95 RA 1995/2905 i 21-11-02 RA 2002/2973), la veritat és que no pot tenir cap eficàcia com a norma jurídica de caràcter administratiu i produir efectes *ad extra* pels motius que exposem seguidament.

El Reial decret legislatiu estableix els supòsits en què un vehicle pot ser retirat de la via pública (article 71), i recomana als municipis la competència de la retirada dels vehicles i el posterior depòsit quan obstaculitzen o dificulten la circulació (article 7.c), com també la regulació mitjançant ordenança municipal de circulació dels usos de les vies urbanes. Com a desplegament d'esta última competència, l'Ajuntament d'Elx va aprovar l'ordenança de circulació de la ciutat d'Elx el 25 de maig de 1998, la qual dedica el capítol 3 (articles 42 a 46) a la retirada de vehicles de la via pública.

No hi ha dubte que el reglament objecte de la queixa té un caràcter ordenador i afecta competències de la Policia local i drets dels ciutadans, sense que s'haja tramitat ni per òrgan competent ni mitjançant procediment adequat. La Llei de bases de règim local atorga als municipis la potestat reglamentària (article 4.1.a), que ha d'exercir-se pel Ple de l'Ajuntament (article 21.2.d), mitjançant el procediment establert en l'article 49 i amb la publicitat a què es referix l'article 70.2. En matèria d'ordenació del trànsit de vehicles se li reconeix expressament la competència en l'article 25.2.b).

Així doncs, i sense entrar en el contingut que haja de tenir l'ordenança reguladora del servei de retirada de vehicles, li recomane que tramite la regulació d'este en la forma a què s'ha fet referència”.

La Regidoria de Manteniment i Mobilitat Urbana ens va remetre un informe amb este tenor:

“Amb relació al seu escrit de data 26 d'abril d'enguany (entrada en el Registre General de l'Ajuntament d'Elx el 18 de maig) li comuniquem que des de l'Ajuntament s'ha pres nota de les recomanacions realitzades per eixa institució.

Per a això s'ha recaptat informe dels serveis jurídics municipals amb la finalitat d'estudiar i adoptar aquelles mesures tendents a resoldre les possibles deficiències en l'ordenança municipal de circulació. Una vegada emés l'informe pertinent, s'ha comprovat la conveniència de realitzar una modificació en el seu articulat, concretament en l'article 42, en el qual s'afegirà com a punt número 15 el següent text:

‘Les retirades de vehicles de la via pública seran ordenades per la Policia local, ja siga utilitzant mitjans propis per l'empresa pública municipal o per l'empresa concessionària i, si escau, per les empreses privades que, per necessitats del servei, siguen requerides a este efecte’.

Quant a la redacció d'una ordenança municipal del servei de grua, este Ajuntament no considera que siga una qüestió prioritària, atés que s'aprova el text articulat de la Llei de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial.

Cosa que li trasllade perquè en prenga coneixement i quede a la seua sencera disposició per a qualsevol aclariment”.

Esta institució va dirigir el següent escrit a l'esmentada Regidoria:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució, ja que ni s'acompanya l'informe dels serveis jurídics municipals, ni s'hi dóna cap argument que justifique la no-aprovació d'una ordenança municipal sobre el servei de retirada de vehicles.

En conseqüència, atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, donem per finalitzades les nostres investigacions i, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comuniquem que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes”.

Amb data 11 de juliol de 2005 es rep en esta institució comunicació de la precitada Regidoria de l'Ajuntament d'Elx en els termes que següen:

“Amb relació al seu escrit de data deu de juny del present (...) en què la institució que vosté presidix justifica recepció de l'última comunicació remesa per este Ajuntament referent a això, i en la qual, en resum, no es considera justificada la no-acceptació de la referida recomanació i es donen per finalitzades les investigacions del Síndic de Greuges i es comunica que es reflectirà esta actitud de l'Ajuntament d'Elx en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes.

Permeta que li trasllade la meua respectuosa objecció a este resultat i la petició que siga reconsiderada eixa conclusió de l'expedient en qüestió, ja que si este assumpte es liquidara amb un resum del tipus “recomanació no acceptada per l'Ajuntament d'Elx” estaria molt allunyat de la realitat, que no és una altra que l'ànim municipal total i preferent de col·laboració amb el Síndic de Greuges, que vosté coneix i que li reitere en este moment.

L'element que pot haver donat lloc a este resultat, sens dubte discordant amb l'ànim d'esta corporació, és que els serveis municipals no hem estat conscients en cap moment del fet que la redacció d'una ordenança municipal del servei de grua fóra una recomanació del Síndic de Greuges. No obstant això, tal com vosté coneix, sí que s'ha realitzat una modificació en el seu articulat amb la finalitat de recollir la solució a la queixa plantejada. I, igualment, este Ajuntament no tindria cap inconvenient a redactar i tramitar urgentment una nova ordenança municipal del servei de grua, tal com s'ha fet fins i tot públic a través dels mitjans de comunicació. Agrairé que la institució que vosté

presidix faça arribar un aclariment sobre el sentit de la recomanació del Síndic de Greuges referent a això, fet que ens permetria una ràpida contestació i actuació municipal.

Quede, després de realitzar esta sol·licitud de reconsideració de l'expedient de la queixa núm. 042133, esperant les seues notícies i, naturalment, a la seua disposició per a qualsevol aclariment o ampliació d'informació que necessite”.

L'objecte de la queixa núm. 040025, promoguda davant esta institució per (...), està constituït per la pretensió consistent a obtenir la devolució de les quantitats abonades en concepte de taxa per retirada del vehicle —100 euros— i l'anul·lació de l'expedient sancionador incoat, ja que, segons el seu parer, quan va estacionar el seu vehicle a la Rambla de Méndez Núñez el dia 31 de desembre de 2003, encara no estava col·locat l'únic senyal o placa mòbil de prohibició situada —segons les fotos aportades pel ciutadà— al costat del semàfor del Portal d'Elx (l'estacionament es va produir 200 metres més amunt, enfront de l'oficina de la CAM, des d'on resulta impossible veure el senyal).

Vam iniciar la investigació d'estos fets, vam sol·licitar a l'Ajuntament d'Alacant la remissió de la següent documentació: còpia de la ratificació de la denúncia efectuada per l'agent de l'autoritat en la qual s'afirme clarament el dia i l'hora en què es van col·locar els senyals mòbils que prohibien l'estacionament en tot el carrer, com també el lloc concret del senyal i el nombre de plaques que s'hi van col·locar.

L'Ajuntament d'Alacant contesta i ens remet un informe emés per un oficial de la Policia local en el qual “es fa constar que en el moment de l'arrossegament es troba correctament senyalitzat i que a pesar que no hi ha un fax que comunicara la col·locació de la senyalització, sí que es va realitzar una telefonada a l'oficial que subscriu per part de l'encarregat de senyalització de l'Ajuntament, el dia anterior a les 8.00 hores per comunicar la col·locació de la senyalització de prohibit per al muntatge d'un escenari per als actes del cap d'any a la Rambla”.

No obstant això, l'Ajuntament no contesta a les qüestions concretes que li plantejàvem. Així, no se'ns ha remés la ratificació de la denúncia; segons es desprén de la documentació que consta en l'expedient sancionador, l'agent denunciant és distint de l'oficial que ha emés l'informe i, per això, no hem pogut comprovar la seua existència.

Quant al dia i l'hora en què es van col·locar els senyals mòbils que prohibien l'estacionament en tot el carrer, este fet no ha estat comprovat directament per cap agent de l'autoritat. L'oficial esmentat afirma el que, al seu torn, li va dir telefònicament l'encarregat de senyalització de l'Ajuntament, que el dia 30 de desembre, a les 8.00 hores, s'hi havien col·locat les plaques. Òbviament, esta afirmació no gaudix de la presumpció de veracitat.

Pel que fa al lloc concret del carrer i al nombre de plaques que s'hi van col·locar per avisar els automobilistes, l'Ajuntament d'Alacant no ens ha informat res, i per això, ignorem si es van posar diverses plaques en diferents llocs de l'extens carrer o, per contra, tal com afirma el denunciat, l'única placa de prohibició es va col·locar al costat

del semàfor del Portal d'Elx, 200 metres més avall del lloc on es trobava el vehicle estacionat, enfront de l'oficina de la CAM, des d'on resulta impossible veure el senyal. Tampoc consta en l'expedient un informe emés per agent de l'autoritat que gaudisca de presumpció de veracitat per rebatre eficaçment les afirmacions sustentades pel denunciat.

Després d'analitzar la legislació aplicable a este cas i tenint present el que disposa l'article 16 del Reial decret 320/1994, de 25 de febrer, que aprova el Reglament de procediment sancionador en matèria de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat vial:

“Si no haguera recaigut resolució sancionadora una vegada transcorregut un any des de la iniciació del procediment, es produirà la caducitat d'este i s'arxivaran les actuacions, a sol·licitud de qualsevol interessat o d'ofici per l'òrgan competent per a dictar resolució”.

Esta institució va formular una recomanació a l'Ajuntament d'Alacant relativa al fet que, atesos els fets concurrents en este supòsit, es declare la caducitat i l'arxivament de l'expedient sancionador en qüestió, i també un suggeriment en el sentit de valorar la possibilitat de revocar la liquidació de la taxa reportada per l'arrossegament del vehicle, amb devolució del seu import.

La Regidoria de Trànsit de l'Ajuntament d'Alacant ens va informar que acceptava la resolució esmentada i per això havia retornat les taxes cobrades i havia anul·lat l'expedient sancionador instruït; és per això que vam resoldre el tancament d'este expedient.

Quant a la queixa referida a este epígraf que consta en l'informe de l'any passat, identificada amb el núm. 041554 (Informe anual 2004, pàg. 385), se'n va resoldre el tancament per considerar correcta l'actuació que referent a això va materialitzar l'Ajuntament d'Elx, atesos els termes de l'informe que ens va remetre la Prefectura de la Intendència General de la Policia Municipal.

3. FESTES

Sobre esta temàtica, tal com hem exposat en la introducció d'este apartat, les queixes dels ciutadans incidixen en dos aspectes essencials, a saber: d'una banda, les queixes relatives a la participació dels veïns en les festes populars; d'altra banda, les queixes relatives a les molèsties per contaminació acústica i danys produïts per la celebració d'estes festes.

Pel que fa al primer aspecte, destaca la resolució dictada en la queixa núm. 050284, a la qual es van acumular les queixes núm. 050040, 050285 i 050286, referida a la participació de la dona en les Festes de Moros i Cristians de la ciutat d'Alcoi i que es va dirigir a la Conselleria de Benestar Social, Conselleria de Turisme, Conselleria de Justícia i Administracions Públiques i a l'Ajuntament d'Alcoi.

En esta resolució acabàvem formulant les següents recomanacions a les diferents administracions afectades, dins els seus respectius àmbits competencials:

1. No facilitar cap tipus d'ajuda a l'Associació de Sant Jordi ni a les *filaes* mentre les dones que ho desitgen no s'integren com a membres de ple dret d'estes i participen plenament en les Festes de Moros i Cristians en condicions d'igualtat amb els homes, ja que entenem que existix discriminació indirecta quan una norma jurídica, criteri, conducta o pràctica, aparentment neutra, perjudica una proporció substancialment major de membres d'un mateix sexe, en este cas, les dones, i això, en compliment de la prohibició continguda en l'art. 4.5 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació.
2. Adoptar mesures específiques i concretes que propicien i impulsen decididament la integració progressiva, plena i igualitària de la dona en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi com a membres de ple dret i en condicions d'igualtat amb els homes.
3. Fomentar i promoure, amb fermesa i determinació, que en els òrgans de direcció de l'Associació de Sant Jordi i les diverses *filaes*, en els quals les dones estan actualment infrarepresentades, existisca una presència i representació equilibrada de dones i homes.
4. Impulsar amb insistència els instruments adequats per modificar els patrons socioculturals de conducta de dones i homes, amb la finalitat d'eliminar els prejudicis, usos i costums basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat.
5. Executar programes educatius, de sensibilització i de difusió d'informació quant als problemes d'integració plena i igualitària de la dona en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi, dirigits especialment als joves, ja que qualsevol canvi social que pretenga realitzar-se amb garanties d'èxit ha d'impulsar-se des d'edats molt primerenques.
6. Convocar, sense més demora ni dilació, el Consell Valencià de la Dona i l'Observatori de Gènere perquè estudien, examinen i debaten sobre la participació de la dona en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi, i acollir les propostes que realitzen per eliminar qualsevol tipus de situació discriminatòria que patisquen les dones; esta recomanació està específicament dirigida a la Conselleria de Benestar Social.
7. Valorar en profunditat la conveniència d'iniciar el procediment de suspensió temporal o revocació de la Declaració d'Interès Turístic Internacional i la Declaració d'Utilitat Pública de l'Associació de Sant Jordi mentre les dones que ho desitgen no s'integren com a membres de ple dret de les *filaes* i participen plenament en les Festes de Moros i Cristians en condicions d'igualtat amb els homes; esta recomanació està dirigida a la Conselleria de Turisme i a la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, respectivament.

Referent a això, vam rebre el següent informe de la Regidoria de Festes de l'Ajuntament d'Alcoi:

“Hi ha decisions que no són conseqüència d'un raonament jurídic previ, sinó que primer és la decisió o conclusió —provocada per una intuïció o voluntat— i després vénen les consideracions jurídiques *ex post facto*, fet que corrobora que l'argumentació jurídica és tan plàstica que val per a justificar a posteriori qualsevol enunciat de transcendència jurídica formulat per les causes que no tinguen res a veure amb el dret.

Doncs bé, la decisió adoptada per la institució a la qual ens dirigim, que servix de suport a eixe elenc de recomanacions que des d'ara rebutgem, és conseqüència d'eixa particular mecànica abans esmentada —que tot siga dit, és pròpia de procediments inquisitius—, i és prova d'això el continu joc malabar o de prestidigitació jurídica de què se servix la resolució que ens ocupa per a poder justificar el que és injustificable.

I què hi ha d'injustificable en la resolució dictada?

En primer lloc, la mateixa resolució, que mai no havia d'haver vist la llum. I no perquè així ho diga este Ajuntament, sinó perquè ho establí la mateixa llei que regula la institució del Síndic de Greuges, la Llei 11/1988, de 26 de desembre, en l'article 17.2 de la qual diu, com no podia ser d'una altra manera, que “l'examen de la queixa serà suspès sí, iniciada la seua actuació, s'interposara per persona interessada denúncia, querrela criminal o demanda davant els tribunals ordinaris sobre els mateixos fets”.

Este expedient, que ha donat lloc a la resolució que ens ocupa, va ser incoat amb motiu de denúncia formulada per (...) i (...), qui al poc temps van interposar una demanda judicial, per eixos mateixos fets, davant els jutjats d'Alcoi, la qual va ser enviada al de primera instància número u d'esta localitat. Esta demanda va donar lloc a les actuacions 69/2005 que hui dia es troben pendents de sentència.

Davant eixe *eadem res*, davant esta identitat d'objecte —queixa i litigi que es referixen als mateixos fets—, esta institució a la qual ens dirigim havia d'haver aplicat la llei i, en conseqüència, suspendre l'expedient de queixa.

Però no ho fa. Per contra, amb el pretext que pot investigar el problema general plantejat en la queixa presentada, seguix la tramitació de l'expedient i ho remata amb la resolució que ens ocupa, un malabarisme que peca de falta d'honestedat intel·lectual i jurídica, ja que és evident que el problema concret és el mateix que el general: la suposada discriminació per raó de sexe.

Es crea, o millor dit: s'intenta crear, un argument jurídic *ex post facto*, a fi d'aplanar el camí per a eixa decisió que va ser presa a l'inici de l'expedient per pura voluntat.

Però no és l'únic argument artificios creat a posteriori; n'hi ha d'altres que posen de manifest com és d'injustificable la resolució que contestem.

Sentencia el Síndic, com si es tractara d'un principi d'imposició dogmàtica, que l'Associació de Sant Jordi, per si mateixa o a través de les seues *filas*, realitza pràctiques o comportaments discriminatoris.

Davant esta manifestació se li objecta, des d'un principi, que no pot ni ha de pronunciar-se sobre el que faça o no faça una persona jurídica de dret privat, ja que escapa del seu àmbit competencial (article 24 de l'Estatut d'autonomia i 12 de la seua Llei reguladora), i a més, el que diga, atempta contra el dret de defensa de la citada Associació, que no ha estat part en l'expedient de queixa.

I què es contesta a eixa doble objecció?

Pel que fa al problema competencial, mutis pel fòrum. Este es defuig. Sense argument que el sortege. El millor argument és cap, vist que és inqüestionable que el Síndic no es pot ocupar, de cap manera, del que faça una persona privada.

No obstant això, el dret de defensa és paraula major. Que es diga que el dret de defensa de l'Associació de Sant Jordi hauria estat vulnerat, mereix com a mínim una explicació. I l'explicació que dóna el Síndic fa tornar vermell. Este dret no va ser vulnerat, diu. De cap manera. Bona prova d'això és que amb motiu de la queixa 031418 es va escoltar la repetida Associació, fins i tot el seu president llavors (estem parlant del febrer de 2004).

Ja, el que ocorre és que aquella queixa no té res a veure amb esta. A més, en aquells moments l'Associació de Sant Jordi es va limitar a traslladar al Síndic còpia de la normativa vigent, i no es va defensar de cap imputació, ja que en cap moment va ser informada que existira un càrrec d'esta naturalesa com a possibilitat legal de combatre'l.

Així les coses, vista l'anomalia que comporta atribuir pràctiques discriminatòries a qui no ha estat ni pot ser part en l'expedient obert, es crea pel Síndic de Greuges, *ex post facto*, el segon dels arguments per blindar la resolució que dicta, un argument que, com s'ha dit abans, no ho és tal, perquè, entre altres raons, és artificios i està mancat de consistència, més propi de la prestidigitació que no pas de la subsumpció jurídica.

I ja, per concloure, com a prova ineluctable d'eixa actuació voluntarista en l'assumpte que ens ocupa, ens hem de referir, necessàriament, a la particular lectura que el Síndic fa d'un precepte dels Estatuts de l'Associació de Sant Jordi, concretament l'article 3.

En efecte, a propòsit de la manifestació realitzada per este Ajuntament sobre que “no disposa de competències per a establir o regular les normes interiors de l'Associació de Sant Jordi”, contesta el Síndic dient que “sorprén el silenci municipal sobre les competències que l'Associació de Sant Jordi li reconeix (a l'Ajuntament) en l'article 3 dels seus estatuts”.

Però l'article 3 dels Estatuts no atribuïx cap competència a este Ajuntament d'Alcoi. En absolut. Es limita a assenyalar que la Festa de Moros i Cristians és organitzada amb plena autonomia per l'Associació de Sant Jordi, baix els auspicis i amb l'incondicional suport moral i material de l'Excel·lentíssim Ajuntament. Una declaració programàtica que de cap manera comporta atribuir a este consistori competències, i menys encara per a establir o regular les normes interiors de l'Associació.

Comptat i debatut, això anterior no fa una altra cosa que posar de manifest que la resolució dictada pel Síndic és més aviat fruit de la voluntat que no pas d'una

argumentació a priori. I, en ser fruit d'eixa subjectivitat, és clar que esta decisió no és en absolut plausible, açò és, defensable, versemblant i acceptable. No ho és perquè no depén de la veracitat dels fets i de les premisses ni de la correcció de l'argumentació, i per això este Ajuntament no pot acceptar les seues conclusions ni les recomanacions que es fan.

No pot acceptar les seues conclusions perquè davant un tema tan seriós com ho és el de la discriminació per raó de gènere, este Ajuntament atindrà al que diguen els tribunals de justícia. Si un òrgan d'esta naturalesa diu que des de l'Associació de Sant Jordi es realitzen pràctiques discriminatòries, este consistori, com no pot ser d'una altra manera, actuarà en conseqüència i en l'àmbit de les seues atribucions o competències. El que ocorre, però, és que, a hores d'ara un jutjat ja s'ha pronunciat *obiter dicta* sobre la pretesa discriminació i l'ha negada de manera tallant. En concret, el Jutjat de Primera Instància Número 1 d'Alcoi ha dictat sentència en les actuacions de judici ordinari 866/04, en el fonament jurídic cinqué de la qual es fa constar textualment que “la població d'Alcoi es troba en ple procés d'integració de la dona en les seues festes patronals, i no és cert que la filla del demandant (es referix a (...) filla de (...), de la *Filá Jueus*) haja estat discriminada per raó de sexe”. D'altra banda, eixe mateix Jutjat, pròximament, dictarà sentència a propòsit de la suposada discriminació que ha donat lloc a la queixa en la qual ara es compareix.

Este Ajuntament, en negar com nega la major, és a dir, la conclusió del Síndic sobre l'existència de la discriminació, no pot, indubtablement, acceptar la menor, açò és, les recomanacions que s'efectuen. No és possible.

Sense que calga dir res més, reba la present en compliment del que preveu l'article 29 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora de la institució del Síndic de Greuges”.

Davant esta comunicació, vam contestar a l'Ajuntament d'Alcoi amb l'escrit que transcrivim seguidament:

“Justifiquem recepció del seu escrit de data 3 de novembre de 2005 i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de comunicar-li que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució de data 3 d'octubre de 2005.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comunique que es reflectirà la seua descrita actitud hostil i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes”.

La Secretaria Autònoma de Justícia ens va emetre l'informe que seguix:

“Quant a l'escrit d'eixa sindicatura, de 3 d'octubre de 2005, sobre la queixa 050284, relativa a la participació de la dona en condicions d'igualtat amb l'home en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi, s'informa el següent:

La qüestió ha de centrar-se, per raons de competència d'esta Conselleria, en la recomanació 7a de l'escrit, en la qual se sol·licita 'valorar en profunditat la convivència d'iniciar el procediment de suspensió temporal o de revocació de la Declaració d'Utilitat Pública de l'Associació de Sant Jordi, mentre les dones que ho desitgen no s'integren com a membres de ple dret de les *filaes* i participen plenament en les Festes de Moros i Cristians en condicions d'igualtat amb els homes'.

Si bé l'escrit d'eixa sindicatura no arreblega quantificació o percentatges per a sostenir la seua afirmació, la descripció dels fets que efectua del procés d'admissió o d'elecció de càrrecs denota que no existix una situació de paritat entre els homes i les dones en la seua participació en les *filaes* d'Alcoi: però esta disparitat no significa, necessàriament, que es produísca una discriminació en estos processos. Ara bé, s'aclarix que esta precaució ni prejutja, ni permet arribar a la conclusió que no existix discriminació per raó de sexe, sinó tan solament persegueix posar de manifest que no s'han aportat dades objectives que permeten donar lloc a l'inici, amb base fàctica suficient per a sustentar-lo jurídicament, d'un expedient de revocació de la declaració d'utilitat pública per discriminació per raó de sexe.

Referent a això ha d'indicar-se que, tant la declaració d'utilitat pública com la seua revocació, queden subjectes a procediment i a la constatació de determinades causes objectives per poder efectuar-les. Per a això, ha de portar-se ací a col·locació que la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació (des d'ara, LODA), estableix en els seus articles 32 a 35 la regulació de les associacions d'utilitat pública, i determina el procediment de declaració i revocació de la utilitat pública. Tocant a les causes de revocació, l'apartat 2 de l'article 35 determina que la declaració només pot ser revocada per ordre del ministre que es determine reglamentàriament —actualment el d'Interior, sense perjudici de la delegació que té efectuada—, quan les circumstàncies o l'activitat de l'associació no responguen a les exigències o els requisits fixats en l'article 32, o els responsables de la seua gestió incomplisquen les obligacions establides en el seu article 34.

En conseqüència, si analitzem els requisits exigits per l'apartat 1 de l'article 32, podem arribar a la conclusió que, als fets que s'arreglen en l'escrit d'eixa sindicatura, no resulten d'aplicació les previsions de les lletres b), c) d) i e) d'este, si bé la lletra a) requerix una anàlisi més detallada, que es realitzarà seguidament. I tampoc pot apreciar-se vulneració de l'apartat 2 de l'article 34, ja que no sembla desprendre's de l'escrit que l'Associació s'haja negat, com a mínim formalment, a col·laborar com indicaria la referència en este a la primera investigació realitzada, a l'entrevista mantinguda o a la resolució que va adoptar el 31 de maig de 2004 sobre la qüestió.

Si desenvolupem la LODA, veiem que l'art. 7.1. del Reial decret 1740/2003, de 19 de desembre, preveu que el procediment de la revocació de la declaració d'utilitat pública pot iniciar-se per l'Administració 'si s'assabentara, com a conseqüència del procediment regulat en l'article anterior o per qualsevol altra font d'informació, de les següents circumstàncies:

- Que les entitats declarades d'utilitat pública hagen deixat de reunir qualssevol dels requisits necessaris per a obtenir i mantenir vigent la declaració d'utilitat pública.

- Que estes entitats no hagen rendit comptes o no ho hagen fet conforme a la normativa en vigor.
- Que les entitats declarades d'utilitat pública no hagen facilitat a l'Administració els informes que estableix l'article 34.2 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació'.

O el que és el mateix, l'inici i la revocació de la declaració de la utilitat pública només seran escaients si l'associació ha incomplert alguna de les circumstàncies previstes. I, atés que l'Associació Sant Jordi ha presentat amb normalitat els seus comptes, i que no ni ha notícia que haja negat informes a l'Administració, només escauria la revocació en el supòsit establert en la lletra a), [quan] 'hagen deixat de reunir qualssevol dels requisits necessaris per a obtenir i mantenir vigent la declaració d'utilitat pública'.

Esta podria ser la situació que ens ocupa, però este supòsit requereix i descansa en la necessitat que s'obtinga constància que s'ha deixat de reunir algun d'estos requisits necessaris, i que s'aporte informació fefaent que permeta concloure objectivament la pèrdua del requisit i el consegüent inici del procediment per a la revocació de la declaració de la utilitat pública. Màximament quan eixa sindicatura indica 'després de l'examen detallat de l'articulat de l'Estatut de l'Associació Sant Jordi (...) es pot fàcilment comprovar, quant al procés d'admissió, que no existix cap precepte que impedisca o prohibisca expressament l'ingrés de les dones com a membres de ple dret', o que 'la normativa reguladora de les festes ja va amb molt de compte a no utilitzar termes o expressions que pogueren resultar discriminatòries per raó de sexe'.

A més a més, si proclamem la Sentència de la Secció 1a, de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, de 2 de novembre de 2000, 'la revocació de la declaració d'utilitat pública té un marcat caràcter sancionador (...)', es fa aconsellable l'aplicació dels mateixos principis i garanties que la jurisprudència exigix per als procediments sancionadors, com ara el de la presumpció d'innocència, per la qual cosa no s'ha d'adoptar una mesura d'esta índole si no queda indubtablement acreditada l'existència d'una conducta transgressora i el seu responsable. Reiterada jurisprudència del TC, de la qual és simplement una mostra la STC 102/1994, manté que la presumpció d'innocència només pot desvirtuar-se després de la pràctica de prova suficient, practicada amb les garanties adequades. En el present cas, no pot afirmar-se que s'ha practicat prova suficient, ja que no figuren incorporades a l'escrit dades concretes de les quals pugua deduir-se, no solament la concurrència de causa, sinó també l'existència de culpabilitat, com a mínim a títol de negligència en la seua autoria (l'Associació Sant Jordi, la *filà* Navarresos, les diverses *filaes*, alguna de les *filaes*?). Això sense perjudici que la STC 154/1994 continga una doctrina plenament aplicable al cas, en mantenir que de la simple titularitat d'un dret —en este cas, podria considerar-se com a tal l'admissió de membres— poden derivar-se responsabilitats, si no s'actua diligentment en les seues facultats de control.

No hi ha cap dubte del profund convenciment d'eixa sindicatura sobre que s'està produint una discriminació, per raó de sexe, en la incorporació i en el funcionament de l'Associació Sant Jordi, però, sense que això implique infravalorar o restar importància

a la situació, haurien d'haver-se aportat més dades objectives que actuaren com a confirmació d'allò que, a hores d'ara, no és una altra cosa que una presumpció. Referències a opinions oposades, a un programa de Canal 9 i a accions entaulades davant un jutjat de primera instància d'Alcoi són elements que difícilment podrien sostenir la proposta d'una revocació de la declaració d'utilitat pública basada en un fonament jurídic que requerix l'acreditació de la situació fàctica denunciada, màximament quan la resolució haurà de ser adoptada per un òrgan alié a la Comunitat Valenciana, que només ha de valorar el contingut de l'expedient. I, molt menys, un recurs contenciós administratiu perfectament assumible.

Per contra, l'existència d'algun fet provat o fonament referent a això en el procediment judicial al que eixa sindicatura es referix en el seu escrit, del qual es desprengueren indicis racionals d'allò que tot sembla assenyalar com una reprobable i il·legal discriminació, permetria indicar el procediment de la revocació de la declaració de la utilitat pública amb la suficient solució jurídica per a veure'l prosperar i contribuir a posar fi a una situació anòmala, més que com una impròpia utilització com a mecanisme de pressió davant l'associació.

Finalment, tot i que sembla, més aviat, referit a la Declaració d'Interès Turístic, tampoc podria considerar-se, si escau, el suggeriment d'una suspensió temporal de la declaració d'utilitat pública, ja que esta mesura no està arrelgada en la normativa vigent en matèria d'utilitat pública. Si finalment es posa de manifest que s'han deixat de reunir les condicions requerides, haurà d'iniciar-se el procediment per a la revocació d'aquella, però, mentrestant, ni la llei, ni el reglament permeten l'adopció d'una mesura provisional com l'esmentada.

Sense perjudici de tot el que s'ha indicat anteriorment, cal recordar que la LODA determina, en el seu article 4.5, que 'els poders públics no facilitaran cap tipus d'ajuda a les associacions que en el seu procés d'admissió o en el seu funcionament discriminen per raó de (...) sexe (...) o qualsevol altra condició o circumstància personal o social. Això posa de manifest i evidencia l'inequívoc esperit de la llei sobre el fet que ha d'eliminar-se qualsevol indicatiu discriminatori en la societat espanyola, a la qual cosa han de contribuir les administracions públiques mitjançant una correcta aplicació del dret'.

Referent a això, se li va dirigir la següent comunicació a la Conselleria de Justícia, Interior i Administracions Públiques:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi d'informar que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comunique que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes”.

L'Hble. Sra. Consellera de Turisme ens va enviar l'informe del tenor literal que seguix:

“Em dirigisc a vosté en resposta al seu escrit, rebut en esta Conselleria el passat 25 de novembre, pel qual sol·licita que li remeta informe sobre l'acceptació o no de les recomanacions que vosté va formular quan va concloure la seua investigació relativa a la participació de la dona en condicions d'igualtat amb l'home en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi.

Tenint en compte que les recomanacions es formulen ‘a l'Ajuntament d'Alcoi i a les Conselleries de Benestar Social, Turisme i Justícia i Administracions Públiques de la Generalitat Valenciana, perquè siguen tingudes en consideració dins els seus respectius àmbits competencials', les recomanacions que afecten l'àmbit competencial de la meua Conselleria són dues.

La primera d'estes recomanacions és la relativa a ‘no facilitar la concessió d'ajudes a l'Associació Sant Jordi ni a les *filaes*'. Com es va indicar en escrits anteriors, l'única ajuda concedida en matèria de turisme va ser a l'Associació Sant Jordi per a la reforma, millora i dotació del Museu de la Festa d'Alcoi. Com vosté mateix reconeix en el seu escrit, donar una ajuda per a reformar un museu no és discriminatòria. Planteja vosté que no es poden concedir ajudes a una associació que en el procés d'admissió o en el seu funcionament discrimine la dona, com fa l'Associació Sant Jordi.

En resposta a la seua recomanació concreta, l'esmentada Associació no ha presentat cap sol·licitud d'ajuda que poguera ser concedida en un futur immediat.

La segona recomanació és la de ‘valorar en profunditat la conveniència d'iniciar el procediment de suspensió temporal o revocació de la Declaració d'Interès Turístic Internacional'.

Permeta que li assenyal, en primer lloc, que la normativa que regula este tipus de declaracions no preveu la possibilitat de ‘suspensió temporal’ de la declaració, com vosté recomana en el seu escrit, sinó tan sols la ‘revocació o modificació’ de la declaració. Per això, les implicacions d'una possible revocació o modificació de la Declaració d'Interès Turístic Internacional són moltíssim més severes que les que tindrien lloc si fóra possible una mera ‘suspensió temporal’ de la declaració.

Tenint en compte i després d'un examen detallat de les circumstàncies concretes d'esta situació i prèvia ponderació dels interessos públics en joc que esta Administració turística té l'obligació de defensar i preservar, des d'esta Conselleria de Turisme es considera inadequat iniciar un procediment de modificació o revocació de la Declaració d'Interès Turístic Internacional de les Festes de Moros i Cristians. I això, com vaig apuntar ja en el meu escrit de maig, per la vital importància que esta declaració té com a reclam turístic per a este municipi de l'interior de la Comunitat Valenciana, que no disposa del producte turístic per excel·lència de la nostra Comunitat, açò és, el de sol i platja.

En efecte, com li assenyalava anteriorment, la Conselleria de Turisme té encomanada la promoció de l'equilibri territorial mitjançant el desenvolupament, al costat del producte turístic del sol i platja, d'aquells recursos turístics de les zones de l'interior de la nostra Comunitat. Per això, el fet que esta Conselleria iniciara el procediment de revocació

d'esta declaració comportaria despullar, este municipi d'interior, del principal reclam turístic que posseïx, cosa que aniria en contra de la nostra obligació de promoure i potenciar el turisme en tot el territori de la nostra Comunitat i en perjudici de l'increment del benestar econòmic i social del poble d'Alcoi, el qual seria el primer i gran perjudicat per esta actuació (i no solament la *filà* Navarros o l'Associació Sant Jordi, l'actuació de la qual ha motivat la queixa que ha donat lloc a la seua investigació).

Quant a la resta de recomanacions, i tal com li indicava a l'inici, atés que estan referides a accions en àmbits competencials aliens al d'esta Conselleria, entenem que estes recomanacions no ens són referides”.

Encara no hem rebut l'informe que vam requerir a este efecte de la Conselleria de Benestar Social.

Pel que fa al segon aspecte esmentat de la present temàtica, destaquen les resolucions de les queixes dictades enguany que s'identifiquen amb el núm. 041417 i 041914.

La queixa núm. 041417 es va presentar per un representant veïnal de la plaça major de Sollana, i manifestava que el recinte de la referida plaça no reuneix les necessàries mesures de seguretat per a evitar els danys que cada any es causen a les façanes dels edificis circumdants per la tradicional celebració dels espectacles pirotècnics durant les festes de Falles de la localitat, com també que, quan algun veí ha reclamat la reparació d'algun dany causat per este espectacle en els seus béns, l'Ajuntament no ha resolt la reclamació o ha tramitat l'expedient amb dilació excessiva.

Ens concreta que ha denunciat estos fets davant l'Ajuntament de la localitat i no ha obtingut cap resposta referent a això.

Després de sol·licitar el corresponent informe a l'esmentada autoritat municipal, ens el remet i ens hi exposa les raons per a seguir celebrant espectacles pirotècnics en el recinte de la plaça Major, especialment, destaca l'arrelament tradicional de celebrar estos espectacles en esta plaça i que existix un Pla d'actuació elaborat per la Diputació de València que garantix la seguretat d'estos espectacles.

Una vegada examinades les circumstàncies fàctiques i el règim jurídic d'aplicació, vam formular una recomanació a l'Ajuntament, en el sentit que els espectacles pirotècnics se celebren en els carrers i places que reunisquen les majors condicions de seguretat, com també que s'agilite la tramitació i resolució de les reclamacions de responsabilitat patrimonial que presenten els veïns pels danys i perjudicis que injustament hagen suportat.

La Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sollana ens comunica que accepta estes recomanacions i, en este sentit, que aconsellarà a la Junta Local Fallera que els espectacles pirotècnics no es realitzen en esta plaça pública, i que així s'evite també que estos espectacles causen danys als béns dels veïns residents en este espai públic.

Sobre la descrita problemàtica, però amb relació a les festes patronals de Gaianes, també incidix la queixa núm. 041914, que ens va confiar un veí d'este municipi, relativa

al fet que, com a conseqüència de la tradicional *cordà* va patir diversos danys en la façana del seu habitatge i havia presentat una reclamació a este efecte davant l'Ajuntament de la localitat però no havia obtingut resposta.

Una vegada examinats els antecedents que concorren en este cas i la legislació d'aplicació, se li va recomanar a l'Ajuntament de Gaianes que valorara la possibilitat de fixar una altra localització per a la celebració de la *cordà* i que dicte resolució com més prompte millor respecte de la reclamació esmentada i li ho notifique en la forma escaient al ciutadà autor de la queixa.

L'Ajuntament del referit municipi ens va comunicar que acceptava estes recomanacions, i per això vam resoldre el tancament d'este expedient.

4. BÉNS

4.1. Utilització i explotació

En este apartat, hem de destacar les resolucions dictades per esta institució en la present anualitat, en les queixes núm. 041565 i 041997, que al·ludixen ambdues a la problemàtica relativa a la instal·lació de llocs en mercadets ambulants.

En la queixa núm. 041565, ens manifestava el ciutadà, que representa a una venedora de nacionalitat senegalesa, que va gaudir d'un lloc al mercadet municipal de Babel, a la ciutat d'Alacant, durant divuit anys. Que, quan va acudir a l'Ajuntament a presentar la sol·licitud de renovació de la parada no li la van admetre a tràmit, ja que, segons li van indicar, no adjuntava la totalitat de la documentació preceptiva, especialment, se li exigia de manera nova que aportara la totalitat de rebuts corresponents al pagament de la Seguretat Social de l'any anterior.

Ens concreta que, posteriorment, se li va notificar a esta ciutadana la pèrdua del dret a ocupar el lloc de venedora ambulants i havia presentat al·legació contra esta resolució, però no li havien contestat.

La Regidoria de Mercats de l'Ajuntament d'Alacant ens va remetre informe detallat en què s'acredita que la documentació exigida a esta ciutadana s'empara en un decret de l'Ajuntament que se li va notificar en la forma escaient i no ens indica res sobre l'escrit d'al·legacions presentat per ella.

Esta institució va dictar una resolució dirigida a l'Ajuntament d'Alacant, en què li recomanàvem que dictara resolució i la notificara en la forma escaient a esta ciutadana sobre l'escrit d'al·legacions que va formular.

La Regidoria indicada ens va informar que acceptava esta resolució, i vam resoldre el tancament d'esta queixa.

La queixa núm. 041997 va ser formulada per una ciutadana resident al carrer Jacinto Labaila a la ciutat de València, on recentment es va decidir la instal·lació d'un mercadet. L'Ajuntament va ordenar que, durant el temps de funcionament del mercadet, no es podria accedir ni aparcar en este carrer, fet que comportava greus problemes als residents en este viari, i per això van sol·licitar a l'Ajuntament que en variara la ubicació.

L'Ajuntament de València ens va remetre un detallat informe, en què justificava la idoneïtat de la ubicació del mercadet com a ampliació del denominat Jesús Patraix, i també que considerava conforme amb el dret les referides limitacions excepcionals que, per causa d'interés públic, s'imposen als residents de l'esmentat carrer, i incidia òbviamment en la disponibilitat dels guals que tenen concedits algun d'estos residents.

En este sentit, esta institució va formular el suggeriment a l'Ajuntament de València que es reduísca l'import de la taxa abonada pels ciutadans en concepte d'ocupació del domini públic —supòsit de la concessió de guals o llicències patrimonials— quan, com és el cas, es produísca una limitació en la utilització d'este domini.

Es va resoldre el tancament de la present queixa, ja que l'Ajuntament de València ens va comunicar que acceptava la resolució i que havia estat tinguda en compte en l'aprovació de la modificació de l'ordenança fiscal d'aplicació.

4.2. Investigació, partió i recuperació d'ofici

Referent a això, destaquem, en este epígraf, la resolució dictada en la queixa núm. 042073.

Esta queixa es formula per un representant veïnal, que ens indica que el titular d'un bar, situat a la plaça d'Orà de la ciutat d'Alacant, s'ha instal·lat sense llicència urbanística ni autorització demanial, una espècie de pèrgola d'alumini i cristall que envaïx la via pública.

Per comprovar la veracitat d'estos fets, vam requerir a l'Ajuntament d'Alacant que ens en remetera informació, i va reconèixer expressament que “en consideració als antecedents existents en el departament d'ocupació i dels informes sol·licitats tant al servei tècnic d'ocupació de via pública com a la unitat d'ocupació de via pública de la policia local, la instal·lació, tot i ser conforme amb el disseny elaborat a este efecte per a este tipus d'infraestructures, no disposa d'autorització municipal, i es troba en un deficient estat de conservació”.

Davant esta situació, l'Ajuntament ens indica que “amb esta mateixa data —25 de febrer de 2005—, s'ha iniciat d'ofici un expedient de recuperació d'un bé de domini públic, i s'ha dirigit un escrit al titular de l'establiment afectat, per posar-li de manifest els antecedents descrits i participar-li que la resolució municipal escaient serà en el sentit de requerir-li la retirada de la instal·lació, en el termini que es fixe a este efecte, i se li advertix que, en el supòsit d'incompliment del que es requerix, s'actuarà per via d'execució subsidiària, i, conforme al que disposa l'article 84 de la Llei 30/1992, se li concedirà el corresponent tràmit d'audiència”.

Segons va al·legar l'autor de la queixa, després d'haver transcorregut diversos mesos la situació descrita persistix i no li consta que s'haja tramitat el referit expedient municipal.

Esta institució va formular una recomanació a l'Ajuntament d'Alacant perquè execute de manera diligent la potestat de recuperació d'ofici de la part de la via pública esmentada que ha estat irregularment apropiada per tercer, mitjançant el desmantellament de la instal·lació.

5. RÈGIM JURÍDIC

5.1. Responsabilitat patrimonial

En esta temàtica destaca l'objecte de la queixa núm. 050503, com també la resolució dictada enguany de l'expedient núm. 042081.

L'objecte de la queixa núm. 050503, constituït per la pretensió consistent a obtenir una resolució municipal expressa a la reclamació de responsabilitat patrimonial, presentada en l'Ajuntament de Alboraya, amb data 7 de setembre de 2004, pels danys causats al seu vehicle com a conseqüència de la realització d'unes obres de promoció municipal.

Una vegada admesa a tràmit la present queixa i recaptada la pertinent informació de l'Ajuntament d'Alboraya, l'Ajuntament d'esta localitat ens va manifestar que l'expedient en qüestió estava en tràmit i, una vegada transcorreguera el termini concedit a l'interessat per a formular al·legacions, es dictarà la pertinent resolució, que es notificaria en la forma escaient al ciutadà.

Esta institució, en constatar la manifesta demora que hi havia en la tramitació de l'al·ludit expedient i analitzar el règim jurídic aplicable al supòsit, va formular el recordatori de compliment dels deures legalment exigibles a l'Ajuntament d'Alboraya de dictar i notificar resolució expressa i motivada amb relació a la reclamació objecte d'esta queixa, ja que han transcorregut més de catorze mesos des que es va presentar davant este Ajuntament.

L'al·ludida autoritat municipal ens va comunicar que acceptava la referida resolució d'esta institució, i per això vam resoldre el tancament d'esta queixa, ja que s'havia dictat resolució municipal referent a això.

La queixa núm. 042081 es va interposar per una ciutadana que posava en el nostre coneixement que el seu vehicle havia estat retirat pel servei de grua pertanyent a l'Ajuntament d'Aldaia, i que quan va anar a arreplegar el seu cotxe tenia el retrovisor esquerre trencat, una qüestió que va comunicar a l'agent de la Policia local de servei. Este agent li va suggerir que interposara la corresponent reclamació, cosa que va fer, i va rebre comunicació de l'Ajuntament d'Aldaia, el qual li va indicar que havia de presentar-la davant l'empresa gestora del servei. La seua reclamació pujava a 275,89 euros.

L'autoritat municipal ens manifesta que esta ciutadana va reiterar de nou la seua reclamació per danys davant la indicada corporació municipal, i que es va dictar resolució en què no admetia a tràmit esta reclamació, per considerar que no s'aportava cap prova quant al fet que el desperfecte haguera estat causat pel funcionament anormal del servei i la manifesta tardança a formular la petició en qüestió.

Esta institució, després d'examinar les circumstàncies fàctiques concurrents en este cas no va considerar conforme amb el dret la resolució municipal dictada, i per això va recomanar a l'Ajuntament d'Aldaia que la revocara i tramitara el corresponent expedient de responsabilitat patrimonial per determinar al seu si la imputació de les responsabilitats corresponents amb relació a l'assumpte plantejat per la ciutadana autora d'esta queixa.

L'Ajuntament ens va informar que no acceptava els termes de la resolució d'esta institució, ja que es ratificava en el que ja havia resolt.

Referent a això se li va comunicar la següent resposta a l'autoritat local:

“Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté, a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució.

Segons el seu informe, entenen que el Síndic no pot subrogar-se amb ple coneixement en el punt de vista de la corporació perquè no coneix tots els elements de judici necessaris per a resoldre l'expedient. Referent a això, he de recordar-li que estos elements són els facilitats per eixa mateixa corporació, que, en virtut de l'obligació de col·laboració i auxili prioritari i urgent amb esta institució, està obligada a facilitar totes les dades que siguen necessàries per a l'adequat acompliment de les nostres funcions i tutela dels drets dels ciutadans —art. 19 Llei 11/1988 de 26 de desembre.

D'altra banda, la recomanació efectuada es basava en la necessària apreciació restrictiva dels supòsits d'inadmissió en els procediments administratius, d'acord amb el dret al procediment dels ciutadans, com també als principis antiformalista, de bona administració i transparència.

Evidentment, la possibilitat legal d'inadmissió en procediments de responsabilitat patrimonial per manca de fonament existix i en cap moment preteníem substituir l'apreciació municipal sobre els elements de fet i de dret concurrents, si bé en la nostra recomanació intentàvem que es reprenguera la qüestió i es valorara la conveniència de facilitar el tràmit a l'interessat; l'opinió manifestada en contra per la corporació no constituïx un supòsit d'hostilitat davant esta institució, el que no obsta que no puguem compartir la seua argumentació per a desatendre la nostra resolució.

En conseqüència, i atés que no consideràvem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li

comunicarem que la seua actitud descrita i la informació facilitada serien descrites en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes”.

Quant a la queixa identificada en l'anterior informe anual en este epígraf amb el núm. 041239 (Informe anual 2004, pàg. 394), es va acordar el seu tancament en constatar que l'Ajuntament de Requena va resoldre i va notificar la reclamació per responsabilitat que va formular l'autor d'esta queixa, i la seua pretensió va ser estimada íntegrament.

5.2. Contractació

Quant a l'expressada temàtica i pel que fa al resultat de l'acceptació de la resolució dictada per esta institució en la queixa núm. 040629 que es reflectia en l'anterior Informe Anual (Informe anual 2004, pàg. 394), l'Ajuntament de Novelda ens va comunicar que no acceptava la referida resolució d'esta institució, i basava la seua posició, essencialment, en el fet que, d'acord amb el que disposa l'article 97 del Reial decret legislatiu 2/2000, de 16 de juny, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques, l'Ajuntament derivaria la responsabilitat en qüestió en el concessionari del servei del clavegueram.

Després de fer un detallat estudi d'esta comunicació, esta institució va manifestar a l'Ajuntament de Novelda:

“Justifiquem recepció del seu últim informe en el qual ens contesta a la resolució que li vam dirigir respecte de la queixa formulada pel Sr. (...), en nom i representació de la comunitat de propietaris de l'immoble situat al carrer (...).

Després de fer-ne un estudi detallat, li comunique que resolc el tancament de la present queixa i done compte a les Corts Valencianes de la no-acceptació injustificada de la nostra resolució de data 15 de juny de 2004 en la qual suggeríem a l'Ajuntament que, com a titular del servei públic municipal obligatori de clavegueram, es responsabilitzara de l'adopció de les mesures necessàries per evitar les fuites d'aigües fecals en els baixos de l'immoble, tenint en compte que els preceptes invocats en el Decret de 27 de gener de 2003 podrien fer-los valdre posteriorment per a repetir, si escau, contra el concessionari, sense que puguen ser oposats per a eximir l'Ajuntament de l'obligació de respondre davant els ciutadans perjudicats, en detriment dels drets i les garanties que els reconeixen els articles 9.3 i 106.2 de la Constitució.

Les al·legacions contingudes en l'informe municipal de 24 de gener de 2005, segons el nostre parer, i amb tots els respectes, no desvirtuen eficaçment els raonaments exposats en la nostra resolució de 15 de juny de 2004.

D'una banda, en este nou informe municipal de 24 de gener de 2005 —igual que ocorria en l'anterior informe de l'arquitecte i en la resolució de l'expedient de responsabilitat patrimonial— tampoc s'efectua el més mínim intent de rebatre l'aplicació dels articles 83 i 178 del text refós de la Llei sobre règim del sòl i ordenació urbana, de 9 d'abril de 1976; és més, ni tan sols s'esmenten; per això, esta institució segueix ignorant els fonaments de dret en els quals es basa l'Ajuntament per sostenir que ‘en la concessió de

llicència d'obra no se supervisa cap especificació sobre l'escomesa individual de clavegueram (...) no està implantada en l'Ajuntament la llicència de primera ocupació'.

Finalment, resulta si més no sorprenent que s'afirme que el Reial decret llei 2/2000, de 16 de juny, text refós de la Llei de contractes és posterior a la data de les sentències adduïdes en l'escrit del Síndic de Greuges. No podem compartir esta equivocada afirmació per l'elemental raó que el Reial decret llei 2/2000 és un text refós, és a dir, recopila la normativa existent, no crea *ex novo* una nova regulació. Dit en unes altres paraules, el contingut de l'article 97 del Reial decret llei 2/2000, de 16 de juny, és idèntic a l'article 98 de la Llei 13/1995, de 18 de maig, de contractes de les administracions públiques, i per això resulta incert que la Llei de contractes siga posterior a la data de les sentències utilitzades en la nostra resolució, les quals es van dictar quan ja estava en vigor, des de 1995, el contingut de l'article 98, a saber: sentències del Tribunal Suprem de data 31 de març i 20 d'octubre de 1998 i en les sentències del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana de data 10 d'octubre de 1998, 15 d'abril de 1999, 5 de juny de 2000 i 18 de gener de 2002.

En conseqüència, li comuniquem que resollem el tancament de la present queixa i donem compte a les Corts Valencianes de la no-acceptació injustificada de la nostra resolució de data 15 de juny de 2004”.

5.3. Associacions veïnals

En la temàtica d'este epígraf destaca la resolució de la queixa núm. 041662, que va ser dictada en el 2005.

Va ser promoguda pel representant de l'Associació de Veïns Retorno-Raval, de Xàtiva, que ens manifestava que esta associació continuava sense disposar d'un local per a reunions, i que tampoc tenien cap ajuda econòmica municipal per a arrendar algun immoble per a esta finalitat.

Davant estos fets, esta institució va sol·licitar un informe a l'Ajuntament relatiu a les gestions realitzades per a facilitar a l'associació algun espai per a reunions, ja siga directament, ja siga mitjançant la concessió d'ajudes econòmiques, tot això en execució de l'acord de la Junta de Govern Local de data 29 de març de 2004, en què s'establien determinats compromisos en relació amb este assumpte i que vam conèixer amb motiu de la tramitació de la queixa núm. 031268.

L'Ajuntament de Xàtiva ens informa que, per raons de limitació de recursos, la sol·licitud d'accés a un local plantejada per la referida associació veïnal no ha pogut ser atesa; d'altra banda, s'assenyala que en el pressupost de 2004 no existien fons suficients per a atendre totes les peticions de subvenció presentades per les associacions amb seu a la població.

Al final d'este informe concretava que existix voluntat de satisfer les pretensions de l'associació veïnal autora d'esta queixa en el present exercici econòmic de 2005.

El representant veïnal promotor d'esta queixa formula al·legació davant esta institució, en què ens comunica que, una vegada examinades les partides incloses en el pressupost municipal de 2005, no consta previsió de cap ajuda econòmica a l'associació que representa.

Davant el que hem exposat, se li va formular recomanació a l'Ajuntament de Xàtiva en el sentit que informe este representant veïnal sobre les vies, els requisits i els criteris per a obtenir les ajudes econòmiques que necessita l'associació autora d'esta queixa.

Encara no s'ha obtingut resposta d'este Ajuntament a la resolució d'esta institució.

Pel que fa a la queixa núm. 041861 (Informe anual 2004, pàg. 395), es va resoldre el seu tancament quan vam rebre informació de l'Ajuntament d'Orihuela respecte dels agents de la Policia municipal que se solen destinar per a la vigilància de la partida rural de la Murada, ja que esta informació era la que no havia obtingut l'autor de la present queixa i per això va acudir a esta institució.

5.4. Dret de petició

En relació amb l'exercici del dret de petició destaca l'expedient de queixa núm. 050130 i la resolució dictada en la núm. 040082 en el 2005.

La queixa núm. 050130 es va formular per la Sra. (...) i el Sr. (...), en nom i representació de les associacions de Veïns La Veu de la Florida i Nous Horitzons de Ciutat d'Assís. Ens indicaven que, segons el seu parer, l'Ajuntament d'Alacant no ha adequat la seua organització municipal al compliment de les previsions establides per la Llei 57/2003, de 16 de desembre, de mesures per a la modernització del govern local, que va entrar en vigor l'1 de gener de 2004, i que establia un termini màxim de 6 mesos (disposició transitòria primera) per a portar a terme eixa adequació.

En concret, ens exposen que l'Ajuntament d'Alacant, a través de reglaments de naturalesa orgànica, ha de fer el següent: "1. Estructurar la ciutat en districtes que han de ser presidits per un regidor i cada districte ha de disposar d'una assignació pressupostària important per a les actuacions del districte. 2. Adequar el reglament de participació ciutadana. 3. Crear i regular el consell social de la ciutat. 4. Crear i regular la comissió especial de suggeriments i reclamacions. 5. Crear i regular l'òrgan per a les reclamacions economicoadministratives. 6. Regular el Ple municipal i la Junta de Govern Local per a adequar les competències establides en la llei".

Vam admetre a tràmit la queixa i vam requerir a l'Ajuntament que ens detallara les raons que justificaven la tardança a adequar l'organització i el funcionament intern de l'Ajuntament al règim de grans ciutats que preveu la Llei 57/2003 i que ens informara sobre les mesures municipals adoptades per a assolir, com més prompte, el compliment de les disposicions establides en aquella.

En compliment del nostre requeriment, la regidora-delegada de Participació Ciutadana, en el seu informe manifesta que, a més de la realització de cursos formatius destinats al

personal de l'Ajuntament i a les associacions ciutadanes, ha “elaborat els esborranys dels reglaments orgànics exigits pel nou marc en què haurà de desenvolupar-se l'organització municipal, a través de:

- Creació, amb data 26 d'abril de 2004, d'un grup de treball que ha d'elaborar els esborranys de la comissió especial de suggeriments i reclamacions, el reglament de participació ciutadana i el consell social de la ciutat. La fórmula de treball establida per a la seua major eficàcia va ser la de reunions de grup i aportacions al text elaborat, mitjançant treball en xarxa.
- Creació, amb data 12 de maig de 2004, per moció conjunta dels grups municipals, de la comissió especial per a l'adaptació de l'estructura municipal a la nova regulació legal”.

L'informe de la regidora-delegada de Participació Ciutadana segueix dient que “els esborranys, elaborats pel grup de treball, es van facilitar als representants veïnals, a través dels presidents de cadascuna de les juntes municipals de districte i a la comissió especial. Les modificacions introduïdes per la comissió especial als treballs presentats es van traslladar igualment a les juntes de districte i assenyalaven un termini, que va finalitzar el dia 18 del passat mes de febrer, perquè efectuaren totes les aportacions o els suggeriments que consideraren oportuns. Les aportacions presentades estan sent objecte d'estudi per a la seua incorporació al text en la mesura que siga possible i està prevista la seua presentació a la seua aprovació plenària en la sessió en què es debata l'aprovació del Pressupost Municipal 2005 o en la immediata posterior. És necessari deixar constància de l'adaptació a la llei que s'ha produït en la seua totalitat pel que fa a la Junta de Govern Local i el Ple”.

Així doncs, davant la informació de l'Ajuntament d'Alacant, actualment, només el Ple i la Junta de Govern Local s'han adaptat a les exigències de la Llei 57/2003, de manera que les pretensions plantejades pels representants veïnals autors de la queixa encara no han estat satisfetes per l'Ajuntament, tot i que ja quasi ha transcorregut un any des de la data límit marcada pel legislador estatal per a assolir la seua efectiva aplicació (1 de juliol de 2004).

Per tant, hui, queden pendents les següents demandes veïnals:

1. Estructurar la ciutat en districtes que han de ser presidits per un regidor i cada districte ha de disposar d'una assignació pressupostària important per a les actuacions del districte.
2. Adequar el reglament de participació ciutadana.
3. Crear i regular el consell social de la ciutat.
4. Crear i regular la comissió especial de suggeriments i reclamacions.
5. Crear i regular l'òrgan per a les reclamacions economicoadministratives.

Davant la referida situació concurrent es va dictar recomanació dirigida a l'Ajuntament d'Alacant, amb objecte que impulse i accelere els tràmits necessaris per a adaptar com més prompte l'organització municipal als dictats de la llei estatal 57/2003, quant al nou règim de funcionament dels districtes, el reglament de participació ciutadana i l'engegada del consell social de la ciutat, la comissió especial de suggeriments i reclamacions i l'òrgan per a les reclamacions economicoadministratives.

Encara no s'ha rebut el preceptiu informe municipal sobre l'acceptació de la referida resolució.

La queixa núm. 040082 plantejada davant esta institució pel Sr. (...) versa sobre l'excessiu retard que s'ha produït en la tramitació i l'aprovació del Reglament especial de protocol, honors i distincions de Mutxamel, el qual encara no ha estat aprovat de forma definitiva per l'Ajuntament Ple.

En efecte, l'Ajuntament Ple, en sessió de data 29 d'octubre de 2002, va aprovar provisionalment l'esmentat reglament, i va ser sotmés a informació pública mitjançant la seua inserció en el *Butlletí Oficial de la Província d'Alacant* de 22 de novembre de 2002 i exposat en el tauler d'anuncis municipal des dels dies 23 de novembre de 2002 fins al 2 de gener de 2003, període durant el qual, l'autor de la queixa va presentar un escrit d'al·legacions que ha estat contestat quasi 2 anys més tard, mitjançant notificació rubricada pel secretari municipal amb data 3 de novembre de 2004.

Una vegada examinada esta notificació, tal com manifesta l'autor de la queixa, no consta que les seues al·legacions hagen estat estudiades i resoltes per l'únic òrgan municipal que està legitimat i té competència per a això, açò és, el Ple municipal. Més aviat sembla que es notifica un informe jurídic, en lloc del resultat de la votació del Ple respecte de totes i cadascuna de les al·legacions presentades.

Amb posterioritat a esta notificació, l'Ajuntament Ple va decidir, en sessió celebrada el passat 2 de novembre de 2004, tornar a sotmetre el Reglament a un altre període d'informació pública, durant el qual, l'autor de la queixa ha presentat novament al·legacions sense haver rebut fins a hores d'ara cap contestació.

La informació que ens va remetre l'Ajuntament de Mutxamel referent a això coincidix amb les dades i les qüestions que ens va confiar l'autor d'esta queixa.

Davant la qual cosa, vam formular a l'Ajuntament indicat un recordatori de compliment del deure legal de resoldre les peticions dels ciutadans dins els terminis establits en la legislació aplicable, i que esta autoritat legal impulse esta obligació quan la competència en la resolució siga del Ple de l'Ajuntament.

I també, que impulse la tramitació per a dictar resolució relativa al projecte de reglament de protocol, honors i distincions de Mutxamel.

El referit Ajuntament ens va comunicar que acceptava l'esmentada resolució, i per això vam tancar este expedient.

Pel que fa a la queixa núm. 041146, a què al·ludíem en este epígraf en l'anterior Informe Anual (Informe anual 2004, pàg. 395), vam rebre comunicació de l'Ajuntament de València, en què se'ns comunica que "l'Ajuntament entén que no corresponga acceptar el suggeriment emés, quant al pagament de les despeses d'AESED de l'exercici 2003, i per a això ens reitem en l'escrit al·ludit de 9 de setembre".

Esta institució va remetre un escrit a l'Ajuntament esmentat del següent tenor literal:

"Justifiquem recepció del seu últim escrit i ens posem novament en contacte amb vosté a fi de posar en el seu coneixement que esta institució, una vegada estudiada esta comunicació, entén que no s'aporten elements nous que desvirtuen els termes ni el fonament de la nostra resolució.

La controvèrsia es va centrar, de conformitat amb el que havia al·legat l'interessat i segons el que havia informat al moment oportú l'Administració, en l'existència o no d'una pròrroga tàcita del conveni subscrit entre ambdues parts durant l'exercici de 2003, i concloem en la nostra resolució que esta pròrroga s'havia produït segons el que hi ha previst en este conveni, per no haver estat comunicada la seua denúncia fins al 18 de novembre de 2003. L'Ajuntament no va negar en cap moment que durant les dates anteriors a la denúncia l'entitat en qüestió estiguera prestant els seus serveis, i tampoc ho nega ara en el seu últim informe.

En este informe, però, es plantegen noves qüestions que en cap moment van ser abans plantejades, i sobre les quals no es pot realitzar cap valoració quan no han estat ni poden ser sotmeses a contradicció per part de l'interessat, atés l'actual moment procedimental d'este expedient. S'afirma, en concret, que les despeses reclamades inclouen nombroses anomalies de diversa naturalesa.

Quant a la qüestió principal, es limiten a indicar que, segons el seu parer, no existix pròrroga tàcita del conveni de col·laboració en l'exercici 2003 per no haver-se formalitzat i aprovat pel Ple. No s'aporta, però, justificació jurídica d'això anterior, que contradiu clarament el que estableix el citat conveni, i no entenem que puguen considerar-se desvirtuats els plantejaments elaborats per esta institució en la resolució de data 22/12/2004.

En l'informe d'11 de setembre de 2003, del cap del Servei Pla Municipal de Drogodependències, es 'proposa, com ja vam manifestar al febrer de 2003, que la Delegació de Sanitat i Consum considere la possibilitat de denunciar el conveni de col·laboració.... per a finalitzar-lo'. Amb això es reconeix implícitament la seua vigència mentre no s'efectue això anterior, cosa que va tenir lloc, com ja vam dir, el 18 de novembre d'eixe any.

En conseqüència, i atés que no considerem justificada la no-acceptació de la referida resolució, de conformitat amb l'article 29.2 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, li comunique que es reflectirà la seua descrita actitud i informació facilitada en el pròxim informe anual que presentem en les Corts Valencianes".

IX. ÚS DEL VALENCIÀ

Introducció

Les queixes formulades pels valencians davant el Síndic de Greuges sobre esta matèria, al llarg de l'any 2005, no diferixen substancialment de les d'exercicis anteriors.

Enguany hem estudiat 82 queixes de ciutadans que han sentit vulnerats els seus drets lingüístics, reconeguts tant constitucional com estatutàriament, una xifra que representa el 3,88% del total de queixes tramitades per esta institució. El denominador comú de les queixes sobre esta matèria és l'incompliment, per part de l'Administració pública valenciana, de les previsions contingudes en la Llei 4/1983, de 4 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià.

La legitimitat del Síndic de Greuges per a vetlar pels drets lingüístics dels valencians, tot i que el nombre de queixes en esta matèria no siga especialment significatiu, està determinada, en primer lloc, per la Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, perquè la cooficialitat lingüística instaurada per la nostra norma suprema, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no solament l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; en segon lloc, està determinada en virtut del mandat estatutari contingut en l'article 7 de l'Estatut de la Comunitat Valenciana, que consagra l'oficialitat del valencià i el castellà a la nostra Comunitat.

1. Versió únicament en castellà de pàgines web

La legislació vigent, quant a l'ús del valencià, és clara i no admet cap interpretació. Tanmateix, tot i que esta institució reconeix els esforços de l'Administració pública valenciana per a adaptar les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística instaurat per la Constitució espanyola i per l'Estatut d'autonomia, no pot deixar de cridar l'atenció sobre el fet que la Llei d'ús i ensenyament del valencià està vigent des de fa més de 20 anys i que en el títol tercer reconeix el dret de tots els ciutadans a ser informats pels mitjans de comunicació socials tant en valencià com en castellà i a utilitzar indistintament les dues llengües quan hagen d'usar-les, i atribuïx al Consell la promoció i la utilització del valencià en estos mitjans, i vetlar per una adequada presència del valencià en aquells que depenen de la Generalitat (un compromís que, com no podia ser d'una altra manera, ha d'estendre's als nous mitjans de comunicació i a les noves realitats tecnològiques) i, d'altra banda, la citada Llei d'ús i ensenyament del valencià, en les seues disposicions transitòries, estableix un termini de tres anys perquè les diferents àrees de l'Administració valenciana duguen a terme les disposicions d'esta llei (un termini que s'ha superat a l'excés, si tenim en compte que la Llei d'ús i ensenyament del valencià va entrar en vigor l'any 1983) i adapten les seues estructures al règim de cooficialitat lingüística.

Els valencians, en les seues relacions amb els poders públics, tenen dret (un dret territorialment delimitat) a usar la llengua que trien lliurement, i este dret, consegüentment, genera en els poders públics la corresponent obligació d'adaptar les seues estructures a la situació de cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, perquè, en tot cas, l'exercici de la llibertat d'opció i l'eficàcia de l'elecció realitzada estiguen plenament garantits; i, en conseqüència, a tenir en el camp de la informàtica i de les noves tecnologies, equips adaptats al règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, a fi d'aprofitar plenament el potencial que estes oferixen.

És per això que, igual que en anys anteriors, hem dirigit nombroses recomanacions a diverses administracions públiques perquè, amb l'objecte de restablir un equilibri sociolingüístic entre el castellà i el valencià, sense que pugua prevaldre una llengua sobre l'altra, adopten les mesures necessàries, ordinàries i extraordinàries, perquè els continguts de les seues respectives pàgines web siguen redactats, d'acord amb la legislació vigent, en les dues llengües de la Comunitat Valenciana.

La Llei d'ús i ensenyament del valencià significa el desenvolupament normal de les previsions contingudes en la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia quant a l'ús de la nostra llengua, amb l'objectiu últim de recuperar la desigualtat encara existent respecte de l'altra llengua oficial, el castellà, sense que en cap cas pugua prevaldre una sobre l'altra, per la qual cosa, com ha quedat dit, són constants les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges a l'Administració pública valenciana perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza l'Administració siguen redactats de conformitat amb la legislació vigent referent a això, és a dir, en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

Res impedit que esta recomanació s'estenga també a les pàgines web dels ens i les administracions públiques valencianes, com vam posar de manifest en la resolució dirigida al Consell Regulador de la denominació d'Origen de Callosa d'En Sarrià perquè els continguts de la seua pàgina web (www.nispero.com) foren redactats també en valencià, tal com demandava el promotor de la queixa núm. 040559. El president del Consell regulador denominació d'origen ens va comunicar l'acceptació de la resolució dictada a este efecte. També, en este mateix sentit, ens vam pronunciar en la queixa núm. 040809, que va concloure amb una resolució dirigida a la Junta Central Fallera perquè adaptara els continguts de la seua pàgina web a la cooficialitat lingüística vigent, que també va ser acceptada. Podeu consultar les resolucions completes en la pàgina web de la institució.

En un sentit molt similar, el promotor de la queixa núm. 050302 posava de manifest que els continguts de la pàgina web www.112.cv.com estaven redactats exclusivament en castellà. Després d'analitzar la queixa, vam emetre una recomanació a la Direcció General d'Interior de la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques, en el sentit que revisara els continguts de la seua pàgina web i que els adaptara al règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana.

La recomanació va ser acceptada en tots els seus termes per la Direcció General d'Interior, que ens va informar que, amb data 16 de juny, va penjar en la xarxa la versió bilingüe de la pàgina web del Servei 112 Comunitat Valenciana, accessible a través de la pàgina www.112.cv.com.

Finalment, volem assenyalar que l'exclusió del valencià de les pàgines web contradiu, així mateix, els criteris d'ús del valencià en l'àmbit administratiu de la Generalitat Valenciana, aprovats a Ares del Maestrat l'1 d'octubre de 2003, els quals indiquen que [...] “els fulls informatius, les pàgines web, els anuncis i les revistes s’hauran de fer, principalment, en valencià”. Per això vam admetre a tràmit la queixa núm. 050634, en la qual el seu promotor informava que els continguts de les pàgines web de les Conselleries d'Agricultura, Pesca i Alimentació, Benestar Social i Sanitat estaven redactats exclusivament en castellà, de manera que vulneraven la legislació vigent sobre l'ús del valencià.

Les conselleries afectades van acceptar la resolució formulada i van informar el Síndic de Greuges de les previsions existents per a la implantació d'un nou portal web corporatiu bilingüe. La resolució, que es troba reproduïda íntegrament en la pàgina web de la institució, va posar final a l'expedient núm. 050634.

Els impresos de programació general, fullets divulgatius i els continguts de la pàgina web del Palau de la Música, unilingües, exclusivament redactats en castellà, va ser l'eix de la queixa núm. 050435, encara que la qüestió ja va ser estudiada per esta institució amb motiu de la queixa núm. 040823, com ens va dir el regidor delegat de l'Àrea de Modernització de l'Administració, Descentralització i Participació de l'Ajuntament de València, qui, en la seua comunicació, informava esta institució que la pàgina web <http://palauvalencia.com>, s'estava publicant en valencià des de feia dues temporades.

Quant a la publicitat en diversos diaris, comunitaris i nacionals, efectivament vam tenir coneixement que s'estava fent només en castellà, “ja que si es portara a terme també en valencià, l'espai que s'ocuparia pràcticament es duplicaria, amb la qual cosa també n'augmentaria proporcionalment el preu, i no està previst en el contracte de publicitat que este organisme autònom municipal té subscrit, i això implicaria un desequilibri contractual”, segons la comunicació rebuda.

Els diversos avisos i papers informatius es fan també traduïts al valencià, i així mateix, tots els cartells interiors de les diverses instal·lacions del Palau de la Música estan en ambdues llengües, com també els programes de mà.

En primer lloc, vam donar per acceptada la comunicació quant a la pàgina web <http://www.palaudevalencia.com>, que, efectivament, ja pot ser visitada tant en castellà com en valencià, i ha estat adaptada al règim de cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia, per la qual cosa esta institució no va haver d'objectar res sobre això.

En segon lloc, quant als impresos, formularis i models oficials, cal assenyalar, d'una banda, que la Llei valenciana 7/2003, de 20 de març, de publicitat institucional de la Comunitat Valenciana, en compliment de l'Estatut d'autonomia i de les disposicions vigents en esta matèria, inclou una disposició expressa sobre l'ús, en la publicitat institucional, de les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana; així, l'article 9 prescriu que “les institucions, administracions i la resta d'ens públics compresos en esta Llei han d'utilitzar en els seus missatges de publicitat institucional en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana”.

Cal no oblidar que la publicitat institucional s'ha convertit durant els últims anys en un dels mitjans més útils d'interrelació entre l'Administració i els ciutadans. Constitueix un excel·lent mitjà de difusió de les activitats que realitzen els ens i les administracions públiques.

Així, doncs, i en el sentit que és missió d'esta institució vetlar pel compliment dels preceptes constitucionals, estatutaris i legislatius citats, són constants les recomanacions del Síndic de Greuges a l'Administració pública valenciana perquè els impresos, formularis i models oficials que utilitza l'Administració pública valenciana i els organismes que en depenen siguen redactats, de conformitat amb la legislació vigent referent a això, en les dues llengües oficials de la nostra Comunitat autònoma. Res impideix que esta recomanació s'estenga també a la publicitat de les activitats dels ens i les administracions públiques.

Tenint en compte tot el que s'ha dit més amunt, vam recomanar a l'Ajuntament de València que, en els missatges de publicitat, fullets, impresos, programes i revistes del Palau de la Música s'observara el règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, sense que en cap cas pugua prevaldre una llengua sobre l'altra, ja que el valencià, llengua oficial de la Comunitat Valenciana, ho és també de la Generalitat i de l'Administració pública, de l'Administració local i d'altres corporacions i institucions públiques dependents d'aquella, per la qual cosa, els poders públics autonòmics i locals estan obligats, d'acord amb el mandat contingut en l'article 7 de

l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, a impulsar l'ús del valencià en totes les esferes socials i especialment en l'Administració pública.

Esta resolució es pot consultar íntegrament en la pàgina web de la institució, com també la que vam dirigir al Centre d'Investigació Príncep Felip, amb motiu de la queixa núm. 050479, perquè adoptara totes les mesures pertinents, ordinàries i extraordinàries, a fi que els continguts de la pàgina web www.ochoa.fib.es foren redactats de conformitat amb la legislació vigent, en les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, i que també va ser acceptada per l'administració afectada.

Així mateix, també van ser objecte de la nostra investigació les pàgines web d'alguns ajuntaments, entre uns altres, el de Santa Pola, en la queixa núm. 030362; els de l'Alcora i l'Olleria de Castelló, amb motiu de les queixes núm. 050540 i 050541, les resolucions de les quals es poden consultar en la pàgina web de la institució.

A ambdós consistoris, l'Olleria i l'Alcora, independentment de la qüestió de fons, relativa als continguts de les pàgines web municipals, els vam haver de posar en relleu una altra qüestió sobre la qual esta institució no pot deixar de pronunciar-se, relativa a l'adequat respecte als drets lingüístics dels ciutadans, ja que l'expedient de queixa es va iniciar com a conseqüència de l'escrit dirigit a esta institució per l'interessat, redactat íntegrament en valencià, per la qual cosa, en conseqüència, la petició d'informe que esta institució li va dirigir es va realitzar en valencià, atés que esta va ser la llengua triada per l'interessat.

Així mateix, l'informe que ambdós consistoris ens van remetre estaven redactats exclusivament en castellà; en conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en el seu article 11 estableix que “en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en aquelles que hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat”. Igualment, “qualsevol que siga la llengua oficial emprada en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats”.

En conseqüència, a ambdós consistoris vam recomanar, no solament que adaptaren els continguts de les seues respectives pàgines web de manera que pogueren ser visitades en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, sinó que també els vam dirigir un recordatori de deures en el sentit que tant la Constitució espanyola com la legislació vigent imposen a l'Administració pública respectar els drets lingüístics dels ciutadans, respecte de la llengua triada per ells per a relacionar-se amb l'Administració pública.

A l'Ajuntament de Carlet (València) també ens vam dirigir amb motiu de la tramitació de la queixa núm. 051217, resolta amb la resolució que es pot consultar en la pàgina web de la institució, i al de Benissa (Alacant) en la queixa núm. 051715.

2. Impresos, formularis, models oficials, rètols i topònims

Tenint en compte que el valencià és també la llengua pròpia de les administracions locals, van ser admeses a tràmit les queixes registrades amb els núm. 050081 i 050310, en les quals el promotor denunciava que l'Ajuntament de Castelló utilitzava, exclusivament, el castellà en les campanyes de publicitat realitzades amb motiu del Nadal 2004 i de Sant Valentí 2005, mitjançant les quals s'animava els castellanencs a comprar en el comerç local. Els panells informatius variables situats en diverses vies urbanes de Castelló, apareixien, així mateix, redactats en castellà, i obviaven l'altra llengua oficial de la Comunitat Valenciana, el valencià.

L'Ajuntament de Castelló ens va donar trasllat de sengles dictàmens evacuats pel tècnic d'administració general adscrit a l'Agència per al Foment d'Iniciatives Comercials de l'Ajuntament de Castelló, en què ens informava que la campanya promotora del comerç corresponent al dia de Sant Valentí 2005 havia estat elaborada, dissenyada i finançada conjuntament entre l'Ajuntament i les associacions de comerciants signants del conveni de col·laboració de creació del centre comercial obert a Castelló, i que les funcions de l'agència es limitaven merament a la coordinació de mitjans i la fiscalització o el control del procés de col·locació en la via pública, igual que amb la campanya de promoció del Nadal 2004, que, a diferència d'altres anys, per primera vegada no havia estat plenament institucional, sinó mixta. És a dir, el finançament va tenir el seu origen en aportacions d'associacions i de l'Ajuntament, i per això en el disseny, la maquetació i l'execució de la campanya havien intervingut entitats privades i l'activitat de l'agència quedava circumscrita a l'aportació econòmica parcial i la coordinació dels mitjans humans.

D'altra banda, entenia que no s'havia vulnerat la literalitat del títol quart de la Llei 4/83, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià.

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l'interessat, a fi que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i així ho va fer, i va insistir en el fet que l'Ajuntament de Castelló incomplia també el seu Reglament de normalització lingüística i ratificava, en tota la seua extensió, el seu escrit inicial de queixa.

Una vegada conculsa la tramitació ordinària de la queixa, vam formular a l'Ajuntament de Castelló una recomanació perquè, en els seus missatges de publicitat i campanyes publicitàries, com també en la retolació viària, observara el règim de cooficialitat lingüística instaurat a la Comunitat Valenciana, sense que en cap cas poguera prevaldre una llengua sobre l'altra, ja que el valencià, llengua oficial de la Comunitat Valenciana, ho és també de l'Administració local, per la qual cosa, els poders locals estan obligats, d'acord amb el mandat contingut en l'article 7 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, a impulsar l'ús del valencià en totes les esferes socials i especialment en l'Administració pública.

Així mateix, li vam recordar els deures legals que la Constitució espanyola, l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià li imposen, de respectar els drets lingüístics dels ciutadans, i d'utilitzar en tots els procediments i en qualsevol altres formes de relació amb estos la llengua, castellà o valencià, triada per ells, tenint en

compte que en les queixes de referència s'havien iniciat amb sengles escrits dels interessats redactats íntegrament en valencià, i tanmateix, els informes del consistori castellanenc dirigits a esta institució es van redactar en castellà.

La resolució dictada a este efecte, que va ser acceptada en tots els seus termes pel consistori castellanenc, es troba íntegrament reproduïda en la pàgina web de la institució.

L'emissió de fullets municipals, en concret els impresos oficials de “cartes als Reis d'Orient” unilingües, exclusivament en castellà per l'Ajuntament de Riba-roja de Túria, va determinar l'admissió de la queixa núm. 050162, que finalment va ser arxivada en constatar que la queixa no obeïa a la realitat, ja que estos impresos havien estat emesos de conformitat amb la cooficialitat lingüística instaurada a la Comunitat Valenciana per la Constitució espanyola i pel nostre Estatut d'autonomia.

Els panells informatius, i concretament els relatius al Congrés de Programari Lliure, situats als corredors centrals de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, redactats en castellà, obviaven l'altra llengua oficial, el valencià, i això va determinar l'admissió a tràmit de la queixa núm. 050710, tenint en compte que la disposició final segona de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, assenyala que esta entraria en vigor el dia de la seua publicació (23 de novembre de 1983). Atés que considerem que ha transcorregut un temps a l'excés prudencial, perquè l'Administració pública valenciana haja adaptat les seues estructures a la cooficialitat existent en la nostra Comunitat autònoma, vam dirigir un ofici a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport en demanda d'informació suficient referent a això.

La Direcció General d'Arxius i Innovació Tecnològica de la Conselleria va informar el Síndic de Greuges que en l'organització del II Congrés de Programari Lliure, Comunitat Valenciana, s'havia tingut en compte que tant la publicitat com la cartelleria creada a este efecte es realitzara en valencià i en castellà, si bé, a causa d'un error de l'empresa publicitària (i que no va haver temps material per a resoldre l'error) efectivament es van emetre només en castellà.

L'administració afectada assumia el seu error i va manifestar, en defensa seua, que, precisament la Direcció General d'Arxius i Innovació Tecnològica estava totalment compromesa amb la defensa de la nostra llengua, i que era la pionera en el desenvolupament d'un programa informàtic, Lliurex, en concret, bilingüe.

Tenint en compte que la promotora de la queixa, a la qual vam donar trasllat de tota la documentació que consta l'expedient, no va formular cap al·legació que desvirtuara el que havia informat l'Administració afectada, i atés que esta informació té presumpció de veracitat, vam tancar i vam arxivar l'expedient.

Atenent al principi de col·laboració i auxili al Síndic de Greuges establert en l'art. 19.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, i de conformitat també amb els principis de cooperació i assistència activa establerts en els articles 3 i 4 de la Llei de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, l'Àrea de Política Lingüística de la Secretaria Autònoma de Cultura va emetre

l'informe requerit pel Síndic de Greuges a fi de contrastar les al·legacions formulades pel promotor de la queixa núm. 051739, sobre la marginació del valencià en la publicitat institucional de la Generalitat amb motiu de la celebració del 9 d'octubre.

La comunicació rebuda assenyalava que la publicitat institucional de la Generalitat corresponia a la Secretària Autonòmica de Relacions amb l'Estat i Comunicació, d'acord amb el Decret 133/2004, de 3 de setembre, del Consell de la Generalitat, pel qual s'establix l'estructura orgànica de la Presidència i de les Conselleries de l'Administració de la Generalitat, per la qual cosa, la Direcció General de Promoció Institucional de l'esmentada Secretària Autonòmica, va informar “que durant els actes de celebració del Dia de la Comunitat Valenciana, 9 d'Octubre, a la ciutat d'Alacant es van repartir 1.500 fulls d'informació bilingües (en valencià i en castellà); 1.000 llibres bilingües (en valencià i en castellà); banderoles amb el lema del Dia de la Comunitat Valenciana, només en valencià; les corones que es van repartir només tenien el lema en valencià, 9 d'Octubre Dia de la Comunitat Valenciana i les insercions en premsa van ser totes en valencià, a la ciutat d'Alacant va aparèixer en 12 mitjans de comunicació (*Información, Las Provincias, ABC, La Razón, La Verdad, LEVANTE-EMV, El País, El Mundo, Minidiario, Metro, 20 minutos, ¡Qué!*), i que els tascons de ràdio que es van emetre es van programar de manera rotativa, 50% en valencià i 50% en castellà. A la ciutat d'Alacant es van poder escoltar en les emissores següents: Cadena Ser, la COPE, Onda Cero i Ràdio 9”.

No obstant això, assenyalava la comunicació rebuda: “és probable que en la distribució dels cartells a la ciutat d'Alacant hi haguera una quantitat major de cartells en castellà, però seria este l'únic element publicitari que arribaria majoritàriament en castellà, ja que la quantitat va ser molt reduïda, 100 cartells només es van distribuir per la ciutat d'Alacant”.

La comunicació rebuda va ser posada de manifest a l'interessat, que no va formular cap al·legació ni va aportar cap element que desvirtuara el que havia informat l'administració afectada. És per això que, atés que no vam observar una actuació pública irregular que justificara la intervenció del Síndic de Greuges, vam tancar l'expedient obert a este efecte.

El promotor de la queixa núm. 050129, succintament denunciava que l'Ajuntament d'Alacant usa reiteradament l'antiga denominació castellana de la ciutat de Sant Joan d'Alacant, tant en impresos, formularis, enviaments postals, senyalització vial, etc., en lloc d'emprar el topònim correcte, *Sant Joan d'Alacant*, de manera que s'incomplia el Decret 236/1999, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, que va aprovar l'alteració del nom de determinats municipis de la Comunitat Valenciana, i entre estos Sant Joan d'Alacant (DOGV núm. 3655 de 29 de desembre, publicat en el BOE, núm. 40, de 16 de febrer de 2002) que establix fefaentment quina és la denominació oficial i, conseqüentment, legal, del municipi que ens ocupa.

Així mateix, denunciava que els fets relacionats es van posar de manifest al consistori alacantí, però que no havia rebut cap resposta referent a això, per la qual cosa, amb data 12 de maig de 2004, va formular davant l'Ajuntament una queixa per silenci

administratiu, i a pesar del temps transcorregut no havia obtingut resolució expressa referent a això.

En considerar que la queixa reunia els requisits establits en els articles 12 i 17 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, es va admetre a tràmit i en vam donar trasllat a l'Ajuntament d'Alacant de conformitat amb el que preveu l'article 18.1 de la citada Llei, per a sol·licitar informació sobre les informacions fetes en l'escrit inicial de queixa.

La comunicació rebuda de l'Ajuntament i que va ser posada de manifest a l'interessat, deia "... que des de l'any 2003 l'única actuació en senyalització informativa realitzada per este servei tècnic en què apareix la ciutat de Sant Joan d'Alacant s'ha portat a terme els mesos de gener i de febrer d'enguany a la platja de Sant Joan i al camp de golf, i s'ha utilitzat la denominació en valencià.

Hi ha dos cartells amb la denominació Sant Joan d'Alacant i estan situats al carrer Pintor Pérez Gil, a l'altura dels carrers Fotògraf Francisco Cano i Juana Francés”.

El signant de la queixa que ens ocupa va ratificar íntegrament els arguments del seu escrit inicial en el seu escrit d'al·legacions.

Una vegada vistos els fets descrits, vam dirigir a l'Ajuntament una resolució sobre la base de les següents consideracions. En primer lloc, i en relació amb l'absència de contestació a la queixa interposada per l'interessat el dia 12 de maig de 2004, hem de tenir present que l'article 42.2 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic i procediment administratiu comú, i la seua modificació posterior continguda en la Llei 4/1999, de 13 de gener, estableix que: “el termini màxim per a resoldre les sol·licituds que formulen els interessats serà el que resulte de la tramitació del procediment aplicable a cada cas. Quan la norma de procediment no fixe terminis, el termini màxim de resolució serà de tres mesos”.

El dret a obtenir una resolució sobre el que s'ha sol·licitat a l'Administració imposa a esta un termini màxim per a resoldre, a fi d'evitar esperes interminables del ciutadà, sota pena d'aplicar regles del silenci positiu o negatiu. Clarament ho formula l'exposició de motius de la citada Llei “el silenci administratiu, positiu o negatiu, no ha de ser institut jurídic normal, sinó la garantia que impedisca que els drets dels particulars es buiden de contingut quan la seua administració no atenga eficaçment i amb la celeritat deguda les funcions per a les quals s'ha organitzat”.

L'Administració està obligada a respondre al ciutadà que acudix a ella i no ha de donar més del que pot i ha de fer, però tampoc menys del que raonablement pot esperar-se'n, i el mínim que ha d'oferir al ciutadà és una resposta directa, ràpida, exacta i legal. Estem, doncs, davant una de les manifestacions legislatives del dret a obtenir una resolució expressa dins de termini.

L'obligació administrativa de complir escrupolosament amb les normes que regixen els procediments, tenint la màxima cura de tots els tràmits que constitueixen l'expedient, prové directament del mandat constitucional de l'article 103, d'una administració eficaç

que servix amb objectivitat els interessos generals i que actua amb submissió plena a la llei i al dret, una submissió que s'articula mitjançant la subjecció de l'actuació pública al procediment administratiu establert per la llei i segons els principis garantits per la Constitució espanyola en el seu article 9.3.

En segon lloc, i fent referència al que constituïx l'objecte principal d'esta queixa (adaptació de la senyalització, la comunicació, els escrits... de l'Ajuntament a la nova forma de denominació oficial del municipi, Sant Joan d'Alacant), cal partir del que estableix l'article 15 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, que determina taxativament que “les denominacions adoptades pel Consell, d'acord amb el que disposa el número anterior, seran les legals amb caràcter general, i caldrà fer la retolació pública acordada en la forma que reglamentàriament es determine, amb el respecte degut a les normes internacionals subscrietes per l'Estat en esta matèria”.

Este precepte, terminant i que no exigix cap interpretació, imposa —entre altres conseqüències— a les administracions l'obligació expressa d'emprar (en tots els aspectes possibles) la denominació fixada pel Consell per a un determinat municipi a l'hora de fer referència, ja siga en escrits, senyalitzacions o en qualsevol altra manera de comunicació, interna o externa.

En este sentit, i en el cas que ens ocupa, convé tenir present que, d'acord amb el Decret 236/1999, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, la denominació del municipi *San Juan de Alicante* es va canviar per la del nom *Sant Joan d'Alacant*. Cal fer notar, igualment, que este municipi no adopta —d'acord amb este decret— una forma bilingüe, sinó únicament la forma expressada, que constituïx, a més, a tots els efectes legals, la seua denominació, i este ha de ser retolat sempre mitjançant aquell.

Per tot el que hem exposat, i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam suggerir a l'Ajuntament d'Alacant que adoptara totes les mesures necessàries per a garantir l'adequada custòdia, l'impuls i la resolució expressa de les peticions dels administrats, i que amb això donara compliment efectiu a l'obligació imposada en este sentit per l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú i que, així mateix, adoptara totes les mesures necessàries per adaptar a la nova denominació que el municipi Sant Joan d'Alacant ha rebut a partir del Decret 236/1999, de 23 de desembre, del Consell de la Generalitat, totes les mencions que es fan per part dels organismes dependents d'eixe Ajuntament.

La resolució va ser acceptada per l'Ajuntament, i es pot consultar íntegrament en la pàgina web de la institució. Per això, vam suspendre les nostres actuacions i estem esperant que, en el termini de 6 mesos, se'ns comuniqui l'estat en què es troba la qüestió que va motivar l'obertura de l'expedient.

3. Dret dels ciutadans a triar la llengua cooficial amb la qual desitgen comunicar-se amb l'Administració pública

Tant la Llei d'ús i ensenyament del valencià com la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic procediment administratiu comú, reconeixen el dret dels interessats a dirigir-se en la llengua oficial que trien i l'obligació de l'Administració, ja siga estatal, autonòmica o local, a donar resposta a estos en la llengua triada, per la qual cosa és objectiu del nostre ordenament jurídic vigent garantir el dret dels ciutadans a usar qualsevol de les llengües cooficials que trie i eliminar qualsevol forma de discriminació lingüística, raó per la qual va ser admesa la queixa núm. 051411, contra la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació i concretament contra el SERVEF, en la qual l'interessat denunciava que diverses vegades una funcionària d'una oficina del SERVEF s'havia negat a atendre'l en valencià, amb actitud discriminatòria envers els valencianoparlants.

L'article 10 de la Llei d'ús i ensenyament del valencià assenyalava que, en el territori de la Comunitat Valenciana, tots els ciutadans tenen dret a dirigir-se i relacionar-se amb la Generalitat, els ens locals i la resta de caràcter públic en valencià.

Finalment, l'article 16 estableix que les empreses de caràcter públic, com també els serveis públics dependents directament de l'Administració, han de garantir que els seus treballadors que tinguen relació directa amb el públic tinguen el coneixement suficient de valencià per a atendre amb normalitat el servei que tenen encomanat.

En l'àmbit de la legislació bàsica estatal, l'article 35, d), de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, declara que els ciutadans, en les seues relacions amb les administracions públiques, tenen dret a utilitzar les llengües oficials en el territori de la seua comunitat autonòmica, d'acord amb el que preveu esta Llei i la resta de l'ordenament jurídic.

De tot el que s'ha dit es poden extraure les següents conclusions, unes conclusions que van constituir els fonaments jurídics de la nostra resolució.

Encara que l'administració afectada va seguir el procediment establert en el Decret de 16 de juny 85/1998, del Govern valencià, pel qual es regula el sistema d'atenció de queixes i suggeriments en els serveis administratius de la Generalitat Valenciana i va remetre còpies de totes les actuacions tant a la Direcció General d'Ocupació i Inserció Laboral com a la Direcció General de Telecomunicació i Investigació, és inqüestionable, i així ho reconeix l'Administració, el dret que assistia el ciutadà promotor de la queixa a expressar-se en valencià i ser atés en les oficines del SERVEF dependent de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació, en la seua petició, sense que es produïra cap forma de discriminació per utilitzar esta llengua, ni tampoc exigència de traducció.

De la investigació realitzada es deduïa que este dret no va ser respectat per part de la funcionària que es trobava de servei al públic en el moment que van ocórrer els fets objecte d'esta queixa, encara que, segons consta en les actuacions, es va oferir a

l'interessat la possibilitat de ser atés per un altre funcionari en valencià, un oferiment que va rebutjar.

De conformitat amb el que hem dit anteriorment, vam dirigir al SERVEF de la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació una resolució, amb un recordatori de deures legals, en el sentit de l'obligació de garantir que, en els serveis públics directament dependents de l'Administració, les persones que treballen allí i que tenen una relació directa amb el públic tinguen el suficient coneixement de valencià per a atendre amb normalitat el servei que tinguen i perquè adoptara les mesures necessàries en l'àmbit de les seues competències, o instara l'òrgan competent perquè, en tot cas, es garantisca el dret dels ciutadans a expressar-se en valencià en les seues relacions amb el SERVEF en els termes de l'anterior recordatori de deures legals.

La resolució, que pot ser consultada en la pàgina web de la institució, va ser acceptada en tots els seus termes.

El pare d'una alumna de 1r d'ESO, matriculada en un IES de València en la denominada "línia ensenyament d'immersió progressiva del valencià", havia sol·licitat, per escrit, davant la direcció del centre docent, que tinguera l'amabilitat de lliurar-li les comunicacions en castellà, o en forma bilingüe, i en entrevista personal amb la direcció, fent ús dels seus drets, va reiterar el seu desig que li foren remeses totes les comunicacions en les dues llengües cooficials a la Comunitat Valenciana, valencià i castellà.

La direcció del centre docent va manifestar la impossibilitat d'accedir a la seua petició, i al·legava la prioritat del valencià sobre el castellà; com que consideràvem que esta actitud comportava una discriminació respecte dels ciutadans valencians la llengua habitual dels quals és el castellà i vulnerava la legislació vigent referent a això, vam admetre la queixa núm. 031359, la tramitació de la qual va concloure amb una resolució dirigida a l'Administració educativa, tenint en compte que esta institució va considerar evident el dret que assistia el promotor de la queixa, ja que, d'altra banda, la realització de comunicacions exclusivament en valencià, dutes a terme una vegada que l'administrat havia manifestat la seua voluntat que es practicaren en castellà, constituïx una limitació al principi general de no-discriminació per raons lingüístiques concretat en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, en el dret que assistix cada ciutadà de triar, en les actuacions iniciades a instància de part, la llengua en la qual desitgen que l'Administració els comuniqui aquells aspectes que els interessin, i en les actuacions iniciades d'ofici, en el dret a indicar la llengua en la qual desitgen que l'Administració es comuniqui amb ells, qualsevol que fóra la llengua en la qual s'hagueren iniciat, un mandat que, així mateix, es reitera, a àmbit estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

La Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport a València va acceptar la recomanació que li vam dirigir amb motiu de la queixa núm. 031359, perquè adoptara totes les mesures que considerara convenientes per a assolir el respecte dels

drets lingüístics de tots els valencians, de manera que no es produïren discriminacions per motius lingüístics.

La qüestió plantejada, però, sembla que no es va solucionar, i per això vam haver d'obrir un nou expedient, que va ser registrat amb el núm. 041816, tenint en compte el dret que assistia al promotor de la queixa, el qual havia exigit reiteradament a la direcció de l'IES la seua voluntat que totes les comunicacions que se li practicaren foren en castellà, i esta petició no havia estat atesa.

Des d'este punt de vista, la remissió de comunicacions exclusivament en valencià dutes a terme amb posterioritat que l'administrat haguera manifestat la seua voluntat que li foren practicades en castellà, constituïx una extralimitació no justificada en el disseny de polítiques de normalització.

La necessitat de potenciar la presència lingüística del valencià en l'àmbit de la nostra Comunitat i, especialment, en la vida social i oficial dels valencians, determina que el Govern valencià es trobe autoritzat per a dissenyar polítiques directament encaminades a fomentar l'ús del valencià, i per això es posen en pràctica estratègies normalitzadores, qualificables com el normal desenvolupament de les previsions contingudes en la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya com un patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i en l'Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, pel qual l'Administració pública valenciana està obligada a garantir la normalització lingüística.

No obstant això, les actuacions adoptades per l'Administració pública han de ser compatibles amb el més absolut respecte als drets dels ciutadans la llengua habitual dels quals és el castellà, que tenen dret a utilitzar qualsevol de les dues llengües cooficials en totes les situacions de comunicació que puguen donar-se en les relacions tant socials com oficials, sense que, en cap cas, puguen ser discriminats per raó de la seua elecció, per este motiu són constants les recomanacions formulades pel Síndic de Greuges, com a garant dels drets lingüístics dels valencians, a l'Administració pública perquè adopte totes les mesures que siguen necessàries per a evitar les desigualtats que puguen derivar-se de factors lingüístics o de qualsevol altra índole.

En particular, este dret a la no-discriminació per motius lingüístics apareix expressament consagrat en el paràgraf tercer de l'article 7, e), del nostre Estatut d'autonomia i, per la seua banda, en l'àmbit de les relacions oficials, este principi general de no-discriminació es concreta en l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià i, en la legislació estatal, en l'article 36 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, sobre la llengua que cal emprar en la tramitació dels procediments administratius.

El disseny de polítiques de normalització lingüística, autoritzades i plenament legals d'acord amb la normativa vigent, atesa la necessitat existent de recuperar el patrimoni lingüístic dels valencians de la situació de desigualtat en la qual es troba immers davant el castellà, troba com a límit lògic els drets reconeguts constitucionalment, estatutàriament i legalment als ciutadans d'esta comunitat. En definitiva, la

normalització lingüística no pot ni ha d'aconseguir-se sobre la base de la infracció de les disposicions vigents.

A causa de això considerem, i així ho vam fer saber a l'Administració pública, en este cas l'educativa, que havia de trobar —a l'hora d'elaborar les precises polítiques de normalització lingüística— el punt de just equilibri entre les necessitats de fomentar i potenciar l'ús, social i oficial del valencià, i retornar-lo a una situació d'igualtat amb el castellà i garantir els drets lingüístics reconeguts a tots els valencians, independentment de quina siga la seua realitat idiomàtica. Un punt d'equilibri que, la majoria de vegades es trobarà en la remissió de documents bilingües, fins i tot amb preferència (a través de la seua ubicació en primer lloc, lletra més gran o negreta) del valencià, amb l'objectiu d'aconseguir els objectius de normalització.

En tot cas, no pot admetre's de cap manera que la vulneració dels drets lingüístics dels ciutadans valencians es trobe justificada, com semblava apuntar l'informe remés, per l'escassa dificultat de comprensió que una llengua presenta per als usuaris d'una altra, o per les dificultats organitzatives que el respecte a estos ocasionaria a l'Administració.

Tenint en compte el que acabem d'exposar, i de conformitat amb el que hi ha previst en l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, vam formular a la Direcció Territorial de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport una resolució, que pot ser consultada en la pàgina web de la institució, i en la qual, en particular, i pel que fa a este supòsit, li vam recomanar que lliurara a l'interessat el butlletí de qualificacions del curs acadèmic 2003/2004 corresponent a la seua filla en document bilingüe castellà-valencià. L'Administració educativa va acceptar els pronunciaments del Síndic de Greuges.

4. Altres aspectes de l'ús del valencià

La comunicació rebuda de la Universitat d'Alacant amb motiu de la queixa núm. 051129, sobre falta de versió d'exàmens en valencià, ens va permetre concloure les nostres actuacions, ja que, de conformitat amb les consideracions que van exposar, no vam observar una actuació pública irregular que justificara la intervenció del Síndic de Greuges.

En efecte, la normativa general de la Universitat estableix que el valencià és una llengua oficial en la Universitat d'Alacant i esta declara en el seu Estatut (article 2 lletra k) que una de les seues finalitats és potenciar el coneixement i l'ús de la llengua pròpia de la Comunitat Valenciana, atenent a la seua consolidació i plena normalització en tota la vida universitària.

Les facultats i escoles tenen entre les seues competències “c) Impulsar la normalització lingüística del valencià en el desenvolupament de les seues titulacions” [art. 14, a), de l'Estatut de la Universitat d'Alacant].

Segons la pràctica habitual en els usos lingüístics en l'àmbit de la docència, els alumnes de la Universitat d'Alacant utilitzen les dues llengües oficials en les seues intervencions

orals i escrites en classe, en els treballs i en els exàmens, fet que no sol generar cap tipus de tensió ni incomprensió per part dels interlocutors.

És veritat, però, que no hi ha cap normativa que obligue els departaments a plantejar els exàmens sistemàticament en les dues llengües oficials. Este fet en la pràctica significa que la immensa majoria dels exàmens només s'oferix en castellà, fora de les assignatures impartides en valencià (4,6%) o en aquelles que el professor ho ha previst per iniciativa pròpia o a petició d'alguns alumnes.

No obstant això, el fet que, a un alumne que vulga rebre les proves avaluadores en una llengua oficial no vehicular de l'assignatura en qüestió se li requerisca que ho sol·licite prèviament, a més de poder considerar este tràmit com una actuació que va dirigida a fer possible l'exercici dels seus drets, és una mesura organitzativa que redunda en el principi d'eficàcia que ha d'inspirar l'actuació de les administracions públiques. En l'ordenament jurídic hi ha exemples de l'exigència d'actuacions prèvies de la persona interessada per a expressar l'opció lingüística. Així, es poden citar alguns preceptes, com l'article 11 de la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, i l'article 36 de la Llei 30/92, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

D'altra banda, l'informe deia que “el nou equip de govern va començar a actuar en el passat mes de febrer i que, tot i tenir entre els seus objectius l'elaboració d'una normativa sobre este tema, ha hagut de donar prioritat al desplegament formatiu que exigix la Llei orgànica d'universitats i de la normativa que es deriva d'esta i de l'Estatut de la Universitat (constitució de claustres i juntes de centre, eleccions de directors de centres i de departaments, reglaments de centres i departaments, reglament del Claustre, etc.). En este sentit, la creació d'un Vicerectorat d'Estructura i Desenvolupament Institucional (responsable també de la política lingüística) és una demostració de la importància dels canvis formatius que s'han de portar a terme en este període de govern que va començar en el passat mes de febrer”.

En definitiva, la Universitat d'Alacant reconeixia el dret dels estudiants a fer els exàmens en valencià i que els siguen plantejats en este llengua, i assumia el compromís públic d'adoptar mesures que facilitaren l'exercici d'este dret lingüístic.

La disconformitat amb la Resolució de data 19 de novembre de 2002 de la Junta Qualificadora de Coneixements de València que li denegava el Certificat de Grau Elemental de Coneixements de València per no haver pogut acreditar haver cursat i superat l'àrea o assignatura de valencià en algun dels següents estudis: tots els cursos d'EGB; en un mínim de 3 cursos d'entre els cursos de Batxillerat Unificat Polivalent i del COU; en els dos cursos de 1r cicle i en els dos primers cursos del 2n cicle de Formació Professional, va ser el nucli central de la queixa núm. 050419, la promotora de la qual assenyalava, així mateix, que esta Resolució comportava una vulneració de l'article 27, punt 2, i article 35 de la Constitució espanyola, ja que només podia presentar un certificat expedit pel centre Francesc Bosch i Morata de Xàtiva del títol de Graduat en ESO i un certificat de resultats de l'avaluació del 2n nivell del Cicle II de Formació Bàsica de Persones Adultes en el qual figura el mòdul de valencià aprovat en

eixe curs, tenint en compte que quan va realitzar l'Educació Primària (1966/1974) la llengua vehicular era exclusivament el castellà.

Vam considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la Llei 11/1988, de 26 de desembre, i la vam admetre a tràmit; en este sentit, vam dirigir un ofici a la Secretaria Autonòmica de Cultura i Política Lingüística i li vam demanar informació detallada sobre esta pretensió, i com a resposta ens va remetre un dictamen elaborat pel Servei d'Ús Oficial i Acreditació de Coneixement de Valencià.

La comunicació rebuda, el contingut de la qual va ser traslladat a la interessada oportunament, assenyalava, en síntesi, que li havia estat requerit al moment oportú el llibre d'escolaritat d'EGB on constara cursada i superada l'àrea de valencià o un certificat acadèmic on constara cursada i superada l'assignatura de valencià en BUP o FP; com que no va presentar esta documentació, es va determinar que desistia de la petició de sol·licitud de grau elemental de coneixements de valencià, per resolució de data 19 de novembre de 2002, que va ser notificada en la forma escaient i no va ser recorreguda.

Tenint en compte el que hem dit més amunt, i després d'un detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i de la informació facilitada per l'administració afectada, no vam observar una actuació pública irregular que vulnerara drets constitucionals o estatutaris que justificaren la intervenció del Síndic de Greuges, i això, sobre la base de les següents consideracions.

En este expedient, la qüestió plantejada venia determinada per la disconformitat amb els requisits exigits per la Junta Qualificadora de Coneixements de Valencià para expedir el Certificat de Grau Elemental de Coneixement de Valencià, uns requisits impossibles de reunir per la interessada, ja que solament va acreditar el Títol de Graduat en ESO i un certificat de resultats d'avaluació del 2n nivell del Cicle II de Formació Bàsica de Persones Adultes en el qual figura el mòdul de valencià aprovat en eixe curs, ja que en la data que va cursar els seus estudis, el valencià no era llengua oficial a la nostra Comunitat autònoma.

L'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, aprovat per Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, atribueix a la Generalitat Valenciana, en el seu article 35, la competència plena per a la regularització i l'administració de l'ensenyament en tota la seua extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, i en el seu art. 7, la possibilitat legal de regular l'ús i ensenyament del valencià, i la Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyalava la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià i considera l'ensenyament el vehicle idoni per a arribar a la plena normalització lingüística, i amb la finalitat d'accelerar el procés d'extensió i ús del valencià en l'ensenyament.

El projecte educatiu de la Generalitat Valenciana s'articula, en definitiva, d'acord amb el mandat estatutari, contingut en l'article 7, en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que estableixen, com ha quedat dit, l'obligatorietat de la incorporació del valencià a tots els nivells educatius.

En definitiva, vam comunicar a la interessada que els plans d'estudi actuals han incorporat el valencià plenament al seu currículum, i per això, un alumne, quan finalitze els seus estudis, tindrà ja un reconeixement oficial de coneixements de valencià, atés que actualment s'exigix que quan finalitze el cicle educatiu obligatori tots els alumnes dominen, tant oralment com per escrit, les dues llengües cooficials de la Comunitat Valenciana, valencià i castellà.

No obstant això, les persones que, com la signant de la queixa, no havien cursat estudis de valencià en el període escolar, atés que llavors no estava incorporat al currículum, no podien obtenir la revalidació del Grau Elemental de Valencià per la impossibilitat d'acreditar haver aprovat l'assignatura de valencià en tots els cursos d'EGB, en un mínim de 3 cursos, entre els cursos de BUP i COU, o en 3r i 4t d'ESO i 1r i 2n de Batxillerat LOGSE (els 4 cursos), en els dos cursos del 1r cicle i en els dos primers cursos del 2n cicle de FP i en tots els cursos d'ESO (fins a 4t), i vulguen una acreditació oficial de coneixements de valencià, ja siga per a aconseguir un lloc de treball, accedir a la funció pública o bé per qualsevol altre motiu, poden obtenir el certificat superant les proves que cada any convoca la Junta Qualificadora de Coneixements de València i, en tot cas, poden aprendre valencià en els cursos de promoció de coneixements de valencià per a la població adulta en els centres públics de formació de persones adultes i en els programes municipals, ja que la majoria d'estos centres oferixen cursos de diversos nivells. Li vam suggerir que podia consultar quin centre era el més pròxim a les seues necessitats en la pàgina <http://www.cult.gva.es/dgcd/epa.htm> (centres de formació de persones adultes) i <http://www.cult.gva.es/dgcd/epapm.htm> (programes municipals).

Conseqüentment amb el que hem dit, vam considerar que la situació descrita en la queixa no podia plantejar-se com a discriminatòria sinó com el desenvolupament normal de les previsions de la Constitució espanyola, que considera la riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya un patrimoni cultural objecte d'especial respecte i protecció, i pel mateix Estatut d'autonomia i la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que tenen com a objectiu garantir la normalització lingüística i superar la desigualtat, encara existent, del valencià respecte del castellà.

La normativa relacionada és clara, directa i determinant, no exigix cap interpretació i, en conseqüència, esta institució no va poder sinó acceptar, per ser ajustada al dret, l'actuació desenvolupada per la Junta Qualificadora de Coneixements de València, quan va rebutjar la sol·licitud de Certificat de Grau Elemental de Coneixements de Valencià a la interessada, perquè no reunia els requisits legalment establits per a això en les ordres de la Conselleria d'Educació de dates 16 d'agost de 1994 (DOGV 24/8/94) i 24 de juny de 1999 (DOGV 22/7/99).

X. QUEIXES RELATIVES A ALTRES ÀMBITS D'ACTUACIÓ PÚBLICA

Introducció

Com hem advertit en informes anteriors, les queixes que figuren en este apartat són aquelles que no tenen cabuda en la resta de capítols.

El nombre de queixes puja a 75, una xifra que representa un 3,55% de les queixes tramitades durant l'any 2005. D'esta dada es desprén que, per primera vegada des de l'any 2001, descendix el nombre de queixes en este capítol.

Es tracta d'aquelles queixes que aborden diferents aspectes de l'actuació administrativa que haja pogut lesionar o menyscar els diferents drets fonamentals dels ciutadans.

S'aborden, en este capítol, qüestions que afecten àmbits com ara justícia i administracions públiques (assistència jurídica gratuïta), indústria (subministrament d'energia elèctrica i ITV), ocupació, consum, transports, col·legis professionals, esports, agricultura i pesca, universitats i cultura.

Hem seleccionat, entre d'altres, les queixes en les quals s'aborden els supòsits de flexibilització dels requisits per a l'accés a la justícia gratuïta, el foment de l'ocupació dels agents del desenvolupament local i de dones en sectors en els quals estan infrarepresentades, la intervenció de les administracions local i autonòmica en matèria de defensa dels drets dels consumidors i usuaris, l'exercici de la potestat sancionadora dels col·legis professionals en qüestions relatives a la deontologia professional o la situació bibliotecària d'una determinada ciutat.

1 . JUSTÍCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

1.1. Justícia gratuïta

Sobre la rigidesa en la interpretació de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, vam tramitar la queixa núm. 050093, en la qual la sol·licitud d'assistència va ser denegada per superar els ingressos de la unitat familiar el doble del salari mínim interprofessional. No obstant això, l'article 5 de la Llei preveu la possibilitat que quan concórreguen “circumstàncies com ara el nombre de fills o familiars a càrrec de sol·licitant, l'estat de salut, les obligacions econòmiques que sobre ell pesen, ... o d'altres de naturalesa anàloga, objectivament avaluades, i, en tot cas quan el sol·licitant ostente la condició d'ascendent d'una família nombrosa de categoria especial”, la comissió d'assistència jurídica gratuïta davant la qual es presente la sol·licitud podrà concedir excepcionalment, mitjançant resolució motivada, el reconeixement del dret a les persones els recursos i els ingressos de les quals, tot i que superen els límits de l'art. 3, no excedisquen el quàdruple del salari mínim interprofessional”.

Les circumstàncies de caràcter excepcional que concorrien en la investigació, segons manifestava la interessada, eren que té un fill amb una discapacitat del 75% i dos fills més bessons, i que solament supera el límit en 79€ per això vam suggerir al president de la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta de València que sotmetera a esta de nou la petició de la interessada a fi que es valorara si es donen les circumstàncies a què es referix l'article precitat.

La resposta al suggeriment va ser que no es podia sotmetre de nou la petició a la Comissió, ja que l'única forma de fer-ho era a sol·licitud de la interessada, qui no havia fet ús d'esta possibilitat que li atorga la Llei d'assistència jurídica gratuïta, de recórrer les decisions de les comissions d'assistència jurídica gratuïta. Vam considerar que esta resposta no justificava adequadament el rebuig del suggeriment i finalitzarem les nostres investigacions amb la constatació d'este punt.

Amb la mateixa Comissió, abans esmentada, vam tramitar la queixa núm. 051194, en la qual l'interessat va manifestar, per una banda, retards en la resolució de l'expedient i, d'una altra banda, la seua disconformitat amb el nomenament d'advocat i procurador amb anterioritat a la resolució de l'expedient. Sobre este punt ens deia que constituïa una irregularitat el fet que s'assignaren estos professionals i, tanmateix, després poguera denegar-se-li la gratuïtat, amb la qual cosa, en definitiva, hauria de pagar a càrrec seu els honoraris d'uns professionals que no havia triat. En definitiva, l'interessat entenia que solament en el cas de reconeixement de la justícia gratuïta haurien d'assignar-se-li els professionals d'ofici.

Vam concloure l'expedient sense apreciar cap irregularitat en l'activitat de la Comissió, ja que, segons ens va informar la secretària d'esta, l'expedient s'havia resolt en el termini legal amb caràcter estimatori de la petició, i va avançar verbalment esta circumstància al sol·licitant. Quant a la designació dels professionals d'ofici es va fer en

compliment de l'article 15 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, és a dir, amb caràcter provisional, el que permet que, si escau, es canvien. I, en efecte, l'article 18 d'esta Llei preveu que si la Comissió desestimara la pretensió, les designacions que eventualment s'hagueren realitzat quedaran sense efecte.

2. INDÚSTRIA

2.1 Subministrament d'energia elèctrica

La queixa núm. 041596, de la qual vam donar compte l'any passat (Informe anual 2004, pàg. 423) va ser tancada, perquè del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per la Direcció General d'Energia de la Conselleria d'Infraestructures i Transports no deduïem l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris de l'autor de la queixa.

En concret, va quedar acreditat que la Conselleria va donar contestació expressa a la reclamació de l'autor de la queixa, sense que este l'haguera recorregut, de manera que esdevingué ferma. D'altra banda, i quant a la reclamació contra l'empresa Iberdrola, li vam informar que, atés que tenia caràcter jurídic privat, esta institució no era competent per a realitzar un major pronunciament respecte d'això.

2.2. Inspecció tècnica de vehicles (ITV)

La queixa núm. 041937, de la qual vam donar compte en l'informe de l'any passat (Informe anual 2004, pàg. 424) va ser tancada, ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada no deduïem l'existència d'actuacions públiques que vulneren drets constitucionals o estatutaris, ja que respecte de la possible absència de garanties procedimentals a les quals s'al·ludia en l'escrit de queixa constava que l'escrit d'al·legacions que l'autor de la queixa va presentar davant la Prefectura Provincial de Trànsit de València el 3 de juny de 2004 es va tramitar com a reclamació davant el SEPIVA, i consta un informe de l'estació ITV on es va portar a terme la revisió periòdica del vehicle, de data 23 de juliol de 2004, i també que es va comunicar a l'autor de la queixa mitjançant escrit de data 27 de juliol de 2004 la documentació que havia d'aportar per legalitzar la reforma en qüestió, i a més no constava que haguera formulat l'autor de la queixa cap al·legació referent a això.

3. OCUPACIÓ

En la queixa núm. 041289, de la qual ja donàvem compte en l'anterior informe, vam analitzar en profunditat la promoció d'ocupació dels agents de desenvolupament local (ADL) en les corporacions locals. En síntesi, l'interessat manifestava que no es respectaven els principis constitucionals d'igualtat, mèrit i capacitat per a l'accés a l'ocupació pública, com tampoc el de publicitat. A més, l'aplicació de l'actual sistema

desaprofitava l'experiència aconseguida a través de les mesures de foment de l'ocupació. Una vegada conclusos els tràmits d'informació, que ens va facilitar el SERVEF, i les al·legacions de l'interessat, vam tancar l'expedient sense apreciar cap irregularitat. No obstant això, a petició de l'interessat el vam reobrir.

Del resultat d'esta segona part de l'expedient informem en la Resolució de l'1 de març de 2005, reproduïda íntegrament en la pàgina web de la institució. Les conclusions a les quals es va arribar van ser que es permetera als agents de desenvolupament local treballar per successius períodes màxims de quatre anys en diferents corporacions locals per a les quals ja havien treballat i que se seleccionaren els treballadors d'acord amb els principis constitucionals d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat, sense exigir-los trobar-se inscrits com a demandants d'ocupació.

Els principals temes analitzats en l'esmentada resolució van ser els de la realització de contractes temporals en administracions públiques sense que es trobaren els llocs de treball en les corresponents relacions i amb causa contractual dubtosa; la selecció dels treballadors a través d'ofertes genèriques al SERVEF i sense respecte als principis d'accés a l'ocupació pública en condicions d'igualtat, mèrit, capacitat i publicitat; la inscripció com a demandant d'ocupació en diferents àmbits geogràfics com a requisit per a la contractació; i, finalment, l'aprofitament de l'experiència aconseguida a través dels contractes temporals.

Com que l'ordre autonòmica que regula este tipus de contractes, com a mesura de foment de l'ocupació dels ADL, és un reflex pràctic de l'emesa pel Ministeri de Treball i Assumptes Socials en la matèria, es va donar per finalitzada la tramitació de la queixa amb el SERVEF, però vam remetre el resultat de la nostra investigació al Defensor del Poble per si estimara oportú iniciar alguna investigació amb relació a les precitades qüestions.

La treballadora que va presentar la queixa núm. 051560 ho va fer com a professional d'un sector laboral en el qual la dona està infrarepresentada, el de la conducció de vehicles pesants, però, a més, també com a mare de dos fills, i per això volia conciliar la vida laboral i familiar. La qüestió raïa en el fet que havia realitzat per a la Societat Anònima de Gestió Sagunt (empresa pública municipal encarregada de la neteja pública) diversos contractes temporals, per circumstàncies de la producció, com a conductora de vehicles de retirada de residus sòlids urbans en horari fix, de set hores a la vesprada, el que li permetia atendre adequadament als seus fills (en el transport discrecional la subjecció a horaris regulars és més difícil), i en el moment de presentar la queixa es trobava en l'atur.

Exposava la interessada l'esforç que va realitzar per a adaptar-se a les necessitats del mercat de treball, i que va abandonar professions tradicionalment femenines i es va formar en d'altres clàssicament masculines, com són les de conductora de vehicles pesants i vigilant de seguretat. A continuació, invocava la normativa tendent a garantir la igualtat per raó de sexe i, en concret, el conveni col·lectiu aplicable, la Llei 9/2003, de 2 d'abril, per a la igualtat entre homes i dones, i l'article 14 de la Constitució. Finalment, indicava que les dones estaven infrarepresentades en la Societat Anònima de Gestió Sagunt.

Vam tramitar la queixa i vam sol·licitar informe a esta Societat, el gerent de la qual el va emetre i ens va explicar que el principi d'igualtat no havia estat vulnerat. Per la nostra banda, vam sol·licitar l'auxili de la Inspecció de Treball i Seguretat, a través de la Direcció Territorial d'Ocupació i Treball de València.

La inspectora de Treball i Seguretat Social que va emetre l'informe no va apreciar diferències de tracte per raó del gènere ni en la contractació, ni en altres aspectes de les relacions laborals, com ara la categoria, el salari o l'horari i tampoc nosaltres, per la qual cosa, en este aspecte, la investigació va concloure.

No obstant això, hi havia una segona qüestió que no es lligava al principi d'igualtat i era la relativa al frau de llei en l'ús dels contractes temporals. Referent a això, es va recomanar a la Societat Anònima de Gestió Sagunt que prenguera les mesures necessàries per a seleccionar personal fix, a què es referix l'article 10, paràgraf segon, del vigent conveni col·lectiu d'aplicació, entre els contractats eventuais, en els quals, en tot cas, hauria de figurar la interessada, i això com a mesura d'estabilització de l'ocupació temporal.

En el moment de redactar este informe, l'Administració no ha remés el seu parer sobre la recomanació. El text íntegre de la resolució es troba inserit en la pàgina web de la institució.

4. CONSUM

En esta matèria, la tasca del Síndic consistix, bàsicament, a comprovar que l'actuació de les administracions públiques competents ha estat correcta.

En este sentit, pot servir com a mostra la queixa núm. 050140, en la qual el seu autor, substancialment, denunciava retards per part de l'oficina de l'OMIC, dependent de l'Ajuntament d'Elx, en la tramitació d'una reclamació presentada en data 7 de desembre de 2004, relativa a l'actuació d'una empresa de Torrellano, que es va negar, d'una banda, a canviar-li una targeta telefònica defectuosa i, d'una altra banda, a lliurar-li el full de reclamacions.

Vam admetre a tràmit la seua queixa, quant a supervisar l'actuació de l'OMIC de l'Ajuntament d'Elx, vam sol·licitar informe de la referida corporació local.

En la seua comunicació, l'administració ens indicava, entre altres qüestions, que es va realitzar inspecció, en data 10 de febrer de 2005, i en va donar trasllat al Servei Territorial de Consum "per si esqueia incoació d'expedient sancionador derivat de les anomalies detectades (...)" i que estaven pendents de fer-li lliurament de la targeta telefònica de 5 euros que substituïa la que va motivar la reclamació.

Del referit informe vam donar trasllat a l'autor de la queixa a fi que, si ho considerava oportú, presentara escrit d'al·legacions, i així ho va fer, en el sentit d'indicar-nos que, en data 1 de març, es va presentar en l'Oficina del Consumidor d'Elx on se li va fer

lliurament de la nova targeta telefònica (motiu de la seua reclamació) facilitada per l'establiment reclamat i que quant “a la possible sanció” per la falta de full de reclamacions sol·licitava “que l'autoritat corresponent procedisca referent a això”.

Arribats a este punt vam resoldre la queixa amb les dades que consten en l'expedient.

El punt de partida de l'estudi de la queixa, des del punt de vista normatiu, el constituïx l'article 51 de la Constitució espanyola de 1978, que estableix que els poders públics garantiran la defensa dels consumidors i usuaris mitjançant la protecció de la seua seguretat, la seua salut i els seus legítims interessos econòmics, i promouran la seua informació i educació, i fomentaran les seues organitzacions i les escoltaran en totes les qüestions que els afecten.

La defensa del consumidor apareix, doncs, com un principi rector de la política social i econòmica, la garantia del qual, la Constitució, imposa als poders públics.

En l'àmbit territorial i competencial de la Comunitat Valenciana, la Llei orgànica 5/1982, d'1 de juliol, per la qual s'aprova l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, en el seu article 34.1, paràgraf cinqué, estableix que la Generalitat té competències exclusives en este àmbit.

La normativa vigent, en l'àmbit valencià, en matèria de consum, la constituïxen la Llei de la Generalitat Valenciana 2/1987, de 9 d'abril, per la qual es regula l'Estatut de Consumidors i Usuaris de la Comunitat Valenciana i altres normes de desplegament.

Entre eixes normes de desenvolupament de la Llei autonòmica 2/1987, es troba el Decret del Consell 132/1989, pel qual es regulen les infraccions, el procediment i la competència sancionadora en matèria de defensa dels consumidors i usuaris.

Les sancions administratives constituïxen un dels principals instruments dels quals se servixen les administracions públiques per a garantir la normativa de consum i protegir, d'esta manera, la part més feble en la relació de consum, és a dir, el consumidor.

El recurs de la potestat sancionadora només ha d'exercir-se com a últim recurs d'esta i per a aquells supòsits en què la resta de procediments utilitzats (com podria ser l'intent de mediació) hagen resultat infructuosos. És, doncs, en este moment, i no abans, quan ha d'entrar en joc la potestat sancionadora de les administracions públiques. D'altra banda, molts dels possibles incompliments de les normes en matèria de consum no són, en principi, d'una entitat suficient que facen que estes infraccions hagen de ser castigades com a il·lícits penals, sinó com a meres sancions administratives.

Doncs bé, a la vista de la normativa citada i dels fets exposats, són dues les actuacions, en este cas, realitzades per l'administració competent: primera, la mediació amb l'empresa denunciada, doncs, d'acord amb les dades que consten en l'expedient es desprén que la mediació va donar com a resultat el canvi de la targeta telefònica defectuosa (es tracta d'una mediació voluntària per a l'empresa); segona, la remissió de l'expedient al Servei Territorial de Consum perquè estudiara i valorara la possibilitat de fer operativa la seua potestat sancionadora, amb l'inici d'actuacions amb la finalitat

d'esclarir els fets objecte de la queixa i, si esqueia, aplicar la corresponent sanció administrativa.

A la vista d'això, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris.

5. TRANSPORTS

Contínua tramitant-se la queixa núm. 051664, en la qual el seu autor, en representació d'una mercantil, substancialment manifestava que, amb relació a l'expedient sancionador TTES/040400/2643-1, es trobava pendent la devolució del dipòsit realitzat. Segons ens indicava l'autor de la queixa, en data 10 de juny de 2002, es van denunciar estos fets sense que en el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, haja rebut resposta.

Hem sol·licitat informe a la Conselleria de Transports i Infraestructures referent a això.

Durant enguany, han estat tancades les queixes núm. 051707 i 051708 de les quals donàvem compte en l'informe de l'any passat (Informe Anual 2004, pàg. 429), ja que del detallat estudi de les queixes, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren drets constitucionals o estatutaris.

En efecte, vam informar els autors de les queixes que el termini a què es referix era excepcional, i es mantenia el termini oficial de l'1 al 20 d'octubre de cada any, per la qual cosa no vam observar que s'haguera produït cap situació lesiva als seus interessos.

6. COL·LEGIS PROFESSIONALS

La queixa núm. 050223 afectava el Col·legi Oficial d'Administradors de Finques de València), concretament el ciutadà promotor, substancialment, exposava que, amb data 30 de novembre de 2004, va presentar denúncia per l'actuació professional d'un dels seus col·legiats.

En el moment de presentar la queixa, i a pesar del temps transcorregut, no havia rebut resposta.

Vam sol·licitar informe sobre això diverses vegades al Col·legi Oficial d'Administradors de Finques de València i, atesa l'acreditada falta de col·laboració, de conformitat amb la Llei reguladora d'esta institució, els vam comunicar que esta actitud es faria constar en la secció corresponent del present informe anual.

La queixa núm. 051267 va donar lloc que analitzàrem l'actuació del Col·legi Oficial de Psicòlegs del País Valencià en matèria de fiscalització de la conducta deontològica dels col·legiats.

El promotor de la queixa era part en un procés de separació matrimonial en el qual existia litigi sobre el règim de visites als fills comuns. Tenint en compte, i atenent a les conclusions del dictamen psicològic d'una col·legiada, l'òrgan judicial va privar el pare del règim de visites. Este va formular denúncia davant el Col·legi oficial per entendre que s'havien vulnerat les regles de bona pràctica professional en haver-se emés un dictamen sobre els aspectes psicològics de les relacions paternofiliales sense el seu consentiment i sense haver estat explorat. Com que l'administració corporativa no havia contestat a la seua petició, va sol·licitar la nostra intervenció.

Durant la tramitació de l'expedient, el problema es va solucionar. En efecte, si en un primer moment el Col·legi oficial no va contestar l'interessat, ni va fer ús de la potestat disciplinària professional legalment reconeguda, posteriorment va incoar expedient sancionador a la col·legiada, que es va resoldre amb la imposició d'una sanció, precisament, per les raons aportades per l'interessat, qui, no obstant això, no va quedar satisfet amb l'entitat de la sanció. Com que la potestat sancionadora l'ostenta només l'Administració, i el denunciant no té la condició d'interessat en el procediment sancionador, vam finalitzar la queixa.

7. AGRICULTURA I PESCA

En este apartat hem de destacar les queixes núm. 050960 i 051078.

En la queixa núm. 050960, les seues promotores, substancialment, exposaven que havien presentat escrit, en data 16 de setembre de 2004, a la Direcció General de Modernització d'Infraestructures Agràries de la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (escrit que era reiteració d'altres dos remesos a la Direcció Territorial de València) en el qual sol·licitaven, com a hereves de tots els béns de la Sra. (...), canvi de titularitat d'estos.

En el moment de presentar la queixa (juny de 2005), i a pesar del temps transcorregut, no havien obtingut resposta expressa al seu escrit de 16 de setembre de 2004.

Després d'admetre i de tramitar la queixa, i sense perjudici que el text íntegre de la resolució es trobe en la pàgina web de la institució, vam recomanar a la Conselleria d'Agricultura, Ramaderia i Pesca que, en situacions com l'analitzada, s'extremaren al màxim els deures legals que s'extrauen de l'article 42 de la Llei 30/1992, de 26 de desembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

L'Administració va acceptar la nostra recomanació, i vam tancar la queixa.

D'altra banda, continua tramitant-se la queixa núm. 051078, en la qual els interessats, substancialment, manifestaven que, el dia 12 d'abril de 2005, van presentar un escrit davant la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació en el qual sol·licitaven que se'ls emetera un certificat o informe en el qual se'ls indicaren una sèrie d'informacions, amb relació a un negoci de ceres i mels, del qual havien estat declarats hereus legals. No obstant això, i a pesar d'haver realitzat amb posterioritat diverses gestions davant eixa Conselleria, els

promotors de la queixa ens indicaven que no havien obtingut cap resposta per part d'eixa Administració.

En este sentit, i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

Finalment, va ser tancada la queixa núm. 041466 (Informe anual 2004, pàg. 432) ja que del detallat estudi de la queixa, de la documentació aportada i la informació facilitada per l'administració afectada, no vam deduir l'existència d'actuacions públiques que vulneraren els drets constitucionals o estatutaris de l'autor de la queixa.

L'autor de la queixa, en representació d'Acuícola Marina SL, havia formulat davant la Conselleria d'Agricultura i Pesca la seua disconformitat pel fet que la Direcció General de Pesca no li atorgara ajudes per a la comercialització en origen del producte de la seua activitat aquícola. Segons ens deia, la Direcció General de Pesca entenia que estes ajudes eren competència de la Direcció General de Producció i Comercialització Agrària.

A la vista d'això anterior, vam sol·licitar a ambdues direccions generals la informació pertinent, de conformitat amb el que exposa l'article 18.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges. No obstant això, vam rebre la informació solament de la Direcció General de Pesca, a la qual, per raons que desconeixem, li van arribar les dues peticions d'informe.

El Sr. director general de Pesca ens va contestar mitjançant escrit de data 10 de setembre de 2004 i a la vista d'este informe i de la documentació aportada per l'interessat, vam formular el dia 4 d'octubre de 2004 la recomanació de la qual vam donar compte en l'annex de l'informe de l'any passat. Esta recomanació no va ser acceptada pel referit director general, en escrit de 21 d'octubre de 2004, del qual semblava deduir-se que, en el fons, la nostra recomanació, que té en compte el Reglament comunitari núm. 2792/99, de 17 de desembre, era adequada, si bé es posava de manifest, com ja va indicar l'interessat en el seu escrit de queixa, una divergència quant a la direcció general competent per a atorgar les ajudes a la transformació i comercialització dels productes de l'aqüicultura, una divergència que, enteníem, no pot perjudicar els possibles interessats en les ajudes.

D'acord amb això anterior, ens vam dirigir al conseller d'Agricultura i Pesca, com a màxim responsable del Departament i li vam comunicar estos antecedents.

En este sentit, consideràvem que l'escrit d'11 de novembre de 2004 del director general de Producció i Comercialització Agrària explicava clarament que si la petició de l'autor de la queixa s'haguera canalitzat a través de l'ordre de la CAPA de 12 de març de 2001 sobre ajudes per a inversions en la indústria agroalimentària, en lloc de mitjançant l'ordre de la CAPA de 15 de setembre de 2000, per la qual s'establixen ajudes estructurals en el sector de la pesca i l'aqüicultura, hauria tingut una favorable acollida per raó de la matèria. Perquè el Capítol III de la primera ordre es referix a "les condicions i els requisits de les inversions per a les ajudes estructurals de l'IFOP en la

transformació i comercialització en destinació dels productes de la pesca i l'aqüicultura”.

Quan vam iniciar les nostres investigacions vam sol·licitar tant a la Direcció General de Pesca, com a la Direcció General de Producció i Comercialització Agrària i, per raons que ignorem, solament ens va contestar la primera. De la informació rebuda es deduïa que les ajudes a la transformació en l'aqüicultura no eren ateses per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació, i per això vam invocar, el 4 d'octubre de 2004, la normativa comunitària i estatal per recomanar que la petició de l'autor de la queixa fóra atesa.

Si, des d'un primer moment, l'administració ens haguera comunicat l'existència de l'Ordre de 12 de març de 2001, òbviament la nostra recomanació no s'haguera produït en eixos termes, ja que existia una norma que prèvia ajudes per al seu sector.

8. UNIVERSITATS

La queixa núm. 041888 (Informe anual 2004, pàg. 433), relativa al Registre General de la Universitat d'Alacant, va ser tancada.

En este expedient, el seu autor, en el seu escrit inicial de queixa, substancialment manifestava que, el passat 26 d'octubre, va acudir al Registre General de la Universitat d'Alacant amb la intenció de presentar un escrit dirigit a l'Administració de la Generalitat Valenciana (concretament a la Direcció General de Relacions amb les Corts i Secretaria del Govern dependent de Presidència de la Generalitat).

Segons ens indicava “no em va ser acceptat (l'escrit) i al·legaven que no són finestreta única”.

Vam admetre a tràmit la queixa i vam sol·licitar informe del Sr. rector de la Universitat d'Alacant, qui ens va comunicar, entre altres qüestions, que a la Universitat d'Alacant li va ser denegada la petició realitzada a la Generalitat Valenciana que autoritzara la seua adhesió al Conveni que l'Administració General de l'Estat va establir amb la Federació Espanyola de Municipis i Províncies, amb vista a l'establiment de l'anomenada “finestreta única”. D'acord amb això anterior, el Servei de Registre de la Universitat d'Alacant advertix els interessats “que la presentació de qualsevol documentació dirigida a una altra administració pública no dóna fe de l'entrada dins de termini i els suggerix que presenten el seu escrit en el registre d'una de les administracions territorials, incloses, per haver subscrit el citat Conveni, en l'àmbit de l'esmentat art. 38.4 (registre de la Subdelegació del Govern, Registre de la Delegació del Consell de la Generalitat Valenciana a Alacant; registre general de qualsevol ajuntament adherit al Conveni) o bé, mitjançant, la presentació de l'escrit en l'estafeta de correus situada en la Universitat, ja que, en cas contrari, l'interessat s'arrisca que la data d'entrada que ha de ser tinguda en compte en el còmput del procediment siga la que figure en l'administració a què este vaja dirigit”.

Del referit informe, en vam donar trasllat a l'autor de la queixa, a fi que, si ho considerava convenient, presentara escrit d'al·legacions.

Sense perjudici d'això anterior, a fi d'esclarir en la seua totalitat els fets objecte de la queixa, vam realitzar gestions davant la Direcció General d'Universitats de la Conselleria d'Empresa, Universitats i Ciència de la Generalitat Valenciana.

Arribats a este punt, vam resoldre la queixa amb les dades que constaven en l'expedient.

El punt de partida de l'estudi de la queixa el constituïx l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i procediment administratiu comú, que estableix que “les sol·licituds, escrits i comunicacions dirigits a òrgans de les administracions públiques podran presentar-se en els registres de qualsevol òrgan administratiu que pertanga a l'Administració General de l'Estat, a la de qualsevol administració de les comunitats autònomes, o la d'alguna de les entitats que integren l'Administració local si, en este últim cas, s'haguera subscrit l'oportú conveni”, i posteriorment afegix que “mitjançant convenis de col·laboració subscrits entre administracions públiques s'establiran sistemes d'intercomunicació i de coordinació de registres que garantisquen la seua compatibilitat informativa i la transmissió telemàtica dels seients”.

De la lectura del citat article, entenem que s'ha de distingir entre, d'una banda, el lloc que els ciutadans trien per a la presentació de sol·licituds o documents i, d'una altra, l'eficàcia de la recepció d'estes, segons el lloc de presentació, per a l'administració destinatària. D'acord amb això anterior considerem:

- a) Que el legislador admet la presentació de sol·licituds o documents en qualsevol òrgan de l'Administració pública quan es tracte d'òrgans estatals o autonòmics, és a dir, que l'administrat pot presentar els seus escrits dirigits a l'Administració estatal, autonòmica o local, en qualsevol registre de l'administració estatal o autonòmica.
- b) En canvi, si l'escrit va dirigit a l'Administració estatal o autonòmica, només serà possible presentar-lo en òrgans locals, si prèviament existix un conveni a este efecte.

Doncs bé, entenem que la interpretació del precepte ha de tenir transcendència únicament a l'efecte purament intern de la relació d'una administració pública amb unes altres, però que en cap cas podrà negar-se una administració pública a rebre i remetre l'escrit que presente un particular sota el pretext que no hi ha conveni subscrit.

I encara més, i en l'àmbit de l'Administració local, el Reglament d'organització, funcionament i règim jurídic de les entitats locals 2568/1986, de 28 de novembre, en el seu art. 231.1 estableix que “en el cas que la sol·licitud faça referència a qüestions de la competència d'altres administracions o atribuïdes a òrgans distints, el destinatari d'estes la dirigirà a qui corresponga, i n'informarà el peticionari”.

D'acord amb el que va informar la Universitat d'Alacant, la Unitat de Registre d'esta, amb l'objecte d'oferir un millor servei als ciutadans i amb la finalitat de preservar els

seus drets, permet el registre de documents el destinatari dels quals no és esta Universitat.

La referida acció es realitza amb l'advertiment als ciutadans que la presentació de qualsevol documentació no dóna fe d'entrada dins de termini i, d'acord amb això, se'ls suggerix que presenten els seus escrits en les administracions a les quals es dirigixen o bé en correus (estafeta de la Universitat), ja que en cas contrari l'interessat s'arriscaria que la data d'entrada que ha de ser tinguda en compte en el còmput del procediment siga la que figure en l'administració a què este vaja dirigit.

A la vista d'això anterior i atés que l'autor de la queixa no ha formulat al·legacions o arguments que permeteren desvirtuar el que ha informat l'administració, vam tancar l'expedient.

9. ESPORTS

Va ser acceptat el nostre suggeriment sobre la queixa núm. 040977 (Informe anual 2004, pàg. 433) i per això vam tancar l'expedient.

Efectivament, l'Ajuntament de Carlet ens va indicar que l'autor de la queixa, una vegada fets els esbrinaments corresponents, no era soci del Club Carlet Futbol Base, com certificava el president i secretari de l'esmentat Club, i reiterava el seu desig de donar cabuda a la totalitat de les sol·licituds de clubs per a la utilització de les instal·lacions esportives i assenyalava que el Club Carlet Futbol Base no havia presentat cap sol·licitud a l'Ajuntament de Carlet per a la utilització de les instal·lacions esportives.

10. CULTURA

El funcionament de la Biblioteca Pública Provincial Fernando de Loaces d'Orihuela es va analitzar en la queixa núm. 050020. Inicialment, per haver-ho plantejat el ciutadà que va formular la queixa, la qüestió es referia a l'horari d'obertura de la Biblioteca. Referent a això, el Sr. director general del Llibre i Biblioteques de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport va informar que la dotació de personal de la Biblioteca condiciona el seu horari d'obertura, de manera que, durant els mesos de juny a setembre, només està oberta al públic durant els matins. També ens deia l'important ús que es fa d'esta Biblioteca (en 2003, 163.731 visitants, 111.982 préstecs a domicili i més de 100.000 volums, per exemple).

Però, a més, va afegir que per ser Orihuela una ciutat amb una població al voltant de 80.000 habitants i, a més, seu d'un campus de les Universitats d'Alacant i Miguel Hernández d'Elx, la Biblioteca Pública Provincial Fernando de Loaces suporta una gran pressió, ja que és l'única biblioteca pública provincial de la Comunitat Valenciana amb seu en una ciutat que no és capital de província.

A més, hem sabut que esta Biblioteca compartix la seu amb l'Arxiu Històric d'Orihuela.

En poques paraules, la Biblioteca Pública Provincial Fernando de Loaces dóna servei a la demanda que genera la ciutat d'Orihuela, la qual no disposa de cap altra biblioteca pública.

Òbviament, en tramitar la queixa amb la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, també vam demanar informe a l'Ajuntament d'Orihuela i, com que no va ser remés, el vam reiterar tres vegades, però no el vam obtenir. Vam considerar que teníem dades suficients per a resoldre la queixa, i ho vam fer realitzant la recomanació a este Ajuntament perquè adoptara les decisions necessàries, ja siga per a implantar una xarxa de biblioteques públiques municipals a Orihuela, ja siga per a ampliar la plantilla de la Biblioteca Pública Provincial Fernando de Loaces i l'Arxiu Municipal d'Orihuela, i que, a este efecte, subscriguera, si fóra necessari, el conveni adequat amb la Conselleria de Cultura, Educació i Esport.

Atés que l'interessat va formular la queixa en valencià, es va tramitar en esta llengua i, en esta llengua vam remetre la resolució, tant a la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, com a l'Ajuntament d'Orihuela. Este últim la va retornar, i la va adjuntar a un escrit amb segell municipal i sense signatura en el qual es feia constar que no es podia llegir per ser un municipi castellanoparlant. Es va tornar a enviar, amb un recordatori dels drets i deures continguts en les lleis vigents sobre l'ús del valencià i, amb la finalitat de solucionar les deficiències observades, també es va remetre la versió castellana de la resolució.

En el moment de redactar este informe, no hem rebut resposta de l'Ajuntament d'Orihuela.

XI. QUEIXES NO ADMESSES I CAUSES

Introducció

Com ja és habitual, el criteri seguit pel Síndic de Greuges és explicar a tots els interessats les raons de la no-admissió de les seues queixes i, si escau, orientar-los sobre les vies adequades per a satisfer les seues pretensions, i analitzar totes les reclamacions amb un ampli criteri, favorable, en cas de dubte, a la seua admissió.

Al llarg de l'any 2005, la institució no va admetre a tràmit 260 queixes, algunes acumulades, de les quals 46 van ser arxivades davant la impossibilitat d'iniciar les investigacions corresponents, perquè els interessats no van aportar les dades que els havíem sol·licitat i que eren imprescindibles per a continuar estes investigacions.

La decisió de la institució de no iniciar una investigació sobre algunes queixes obeïx, en uns casos, al fet que aquelles no reuniten els requisits formals o objectius suficients per a iniciar una investigació i, en uns altres al fet que, des que són formulades, es constata la inexistència d'una actuació pública irregular que justifique la intervenció del Síndic de Greuges.

En este apartat donem compte d'aquelles queixes que, per una causa o per una altra, no van ser admeses.

1. Queixes formulades per autoritats administratives en matèries relacionades amb les seues competències

Per esta causa no van ser admeses 11 queixes.

L'article 10 de la Llei reguladora del Síndic de Greuges disposa que tota persona natural o jurídica que invoque un interès legítim podrà dirigir-se a esta institució, amb l'excepció prevista en el paràgraf segon, en el qual s'establix que “no podran presentar queixa davant el Síndic de Greuges les autoritats administratives en assumptes de la seua competència”.

És per això que no vam admetre aquelles queixes que van ser formulades per membres dels governs municipals o d'òrgans de govern de centres docents, ja que els conflictes que sorgixen entre les autoritats locals sobre la legalitat o l'oportunitat dels seus actes, i que no poden ser resolts en els termes democràtics que definixen el govern municipal, tenen una via específica de solució en la via judicial, però no són objecte d'investigació per part d'esta institució, i les queixes formulades per membres d'òrgans de govern dels centres docents, director, claustre de professors, consell escolar, etc., no van ser admeses pels mateixos motius.

Conseqüentment amb el que acabem de dir, vam determinar la no-admissió de les queixes núm. 050079, 050217, 050500, 050672, 050732, 050737, 051016, 051085, 051353, 051624 i 051818.

2. Queixes extemporànies

Per este motiu no van ser admeses 7 queixes, ja que havia transcorregut, a l'excés, el termini d'un any des que els fets objecte de les queixes van ser coneguts pels interessats i van desplegar tots els seus efectes. Per tant, de conformitat amb l'article 18.1 de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, no van ser admeses les queixes amb referència núm. 050016, 050086, 050291, 051086, 051125, 051548, 051613.

3. Assumptes *sub iudice*

En un total de 36 queixes es va donar la circumstància d'haver estat resoltes en els tribunals de justícia o estar pendents de resolució judicial, i per això no les vam admetre, ja que el Síndic de Greuges no té competències per a revisar les resolucions dictades per jutges i tribunals en l'exercici de les seues funcions jurisdiccionals, sobre la base del principi, constitucionalment consagrat, de la independència del poder judicial, que obliga que cap altre poder o autoritat distinta dels òrgans judicials pugua pronunciar-se sobre els assumptes sotmesos a jutges i tribunals. A més, l'article 17.2 de la Llei reguladora d'esta institució establix que el Síndic de Greuges no pot entrar en l'examen individual d'aquelles queixes sobre les quals hi haja pendent una resolució administrativa o judicial definitiva, i l'haurà de suspendre si, una vegada iniciada la seua actuació, s'interposara per persona interessada denúncia, querella o demanda.

Per este motiu vam determinar la no-admissió de les següents queixes, en les quals vam observar estes dues circumstàncies: queixes núm. 050052, 050136, 050161, 050213, 050317, 050401, 050431, 050439, 050461, 050509, 050535, 050537, 050563, 050640, 050799, 050815, 050820, 050916, 050920, 051045, 051054, 051056, 051059, 051171, 051253, 051482, 051484, 051499, 051589, 051689, 051726, 051811, 051895, 051899, 051900 i 051931.

4. Queixes sobre qüestions jurídicoprivades

Durant l'any 2005 es van presentar, davant esta institució, 34 queixes en les quals no apareixia implicada, ni directament ni indirectament, cap administració pública valenciana, i en les quals s'exposaven diverses qüestions privades entre particulars i que, en algun cas, també havien estat sotmeses a jutges i tribunals, per la qual cosa la causa de la seua no-admissió va ser doble. En el seu contingut, estes queixes es referien, fonamentalment, a discrepàncies amb entitats financeres, problemes interns de diferents comunitats de propietaris, actuació de professionals, conflictes sorgits en procediments de separació matrimonial o qüestions hereditàries, entre d'altres.

A este bloc pertanyen les queixes núm. 050002, 050015, 050101, 050117, 050151, 050160, 050225, 050230, 050333, 050369, 050527, 050587, 050675, 050683, 050756, 050762, 050771, 050791, 050826, 050972, 051002, 051100, 051178, 051344, 051376, 051389, 051426, 051713, 051765, 051781, 051819, 051846, 051891 i 051959.

A tots els promotors d'estes queixes que finalment no van ser admeses, després de l'explicació corresponent sobre la nostra falta de competència en les qüestions que van sotmetre a la nostra consideració, els vam proporcionar orientació per a la satisfacció de les seues pretensions.

5. Inexistència de pretensió concreta

En este epígraf informem sobre aquelles queixes, 27 en total, que per la seua falta de concreció o per reflectir opinions o declaracions generals, sense cap delimitació de fets susceptibles de ser investigats, no van ser admeses a tràmit. Estes queixes són les núm. 050044, 050082, 050128, 050440, 050512, 050516, 050531, 050568, 050585, 050605, 050679, 050686, 050694, 050709, 050833, 050943, 050999, 051126, 051192, 051442, 051545, 051569, 051682, 051772, 051825, 051874 i 051879.

6. Inexistència d'actuació administrativa prèvia

En este bloc donem compte d'aquelles queixes que no van ser admeses pel fet que, ara no s'havia sol·licitat a l'Administració pública l'actuació objecte de les queixes, ara no havia transcorregut suficient temps perquè aquella poguera resoldre, i per tant faltava l'element objectiu de l'actuació pública, per acció o per omissió, perquè el Síndic de Greuges poguera realitzar la seua funció de supervisió. Per això, vam indicar als promotors de les queixes la nostra impossibilitat d'intervenir fins que l'administració

pública afectada no haguera resolt expressament les qüestions plantejades o es produïren retards excessius i injustificats, o qualsevol altre tipus d'actuació irregular. Van ser, en total, 24 queixes.

Esta causa de no-admissió es va observar en les queixes núm. 050123, 050138, 050277, 050324, 050408, 050464, 050549, 050668, 050742, 050748, 050783, 050878, 050901, 050949, 051013, 051158, 051573, 051686, 051690, 051783, 051866, 051867, 051946 i 051947.

7. Falta de fonament de les queixes o inexistència d'irregularitat administrativa

En este apartat incloem aquelles queixes en les quals no hem observat una actuació pública irregular que justificara la intervenció del Síndic de Greuges, i en les quals indiquem als seus promotors que la mera disconformitat amb disposicions legals vigents o el desacord amb una resolució administrativa o amb els criteris d'organització i funcionament dels serveis públics, no pot per, per si sola, motivar la intervenció del Síndic de Greuges.

Les queixes que no van ser admeses per esta causa van ser les 69 següents: núm. 050054, 050077, 050087, 050121, 050205, 050255, 050311, 050349, 050380, 050382, 050383, 050385, 050420, 050421, 050422, 050423, 050425, 050426, 050428, 050466, 050467, 050469, 050487, 050491, 050492, 050493, 050494, 050501, 050551, 050553, 050554, 050555, 050556, 050557, 050558, 050559, 050560, 050569, 050684, 050719, 050983, 050998, 051014, 051039, 051044, 051062, 051335, 051338, 051349, 051417, 051425, 051496, 051518, 051538, 051557, 051584, 051585, 051639, 051669, 051709, 051749, 051751, 051784, 051809, 051836, 051838, 051888, 051919 i 051975.

8. Queixes arxivades per falta de remissió de dades sol·licitades als interessats o desistides per ells

Incloem ací la relació d'aquelles queixes, en total 69, en què ha transcorregut un temps prudencial sense que els interessats resolgueren o aportaren les dades complementàries que prèviament els havíem sol·licitat, imprescindibles per a iniciar una investigació, i que van haver de ser arxivades; també les queixes els promotors de les quals van manifestar expressament la seua voluntat de desistir-ne abans que ens haguérem pronunciat sobre la seua admissió a tràmit o aquelles queixes anònimes o que prèviament havien estat admeses pel Defensor del Poble. En concret van ser les núm. 050005, 050048, 050074, 050206, 050260, 050269, 050274, 050407, 050409, 050465, 050564, 050573, 050598, 050604, 050739, 050750, 050751, 050758, 050760, 050805, 050959, 050986, 050997, 051015, 051022, 051061, 051087, 051146, 051188, 051308, 051350, 051412, 051413, 051414, 051418, 051430, 051433, 051448, 051555, 051559, 051565, 051588, 051677, 051741, 051788 i 051801.

9. Altres supòsits de no-admissió

Destaquem en este epígraf aquelles queixes que per diferents motius no van ser admeses, i el denominador comú de les quals va ser que les qüestions plantejades pels seus promotors excedien l'àmbit competencial determinat per la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, i que es referien a la petició d'ajudes econòmiques al Síndic, l'escàs termini perquè l'Administració resolga les peticions dels interessats o les qüestions recentment investigades en actuacions d'ofici, qüestions tecnicocientífiques, històriques o de discrecionalitat tècnica alienes a les funcions que el Síndic de Greuges té encomanades.

Este va ser el cas de les 6 queixes següents, les núm. 050139, 050307, 050341, 050578, 051070 i 051523

CAPÍTOL SEGON

**QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL
POBLE**

XII. QUEIXES REMESES AL DEFENSOR DEL POBLE I ALTRES COMISSIONATS AUTONÒMICS

Introducció

En este capítol donem compte de les queixes formulades pels ciutadans valencians davant el Síndic de Greuges que afecten administracions públiques distintes de la Generalitat Valenciana i no integrades en l'Administració local, i que van haver de ser remeses a altres institucions defensores dels drets i les llibertats fonamentals recollits en el títol I de la nostra norma suprema i en l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, perquè eren alienes a l'àmbit competencial que la Llei 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, atorga a esta institució, l'article 13 de la qual exclou de la nostra competència l'Administració de l'Estat, en tots els seus ordres i àmbits, i específicament les administracions de justícia i la militar, la competència de la qual correspon al Defensor del Poble, excepció feta de les institucions anàlogues de les comunitats autònomes, independentment que a la Generalitat Valenciana corresponguen competències executives o de desenvolupament normatiu.

En definitiva, l'actuació d'esta institució sobre les queixes relatives a l'Administració de l'Estat està delimitada pels apartats 2 i 3 de l'article 12 i 14 de la Llei 11/1988, en concordança amb la Llei 36/1985, de 6 de novembre, en la qual es regulen les relacions del defensor del poble i les figures similars de les diferents comunitats autònomes.

En conseqüència, les funcions desenvolupades referent a això pel Síndic de Greuges se centren a assessorar i informar directament el ciutadà que es dirigix a esta institució per presentar una denúncia davant d'aquelles administracions, rebre la seua queixa i, una vegada qualificada, remetre-la al Defensor del Poble.

A continuació, en el procés de tramitació de l'expedient, es mantenen relacions de coordinació, i es rep de la institució estatal informació sobre l'expedient, i finalment sobre la resolució que posa fi a la investigació.

No obstant això, el Síndic de Greuges continua intervenint en aquelles queixes que exigixen una actuació urgent, les quals, en alguns casos, ja no cal remetre-les posteriorment al Defensor del Poble, perquè són resoltes gràcies a les gestions que hem realitzat.

En definitiva, en este capítol donem compte de les queixes remeses durant l'any 2005 al Defensor del Poble o a institucions anàlogues, a fi de completar les qüestions que durant el present exercici van generar greuges als ciutadans valencians.

I en este sentit, hem dirigit les 232 queixes següents al Defensor del Poble estatal i a altres comissionats autonòmics.

1. MINISTERI D'ECONOMIA I HISENDA

1.1. Economia

Queixes núm. 050497 i 050584, discrepància amb entitat financera.

Queixes núm. 050706 i 051778, reclamació a la Direcció General d'Assegurances i Fons de Pensions.

Queixa núm. 051502, inclusió en el fons social europeu.

1.2. Hisenda

1.2.1. Cadastre

Queixes núm. 050363, 051556 i 051813 , disconformitat amb mesurament cadastral.

Queixa núm. 050607, errors en valors cadastrals de finca urbana.

Queixes núm. 050463, 051037 i 051932, canvi de titularitat en el cadastre.

Queixa núm. 051159, discrepàncies amb valors cadastrals de béns immobles.

Queixes núm. 051553 i 051670, errors en el registre cadastral.

1.2.2. Tributs i sancions

Queixes núm. 050320, 050321, 050322, 050323 i 050325, disconformitat amb embargament de compte corrent per impagament de sanció de trànsit.

Queixa núm. 052015, relativa a embargament de béns per dèbits a la Seguretat Social.

Queixa núm. 050387, deficiències en tramitació de IRPF de no residents.

Queixes núm. 050606 i 050970, discrepàncies amb la liquidació del IRPF.

Queixa núm. 051117, sol·licitud de devolució de l'impost de matriculació.

Queixes núm. 051553 i 051556, discrepàncies amb el cobrament de l'impost de béns immobles.

Queixa núm. 051638, sol·licitud d'anul·lació de sancions de l'Agència Estatal d'Administració Tributària.

Queixa núm. 051764, disconformitat amb la retirada del número del CIF.

1.2.3. Altres

Queixes núm. 050649, 050792, 051853, 050484 i 051965.

2. MINISTERI D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORT

2.1. Educació

Queixes núm. 050261 i 050781, relatives a beques i ajudes a l'estudi.

Queixa núm. 050267, no-revalidació d'estudis cursats en l'estranger.

Queixa núm. 050447, disconformitat amb el Reial decret 409/2002, de 3 de maig, extinció de plans d'estudi anteriors a la LOGSE.

Queixa núm. 050510, disconformitat amb l'aprovació de Reial decret, en el qual es distingix, a l'efecte de titulació i programa, la llengua valenciana de la catalana, en les escoles oficials d'idiomes.

Queixa núm. 050515, sol·licitud de retirada d'un escut franquista de la façana d'un edifici militar.

Queixa núm. 051220, discrepàncies amb els criteris per a computar nota mitjana d'expedient acadèmic.

Queixa núm. 051328, discrepàncies amb la normativa bàsica per a l'accés a la funció pública docent.

Queixa núm. 051703, no-reconeixement per als professors responsables dels auxiliars de conservació en IES de la Comunitat Valenciana.

Queixa núm. 051704, petició d'un plus per productivitat, premi o distinció.

Queixa núm. 051926, relativa a alumnes dislèxics i problemes d'aprenentatge.

2.2. Cultura

Queixes núm. 051571, 050157 i 051915, relativa a exclusió del valencià.

3. MINISTERI DE JUSTÍCIA

3.1. Disconformitat amb el contingut, les actuacions o les resolucions judicials

Queixes núm. 050359, 050813, 051143, 051824 i 051896, relatives al fet que s'agilite l'execució del procediment judicial.

Queixes núm. 050532 i 052065, disconformitat amb expedient sancionador.

Queixes núm. 052022 i 052041, relativa a disconformitat amb una sentència.

Queixa núm. 050601, relativa a la impossibilitat d'executar determinades sentències per col·lapse dels serveis socials.

Queixes núm. 050638, 050692, 050590, 050528, 050757, 050797, 050806, 050881, 05925, 050937, 051177, 051343 i 051371, en les quals es denunciaven, ara irregularitats en l'actuació dels jutges i tribunals durant el procés judicial, ara en l'execució de les sentències.

Queixa núm. 050759, relativa a subhastes judicials.

Queixa núm. 051072, relativa a petició d'indult.

Queixa núm. 051826, relativa a retard a resoldre sol·licitud d'acumulació de penes.

3.2. Vigilància penitenciària

Queixa núm. 050663, contra un magistrat jutge de vigilància penitenciària de sancions per injúries a causa de la seua orientació sexual.

3.3. Registre civil

Queixa núm. 051137, relativa a retard per a obtenir llibre de família.

Queixa núm. 051995, relativa a inscripció de naixença.

3.4 Juntes electorals

Queixa núm. 050195, disconformitat amb el fet que l'escrit en el qual es convoca a participar en una taula electoral estiga escrit només en castellà.

Queixa núm. 050251, relativa a sol·licitud que s'eximisca de pertànyer a una taula electoral.

Queixa núm. 050561, relativa a sol·licitud d'inscripció en el cens electoral de residents absents.

3.5 Altres

Queixa núm. 051351.

4. MINISTERI DE FOMENT

4.1. Correus

Queixa núm. 050446, 050667, 051159, 051212, 051261, 051491 i 052036, disconformitat amb el funcionament del servei de correus.

Queixa núm. 050894, relativa a exclusió del valencià en el rètol d'una oficina de correus.

4.2. Ferrocarrils i altres mitjans de transport

Queixes núm. 050049 i 051021, disconformitat amb el servei de RENFE.

Queixa núm. 050105, disconformitat amb una companyia aèria.

Queixa núm. 050926, dificultats que experimenten les persones amb discapacitats físiques en els seus desplaçaments.

4.3 Costes

Queixa núm. 050485, relativa a inaccessibilitat a la platja.

4.4 Ports

Queixa núm. 050392, disconformitat amb les funcions exercides pels guardamolls.

4.5. Altres

Queixes núm. 051374, 051375, 051533, 051672, 051729, 050994 i 051964.

5. MINISTERI DE L'INTERIOR

5.1. Centres penitenciaris

Queixa núm. 050440, denúncia de tortures en centres penitenciaris.

Queixa núm. 050445, relativa a petició de llibertat per intern en centre penitenciari.

Queixes núm. 050538, 050746, 050824, 050963, 050969 i 051892, precarietat en el règim i el tracte en centre penitenciari.

5.2. Agents de l'autoritat

Queixa núm. 051596, denúncia pel tracte rebut de la Guàrdia Civil.

5.3. Direcció General de Trànsit

Queixes núm. 050027 i 051166, relatives a les instal·lacions en la Direcció General de Trànsit d'Alacant.

Queixes núm. 050172, 050276, 050318, 050462, 050950 i 051673, disconformitat amb la sanció imposada.

Queixes núm. 050272, 050278, 050279, 050546 i 050552, disconformitat amb el procediment sancionador.

Queixa núm. 050384, disconformitat amb l'embargament de compte corrent per sanció de trànsit.

Queixes núm. 050452 i 050495 disconformitat amb expedient sancionador de trànsit.

Queixa núm. 050802, discrepàncies amb el funcionament de la Prefectura Provincial de Trànsit d'Alacant.

Queixa núm. 050907, discrepàncies amb examen teòric de conduir.

Queixes núm. 051150 i 051185, relatives a renovació del permís de conduir.

Queixes núm. 051522 i 051776, relatives a l'homologació del permís de conduir.

5.4. Estrangeria

Queixes núm. 050011, 051579 i 052105, sol·licitud del permís de treball o residència.

Queixes núm. 050011, 050106, 050190, 050329, 050334, 050356, 050357, 050365, 050390, 050436, 050517, 050630, 050823, 050828, 051183, 051221, 051237, 051245, 051248, 051249, 051513, 051619 i 051756, relatives a la demora en la resolució d'expedients de sol·licitud de permisos de residència, de reagrupació familiar o de treball per mal funcionament d'oficina d'estrangeria.

Queixa núm. 050316, relativa a denegació de nacionalitat espanyola.

Queixa núm. 050391, relativa a incidències en procediment de normalització d'estrangers.

Queixa núm. 051415, relativa a incidències en el procediment de reagrupació familiar.

Queixa núm. 051563, relativa al funcionament d'oficina d'estrangeria

Queixa núm. 051582, relativa a denegació de visat.

Queixa núm. 051958, relativa a incidències en el procediment de sol·licitud de permís de treball i residència.

5.5. Altres

Queixes núm. 050327, 050754 i 051675.

6. MINISTERI DE TREBALL I ASSUMPTE SOCIALS

6.1. Seguretat Social

Queixa núm. 050097, disconformitat amb la mútua d'accidents de treball per negar-se a concedir la baixa laboral i indemnització.

Queixes núm. 050171, 050287, 050441, 050080, 050520, 050951, 051067, 051115, 051152, 051198, 051254, 051269, 051305, 051340, 051341, 051763 i 051903, sobre qüestions referents a la disconformitat amb el funcionament de la Seguretat Social, el pagament de prestacions i els procediments de concessió d'estes.

Queixa núm. 050376, disconformitat amb denegació d'invalidesa absoluta.

Queixa núm. 050504, falta de resposta a escrits en els quals se sol·liciten prestacions.

Queixa núm. 050642, sobre incompliment de Conveni Internacional de Seguretat Social.

Queixes núm. 050680, 050840 i 051880, disconformitat amb resolució de determinació de contingències.

Queixes núm. 051153 i 051842, relatives a denegació de petició d'incapacitat permanent.

Queixa núm. 051988, relativa a ajudes i subvencions.

Queixa núm. 051352, disconformitat amb el pagament de recàrrecs.

Queixa núm. 051611, sol·licitud de renúncia d'assistència sanitària.

Queixa núm. 051845, disconformitat amb falta de pagament per subsidi.

Queixa núm. 050297, disconformitat amb retallada de pensió per jubilació.

6.2. Treball

Queixa núm. 051008, disconformitat amb la denegació a la sol·licitud de la renda activa d'inserció.

7. MINISTERI DE SANITAT I CONSUM

7.1. Sanitat

Queixa núm. 050471, relativa a denegació de targeta sanitària europea.

7.2 Consum

Queixa núm. 050591, disconformitat amb el funcionament d'una companyia aèria.

Queixa núm. 051800, disconformitat amb el funcionament d'una companyia asseguradora.

8. MINISTERI D'AFERS EXTERIORS I COOPERACIÓ

Queixa núm. 051558, relativa a repatriació de cadàver.

Queixa núm. 052041, relativa a repatriació de presos.

9. MINISTERI DE CIÈNCIA I TECNOLOGIA

9.1. Telecomunicacions

Queixes núm. 050006, 050142, 050210, 050505, 050518, 050599, 050863, 050930, 051144, 051229, 051342, 051643 i 051735, funcionament anormal de companyies telefòniques.

Queixes núm. 050367, 050599, 050863, 051219 i 051311, cobrament indegut per una companyia de telefonia.

Queixa núm. 052040, disconformitat amb el contingut d'un programa de televisió.

9.2 Altres

Queixes núm. 051444, 051035 i 051222.

10. MINISTERI DE MEDI AMBIENT

10.1. Medi ambient

Queixa núm. 050482, sol·licitud del pagament de l'IBI de característiques especials.

Queixa núm. 051093, relativa a legalització de vinyes.

Queixa núm. 052001, relativa a legalització de camp de vol en un paisatge protegit.

10.2. Organismes de conca

Queixa núm. 050076, sol·licitud de resposta a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer a un escrit.

Queixa núm. 051976, disconformitat amb l'actuació de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.

Queixa núm. 050621, sol·licitud d'informació sobre irregularitats referents al cobrament d'una derrama d'embassament.

Queixa núm. 051109, relativa a quotes exigides per la Comunitat de Regants del Verger.

Queixa núm. 050767, sol·licitud a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer que no autoritze l'ampliació de noves demandes d'aigua.

Queixa núm. 050766, relativa a responsabilitat patrimonial per inundacions.

Queixa núm. 051760, relativa a l'obligació de resoldre expressament.

Queixa núm. 050779, sol·licitud d'aigua per a reg.

11. MINISTERI D'ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Queixes núm. 050830 i 050203, relatives a sol·licitud de contestació a escrit.

Queixa núm. 050716, relativa a barreres per a persones discapacitades.

Queixa núm. 050090, relativa a la negativa a compulsar documents.

12. ALTRES COMISSIONATS

Queixa núm. 051237, remesa al Defensor dels Habitants de Costa Rica, sol·licitud de reagrupació familiar.

Queixa núm. 050427, remesa a la Defensora del Poble de Castella-la Manxa, denúncia d'irregularitat en un expedient sancionador.

Queixa núm. 051606, remesa al Procurador del Común de Castella-Lleó, relativa a escrit del defensor del Menor de la Comunitat de Madrid de possible situació de desemparament d'un menor.

Queixa núm. 051348, remesa al Procurador del Común de Castella-Lleó, relativa a transports sanitaris.

Queixa núm. 050346, remesa al Síndic de Greuges de Catalunya, disconformitat amb la negativa de l'Ajuntament de Sallent i de l'Institut Cadastre del Sol (INCASOL) a diverses peticions.

CAPÍTOL TERCER

**COL·LABORACIÓ DE LES
ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES AMB LA
INSTITUCIÓ**

INTRODUCCIÓ

L'article 19, número 1, de la Llei 11/1988, de 26 de desembre, del Síndic de Greuges, estableix que “totes les autoritats públiques, funcionaris i organismes oficials de la Generalitat estan obligats a auxiliar el Síndic de Greuges en les seues actuacions, amb caràcter prioritari i urgent”. D'altra banda, l'article 24, número 1, d'eixe mateix text legal, prescriu que “la persistència en una actitud hostil o entorpidora de la labor d'investigació del Síndic de Greuges per part de qualsevol organisme, funcionari, directiu o personal al servei de l'Administració pública de la Generalitat, podrà ser objecte d'un informe especial, a més de destacar-ho en la secció corresponent del seu informe anual”. Finalment, l'article 29 disposa, en el número 1, que el Síndic, “quan concloga les seues investigacions, podrà formular a les autoritats i als funcionaris de l'Administració advertiments, recomanacions, recordatoris dels seus deures legals i suggeriments per a l'adopció de noves mesures. En tot els casos, les autoritats i els funcionaris estaran obligats a respondre per escrit, en un termini no superior a un mes” i, en el número 2 d'eixe mateix precepte s'estableix que “una vegada formulada l'observació corresponent pel Síndic de Greuges, si dins d'un termini raonable no s'adopte, per part de l'autoritat o del funcionari afectat, les mesures oportunes en el sentit indicat o no informaren el Síndic de les raons que justifiquen la seua no-adopció, aquell podrà posar en coneixement de la màxima autoritat de l'organisme o departament afectat i, si escau, del president de la Generalitat, els antecedents de l'assumpte, el contingut de les observacions formulades i el resultat de la seua actuació. Si, no obstant això anterior, tampoc obtinguera una resposta adequada, el Síndic inclourà este assumpte en el pròxim informe, ordinari o especial, que eleve a les Corts, amb exprés esment dels noms de les autoritats o dels funcionaris que hagen adoptat esta actitud”.

De manera que, des del punt de vista de la col·laboració de les administracions públiques, és la persistència en una actitud hostil o entrebancadora de la labor

d'investigació del Síndic la que ha de motivar que eixe fet siga especialment destacat en la secció corresponent de l'informe anual, és a dir, dins l'apartat que ara introduïm. No obstant això, la norma no aclaria quines actuacions o omissions de l'Administració pública han de considerar-se pròpies d'una actitud persistentment hostil o entorpidora de la labor d'investigació del Síndic. El criteri que, des de 2002, vam adoptar a este efecte, va ser que mereixeria eixa consideració la no-contestació als requeriments d'informació sol·licitada i la no-contestació a les resolucions emeses. Per això, en el present apartat i en primer lloc, relacionem les administracions públiques valencianes que, des del punt de vista de la institució, han adoptat una actitud hostil o entorpidora de la nostra labor.

La no-acceptació d'una recomanació, si estava argumentada, encara que fóra en contra del criteri del Síndic, seria reflectida en l'informe però no s'hi faria constar de la mateixa manera, ja que, en este cas, l'Administració no manifesta una actitud entorpidora sinó un desacord amb els criteris exposats en la resolució. Això no obstant, el Síndic sí que valora les contestacions i sí que existix un pronunciament per a considerar si la contestació es considera argumentada adequadament o, per contra, darrere els arguments exposats per a la no-acceptació, en realitat, s'amaga una falta d'argumentació o de justificació. Enguany, per valorar millor el grau de col·laboració de les administracions públiques, hem decidit incloure, a continuació i en este mateix apartat, estos últims supòsits de no-acceptació de les recomanacions del Síndic que, de tota manera, no denoten una actitud de no-col·laboració amb les tasques i finalitats de la institució, sinó una divergència amb els seus criteris.

Per tant, la finalitat d'este capítol és informar sobre el grau de col·laboració amb el Síndic de Greuges de les administracions públiques incloses dins el seu àmbit competencial, com també dels seus funcionaris i autoritats. Es tracta, doncs, de donar compte del nivell de compliment dels requeriments del Síndic, tant en la fase d'informació com en la d'acceptació de les resolucions.

I. ADMINISTRACIONS QUE NO HAN CONTESTAT ALS REQUERIMENTS O A LES RESOLUCIONS DEL SÍNDIC, O QUE HAN CONTESTAT A ESTES ÚLTIMES DE MANERA INJUSTIFICADA O INSUFICIENT, TOT EVIDENCIANT-HI UNA ACTITUD ENTORPIDORA I UNA FALTA DE COL·LABORACIÓ

a) No contesten als requeriments inicials d'informació

Ajuntament de l'Alboraia

Queixa núm. 041989 (queixa a instància de part)

No contesten els requeriments inicials d'informació en una queixa relativa a una denúncia formulada per un ciutadà, sobre el fet que la nova retolació instal·lada estiga únicament en castellà.

Queixa núm. 042096 (queixa a instància de part)

No contesta als requeriments inicials d'informació en una queixa relativa a la denúncia que va realitzar un ciutadà sobre el possible incompliment de la normativa referent a la normalització lingüística del valencià, amb motiu de la versió exclusivament en castellà de la pàgina web municipal (www.alboraya.com).

Queixa núm. 050355 (queixa a instància de part)

No contesta una petició d'informació sobre la situació d'un matrimoni d'ancians als quals l'Ajuntament havia cedit en precari un habitatge i, en eixe moment, anaven a ser-ne expulsats, tot i que un dels membres estava greument malalt i que no tenien alternatives.

Ajuntament d'Altea

Queixa núm. 050248 (queixa a instància de part)

No contesta al requeriment inicial d'informació respecte de la queixa presentada per un ciutadà a causa de la falta d'infraestructures en la urbanització Las Mimosas.

Ajuntament d'Arañuel

Queixa núm. 040980 (queixa a instància de part)

En la present queixa, relativa a una reclamació quant al deficient disseny d'una via pública que produïx inundacions periòdiques en un habitatge particular, no vam rebre cap informe per part de l'administració de referència.

Ajuntament de Bonrepòs i Mirambell

Queixa núm. 050247 (queixa a instància de part)

No contesten als requeriments inicials d'informació en una queixa relativa a la falta de contestació a un escrit que va presentar un ciutadà, amb relació a l'exempció/devolució de les quotes de l'impost de béns immobles de naturalesa rústica corresponents als exercicis 2001 i 2002.

Ajuntament de Catí

Queixa núm. 041869 (queixa d'ofici)

No contesten al qüestionari inicial que els vam remetre respecte de la queixa d'ofici sobre l'aprovació dels plans especials dels conjunts històrics com a tècnica de protecció del patrimoni historicoartístic valencià.

Ajuntament de Cirat

Queixa núm. 041901 (queixa a instància de part)

No contesten als requeriments inicials d'informació en una queixa relativa a una denúncia que va formular un ciutadà, amb relació al cobrament de l'impost d'un vehicle a motor que estava donat de baixa.

Ajuntament d'Orihuela

Queixa núm. 050020 (queixa a instància de part)

No va facilitar la informació que se li va demanar sobre la Biblioteca Pública Fernando de Loaces.

Ajuntament de Segart

Queixa núm. 042146 (queixa a instància de part)

En la present queixa, relativa a l'incompliment de l'obligació de resoldre, no vam rebre cap informe per part de l'administració de referència.

Col·legi Territorial d'Administradors de Finques de València

Queixa núm. 050223 (queixa a instància de part)

No contesten als requeriments inicials d'informació en una queixa relativa a la falta de contestació a una denúncia que va formular un ciutadà, amb relació a l'actuació professional d'un dels col·legiats.

b) No contesten als requeriments d'ampliació d'informació

Ajuntament de Corbera

Queixa núm. 041592 (queixa a instància de part)

No contesta a la petició d'ampliació d'informe inicial respecte d'una queixa presentada per un ciutadà, relativa a l'aprovació d'un projecte d'urbanització i la previsió de trasllat de diverses indústries situades en dos viaris de la localitat.

Ajuntament de Lliria

Queixa núm. 040919 (queixa a instància de part)

No contesta a la petició d'ampliació de l'informe inicial respecte d'una queixa presentada per un ciutadà, per execució d'obres irregulars, segons sembla, en la Unitat d'Execució núm. 16 delimitada pel Pla general de la ciutat.

Ajuntament de Peñíscola

Queixa núm. 041021 (queixa a instància de part)

No contesta a la petició d'ampliació de l'informe inicial respecte d'una queixa presentada per un ciutadà, relativa a les distàncies i l'impacte ambiental legalment exigibles per a la instal·lació d'una estació depuradora d'aigües residuals.

c) No contesten als nostres recordatoris de deures legals o reclamacions

Ajuntament d'Albocàsser

Queixa núm. 040014 (queixa a instància de part)

No contesta a una resolució en la qual es recomana que, juntament amb la Conselleria de Territori i Habitatge, promoga, decididament i coordinadament, la constitució d'un grup de treball en el qual també es puguen integrar representants del Ministeri d'Interior, la Societat d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, els ajuntaments afectats que han manifestat la seua oposició i les associacions ciutadanes interessades, a fi d'incrementar l'intercanvi d'informació i tractar d'assolir una solució consensuada sobre la ubicació de l'establiment penitenciari que puga satisfer tots els interessos públics, generals i locals, concurrents.

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 040852 (queixa a instància de part)

No contesta a una resolució en la qual es recordava a eixa corporació local els deures legals que la Constitució i la legislació vigent li imposa, de respectar els drets lingüístics dels administrats i utilitzar, en tots els procediments i qualsevol altra forma de relació amb ells, la llengua (castellà o valencià) que estos hagen triat.

Ajuntament d'Almenara

Queixa núm. 041492 (queixa a instància de part)

No es va donar cap contestació a la resolució en la qual suggeríem que contestara a les al·legacions de l'interessat i que entrara en el fons del que pretenia, en el cas que tingueren mitjans per a conèixer-ne el contingut, i que, en defecte d'això, requerira a l'interessat l'esmena del seu escrit, mitjançant la presentació d'una traducció d'este al valencià o al castellà, segons triara.

Ajuntament de Burriana

Queixa núm. 050137 (queixa a instància de part)

No ha contestat a la recomanació perquè prenga la iniciativa necessària per a revisar un procés selectiu i atorgar a l'interessat 0,50 punts pels seus coneixements de valencià per haver-ho acreditat en l'expedient.

Ajuntament de Lliria

Queixa núm. 041411 (queixa a instància de part)

No contesta a una resolució en la qual es recomana que s'impulse el compliment dels tràmits legals per a aprovar, al més prompte possible i amb el màxim consens possible dels propietaris afectats, el projecte de reparcel·lació de la unitat d'execució núm. 43-Safareig, tenint en compte la imprescriptibilitat de l'acció administrativa per a ordenar la demolició de les obres que afecten o ocupen els espais lliures d'edificació previstos pel Pla general d'ordenació urbana i que no es consoliden pel transcurs del termini de quatre anys des de la seua terminació.

Ajuntament de San Fulgencio

Queixa núm. 041543 (queixa a instància de part)

No contesta a la resolució d'esta institució relativa a impulsar un expedient d'infracció urbanística.

Ajuntament de la Vila Joiosa

Queixa núm. 041869 (queixa d'ofici)

No contesta a la resolució dictada en esta queixa d'ofici, relativa a l'aprovació dels plans especials dels conjunts històrics com a tècnica de protecció del patrimoni historicoartístic valencià.

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Queixes núm. 050662 i núm. 050794 (queixes a instància de part)

No s'ha contestat al suggeriment que les places no cobertes pel torn de reserva per a minusvàlids no siguen acumulades al torn lliure i que siguen incorporades al torn de reserva en una nova convocatòria general o específica fins que s'arribe al 2% de persones amb minusvalideses del total d'efectius d'eixa Administració, com també que eixes vacants siguen oferides temporalment per a la seua provisió per estes persones fins a la seua provisió reglamentària.

d) Contesten, però de forma insuficientment justificada, a les nostres recomanacions o recordatoris de deures legals

Ajuntament d'Alcoi

Queixa núm. 050284 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual s'efectuen les següents recomanacions amb relació a la participació de la dona en condicions d'igualtat amb l'home en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi:

- No facilitar cap tipus d'ajuda a l'Associació de Sant Jordi ni a les *filaes* mentre les dones que ho desitgen no s'hi integren com a membres de ple dret i participen plenament en les Festes de Moros i Cristians en condicions d'igualtat amb els homes, ja que entenem que existix discriminació indirecta quan una norma jurídica, criteri, conducta o pràctica, aparentment neutra, perjudica una proporció substancialment major de membres d'un mateix sexe, en este cas, les dones, i això, en compliment de la prohibició continguda en l'art. 4.5 de la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació.
- Adoptar mesures específiques i concretes que propicien i impulsen decididament la integració progressiva, plena i igualitària de la dona en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi com a membres de ple dret i en condicions d'igualtat amb els homes.
- Fomentar i promoure, amb fermesa i determinació, que en els òrgans de direcció de l'Associació de Sant Jordi i les diverses *filaes*, en els quals les dones estan actualment infrarepresentades, existisca una presència i representació equilibrada de dones i homes.
- Impulsar amb insistència els instruments adequats per a modificar els patrons socioculturals de conducta de dones i home, amb la finalitat d'eliminar els prejudicis, usos i costums basats en la idea d'inferioritat o en funcions estereotipades de dones i homes contràries al principi d'igualtat.
- Executar programes educatius, de sensibilització i de difusió d'informació sobre els problemes d'integració plena i igualitària de la dona en les Festes de Moros i Cristians d'Alcoi, dirigits especialment als joves, ja que qualsevol canvi social que pretenga realitzar-se amb garanties d'èxit ha d'impulsar-se des d'edats molt primerenques.

Ajuntament d'Algemesí

Queixa núm. 041524 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució mitjançant la qual recomanem que es valore la possibilitat de revisar d'ofici l'acord pel qual es concedixen les beques d'ajuda per a famílies amb alumnes en escoles infantils de primer cicle durant el curs escolar 2003/2004, atesa la infracció comesa de les bases reguladores de la convocatòria.

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 030945 (queixa d'ofici)

No s'accepta la nostra resolució en la qual li suggeríem que analitzara les possibles deficiències que puguen haver-se produït en la prestació del servei de neteja i recollida de residus, i que incrementara, si escau, les dotacions de mitjans personals i materials, com també la freqüència de les labors, especialment en els períodes de l'any en què l'illa rep més afluència de persones.

Li recomanàvem, d'altra banda, que aprovara el Pla local de residus, amb la finalitat de definir una estratègia global de prestació d'estos serveis, com també d'afavorir la implantació definitiva dels processos de recollida selectiva, tenint en compte en particular les especials característiques de l'illa.

Li recomanàvem, finalment, que implantara a l'illa la recollida selectiva de residus de paper, cartró, vidre, matèria orgànica i altres residus perillosos —medicaments, piles, bateries, cartutxos de tinta, etc.—, i que hi situara contenidors suficients a este efecte.

Ajuntament de Biar

Queixa núm. 050031 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual s'efectuen les recomanacions següents:

- La suspensió de les obres executades i el requeriment a l'amo o promotor de les obres perquè respecte els termes de la llicència concedida —la realització de balconades en planta primera no estava permesa—, amb incoació de l'oportú expedient sancionador per la comissió d'una infracció urbanística.
- La suspensió de les obres en l'expedient de declaració de lesivitat de la llicència, prèvia a la seua posterior impugnació jurisdiccional.
- La suspensió de les obres que posen en perill els valors històrics i culturals del conjunt històric tradicional de Biar, i que no van obtenir l'autorització autonòmica prèvia a la llicència municipal.

Ajuntament de Gata de Gorgos

Queixa núm. 041654 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la resolució en la qual vam recordar a l'Ajuntament de Gata de Gorgos el deure legal de resoldre expressament totes les sol·licituds relacionades de manera íntegra. Quant als aspectes de fons, consideràvem l'existència de diversos motius pels quals podria derivar-se la nul·litat dels acords d'aprovació definitiva del Programa, Pla de reforma interior, i homologació, per la qual cosa, en haver estat aprovats, suggeríem que es revisaren d'ofici d'acord amb els procediments establits en la Llei 30/1992.

En el cas que no s'acollira el suggeriment anterior, es recomanava que en la resolució de les al·legacions presentades pels diferents interessats al projecte de reparcel·lació s'atengueren les seues reclamacions quant a la superposició de finques, i en la mesura que fóra possible, en la constitució no consentida de situacions de proindivisió, i valoracions d'acord amb els criteris del mercat.

Ajuntament de Nules

Queixa núm. 041254 (queixa a instància de part)

L'Ajuntament del municipi persistix a no instruir expedient sancionador, ni adoptar cap mesura cautelar, respecte del funcionament irregular d'un bar-restaurant.

Ajuntament del Poble Nou de Benitatxell

Queixa núm. 041199 (queixa a instància de part)

L'Ajuntament de la localitat persistix a no resoldre i notificar al promotor de la queixa l'escrit de denúncia que va presentar per execució d'obres il·legals en una parcel·la confrontant a la seua.

Ajuntament de San Antonio de Benagéber

Queixa núm. 041350 (queixa a instància de part)

L'Ajuntament de la població persistix a no adoptar cap resolució de tancament de l'activitat de depòsit de llenyes, ni imposar cap mesura de seguretat al titular, que està situat confrontant amb l'habitatge de l'autora d'esta queixa i el titular de la qual no disposa de cap autorització municipal a este efecte.

Ajuntament de Torrent

Queixa núm. 041607 (queixa a instància de part)

L'Ajuntament de Torrent persistix a no instruir el corresponent expedient sancionador per fets constitutius d'infracció urbanística i denunciats per això per part de la promotora d'esta queixa.

Ajuntament de la Vila Joiosa

Queixa núm. 031350 (queixa a instància de part)

L'Ajuntament persistix a no donar compliment als seus decrets, identificats amb els núm. 601 i núm. 3162, amb relació al pagament de les indemnitzacions degudes per l'Ajuntament al promotor de la queixa respecte de la gestió urbanística del Pla parcial 18.

Queixa núm. 030180 (queixa a instància de part)

No s'accepta el recordatori del deure legal de fer complir el contingut del Decret núm. 4296, de 22 d'octubre de 2003, que imposa les multes coercitives corresponents i realitzant el seguiment que s'hi preveu, i ha d'advertir el titular de l'explotació de l'execució subsidiària d'acord, i per tant del trasllat dels animals a càrrec seu, en cas que mantinga l'incompliment. Tampoc es va acceptar complir amb el deure legal d'obrir expedient sancionador pel funcionament clandestí de l'activitat.

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Queixa núm. 041095 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que adopte tots els mitjans organitzatius i pressupostaris que calguen per a garantir l'adequada oferta, des d'un punt de vista territorial, de mitjans i recursos educatius destinats a l'atenció de les persones amb discapacitats motòriques a la comarca del Baix Segura, de manera que es garantisca efectivament la seua escolarització en centres educatius ordinaris pròxims al seu àmbit de vida, i que amb això es done compliment efectiu a les obligacions legals vigents i que es garantisquen adequadament les seues possibilitats d'integració social.

Queixa núm. 041128 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que, en el present supòsit, valore la possibilitat de revisar l'acte d'avaluació de la prova de coneixements de l'assignatura Lectura a vista, Transposició i Acompanyament, realitzada a les interessades.

De la mateixa manera, no s'accepta el recordatori d'extremar al màxim els deures legals, protectors dels drets dels alumnes, continguts en l'Ordre de 23 de Gener de 1990 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència, sobre l'exercici del dret de reclamació de qualificacions benivolgudes incorrectes.

Conselleria de Sanitat

Queixa núm. 050270 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la recomanació que els desplaçaments que efectuen els metges que presten exclusivament atenció continuada en punts d'atenció continuada siguin indemnitzats conforme a la disposició del Decret 24/1997, d'11 de febrer.

Conselleria de Benestar Social

Queixa núm. 022071 (queixa d'ofici)

Es van donar dades sobre llistes d'espera per als ingressos en centres residencials públics per a persones majors amb dos anys de retard i no s'ha promulgat una norma que regule amb caràcter unitari el sistema d'accés a estos centres, tot i haver-se compromés a

això, ja que l'Ordre de la Conselleria de Benestar de 20 de desembre de 2005 regula l'Estatut de qui ja són usuaris de centres, però no el sistema d'accés.

Queixa núm. 041843 (queixa d'ofici)

En el tràmit de la queixa núm. 021529 vam recomanar el desenvolupament reglamentari de la Llei de mediació familiar. El 18 de desembre de 2002, el que aleshores era el titular de la Conselleria de Benestar Social ens va comunicar que ja s'estava treballant en els tràmits legals d'elaboració d'un nou Decret que regularà la pràctica de la mediació familiar. En la queixa de la qual donem compte ara, sobre els punts de trobada familiar, vam reprendre la qüestió i, amb data 19 de maig de 2005, la titular del Departament ens va indicar que s'havia elaborat un nou esborrany de reglament, a la vista de la qual cosa li vam demanar que en el termini màxim de sis mesos ens informara sobre l'estat de la qüestió. El 9 de desembre de 2005, com que no havíem rebut la informació, la vam tornar a demanar, i se'ns va comunicar que estaven en fase d'estudi de les al·legacions formulades per les entitats interessades en el projecte. La realitat és que des del desembre de 2002 fins al desembre de 2005 el referit reglament segueix sense promulgar-se.

Queixa núm. 050869 (queixa d'ofici)

No s'accepta la resolució en la qual recomanem que es prenguen les mesures necessàries perquè els expedients de qualificació del grau de minusvalidesa es resolguen i es notifiquen, amb caràcter general, en el termini màxim de sis mesos des que es presenta la sol·licitud i en un temps necessari perquè els expedients de prestació d'invalidesa no contributiva es resolguen i es notifiquen en el termini de 90 dies, ja que l'Administració es limita a contestar que accepta les nostres recomanacions "en el marc de les possibilitats de recursos humans i materials".

Conselleria d'Interior, Justícia i Administracions Públiques

Queixa núm. 050093 (queixa a instància de part)

No es va acceptar el suggeriment a la Comissió d'Assistència Jurídica Gratuïta de València perquè revisara un expedient, ateses les circumstàncies excepcionals concurrents en la interessada; argumentava que l'única possibilitat era que esta impugnara la resolució, cosa que no havia fet.

II. ADMINISTRACIONS QUE NO HAN ACCEPTAT LES RECOMANACIONS O ELS SUGGERIMENTS DEL SÍNDIC, PERÒ QUE HAN ARGUMENTAT LA NO-ACCEPTACIÓ I, PER TANT, LA SEUA ACTITUD NO POT SER CONSIDERADA ENTREBANCADORA O NO COL·LABORADORA AMB LA INSTITUCIÓ

Ajuntament d'Aldaia

Queixa núm. 042081 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la resolució en la qual recomanàvem la revocació de la no-admissió acordada i que es tramitara el corresponent expedient de responsabilitat patrimonial per a determinar al seu si la imputació de les responsabilitats corresponents en relació amb l'assumpte plantejat per l'interessat.

Ajuntament d'Alacant

Queixa núm. 040020 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la resolució en la qual recomanàvem la revocació de la sanció imposada a la interessada, per insuficiència de prova de càrrec, de conformitat amb el que estableix l'article 105 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Queixa núm. 041486 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que es revisen les providències de constrenyiment i d'embargament practicades i notificades en un domicili distint del consignat per l'interessat davant l'Administració.

Queixa núm. 041732 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual s'efectuen les següents recomanacions:

- Que, atés que l'Ajuntament ha pagat una factura en la qual es detallen com a realitzats uns treballs de col·locació d'un clos que mai s'han efectuat, requerisca a l'empresa adjudicatària de l'enderrocament la immediata instal·lació del clos o, en defecte d'això, que el col·loque directament, per a evitar la responsabilitat legal de propietari establida en l'art. 86 de la LRAU; així mateix, que incremente la vigilància municipal en la zona per a evitar-hi assentaments irregulars.
- En cas de no portar-se a terme el clos del solar, es recomana que, de les 754.000 ptes. pagades per l'autor de la queixa, se li retorne l'import corresponent als treballs de col·locació i instal·lació del clos, amb els interessos legals corresponents des del seu pagament, i s'assumisquen íntegrament per l'Ajuntament les conseqüències derivades dels danys i perjudicis que es pogueren causar a tercers a causa de la falta de clos del solar.

Queixa núm. 042147 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la nostra resolució en la qual li recordàvem el deure legal de realitzar, al més aviat possible, les inspeccions corresponents per a l'atorgament de l'acta de comprovació favorable en cas que encara no s'haguera efectuat, i que valorara l'aplicació de la mesura cautelar de clausura de l'establiment, especialment en cas que no es compliren estes condicions, o existiren deficiències constatables.

També es va recomanar, per al cas que l'activitat disposara de l'acta de comprovació esmentada, que l'Ajuntament realitzara en l'habitatge de l'interessat un mesurament sonomètric en el qual pugua acreditar-se si el moviment d'estris i les converses elevades en el local produïxen una transmissió acústica superior als límits establits en la legislació vigent, i que amb això quede acreditada la insuficient insonorització del local, i que en este cas adopte un acord pel qual s'impose la immediata execució de la mesura correctora d'insonorització del local. Si no es fa la correcció esmentada en el període de temps que es concedira, li suggeríem que adoptara la mesura cautelar de suspensió de l'activitat. Suggeríem finalment que al costat d'això anterior obrira expedient sancionador per infracció de la normativa sobre contaminació acústica.

Ajuntament de Benissa

Queixa núm. 050565 (queixa a instància de part)

Es va recomanar a l'alcalde de Benissa que, amb la major urgència, adoptara les disposicions necessàries perquè la interessada tinguera ocupació efectiva i adequada al lloc de treball que ocupava.

La resposta a la citada recomanació va ser extensa, i es matisava i es raonava l'actuació de l'Ajuntament. En certa mesura va posar fi a la situació creada, que, per la nostra banda, vam qualificar de delicada i complexa.

Ajuntament de Burriana

Queixa núm. 040149 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual se suggeria la conveniència de modificar els arts. 11 i 13 de l'ordenança fiscal reguladora de les taxes per prestació de serveis d'activitats esportives i ús d'instal·lacions, a fi que en la determinació de la quantia de les taxes no es tinga en compte el criteri de l'empadronament a Burriana i sí, en canvi, criteris genèrics de capacitat econòmica dels subjectes obligats a satisfer-les.

Ajuntament de Benejúzar

Queixa núm. 041235 (queixa a instància de part)

No va acceptar la resolució en la qual li vam recordar el deure legal de fer complir els seus actes i que duga a terme immediatament l'execució forçosa del Decret de clausura 15 de febrer de 2004, i que acorde el precinte de l'activitat amb l'oportú trasllat dels animals, i que impose, si escau, les sancions que corresponguen.

Ajuntament de Castelló

Queixa núm. 040887 (queixa d'ofici)

No es va acceptar la resolució en la qual esta institució recordava a la corporació el deure legal d'obrir expedient de restauració de la legalitat urbanística, i que adoptara la

mesura de demolició de les instal·lacions de telefonia mòbil en el cas que finalment no resultaren legalitzables, especialment atesa la seua ubicació en una instal·lació hospitalària. En la mesura que esta instal·lació no havia estat emparada per la corresponent llicència, es recordava a l'Ajuntament el seu deure legal d'obrir expedient sancionador davant l'operadora, atenent a la infracció urbanística comesa.

Es va recomanar també l'aprovació d'una ordenança municipal reguladora d'este tipus d'instal·lacions, on es determinaren les condicions d'implantació d'acord amb les competències municipals, especialment en matèria de distàncies a centres sensibles i control d'emissions.

Es va recomanar al seu torn que l'Ajuntament exigira a l'operadora l'obtenció de llicència d'activitat qualificada, a fi de verificar la conformitat ambiental de la instal·lació, tant en aspectes relacionats amb la contaminació acústica que poguera generar, com en l'acreditació del compliment dels estàndards i certificacions d'emissió que preveu el Reial decret estatal, així com la resta de qüestions ambientals i sanitàries que entren en el marc de la seua competència.

Ajuntament de Dénia

Queixa núm. 031547 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual s'efectuen les recomanacions següents:

- Que, al més aviat possible, alce la suspensió de les obres autoritzades a la Sra. (...) per sentència judicial ferma, ja que no es pot aplicar retroactivament el decret reglamentari del PORN o, en cas contrari, inicie d'ofici el procediment de responsabilitat patrimonial per a reconèixer les indemnitzacions corresponents.
- Quant a la sol·licitud de llicència formulada pel Sr. (...) que mantinga els contactes necessaris amb la Conselleria de Territori i Habitatge a fi de desbloquejar la situació actual de suspensió i resoldre l'expedient de llicència.
- Quant a la sol·licitud de llicència d'obres efectuada pel Sr. (...). que, una vegada resoltes les deficiències tècniques relatives al projecte d'urbanització, dispose la seua autorització.

Ajuntament del Campello

Queixa núm. 041566 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la resolució en la qual vam recomanar a l'Ajuntament del Campello que resolguera l'expedient de restauració de la legalitat urbanística i sancionador, actualment en tràmit d'acord amb el que s'ha exposat en el cos de la resolució, i que es duguren a efecte les potestats previstes en l'article 184 del text refós de la Llei del sòl de 1976. Ara bé, si s'acredita que l'obra s'ha executat a l'empara d'una llicència il·legal, li recomanàvem que revisara la llicència atorgada de conformitat amb el que preveu

l'article 186 del citat text, amb les conseqüències consegüents previstes en el citat precepte.

Ajuntament d'Elda

Queixa núm. 050526 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que dispose, amb urgència i de forma immediata, el cessament o la clausura de l'activitat desenvolupada en els establiments objectes de l'expedient i la incoació del corresponent procediment sancionador per a l'exercici d'activitats qualificades sense llicència.

Ajuntament del Verger

Queixa núm. 041072 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que es paralitze el desenvolupament del Programa d'actuació integrada del subsector D-5 i s'impedisca qualsevol actuació material que efectue l'urbanitzador sobre els terrenys afectats pel Pla parcial Sector D-5 fins que les deficiències advertides en l'acord aprovatori d'aquell siguen resoltes per l'Ajuntament, i després supervisades per la Conselleria, com a requisits essencials per a la seua posterior publicació i aplicació de les determinacions i previsions del referit Pla parcial.

Ajuntament de La Granja de Rocamora

Queixa núm. 041204 (queixa a instància de part)

No s'accepta la nostra resolució en la qual li recordem el deure legal de resoldre expressament la sol·licitud de l'interessat, i recomanem que s'accedisca al deslliurament de les certificacions interessades. D'altra banda, li vam recomanar que emetera un informe tècnic en el qual justificara, amb independència de la tipificació de l'activitat en el nomenclàtor, l'exclusió o, si escau, la inclusió d'esta activitat sota el règim d'activitats qualificades, tenint en compte els riscos per als béns, les persones o el medi ambient que puga generar. Per al supòsit que consideraren la inclusió de l'activitat sota este règim, els suggeríem que requeriren la immediata legalització de l'activitat.

Ajuntament d'Ibi

Queixa núm. 050158 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, a la vista de les observacions efectuades i deficiències detectades, l'Ajuntament reconsidere la conveniència de revisar d'ofici, a l'empara del que disposen els articles 102 i següents de la Llei 30/1992, l'acord plenari de 8 de novembre de 2004, i que valore novament la possibilitat d'adjudicar el Programa d'actuació integrada a l'Agrupació d'Interés Urbanístic que representa el 70,38% dels propietaris, llevat d'informe municipal tècnic i jurídic en contra.

Ajuntament de Llaurí

Queixa núm. 041306 (queixa a instància de part)

No s'accepta el contingut complet de la resolució en la qual es recomana que rectifiqui i, consegüentment, torne la quantitat indegudament abonada pel promotor de l'expedient de queixa i que, en casos similars al present, adopte totes les mesures que siguin precises per a assegurar l'adequat gaudi de les exempcions regulades en la LHRL en relació amb el IVTM.

Ajuntament de Massamagrell

Queixa núm. 050394 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que es realitzi la prestació integral i efectiva del servei de clavegueram en el municipi, i de manera especial, per constituir objecte específic de l'expedient, en el grup d'habitatges denominat Patronat Sant Francesc d'Assís i, més concretament, al carrer Mare de Déu del Miracle.

Ajuntament de Muro de Alcoy

Queixa núm. 050796 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual suggeríem reconsiderar els termes de la cessió efectuada, i arribar a un acord amb l'interessat sobre una compensació directa pel terreny ocupat, o en defecte d'això, que es concretaren els terminis per a fer efectiu el valor d'este.

Ajuntament de Novelda

Queixa núm. 040629 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que l'Ajuntament, com a titular del servei públic municipal obligatori de clavegueram, es responsabilitze de l'adopció de les mesures necessàries per a evitar les fugides d'aigües fecals en els baixos de l'immoble, tenint en compte que els preceptes invocats en el Decret de 27 de gener de 2003 podrien fer-los valdre posteriorment per a repetir, si escau, contra el concessionari, sense que puguen ser oposats per a eximir l'Ajuntament de l'obligació de respondre davant els ciutadans perjudicats, en detriment dels drets i de les garanties que els reconeixen els arts. 9.3 i 106.2 de la Constitució.

Ajuntament d'Orihuela

Queixa núm. 041880 (queixa a instància de part)

No va acceptar la resolució en la qual li vam recordar el deure legal de fer complir els seus propis actes i que realitzara immediatament l'execució forçosa del Decret de

clausura 15 de febrer de 2004, i que acordara el precinte de l'activitat amb l'oportú trasllat dels animals, i imposara, si escau, les sancions que corresponguen.

Ajuntament de Valencia

Queixa núm. 041127 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que, en el cas de les liquidacions objecte de l'expedient de queixa, valore la possibilitat de revocar els actes d'aplicació del tribut, a l'empara del que hi ha previst per l'article 219 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària.

Queixa núm. 041146 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que abone a l'associació les quantitats corresponents a l'annualitat de 2003, des del seu inici fins a la data que va ser notificada la denúncia del conveni, i que done així per finalitzada la relació jurídica entre les parts. Se li suggeria, al seu torn, que, a petició de la interessada, se li exhibisca l'expedient amb l'objecte que puga verificar la identitat de les autoritats i dels funcionaris que van intervenir en el present expedient.

Queixa núm. 042076.

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que, en el cas analitzat, valore la possibilitat de revocar l'acte administratiu de denegació de l'exempció de l'impost de vehicles de tracció mecànica per minusvalidesa, en virtut del precitat article 219 de la Llei general tributària.

Queixa núm. 050073 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual vam recomanar que es continuara la tramitació de l'expedient de restauració de la legalitat urbanística en relació amb la instal·lació de telefonia mòbil, en aplicació de la legislació estatal del sòl, i que aplicara la mesura de demolició per al supòsit que esta instal·lació no resulte legalitzable en les condicions actuals.

Ajuntament de la Vila Joiosa

Queixa núm. 040215 (queixa a instància de part)

No es va acceptar la resolució en la qual es recomanava que realitzaren una inspecció tècnica en l'habitatge confrontant al domicili de la interessada, amb l'objecte de verificar els extrems indicats en este escrit, i en particular l'existència d'obres sense llicència en la part superior de l'habitatge, paret mitgera i frontal de l'habitatge, i que iniciara, si escau, un procediment sancionador i de restauració de la legalitat urbanística, com també de recuperació d'ofici quan concorreguera l'ocupació il·legítima del domini públic viari.

Diputació d'Alacant -SUMMA (Gestió Tributària)-

Queixa núm. 040663 (queixa a instància de part)

No s'accepta el contingut complet de la resolució per la qual es recordaven els deures legals que, derivats de la vigència del principi de legalitat, graven les seues actuacions en l'àmbit dels procediments de recaptació.

Queixa núm. 041599 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que, en els casos com l'analitzat en l'expedient de queixa, observe el règim legal establert en relació amb la derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament dels tributs, i que, especialment, mantinga l'observança del requisit del previ intent de satisfacció del deute tributari en els béns dels corresponents subjectes passius.

De la mateixa manera, tampoc s'accepta la recomanació que, en el cas analitzat, valore la possibilitat de revisar d'ofici l'acte de derivació de l'acció contra els béns afectes al pagament del deute tributari, atés l'incompliment observat de la seua normativa reguladora.

Conselleria d'Agricultura, Pesca i Alimentació

Queixa núm. 041837 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, a l'empara de la normativa europea i estatal, es modifique, com més prompte, l'annex 4 de l'Ordre de 20 de desembre de 2001 per a incloure, entre les espècies ramaderes auxiliables, l'activitat d'helicicultura, i que es preveja un règim transitori i excepcional per a atendre adequadament i garantir la viabilitat de les primeres instal·lacions que es van engegar en 2002 i que no han rebut cap tipus d'ajuda a partir del 2003.

Conselleria de Benestar Social

Queixa núm. 050676 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, amb caràcter general, s'adopti el concepte de persona amb discapacitat de la Llei 51/2003 en el sentit extensiu exposat en esta i que, en el cas concret de la ciutadana afectada, en aplicació d'esta interpretació, se li atorgara el certificat que reconeguera el seu grau de minusvalidesa per l'organisme corresponent.

Queixa núm. 051427 (queixa d'ofici)

No es va acceptar la recomanació per a prendre les iniciatives necessàries perquè la província d'Alacant dispose, en el menor temps possible, d'un centre de dia i residència per a discapacitats físics greument afectats. Es va raonar amb els arguments següents:

- cap resident a Alacant ha sol·licitat ajudes per a atenció especialitzada per a persones amb discapacitat física i alt grau de dependència convocades per Ordre de 7 de setembre de 2005.
- s'ha impulsat la idoneïtat de la residència geriàtrica Casaverde d'Almoradí perquè siga utilitzada per persones discapacitades físiques per dany cerebral sobrevingut.
- en 2006 es va a engegar el programa BONAD destinat a persones amb discapacitat física o psíquica dependents, persones greument afectades i persones amb malaltia mental crònica, i s'ha dotat amb 800.000 €
- quant al centre de Petrer, torna a reiterar els problemes de finançament que anteriorment ens va comunicar.

Conselleria de Cultura, Educació i Esport

Queixa núm. 031583 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució per la qual es recomana que adopte totes les mesures que calguen perquè les liquidacions de les taxes d'educació guarden una vinculació directa amb l'efectiva prestació pels centres d'ensenyament infantil de la xarxa de centres de la Conselleria del servei d'ensenyament, d'acord amb el fet imposable descrit per l'article 149 de la seua normativa reguladora.

Queixa núm. 040699 (queixa a instància de part)

No s'accepta el contingut de la resolució per la qual es recomana que valore la possibilitat d'elaborar una normativa que desenvolupe i s'establisquen criteris clars, concrets i aprensibles que permeten conèixer i preveure *ex ante* l'adscripció dels centres educatius.

Queixa núm. 041178 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, com més prompte, inicie i tramite amb agilitat el procediment per a declarar el jaciment arqueològic romà de l'Ènova com a bé d'interés cultural (BIC), i que s'aplique immediatament al bé afectat el règim de protecció previst per als béns ja declarats.

Queixa núm. 050031 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana la suspensió de les obres que posen en perill els valors històrics i culturals del conjunt històric tradicional de Biar, i que no van obtenir l'autorització autonòmica prèvia a la llicència municipal.

Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació

Queixa núm. 041710 (queixa a instància de part)

No va acceptar la resolució en la qual vam recomanar a la Conselleria d'Hisenda que torne les quantitats abonades per l'interessat en concepte de cànon de sanejament durant els trimestres assenyalats (4/03, 1/04, 2/04, 3/04) i els quals es puguen haver girat amb posterioritat, quan ha quedat acreditat que no s'ha produït durant eixe període cap consum d'aigua, i que, per tant, no s'han donat les condicions del fet imposable del tribut: consum i producció d'aigua residual.

Conselleria d'Infraestructures i Transports

Queixa núm. 041753 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual se suggerix que revise els criteris de registre de sol·licituds i documents en el sentit que en cap cas pugua negar-se una administració pública a rebre i remetre els escrits que presente un particular sota el pretext que l'Administració o la institució de la Generalitat Valenciana destinatària no es troba adherida al conveni.

Conselleria de Territori i Habitatge

Queixa núm. 040014 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, al costat de l'Ajuntament d'Albocàsser, es promoga, decididament i coordinadament, la constitució d'un grup de treball en el qual també es puguen integrar representants del Ministeri d'Interior, la Societat d'Infraestructures i Equipaments Penitenciaris, els ajuntaments afectats que han manifestat la seua oposició i les associacions ciutadanes interessades, a fi d'incrementar l'intercanvi d'informació i tractar d'assolir una solució consensuada sobre la ubicació de l'establiment penitenciari que pugua satisfer tots els interessos públics, generals i locals, concurrents.

Queixa núm. 041072 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, al costat de l'Ajuntament del Verger, i en l'àmbit de la seua respectiva competència, es paralitze el desenvolupament del Programa d'actuació integrada del subsector D-5 i s'impedisca qualsevol actuació material que efectue l'urbanitzador sobre els terrenys afectats pel Pla parcial Sector D-5 fins que les deficiències advertides en l'acord aprovatori d'este siguen resoltes per l'Ajuntament, i després supervisades per la Conselleria, com a requisits essencials per al seu posterior la seua publicació i aplicació de les determinacions i previsions del referit Pla parcial.

Queixa núm. 040930, 040939, 040941 i 040943 (queixes a instància de part)

No s'accepta la resolució que se suspenga el desnonament administratiu i el llançament dels ocupants d'habitatges de protecció pública que no complixen determinats requisits fins que, en coordinació amb els serveis socials municipals, se solucione el problema de falta d'habitatge de les persones afectades.

Queixa núm. 041834 (queixa a instància de part)

No s'accepta la resolució en la qual es recomana que, com més prompte, s'adopten les mesures necessàries per a assolir la prompta reparació dels desperfectes existents en l'habitatge de l'autor de la queixa mitjançant la utilització de materials de la mateixa qualitat que els originals, la col·locació del passamans en les baranes i la definitiva eliminació de les humitats en el finestral del menjador i en les habitacions.

CAPÍTOL QUART
L'OFICINA D'INFORMACIÓ DE LA
INSTITUCIÓ

Introducció

La informació que exposem seguidament ha estat recollida mitjançant un programa informàtic que ens permet registrar cada telefonada que rebem en esta Oficina d'Atenció al Ciutadà, com també les gestions que esta oficina realitza.

Quan realitzem l'estadística anual, donem compte d'aquelles qüestions que ens permeten interpretar les dades recaptades i analitzar la implantació que la institució té progressivament en la societat valenciana.

El ciutadà que acudix al Síndic de Greuges, unes vegades coneix exactament la funció que esta institució té encomanada, però altres vegades hi busca un mer assessorament sobre diversos temes, en què no s'ha produït una actuació pública irregular que justifique la intervenció del Síndic; en uns altres casos, ha conegut la labor de la institució a través dels mitjans de comunicació, els quals solen reflectir la nostra activitat; i en els últims anys, hem de ressenyar que creix el nombre de ciutadans que ens coneixen gràcies a les noves tecnologies, és a dir, a través de la nostra pàgina web.

Siga com siga, cada persona que ve a l'Oficina d'Informació al Ciutadà és orientada de manera particular, se li delimita el motiu de la consulta per si és susceptible de presentar formalment una queixa i, en cas de no ser-ho, se la deriva al recurs que considerem més adequat; en definitiva, intentem facilitar tots els mitjans perquè els ciutadans exercisquen el seu dret a reclamar davant l'Administració pública quan esta els ha causat un greuge.

En esta memòria del 2005 volem incloure dos tipus d'intervenció que s'estan duent a terme des de l'Oficina d'Atenció al Ciutadà:

- El primer tipus d'intervenció són les gestions que es duen a terme amb diversos organismes oficials a fi que remeten la documentació que els ha estat sol·licitada en diversos moments.
- El segon tipus és la constatació de la correspondència que mantenim amb els ciutadans que es posen en contacte amb nosaltres a través del correu electrònic i que, si bé la seua consulta no és susceptible d'obrir una queixa, sí que necessiten una informació que els facilitem.

A continuació exposem les dades més significatives sobre les consultes realitzades a l'Oficina d'Atenció al Ciutadà en l'exercici corresponent a l'any 2005.

1. CARACTERÍSTIQUES DE LES CONSULTES

1.1. Tipus de consulta

Pel que fa a este apartat, veiem que durant l'any 2005, en l'Oficina d'Atenció al Ciutadà es van atendre un total de 4.842 consultes, una xifra superior a la de l'any 2004, que va ser de 4.082. Com veiem, durant l'any 2005 s'hi han atés 760 consultes més que en l'any anterior.

És interessant comprovar com en estos últims cinc anys l'augment d'atencions realitzades des d'esta oficina ha estat molt considerable, i per a mostrar-ho oferim el quadre següent:

<i>ANY</i>	<i>NOMBRE DE CONSULTES ATESES</i>
2000	2.018
2001	2.360
2002	3.574
2003	3.505
2004	4.082
2005	4.842

Tot i l'augment tan considerable que observem en estos últims anys, hem seguit mantenint el criteri que ja vam aplicar en 2003, consistent a considerar no adequat demanar dades d'identificació a aquelles persones que, d'entrada, ja sabem que el tema plantejat és privat i l'orientació que els donem se circumscriu a remetre'ls al professional adequat i a indicar-los quines són les competències atribuïdes al Síndic per la llei.

Seguint el tipus de consulta presentada, veiem que de les 4.842, 2.166 són de primer contacte, i 2.576 són telefonades per a interessar-se per l'estat d'una queixa ja presentada.

El telèfon gratuït que té la institució constituïx la manera més ràpida i còmoda d'entrar en contacte amb el Síndic de Greuges des de qualsevol lloc de la Comunitat Valenciana o des de la resta del territori espanyol, tant per a plantejar el greuge experimentat com

per a interessar-se per l'estat d'una queixa que haja presentat anteriorment. Així, observem en el quadre següent com durant l'any 2005, de les 4.842 atencions realitzades, 2.830 es van fer utilitzant este mitjà de comunicació; 1.035, inicialment, i 1.795 per fer un seguiment de les seues queixes.

Cal esmentar especialment l'augment de l'ús de la pàgina web al llarg del 2005, atés que durant enguany va ser utilitzada per 1.292 persones: 775 de manera inicial, i 517 per interessar-se per l'estat de tramitació dels seus expedients. També resulta interessant plasmar l'evolució que ha experimentat l'ús de la pàgina web al llarg d'estos últims anys:

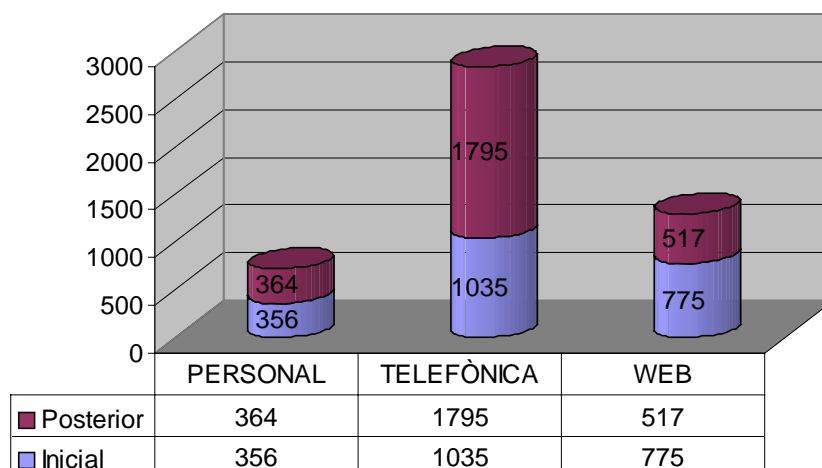
Any 2005

TIPUS	PERSONAL	%	TELEFÒNICA	%	WEB	%	TOTAL	%
Inicial	356	7%	1.035	21%	775	16%	2.166	45%
Posterior	364	8%	1.795	37%	517	11%	2.676	55%
TOTAL	720	15%	2.830	58%	1.292	27%	4.842	100%

Any 2004

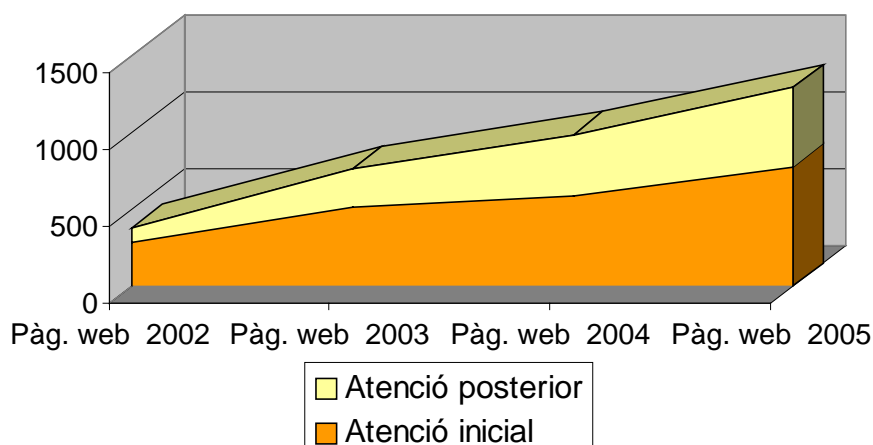
TIPUS	PERSONAL	%	TELEFÒNICA	%	WEB	%	TOTAL	%
Inicial	364	9%	1.031	25%	585	14%	1.980	49%
Posterior	289	7%	1.413	35%	400	10%	2.102	51%
TOTAL	653	16%	2.444	60%	985	24%	4.082	100%

TIPUS DE CONSULTA DURANT L'ANY 2005

En el quadre que detallem seguidament podem observar l'acceptació considerable que, al llarg d'estos anys, està tenint la utilització de la pàgina web entre els ciutadans que recorren a la institució:

Tipus d'atenció	Pàg. web 2002	Pàg. web 2003	Pàg. web 2004	Pàg. web 2005
Atenció inicial	278	516	585	775
Atenció posterior	102	247	400	517
Atencions totals	380	763	985	1.292

1.2. Com han conegut els ciutadans la institució

Continuant amb el contacte d'esta institució amb els ciutadans de la Comunitat Valenciana, analitzarem ara el quadre que fa referència a com ha conegut el ciutadà la institució.

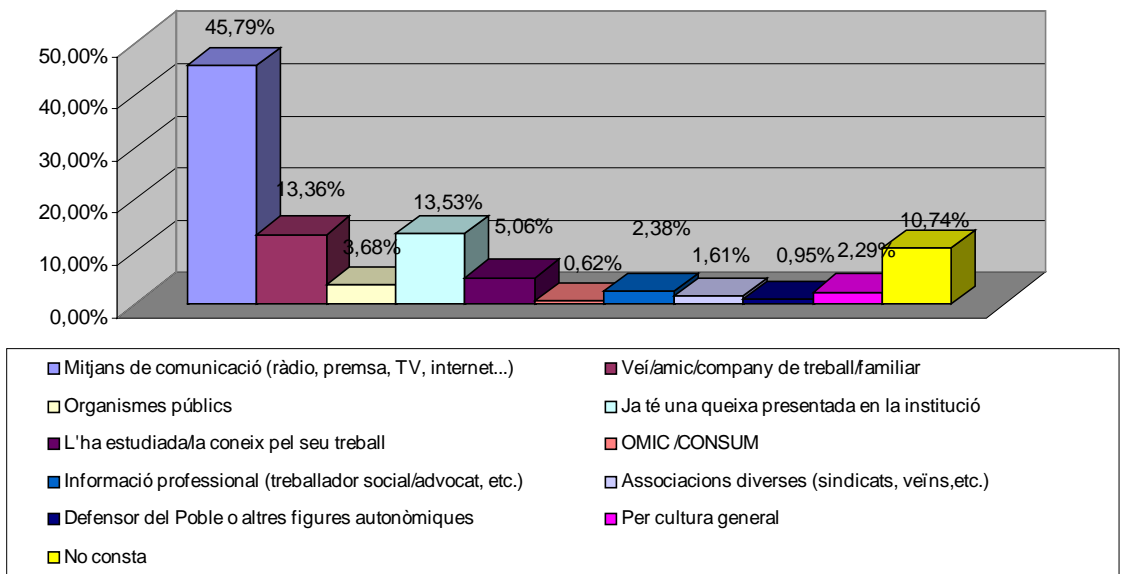
Coneixement de la institució a través de:	Any 2005		Any 2004	
	Nre.	%	Nre.	%
Mitjans de comunicació (ràdio, premsa, TV, internet...)	2.217	45,79%	1.413	40,3%
Veí/amic/company de treball/familiar	647	13,36%	247	7,0%
Organismes públics	178	3,68%	132	3,8%
Ja té una queixa presentada en la institució	655	13,53%	808	23,1%
L'ha estudiada/la coneix pel seu treball	245	5,06%	177	5,0%
OMIC /CONSUM	30	0,62%	11	0,3%
Informació professional (treballador social, advocat, etc.)	115	2,38%	61	1,7%
Associacions diverses (sindicats, veïns, etc.)	78	1,61%	8	0,2%
Defensor del Poble o altres figures autonòmiques	46	0,95%	220	6,3%
Per cultura general	111	2,29%	87	2,5%
No consta	520	10,74%	341	9,7%
Total	4.842	100%	3.505	100%

Quan observem el quadre número dos, que fa referència a les dades del 2005, veiem que el 45'8 % de ciutadans que van entrar en contacte amb la institució, ho van fer perquè havien conegut la figura del Síndic de Greuges a través dels mitjans de comunicació, i

per estos cal entendre la premsa, ràdio, televisió, internet, com també les campanyes publicitàries que, des d'ací, hem realitzat al llarg d'enguany.

Enguany, l'augment amb relació a l'any 2004 ha estat de només cinc punts, atés que l'any passat va ser un 41'7% de ciutadans que van recórrer a la institució gràcies als mitjans de comunicació.

Si continuem amb el quadre del 2005, observem que els valors que hi destaquen són el 13'53% referent als ciutadans que van entrar en contacte amb la institució perquè ja la coneixien abans de tenir-hi queixes presentades, i el 13'46% que havia conegut la institució gràcies a companys, amics i familiars.

1.3. Característiques de les consultes per mes

I, per acabar esta primera part, fem ara referència al nombre de telefonades realitzades per mesos.

Any 2005

	PERSONALS		TELEFÒNIQUES		WEB		TOTAL	
	INICIALS	POSTERIORES	INICIALS	POSTERIORES	INICIALS	POSTERIORES		
GENER	25	27	73	77	39	18	259	5%
FEBRER	28	21	82	165	40	17	353	7%
MARÇ	41	24	94	180	66	45	450	9%
ABRIL	34	40	128	154	56	32	444	9%
MAIG	39	47	105	171	78	35	475	10%
JUNY	33	32	102	162	64	51	444	9%
JULIOL	38	34	76	165	101	58	472	10%
AGOST	15	19	51	87	39	33	244	5%
SETEMBRE	32	29	70	159	55	50	395	8%
OCTUBRE	20	29	97	196	81	59	482	10%
NOVEMBRE	33	33	90	179	100	58	493	10%
DESEMBRE	18	29	67	100	56	61	331	7%
TOTAL	356	364	1.035	1.795	775	517	4.842	100%

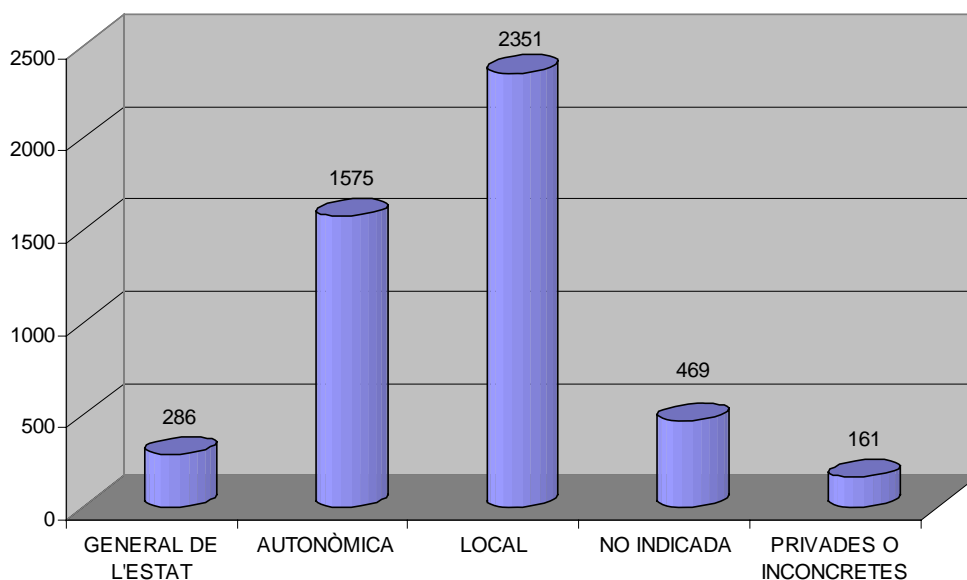
Any 2004

	PERSONALS		TELEFÒNIQUES		WEB		TOTAL	
	INICIALS	POSTERIORES	INICIALS	POSTERIORES	INICIALS	POSTERIORES		
GENER	19	38	89	121	44	43	354	9%
FEBRER	23	30	113	129	90	55	440	11%
MARÇ	29	18	75	167	81	38	408	10%
ABRIL	46	27	90	106	31	25	325	8%
MAIG	30	24	85	128	64	37	368	9%
JUNY	34	26	87	97	40	23	307	8%
JULIOL	31	30	91	141	39	53	385	9%
AGOST	16	15	72	64	38	19	224	5%
SETEMBRE	46	24	73	98	33	25	299	7%
OCTUBRE	33	25	96	135	43	39	371	9%
NOVEMBRE	26	20	96	134	76	42	394	10%
DESEMBRE	31	12	62	95	4	3	207	5%
TOTAL	364	289	1.029	1.415	583	402	4.082	100%

Pel que fa a l'any 2005, paga la pena destacar el mes de novembre, com el de major nivell d'atenció al públic, ja que s'hi van atendre un total de 493 persones, seguit d'octubre amb 482 i de maig amb 475.

2. CARACTERÍSTIQUES DE L'ADMINISTRACIÓ AFECTADA

Administració afectada	Any 2005		Any 2004	
	Nre.	%	Nre.	%
ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT	286	5,9%	374	9,2%
ADMINISTRACIÓ AUTONÒMICA	1.575	32,5%	1.477	36,2%
ADMINISTRACIÓ LOCAL	2.351	48,6%	1.849	45,3%
NO INDICADA	469	9,7%	233	5,7%
PRIVADES O INCONCRETES	161	3,3%	149	3,7%
CORP. DRET PÚBLIC (COL·LEGIS PROFESSIONALS)	0	0,0%	0	0,0%
TOTAL	4.842	100%	4.082	100%

En l'any 2005, les administracions públiques afectades han mantingut la mateixa tònica respecte del 2004, ja que tant en un any com en l'altre l'administració pública de què més consultes hem obtingut ha estat l'Administració local, amb un total de 2.351; en este sentit, veiem que puja cinc punts el percentatge respecte del 2004, ja que aleshores va ser un 45'3%, i en el 2005 un 48'6%.

L'Administració autonòmica, però, amb un 32'5% i 1.575 consultes, ha passat a un segon lloc quant a temes d'interés consultats pels ciutadans de la Comunitat Valenciana al Síndic de Greuges.

Si ho comparem amb la taula del 2004, podem observar que es manté la tònica de continuar disminuint les consultes relacionades amb l'Administració autonòmica i

continuar augmentat les consultes relacionades amb l'Administració local (ajuntaments).

Si continuem amb la comparació, en el 2004 observem que continuen baixant les consultes relacionades amb l'Administració General de l'Estat, que dóna un percentatge del 5'9%, mentre que en el 2004 representava un 9'1%.

Les consultes no indicades 469 (9'7%), juntament amb les privades-inconcretes (161, 3'3%), que són aquelles que, per la seua inconcreció o per reflectir opinions o declaracions generals sense delimitar fets susceptibles de ser investigats, impossibilitaven la intervenció de la institució, i aquelles altres en què no apareixia involucrada cap administració pública, ni directament ni indirectament, sinó que es tractava de qüestions entre particulars i que, en algun cas, havien estat sotmeses a jutges i tribunals ja que es trobaven definides per elements juridicoprivats entre particulars i, en conseqüència, quedaven excloses de l'àmbit de competències del Síndic de Greuges, estos casos fan un total de 630 intervencions.

Estes consultes han constituït, al llarg de l'any 2005, un percentatge que, tot i que no tenen rellevància en este informe anual a causa dels motius que hem exposat, no han estat desateses, sinó que, en cada cas, hem indicat a cadascun dels ciutadans que han confiat en la institució el camí que havia de seguir per a aconseguir les seues pretensions o, en última instància, per a dur a efecte els seus drets i interessos legítims, a través de la via adequada.

MATÈRIA DE CONSULTA

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Setembre	Octubre	Novembre	Desembre	
SENSE ASSIGNAR	16	44	40	31	39	58	46	15	39	42	52	52	474
ADMINISTRACIÓ CENTRAL	3	7	10	2	6	4	8	1	4	6	10	9	70
RÈGIM JURÍDIC LOCAL	23	29	36	42	32	42	36	18	36	40	48	29	411
URBANISME	40	56	61	78	85	64	133	55	76	87	71	53	859
TRIBUTARI	13	11	14	32	18	25	23	16	19	23	16	10	220
CONTAMINACIÓ ACÚSTICA	7	14	15	18	29	23	26	17	11	22	16	22	220
MEDI AMBIENT	23	35	29	33	26	45	23	23	34	42	39	31	383
OCUPACIÓ	17	10	24	24	21	28	25	9	21	38	41	22	280
HABITATGE	8	22	48	38	38	28	18	5	17	25	27	16	290
SERVEIS SOCIALS	45	26	42	43	58	35	40	18	37	50	49	27	470
EDUCACIÓ I CULTURA	12	25	18	21	45	38	23	10	33	24	26	13	288
SANITAT	11	21	28	22	15	15	22	10	12	27	25	10	218
SEGURETAT SOCIAL	1	5	6	3	5	3	2	3	5	0	7	1	41
JUSTÍCIA	3	6	5	14	11	7	3	2	7	6	2	3	69
ÚS DEL VALENCIÀ	3	10	19	7	6	11	11	11	12	25	42	20	177
ESTRANGERIA	5	6	11	6	6	1	11	8	9	1	2	0	66
IBERDROLA	4	0	1	1	1	2	1	1	4	2	1	3	21
ANTENES MÒBILS	1	0	0	0	0	0	0	0	0	5	1	0	7
TELEFÒNICA	1	0	3	2	2	0	3	1	0	0	0	0	12
SEGURETAT PÚBLICA	1	3	4	0	2	4	2	2	1	1	0	0	20
ACTIVITATS ECONÒMIQUES	9	6	11	5	7	2	3	0	0	0	0	1	44
COL·LEGIS PROFESSIONALS	4	3	7	5	9	4	5	2	9	5	6	4	63
PRIVADES O INCONCRETES	5	3	14	13	12	3	4	12	7	10	10	2	95
CONSUM	4	11	4	4	2	2	4	5	2	1	2	3	44
TOTAL MES	259	353	450	444	475	444	472	244	395	482	493	331	4842

Quant a este apartat, si observem el quadre veiem que la matèria que més ha preocupat els nostres ciutadans és la relacionada amb l'activitat urbanística, com ara la insuficient valoració de les propietats dels ciutadans, les elevades quotes d'urbanització sense possibilitat d'ajornar-ne el pagament, l'escassa participació ciutadana en les actuacions administratives en l'elaboració de plans urbanístics, amb un total de 859 consultes. Resulta significatiu observar l'augment progressiu respecte de l'any passat, ja que aleshores van ser un total de 734 consultes.

Després d'esta matèria, continuen a bastant distància les qüestions relatives a serveis socials, amb 470 consultes. També en el 2004, la següent matèria consultada van ser els serveis socials.

A continuació, ens trobem amb les consultes relatives a qüestions de règim jurídic local, amb 411 intervencions, i a medi ambient, amb 383 consultes.

Convé fer menció de les 66 consultes que els ciutadans han sotmés a la nostra consideració sobre qüestions relacionades amb la documentació d'estrangers.

En este sentit, el Síndic de Greuges ha realitzat diverses actuacions puntuals amb relació al reconeixement dels drets i de les llibertats dels estrangers, tenint en compte que, en la matèria que ens ocupa, és el Defensor del Poble estatal qui té atribuïda esta competència.

3. CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ

3.1. Ocupació laboral

Els treballadors per compte d'altri, amb un total de 1.761 consultes, és a dir, un 36'4%, van ser els ciutadans que més qüestions plantejaren davant el Síndic de Greuges.

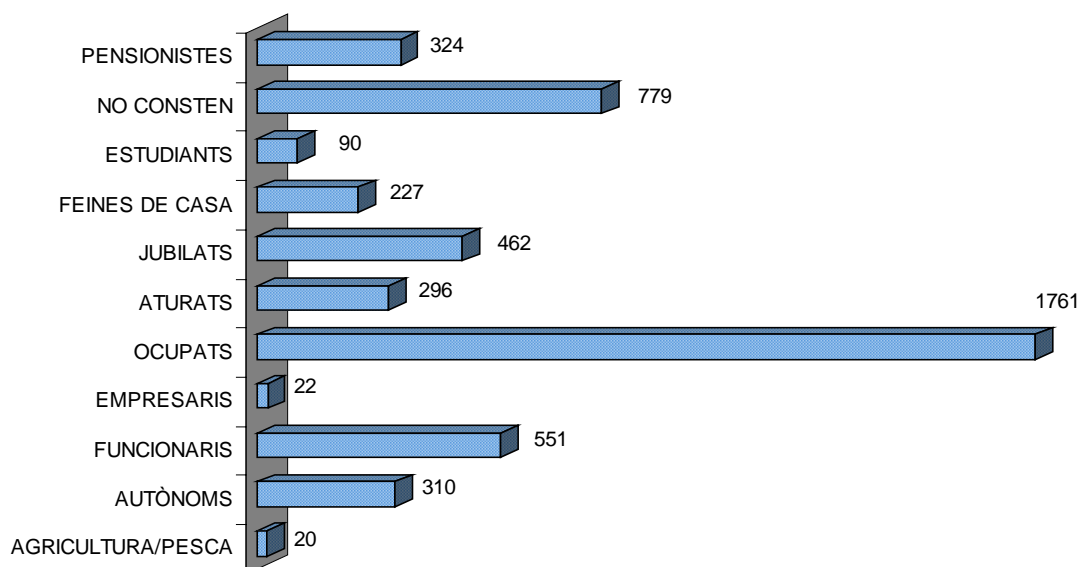
Els funcionaris ocupen el segon lloc, amb un 11'4% de consultes, seguits pels jubilats, amb 462 atencions, que representen el 9'5%.

Les ocupacions que han donat els percentatges més baixos han estat la d'agricultor, amb un 0'4%, i la d'empresari, amb un 0'5%.

Per a il·lustrar esta estadística, oferim el quadre següent.

OCUPACIÓ	ANY 2005		ANY 2004	
	NRE.	%	NRE.	%
AGRICULTURA/PESCA	20	0,4%	32	0,8%
AUTÒNOMS	310	6,4%	177	4,3%
FUNCIONARIS	551	11,4%	375	9,2%
EMPRESARIS	22	0,5%	37	0,9%
OCUPATS	1761	36,4%	1533	37,6%
ATURATS	296	6,1%	250	6,1%
JUBILATS	462	9,5%	405	9,9%
FEINA DE CASA	227	4,7%	276	6,8%
ESTUDIANTS	90	1,9%	102	2,5%
NO CONSTEN	779	16,1%	548	13,4%
PENSIONISTES	324	6,7%	347	8,5%
TOTAL	4842	100%	4082	100%

ANY 2005

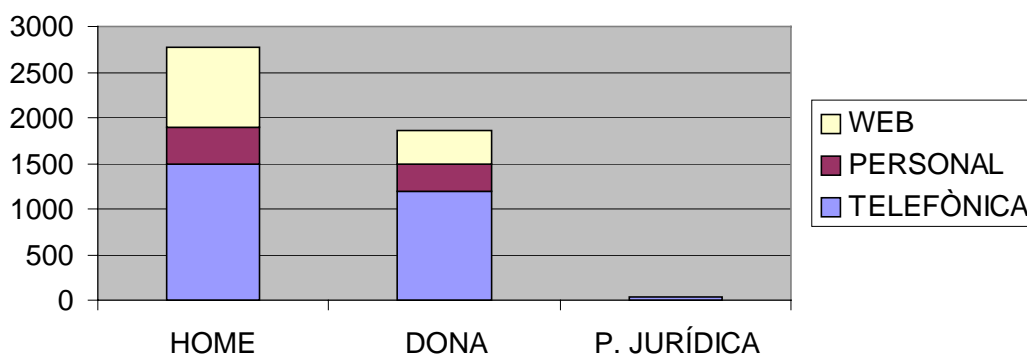
3.2. Gènere dels consultants

En l'Oficina d'Atenció al Ciutadà comptem les consultes d'acord amb criteris estadístics útils per a fer un millor seguiment de l'actuació del Síndic de Greuges. En este apartat observem les xifres següents, que il·lustrem seguidament:

Any 2005	HOME	DONA	P. JURÍDICA	No Consta	TOTAL
PERSONAL	400	312	2	6	720
TELEFÒNICA	1487	1187	37	119	2830
WEB	892	368	1	31	1292
TOTAL	2779	1867	40	156	4842

Any 2004	HOME	DONA	P. JURÍDICA	No Consta	TOTAL
PERSONAL	348	274	2	28	652
TELEFÒNICA	1318	903	48	167	2436
WEB	704	248	12	30	994
TOTAL	2370	1425	62	225	4082

Durant l'any 2005, continua sent més elevat el nombre de consultes realitzades per homes. El nombre de dones consultants ha augmentat sensiblement respecte del 2004.

3.2. Grups d'edat dels consultants

Durant l'any 2005, destaca majoritàriament el grup d'edat comprès entre 40 i 49 anys, que és el més assidu a la institució (29%).

El segon grup més important és el comprès entre els 30 i els 39 anys (21%).

Són 2.400 ciutadans entre 30 i 49 anys, en edat activa i amb més probabilitat de contacte amb l'Administració pública per qüestions laborals i professionals, els que acudixen a l'oficina del Síndic de Greuges.

Si observem la taula del 2004, hi trobem que és també la franja d'edat compresa entre els 40 i els 49 anys la més majoritària quant a consultes que ens han realitzat.

Convé destacar que, a diferència d'altres anys, el percentatge de consultes realitzades per menors de 18 anys ha pujat de manera bastant considerable, i se situa en el 14%, per damunt de la franja de 50 a 59 anys.

Si observem la taula del 2004, veiem que el percentatge de les consultes efectuades pels menors de 18 anys va ser del 0'2% (recordem la dada, que en el 2003 va ser de 0%) .

Davant este augment tan considerable del percentatge, en fem dues interpretacions possibles:

- La primera és la relacionada amb l'augment de consultes realitzades per internet. Els joves són grans usuaris d'este mitjà de comunicació.
- La segona pot ser la difusió que està adquirint la figura del defensor del Menor.

A continuació podem constatar amb claredat els grups d'edat de la població que va acudir al Síndic de Greuges, tant durant l'any 2005, com durant l'any 2004.

Grups d'edat	Any 2005		Any 2004	
	Nre. de consultes	%	Nre. de consultes	%
Menys de 18 anys	671	14%	12	0,3%
19 a 29 anys	233	5%	265	6,5%
30 a 39 anys	995	21%	920	22,5%
40 a 49 anys	1.405	29%	1.150	28,2%
50 a 59 anys	489	10%	846	20,7%
60 a 69 anys	227	5%	455	11,1%
70 a 79 anys	114	2%	169	4,1%
Més de 80 anys	17	0%	68	1,7%
No consta	691	14%	197	4,8%
Total	4.842	100%	4.082	100,0%

3.4. Comarques de procedència dels consultants

Comarques	Nre. de consultes
El Comtat	48
L'Alcoià	144
L'Alt Vinalopó	55
Vinalopó Mitjà	128
La Marina Alta	218
La Marina Baixa	182
L'Alacantí	1.028
El Baix Vinalopó	300
El Baix Segura	218
Els Ports	0
El Baix Maestrat	45
L'Alt Maestrat	14
L'Alcalatén	3
La Plana Alta	149
La Plana Baixa	58
L'Alt Palància	20
L'Alt Millars	3
El Racó d'Ademús	0
El Camp de Túria	118
El Camp de Morvedre	50
L'Horta Nord	156
L'Horta Oest	188
València	852
L'Horta Sud	75
La Plana d'Utiel-Requena	10
La Foia de Bunyol	29
La Vall d'Aiora	1
La Ribera Alta	159
La Ribera Baixa	36
La Canal de Navarrés	2
La Costera	50
La Vall d'Albaida	78
La Safor	109
No consta	22
Total Comunitat Valenciana	4.548
Total fora de la Comunitat	241
No consta	53
TOTAL	4.842

Esta taula fa referència a les comarques de procedència de les consultes rebudes al llarg de tot el 2005. I podem observar-hi que el total de telefonades rebudes des de dins de la

nostra Comunitat autònoma ha estat de 4.548. Esta xifra significa 761 telefonades més que durant l'any 2004, que en van ser 3.787.

El nombre de consultes rebudes de fora de la Comunitat ha baixat molt poc, atés que, en el 2005, vam atendre 241 persones, i en el 2004 en vam atendre 255. Si a això afegim la dada que en el 2003 van ser 260 atencions i 264 en el 2002, observem que, a poc a poc, va baixant el nombre de consultes de fora de la Comunitat.

Si diferenciem entre les tres províncies, podem afirmar que, de València i les seues comarques, hem assessorat un total de 1.913 persones (394 més que en el 2004). Quant a Castelló i les seues comarques, la xifra puja a 292, i finalment, d'Alacant i comarques vam atendre un total de 2.312 ciutadans (278 més que en el 2004).

4. RESUM

- . Augment considerable de CONSULTES: 760 més que l'any anterior.
- . Continua sent el TELÈFON el mitjà més utilitzat, tot i que s'hi aprecia una constant progressió positiva de la PÀGINA WEB (de 380 en el 2002 a 1.292 en el 2005).
- . Els MITJANS DE COMUNICACIÓ són els principals difusors de la labor d'esta institució.
- . Durant el 2005, el mes de NOVEMBRE va ser el de major activitat en esta oficina.
- . Els temes relacionats amb l'ADMINISTRACIÓ LOCAL han estat els més consultats (45'3%).
- . I les MATÈRIES que més han preocupat, han estat: URBANISME (859 consultes, sobre 4.842, del total) i SERVEIS SOCIALS (470, sobre 4.842).
- . Quant a les CARACTERÍSTIQUES DE LA POBLACIÓ, veiem que:
 - . Continuen predominant les consultes de **persones ocupades, homes**, tot i que el nombre de dones manté un augment progressiu. Pel que fa a l'edat, s'hi manté, com tots els anys, en la franja que va dels **40 als 59** anys, tot i que s'hi aprecia un tímid augment dels joves.

CAPÍTOL CINQUÉ
ACTIVITATS DEL SÍNDIC

1. ACTIVITATS DEL SÍNDIC

En este apartat hem inclòs, per ordre cronològic, aquelles activitats que s'han realitzat des del Síndic, o bé aquelles en les quals esta institució ha participat d'una manera activa. En este sentit, hem detallat activitats relacionades amb el nostre àmbit d'actuació, visites a institucions, municipis, i també visites rebudes en la nostra institució. No obstant això, no hem volgut incloure ací, per raons de confidencialitat, aquelles visites de ciutadans o d'organitzacions que acudixen al síndic o als seus adjunts per plantejar consultes o formular queixes; ni tampoc, les reunions de treball que tant el síndic com els seus adjunts han mantingut amb diferents col·lectius o sectors de l'Administració i que estaven encaminades a facilitar la tramitació de les queixes.

També hem arreplegat en esta secció la participació de membres d'esta institució en congressos, fòrums i actes relacionats amb la promoció dels drets humans, com també intervencions del síndic o dels seus adjunts a través de ponències, taules redones, etc. Així mateix, hem volgut destacar, d'alguna manera, aquelles activitats dirigides a acostar la nostra institució a la societat valenciana, als seus ciutadans, per explicar les nostres competències, com funciona i com i quan poden presentar una queixa davant l'Administració.

10 de gener	Assistència del síndic de Greuges, Bernardo del Rosal, i de l'adjunt segon, Carlos Morenilla, a l'Homenatge a Antón Cañellas, síndic de Greuges de Catalunya durant el període 1993-2004. L'acte es va realitzar en el Parlament de Catalunya.
12 de gener	Compareixença del síndic de Greuges davant la Comissió encarregada de l'estudi de la reforma de l'Estatut d'autonomia i la consolidació de l'autogovern de les Corts Valencianes. El síndic va

ser l'encarregat d'iniciar el torn d'intervencions en les quals van participar les autoritats més representatives de la Comunitat Valenciana.

- 17 de gener Assistència de l'adjunta primera, Emilia Caballero, i l'adjunt segon, al XIII Premi de Convivència de la Fundació Professor Manuel Brosseta en el monestir de Sant Miquel dels Reis, Valencia.
- 20 de gener Participació del síndic en la taula redona “Carta Europea de Drets Fonamentals”, organitzada per la Defensora del Poble de Castell-la Manxa, Henar Merino i pel president de les Corts d'esta Comunitat a Guadalajara.
- 24 de gener Assistència del síndic al lliurament del Premi de Drets Humans Rei d'Espanya, organitzat pel defensor del Poble, Enrique Múgica, juntament amb la Càtedra Democràcia i Drets Humans de la Universitat d'Alcalá. El guardó, en esta primera edició que va tenir lloc al Paraninf de la Universitat d'Alcalá d'Henares, es va concedir a la Pastoral da Criança de Brasil.
- 26 de gener Participació de l'adjunt segon en el IX Fòrum Infantil, que es va dur a terme en les Corts Valencianes i va estar organitzat per UNICEF.
- 28 de gener Participació del síndic en una reunió amb defensors autonòmics sobre els estatuts d'autonomia, organitzada pel defensor del Poble andalús, José Chamizo, en la seu de la institució andalusa situada a Sevilla.
- 28 de gener Assistència de l'adjunta primera als actes acadèmics de la Universitat d'Alacant organitzats en commemoració de Sant Tomàs d'Aquino.
- 31 de gener Assistència de l'adjunt segon a la jornada: La Infància en la Unió Europea i la seua Futura Constitució, organitzada per la Plataforma d'Organitzacions de la Infància, en col·laboració amb l'oficina del Parlament Europeu i la representació de la Comissió Europea a Madrid, i que s'ha dut a terme a la seu del Parlament Europeu.
- 4 de febrer Conferència impartida per l'adjunta primera en el marc del Curs sobre Violència de Gènere, organitzat pel Col·legi d'Advocats de València.
- 7 de febrer Assistència de l'adjunta primera a la inauguració dels cursos sobre violència de gènere, organitzats per la Subdelegació del Govern d'Alacant i impartits a membres de la Policia Nacional d'esta província.

- 9 de febrer Conferència de l'adjunta primera en el marc dels cursos sobre violència de gènere, organitzats per la Subdelegació del Govern d'Alacant, dirigit a membres de la Policia Nacional.
- 17 de febrer Assistència de l'adjunta primera a la presa de possessió de l'Excm. Sr. Ricard Cabedo com a fiscal en cap del Tribunal Superior de Justícia de la Comunitat Valenciana.
- 17-18 de febrer Assistència de l'adjunt segon a les Jornades de Treball, Reflexió i Anàlisi sobre el Reglament de desenvolupament de la Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, regulador de la responsabilitat penal dels menors, organitzades per l'Observatori Internacional del Justícia Juvenil (Fundació Diagrama) i realitzades en la Facultat de Dret de la Universitat de Múrcia.
- 25-26 de febrer Participació del síndic i de l'adjunt segon en el programa d'activitats commemoratives del XX Aniversari del Diputat del Comú de Canàries, organitzades per esta institució a Santa Cruz de la Palma.
- 25 de febrer Assistència de l'adjunta primera als actes organitzat amb motiu de la festivitat de Sant Raimon de Penyafort, per la Facultat de Dret de la Universitat d'Alacant.
- 3 de març Presentació a càrrec del síndic del llibre *Ciudadanos diferentes, víctimas iguales* del Centre d'Estudis per a la Integració Social i Formació d'Immigrants (CEIM).
- 3 de març Assistència de l'adjunta primera a l'acte de lliurament dels Premis Importants, atorgats anualment pel diari *Información*, Alacant.
- 4 de març Conferència impartida per l'adjunta primera dins el Curs sobre Violència de Gènere, organitzat per l'Ajuntament de Sant Joan amb motiu de la celebració del 8 de març.
- 7-12 de març Participació de l'adjunta primera com a ponent en el Seminari Internacional sobre Immigració i Tràfic d'Éssers Humans, organitzat per la Comissió Nacional de Drets Humans de Mèxic i dut a terme a la ciutat de Campeche.
- 8 de març Participació del síndic en les Jornades de Conciliació de la Vida Familiar i Vida Laboral, organitzades per la Diputació d'Alacant amb motiu del Dia Internacional de la Dona, i que es van dur a terme al Museu Arqueològic d'Alacant.
- 8 de març Assistència del síndic a la gala La Superació Femenina i al lliurament dels Premis Isabel Ferrer de la Generalitat Valenciana, ambdós organitzats per la Conselleria de Benestar Social de la

Generalitat Valenciana en el Teatre Arniches d'Alacant, amb motiu del Dia Internacional de la Dona. Les guardonades del 2005 van ser: la directora de programes del Consorci per al Desenvolupament Rural de l'Índia, en l'àmbit internacional; l'actriu María Galiana en l'àmbit nacional; i Adela Cortina, catedràtica d'ètica i filosofia política, en l'àmbit autonòmic. L'acte va estar presidit pel president de la Generalitat, Francesc Camps; la consellera de Benestar Social, Alícia de Miguel; la consellera de Turisme, Milagrosa Martínez, l'alcalde d'Alacant, Luis Díaz Alperi i el president de la Diputació d'Alacant, José Joaquín Ripoll, entre uns altres.

- 10 de març Conferència de clausura impartida pel síndic, amb el títol “Derechos y realidades en la sociedad sin barreras” en el marc del Seminari sobre Mitjans de Comunicació sense Barreres, organitzat per la Facultat de Ciències Socials i Jurídiques de la Universitat Cardenal Herrera-CEU d'Elx en el Centre de Congressos de la Ciutat d'Elx.
- 16 de març Entrevista del síndic amb els alumnes de cinqué de primària del Col·legi Públic El Romeral d'Alcoi per a explicar-los què és el síndic, com funciona i perquè servix. Durant l'entrevista, els alumnes han tingut l'oportunitat de plantejar al síndic aquelles qüestions que els preocupen.
- 18 de març Assistència de l'adjunta primera als actes d'homenatge a Miguel Hernández, organitzats per la Universitat d'Alacant.
- 31 de març Lliurament del síndic al president de les Corts Valencianes, Julio de Espanya, d'un informe especial titular *La implantació dels mitjans per a fer efectives les mesures de reforma previstes en la Llei orgànica 5/2000*, coordinat per l'adjunt segon al síndic, Carlos Morenilla.
- 4 i 5 d'abril Assistència de l'adjunta primera al congrés internacional Gènere, Constitució i Estatuts d'Autonomia, organitzat per l'INAP i GOBERNA, i que ha tingut lloc a Madrid.
- 8 d'abril Assistència de l'adjunta primera a l'Homenatge als Supervivents de la Guerra Civil, organitzat per la Comissió Cívica per a la Recuperació de la Memòria Històrica d'Alacant.
- 15 d'abril Conferència del síndic “Costumbres populares y Constitución española. Análisis de un caso emblemático: las fiestas de Alcoy”, en el marc del curs Festes i Dones. Patrimoni Cultural Immaterial, organitzat per la Universitat d'Alacant a través de Patrimoni Cultural Universitari i del Seminari Universitari sobre els Drets de

les Dones, i que ha tingut lloc a la Sala Rafael Altamira en la Seu Universitària Ciutat d'Alacant.

- 21 d'abril Assistència de l'adjunta primera a la jornada sobre Dones i Homes: Nou Paradigma d'Igualtat en la Vida Personal, Familiar i Laboral, organitzada per la Universitat Menéndez Pelayo i que ha tingut lloc a Valencia.
- 25 d'abril Assistència del síndic i dels seus dos adjunts al solemne acte institucional del 25 d'abril, Dia de les Corts Valencianes, celebrat en el Palau de Benicarló, seu del Parlament autonòmic. Durant l'acte, el president de la Cambra valenciana, Julio de Espanya, va fer lliurament de l'Alta Distinció Francesc de Vinatea, a títol pòstum, al diputat autonòmic Antonio Moreno.
- 25 d'abril Participació de l'adjunta primera com a vocal en la sessió del Fòrum de la Comunitat Valenciana contra la Violència de Gènere.
- 27 d'abril Assistència del síndic a la Presentació de Solidària 2004, organitzat per la Conselleria de Cooperació i Participació en el Museu Arqueològic d'Alacant.
- 29 d'abril Participació de l'adjunta primera en la jornada sobre *La Reeducació dels maltractadors*, organitzada per l'Associació de Dones Juristes *Themis* i celebrada en la Universitat d'Alacant i en el Club Información.
- 30 d'abril Clausura a càrrec de l'adjunt segon de les Jornades sobre Acolliment Diferit, organitzades per l'Associació Valenciana d'Ajuda al Refugiat (AVAR) en col·laboració amb la Universitat d'Oujda, i celebrades a la ciutat d'Oujda, al Marroc
- 5-6 de maig Assistència de l'adjunt segon a les Jornades sobre Reformes Estatutàries, Drets Socials i Defensors del Poble Autonòmics, organitzades pel Defensor del Poble Andalus juntament amb la Universitat Internacional d'Andalusia i que es van realitzar a la Seu Antonio Machado d'esta Universitat, situada a Baeza.
- 6 de maig Intervenció del síndic en una de les taules redones de les Jornades sobre Reformes Estatutàries, Drets Socials i Defensors del Poble Autonòmics, organitzades pel Defensor del Poble Andalus juntament amb la Universitat Internacional d'Andalusia i que es van realitzar a la Seu Antonio Machado d'esta Universitat, situada a Baeza.
- 9 de maig Intervenció del síndic en una taula redona del Club Información sobre el tema "Els drets de les persones que tenen malaltia mental". També hi van participar el president de l'Associació de Familiars de

Malalts Mentals (AFEMA), José María Sánchez Monjo; el professor de dret administratiu de la Universitat d'Alacant, Luis Fernando Barris; i el professor de psiquiatria de la Universitat Miguel Hernández, Manuel Girón.

- 11 de maig Assistència del síndic a l'acte institucional pel XX Aniversari de la Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana, celebrat en les Corts Valencianes i presidit pel president de la Generalitat, Francesc Camps, el president de les Corts, Julio de España, i el síndic major de Comptes, Rafael Vicente Queralt.
- 13 de maig Conferència impartida pel síndic sobre “La protección penal española del derecho a la privacidad”, en el marc de les IV Jornades de Teulada sobre Protecció de Dades i Administració Local, organitzades per l'Ajuntament d'esta localitat i que es van dur a terme a la sala d'actes municipal.
- 14 de maig Assistència de l'adjunta primera a la Trobada d'Associacions de Dones de la Comarca del Túria.
- 16 de maig Ponència impartida pel síndic sobre "Ley Orgánica de medidas de protección integral contra la violencia de género" dins la “Campanya de sensibilització i formació, detecció i orientació a víctimes de la violència de gènere”, organitzada pel Col·legi d'Infermeria de València i celebrada a la sala d'actes de l'Escola Valenciana d'Estudis de Salut.
- 26 de maig Presentació a càrrec del síndic del llibre *Ciudadanos diferentes, víctimas iguales* del Centre d'Estudis per a la Integració Social i Formació d'Immigrants (CEIM), que ha tingut lloc al Centre Cultural Bancaixa d'Alacant.
- 31 de maig Entrevista del síndic amb una delegació enviada pel Parlament Europeu per a investigar l'aplicació de la legislació urbanística autonòmica. La delegació estava encapçalada per l'eurodiputat laborista Mr. Michael Cashman, vicepresident de la Comissió de Peticions del Parlament Europeu, a qui acompanyava l'eurodiputada liberal Janelly Fourtou, encarregada de redactar l'informe; Roger Helmer, eurodiputat conservador; David Lowe, secretari de la Comissió de Peticions i Kjell Sevón, conseller del Grup dels Verds del Parlament Europeu. La reunió va tenir lloc a la seu del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.
- 31 de maig Participació de l'adjunt segon en la primera reunió del taller preparatori de les XX Jornades de Coordinació de Defensors del Poble sobre “Responsabilitat Penal dels Menors”, que van tenir lloc a la seu del Diputat del Comú de Canàries.

- 1 de juny Lliurament del síndic al president de les Corts Valencianes de l'informe anual de la institució corresponent a l'any 2004 i l'informe especial sobre *Resposta institucional a la violència contra la dona en les relacions de parella a la Comunitat Valenciana*. L'acte, al qual també va assistir el vicepresident de les Corts, Joaquín Puig, va tenir lloc al Saló dels Espills del Palau de Benicarló.
- 7 de juny Intervenció del síndic en una taula redona sobre “Contaminació acústica i les vies d'intervenció de l'*ombudsman*” en el marc de les II Jornades Commemoratives dels 20 Anys de la Llei del Síndic de Greuges de Catalunya, que en esta edició estaven dedicades a les vies d'intervenció de les institucions de l'*ombudsman* per a vetlar pel respecte dels drets de les persones davant els problemes emergents en les societats actuals.
- 7 de juny Assistència de l'adjunta primera a la primera sessió de les Jornades sobre Violència de Gènere, organitzades per l'Associació de Dones Juristes Themis i celebrades a Madrid.
- 7 de juny Assistència de l'adjunt segon a la presentació del “Pacte Social contra la Violència de Gènere”, organitzat per la Conselleria de Benestar Social i celebrat en el Museu Valencià d'Il·lustració i Modernitat (MUVIM)
- 9 de juny Presentació a càrrec del síndic de l'Informe 2004 d'Amnistia Internacional *El estado de los derechos humanos en el mundo*, a la Seu Ciutat d'Alacant de la Universitat.
- 14 i 15 de juny Participació del síndic en el taller preparatori per a les XX Jornades de Coordinació de Defensors del Poble sobre “Noves realitats tecnològiques i mediàtiques”, que s'ha dut a terme a la seu del Defensor del Poble Andalus a Sevilla.
- 17 de juny Assistència de l'adjunta primera a la segona sessió de les Jornades sobre Violència de Gènere, organitzades per l'Associació de Dones Juristes Themis i que s'han realitzat a Madrid.
- 20-21 de juny Assistència de l'adjunt segon a les Jornades Internacionals sobre Menors i Joves amb Responsabilitat Penal, organitzades per l'Agència de la Comunitat de Madrid per a la Reeducació i Reinserció del Menor Infractor, que s'han realitzat en l'Hotel Auditorium de Madrid.
- 27 de juny Participació del síndic, en qualitat de president del jurat, en el II Concurs Síndic de Greuges de dibuix sobre drets humans, organitzat pel Síndic de Greuges i la ONG Globalització dels Drets Humans.

- 30 de juny Assistència del síndic a la presa de possessió d'Enrique Múgica com a defensor del Poble. L'acte, presidit pels presidents del Congrés i del Senat, Manuel Marín i Javier Rojo, respectivament, ha tingut lloc al Congrés dels Diputats, Madrid.
- 30 de juny, 1 i 2 juliol Participació de l'adjunt segon en la redacció de les conclusions de la "III Conferència d'Infància: Drets i Llibertats Civils i Polítiques. Participació i Ciutadania Infantil", organitzada per la Plataforma d'Organitzacions d'Infància (POI) en la Universitat Laboral del Toledo.
- 1 de juliol Assistència del síndic i de l'adjunta primera al Ple de les Corts Valencianes d'aprovació de la reforma de l'Estatut valencià.
- 2 de juliol Assistència del síndic a la II Gala de l'Esport de l'ONCE-Comunitat Valenciana, celebrada en el Col·legi Esperit Sant d'Alacant.
- 4 de juliol Assistència del síndic al lliurament de Premis Valencians del Món, concedits per la Generalitat Valenciana i Unidad Editorial, SA, editora del diari *El Mundo*, que ha tingut lloc a la seu d'*El Mundo* a Madrid. L'acte va estar presidit pel president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps, el president d'Unidad Editorial, Alfonso Sales, i el director del diari *El Mundo*, Pedro J. Ramírez.
- 12 de juliol Conferència impartida pel síndic sobre la "Visión general de la problemática de los centros de menores", dins el curs L'Acolliment Residencial de Menors a Debat, organitzat per la Universitat d'Estiu Rafael Altamira.
- 12 de juliol Participació de l'adjunta primera com a professora en el curs d'estiu sobre Els Drets de les Dones, organitzat per la Universitat d'Oviedo i celebrat en aquella localitat.
- 21 de juliol Assistència de l'adjunt segon a la inauguració del Centre de Menors Els Reiets, Alacant.
- 25 de juliol Assistència del síndic a la presentació de: L'Atenció social de la Comunitat Valenciana, a càrrec del president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps i de la consellera de Benestar Social, Alicia de Miguel en l'Auditori Santiago Grisolfá del Museu de les Ciències Príncep Felip de València.
- 16 de setembre Assistència del síndic a l'Obertura de l'Any Judicial 2005-2006 en la Ciutat de la Justícia de València.

- 16 de setembre Assistència del síndic a la conferència “El País Vasco. Entre el Soberanismo y el Autonomismo” impartida per Jon Juaristi, escriptor i filòsof basc, amb motiu del XXV Aniversari de l'Estat de les Autonomies, organitzat per les Corts Valencianes en el Saló L'Andana del Palau de Benicarló.
- 20 de setembre Assistència del síndic a la Gala de les Arts Escèniques "Art per a Tothom", realitzada al Teatre Principal d'Alacant i organitzada per les associacions APSA, ASPRODIS, AFEMA, FESORD, l'ONCE, IVADIS i Moments Arts.
- 22 de setembre Ponència impartida pel síndic sobre "Estatutos de extranjería: derechos y libertades", que s'emmarca dins el Curs d'Iniciació al Dret d'Estrangeria, organitzat per la Secció d'Advocats Especialistes en Estrangeria del Col·legi d'Advocats d'Alacant i amb la col·laboració de LEX NOVA, i que s'ha dut a terme a la sala d'actes del Col·legi.
- 26 de setembre Participació de l'adjunt segon en una reunió per a la creació de l'Observatori sobre la Inserció Sociolaboral de Menors de Protecció i Reforma, a la seu de la Conselleria de Benestar Social.
- 29-30 de setembre Assistència del síndic a les jornades de clausura del cicle commemoratiu del XX Aniversari de la Llei del Síndic de Greuges de Catalunya, que s'han dut a terme al Parlament de Catalunya i que han estat dedicades a l'expansió de la institució de l'*ombudsman* i els diferents models d'actuació que existixen a Europa.
- 3 d'octubre Assistència de l'adjunt segon als actes commemoratius de la festivitat dels Àngels Custodis, Dia de la Policia Nacional a Alacant.
- 4 d'octubre Assistència del síndic i de l'adjunt segon a la signatura del conveni entre la Universitat Nacional a Distància, l'Ajuntament de Dénia i la Conselleria de Justícia i Administracions Públiques perquè Dénia albergue l'Escola Jurídica d'Estiu Lex Fórum.
- 6 i 7 d'octubre Assistència de l'adjunt segon a la IX Reunió Internacional sobre Biologia i Sociologia de la Violència, organitzada pel Centre Reina Sofia per a l'Estudi de la Violència, i que ha tingut lloc al Palau de la Música de Valencia.
- 8 d'octubre Assistència del síndic al concert inaugural del Palau de les Arts Reina Sofia de Valencia. Lorin Maazel i Enrique García Asensio van ser els encarregats de dirigir una orquestra formada exclusivament per músics valencians que treballen en agrupacions de tot el món, amb un programa en el qual es van combinar

passatges de l'òpera *Carmen*, de Georges Bizet, i romances de sarsueles d'autors valencians. L'acte va estar presidit per Sa Majestat la Reina Na Sofia, el president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps, la ministra de Cultura, Carmen Calvo, l'alcalde de València, Rita Barberá i l'arquitecte del palau, Santiago Calatrava.

- 9 d'octubre Assistència del síndic als actes commemoratius del Dia de la Comunitat Valenciana. Durant l'acte institucional, el cap del Consell, Francesc Camps, va fer lliurament dels premis i les distincions que la Generalitat atorga anualment amb motiu d'esta festivitat.
- 11 d'octubre Compareixença del síndic davant la Comissió de Peticions del Parlament Europeu, amb seu a Brussel·les, per a informar sobre la situació urbanística a la Comunitat Valenciana, com també de les queixes que els ciutadans han presentat en esta institució sobre esta matèria.
- 14 d'octubre Assistència del síndic al Solemne Acte d'Obertura del Curs de la Universitat d'Alacant, copresidit pel rector de la UA, Ignacio Jiménez Raneda i el president de la Generalitat, Francesc Camps Ortiz.
- 17-19 d'octubre Participació del síndic i dels seus adjunts en qualitat d'amfitrió en les XX Jornades Coordinació de Defensors del Poble, que van tenir lloc enguany en l'Hotel Américo d'Alacant i que van estar dedicades a "La resposta de les administracions públiques davant els diferents fenòmens que afecten la infància i la joventut."
- 19 d'octubre Assistència del síndic a la inauguració de la nova seu de la Defensora del Poble de Castella-la Manxa, situada a la Casa Perona d'Albacete.
- 19-22 d'octubre Assistència de l'adjunta primera a les Jornades sobre la Violència de Gènere, organitzades per l'Ajuntament de Vitòria en aquella localitat.
- 22 d'octubre Conferència impartida pel síndic en el marc de les Jornades per la Igualtat d'Oportunitats, organitzades per la Regidoria d'Igualtat de Gènere de l'Ajuntament de Petrer, Alacant i que s'han dut a terme en el Centre Cultural d'esta localitat.
- 26 d'octubre Intervenció del síndic en una taula redona sobre "Societat i víctimes del terrorisme" en el marc de les Jornades sobre Societat i Democràcia davant el Terrorisme, organitzades per les àrees de Dret Penal i Dret Constitucional de la Facultat de Ciències Socials i

Jurídiques de la Universitat Miguel Hernández i patrocinades per la Fundació Víctimes del Terrorisme.

- 26-29 d'octubre Assistència de l'adjunta primera al I Congrés Internacional sobre Explotació Sexual i Tràfic de Dones, organitzat per l'Associació Somalí Mam-Afesip, i que s'ha dut a terme en la Facultat de Medicina de la Universitat Complutense de Madrid.
- 27 d'octubre Entrevista del síndic amb el conseller de Cultura, Educació i Esports, Alejandro Font de Mora, en la seu del Síndic. L'objecte de la visita va ser la presentació del Pla per a la prevenció de la violència i promoció de la convivència escolar (PREVI), elaborat per la Conselleria de la qual és el màxim responsable Font de Mora.
- 28 d'octubre Ponència impartida pel síndic sobre “Derechos humanos y personas con discapacidad” durant l'obertura del seminari de presentació del treball realitzat en el Projecte Europeu “Justícia, drets i inclusió per a persones amb discapacitat intel·lectual”, finançat per la Direcció General d'Ocupació i Assumptes Socials de la Comissió Europea i que ha tingut lloc a la sala d'actes de l'aulari II de la Universitat d'Alacant.
- 8 de novembre Ponència a càrrec de l'adjunt segon “La respuesta de la Administración Autonómica a los retos que plantea la aplicación de la Ley Orgánica 5/2000” en el marc de les Jornades de Dret Penal de Menors, organitzades per la Càtedra de Dret Penal de la Universitat Jaume I i que han tingut lloc en aquella Universitat.
- 14-17 de novembre Participació del síndic i dels dos adjunts en el X Congrés de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman, que ha tingut lloc, esta vegada, a Asunción, Paraguai, i que ha estat dedicat a la protecció dels drets de la infància.
- 21 de novembre Lliurament dels Premis Síndic de Greuges 2005 de Dibuix sobre Drets Humans en un acte solemne celebrat en l'Hemicicle de les Corts Valencianes i presidit pel president de la cambra.
- 22 de novembre Conferència impartida per l'adjunta primera, amb el títol “La intervención institucional ante la violencia de género. Retos y propuestas” en el marc del Seminari Permanent sobre Violència de Gènere, organitzat per l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant
- 23 de novembre Assistència del síndic i de l'adjunta primera al lliurament dels Premis Jaume I, que ha tingut lloc a la Llotja de València i que ha estat organitzada per la Generalitat Valenciana i la Fundació Valenciana d'Estudis Avançats i presidits per la infanta Margarita i el president de la Generalitat.

- 24 de novembre Assistència de l'adjunta primera a l'obertura del III Congrés sobre Violència contra la Dona, organitzat per la Diputació Provincial d'Alacant, en el Col·legi de Metges d'esta localitat.
- 24 de novembre Participació de l'adjunt segon com a moderador en la taula "La violència intrafamiliar. Especial referència a la violència exercida pels joves" en el marc del III Congrés de Violència contra la Dona, organitzat per la Diputació d'Alacant en el Col·legi de Metges d'Alacant.
- 25 de novembre Participació del síndic com a moderador en la taula redona "El poder judicial i l'actuació policial davant la violència de gènere. Especial referència als nous jutjats de violència contra la dona i el mecanisme de teleassistència mòbil", en el marc del III Congrés sobre la Violència contra la Dona, organitzat per l'Àrea de la Dona de l'Excma. Diputació Provincial d'Alacant.
- 25 de novembre Participació de l'adjunta primera com a ponent en la Jornada sobre Violència de Gènere, organitzada per la Fundació Isonomia i celebrada en el Campus de la Universitat Jaume I de Castelló.
- 26 de novembre Participació del síndic en una taula redona sobre "La defensa institucional de les persones amb discapacitat", en el marc del III Congrés Autòmic de COCEMFE Comunitat Valenciana, que ha tingut lloc durant els dies 25 i 26 de novembre en la Fira de València i organitzada per la Confederació Coordinadora de Discapacitats Físics de la Comunitat Valenciana.
- 26 de novembre Conferència impartida per l'adjunta primera amb el títol "Respuesta institucional ante la violencia de género" en el marc de la jornada Prevenir la Violència de Gènere: un Compromís Social, organitzada per l'Associació de Dones Veïnals d'Elx.
- 28 de novembre Conferència impartida pel síndic amb el títol "Los derechos y sus garantías. La función del Síndic de Greuges" en el marc del III Seminari de Didàctica i Difusió Social de la Constitució i els Drets Humans, organitzat per l'Àrea de Dret Constitucional de la Universitat d'Alacant a la Seu d'Alacant d'esta Universitat.
- 29 de novembre Lliurament del síndic a la vicepresidenta de les Corts Valencianes, Rosa María Barrieras, de dos informes especials, un sobre *L'accés a l'habitatge a la Comunitat Valenciana pels col·lectius socials més desfavorits* i l'altre sobre *la Situació a la Comunitat Valenciana dels instruments destinats a garantir el compliment dels deures d'edificació i conservació d'immobles*.

- 29 de novembre Compareixença del síndic davant la Comissió de Peticions de les Corts Valencianes per a retre compte de l'informe anual d'esta institució corresponent a l'any 2004, com també de dos informes especials; un sobre menors, en concret versa sobre *La implantació dels mitjans per a fer efectives les mesures de reforma previstes en la LO 5/ 2000* i l'altre sobre *La resposta institucional a la violència contra la dona en les relacions de parella a la Comunitat Valenciana*.
- 30 de novembre Assistència de l'adjunta primera a l'acte de presentació de l'Arxiu de la Democràcia de la Universitat d'Alacant, que ha tingut lloc a la Seu Ciutat d'Alacant d'esta institució.
- 2 de desembre Assistència del síndic a la presentació del llibre *¿Cómo ayudar al paciente de fibromialgia i a su entorno familiar? Las 100 preguntas-respuestas clave* de Luis Teresa Parreño, María del Carmen Bernabeu Martín i Humberto Gómez Gómez i que ha tingut lloc al palau d'Altea.
- 2 de desembre Assistència del síndic a la inauguració oficial de les jornades de treball celebrades pel Dia Europeu de la Síndrome de Marfan en el Centre de Recursos de Consum de l'Ajuntament d'Alacant.
- 2 de desembre Participació del síndic i de l'adjunta primera en l'acte de lectura pública de la Constitució, organitzat per la Seu Ciutat d'Alacant de la Universitat d'Alacant.
- 12 de desembre Participació del síndic en la reunió dels defensors del Poble autonòmics que ha tingut lloc a l'Hostal de San Marcos de León, on es va triar la seu de les XXI Jornades de Coordinació de Defensors del Poble, el seu contingut i l'engegada de la Revista *Derechos Ciudadanos*. També, es va aprofitar l'ocasió per a retre homenatge a l'anterior procurador del Comú de Castella-Lleó, Manuel García Álvarez.
- 15-16 de desembre Ponència a càrrec de l'adjunt segon "Derechos del menor y medios de comunicación social" en el marc de les Jornades sobre Drets dels Menors i Mitjans de comunicació, organitzades per l'oficina de defensa dels drets del menor a les Illes Balears, a Palma de Mallorca.

FEDERACIÓ IBEROAMERICANA DE L'OMBUDSMAN (FIO)

El Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana és membre de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman, una agrupació que reuneix exclusivament defensors del poble, procuradors, comissionats i presidents de comissions públiques de drets humans dels països iberoamericans d'àmbit nacional, estatal, autonòmic o provincial.

El seu objectiu primordial és ser un fòrum per a la cooperació, l'intercanvi d'experiències i la promoció, la difusió i l'enfortiment de l'institució de l'ombudsman en les regions geogràfiques de la seua jurisdicció, independentment del nom específic que reben.

La FIO es reuneix anualment en una *Assemblea General* a fi de fer balanç, aprovar informes que li sotmet el comitè directiu i emetre les declaracions i els comunicats públics que siguen convenients per a l'efectivitat dels seus objectius. Estes assemblees es realitzen, normalment, durant el transcurs d'un congrés en el qual es debaten temes d'actualitat i de transcendència, i s'intercanvien experiències d'interés mutu.

El síndic i els seus dos adjunts van participar en el X Congrés i Assemblea Anual de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman, que va tenir lloc a Asunción, Paraguai entre el 14 i 17 de novembre de 2005. El tema central del Congrés va ser "Drets dels xiquets, xiquetes i adolescents en els països d'Iberoamèrica", i va estar conformat per un cicle de conferències, a càrrec d'experts en la matèria, i un cicle d'exposicions, oferides per representants de les defensories del poble nacionals.

Durant el transcurs de l'Assemblea General de la FIO, que va tenir lloc el 17 de novembre, es va triar el Consell Rector, i Enrique Múgica, defensor del Poble d'Espanya, va ser triat nou president de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman per un període de dos anys.

Finalment, es va aprovar, a tall de conclusió, l'anomenada "Declaració d'Asunción", que a continuació reproduïm.

DECLARACIÓ D'ASUNCIÓN

Els defensors i les defensores del poble, procuradors, proveïdors, comissionats i presidents de comissions públiques de drets humans dels països iberoamericans, dels àmbits nacional, estatal, regional-autonòmic i provincial, reunits en el X Congrés i Assemblea Anual de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman (FIO), a la ciutat d'Asunción, Paraguai, del 14 al 17 de novembre de 2005, expressen el següent:

CONSIDEREN:

Que els i les ombudsman iberoamericans ocupen una important labor en la promoció, defensa i vigilància dels drets humans, molt especialment dels grups en situació de vulnerabilitat, com els xiquets, xiquetes i adolescents, dones, migrants, indígenes, afrodescendents, persones amb habilitats especials, entre uns altres.

Que la integració iberoamericana representa un espai inspirat en el respecte dels principis i valors compartits que conformen la seua identitat, sustentats en l'existència d'una base lingüística comuna, així com en els substrats històrics, culturals, morals i educatius que propicien una estreta vinculació entre els seus pobles.

Que la democràcia com a sistema polític ha de garantir la realització efectiva dels drets humans, des d'una visió integral i considerant la seua interdependència, la qual cosa

contribuïx amb el desenvolupament integral de la persona, i per tant, dels estats; així com garantir l'Estat de Dret i la convivència pacífica entre els pobles.

Que la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social imperant en la majoria dels països d'Amèrica Llatina són factors que vulneren de forma constant el gaudi ple dels drets humans, molt especialment, els drets de la infància, com ara: a la supervivència, al desenvolupament, a la protecció i a la participació.

Que els embats que ha d'enfrontar Amèrica Llatina, a conseqüència de la pobresa, la desigualtat i l'exclusió social, priven els grups familiars dels drets elementals, i els sotmeten a situacions adverses que impedeixen el seu desenvolupament harmònic.

Que la infància i l'adolescència són víctimes de fenòmens delictuosos com ara l'explotació sexual i el tràfic de persones, els treballs forçats, el narcotràfic i la violència, entre uns altres.

Que l'epidèmia del VIH/SIDA constituïx una amenaça en contra del dret a la vida, a la supervivència i al desenvolupament sa i harmònic de la infantesa i l'adolescència.

Que els estats d'Amèrica Llatina han establert la imputabilitat penal, a edat primerenca, dels adolescents, qui generalment es troben marcats per les terribles conseqüències que porta amb si la pobresa, i a més són privats de la seua llibertat en circumstàncies que atempten contra la seua dignitat, i en molts casos, exposats a la violació del seu dret a la defensa i al procés adequat.

Que en alguns països iberoamericans els mitjans de comunicació, fins a hores d'ara, no contribuïxen amb la garantia de dret de tenir accés a informació que resulte d'interès per a la infància, i que permeta el seu benestar i correcte desenvolupament.

Que als xiquets, xiquetes i adolescents, moltes vegades, se'ls dificulta l'accés als sistemes de protecció, durant situacions que amenacen o vulneren els seus drets humans i, en general, no són consultats de manera correcta sobre les qüestions del seu interès, i a més no es respecten les seues opinions.

Que els xiquets, xiquetes i adolescents són agents actius en els fenòmens migratoris, especialment de la migració no documentada, i amb això esdevenen més susceptibles que els seus drets els siguen violats i, per tant, estan més exposats a riscos i perills que augmenten severament la seua condició de vulnerabilitat.

Que en alguns països d'Amèrica Llatina han ocorregut fets d'inestabilitat política, social i econòmica que han amenaçat la democràcia, la seua institucionalitat i la vigència dels drets humans.

Que els desastres naturals atempten contra la vida, la salut, la seguretat i el benestar de les persones, així com contra el desenvolupament dels pobles, i representen un obstacle per a la reducció de la pobresa.

Que la presentació del *III Informe de la Federació Iberoamericana d'Ombudsman sobre derechos humanos: infancia y adolescencia*, davant el Comitè dels Drets del Xiquet, en el seu 40é període de sessions, constituïx un fet històric per a les organitzacions regionals que agrupen institucions nacionals de drets humans, que reforça el treball de la Federació.

Que la X Assemblea General de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman coneix l'informe de la Procuradoria per a la Defensa dels Drets Humans d'El Salvador, sobre la reiteració d'actes que atempten contra la missió constitucional que exercix la procuradora per a la Defensa dels Drets Humans d'El Salvador, Dra. Beatrice Alamanni de Carrillo, especialment les últimes amenaces de mort rebudes el 9 de novembre de 2005.

Que el procurador per a la Defensa dels Drets Humans a Guatemala està sent víctima de fustigacions i amenaces a la seua vida i integritat, amb el propòsit de menyscar i obstaculitzar el seu important treball en la defensa i protecció dels drets humans dels guatemaltecs i de les guatemalteques.

Que la recurrent crisi institucional que viu Nicaragua afecta de manera directa el gaudi dels drets humans de les nicaragüenques i dels nicaragüencs, i aprofundix els nivells de pobresa i governabilitat, i esta situació és agreujada per la ingerència interna per part d'altres estats, així com per la impossibilitat que la Institució Nacional de Drets Humans compte amb recursos suficients per a desenvolupar la seua funció defensora.

Que la situació de sistemàtica exclusió social a la qual estan sotmesos importants sectors de la població boliviana genera extensibles violacions dels drets econòmics, socials i culturals, un aspecte que incrementa la preocupació de la comunitat internacional, en prendre esta coneixement de l'existència de comunitats captives sotmeses a règims de semiesclavitud, com és el cas d'indígenes guaraní a la regió del Chaco Bolivià.

Que les víctimes de la dictadura paraguaiana han sol·licitat indemnitzacions dins el marc de la Llei núm. 838/96, que preveu un sistema d'indemnització a les víctimes de violacions de drets humans, durant el període comprés entre 1954 i 1989; i el dret que els assistix a rebre les indemnitzacions corresponents.

DECLAREN QUE:

CONTINUARAN invertint esforços a fi de fomentar, ampliar i enfortir la cultura dels drets humans a Iberoamèrica; així com per a enfortir la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman com a fòrum per a la cooperació, l'intercanvi d'experiències i la promoció, difusió i enfortiment de la institució de l'*ombudsman* en les regions geogràfiques de la seua jurisdicció.

EXHORTEN els estats i governs a invertir els seus majors esforços a fi de garantir la plena independència de les institucions nacionals dedicades a la promoció i defensa dels drets humans, les quals requerixen gaudir de capacitat financera i recursos humans suficients, que els permeten realitzar una labor eficient, molt especialment, en la

protecció dels drets humans dels grups més vulnerables de la societat, entre els quals es troben la infància i adolescència.

EXHORTEN els estats i governs a considerar els drets continguts en la Convenció sobre els Drets del Nen, en el moment de dissenyar i implementar polítiques econòmiques, de manera que s'establisquen les condicions adequades per a la plena garantia dels interessos i drets de la infància.

EXHORTEN els estats i governs a desenvolupar estratègies que els permeten complir amb els objectius i les metes de la Declaració de la Cimera del Mil·lenni de les Nacions Unides, en el sentit de no escatimar esforços per a alliberar als xiquets, xiquetes i adolescents de les condicions abjectes i deshumanitzadores de la pobresa.

INSTEN els estats a realitzar els seus màxims esforços per a assolir un creixement econòmic sostingut, equitatiu i amb justícia social que permeta eliminar la fam, reduir els índexs de pobresa, millorar la qualitat de vida de les persones i atendre els grups en situació de vulnerabilitat.

EXHORTEN els estats i governs d'Iberoamèrica a prendre mesures efectives i urgents contra la corrupció i implementar mecanismes de rendició de comptes, transparència i eficiència que permeten el correcte ús dels recursos econòmics a favor del desenvolupament dels pobles.

EXHORTEN els estats i governs a prendre mesures administratives, legals i financeres que els permeten complir amb les obligacions derivades dels pactes i convencions internacionals de reconeixement i protecció dels drets de la infància, molt especialment, les contingudes en la Convenció sobre els Drets del Nen i els seus protocols facultatius.

EXHORTEN els estats a complir amb l'obligació de presentar els informes periòdics davant el Comitè de Drets del Nen, dins els termes i terminis establits, en virtut de la Convenció; així com a acatar les observacions emanades d'este òrgan de tractat.

REITEREN la seua disposició de difondre les observacions finals que realitze el Comitè dels Drets del Xiquet, així com de continuar la pràctica de presentar informes independents sobre la situació dels drets de la infància, per part de les institucions nacionals membres de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman.

INSTEN els estats iberoamericans que encara no han ratificat els protocols facultatius de la Convenció sobre els Drets del Nen, relatius a la participació dels xiquets en conflictes armats; i a la venda de xiquets, la prostitució i la pornografia infantil, ho facen com a mesura per a garantir una protecció integral de la infància.

EXHORTEN els estats i governs a sumar esforços per a garantir als xiquets, xiquetes i adolescents l'efectiu accés als sistemes de protecció, a fi que siguin salvaguardats els seus drets, de manera oportuna, davant les situacions que atempten contra el seu gaudi i exercici complet.

EXIGIXEN als estats, governs i a la societat en general brindar una especial atenció als xiquets, xiquetes i adolescents en situació de pobresa, indígenes, amb habilitats especials, migrants, privats de llibertat, de manera que se'ls garantisca el respecte als seus drets humans, així com el seu benestar, creixement i desenvolupament.

ACULLEN la recomanació de les funcionàries de les institucions membres de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman d'EXHORTAR els governs que implementen polítiques públiques que garantisquen l'accessibilitat i la permanència de xiquets i xiquetes en el sistema educatiu, especialment de les xiquetes, atés que són les més vulnerables a situacions com el treball domèstic, la cura dels seus germans i altres familiars i l'embaràs precoç.

SOL·LICITEN als estats i governs que legislen i implementen polítiques dirigides a eradicar en cadascun dels països iberoamericans els delictes comesos per les organitzacions nacionals i transnacionals contra la infància i l'adolescència, dedicades a la seua explotació laboral o sexual, l'abús sexual, el narcotràfic i el tràfic de persones i altres situacions que amenacen o vulneren els seus drets humans.

EXHORTEN els estats a implementar polítiques i programes de prevenció, atenció i tractament del VIH/SIDA, atenent en tot moment a l'interés superior del xiquet.

INSTEN els estats i la comunitat internacional a executar de manera urgent i impostergable les mesures tendents a **garantir la sostenibilitat del medi ambient** i, d'acord amb el contingut dels Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni, com també a atendre els plantejaments propugnats en el Marc d'Acció de Hyogo per a 2005-2015, aprovat en la Conferència Mundial sobre Reducció dels Desastres, que va tenir lloc al gener de 2005.

RESOLEN donar suport a l'exhort realitzat pel procurador dels Drets Humans de Guatemala al Govern dels Estats Units perquè concedisca l'estatus de protecció temporal a la comunitat guatemalenca que habita en aquell país, a causa de la situació d'emergència que viu Guatemala com a conseqüència del pas de l'huracà Stan.

RATIFIQUEN la seua disposició de seguir treballant en el més alt sentit de col·laboració amb les diferents instàncies de l'Organització de Nacions Unides, com són la Secretaria General, l'Oficina i Agències de l'Alta Comissionada per als Drets Humans, els òrgans de tractat, les relatories temàtiques, en la promoció i protecció dels drets humans en la regió; com també a continuar participant en les sessions de la Comissió de Drets Humans i els seus òrgans subsidiaris.

CONVIDEN respectuosament l'Organització d'Estats Americans a crear espais i mecanismes de participació per a les institucions nacionals de drets humans, per a la qual cosa recomanen que es tinga en compte l'experiència desenvolupada per estes institucions al si de les Nacions Unides.

EXHORTEN els estats, governs i la societat a implementar les recomanacions contingudes en el *III Informe sobre Derechos Humanos de la Federació Iberoamericana d'Ombudsman: Infancia y Adolescencia*; i

REITEREN el seu compromís de donar seguiment a les recomanacions realitzades en els informes sobre migrants i drets de la dona.

REITEREN la seua disposició a continuar realitzant investigacions, informes i comunicats sobre la situació dels drets humans en la regió, a fi de col·laborar amb els òrgans competents, nacionals i internacionals, en el disseny de polítiques, programes i accions orientades a garantir els drets humans en general, amb especial atenció als drets dels grups més vulnerables de la societat.

SOL·LICITEN a l'Estat i al Govern de la República d'El Salvador, que prenga les mesures necessàries que protegisquen la integritat física i moral de la procuradora per a la Defensa dels Drets Humans d'El Salvador, Dra. Beatrice Alamanni de Carrillo, i del personal de la seua institució, com també que adopte els mecanismes necessaris perquè pugua realitzar la seua funció amb els recursos apropiats per al compliment de les atribucions que li assenyala la Constitució de la germana República d'El Salvador.

EXHORTEN l'Estat i el Govern de la República de Guatemala a prendre mesures urgents per a garantir la vida i integritat del procurador de Drets Humans de Guatemala, Dr. Sergio Morales, com també el desenvolupament ple de les seues funcions a favor dels drets humans.

INSTEN les autoritats de la germana República de Bolívia a adoptar polítiques i mecanismes legals a fi de procurar extingir les asimetries socials, i alhora garantir una distribució de la terra, tot incorporant-hi els sectors indígenes. Així mateix, demanen a les autoritats bolivianes que adopten les accions necessàries per a extingir formes de convivències prohibides pel dret internacional de drets humans, com és la servitud, en nom del respecte a la llibertat i vida digna dels pobles guaraníes.

INSTEN també les instàncies jurisdiccionals bolivianes a extremar esforços per a l'enjudiciament penal de les autoritats del genocidi de 2003 en l'Alt de la Pau.

EXHORTEN l'Estat nicaragüenc i les forces polítiques perquè, a través del diàleg nacional, troben camins de consens duradors per a l'estabilitat i la governabilitat nacional. Així mateix s'exhorta l'Assemblea Nacional de Nicaragua a atorgar un pressupost suficient perquè la Procuradoria per a la Defensa dels Drets Humans desenvolupe la seua missió protectora dels drets dels nicaragüencs.

SOL·LICITEN al Govern de la República del Paraguai que continue invertint esforços en l'adopció de mecanismes i la implementació de sistemes, tendents a garantir i fer visibles els drets que assistixen les víctimes de violacions de drets humans durant la dictadura de 1954 a 1989.

SOL·LICITEN, molt respectuosament, als Estats i Governos de les Repúbliques de Brasil i Xile a seguir realitzant esforços en la incorporació de la figura de l'ombudsman en els seus respectius països; i

ENCORATGEN l'Estat de la República Dominicana a agilitar el procés de designació del titular de la Defensoria del Poble.

DONEN SUPORT a la decisió de la Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern d'engegar la Secretaria General Iberoamericana, com a òrgan permanent de suport per a la institucionalització, com també per a impulsar la cooperació, la cohesió interna, la projecció internacional i els objectius de la Comunitat Iberoamericana de Nacions; per la qual cosa **expressen** la seua disposició d'establir una relació de cooperació a favor dels drets humans a Iberoamèrica i l'enfortiment de la Democràcia; i **feliciten** la designació d'Enrique Iglesias com a titular de la Secretaria General Iberoamericana. Els compromisos assumits pels caps d'estat i de govern, en la XV Cimera Iberoamericana, que va tenir lloc a Salamanca, Espanya, mitjançant els quals van manifestar la seua inclinació als propòsits i principis continguts en la carta de Nacions Unides, al dret internacional, l'aprofundiment de la democràcia, el desenvolupament, la promoció i protecció universal dels drets humans, l'enfortiment del multilateralisme i de les relacions de cooperació entre els pobles i nacions, i el rebuig a l'aplicació de mesures coercitives unilaterals contràries al dret internacional.

La destacada i valenta labor de la procuradora per a la Defensa dels Drets Humans d'El Salvador, Dra. Beatrice Alamanni de Carrillo, per la situació que enfronta, i l'encoratgen perquè continue realitzant la seua labor constitucional de defensa i promoció dels drets humans de les i dels habitants d'El Salvador.

L'actual política de promoció dels drets humans de la República Oriental de l'Uruguai i la iniciativa del seu president d'enviar davant el Congrés Nacional Uruguaià la Llei de creació de la figura del defensor del poble; i donar així compliment al compromís assumit, a l'octubre d'enguany, amb els senyors defensors del poble d'Argentina, Paraguai i Mèxic, els quals el van visitar amb este propòsit.

AGRAÏXEN a la Comissió de Drets Humans de l'Organització de Nacions Unides, l'aprovació de la Resolució I/CN.4/2005/L.92/Rev. 119, sobre el “Funcionament eficaç dels mecanismes de drets humans: institucions nacionals i acords regionals”, durant el seu 61é període de sessions, mitjançant la qual es permet a les institucions nacionals intervenir en relació amb tots els temes del programa de la Comissió; i el fet que en esta Resolució la Comissió haja pres nota de la labor de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman com a fòrum per a la cooperació i l'intercanvi d'experiència.

A l'Organització d'Estats Americans, el reconeixement realitzat a la labor que exercix la Federació Iberoamericana d'Ombudsman, mitjançant l'aprovació de les resolucions.

AG/RES. 2132 “Enfortiment dels Sistemes Nacionals de Drets Humans dels Estats Membres i Suport a la Labor dels Defensors del Poble, Defensors dels Habitants, Procuradors o Comissionats de Drets Humans (Ombudsman)”; **AG/RES. 2075** “Enfortiment dels Sistemes de Drets Humans en Seguiment del Pla d'Acció de la Tercera Cimera de les Amèriques”; i **AG/RES. 2130** “Drets Humans de tots els Treballadors Migratoris i de les seues Famílies”.

A la Universitat d'Alcalá, al Centre d'Iniciatives de Cooperació al Desenvolupament, per les activitats desenvolupades en el marc del Programa regional de suport a les defensories del poble d'Iberoamèrica (PRADPI), que compta amb l'auspici de la Unió Europea i l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional. Especialment al Dr. Virgilio Zapatero, rector de la Universitat d'Alcalá; al Dr. Manuel Guedan, director del Centre d'Iniciatives de Cooperació al Desenvolupament; i al professor Guillermo Escobar, coordinador dels informes sobre drets humans de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman.

Al Comité dels Drets del Xiquet, al seu vicepresident Norberto Liwski, pel suport brindat a la Federació en els seus treballs sobre els drets de la infantesa i l'adolescència.

FELICITEN el Consell Rector per al període 2003-2005, presidit pel Dr. Germán Mundaraín, defensor del Poble de la República Bolivariana de Veneçuela; i els vicepresidents Dr. Carlos López Nieves, procurador del Ciutadà Lliure Associat de Puerto Rico; Dr. Henrique Nascimento Rodrigues, proveïdor de Justícia de Portugal; Dr. Manuel María Páez Monges, defensor del Poble de la República del Paraguai; Dra. Beatrice Alamanni de Carrillo, procuradora per a la Defensa dels Drets Humans de la República d'El Salvador; i la Dra. María Eugenia Àvila, presidenta de la Comissió de Drets Humans de l'Estat de Campeche, Mèxic, per la destacada labor desenvolupada per a l'enfortiment de la Federació Iberoamericana de l'Ombudsman, durant la seua gestió.

Al nou Consell Rector triat per al període 2005-2007, que va quedar presidit pel Dr. Enrique Múgica Herzog, defensor del Poble d'Espanya; i altres membres integrants: Beatrice Alamanni de Carrillo, procuradora per a la Defensa dels Drets Humans d'El Salvador; José Luis Soberanes, president de la Comissió Nacional de Drets Humans; Claudio Mueckay, defensor del Poble de la República d'Equador; Manuel María Páez Monges, defensor del Poble de la República del Paraguai; i a Alicia Pierini, defensora del Poble de la Ciutat de Buenos Aires de la República Argentina, als quals els auguren el èxits més grans.

Al Dr. Manuel María Páez Monges, defensor del Poble de la República de Paraguai, i als funcionaris d'eixa institució per l'excel·lent organització del X Congrés Anual de la FIO, així com per la càlida hospitalitat brindada.

Al Fons de Nacions Unides per a la Infància (UNICEF), pel seu suport en les activitats orientades a la promoció i defensa dels drets dels xiquets i adolescents a Iberoamèrica.

A la Corporació Andina de Foment (CAF) i al Fons Especial per a Ombudsman i Institucions Nacionals de Drets Humans a Amèrica Llatina i el Carib, per la seua valuosa contribució en la realització del X Congrés i Assemblea de la Federació Iberoamericana d'Ombudsman.

XIX JORNADES DE COORDINACIÓ DE DEFENSORS DEL POBLE

Les Jornades de Coordinació de Defensors del Poble tenen caràcter anual i congreguen els titulars i representants de les institucions de defensors del poble tant autonòmiques

com la nacional. El principal objectiu d'estes reunions de treball és intercanviar experiències, així com aprofundir i adoptar mesures sobre qüestions relatives a les queixes que corresponen en la mateixa mesura a totes les oficines de defensors i que impliquen un avanç dels drets fonamentals i de les llibertats públiques.

Enguany, el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana ha estat l'encarregat d'organitzar les XX Jornades de Coordinació de Defensors del Poble. En esta vintena edició, i per primera vegada, les jornades es van dedicar, monogràficament, als problemes que afecten la infància i la joventut, i la resposta de les administracions públiques davant estos problemes.

En el programa que s'hi va desenvolupar, vam seleccionar les qüestions que, considerant el menor com a subjecte actiu o com a subjecte passiu, creiem que constituïxen la font fonamental dels seus problemes; i en este context, vam intentar definir quina ha de ser la resposta de les diferents administracions públiques, ja siga per a prevenir estos problemes, ja siga per a eradicar o disminuir les seues conseqüències. Els riscos de les noves tecnologies, i molt especialment, l'ús d'internet; l'entrada dels menors en la xarxa del sistema de l'Administració de justícia; o els nous reptes per a la salut dels joves, van ser objecte de tallers de treball que es van realitzar prèviament en les seus del Defensor del Poble d'Andalusia, del Diputat del Comú de Canàries i del Justícia d'Aragó.

A més, el problema de la violència va ser objecte de la nostra atenció i, per tant, s'hi van dedicar les diferents ponències enviades des de l'oficina del Síndic de Greuges de Catalunya, des de l'Ararteko del País Basc, des de la Defensora del Poble de Castella-la Manxa, des del Defensor del Poble d'Espanya o des del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

Finalment, en el context del IV Fòrum de Drets Ciutadans, vam tenir la col·laboració de la professora Díaz Aguado, que ens va il·lustrar sobre el problema de la violència de gènere en l'àmbit juvenil.

A causa de criteris d'edició d'este informe anual, la institució ha optat per reproduir únicament el contingut de les conclusions generals de les jornades, i ometre el contingut de cadascuna de les ponències, les conclusions dels tallers, el programa, etc. No obstant això, el contingut de tots estos textos es troba publicat en la secció "Activitats" de la nostra pàgina web (www.sindicdegreuges.gva.es). De la mateixa manera, també podeu sol·licitar-nos el disc compacte que recopila el contingut de les jornades.

CONCLUSIONS GENERALS

“Els defensors i les defensores del poble, com a institucions que tenen assignada la defensa dels drets de totes les persones, mostren una especial dedicació envers aquells sectors de la societat que, per la seua vulnerabilitat, requerixen una protecció singular. En este context, estes institucions desenvolupen com a objectiu prioritari en les seues actuacions la defensa dels drets de la infància i l'adolescència.

Ens trobem davant una realitat canviant que afecta este sector de la població que, en alguns casos, està generant preocupació social i que exigix una adequada resposta de tota la societat. Els nostres joves viuen situacions de vegades difícils, derivades d'una societat en canvi, de nous contextos educatius (societat globalitzada, de la comunicació, en xarxa), amb noves oportunitats i riscos. Es tracta d'una realitat complexa que ha d'explicar-se com a tal i que requerix la implicació de tothom (l'escola, la família, la cultura, els mitjans de comunicació, els poders públics, etc.).

Davant esta situació, els defensors i les defensores del poble, reunits a Alacant en les XX Jornades de Coordinació, han considerat necessari abordar en estes jornades una reflexió i valoració d'esta realitat que possibilita un pronunciament d'estes institucions que contribuïska a aportar alguns elements que ajuden a assolir una major garantia dels drets que afecten la infància i la joventut.

En este sentit, els comissionats, MANIFESTEM que:

Els xiquets, xiquetes i adolescents tenen dret a viure en una societat que els ajude a desenvolupar-se com a persones en un entorn de convivència, a comptar amb persones adultes que els acompanyen en el seu desenvolupament, que els ensenyen a comprendre que formen part d'una comunitat i, en conseqüència, a respectar normes i límits de convivència.

L'aparició de situacions conflictives, que tenen els xiquets, xiquetes i adolescents com a protagonistes i que susciten la preocupació de la societat, no ha de fer-nos oblidar que la infància i l'adolescència formen part d'una realitat social que tots compartim i de la qual som coresponsables.

Solament la participació dels xiquets, xiquetes i adolescents en la gestió de la seua pròpia vida i en els àmbits de convivència familiar, escolar i social, podrà garantir eixa implicació directa que es requerix per al seu desenvolupament adequat. La millor manera de protegir la infància i l'adolescència és dotar-la de recursos per a gestionar adequadament els riscos i la complexitat de la societat en la qual han de viure.

Perquè el sistema de protecció oferisca als menors als quals atén solucions adequades i oportunes a la seua situació personal, hauria d'organitzar les seues actuacions i intervenció de manera àgil, individualitzada, objectiva i flexible.

Com a resposta a estes necessitats, plantegem les següents PROPOSTES:

1. Que s'avalue i s'analitze si els serveis públics destinats a l'atenció de la infància i adolescència estan donant una resposta adequada a les seues noves necessitats. En este sentit, resulta d'especial importància revisar en profunditat els sistemes de protecció i reforma i valorar els seus èxits i les seues dificultats, com també la resposta que estan donant a determinats sectors socials en situacions especialment vulnerables.

2. Que amb independència de les diferents posicions que puguen adoptar-se respecte de l'actual reforma de la Llei penal del menor, qualsevol proposta de millora ha de basar-se en una avaluació i ponderació de l'actual marc normatiu, dels mitjans actuals posats a la seua disposició i de l'eficàcia de les mesures per a aconseguir que els adolescents es facen responsables de les seues conductes.
3. Que davant les diferents manifestacions de violència és imprescindible que les administracions públiques, en els diferents nivells i sistemes, impulsen plans de coordinació de les seues actuacions i programes en relació amb la prevenció i atenció d'este fenomen social en els diferents àmbits en els quals es produïsquen. En este sentit, cridem especialment l'atenció sobre el problema de la violència de gènere en l'àmbit juvenil, que es manifesta en proporcions similars a com ho fa en el món d'adults.
4. Que des dels poders públics es fomenten les potencialitats que presenten les noves tecnologies, com a eina formativa, educativa i d'oci per als menors. Que s'establisca una regulació que elimine els riscos derivats dels continguts il·lícits, nocius i perillosos que presenten, i que es propicie l'educació dels menors en un ús responsable i segur d'estes.
5. Que les administracions donen prioritat als plans de convivència en els centres educatius i difonguen les bones pràctiques que ja existixen, i que posen una atenció especial en els aspectes organitzatius, de distribució de l'alumnat i d'implicació dels nuclis familiars en l'activitat educativa.
6. Que davant els fenòmens grupals dels adolescents i joves denominats tribus urbanes, ha de diferenciar-se el que són manifestacions pròpies de la seua manera de ser i de la seua necessitat de pertinença a un determinat col·lectiu, d'aquelles altres que comporten una ruptura de la convivència social i que requerixen l'adopció de mesures adequades i efectives. Les administracions, especialment les locals, han de desenvolupar un sistema de treball educatiu i social de carrer, en el propi medi, que permeten conèixer la realitat i actuar quan apareguen les dificultats.
7. Que els diferents agents socials (la comunitat, l'escola, la família, els mitjans de comunicació...) donen una resposta integral, coherent i no contradictòria respecte dels consums primerencs i perjudicials de substàncies tòxiques i estupefaents, d'alcohol, així com de tabac, que han de ser considerats un problema de salut pública.

Alacant, 19 d'octubre de 2005”

CONCURS DE DIBUIX SÍNDIC DE GREUGES

Amb l'objecte de promoure els drets humans i de donar a conèixer la labor del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana en l'àmbit escolar d'esta Comunitat, el Síndic de

Greuges i l'ONG Globalització dels Drets Humans convoquen la segona edició del Concourse Síndic de Greuges , que es regix per les bases següents:

1. Hi podran participar tots els alumnes d'ensenyament primari i secundari de la Comunitat Valenciana.
2. Els premis seran lliurats als guanyadors pel síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana en les Corts Valencianes.
3. Per poder participar en el concurs, cada alumne ha de presentar un dibuix original, fet amb qualsevol material o tècnica, relatiu als drets humans. El dibuix s'haurà de presentar en un full A4.
4. Hi ha establits sis premis: tres per a primària i tres per a secundària, que consistiran en material educatiu. El jurat podrà concedir les mencions honorífiques que considere oportunes, com també declarar desert qualsevol dels premis.
5. Els treballs que siguen candidats a premi han de ser enviats, abans del 31 de maig de 2005, a l'adreça següent: ONG Globalització dels Drets Humans, apartat de correus 15046, 46080 - Valencia.
6. Els treballs han d'anar signats i acompanyats amb un sobre, en l'exterior del qual cal fer constar: "Concurs Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana 2005", com també el curs en què està matriculat l'alumne. Dins el sobre cal indicar el nom i els cognoms del concursant, l'edat, el curs i el centre en què està matriculat, com també el telèfon del centre.
7. Els concursants poden acollir-se a un pseudònim, cas en què solament han de signar amb un lema i, en un sobre a banda, retolat amb el lema, cal fer constar: "Concurs Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana 2005", com també el curs en què està matriculat l'alumne. Dins el sobre cal indicar el nom i els cognoms del concursant, l'edat, el domicili, el curs i el centre en què està matriculat, com també el telèfon del centre.
8. El jurat del Concurs Síndic de Greuges estarà format per persones amb una dilatada experiència en els àmbits artístic o dels drets humans, i estarà presidit pel síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana. La decisió del jurat serà inapel·lable.
9. Es podrà exigir que els guanyadors facen una exposició oral sobre el seu treball.

10. Els treballs presentats passaran a ser propietat del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, que els utilitzarà en la promoció i divulgació dels drets humans.
11. La participació en el concurs implica l'acceptació de totes i cadascuna d'estes bases, com també del criteri dels organitzadors a l'hora de resoldre qualsevol qüestió que no estiga prevista en les bases. Els concursants que siguen menors d'edat han d'adjuntar al seu treball una autorització dels pares o tutors legals.

En esta segona edició van participar més de 3.000 escolars de primària i secundària repartits per la Comunitat Valenciana. Açò significa un augment d'un 50% respecte de la participació en la convocatòria de 2004. Igual que en la convocatòria de 2004, hi ha hagut una participació majoritària de centres públics de la Generalitat Valenciana (70%) davant els centres de titularitat privada (30%).

El procés de selecció de dibuixos premiats es va efectuar en tres fases. En la primera fase, els dibuixos van passar pel filtre dels professors dels centres educatius i en una segona fase pel filtre de dos catedràtics de dibuix. Finalment, els dibuixos seleccionats van ser avaluats pel jurat, que en esta ocasió va estar compost per Bernardo del Rosal, síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana; Gemma Amor, presidenta de la Fundació Drets Humans Comunitat Valenciana i consellera de Cooperació Internacional; Sandra Climent, presidenta de la Comissió de Drets Humans de les Corts Valencianes; Eduardo Ibáñez Magraner, professor de belles arts i fotògraf.

El 27 de juny de 2005, els membres del jurat, reunits en la Sala de Comissions C de les Corts Valencianes, trien, per consens, els tres millors dibuixos d'educació primària i els tres millors dibuixos d'educació secundària. Els guardonats d'enguany van ser:

Modalitat de primària: Marcos de la Torre González, CEE Pla de la Mesquita de Xàtiva; Ferran Oltra Benavent del CP Rafael Altamira de Quatretonda; i Inés Viudes Tormos del Col·legi Ave María de Carcaixent.

Modalitat de secundària: Pablo Rafael Calabuig Bonafé de l'IES Enric Soler i Godes de Benifaió; Sofia Bru Almajano i Aida Razzoug Belenguer, ambdues del Col·legi La Canyada de Paterna.

El lliurament dels premis va tenir lloc en un acte solemne en l'Hemicicle de les Corts Valencianes, el 21 de novembre de 2005, presidit pel president de les Corts Valencianes, Julio d'Espanya; la presidenta de la Fundació de Drets Humans de la Comunitat Valenciana i consellera de Cooperació Internacional, Gemma Amor; el síndic de Greuges, Bernardo del Rosal; la vicepresidenta primera de les Corts, Rosa María Barrieras; la secretària segona de la Mesa de les Corts, Carmen Ninet, i el president de Globalització dels Drets Humans, Arturo Arnau; i el professor de filosofia moral i política de la Universitat de València, Agustín Domingo.

Prèviament al lliurament de premis, i igual que l'any anterior, es va fer la Tercera Lectura de la Declaració Universal dels Drets Humans per part dels alumnes dels següents centres educatius: CP Vicente Blasco Ibáñez d'Aldaia, el CP El Castell d'Albalat dels Sorells, el CEIP Xàrquia d'Antella, l'IE Canonge Manchón de Crevillent, el CEIP Balmes de Guadassuar, el CP Ribesalbes de la localitat castellonenca de Ribesalbes, el Col·legi la Canyada de Paterna, el CEIP Sant Isidre de Valencia, el CP Gaetà Huguet de Castelló, i l'IES Font de Sant Lluís de Valencia.